

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 05.06.2018
Tid: 10:00

Forfall skal snarast meldast til servicekontoret/utvalsekretær på telefon 70 05 87 00 eller postmottak@volda.kommune.no, som kallar inn vara. Varamedlemer møter difor berre etter eiga innkalling.

Folkevalde, både medlemer og varamedlemer, plikter å møte jf. kommunelova § 40 nr. 1, med mindre det ligg føre gyldig forfall.

Den som ønskjer å stille spørsmål om sin habilitet i ei sak, jf. forvaltningslova § 6 og kommunelova § 40 nr. 3, skal melde dette til utvalsekretær i god tid før møtet. Dette også grunna eventuell innkalling av varamedlem, jf. forvaltningslova § 8, 3. ledd.

Møtet er ope for publikum, men kan verte lukka ved handsaming av saker som inneheld informasjon som er unnateke offentlegheit.

Saksdokumenta er lagt ut til offentleg ettersyn på Volda kommune si heimeside <https://innsyn.ssikt.no/volda/dmb> og på servicekontoret.

Jørgen Amdam
ordfører

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 93/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 94/18	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
OS 79/18	Arbeidssamling budsjett og økonomiplan 2019-2022
PS 95/18	Volda kommune - Tertialrapport 1 2018
PS 96/18	Finansrapportering 2018 - 1. tertial
PS 97/18	Kommuneplanen sin arealdel - vurdering av innspel
PS 98/18	Rettleiar for leike- og aktivitetsområde
PS 99/18	Symjebasseng i sentrum i Volda kommune – Analyserapport
PS 100/18	Gbr 19/546 Opsjon på kjøp av tomt
PS 101/18	Gbr 19/822 Tilbod om kjøp av eigedom Storgata 16
PS 102/18	Nytt investeringsprosjekt for prosjektering og seinare bygging av infrastruktur kring Volda Campus Arena
PS 103/18	Orienteringssaker
OS 80/18	Klipping av gras og rydding på Leirhaugen til 17. mai
OS 81/18	Barnetrakk med skuleelevar i Volda
OS 82/18	Presentasjon KMD søknad om grensejustering – Bjørke
OS 83/18	Furene AS - Årsrapport 2017
OS 84/18	Gode Vegar AS – notat
OS 85/18	Sunnmøre Kulturnæringshage AS - Eigarmøte og generalforsamling 23 mai 2018
OS 86/18	Prosess om takstering av fergesamband Volda – Lauvstad

VOLDA KOMMUNE

- OS 87/18 **Dravlaus -og Innselsetbygda grendalag - Ber om svar på brev vedk. nye takstar for buss, hurtigbåt og ferje frå 1. januar 2018. Sambanda Volda-Lauvstad og Årvik-Koparnes**
- OS 88/18 **Innbyggjarane langs Raudemyrvegen - Kommenterar til politisk handsaming - Utbygging Håmyra**
- OS 89/18 **Møre og Romsdal fylkeskommune - Større idrettsarrangement - Tilsagn om kulturtilskot til X2 Festivalen 2018**
- OS 90/18 **Politidirektoratets anbefaling om justering av politidistriktsgrenser som følge av kommune- og regionreformen**

PS 93/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 94/18 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

ARBEIDSSAMLING BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2019 – 2022

Dato/Tid: 5. juni kl 1000 – 1400

Stad: Formannskapssalen

Formannskapet

Rådmannen si leiargruppe

Hovudtillitsvalte v/ HO Fagforbundet og HO Utdanningsforbundet (observatørar)

Agenda:

1000 – 1010 Innleiing ved ordførar

1010 – 1015 Innleiing ved rådmann

1015 - 1045 Økonomiske rammer basert på Kommuneproposisjon og ny lovgjeving
v/ Økonomisjef

1045 - 1230 Sektorsjefane sine innspel for å auke handlingsrommet (tiltak for meir effektiv drift
både relatert til struktur og organisasjon)

1045 – 1105 Teknisk sjef

1105 – 1135 Oppvekstsjef

1135 – 1205 Helse og omsorgssjef

1205 – 1230 Pause

1230 – 1300 Administrative og politiske arbeidsgrupper drøftar problemstillingane frå innlegga

1300 – 1400 5 – 7 min presentasjon frå gruppene og avslutning med plenumsdrøfting

Jørgen Amdam

Rune Sjurgard

Ordførar

Rådmann

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Kari Mette Sundgot

Arkivsak nr.: 2018/210

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

95/18

Utval

Formannskapet

Kommunestyret

Møtedato

05.06.2018

VOLDA KOMMUNE - TERTIALRAPPORT 1 2018

Administrasjonen si tilråding:

1. Tertialrapport nr 1 2018 for Volda kommune vert teken til vitende.
2. Budsjett for 2018 vert endra med følgjande rammer:

BUDSJETTENDRING 1. TERTIAL 2018	Endring inntekt	Endring utgift	Netto endring
Skatteinntekt	-9 700 000		-9 700 000
Rammetilskot	3 600 000		3 600 000
Eigedomsskatt	-1 500 000		-1 500 000
Andre generelle statstilskot	1 849 110		1 849 110
Korrigeringar mot disposisjonsfondet	18 326 734	1 242 906	19 569 640
Personal og organisasjon		-250 000	-250 000
Økonomi	-250 000	-250 000	-500 000
Opplæring og oppvekst	1 200 000	-500 000	700 000
Helse og omsorg	-1 490 000	2 990 000	1 500 000
Service og kultur		-250 000	-250 000
Teknisk		1 350 000	1 350 000
Utvikling	-150 000		-150 000
Barnevern Volda		-1 000 000	-1 000 000
Kommunestyre skjema 1b:			0
Pensjon	-16 308 000	-900 000	-17 208 000
Havbruksfondet	-200 000		-200 000
Tilskot EM	-1 410 750		-1 410 750
Regulering mot "innsparingstiltak"		3 600 000	3 600 000
Sum budsjettendring	-6 032 906	6 032 906	0

Vedleggsliste:

- Tertialrapport Økonomiavdeling
- Tertialrapport Personal- og organsiasjonsavdeling
- Tertialrapport Barnevern
- Tertialrapport Utvikling
- Tertialrapport Teknisk og Sjølvkost
- Tertialrapport Service og kultur
- Tertialrapport Helse og omsorg

Uprenta saksvedlegg:**Samandrag av saka:**

Tertialrapport 1 for 2018 vert lagt fram med tilråding som også inneheld budsjettendringar. Tidlegare år er det lagt fram eiga sak for budsjettrevisjon. I 2018 vil tertialrapporteringane også innehalde tilråding om budsjettmessige endringar.

Tertialrapporten er utarbeidd med grunnlag i eigne notat frå kvar sektor, finansrapport, prognoser 1. tertial frå KLP og kjente endringar frå sentralt hald (revidert nasjonalbudsjett). Notata frå kvar sektor ligg som vedlegg til saka.

Saksopplysningar/fakta:**Status drift**

Det er stor aktivitet i drifta til Volda kommune. Notat frå sektorane som ligg ved viser oss at kommunen produserer gode tenester til innbyggjarane sine. Samtidig som dei daglege driftsoppgåvene vert gjennomført vert ressursar og i større grad kapasitet nytta inn mot 2020 og ny kommune.

Første utkast til revidert arealdel i kommuneplanen er no nesten klar til utsending, barnehagar og skular er klare til å ta imot nye born når nytt skuleår tek til og då med ein meir digitalisert kvardag. Teknisk sektor har hatt høg aktivitet første tertial, mellom anna som følgje av ein krevjande vinter med eksepsjonelt mykje strøing. Helse og omsorg har gjennomført brukarundersøking for bebuarane på sjukeheimen. Tilbakemeldingane er positive og pasientane er stort sett nøgde.

Det er mange store prosjekt under planlegging parallelt med at vi skal få på plass kommunesamanslåinga med verknad frå 1. januar 2020. Det kan nemnast planlegging av kino og kulturhus, svømmehall, Volda ungdomsskule, barnehage i sentrum, tungt bidrag som inneber bruk av administrative ressursar i samarbeidet med Volda Campus Arena AS, elveforbygging i sentrumssida, tunge VA-investeringar, samferdselsutgreiing, kunnskapspark ved HVO, utvikling av Rotset næringsområde mv. Dette viser eit formidabelt aktivitetsnivå som krev administrative ressursar og tett koordinering. Derfor vel ein å kommentere dette når ein skal seie noko om status for drifta. Ein har til no greidd å ha rimeleg god framdrift i

kommunesamanslåingsprosessen. Det har vore lagt ned eit godt politisk arbeid for å få på plass namn og kommunevåpen, utgreidd politisk nemndsstruktur, planlegging av kulturelle tiltak for å binde saman samfunna og teke prinsippval for interkommunalt samarbeid. Administrativt har ein fått på plass hovudstruktur og rekruttert leiarar til rådmannen si leiargruppe, bortsett frå kommunalsjef for samfunnsutvikling som skal lysast ut eksternt. Det vert no arbeid med prosjektplan for prosessen med organisering og rekruttering vidare i sektorane og rådmannsstaben. Alle rutinar og tenester vert gjennomgått i samband med dette. Det er under utarbeiding ein prosjektplan for IKT-løysingane med integrasjon mot tenesteytinga og korleis desse kan utviklast også med digitale verktøy. Frå ferien vert mange arbeidsgrupper sett i arbeid for å utgreie og kome med framlegg til løysingar. Det siste halvanna året er den mest intensive perioden i ei kommunesamanslåing.

Status bemanning

Vi arbeider kontinuerleg med å få på plass gode rapportar som kan gi oss oversikt over stillingar som til ei kvar tid er i bruk i kommunen. Oversikta under viser aktive stillingar. Det vil sei at vakante stillingar ikkje er med. Dette kan gjere at tala kan variere noko i overgangsfaser.

	31.12.2017	1. tertial 2018
Rådmann	1,00	1,00
Samfunn og rådgjeving	2,00	3,00
Personal og organisasjon*	8,00	8,00
Økonomi	8,80	8,80
Opplæring og oppvekst	263,78	264,13
Helse og omsorg	250,08	253,19
Service og kultur	11,80	13,22
Politisk verksemd	1,30	1,00
Teknisk	58,94	64,99
Utvikling	9,00	9,00
Barneverntenesta (vertskommune)	60,83	63,18
Volda kommune	678,68	690,76

Kommentarar til endringar:

- Auken i samfunn og rådgjeving er prosessleiar for digitalisering i Nye Volda
- Personal og organisasjon har i tillegg 10,3 lærlingar. I oversikta ligg desse under dei sektorane dei er lærlingar i
- Service og kultur fekk i budsjett 2018 0,5 stilling til biblioteket. I tillegg ligg stilling til arkiv/personvern (Nye Volda) her
- Barnevern fekk auke i stilling knytt til familieteamet i budsjettprosessen
- Teknisk si auke i bemanning skuldast at vi har lukkast med å fylle vakante stillingar og i tillegg fekk tilført to stillingar for tømrarar på investeringsprosjekt

Status økonomi

Revidert nasjonalbudsjett vart lagt fram 15. mai. Frie inntekter er oppjustert i forhold til veksten i skatteanslaget. KLP kom den 18. april ut med sitt utbytte frå 2017, samt prognose på årets premieavik. Begge desse to faktorane vil gi Volda kommune ei meirinntekt.

Under ser vi eit oppdatert skjema 1 a med dei endringar som vil påverke budsjettet. Vi legg også fram eit oppdatert skjema 1b med endringar ut i frå arbeidet med «innsparingstiltaka»

som låg i budsjettet, samt endringer som følge av endringer i driftssituasjonen til kvar sektor. Nærare omtale av endringane kjem etter tabellane.

SKJEMA 1A DRIFT - VOLDA KOMMUNE - PR.1. TERTIAL 2018						
	1. tertial 2018	Bud 1. tertial 2018	Avvik 1. tertiar 2018	Budsjett 2018	Endring 2018	Nytt budsjett 2018
Skatt på inntekt og formue	-67 783 349	-64 179 233	3 604 116	-208 400 000	-9 700 000	-218 100 000
Ordinært rammetilskudd	-100 036 723	-106 476 000	-6 439 277	-279 200 000	3 600 000	-275 600 000
Sum frie inntekter	-167 820 073	-170 655 233	-2 835 161	-487 600 000	-6 100 000	-493 700 000
Eigedomsskatt	-9 458 349	-8 750 000	708 349	-17 500 000	-1 500 000	-19 000 000
Andre direkteog indirekte skatter			0	-700 000		-700 000
Andre generelle statstilskudd	-8 362 334	-8 800 882	-438 548	-34 558 300	1 849 110	-32 709 190
SUM FRIE DISPONIBLE INNTETER	-17 820 683	-17 550 882	269 800	-52 758 300	349 110	-52 409 190
Renteinntekter	-600 352	-575 000	25 352	-2 100 000		-2 100 000
Utbytte Tussa			0	-4 840 000		-4 840 000
Avkastning plasseringar	-354 187	-375 000	-20 813	-1 500 000		-1 500 000
Renteutgifter/finansutgifter	2 212 199	2 246 102	33 903	22 670 468		22 670 468
Avdrag på lån			0	28 656 128		28 656 128
NETTO FINANSINNTEKTER OG UTGIFTER	1 257 660	1 296 102	38 442	42 886 596	0	42 886 596
Dekn av tidl års merforbruk				0		0
Til ubundne avsteneringer				0	1 242 906	1 242 906
Til bundne avsteneringer				700 000		700 000
Bruk av tidl års regnsk overskot				0		0
Bruk av disposisjonsfond				-18 326 734	18 326 734	0
Bruk av bundne avsetninger				0		0
NETTO AVSETNINGER	0	0	0	-17 626 734	19 569 940	1 942 906
Overført til investeringsbudsjettet			0	0		
TIL FORDELING DRIFT	-184 383 095	-186 910 013	-2 526 918	-515 098 438	13 818 750	-501 279 688
Sum fordelt drift fra skjema 1B	222 633 802	223 747 140	1 113 338	515 098 438	-13 818 750	501 279 688
Merforbruk Mindreforbruk	38 250 707	36 837 127	-1 413 579	0	0	0

Skjema 1 b 1. tertial	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertiar 2018	Forbruk i %	Årsbudsjett 2018	Endringer 2018	Nytt budsjett 2018
Utgifter	612 482	715 501	103 019	85,6	2 234 642		2 234 642
Inntekter	0	-21 995	-21 995	0	-65 984		-65 984
Rådmann	612 482	693 506	81 024	88,32	2 168 658	0	2 168 658
Utgifter	1 777 968	3 204 041	1 426 072	55,49	9 250 982		9 250 982
Inntekter	-438 265	-57 562	380 702	761,37	-6 991 708		-6 991 708
Samfunn og rådgjeving	1 339 704	3 146 478	1 806 775	42,58	2 259 274	0	2 259 274
Utgifter	9 245 206	9 738 069	492 863	94,94	21 042 454	-250 000	20 792 454
Inntekter	-2 332 412	-1 050 811	1 281 600	221,96	-2 269 110		-2 269 110

Skjema 1 b 1. tertial	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %	Årsbudsjett 2018	Endringar 2018	Nytt budsjett 2018
Personal og organisasjon	6 912 794	8 687 258	1 774 463	79,57	18 773 344	-250 000	18 523 344
Utgifter	3 007 150	3 224 320	217 170	93,26	8 355 704	-250 000	8 105 704
Inntekter	-671 342	-686 728	-15 386	97,76	-1 930 888	-250 000	-2 180 888
Økonomi	2 335 808	2 537 592	201 784	92,05	6 424 816	-500 000	5 924 816
Utgifter	3 494 291	3 110 658	-383 634	112,33	9 767 312		9 767 312
Inntekter	-56 543	-100 000	-43 457	56,54	-300 000		-300 000
NAV Kommune	3 437 748	3 010 658	-427 090	114,19	9 467 312		9 467 312
Utgifter	97 378 479	97 777 553	399 074	99,59	260 478 087		260 478 087
Inntekter	-13 308 132	-13 894 534	-586 402	95,78	-52 224 200	700 000	-51 524 200
Opplæring og oppvekst	84 070 347	83 883 019	-187 328	100,22	208 253 887	700 000	208 953 887
Utgifter	92 027 086	91 066 697	-960 390	101,05	253 949 313	2 990 000	256 939 313
Inntekter	-17 918 560	-18 595 898	-677 338	96,36	-66 453 100	-1 490 000	-67 943 100
Helse og omsorg	74 108 526	72 470 798	-1 637 728	102,26	187 496 213	1 500 000	188 996 213
Utgifter	5 019 226	5 152 654	133 428	97,41	14 036 550	-250 000	13 786 550
Inntekter	-970 601	-1 026 692	-56 091	94,54	-2 584 395		-2 584 395
Service og kultur	4 048 625	4 125 962	77 337	98,13	11 452 155	-250 000	11 202 155
Utgifter	781 031	761 995	-19 036	102,5	3 057 822		3 057 822
Politisk verksemd	781 031	761 995	-19 036	102,5	3 057 822	0	3 057 822
Utgifter	26 793 601	28 084 060	1 290 459	95,41	75 789 408	1 350 000	77 139 408
Inntekter	-12 152 438	-12 545 584	-393 146	96,87	-39 565 591		-39 565 591
Teknisk	14 641 163	15 538 476	897 313	94,23	36 223 817	1 350 000	37 573 817
Utgifter	4 928 655	4 459 228	-469 427	110,53	20 120 957		20 120 957
Inntekter	-195 691	-366 016	-170 324	53,47	-20 120 957		-20 120 957
Sjølvcosttenester	4 732 963	4 093 212	-639 751	115,63	0	0	0
Utgifter	3 971 850	4 073 649	101 799	97,5	10 074 583		10 074 583
Inntekter	-693 967	-870 635	-176 667	79,71	-3 068 802	-150 000	-3 218 802
Utvikling	3 277 882	3 203 014	-74 868	102,34	7 005 781	-150 000	6 855 781
Utgifter	34 022 688	34 751 583	728 896	97,9	99 030 371		99 030 371
Inntekter	-23 866 905	-25 558 121	-1 691 216	93,38	-99 030 371		-99 030 371
Barneverntenesta (vertskommune)	10 155 782	9 193 462	-962 320	110,47	0	0	2 234 642
Utgifter	13 730 292	13 730 073	-219	100	27 460 143	-1 000 000	26 460 143
Inntekter	-9 400	0	9 400	0			0
Barnevern Volda kommune	13 720 892	13 730 073	9 181	99,93	27 460 143	-1 000 000	26 460 143
Utgifter	8 599 033	8 561 584	-37 448	100,44	46 464 689	2 700 000	49 164 689
Inntekter	-10 140 978	-9 889 947	251 031	102,54	-50 370 219	-17 918 750	-68 288 969
Kommunestyret (skjema 1B)	-1 541 945	-1 328 363	213 582	116,08	-3 905 530	-15 218 750	-19 124 280

Frie inntekter

Endringane baserer seg på tal frå KS sin prognosemodell. Skatteinntektene til Volda i budsjettgrunnlaget låg på 76,4 % av landsgjennomsnittet. Dei siste månadane har Volda lagt på 81 % av landsgjennomsnittet. Når vi no aukar skatteinntektene til 218 mill kroner betyr det 79,5 % av landsgjennomsnittet. Auken i skatteinntektene gir ein reduksjon i inntektsutjamninga og dermed mindre rammetilskot.

Auken i frie inntekter vert dermed 6,6 mill kroner.

Eigendomsskatt

Basert på fakturering av eigendomsskatt for 1. halvår ser vi at vedteke budsjett er for lågt. Årlege inntekter er berekna til 19 mill kroner, det vil sei ein auke på 1,5 mill kroner.

Andre generelle statstilskot (tilskot flyktning)

Under andre generelle statstilskot ligg tilskot knytt til flyktning, det vil sei integreringstilskot og tilskot til einslege mindreårige. Budsjettet er basert på 14 busette i 2018, inkludert 2 EM. Status 1. tertial viser at vi har ein familie som har valt å flytte frå Volda. Dette gir inntektskutt under generelle statstilskot.

Når det gjeld EM-tenesta vil her kome ei meirinntekt som følgje av auka tilskot. Denne utgjer 1,4 mill kroner og ligg som auka inntekt i skjema 1b, sektor Kommunestyre (skjema 1b).

Netto endring inntekt flyktning er dermed 0,438 mill kroner.

Avsetjing og bruk av fond

I vedteke budsjett ligg der inne at Volda kommune i 2018 må nytte 18,3 mill kroner for å få drifta i balanse. Endringane som no vert lagt fram i første tertial endrar dette. Auken i frie inntekter og prognosene på premieavvik og premiefond gjer at vi i staden for å hente ut midlar frå disposisjonsfondet kan styrke fondet med 1,2 million kroner.

Pensjon 2018

Konsekvens av endringar i pensjon ligg under sektor Kommunestyre 1b, og ikkje i skjema 1b. Endringane som no vert lagt inn i budsjettet baserer seg på prognoser frå KLP 1 tertial. Av erfaring veit vi at her kan kome endringar, så dette må vurderast også i andre tertialrapport. Status frå KLP no er som følgjer:

	Budsjett 2018	Prognose KLP	Endring
Amortisering tidlegare års premieavvik	7 mill kr	6,1 mill kr	-0,9 mill kr
Årets premieavvik	4,692 mill kr	11 mill kr	-6,308 mill kr
Bruk av Premiefond	0	10 mil kr	-10 mill kr
Endring pensjon 2018			-17,208 mill kr

Havbruksfond

I 2017 fekk Volda kommune om lag 170 000 kr frå havbruksfondet. Desse midlane vert no lagt inn i budsjettet også i 2018. Signala er derimot at Volda kommune kan vente seg ei langt større inntekt frå dette fondet no i 2018. 1,8 mrd kroner skal fordelast og for Volda kommune kan dette med alle atterhald dreie seg om lag 6,5 million kroner. Fordelinga skjer i oktober så ei eventuell korrigerings kjem når tala er stadfesta. Det er verdt å merke seg signala om at det ikkje er venta fordeling frå havbruksfondet i 2019.

Endringar i drift i sektorane

Budsjettvedtaket inneheld to tiltak som skal redusere driftsrammene til sektorane med 3,6 million kroner:

	2 018
Digitalisering, samordning skule og barnehage	2 600 000
Reduksjon i tenester til Flyktning	1 000 000

Tiltaka vert no effektivert og fordelt slik i budsjettet:

Sektor	Tiltak	Beløp
Økonomi	Vakant stilling og digital post	-0,5 mill kr
Personal og organisasjon	Auke i inntekt og digitalisering	-0,25 mill kr
Kultur og service	Interkommunalt sentralbord, digital post, serviceavtaler	-0,25 mill kr
Helse og omsorg	Auke i tilskot ressurskrevjande tiltak	-0,5 mill kr
Opplæring og oppvekst	Samordning skuledrift, redusert stilling IKT fagarbeidar og samordning barnehage	-0,979 mill kr
Teknisk	Vakant stilling	-0,25 mill kr
Utvikling	Auke i gebyr	-0,15 mill kr
Barnevern (Volda)	Auke i tilskot knytt til tiltak utanfor heimen	-1 mill kr
Samla reduksjon utgift		-3,879 mill kr

Samtidig som vi har klart å gjennomføre tiltak for å redusere rammene ser vi at status 1. tertial at der er behov for nokre sektorar å få auka budsjettrammer. Dette gjeld Teknisk, Opplæring og oppvekst og Helse og omsorg:

Teknisk sektor

Veg og park har hatt ein krevjande vinter med eksepsjonelt mykje strøing, der vi har tredobla mengde strøsand samanlikna med tidlegare toppår. Høg aktivitet på vintervedlikehald gir sjølvsagt høge kostnader, også i etterkant med feiing og oppsamling av strøsand og tømning av sandfangkummer. Sektoren ber om å få tilført 1,6 mill for å kunne oppretthalde ei forsvarleg minimumsdrift resten av året.

Opplæring og oppvekst

Etter 1. tertial har sektoren eit meirforbruk på kr 187 328,-. Ser ein på einingsnivå ligg drifta samla sett i overkant av budsjett, og det er grunn til å tru at drifta i 2018 vil kome ut med eit større meirforbruk enn det resultatet etter 1. tertial tilseier.

Innan barnehagedrifta må ein pårekne mindre inntekter knytt til barn busette i andre kommunar. Det er her budsjettert med erfaringstal.

Auka tal born i Lauvstad og Mork barnehagar gjer det naudsynt med auka drift frå hausten 2018. Framlegg til samordning innan barnehagedrifta vil kunne dekke noko av auken i drift, men ikkje fullt ut. Det vil bli arbeidd med løysingar for å finne inndekning for auken i den samla drifta. Om naudsynt må det leggst fram eiga sak om dette i samband med rapport 2. tertial.

Det er forventa at inntekter knytt til norskopplæring for einslege mindreårige asylsøkarar vil bli mindre enn budsjettert. Som kompenserande tiltak vert drifta ved Volda læringssenter redusert frå hausten.

Eit auka sjukefråvær i sektoren uroar. Det gir auka utgifter og det går ut over kvaliteten på tenestene vi skal levere. Innan barnehage er det sett i gong tiltak i samarbeid med bedriftshelsetenesta der sjukefråvær er eit fokusområde.

For at sektoren skal unngå meirforbruk i 2018 er det viktig at dei får behalde dei midlane ein sparar inn ved samordning skuledrift, redusert stilling IKT fagarbeidar og samordning barnehage. I tillegg er det nødvendig å kompensere for reduksjonen i inntekter knytt til norskopplæring. Sektoren sine rammer vert difor foreslått styrka med 0,7 mill kroner.

Helse og omsorg

Helse og omsorg sine rammer for 2018 er for låg samanlikna med rekneskapstala for 2017.

Hovudutfordringa er høgt sjukefråvær og for lågt budsjett til å dekke kommunal eigendel ved sjukefråvær. Sektoren har fått eit tilskot frå fylket som skal nyttast til stillingar innanfor rusomsorg. Tilskotet er på 0,99 mill kroner og vert lagt inn i budsjettet både som inntekt og som lønnsutgift. I tillegg vert det lagt inn ein generell auke på 2 mill kroner for å dekke vikarutgifter.

Kommunestyret har i sak 17/18 bedt administrasjonen gjere ei vurdering av behovet for nattevakter ved ROP-bustadene på Rotset. Vedtaket vart gjort i samband med handsaming av bemanningsplan for drifta av bustadene. Bemanningsplanen omfattar 5,3 årsverk inkludert flytting av to årsverk internt. Bestillinga frå kommunestyret vert følgt opp med utgreiing i første omgang til tenesteutvalet for helse og omsorg. I den samanheng vil ein gjere ei fagleg vurdering av behovet, slik ein gjer i samband med all tenestetildeling i helse og omsorg. Dette inneber ei individuell vurdering. Dersom ein kjem fram til fagleg behov for styrka tenestetilbod, må ein også vurdere omfang og type tiltak.

Pleie- og omsorgstenestene har større utfordringar i åra framover. Kommunen treng å sjå tenestebehova i samanheng når ein skal prioritere auka innsats. Dette høyer til budsjettprosessen som vi startar på med fellessamling mellom formannskapet og administrasjonen 5. juni. Presset på tenestene vil vere størst i pleie- og omsorg, og det vil verte utfordrande nok å omstille drifta med sikte på å dekkje opp for auka tenester innanfor eiga drift for å unngå å gå i fella med å finansiere løpande drift med bruk av ubunde driftsfond.

Status investering

Det er svært stor aktivitet på investeringsfronten i Teknisk sektor. Nokre prioriterte prosjekt er ikkje starta anno, mellom anna knytt til sjukemelding i prosjektleiarstaben.

Nokre prosjekt har avvik i høve finansiering:

Ny Øyra skule er allereie redusert frå opprinneleg løyving med 20 millionar. Der står att om lag 20 millionar på prosjektet som skal dekke garantiar og nokre detaljar i ferdigstillinga. Prosjektet kan verte ytterlegare redusert, men vi veit ikkje meir om dette før mot slutten av 2018.

Full Rehabilitering av Skinnvikbrua er ferdigstilt med ei overskriding på 4%, omlag kr 50.000,-

Botnavegen har varsla ei mogleg overskriding og kommunestyret er varsla om dette, dei er villige til å vedta ei tilleggsfinansiering dersom der vert overskriding mot slutten av prosjektet. Der er antyda ei overskriding på inntil 2 mill kroner.

Tilbygg Myrtun: prosjektet fekk vedteke ei tilleggsloyving i 2017 på Kr 770.000, restbeløp frå 2017 vart overført til 2018 for ferdigstilling og sluttoppgjer. Det viser seg at alle rekningar vart gjort opp i 2017 rekneskapen, difor kan resterande beløp på dette prosjektet tilbakeførast til ubunde investeringsfond.

Vatn Samleinvestering: Vatn og Avløpsavdelinga har ikkje kapasitet til å gjennomføre alle planlagde investeringar i 2018, difor vert det i juni søkt kommunestyret om å styrke bemanninga i avdelinga.

Avløp Samleinvestering: Vatn og Avløps avdelinga har ikkje kapasitet til å gjennomføre alle planlagde investeringar i 2018, difor vert det i juni søkt kommunestyret om å styrke bemanninga i avdelinga.

Status i dag er at det berre er nytta 21 % av løyvingane til investeringsprosjekt. Denne prosenten vil nok auke til 65-75% innan utgongen av året. Store prosjekt vil verte ferdig eller nær ferdig ved utgongen av året, med tilhøyrande kostnader. Nokre prosjekt vil nok ikkje nytte heile løyvinga i 2018, mellom anna Øyra skule og Vatn og Avløp. EPC prosjektet har vorte forseinka då NEE gjekk konkurs, slik at vi sjølve må administrere gjennomføringa. Flaumførebyggingane vil ikkje få hovudtyngda av kostnadene før i 2019 og 2020, og Sentrumsprosjektet si løyving i 2018 vil måtte vidareførast med hamnekvartalet i 2019. Det er så langt ikkje avklart kven som skal byggje ut næringsområdet Øvre Rotset. Dersom heile området vert utbygd av ekstern eigedomsutviklar, vil ikkje prosjektet trenge tildelt ramme på 25 millionar. Alle prosjektstyringsressursar er fullt ut opptekne og engasjert i dei prosjekta som er under utbygging og prosjektering. Det vert arbeidd kontinuerleg med prioritering av ressursar inn mot viktige prosjekt.

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
Ny Øyra skule (ki)	551 171	20 584 997	3 %	Garantier etc	Under budsjett
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	2 984 105	18 250 000	16 %	jan 2019	på budsjett
ROP (rus og psykisk helse) 7 stk midl.bustadar	1 903 897	4 520 394	42 %	juni 2018	ligg på budsjett
Full rehabilitering av Skinnvikbrua	1 301 115	1 250 699	104 %	Ferdigstilt	overskriding 4%
Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa) - Botnavegen	9 237 255	15 764 362	59 %	Juli 2018	Overskriding
Ferdigstilling Brannstasjon - krav frå arbeidstilsyn	6 395	1 200 000	1 %	Des 2018	ligg på budsjett
Sambindingsveg over Håmyra	2 324 013	2 665 734	87 %	15. Juni 2018	På Budsjett
Folkestadtun - oppgradering	95 812	1 800 000	5 %	ferdig sept. 2018	ligg på budsjett
Utviding av Mork barnehage	725 156	1 839 100	39 %	ferdig okt 2018	ligg på budsjett

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
EPC gjennomføringstiltak	3 929 875	32 000 000	12 %	Konkurs, eiga orientering	
Oppgradering Prestegata 33	19 744	2 627 753	1 %	Des 2018	på budsjett
Kommunal del sentrumsutvikling	1 761 998	13 343 124	13 %	Pågår	Innanfor budsjett
Kinosal og kultursal	11 700	625 000	2 %	Pågår Byggenemnd	
Volda u-skule, opprusting	206 642	1 300 000	16 %	sept 2018	ligg på budsjett
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	106 597	10 000 000	1 %	okt 2020	
Flomførebygging Heltneelva	100 793	4 000 000	3 %	sept. 2020	
Symjehall	75 000	625 000	12 %	Ikkje påstarta	
Opprusting Engesetvegen forbi omsorgsenteret til samleveg	104 049	4 000 000	3 %	Juli 2019	
Samleveg Urbakkfoten	23 850	1 500 000	2 %	Desember 2018	På Budsjett
Næringsområde Øvre Rotset	655 096	25 071 097	3 %	uavklart	
Solskjerming kommunale bygg-omsorg	1 716	1 000 000	0 %	Ikkje starta	
Avfallsløysing og parkering ved Rådhuset	34 468	1 000 000	3 %	justert omfang okt 2018	
4.etasje omsorgsenteret	6 863	625 000	1 %	Ikkje Starta	
Tilbygg Myrtun	0	730 000	0 %	Ferdigstilt	ligg på budsjett
Eablering 2 bustadsmodular - Rotset	341 820	2 536 504	13 %	Pågår 50% ferdig	ligg på budsjett
Kommunale vegar, utbetring (aaa)	0	2 000 000	0 %	Nov 2018	På Budsjett

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
Friluftslivstiltak (rt)	216 722	796 350	27 %	Juni 2018	På Budsjett
Skulebakken Haugen Lauvstad	3 407	0	100 %	Ferdigstilt	På Budsjett
Utbygging veglys til LED finansiert ved straumsparing	3 551	2 750 000	0 %	Juli 2018	På Budsjett
Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	131 075	11 900 000	1 %	Sept. 2018	På Budsjett
Vatn samleinvestering (LF)	626 782	20 125 000	3 %	Pågår	Mindreforbruk
Bygging av breiband Halkjelsvik - Folkestad	2 125	1 963 000	0 %	Des 2018	På Budsjett
Avløp samleinvestering	200 576	23 700 000	1 %	Pågår	Mindreforbruk

Status sjukefråvær

Prosjekt sjukefråvær er starta i sektor Helse- og omsorg. Det har vore samlingar i snart alle personalgruppene, der ein har fokus på den gode dialogen mellom leiar og tilsett som kan førebygge sjukefråvær. I etterkant av desse samlingane skal einingsleiarane ha individuelle samtaler med tilsette. Samanlikna med 1. tertial i 2017 er sjukefråværet i sektoren redusert med om lag 1 %. Sjukefråværet for Volda kommune 1. tertial er på 10,45 %. Dette talar er høgare samanlikna med same periode i fjor og heile 2017. Spesielt ser vi at Opplæring og oppvekst har auka i sjukefråværet. Dette er også kommentert som utfordring i notat frå sektoren. Fokus på å få ned sjukefråværet vil halde fram i 2018.

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Personal og organisasjon	6,76	5,26	4,54
Økonomi	1,3	2,16	2,05
Opplæring og oppvekst	9,86	7,55	6,43
Helse og omsorg	12,37	13,28	12,08
Service og kultur	2,4	3,51	3,45
Teknisk	12,39	11,92	7,85
Sjølvkosttenester	7,71	2,54	3,05
Utvikling	4,47	13,17	7,34
Barneverntenesta (vertskommune)	9,19	7,26	7,93

Sjukefråvær 1. tertial 2018	10,45	9,65	8,52
------------------------------------	--------------	-------------	-------------

Vurdering og konklusjon:

Volda kommune sitt budsjett for 2018 er vedteke med brutto rammer. Dette gjer at vi no legg fram forslag om budsjettendringar på sektor, fordelt på endring inntekt og utgift. Basert på utgreiingar over legg vi fram forslag til følgjande budsjettendringar for 2018:

BUDSJETTENDRING 1. TERTIAL 2018	Endring inntekt	Endring utgift	Netto endring
Skatteinntekt	-9 700 000		-9 700 000
Rammetilskot	3 600 000		3 600 000
Eigedomsskatt	-1 500 000		-1 500 000
Andre generelle statstilskot	1 849 110		1 849 110
Korrigeringar mot disposisjonsfondet	18 326 734	1 242 906	19 569 640
Personal og organisasjon		-250 000	-250 000
Økonomi	-250 000	-250 000	-500 000
Opplæring og oppvekst	1 200 000	-500 000	700 000
Helse og omsorg	-1 490 000	2 990 000	1 500 000
Service og kultur		-250 000	-250 000
Teknisk		1 350 000	1 350 000
Utvikling	-150 000		-150 000
Barnevern Volda		-1 000 000	-1 000 000
Kommunestyre skjema 1b:			0
Pensjon	-16 308 000	-900 000	-17 208 000
Havbruksfondet	-200 000		-200 000
Tilskot EM	-1 410 750		-1 410 750
Regulering mot "innsparingstiltak"		3 600 000	3 600 000
Sum budsjettendring	-6 032 906	6 032 906	0

Helse og miljøkonsekvensar:

Evalueringsrapporten for nye Sandefjord (TF-rapport nr 296 2017 – utarbeidd av Deloitte og Telemarkforskning) peikte på nødvendigheita av at dei gamle kommunane har fokus på avslutning og i minst mulig grad belaste administrasjonen med nye oppgåver. Doble funksjonar medfører stor arbeidsbelastning, og det er viktig at ein som arbeidsgjevar er medviten om dette og i prioritering og planlegging tek omsyn til dette i den intensive fasen vi no går inn fram mot kommunesamanslåinga.

Økonomiske konsekvensar:

Sjå utgreiing over

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen kjente

Rune Sjurgard
Rådmann

Kari Mette Sundgot
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

NOTAT

Frå: Kari Mette Sundgot

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	6908/2018	151	ØKO/KARISUN	21.05.2018

TEKNISK OG SJØLVKOST - 1. TERTIAL 2018

Status drift

Teknisk Sektor har i 1. tertial hatt høg aktivitet på driftsida. Dette er noko ulikt fordelt på avdelingane i sektoren og mykje sesongbetont. Sektoren ligg nær ein million betre an enn budsjett i høve periodisering, men varslar her og no at budsjettet ikkje held i 2018 og sektoren vil gå over driftbudsjettet med nær 2 millionar ved utgangen av året. Dette skuldast primært ekstraordinære kostnader med vintervedlikehald av vegane våre.

Veg og park:

Veg og park har hatt ei krevjande vinter med eksepsjonelt mykje strøing, der vi har tredobla mende strøsand samanlikna med tidlegare toppår. Høg aktivitet på vintervedlikehald gir sjølvstøtt høge kostnader, også i etterkant med kosting og oppsamling av strøsand og tømning av sandfangkummer. Her ber sektoren om tilført 1,6 mill i revidert budsjett for å kunne oppretthalde ei forsvarleg minimumsdrift resten av året.

Brann:

Brannavdelinga har hatt høg aktivitet i første tertial. Sentrale føringar legg tydelige føringar på at kommunane skal legge vekt på forebyggjande arbeid i utsatte grupper, men det har vi lita muligheit til å rekke over så godt som vi burde. Volda har både mange helseinstitusjonar, høgskulebygg og studentar som er resurskrevjande, men ikkje med i dimensjoneringsgrunnlaget og vi såleis ikkje har nok resursar for å fylgje opp slik ein skal.

Vi har valt å innleie samarbeid med Hornindal om feinga allereie no. Frå sommaren av vil vi leige inn feiar frå Hornindal tilsvarende 35% stilling noko som vil bidra til ei vesentleg forbetring og styrke samarbeidet mellom brannverna.

Vi hadde ei større beredskapsøving i lag med Hornindal brannvern og legg vekt på å samarbeide den vegen fram mot kommunesamanslåinga.

Vatn og avløp:

Drifta av vatn og avløpsinstallasjonar går som normalt i første kvartal med unntak av Vikeneset kloakkreinseanlegg som havarerte og blei ståande ute av drift. Med unntak av dette gjekk drifta i første kvartal godt utan dei store hendingane. Nokon små vasslekkasjar fekk ein då kulda stod på som verst, men dei stadane dette gjaldt ga oss innblikk i korleis vintrane kan bli framover truleg med mindre snø som isolera leidningsnettet. Frostfri djupne blei som eit resultat av dette auka frå 1,2 til 1,5 meter i Volda og er no likt som i Ørsta.

Eigedom:

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Eigedom har hatt avslutning på større prosjekt denne våren, i denne fasen er forvaltning og drift tungt inne opplæring og prøvedriftsfase. Kombinasjonen av dette og nokre langtidssjukemeldingar/permisjon ligg FDV noko bak plan for gjennomføring av vedlikehaldsaktivitetar. Dette etterslepet tek vi att i løpet av 2. tertial.

Det er utfordrande å få gjennomført tilstrekkelig forvaltning, drift og vedlikehald med bemanninga som avdelinga har i dag. Kommunen har siste åra gjennomført fleire store bygg og auka totale m² utan auke i bemanning.

Reinhald har gjennomført ei digitalisering der kvar reinhaldar har fått eige nettbrett, her har reinhaldaren kommunal e-post, oversikt over område som skal reinhaldast, moglegheit for å melde om avvik til drift med meir. Dette er eit løft for avdelinga og ei lette når ein treng vikar som enkelt kan orientere seg i sitt ansvarsområde. Som eit ledd i førebyggjande tiltak er det gjennomført innkjøp av reinhaldsmaskiner som blir utplassert på dei enkelte bygga slik at alle bygg skal i dag ha tilgang til hjelpemiddel.

Status bemanning

	2017	1. tertial 2018
Sentralt teknisk	21,00	22,70
Brann	4,72	4,32
Eigedom	33,22	37,96
Teknisk	58,94	64,99

Auke i bemanning frå 1 tertial 2017 til 2018 skuldast at vi har lukkast med å fylle vakante stillingar og i tillegg fekk tilført to stillingar for tømrarar på investeringsprosjekt.

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertil 2018	Rev. Budsjett 1. tertil 2018	Avvik 1.tertil 2018	Forbruk i %
Utgifter	26 793 601	28 084 060	1 290 459	95,41
Inntekter	- 12 152 438	- 12 545 584	- 393 146	96,87
Teknisk	14 641 163	15 538 476	897 313	94,23
Utgifter	4 928 655	4 459 228	- 469 427	110,53
Inntekter	- 195 691	- 366 016	- 170 324	53,47
Sjølvkostnader	4 732 963	4 093 212	- 639 751	115,63

Teknisk sektor ligg pr 1. tertial nær ein million betre an enn budsjett. Dette skuldast at eigedomsavdelinga er på etterskudd i høve drift og vedlikehald. Sjukefråvær i sentrale stillingar har skulda for dette saman med høgt fokus på store investeringsprosjekt i avslutningsfasen. Etterslepet på vedlikehald har no fokus slik at dei vil vera ajour i løpet av 2. tertial.

Det har vore ein vinter med mykje brøyting og særskilt strøing. Dette gjer at vegbudsjettet i 2018 vert sprengd med nær 2 millionar kroner. Dette tilseier at avdeling for veg treng tilført minimum 1.6 millionar kroner i revidert budsjett.

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Det har vore utgreidd moglegheit for å omdisponere internt i teknisk sektor for delar av beløpet, men det er konkludert at ein ikkje kan redusere ramma til eigedomsavdelinga, dette utifrå erfaringstal frå tidlegare år ilag med usikre faktorar i budsjettet til eigedomsavdelinga som vi pr. dato ikkje har kontroll på.

Oversikt einingar:

	Rekneskap 1. tertiat 2018	Rev. Budsjett 1. tertiat 2018	Avvik 1.tertiat 2018	Forbruk i %
Utgifter	2 239 433	2 587 394	347 960	86,55
Inntekter	- 1 928 207	- 2 128 277	- 200 070	90,6
Sentralt teknisk	311 227	459 117	147 891	67,79
Utgifter	3 198 815	3 359 318	160 502	95,22
Inntekter	- 213 394	- 270 767	- 57 373	78,81
Brann	2 985 421	3 088 551	103 130	96,66
Utgifter	14 807 979	16 576 142	1 768 163	89,33
Inntekter	- 8 206 454	- 8 474 502	- 268 048	96,84
Eigedom	6 601 525	8 101 640	1 500 115	81,48
Utgifter	6 547 373	5 561 206	- 986 166	117,73
Inntekter	- 1 804 383	- 1 672 039	132 344	107,92
Veg og park	4 742 990	3 889 168	- 853 822	121,95
Teknisk	14 641 163	15 538 476	897 313	94,23
Utgifter	2 684 814	2 480 006	- 204 808	108,26
Inntekter	- 68 299	- 122 622	- 54 323	55,7
Vatn sjølvkost	2 616 515	2 357 384	- 259 131	110,99
Utgifter	1 788 692	1 346 900	- 441 792	132,8
Inntekter	- 47 494	- 163 495	- 116 002	29,05
Avlaup sjølvkost	1 741 199	1 183 405	- 557 794	147,13
Utgifter	455 148	632 322	177 173	71,98
Inntekter	- 79 899	- 79 898	1	100
Feiing sjølvkost	375 249	552 423	177 174	67,93
Sjølvkosttenester	4 732 963	4 093 212	- 639 751	115,63

Teknisk sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Vakant stilling	-250 000			
Varige Innsparingstiltak		-682 000	-996 000	-1 100 000
Samla «innsparing» teknisk				

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Sentralt teknisk	0,94	27,21	9,75
Brann	13,34	10,48	5,24
Eigedom	14,74	8,81	8,06
Veg og park	11,36	9,89	6,89
Teknisk	12,39	11,92	7,85
Vatn sjølvkost	4,16	2,19	2,38
Avlaup sjølvkost	0,23	2,44	0,79
Feiing sjølvkost	30,41	4,52	9,66
Sjølvkosttenester	7,71	2,54	3,05

Sjukefråværet i Teknisk sektor har vore høgare enn målsetning i første tertial. Mesteparten av sjukefråværet skuldast langtidssjukemeldingar som ikkje kan tilskrивast arbeidsmiljø. Noko kan relaterast til arbeidarar nær pensjonsalder i fysisk krevjande yrker, medan delar av sjukefråværet skuldast kroniske og uføresette helseplagar. Noko skuldast tilhøve på arbeidsplassen, her har vi iverksett tiltak slik at ein kan forvente ei reduksjon i sjukefråværet i 2. tertial.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	Mål	Status 1. tertial
Omdømme			
Alle skriftlege førespurnadar skal gjennomgå ein mottakskontroll og få tilbakemelding innan 4 veker	Antal førespurnader som ikkje har fått svar i samsvar med forvaltningslova og skildring av tiltak for å følgje opp	100 %	80%
Brannberedskapen skal opplevast som god	Folk skal føle seg trygge	100%	100%
Fokus på miljø, sørgje for gode tiltak blir gjennomført i tråd med kommuneplan med satsing på klima og miljø.	Gjennomføring av EPC – programmet.	Ferdig 01.06.18	80 % gjennomført
Tenester			
Brannberedskap som tilfredsstillar dimensjoneringsforskrifta og vurdert risiko i heile kommunen	ROS analysen tilseier at beredskapen er tilfredsstillande, men vil ha behov for nokre forbedringar i åra som kjem.	100%	90%
Risikobasert tilsyn i særskilte brannobjekt	Er i ei omleggingsfase frå faste intervall til	31.12.2018	

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	Mål	Status 1. tertial
	risikobasert.		
Feiing etter behov og tilsyn kvart 4 år i alle bustadar.	Er i ei omleggingsfase frå faste intervall til behovsbasert	31.12.2018	
Førebyggjande brannvernopplæring for alle 6. klassingar i kommunen	Dette vert på hausten.	6 skular	0%
Vedlikehald, rehabilitering og oppgradering for å gi brukarane brukarvenlege lokale så langt det er mogleg innanfor den kommunale bygningsmasse	Gjennomføre innovative prosjekt, planmessig gjennomføring av oppgradering, rehabilitering, vedlikehald, samt ny bygg.	31.12.2018	
Utarbeide rutinar og standarar for arbeidet som vært gjennomført ved drift og vedlikehald av kommunale vassverk og avløpsreinsenlegg		31.12.2018	
Medarbeidarar			
Behalde og rekruttere personell	Alle stillingar skal vere bemanna	100 %	97 %
Nærver på min 90 %		90 %	87,6 %
Lukke avvika brannvernet fekk i 2016 etter tilsyn frå Arbeidstilsynet og DSB	Frist ut 2018	31.12.2018	
Brannmannskapa gjennomført opplæring, øving/kurs og tryggleiksutstyr slik at dei kan utføre redningsinnsats på ein trygg måte	Antal tilsette som har gjennomført kurs og type kurs	31.12.2018	
Etablere ein oppgradert eller ny base for driftoperatørane ved Myrtun i samsvar med arbeidsmiljølova	Dette er eit pågåande prosjekt der vi kan forvente pålegg frå arbeidstilsynet. Det vert truleg behov for større bygningsmessige tiltak.	50%	5%
Regelmessige einingsmøter med alt personell		Min. 1x12	100%
Medarbeidarsamtale med alle tilsette etter avtalt intervall.		100 %	10%
Økonomi			
Tilpasse standard på tenestene og gjere tiltak for å halde budsjettamma		100 %	94,23 %
God prosjektstyring ved	Antal prosjekt som vert		Sjå

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	Mål	Status 1. tertial
koordinering og planlegging med rett progresjon i høve regulering, finansiering og grunnkjøp.	drive etter denne prosjektmotodikken		investering
Betre oppfølginga av leverandørar og entreprenørar som utførar oppdrag for kommunen.	Her er kontinuerlig læring og forbetring.	100%	80%
Initiere innovative/nytenkjande tiltak	Antal prosjekt som vert initiert		0%

Status investeringar

Det er svært stor aktivitet på investeringsfronten i Teknisk sektor. Nokre prioriterte prosjekt er ikkje starta anno, mellom anna knytt til sjukemelding i prosjektleiarstaben. Nokre prosjekt har avvik i høve finansiering:

Ny Øyra skule er allereie redusert frå opprinneleg løyving med 20 millionar. Der står att ca 20 millionar på prosjektet som skal dekke garantiar og nokre detaljar i ferdigstillinga. Prosjektet kan verte ytterlegare redusert, men vi veit ikkje meir om dette før mot slutten av 2018.

Full Rehabilitering av skinnvikbrua er ferdigstilt og hadde ei endeleg overskriding på 4%, overskridinga utgjør ca kr 50.000,-

Botnavegen har varsla ei mogleg overskriding og kommunestyret er varsla om dette, dei er villige til å vedta ei tilleggsfinansiering dersom der vert overskriding mot slutten av prosjektet. Der er antyda ei overskriding på inntil 2 millionar kroner.

Tilbygg Myrtun: prosjektet fekk vedteke ei tilleggsloyving i 2017 på Kr 770.000, restbeløp frå 2017 vart overført til 2018 for ferdigstilling og sluttoppgjør. Det viser seg at alle rekningar vart gjort opp i 2017 rekneskapen, difor kan resterande beløp på dette prosjektet tilbakeførast til ubunde investeringsfond. Overskridinga på prosjektet vart då berre på Kr 40.000,-

Vatn Samleinvestering: Vatn og Avløps avdelinga har ikkje kapasitet til å gjennomføre alle planlagde investeringar i 2018, difor vert det i Juni søkt kommunestyret om å styrke bemanninga i avdelinga.

Avløp Samleinvestering: Vatn og Avløps avdelinga har ikkje kapasitet til å gjennomføre alle planlagde investeringar i 2018, difor vert det i Juni søkt kommunestyret om å styrke bemanninga i avdelinga.

Pr. 1. Tertial har teknisk sektor nytta 21 % av løyvinga til investeringsprosjekt.

Denne prosenten vil nok auke til 65-75% innan utgongen av Året. Store prosjekt vil verte ferdig eller nær ferdig ved utgongen av året, med tilhøyrande kostnader. Nokre prosjekt vil nok ikkje nytte heile løyvinga i 2018, mellom anna Øyra skule, Vatn og Avløp. EPC prosjektet har vorte forseinka av at NEE gjekk konkurs, slik at vi sjølve må administrere gjennomføringa. Flaumførebyggingane vil ikkje få hovudtyngda av kostnadene før i 2019 og 2020, og Sentrumsprosjektet si løyving i 2018 vil måtte vidareførast med hamnekvartalet i 2019. Næringsområdet Øvre Rotset er uavklart i høve kven som skal bygge ut. Dersom heile

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

området vert utbygd av ekstern eigedomsutviklar, vil ikkje prosjektet trenge tildelt ramme på ca 25 millionar. Alle prosjektstyringsressursar er fullt ut opptekne og engasjert i dei prosjekta som er under utbygging og prosjektering. Ekstrne forhold som konkursar og eksterne eigedomsutviklarar, har ikkje sektoren kontroll på. Det arbeidast kontinuerleg med prioritering av ressursar inn mot viktige prosjekt.

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
Ny Øyra skule (ki)	551 171	20 584 997	3 %	Garantier etc	Under budsjett
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	2 984 105	18 250 000	16 %	jan 2019	på budsjett
ROP (rus og psykisk helse) 7 stk midl.bustadar	1 903 897	4 520 394	42 %	juni 2018	ligg på budsjett
Full rehabilitering av Skinnvikbrua	1 301 115	1 250 699	104 %	Ferdigstilt	overskriding 4%
Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa) - Botnavegen	9 237 255	15 764 362	59 %	Juli 2018	Overskriding
Ferdigstilling Brannstasjon - krav frå arbeidstilsyn	6 395	1 200 000	1 %	Des 2018	ligg på budsjett
Sambindingsveg over Håmyra	2 324 013	2 665 734	87 %	15. Juni 2018	På Budsjett
Folkestadtun - oppgradering	95 812	1 800 000	5 %	ferdig sept. 2018	ligg på budsjett
Utviding av Mork barnehage	725 156	1 839 100	39 %	ferdig okt 2018	ligg på budsjett

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
EPC gjennomføringstiltak	3 929 875	32 000 000	12 %	Konkurs, eiga orientering	
Oppgradering Prestagata 33	19 744	2 627 753	1 %	Des 2018	på budsjett
Kommunal del sentrumsutvikling	1 761 998	13 343 124	13 %	Pågår	Innanfor budsjett
Kinosal og kultursal	11 700	625 000	2 %	Pågår Byggenemnd	
Volda u-skule, opprusting	206 642	1 300 000	16 %	sept 2018	ligg på budsjett
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	106 597	10 000 000	1 %	okt 2020	
Flomførebygging Heltneelva	100 793	4 000 000	3 %	sept. 2020	
Symjehall	75 000	625 000	12 %	Ikkje påstarta	
Opprusting Engesetvegen forbi omsorgsenteret til samleveg	104 049	4 000 000	3 %	Juli 2019	
Samleveg Urbakkfoten	23 850	1 500 000	2 %	Desember 2018	På Budsjett
Næringsområde Øvre Rotset	655 096	25 071 097	3 %	uavklart	
Solskjerming kommunale bygg-omsorg	1 716	1 000 000	0 %	Ikkje starta	
Avfallsløysing og parkering ved Rådhuset	34 468	1 000 000	3 %	justert omfang okt 2018	
4.etasje omsorgsenteret	6 863	625 000	1 %	Ikkje Starta	
Tilbygg Myrtun	0	730 000	0 %	Ferdigstilt	ligg på budsjett

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Prosjekt	Rekneskap	Revidert budsjett	Forbruk i %	Ferdigdato	Økonomisk ramme
Etablering 2 bustadsmodular - Rotset	341 820	2 536 504	13 %	Pågår 50% ferdig	ligg på budsjett
Kommunale vegar, utbetring (aaa)	0	2 000 000	0 %	Nov 2018	På Budsjett
Friluftslivstiltak (rt)	216 722	796 350	27 %	Juni 2018	På Budsjett
Skulebakken Haugen Lauvstad	3 407	0	100 %	Ferdigstilt	På Budsjett
Utbygting veglys til LED finansiert ved straumsparing	3 551	2 750 000	0 %	Juli 2018	På Budsjett
Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	131 075	11 900 000	1 %	Sept. 2018	På Budsjett
Vatn samleinvestering (LF)	626 782	20 125 000	3 %	Pågår	Mindreforbruk
Bygging av breiband Halkjelsvik - Folkestad	2 125	1 963 000	0 %	Des 2018	På Budsjett
Avløp samleinvestering	200 576	23 700 000	1 %	Pågår	Mindreforbruk

VOLDA KOMMUNE

Personal- og organisasjonsstaben

NOTAT

Frå: Berit Lyngstad

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	6952/2018	151	LOP/BERLYN	22.05.2018

PERSONAL- OG ORGANISASJONSAVDELING - 1. TERTIAL 2018

Status drift

Fokuset til avdelinga i første tertial har vore kommunesamanslåing, prosjekt sjukefråvær og revisjonsarbeid.

I arbeidet med kommunesamanslåing har det blitt vedteken ein omstillingsavtale og det er nedsett eit omstillingsutval. Det er også etablert ei arbeidsgruppe på personalområdet. Gruppen har hatt eit møte og er i startgropa av arbeidet.

Prosjekt sjukefråvær er starta i sektor Helse- og omsorg. Det har vore samlingar i snart alle personalgruppene, der ein har fokus på den gode dialogen mellom leiar og tilsett som kan forebygge sjukefråvær. I etterkant av desse samlingane skal einingsleiarane ha individuelle samtaler med tilsette.

Revisjonsarbeidet har stort fokus. Ei arbeidsgruppe har revidert lønspolitikken, og det er sett ned tre andre arbeidsgrupper som skal sjå på vald og truslar om vald, mobbing og trakassering, samt behov for arbeidskle.

Status bemanning

Personal- og organisasjonsavdelinga har 6,6 årsverk. Frå 01.01.18 gjekk tre årsverk frå IKT-avdelinga over til SSIKT, og avdelinga består i dag av Løn- og personalavdelinga og seksjon Innvandring. I tillegg blir hovudverneombodet, to hovudtillitsvalde og lærlingane løna frå denne avdelinga.

Bemanning	2017	1. tertial 2018
Løn- og personal	6,60	6,60
Seksjon Innvandring	0,60	0,60
Lærlingar*	10,30	10,30
HVO og HTV	2,15	2,15
Personal- og organisasjon	18,30	18,30

*Det er pr 30.04.18 21 lærlingar

VOLDA KOMMUNE

Personal- og organisasjonsstaben

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Revidert budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	9 245 206	9 738 069	492 863	94,94
Inntekter	- 2 332 412	- 1 050 811	- 1 281 600	221,96
Økonomi	6 912 794	8 687 258	1 774 463	79,57

Etter første tertial ligg avdelinga med eit mindreforbruk på kr. 1 774 463. Størsteparten av dette gjeld Seksjon Innvandring, som har eit mindreforbruk på kr. 1 703 636. Løn- og personal har eit mindreforbruk på kr. 308 923. IKT-budsjettet går med eit mindreforbruk på kr 238 096, men dette gjeld ei investering som er feilført.

Personal- og organisasjonsavdelinga sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Vakant stilling	0			
Digitalisering og auke i inntekt	250 000	250 000	250 000	250 000
Samla «innsparing» økonomi	500 000	250 000	250 000	250 000

Status sjukefråvær

Sjukefråvær	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Personal- og organisasjon	6,87	5,44	4,67

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
OMDØMME			
Tilsette og leiarar får pålitelege svar på henvendingar			
Korrekte tenester til rett tid			
Volda kommune framstår som ei heilskapleg og samla kommune med «vi»-følelse			
MEDARBEIDARAR			
Nærver på 97 %		97 %	93,13%
Medarbeidarsamtale med alle tilsette ein	Skal gjennomførast til	100 %	0 %

VOLDA KOMMUNE

Personal- og organisasjonsstaben

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
gong i året	hausten		
Utarbeide handlingsplan knytt til 10-faktor prosjektet	Handlingsplan utforma		
Utarbeide opplæringsplanar	Ikkje starta		
TENESTER			
Administrere medarbeidarundersøking 10-faktor		Legge til rette for ein god prosess ved forarbeid, gjennomføring og etterarbeid av medarbeidarundersøkinga	Undersøkinga skal gjennomførast i oktober/november og arbeidet startar til hausten
Implementere Win Tid		Sørge for at tidsregistrering og fråværsregistrering er på plass i heile organisasjonen	WinTid er implementert i Barnevernstenesta. Begynt arbeid i Teknisk sektor
Gjennomgåande revisjonsarbeid		Sørge for å ta initiativ slik at reglement og rutinar blir revidert etter oppsett plan	Lønspolitikken er revidert pr 1. mai 2018
Profesjonell rekruttering		Fremje Volda kommune som arbeidsgjevar og sørgje for at vi rekrutterar rett kompetanse til rett tid.	
Trepartssamarbeid		Sørgje for eit godt og utviklande trepartssamarbeid i heile organisasjonen	
Internopplæring		Gjennomføre nytilsattopplæring minimum 2 gngr pr år, samt starte eit nytilsattprogram for leiarar	Nytilsattopplæring gjennomført våren 2018.

VOLDA KOMMUNE

Opplæring og oppvekst

NOTAT

Til: Økonomistaben
Frå: Per Ivar Kongsvik
Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	7104/2018	151	OPP/PERKON	23.05.2018

OPPLÆRING OG OPPVEKST - 1. TERTIAL 2018

Status drift

I tillegg til den ordinære drifta i alle einingane i sektoren, har det i første tertial særleg vorte arbeidd med

- ✓ Barnehageopptak
- ✓ Fordeling av 1. klassingar
- ✓ Tilsettingar på barnehage- og skuleområdet
- ✓ Rekruttering av leiarar i barnehage, skule og kulturskule

I februar var alle leiarane sektoren samla i Loen. Leiarar i Hornindal kommune vart også invitert til delar av samlinga.

Tema på denne leiarsamlinga var

- ✓ Delegering, ansvar og roller. Reviderte delegeringsfullmakter vart gjennomgått.
- ✓ Vidare implementering av kvalitetsplanen for sektoren
- ✓ Opplæring i google-verkty
- ✓ Arbeid med psykisk helse – praksisforteljingar
- ✓ Barnehagestart – samarbeid helsestasjon og barnehage
- ✓ Overgangen barnehage – skule

Den digitale satsinga i sektoren krev mykje. Det er ikkje avsett ekstra personalressurs til den etter måten store digitale satsinga i barnehagar og skular, og andre arbeidsoppgåver i oppvekstsjefen sin stab har ein måtte prioritere ned.

Det same gjeld nytt oppvekstadministrativt program til bruk i innan barnehage, skule og skulefritidsordning. Dette krev mykje opplæring for superbrukarane til verktøyet, som begge er i oppvekstsjefen sin stab.

Alle leiarane innan barnehage og skule samt oppvekstsjefen sin stab tek vidareutdanning i digital kompetanse i læring (5 stp). Dette studiet vert avslutta til sommaren.

Leiarane i sektoren har også fått opplæring i økonomiske rapporteringsverktø i regi av økonomiavdelinga.

VOLDA KOMMUNE

Opplæring og oppvekst

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Revidert budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	97 378 479	97 777 553	399 074	99,59
Inntekter	- 13 308 132	- 13 894 534	- 586 402	95,78
Opplæring og oppvekst	84 070 347	83 883 019	- 187 328	100,22
Einingar under sektoren:				
Utgifter	2 027 601	3 009 749	982 148	67,37
Inntekter	- 2 366 126	- 2 691 531	- 325 405	87,91
Stab opplæring og oppvekst	- 338 525	318 219	656 743	-106,38
Utgifter	3 103 233	3 458 587	355 355	89,73
Inntekter	- 218 429	- 199 370	19 058	109,56
Helsestasjon	2 884 804	3 259 217	374 413	88,51
Utgifter	33 425 990	34 181 705	755 714	97,79
Inntekter	- 4 545 937	- 4 939 055	- 393 118	92,04
Barnehage	28 880 053	29 242 650	362 597	98,76
Utgifter	46 815 788	45 383 278	- 1 432 510	103,16
Inntekter	- 5 121 092	- 5 035 530	85 562	101,7
Grunnskule med SFO	41 694 697	40 347 748	- 1 346 949	103,34
Utgifter	1 856 910	1 721 111	- 135 799	107,89
Inntekter	- 511 488	- 529 151	- 17 663	96,66
Kulturskule	1 345 422	1 191 960	- 153 462	112,87
Utgifter	10 148 956	10 023 123	- 125 833	101,26
Inntekter	- 545 060	- 499 897	45 163	109,03
Volda læringssenter	9 603 896	9 523 225	- 80 671	100,85

Etter 1. tertial har sektoren eit meirforbruk på kr 187 328,-. Ser ein på einingsnivå ligg drifta samla sett i overkant av budsjett, og det er grunn til å tru at drifta i 2018 vil kome ut med eit større meirforbruk enn det resultatet etter 1. tertial tilseier.

Innan barnehagedrifta må ein pårekne mindre inntekter knytt til barn busette i andre kommunar. Det er her budsjettert med erfaringstal.

Auka tal born i Lauvstad og Mork barnehagar gjer det naudsynt med auka drift frå hausten 2018. Framlegg til samordning innan barnehagedrifta vil kunne dekke noko av auken i drift, men ikkje fullt ut. Det vil bli arbeidd med løysingar for å finne inndeckning for auken i den samla drifta. Om naudsynt må det leggst fram eiga sak om dette i samband med rapport 2. tertial.

Det er forventa at inntekter knytt til norskopplæring for einslege mindreårige asylsøkarar vil bli mindre enn budsjettert. Som kompensierende tiltak vert drifta ved Volda læringssenter redusert frå hausten.

Ungdomssteget ved Austefjord skule vert flytta til Volda ungdomsskule, noko som reduserer den samla drifta med om lag to årsverk med verknad frå august 2018.

VOLDA KOMMUNE

Opplæring og oppvekst

Investeringar i digital infrastruktur og maskinvare gjer at sektoren kan effektivisere med eitt årsverk fagarbeidar IKT frå august 2018.

Eit auka sjukefråvær i sektoren uroar. Det gir auka utgifter og det går ut over kvaliteten på tenestene vi skal levere. Innan barnehage er det sett i gong tiltak i samarbeid med bedriftshelsetenesta der sjukefråvær er eit fokusområde.

Opplæring og oppvekst sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018 - 2021

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Samordning skuledrift	520000	1250000	1250000	1250000
Digitalisering red stilling IKT fagarb	208000	500000	500000	500000
Samordning bhg	250000	600000	600000	600000
Samla innsparing OO	978888	2350000	2350000	2350000

Tiltak 1 og 2 vert gjennomført. Har bede om å behalde innsparinga i 2018 for å kompensere for meirforbruk i høve budsjett. Med rett budsjettgrunnlag i 2019 og seinare år, vil dette vere reelle innsparingar i økonomiplanperioden.

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Stab opplæring og oppvekst	5,47	9,59	3,42
Helsestasjon	3,63	13,29	6,65
Barnehage	11,45	8,52	8,31
Grunnskule med SFO	10,56	7,37	6,31
Kulturskule	11,08	3,13	5,84
Volda læringssenter	3,68	4,57	3,12
Opplæring og oppvekst	9,86	7,55	6,43

Ein auke i sjukefråværet samanlikna med 1. tertial 2017 gir grunn til uro. Trass auka merksemd mot oppfølging av sjukmelde arbeidstakarar og samarbeid med bedriftshelsetenesta, aukar sjukefråværet i barnehagane. Også innan grunnskuledrifta inkl SFO er det ein auke som gir grunn til uro.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
Utarbeide Plan for helsestasjon i Volda 2018-2020			Ferdig og vedteke av kommunestyret
Etablere/vidareføre gruppetilbod ✓ For barn som opplever skilsmisse ✓ Jentegrupper i ungdomsskolen – 2 pr år Gruppetilbod psykisk helse for minoritetsungdom			Gruppetilbod psykisk helse for minoritetsungdom gjennomført. Dei to andre tilboda vil ein freiste å setje i gong/gjennomføre i løpet av hausten.
Barselomsorga skal følgje nasjonal fagleg retningslinje.			70 % - 80 % heimebesøk av jordmor innan 3-4 døgn. Helsesøster følgjer opp med heimebesøk etter 7 – 10 dagar
Kunne gje tilbod om foreldrerettleiing.			Med prosjektmidlar ut året har ein dette

VOLDA KOMMUNE

Opplæring og oppvekst

			tilbodet
Etablere felles helsestasjon for ungdom og studentar ved nye Øyra skule			Dette er etablert. Avtale med Høgskulen og Studentsamskipnaden blir skrive i juni.
Gjennom tverrfagleg samhandling styrke foreldre sin kunnskap om kosthald og aktivitet			Etter oppsett plan informerer helsestasjonen foreldre på skulane
Vidareutvikle formalisert samhandling mellom helsestasjon og barnehage			Dette arbeidet er pågåande
Oppretthalde minst 50 % pedagogtettleik i barnehagane			Volda oppfyller dette
Utarbeide Plan for barnehagane i Volda 2018 -2020			Ikkje påbyrja.
Utarbeide plan for tilsyn av barnehagar 2018 – 2020 og gjennomføre etter oppsett plan.			
Evaluerer og vidareutvikle rutine kring overgang barnehage-barneskule/SFO-ungdomsskule			Pågåande arbeid
Ei styrking av det ordinære og tilpassa tilbodet skal redusere behovet for støttetiltak og spesialpedagogisk hjelp i barnehage, og spesialundervisning i grunnskule	Viss det ordinære og tilpassa tilbodet gir utbyte for fleire barn og elevar, vil behovet for støttetiltak og spesialundervisning bli mindre.		I forhold til samla rammetimetal er timar til spes.underv. redusert frå 25 % til 20 % frå 2016 til 2017 (iflg KOSTRA). Samstundes har talet på elevar med spes.underv. auka noko
Innføre nettbrett/PC som pedagogisk verkty i barnehage og grunnskule og sikre naudsynt kompetanse mellom dei tilsette			Dette er på det næraste gjennomført. Kompetanseheving er pågåande
Tidleg oppdage barn og elevar som treng ekstra hjelp og støtte og utarbeide rutinar for tiltak og oppfølging	Det skal utarbeidast system/tiltak som skal sikre at rett tiltak vert sett inn på rett tidspunkt. Kartleggingar og ressursteamet er dømme på dette		
Grunnskulepoeng og resultat på eksamen skal vere høgare enn fylkes- og landsgjennomsnittet.			Dette målet er oppfylt
Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse, skal reduserast med 15 % samanlikna med skuleåret 15/16			Her har ein delvis nådd målsetjinga
Skulefritidsordningane skal støtte den språklege og sosiale utviklinga til elevane.			
70 % av deltakarane i introduksjonsprogram skal gå over til skule eller arbeid etter avslutta program.			Vil få resultat til sommaren
Alle busette einslege mindreårige flyktningar skal gå ut med greidd grunnskuleeksamen			Vil få resultat til sommaren
Utarbeide rammeplan og mål for kulturskuledrifta			Det vert vurdert å legge fram sak om å tilrå kulturskulerådet sin rammeplan gjeldande for Volda kulturskule
Identifisere og styrke tiltak som reduserer sjukefråværet			Pågåande arbeid i samarbeid med bedriftshelsetenesta
Informasjon på kommunen sine heimesider skal vere oppdatert.			Her er det framleis utviklingspotensiale

NOTAT

Interne mottakarar:

Økonomistaben Kari Mette Sundgot

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	7145/2018	151	BVA/AO	24.05.2018

TERTIALRAPPORT 1.TERTIAL 2018 BARNEVERNSTENESTA

Status drift

Ved årskiftet hadde barnevernstenesta vore interkommunal i fire år. Det vart også leiarskifte, både barnevernssjef og tre av fire teamleiarar er nye i sine roller. 2018 vert difor eit år der vi vil ha fokus på å sette i system mykje av den anvendte praksisen som har vorte etablert i tenesta.

Tala for første tertial vil truleg gå i balanse i høve fellesutgifter. Når det gjeld utgifter til tiltak, ser ein at to av kommunane vil få eit overforbruk ved slutten av året for tiltak utanfor heimen. Årsaka til muleg overforbruk er i hovudssak auka saksmengd og alvoret i innhaldet i nokre av sakene. Eigenandelen for institusjonsplassering har auka jamt siste åra og dette fører til store meirutgifter for kommunane. I første tertial har barnevernstenesta behandla fleire saker om omsorgsovertaking i fylkesnemnda. Barnevernstenesta har fått medhald i desse sakene.

I skrivande stund veit vi at vi skal ha oppe saker vedkomande 5 barn i nemnda, og ein i tingretten. Dette medfører store utgifter for barnevernstenesta, i form av utgifter til førebuing av sak og handsaming av sak i nemnda. Det fører også med seg utgifter å følgje opp når barnet eventuelt vert plassert i fosterheim eller institusjon.

Når barna som mottar tiltak utanfor heimen vert 18 år, vel dei sjølv om dei vil ta imot tiltak vidare. Dei seier ofte ja til dette. Fleire av dei har behov for at tiltaket dei har hatt, held fram med same kostnadane som tidlegare, i ein overgangsfase,

Tenesta held fram med å ha eit fokus på å nytte familieråd og nettverksmøter og erfarar at dette fører til betre samarbeid med familiane også der plassering ikkje kan unngåast. Vi ser også at vi ved å nytte familieråd og nettverksmøter kjem fram til gode løysingar for barnet.

Barnevernstenesta hadde tilsyn frå arbeidstilsynet i februar med fokus på vald og truslar. Dette medførte pålegg om tiltak for å utbetre situasjonen i tenesta vedkomande dette. Vi er i gong med å sette i verk tiltak i høve dette og vil rapportere til arbeidstilsynet om at krava er innfridd innan frist.

Det høge sjukefråværet i tenesta i 1.tertial samt mykje arbeid med saksførebuing til handsaming av saker til nemnda, har vore krevjande i høve å innfri krava som vert stilt til kvaliteten i tenesta. Det er for tidleg å gi sikre tal no, men vi forventar at dette vil vise igjen i form av fristbrot ved rapportering til fylkesmannen 1. halvår 2018.

Tabell meldingar 1.tertial 2018 :

	Meldingar 2017	Meldingar 1.tertial 2018
Hareid	62	21
Hornindal	2	1
Ulstein	74	33
Volda	75	40
Ørsta	118	14
Samla	331	109

Tal barn med hjelpetiltak i heimen ved 1.tertial 2018:

	2017	1.tertial 2018
Hareid	35	40
Hornindal	6	6
Ulstein	50	37
Volda	58	53
Ørsta	72	84
Samla	221	220

Tal barn med tiltak utafor heimen ved 1.tertial 2018(0-18 år)

	2017	1.tertial 2018
Hareid	14	16
Hornindal	0	0
Ulstein	19	17
Volda	12	11
Ørsta	12	14
Samla	57	58

Unge vaksne med ettervernstiltak (18-23 år):

	2017	1.tertial 2018
Hareid	2	4
Hornindal	0	0
Ulstein	9	10
Volda	9	11
Ørsta	8	10
Samla	28	34

Tilsyn i fosterheim 1. tertial 2018:

Kommune	Barn med tilsynsførar	Barn uten tilsynsførar	Nye barn i perioden	Barn totalt
Volda	29	1	3	30
Ørsta	19	3	1	22
Hareid	12	1(Kun 3 mnd til ho fyller 18 år)	1	13
Ulstein	15	2	1	17
Totalt	75	7	6	82

Ungdommar EM-tenesta

BUFELLESSKAP	ØRSTA	VOLDA	BUSETTING 2018
Einehøgda Bufellesskap	3		1(juni)
Sidekroken Bufellesskap	4(1 plassering frå Ord.BV)		
Smiebakken Bufellesskap		8	2(januar)
Oppfølgingstenesta	Total: 23		
OPP Ørsta	11		
OPP Volda		12	

Status bemanning

Barnevernstenesta vart styrka med to stillingar frå årsskiftet. Vedkomande einsleg mindreårige tiltaka i Volda, er vi no i ein prosess der ein vil tilpasse drifta til nedgangen i busetjingstala.

	1. tertial 2018	2017
Barnevernstenesta	34,7	32,7
EM Ørsta	16,95	17,05

EM Volda	13,66	13,66
Barneverntenesta (vertskommune)	65,31	63,41

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	34 022 688	34 751 583	728 896	97,9
Inntekter	- 23 866 905	- 25 558 121	- 1 691 216	93,38
Barneverntenesta (vertskommune)	10 155 782	9 193 462	- 962 320	110,47
Utgifter	13 730 292	13 730 073	- 219	100
Inntekter	- 9 400	-	9 400	0
Barnevern Volda kommune	13 720 892	13 730 073	9 181	99,93

	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	10 579 553	10 604 044	24 491	99,77
Inntekter	- 832 672	- 867 529	- 34 857	95,98
Barneverntenesta (vertskommune), deltakarkommunane sin utgiftsandel	9 746 881	9 736 515	- 10 366	100,11
Inntekter	- 20 836 065	- 20 776 322	59 743	100,29
Refusjon til vertskommunen for barnevern	- 20 836 065	- 20 776 322	59 743	100,29
Utgifter	11 864 452	10 874 949	- 989 503	109,1
Inntekter	- 2 140 668	- 2 723 536	- 582 868	78,6
Enslige Mindreårige EM	9 723 784	8 151 413	- 1 572 371	119,29
Utgifter	1 185 082	1 828 201	643 119	64,82
251 - Barnevernstiltak i familien	1 185 082	1 828 201	643 119	64,82
Utgifter	10 393 600	11 444 388	1 050 788	90,82
Inntekter	- 57 500	- 1 190 733	- 1 133 233	4,83
252- Barneverntiltak utanfor familien	10 336 100	10 253 655	- 82 445	100,8

Hareid: Hareid kommune har i 1.tertial fått fleire barn under omsorg, fleire av desse er plassert på institusjon. Det er også saker som vert førebudd for handsaming i nemnd. Dette er dyre tiltak og vil føre til betydelege meirutgifter for Hareid i 2018. Omsorgsovertakingar medfører også utgifter til nemnds- og rettshandsaming, samt reisekostnader knytt til oppfølging og samtalar.

HAREID KOMMUNE			
Funksjon	Bud 2018	Rekn. 1. tertial 2018	Prognose 2018
F244 Barnevernsteneste	3 240 584	1 605 136	3 240 584
F251 Tiltak i familien	710 013	206 859	710 013
F252 Tiltak utanfor familien	5 895 085	2 728 721	8 895 085
Samla kostnad	9 845 682	4 540 716	12 845 682

Hornindal: Slik tala ser ut for første tertial går året i balanse.

HORNINDAL KOMMUNE			
Funksjon	Bud 2018	Rekn. 1. tertial 2018	Prognose 2018
F244 Barnevernteneste	597 804	308 188	597 804
F251 Tiltak i familien			
F252 Tiltak utanfor familien			
Samla kostnad	597 804	308 188	597 804

Ulsteinvik: Slik tala ser ut for første tertial går året i balanse.

ULSTEIN KOMMUNE			
Funksjon	Bud 2018	Rekn. 1. tertial 2018	Prognose 2018
F244 Barnevernteneste	5 466 796	2 438 916	5 466 796
F251 Tiltak i familien	1 717 567	185 032	1 217 567
F252 Tiltak utanfor familien	10 164 227	3 231 565	10 164 227
Samla kostnad	17 348 590	5 855 513	16 848 590

Volda: Slik tala ser ut for første tertial går året i balanse.

EM Volda: Her kan det sjå ut til at ein får eit positivt avvik. Tilpassing av utgifter til reduksjon av tiltaket er lagt inn i budsjettet.

VOLDA KOMMUNE			
Funksjon	Bud 2018	Rekn. 1. tertial 2018	Prognose 2018
F244 Barnevernteneste	5 250 396	2 365 489	5 250 396
F251 Tiltak i familien	1 313 915	444 121	1 113 915
F252 Tiltak utanfor familien	7 015 812	2 072 015	6 215 812
F252 Tiltak EM	13 255 616	3 696 553	13 255 616

Samla kostnad	26 835 739	8 578 178	25 835 739
----------------------	-------------------	------------------	-------------------

Ørsta: Ørsta kommune har i 1.tertial fått fleire barn under omsorg, nokre av desse er plassert i institusjon. Dette vil medføre meirutgifter for Ørsta i 2018. Det er også saker som vert førebudd for handsaming i nemnd. Omsorgsovertakingar medfører også utgifter til nemnds- og rettshandsaming, samt reisekostnader knytt til oppfølging og samvær.

EM Ørsta: Her ser det ut til at ein får eit negativt avvik. Dette er grunna at ein har lagt inn i budsjett forventa inntekter på ekstratilskot frå IMDI. Her er det sendt inn søknadar, men grunna lang sakshandsamingstid i staten tek det tid å få svar på søknaden. Dette vil truleg gå i balanse i slutten av året.

ØRSTA KOMMUNE			
Funksjon	Bud 2018	Rekn. 1. tertial 2018	Prognose 2018
F244 Barnevernteneste	6 483 874	3 055 601	6 483 874
F251 Tiltak i heimen	2 123 109	336 571	1 800 000
F252 Tiltak utanfor heimen	7 683 341	2 354 021	9 283 341
F252 Tiltak med omplassering EM	9 101 304	6 024 010	9 101 304
Samla kostnad	25 391 628	11 770 203	26 668 519

Barnevernstenesta sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Reduksjon rammer barnevern Volda	1 000 000			
Samla «innsparing» barnevern Volda	1 000 000			

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Barneverntenesta (vertskommune)	9,19	7,26	7,93

Sjukefråværet første tertial er betydeleg høgare enn i same periode i fjor og heile året 2017. Sjukmeldingane har ikkje sin årsak i tilhøve på arbeidsplassen.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
OMDØMME			

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
Sikre eit kvalitativt godt barnevern med fokus på medverknad frå barnet og familien.		Nytte familieråd og nettverksmøter der det er tenleg og familien samtykkar til dette.	I gang
	Eiga Mitt-Liv gruppe i tenesta som har ansvar for framdrift og implimentering av arbeidsmåter	Halde fram samarbeidet med Forandringsfabrikken og Mitt Liv.	I gang
Tilby gode møteforhold for brukarar i våre kommunar	Ha tilgang til PC i møterom, samt kunne booke rom direkte i kalender	Få tilgang til tenelege møtelokale i alle kommunene	
MEDARBEIDARAR			
Sikre involvering, medverknad og engasjement frå medarbeidarane		Nærvær på 90%	
		Medarbeidarsamtale med alle tilsette i november/desember	
		Følgje opp 10-faktor planen	Gjennomført 10 faktor dag i april 2018.
		Utarbeide kompetanseplan	Under arbeid 1.tertial
		Lage plan for opplæring av nye tilsette og implimentere fadderordning for desse.	
		Utarbeide stillingsomtalar for alle tilsette	
Trygge medarbeidarar med sikker arbeidskvardag	ROS kartlegging og temadagar	Gjennomføre ROS tiltak i tenesta innan juni 2018.	Kartlegging gjennomført, eigne temadagar sett av i mai og juni 2018.
TENESTER			
Sikre eit kvalitativt godt barnevern i alle faser av sakene.	Styrke arbeidet med skriftleg dokumentasjon	Stette krava som Lov om barnevernstenester set for sakshandsaming.	

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
	Gjennomgang og oppdatering av malar i fagprogrammet, Familia.		
Sikre eit godt tverrfagleg samarbeid med samarbeidspartar		Ta initiativ til og gjennomføre tverrfaglig fagdag i høve barn og foreldre med funksjonshindringar.	Gjennomført februar 2018.
		Ta del i tverrfaglege samarbeidsfora i kommunene.	I gang 1.tertial
Barnevernsvakt i samarbeid med Sande, Vanylven og Herøy	Kartlegge behov og kva form for vakt som er tenleg for vår teneste.	Sette i gang drift av barnevernsvakt	Søkt om skjønnsmidlar
Styrke fagleg samarbeid med Høgskulen i Volda m. fleire		Ta del i forskingsamarbeid	I gang 1.tertial
	Ha møte hausten 2018 om korleis ein kan samarbeide slik at begge partar har fagleg nytte av dette.	Inngå avtale om fruktbart fagleg samarbeid for begge partar.	
God økonomisk styring	Avvik mot budsjett skal vere minimalt.	100 %	
	Samarbeide med tillitsvalde og personalvavdelinga.	Redusering av drift i EM-tenesta	Prosess i gang 1.tertial.
	Implimentere digital løysing av fagprogrammet.	Digitalisering av tenesta med elektronisk arkiv og post.	Prosess i gang 1.tertial.
	Dra nytte av økonomiprogrammet i fagprogrammet.	Sikre oversikt over kostnader i den einskilde saka	

Med helsing

Aina Øyehaug Opsvik
sakshandsamar

VOLDA KOMMUNE

Utvikling

NOTAT

Frå: Jørgen Vestgarden

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	7116/2018	151	UTV/JORVES	24.05.2018

UTVIKLING - 1.TERTIAL 2018

Status drift

Hovudoppgåva og prioritet til planavdelinga ved sektoren av vore arbeidet med revisjon av arealdelen til kommuneplanen. Det er laga til mange grunnlagsdokument og det vert jobba intenst mot å ha eit første utkast klar før sommaren. I tillegg har det vore arbeida med fleire større reguleringsplanar som til dømes E39/Voldatunnelen og Volda Campus Arena.

Oppmålingsavdelinga har brukt mye tid i 1.tertial på å rette manglar og feil i Matrikkelen. Det har i tillegg vore gjennomført fellesmøte med Hornindal der ein har sett på særleg dette med like gatenamn i dei to kommunane og omadressering.

Når det gjeld byggesak har det stort sett vore ordinær sakshandsaming og ei normal arbeidsmengd for denne årstida.

I februar vart det sendt ut ca 3 500 skattesetlar i samband med årleg utskriving av eigedomsskatten. Eigedomsskattekontoret har også førebudd klagesaker som skal handsamast i sakkunnig nemnd før sommaren.

Status bemanning

Utviklingssektoren har 9,00 heimlar som er fordelt på 1 leiar, 1,5 på bygge- og delesak, 2 på kart/oppmåling, 1 kommuneplanleggjar/miljø og 3 planleggjarar.

	2017	1. tertial 2018
Plan	4,00	4,00
Kart, oppmåling og byggesak	5,00	5,00
Utvikling	9,00	9,00

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	3 971 850	4 073 649	101 799	97,5
Inntekter	- 693 967	- 870 635	- 176 667	79,71
Utvikling	3 277 882	3 203 014	- 74 868	102,34

VOLDA KOMMUNE

Utvikling

Etter første tertial ligg vi med 74 868 kroner i meirforbruk. Dette har samanheng med noko etterslep på utfakturering av gebyr. Vi forventar å vere i balanse eller ha eit lite mindre forbruk ved årsslutt.

Utvikling sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Sal av planteneste til Hornindal*	50 000*			
Nokon mindre endringar i gebyrregulativet kan gi auka inntekter	100 000	100 000	100 000	100 000
Samla «innsparing» økonomi	150 000	100 000	100 000	100 000

* Ikkje endeleg bestemt enno

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Plan	9,85	14,44	16,5
Kart, oppmåling og byggesak	4,47	13,17	7,34
Utvikling	6,86	13,69	11,33

Samla sjukefråvær første tertial er på 6,86 % prosent. Dette er lågare enn både same periode i fjor og heile 2017. Bakgrunnen for at det framleis er noko høgt er ein langtidssjukemelding som vart avslutta i mars.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
OMDØMME			
Alle som vender seg til Volda kommune skal få svar i samsvar med krava i forvaltningslova	Høgt fokus på dette.		
MEDARBEIDARAR			
Nærver skal aukast i høve til 2017 (ambisjonsnivå på min 95 %)		95 %	95,5 %
Medarbeidersamtale med alle tilsette ein gong i året	Planen er å få gjennomført dette før sommaren	100 %	0
Sjukefråvær pga arbeidsmiljø skal ikkje forekome			
TENESTER			

VOLDA KOMMUNE

Utvikling

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
Folkehelseperspektivet skal vere med i all planlegging	Høgt fokus		
Søke om tilskot til minst eit friluftslivstiltak jf kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (KIFF-planen)	Det er søkt om tilskot på to tiltak	1	2
Rullering av KIFF-planen (både rullering av hovedplanen og handlingsdel)	Handlingsdel er rullert, mens målet er oppstart rullering av hovudplanen i haust		
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk	Arbeidar mot dette målet kontinuerleg		
Koordinering av gjennomføring av planar saman med teknisk sektor	Fungerer godt på nye prosjekt der det er ein eigen prosjektleiar frå teknisk som samarbeider godt med vår planavdeling		
Ferdigstilling av kommuneplanen sin arealdel med ROS-analyse og konsekvensuttgreiing	Det er gjort mykje godt grunnlagsarbeid og første utkast vert klart rett før sommaren. Ferdigstilling vert først vår 2019.	100 %	70 %
Revisjon av overordna ROS-analyse frå 2013	Planlagt oppstart i haust	100 %	0
Rullering av handlingsprogrammet til klimaplanen	Planlagt oppstart i haust	100 %	0
God økonomisk styring	Avvik mot budsjett skal vere minimalt.	100 %	102,3 %

VOLDA KOMMUNE Økonomistaben

NOTAT

Frå: Kari Mette Sundgot

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	6658/2018	151	ØKO/KARISUN	14.05.2018

ØKONOMIAVDELING- 1.TERTIAL 2018

Status drift

Fokuset til avdelinga i første tertial er sjølvsgatt rekneskapsavslutning og arbeid med årsmelding for 2017. Rekneskapsavslutninga er gjennomført innan tidsfrist sjølv med redusert bemanning då rekneskapsansvarleg framleis er ute i permisjon.

I tillegg har vi arbeidd med å få på plass nytt system for økonomirapportering. Dette er også på plass og alle einingsleiarar er kvar månad inn og rapporterer elektronisk til sektorleiar. Rapporteringsverktøyet er godt mottatt og vi ser gevinsten av dette i form av tettare samarbeid mellom stab og leiarane ute, noko som også har gjort sjølv budsjettet meir realistisk å styre etter.

I februar månad var økonomiavdeling Volda saman med økonomisjef i Hornindal i Herøy og starta arbeidet inn mot ny felles kommune. Dette arbeidet vert prioritert framover både med tanke på tilpassingar av verktøy, utarbeiding av reglement og rutinar og organisering av arbeidsoppgåver. Vi prøver å involvere alle tilsette både i Volda og Hornindal.

I første tertial er det også gjennomført vernerunde på dei fleste kontor (det står att to kontor). Medarbeidarsamtale er også gjennomført.

Status bemanning

Økonomiavdelinga har 9,00 heimlar. Fram til og med september har vi ei vakant stilling då rekneskapsansvarleg er ute i fødselspermisjon:

	2017	1. tertial 2018
Økonomi	9,00	9,00
Økonomi	9,00	9,00

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Revidert budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	3 007 150	3 224 320	217 170	93,26
Inntekter	- 671 342	- 686 728	- 15 386	97,76
Økonomi	2 335 808	2 537 592	201 784	92,05

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Etter første tertial ligg vi med 0,2 mill kroner i mindreforbruk. Dette har samanheng med vakant stilling. Truleg vil vi også i 2018 kome ut med eit samla mindreforbruk på vel 0,5 mill kroner, der kr 250 000 er knytt til den vakante stillinga. Resterande avvik handlar om mindre kostnader knytt til utsending fakturering og purring, samt auke i inntekt knytt til sal av tenester, internt og til kyrkjeleg fellesråd.

Økonomi sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Vakant stilling	250 000			
Digitalisering og auke i inntekt	250 000	250 000	250 000	250 000
Samla «innsparing» økonomi	500 000	250 000	250 000	250 000

Status sjukefråvær

Sjukefråvær	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Økonomi	1,3	2,16	2,05
Økonomi	1,3	2,16	2,05

Samla sjukefråvær første tertial er på 1,3 % prosent. Dette er lågare enn både same periode i fjor og heile 2017.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
OMDØMME			
Betale faktura til rett tid	Volda kommune skal oppfattast som gode betalarar av våre leverandørar. Pr. i dag har vi for høge utgifter i gebyr/purringar. Målet er å redusere dette i 2018.		
MEDARBEIDARAR			
Nærver på 97 %		97 %	98,7 %
Medarbeidarsamtale med alle tilsette ein gong i året		100 %	100 %
Utarbeide handlingsplan knytt til 10-faktor prosjektet			
TENESTER			
Innkjøpsstrategi	Utarbeide reglement og rutinar for innkjøp i		

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
	Volda kommune. Sikre god opplæring og lojalitet av rammeavtalar		
Utviklingsarbeid for å auke andel elektronisk faktura (i tråd med nasjonal satsing)	I 2017 klarte vi 50 % over på EHF	70 %	65,1 %
Starte arbeidet med å etablere felles økonomifunksjon med Hornindal kommune (økonomireglement, rutinar, kontoplan mm)			Første samling gjennomført
Sikre god opplæring til alle leiarar for å få fokus på økonomistyring lengst ut mot tenesteproduksjon	Utarbeide årshjul med datoar for rapportering og sette av dagar for opplæring.	9 opplærings-samlingar	3 av 9 gjennomført
Sikre at grunnlaget for økonomirapportering er oppdatert og korrekt i forholdet mellom budsjett og rekneskap	Dette betyr at budsjettet skal vere rett periodisert og at rekneskapen er oppdatert med dei kostandar og inntekter som skal førast på perioden det rapporterast på.		
God økonomisk styring	Avvik mot budsjett skal vere minimalt.	100 %	92,05 %

NOTAT

Frå: Kari Mette Sundgot

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	6788/2018	151	ØKO/KARISUN	24.05.2018

SERVICE OG KULTUR - 1. TERTIAL 2018

Status drift

Servicekontoret har hatt ei normal drift med tanke på journalføring og utvalshandsaming. Leiar for sektoren er deltakar i prosjektgruppa for nytt sak-arkivsystem i SSIKT, og anbudsutforming og kravspesifikasjon har vore arbeidskrevjande og intensivt. Val av nytt system vil skje tidleg hausten.

Arbeidet for å sikre arkiv og dokumentasjon i samband med overgangen til ny kommune i 2020 er godt i gang. Avdelinga har møte ein gong pr måned med arkivleinga i Hornindal for å sikre den nødvendige framdrift i dette arbeidet. All erfaring viser at arkiva er veldig sårbare når kommunar blir slått saman. Dokumentasjonen som den nye kommunen treng i si framtidige sakshandsaming og som dokumentasjon på vedtak som er gjort, er arkivert i sak-/arkivsystemet og i fagsystema. Kommunale arkiv inneheld også store mengder viktig rettighetsdokumentasjon og historisk dokumentasjon, som det er nødvendig å ha god oversikt over. Volda har eit stort ordningsetterslep når det gjeld papirarkiv og digitale arkiv, og det er derfor sett inn ein del ressursar for å handtere dette.

Frå 2018 er Volda vertskommune for Hornindal kommune sine bibliotektenester. Dei tilsette ved biblioteket har i løpet av 1. kvartal gjort ein stor innsats for å få oversikt over biblioteksamlinga i Hornindal, og arbeidet med å kategorisere og rydde i samlinga er snart slutført. Etter kvart skal bibliotekatalogane for dei to kommunane slås saman og lånekartoteket skal over på data.

Leiar for ungdomsklubben har arbeidd for å få til ulike ungdomsretta tiltak i samarbeid med andre offentlege institusjonar/avdelingar, og har vore med å arrangere UKM og Bandcamp. Volda Filmteater har eit aktivitetsnivå som omtrent tilsvarar same tidsrom i fjor, men publikum har ikkje vore like flink til å nytte kinoen som dei var i fjor. Frivilligsentralen jobbar mykje med prosjektrretta tiltak og tilrettelegging, og har også sett i gang arbeide med nye tiltak som t.d. utstyrssentral som kommunen nyleg fekk midlar til gjennom BUFDIR.

Status bemanning

	2017	1. tertial 2018
Kultur	5,20	5,52
Servicekontor	6,60	7,70

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Service og kultur	11,80	13,22
-------------------	-------	-------

Tala viser ei auke i antal stillingar i sektor service og kultur, samanlikna med 2017. Kommunestyret vedtok i fjor at biblioteket skulle få ei 50% stilling ekstra. Den øvrige auken i stillingar er knytt til kommunereformprosjektet og GDPR (:ny personvernlovgiving).

Status økonomi

	Rekneskap 1. tertial 2018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	5 019 226	5 152 654	133 428	97,41
Inntekter	- 970 601	- 1 026 692	- 56 091	94,54
Service og kultur	4 048 625	4 125 962	77 337	98,13
Utgifter	781 031	761 995	- 19 036	102,5
Politisk verksemd	781 031	761 995	- 19 036	102,5

Rekneskapet for 1. tertial viser at service og kultur har eit mindreforbruk på 77.337 kr, årsaka til dette er tilskot som ikkje er utbetalt. På grunn av at inntektene til Volda filmteater lågare enn forventa, viser rekneskapet for Volda filmteater eit meirforbruk. Dette meirforbruket blir «henta inn» av at andre delar av service og kultur har mindreforbruk, men ein er nødt til å følgje godt med korleis den økonomiske situasjonen til Volda filmteater utviklar seg vidare i 2018.

Politisk verksemd har meirforbruk på 19.036 kr, grunnen er utgifter som enno ikkje er fordelte til kommunereformprosjektet.

Service og kultur sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltaket frå ØPL 2018-2021:

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Sentralbord interkommunalt	50 000	200 000	200 000	200 000
Reduksjon porto – Digital post	100 000	150 000	150 000	150 000
Serviceavtalar, overføring SSIKT	100 000	100 000	100 000	100 000
Samla «innsparing»	250 000	650 000	650 000	650 000
Service og kultur				

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Kultur	3,37	4,92	5,5
Servicekontor	1,73	2,33	1,85
Service og kultur	2,4	3,51	3,45

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Samla sjukefråvær første tertial er på 2,4 % prosent. Dette er lågare enn både same periode i fjor og heile 2017.

Status målstyring

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
OMDØMME			
Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda.	Gjennomsnittleg antal nyhendeoppslag pr veke på Facebook, Twitter og web. God og oppdatert informasjon til tilsette via intranett	4 pr veke	5 pr veke
Auke antal journalførte dokument i sak/arkivsystemet pr år	Intensivere opplæring av tilsette i sak-/arkivsystemet, forbetre rutinene, og gjere best mogleg bruk av dei ulike funksjonane i systemet. Betre opplæring og større bevisstheit rundt kva som skal journalførast og regelverket knytt til dette.	100 %	Har starta arbeidet med å utbedre rutinane og hatt oppfølgingismøter med enkelte av sektorane.
Ingen negativ omtale av sektoren i media.		0	0
MEDARBEIDARAR			
Nærver på 97 %		97 %	97,6 %
Arbeide vidare med handlingsplan knytt til 10-faktor prosjektet			
TENESTER			
Nytte midlane som er sett av til drift av ungdomsklubben til tiltak retta mot ulike ungdomsgrupper	Enten gjennom vidare drift av ungdomsklubben eller ved konkrete tiltak retta mot ungdom		Fleire tiltak er gjennomført og andre er under planlegging (t.d. UKM, Bandcamp, vaffel-kveld)
Arrangere debattmøter i biblioteket		2 pr år	Hittil ingen. Årsaka er at biblioteket har fått vertskommune-

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

SATSINGAR 2018	KOMMENTAR	MÅL	Status 1.tertial
			ansvar for biblioteket i Hornindal
Starte arbeidet med å etablere felles arkivteneste med Hornindal kommune (rutinar, akivplan mm)		Ferdig 30.10.19	Har møte ein gong pr måned.
Frivilligsentralen skal arrangere minimum eit opplæringstiltak/kurs for frivillig sektor.		1 pr år	0
Alle institusjonane i kommunen skal få tilbod om eit variert kulturtilbod frå den kulturelle spaserstokken.		5 institusjonar	5 ulike arrangement/ kulturinnslag fordelt på fleire av institusjonane.
Volda filmteater skal ha eit besøkstal på minimum 14000.		14 000 pr år	3701 pr utgangen av april
Ny personvernforordning trer i kraft 25. mai 2018	Utarbeide rutinar Info heimesider Opplæring tilsette		Volda er i god rute på dette arbeidet, i tett samarbeid med resten av kommunane på Søre Sunnmøre
Slutføre arbeidet med kulturminneplan for Volda kommune.	Organisere opplæring av leiarane og sikre oppfølging av overordna rutinar. Gjennom arkivsamarbeidet på Søre Sunnmøre sørge for auka kunnskap i ulike fagsystem gjennom gode arkivrutiner og ROS-analyser på dei enkelte fagsystema.		Planen er vedtatt
ØKONOMI			
God økonomisk styring	Avvik mot budsjett skal vere minimalt	100 %	100,6 %

VOLDA KOMMUNE
Økonomistaben

NOTAT

Frå: Svein Berg-Rusten

Sak: Månads- og tertialrapportering

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/210	6770/2018	151	ØKO/KARISUN	16.05.2018

HELSE OG OMSORG - 1. TERTIAL 2018

Status drift

Tenestene som sektoren leverer har eit breitt nedslagsfelt for innbyggjarane. Ein leverer til alle aldersgrupper, frå små deltenester til heildøgnsstenester med tett personleg oppfølging. Tenestene blir heile tida utfordra på endring, tenke nye løysingar, tenke samarbeid og vere fleksible for å løyse oppgåvene. Utskrivningsklare pasientar frå sjukehuset legg stadig press på korttidsavdelinga, sjukeheimsoverlegen og tenestene forøvrig, då ein stadig opplever at korttidsavdelinga er full. Det er ikkje alltid ein finn løysingar, det vert derfor nokre døgnbetalingar på sjukehus. Press på tenestene opplever alle einingane, likevel vert det levert gode tenester. Ein opplever lite klage på tenestene, noko ein kan berømme den einskilde tilsette som opptrer klokt og verdig i møte med brukarane.

Det er gjennomført vernerundar i einingane første tertial, det er jamlege STIM- møter i alle einigar, der dei fleste einingane har laga halvårsplanar for tidspunkt desse skal gjennomførast. Det vert jobba med omlegging av matproduksjonen frå kok- kjøll til kok- server. I prosessen er ein no komne til å sjå nærmare på det fysiske kjøkkenet og utfordringar med denne omlegginga. Tenesteutvalet for helse- og omsorg har vore med på synfaring for å sjå på lokalitetane. Det kjem eiga sak etter kvart om dette.

Sektoren har gjennomført den første «betre.kommune.no» spørjeundersøkinga for bebuarar på sjukeheimen. Resultatet var positivt, stort sett nøgde pasientar. Det har og vore gjennomført ope informasjonsmøte for pårørande til bebuarar på sjukeheimen, dette som eit alternativ til pårørandegrupper. Responsen var at slike møter vil dei ha vidare. Slik blir det.

Sektoren har utfordringar med å rekruttere kvalifisert helsepersonell til alle fagstillingane sine. Politisk sak med tiltak for å lette rekruttering vil snart bli lagt fram.

Status bemanning

	2017	1. tertial 2018
Administrasjon Helse og omsorg	21,00	17,95
Sjukeheim 2. etasje	29,46	28,29
Sjukeheim 3. etasje	31,85	31,38
Heimetenester	27,26	29,28
Heimetenester omsorgsbustader	41,02	43,64

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Rus og psykisk helseteneste	21,77	21,72
Tenesta for funksjonshemma	21,77	21,57
Butenesta for funksjonshemma	30,61	33,72
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	17,91	18,21
Service Helse og omsorg	7,43	7,43
Helse og omsorg	250,08	253,19

Vikarar som går i vakante stillingar vert ikkje rekna med i dette uttaket frå agresso. Summeringa av årsverk gir derfor eit augeblikksbilete av stillingane det er fast tilsette i. Dei vakante stillingane kan vere stillinga som er holdt vakant, helgestillingar som ikkje er tilsett fast i eller stillingar som er lyste ut og ikkje tilsett i.

Status økonomi

	Rekneskap	Rev. Budsjett	Avvik	
	1. tertial 2018	1. tertial 2018	1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	92 027 086	91 066 697	- 960 390	101,05
Inntekter	- 17 918 560	- 18 595 898	- 677 338	96,36
Helse og omsorg	74 108 526	72 470 798	- 1 637 728	102,26

Sektor Helse- og omsorg har stort fokus på budsjett og rekneskap, både i dagleg forvaltning og ved månadlege rapporteringar på einingsnivå. Det er i samarbeid med tillitsvalde og verneombod utarbeidd innleigereglar i alle einingar for å kvalitetssikre betre forvaltninga av variable lønsressursar. Dette kan fortsatt bli betre. Det vert også, i tett samarbeid med personalavdelinga jobba godt med sjukefråværsprosjektet. Det er stor møteverksemd og djupdykk på sjukfråvær. Ved 1.tertial ligg sektoren vel 2% over periodisert ramme. Det er fleire grunnar til dette, to av dei er nemnt, variabel løn og sjukefråvær, men like fullt er uteståande refusjonar på sjukeløn, noko manglande ajour på brukarbetaling og uteståande refusjonar på utførte tenester.

Det er ei svært utfordrande ramme for sektoren og vi vurderer fortløpande kva tiltak vi må gjere for å sikre at vi utfører oppgåvene våre innanfor ramma. Drifta i sektoren vert i stor grad påverka av pasientsituasjonen i alle einingar. Sektoren ser ikkje dei store gevinstane endå på «prosjekt sjukefråvær», men ventar å sjå meir gevinst utetter året. Uavhengig av denne gevinsten, vurderer vi fortløpande strategi for å justere ned drifta på nokre områder. Det vert i tilfelle lagt fram politisk sak om aktuelle tiltak, men ingen av desse tiltaka vil kunne hente ut gevinstar umiddelbart, men vere del av ein fleirårig prosess som skal ende med endra tenestestruktur i tråd med overordna plan om at folk skal kunne bu heime lenger.

	Rekneskap	Rev. Budsjett	Avvik	
	1. tertial 018	1. tertial 2018	1.tertial 2018	Forbruk i %
Utgifter	10 389 001	10 262 996	- 126 006	101,23
Inntekter	- 5 205 390	- 5 525 594	- 320 204	94,21

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

	Rekneskap 1. tertial 018	Rev. Budsjett 1. tertial 2018	Avvik 1.tertial 2018	Forbruk i %
Administrasjon Helse og omsorg	5 183 612	4 737 402	- 446 210	109,42
Utgifter	10 594 161	10 527 315	- 66 846	100,63
Inntekter	- 668 253	- 674 696	- 6 443	99,05
Sjukeheim 2. etasje	9 925 909	9 852 619	- 73 289	100,74
Utgifter	10 095 634	9 861 542	- 234 092	102,37
Inntekter	- 476 434	- 531 662	- 55 228	89,61
Sjukeheim 3. etasje	9 619 200	9 329 880	- 289 320	103,1
Utgifter	7 378 087	7 335 892	- 42 196	100,58
Inntekter	- 1 146 552	- 749 544	397 009	152,97
Heimetenester	6 231 535	6 586 348	354 813	94,61
Utgifter	12 686 090	12 557 549	- 128 541	101,02
Inntekter	- 1 176 725	- 1 174 896	1 829	100,16
Heimetenester omsorgsbustader	11 509 365	11 382 653	- 126 712	101,11
Utgifter	7 156 248	6 971 284	- 184 964	102,65
Inntekter	- 1 282 658	- 1 558 695	- 276 037	82,29
Rus og psykisk helseteneste	5 873 590	5 412 589	- 461 001	108,52
Utgifter	6 747 021	6 685 268	- 61 753	100,92
Inntekter	- 1 631 684	- 1 873 881	- 242 198	87,08
Tenesta for funksjonshemma	5 115 338	4 811 387	- 303 950	106,32
Utgifter	11 550 761	11 418 045	- 132 716	101,16
Inntekter	- 515 387	- 457 510	57 877	112,65
Butenesta for funksjonshemma	11 035 374	10 960 535	- 74 839	100,68
Utgifter	10 082 223	10 120 511	38 288	99,62
Inntekter	- 3 957 220	- 3 844 730	112 490	102,93
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	6 125 003	6 275 781	150 778	97,6
Utgifter	1 834 725	2 098 988	264 263	87,41
Inntekter	- 190 045	- 190 044	1	100
Tildelingskontor og stab	1 644 680	1 908 944	264 264	86,16
Utgifter	3 513 135	3 227 308	- 285 827	108,86
Inntekter	- 1 668 214	- 2 014 647	- 346 433	82,8
Service Helse og omsorg	1 844 921	1 212 661	- 632 260	152,14

Helse og omsorg sine tiltak inn mot digitalisering og innovasjonstiltak

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Innkjøp digital tryggleikspakke				
Innkjøp velferdsteknologi				
Innkjøp plattform				

Det er løyvd 1.250.000,- i 2018 til innkjøp utstyr. Dette vil bli brukt.

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Status sjukefråvær

Volda kommune	1. tertial 2018	1. tertial 2017	2017
Administrasjon Helse og omsorg	15,16	15,8	12,83
Sjukeheim 2. etasje	9,62	19,04	14,3
Sjukeheim 3. etasje	9,6	16,03	17,38
Heimetenester	14,8	12,74	12,46
Heimetenester omsorgsbustader	9,74	14,06	14,76
Rus og psykisk helseteneste	16,55	11,74	9,3
Tenesta for funksjonshemma	15,51	1,8	3,55
Butenesta for funksjonshemma	11,5	11,57	8,68
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	11,15	10,84	11,23
Tildelingskontor og stab	31,42	21,07	16,63
Service Helse og omsorg	8,22	10,17	9,91
Helse og omsorg	12,37	13,28	12,08

Sjukefråværet varierer stort mellom eingane, nokre har hatt nedgang samanlikna med 1.tertial 2017, andre oppgang. Den positive trenden er at det samla for sektoren har gått ned med 0,9%. Ein vonar at denne trenden kan forsterke seg med satsinga på sjukefråværsprosjektet som vert gjennomført i alle einingar.

SATSINGAR 2018	Mål	Status 1. tertial	KOMMENTAR
OMDØME			
Helse- og omsorg skal vere ein attraktiv arbeidsplass med godt arbeidsmiljø og godt omdøme	12 positive oppslag i media	5	Målsettinga er at auka fokus på godt omdøme vil medføre god rekruttering av fagkompetanse. Ein positiv omtale om sektoren i media kvar månad.
TENESTER			
Kartlegging av brukartilfredsheit på sjukeheim	Lands-gjennomsnitt på tilfredsheit	Forsøksår i 2018, gjennomført i mars-18. Gode tilbakemeldingar.	Målet er landsgjennomsnittet basert på resultat Betre kommuner.no. og årlege undersøkingar
Handhaldne terminalar i heimetenesta kopla til fagsystemet Gericar betrar kommunikasjonen og kvaliteten i tenestene, planleggje betre ressursbruken.	Ordning innført i alle heimebaserte områder.	80% innført.	Manglar siste utviding i rus- og psykisk helseteneste.

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Tildelingskontoret er forvaltareining i sektor helse og omsorg, rett teneste på rett nivå.	Unngå at nokon står på venteliste lenger enn 14 dagar.	Pga sjukdom var statistikk vanskeleg å hente ut no.	Rett teneste på rett nivå. Ny forskrift om rett til sjukeheimplass eller tilsvarande døgnbemanna omsorgsbustad vedtatt i kommunestyre 26.10.2017.
Helse- og omsorg skal ha stabile og gode avlastingstilbod til personar med demens og-/eller andre funksjonsvanskar.	Avsett ei leilegheit til avlasting for demente	Behovet for fast plass har vore større enn avlastings behovet og leilegheit har ikkje blitt avsett.	Det blir sett av ei leilegheit til tiltaket på Solkroken. Dette for å legge til rette for forutsigbarheit og tryggleik både for brukarar og pårørande.
Utskrivingsklare pasientar frå sjukehus får kommunalt tilbod i tråd med samarbeidsavtalen, og kommunen skal ikkje betale for liggjedøgn på sjukehus	Unngå betalingsdøgn	Ikkje lukkast. Talet pasientar har periodevis vore større enn mottakska pasitet.	Kommunen har etablert system og rutiner som sikrar optimal utnytting av tverrfaglege fagressursar knytt til korttidsavdelinga. Tildelingskontoret si rolle og mandat på utnytting av tilgjengelege plassar er godt innarbeidd i sektoren. Fagleg optimalisering for å oppnå gjennomstrøyming på korttidsavdeling.
Strategi og satsingar for helse- og omsorgstenester komande 10 år er forankra administrativt og politisk.			Prosess med THO skal føre fram til politisk fundamentert strategi.
Brukarutval er etablert og/ eller opne informasjonsmøter på tenestenivå er avholdt x 2 pr. år.	Etablere godt kunnskapsnivå om sektoren hjå politisk utval	Godt i gang. Dei fleste einingane har fått presentere seg for utvalet.	Prosess med THO skal føre fram til politisk fundamentert strategi.
MEDARBEIDAR			
Nærvær på 91 %	91 %	87,6 %	Vert jobba med dette i alle einingar.
ØKONOMI			

VOLDA KOMMUNE

Økonomistaben

Månadleg økonomirapportering med fokus på å halde økonomisk ramme på alle nivå i sektoren.	10 pr år	3	Rutine i høve månadleg rapportering skal fortsette med enda meir tilpassa opplæring i høve økonomistyring. Einingsleiarane har etablert kunnskap om budsjett og rekneskap og skal etablere og handheve interne rutinar/ system for betre styring av variabel løn.
Brukarutval er etablert og/ eller opne informasjonsmøter på tenestenivå er avholdt x 2 pr. år.	2 pr år	1	Brukarmedverknad er ein lovfesta rett og gode system på dette er eit virkemiddel for å forbetre og kvalitetssikre tenestene.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Kari Mette Sundgot	Arkivsak nr.:	2018/211
		Arkivkode:	151

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
96/18	Formannskapet Kommunestyret	05.06.2018

FINANSRAPPORTERING 2018 - 1. TERTIAL

Administrasjonen si tilråding:

Finansrapport for 1. tertial 2018 vert tatt til vitande.

Vedleggsliste:

- Månadsrapport April Bergen Capital Management
- Månadsrapport April Storbrand

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:

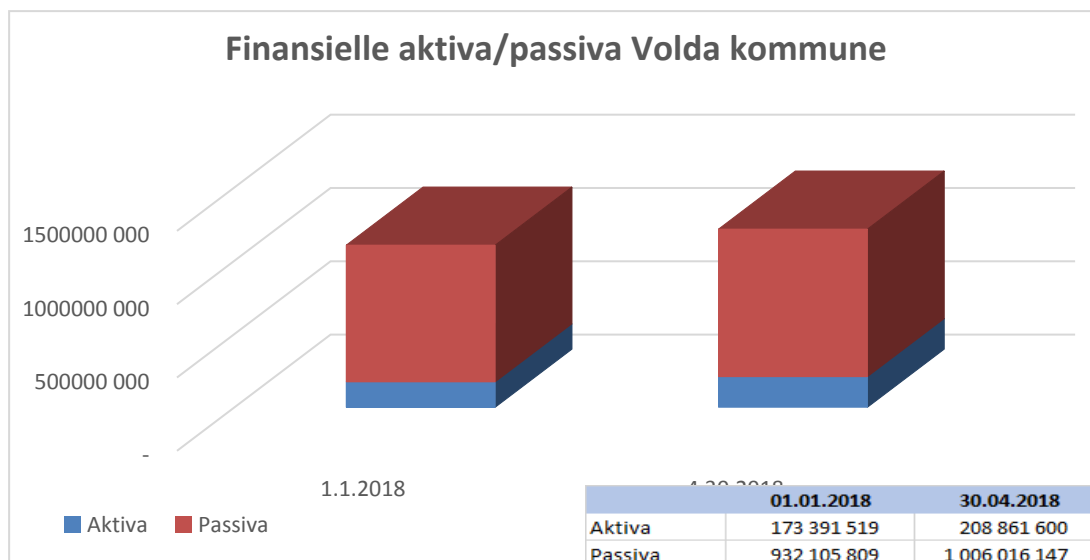
Finansrapporten for 1. tertial vert utarbeidd i tråd med rutinar som ligg i Volda kommune sitt finansreglement. Som vedlegg til saka ligg månadsrapportar for April frå Bergen Capital Management og Storbrand, som forvaltar kommunen sine porteføljar på gjeld og plassering.

Når det gjeld Volda sitt finansreglement er arbeidet med revidering i gang, og meininga er at saka vert lagt fram til formannskapet den 4. september og i kommunestyret den 27. september.

Saksopplysningar/fakta:

Finansforvaltning vert delt inn ei passiva side, som er kommunen si lånegjeld, og ei aktiva side som viser korleis kommunen forvaltar ledig likviditet.

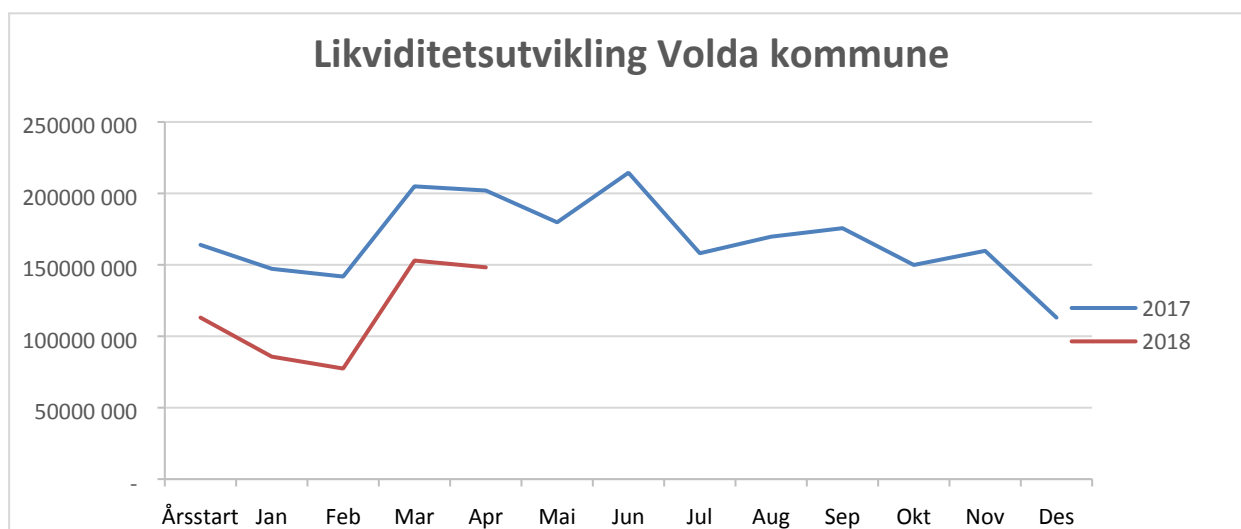
Figuren under viser korleis fordelinga mellom desse to finansielle sidene fordelar seg for Volda kommune:

Samla lånegjeld utgjer 1,006 mrd kroner medan dei likvide midlane i form av bankinnskot, rente- og pengemarknadsfond, obligasjonar og eigedomsfond utgjer 208,9 mill kroner.

Forvaltning av ledig likviditet

Volda kommune har god likviditet og god styring på denne. Den kortsiktige likviditeten er plassert i bank (Sparebank 1 Søre Sunnmøre), der vi også har ein høgrentekonto med 30 dagars bindingstid. Høgrentekontoen vert ofte nytta dei første månadane etter låneopptak.

I mars måned vart det tatt opp eit lån på 75 mill kroner dette ser vi av grafen over. 50 mill kroner av desse vart overført høgrentekonto, noko som har gitt oss god avkastning i april måned:

1. tertial	
Bankinnskot (snitt januar - april)	115 488 552
Renteinntekter 1. tertial	316 869
Påløpt ikkje bokført rente	209 066
Avkastning	0,46 %

Renteinntekter frå bank vert avrekna kvart kvartal, noko som betyr at renteinntekter frå april først vert rekneskapsført i juni.
 Prosentvis avkastning i oppsettet over er rekna ut i frå snitt av månadleg likviditet og er ikkje eksakt pr måned. Budsjettert renteinntekter for 2018 er 1,5 mill kroner.

Når det gjeld Volda kommune si langsikte plassering er den forvalta av Storbrand. Forventa avkastning i budsjett 2018 er også her 1,5 mill kr, noko som vil seie 2 %.
 Etter 1. tertial har porteføljen hatt ei avkastning på 0,49 % om lag 300 000 kr:

Storbrand					
	IB 01.01.2018	Januar	Februar	Mars	April
Aksjar Storebrand Global Kreditt (OBLIGASJON UTLAND)	8 461 705,00	8 426 348,00	8 383 908,00	8 380 047,00	8 360 034,00
Aksjar Storebrand Likviditet (PENGEMARKED)	21 886 827,00	22 418 039,00	22 435 781,00	22 459 344,00	22 487 132,00
Aksjar Storebrand Norsk Kreditt IG 20 (OBLIGASJONAR NORGE)	12 543 081,00	11 134 381,00	11 124 941,00	11 143 181,00	11 157 896,00
Aksjar Storebrand Rente+ (PENGEMARKED)	10 126 684,00	11 170 526,00	11 192 117,00	11 223 931,00	11 248 336,00
	53 018 297,00	53 149 294,00	53 136 747,00	53 206 503,00	53 253 398,00
Aksjar Storebrand Eiendomsfond Norge KS	7 276 083,00	7 302 708,00	7 351 228,00	7 347 958,00	7 368 569,00
	7 276 083,00	7 302 708,00	7 351 228,00	7 347 958,00	7 368 569,00
6005.06.43258 - Forvaltningskonto Storebrand	111 472,00	11 519,00	11 526,00	81 599,00	81 629,00
	111 472,00	11 519,00	11 526,00	81 599,00	81 629,00
	60 405 852,00	60 463 521,00	60 499 501,00	60 636 060,00	60 703 596,00

For meir detaljer vert det vist til vedlagt månadsrapport April frå Storbrand.

Forvaltning lånegjeld

Frå og med 1. januar i år er det Bergen Capital Management som er forvaltar av kommunen si låneportefølje. Det er gjort en del endringer i porteføljen første tertial for å tilpasse seg den strategien som vi saman med forvaltar har utarbeidd. I dette ligg refinansiering av eksisterande lån der målet mellom anna har vore å fordele refinansiering/utløpsdato på ulike periodar i året. Dette for å redusere refinansieringsrisikoen. I tillegg har ein nytta seg meir av sertifikatlån.

Endringar i porteføljen har gjort at vi i løpet av 1. tertial har eit avvik i forhold til krav som ligg i finansreglementet. Dette gjeld punktet om at «Lån med forfall innan 12 månadar ikkje skal utgjere meir enn 30 % av låneporteføljen». Ved opptak av nytt lån i mars medførte dette at vi ligg med 34,08 % som har forfall innan 12 månadar. Lånet vart tatt opp som sertifikat på tre månadar i første omgang. Forfall er no 21. juni og vi vil då vurdere dette saman med resterande nye lån som skal takast opp i 2018. Til saman er det om lag 280 million kroner som er budsjettert som låneopptak i år.

Låneporteføljen er slik samansett i dag:

LÅN	01.01.2018	Endring 1. tertial	30.04.2018
Sertifikatlån Nordea verdipapirmarknaden		- 75 000 000	- 75 000 000
Sertifikatlån Danske bank	- 180 136 000		- 180 136 000
Sertifikat kommunalbanken		- 87 683 000	- 87 683 000
9900.201.00315 Kommunalbanken (BULL. 19.06.30)	- 87 683 000	87 683 000	-
9900.201.00854 Kommunalbanken (BULL. 17.12.25)	- 170 000 000		- 170 000 000
9900.201.00860 Kommunalbanken (BULL. 17.12.25)	- 150 420 520	150 420 520	-
20180086 Kommunalbanken FRN lån		- 100 000 000	- 100 000 000
20180094 Kommunalbanken FRN lån		- 106 000 000	- 106 000 000
9900.201.00864 Kommunalbanken (BULL. 17.12.25)	- 56 563 330	55 579 480	- 983 850
9900.201.10110 + 771 Kommunalbanken (BULL. 19.03.31)	- 61 525 000		- 61 525 000
9900.201.20519 Kommunalbanken (BULL. 16.09.37)	- 19 370 000		- 19 370 000
9900.201.60297 Kommunalbanken (BULL. 19.06.41)	- 150 000 000		- 150 000 000
9914.63.13531 D.N.S. Husbank 2008 (form.lån)	- 978 471	27 521	- 950 950
9914.63.20734 D.N.S. Husbank 2009 (form.lån)	- 3 489 462	89 613	- 3 399 849
9914.63.26855 D.N.S. Husbank 2010 (form.lån)	- 5 617 368	199 858	- 5 417 510
9914.63.33166 D.N.S. Husbank 2011 (form.lån)	- 6 547 071	153 122	- 6 393 949
9914.63.38827 D.N.S. Husbank 2012 (form.lån)	- 11 480 558	252 650	- 11 227 908
9914.63.45343 D.N.S. Husbank 2013 (form.lån)	- 5 976 989	124 090	- 5 852 899
9914.63.52315 D.N.S. Husbank 2014 (form.lån)	- 4 962 295	94 391	- 4 867 904
9914.63.67826 D.N.S. Husbank 2015 (form.lån)	- 3 802 095	66 844	- 3 735 251
9914.63.71131 D.N.S. Husbank 2016 (form.lån)	- 8 553 650		- 8 553 650
9914.63.78468 D.N.S Husbank 2017 (form.lån)	- 5 000 000	81 573	- 4 918 427
Låneportefølje	- 932 105 809	- 73 910 338	- 1 006 016 147

Det er tatt opp eit nytt lån i 1. tertial. Dette er eit 3 mnd sertifikat i Nordea.

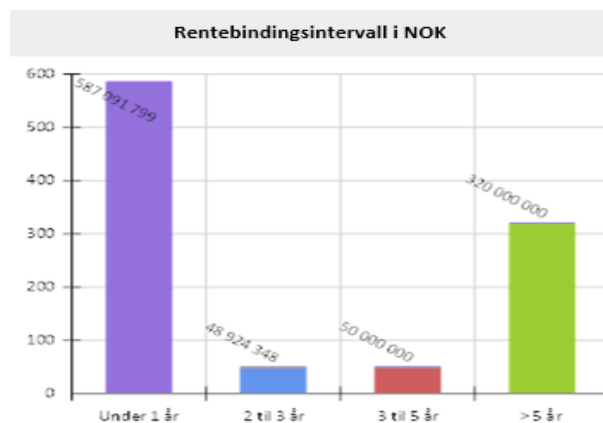
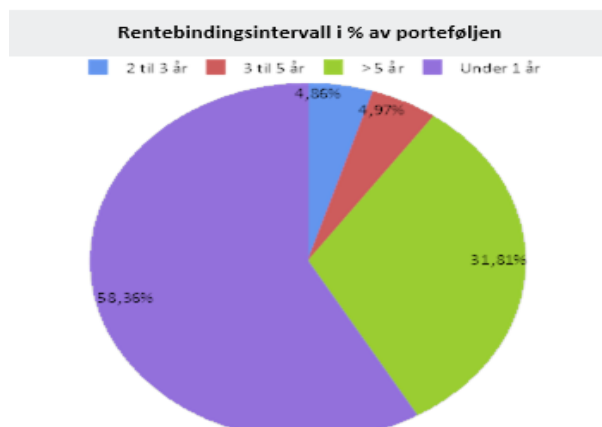
Endringane i låneportefølja har medført at gjennomsnittsrenta er redusert frå 2,09 % til 1,89 %:

Nøkkeltal låneporteføljen Volda kommune		
	30.04.2018	01.01.2018
Total lånegjeld	Kr. 1 006 016 147	Kr. 932 024 236
Rentebindingstid	2,31 år	2,38 år
Gjennomsnittsrente	1,89 %	2,09 %
Kapitalbinding	7,53 år	6,84 år
Rentebinding under 1 år	58,36 %	60,30 %
Rentesensitivitet (auke 1 %)	Kr. 5 870 918	Kr. 5 620 242

Rentebindingstid viser kor lenge renta er fast. Om porteføljen har ei rentebindingstid på 1 år betyr det at porteføljen i snitt har ei rentebinding på 12 månadar.

Kapitalbinding viser kor lang tid det i gjennomsnitt tar før porteføljen er nedbetalt eller forfall til betaling. Til høgre dette talet er dess mindre refinansieringsrisiko.

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel
Under 1 år	587 091 799	0,40	58,36%	58,36%
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	58,36%
2 til 3 år	48 924 348	2,66	4,86%	63,22%
3 til 5 år	50 000 000	3,13	4,97%	68,19%
> 5 år	320 000 000	5,64	31,81%	100,00%
SUM	1 006 016 147	2,31	100,00%	

Som det går fram av oversikta over er 31,81 % av låneporteføljen sikra med fastrente utover ei 5 års periode. Forfall her er desember i 2023. Denne rentebindinga saman med dei to rentebytteavtalane som Volda kommune har gjer at gjennomsnittrenta til Volda er høgare enn dagens pt rente:

Porteføljen og markedsrenter		(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)					
Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,89 %	1,70 %	0,50 %	0,95 %	1,06 %	1,25 %	1,85 %	2,21 %

Budsjettet rentekostnad i 2018 er om lag 21,8 million kroner. Dette skal også dekke renter av nye lån i 2018. Med utgangspunkt i den kunnskap vi har i dag med rentemarknaden så skal det ikkje vere behov å endre gjeldande budsjett.

Som det går fram av tabellen over ser vi at vi i dag kan sikre renta i ei 5 års periode til ei rente rundt 2,5 %. Å gjere ei slik sikring no vil auke rentekostnaden til Volda kommune. Til dømes vil ei auke i renta på 1 % på 100 mill kr utgjere om lag 1 mill kr i auka rentekostnad. Om formannskapet ønskjer at vi skal gjere langsiktige sikringar må administrasjonen få ei tilbakemelding på dette.

Månadsrapport frå Bergen Capital Management ligg som vedlegg og vil gi meir detaljert informasjon og detaljar rundt låneporteføljen og forvaltning.

Vurdering og konklusjon:

Finansrapporten vert utarbeidd med ei tilråding om å bli teken til vitande. Eventuelle økonomiske konsekvensar vert å finne i sak om økonomirapport 1. tertial. Sett opp i mot tala som ligg i budsjettet er der ingen grunn til å gjere endringar i dag.

Når det gjeld avkastning på forvaltning av midlar kan det sjå ut som vi ligg under forventta budsjett, men dette må sjåast saman med avkastning på kortsiktige midlar. Her vil nok avkastninga vert høgare enn budsjettert. Budsjetterte rentekostnadar kjem til å halde gitt at vi ikkje får større renteauke.

I løpet av dei neste månadane kjem vi til å auke lånegjelda til kommunen med om lag 210 million kroner. Dette er knytt til planlagde investeringar i 2018.

Kort risikoanalyse

Finansreglementet og rutinane viser til at vi skal legge fram ei risikoanalyse (stresstest), både på passiva og aktiva sida. Reglementet viser til ei synleggjering av endring på 2 %:

Finansiell risikoanalyse/stresstest Volda kommune			
	Verdi 30.04.2018	Endring	Risiko for tap/ gevinst
Lånegjeld med binding < 1 år	587 091 799	2 %	11 741 836
Aktiv plassering	173 391 519	2 %	3 467 830

Risikoanalysen viser kva Volda kommune må finne dekning for dersom situasjonane i verste fall slår inn. Det vi veit er at det er lite truleg at ein renteoppgang på lån vil vere ein kombinasjon med rentereduksjon på plassering.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen kjende

Økonomiske konsekvensar:

Sjå utgreiing, særleg knytt til risiko ved renteendring

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen kjende

Rune Sjurgard
Rådmann

Kari Mette Sundgot
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Finansrapport Volda kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2018 1 januar til 30 april

(Rapportdato 30. april, utskrevet 4. mai 2018)

Innholdsfortegnelse

Forbehold

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartsoversikt lån**
- Side 15: Motpartsoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**

- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publisering eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

Nøkkeltall	30.04.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 1 006 016 147	Kr. 932 024 236	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	2,31 ÅR	2,38 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	1,89 %	2,09 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	7,53 ÅR	6,84 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

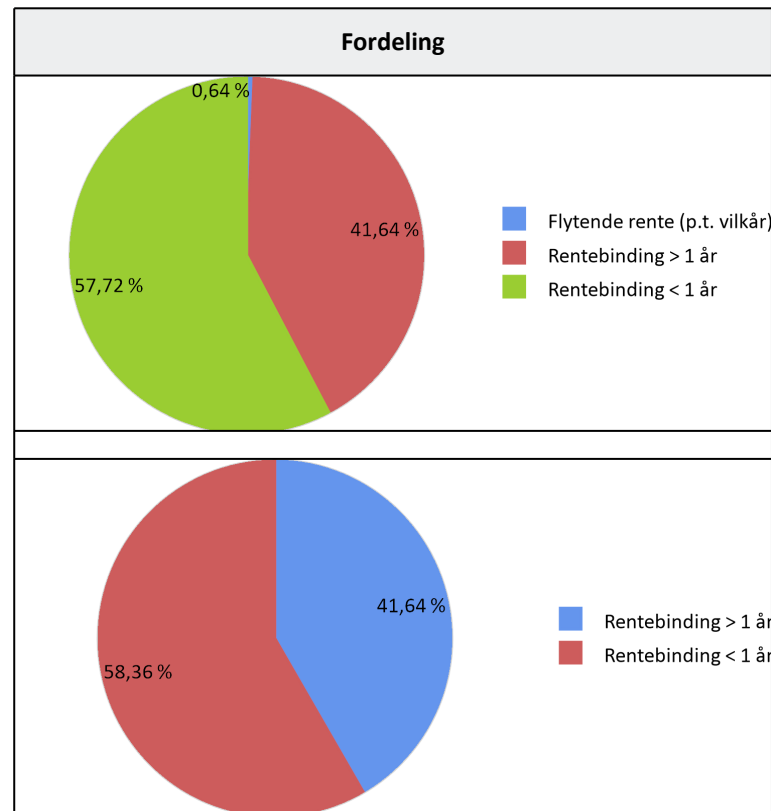
Oppsummering og nøkkeltall - del II

Nøkkeltall	30.04.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	9,94 %	10,73 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	58,36 %	60,30 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	34,08 %	56,28 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 5 870 918	Kr. 5 620 242	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	418 924 348	41,64 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	580 697 850	57,72 %
Sum rentebinding	999 622 198	99,36 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	6 393 949	0,64 %
SUM	1 006 016 147	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	418 924 348	41,64 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	587 091 799	58,36 %
SUM	1 006 016 147	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

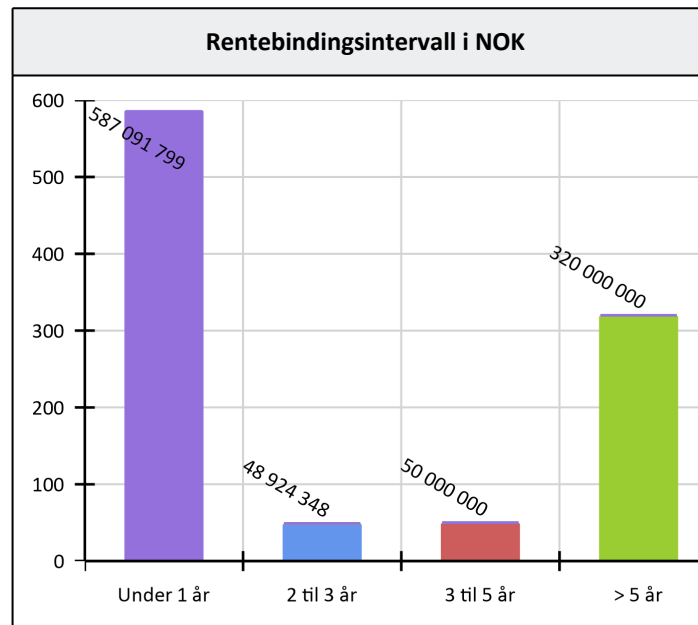
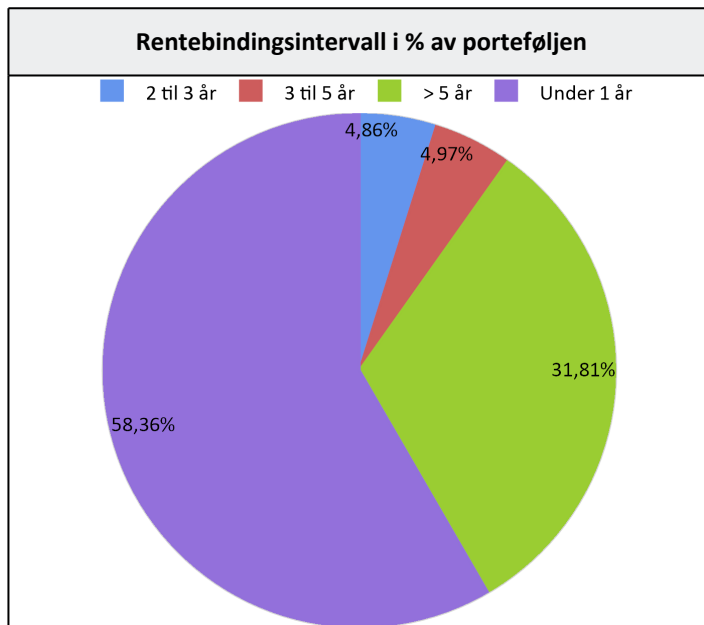
Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Det skal normalt hentast inn minst 2 konkurrerende tilbod frå aktuelle långjevarar. Prinsippet kan fråvikast ved låneopptak i statsbank (t.d. startlån i Husbanken).	OK	
Styring av låneporteføljen skal skje ved ein kombinasjon av lånevilkår til oppfatningar om framtidig renteutvikling, og innanfor eit akseptabelt risikonivå, med sikte på lågast mogeleg renteutgift i kombinasjonen av produktet.	OK	
Refinansieringsrisikoen (risikoen for at ein ikkje får teke opp nytt lån når eit lån forfell) skal reduserast ved å spreie tidspunkt for forfall, jfr punkt 9.6.b.	OK	
Rentevilkåra skal kontinuerleg følgjast opp for å vurdere binding til fastrente.	OK	
Lån med fast rente kan liggje mellom 0 – 75% av den renteberande låneporteføljen.	OK	
Ved fastrenteavtalar skal renterisikoen reduserast ved å spreie tidspunkta for renteregulering.	OK	
Det er høve til å ta i bruk rentebytteavtaler (SWAP).	OK	
Låneporteføljen skal bestå av færrest mogeleg lån, men likevel slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall vert lågast mogeleg.	OK	
Lån med forfall innan 12 månader må ikkje utgjere meir enn 30% av låneporteføljen.	IKKE OK	Lån med forfall under 12 mnd utgjør 34,08%. Det ble gjort en helhetlig vurdering sammen med kommunen ved nytt låneopptak som førte til bruddet. Kommunen jobber med nytt finansreglement.
Under elles like forhold vil det være formålstenleg at kommunen fordeler låneopptaka på fleire långjevarar.	OK	
Låneporteføljen skal kontinuerleg vurderast med tanke på reforhandling på heile eller delar av porteføljen.	OK	
Låneporteføljen kan setjast bort til ekstern forvaltar/rådgjevar om rådmannen finn det tenleg.	OK	

Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	587 091 799	0,40	58,36%	58,36%	kr 5 870 918
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	58,36%	kr 5 870 918
2 til 3 år	48 924 348	2,66	4,86%	63,22%	kr 6 360 161
3 til 5 år	50 000 000	3,13	4,97%	68,19%	kr 6 860 161
> 5 år	320 000 000	5,64	31,81%	100,00%	kr 10 060 161
SUM	1 006 016 147	2,31	100,00%		

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden.

Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Porteføljens rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Porteføljens rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader.

Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	342 819 000	0,51	34,08%
1 til 2 år	0	0,00	0,00%
2 til 3 år	106 000 000	2,89	10,54%
3 til 5 år	100 000 000	3,88	9,94%
>5 år	457 197 147	14,67	45,45%
SUM	1 006 016 147	7,53	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

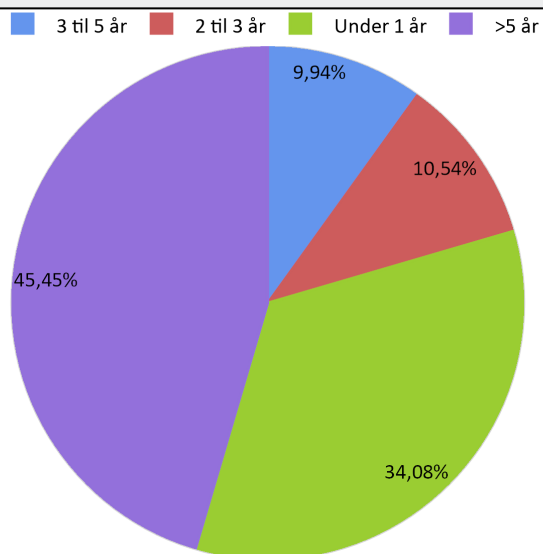
Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

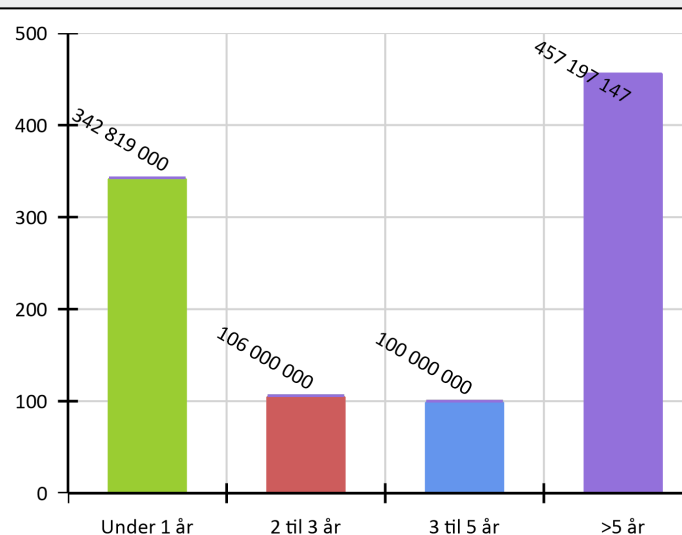
Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

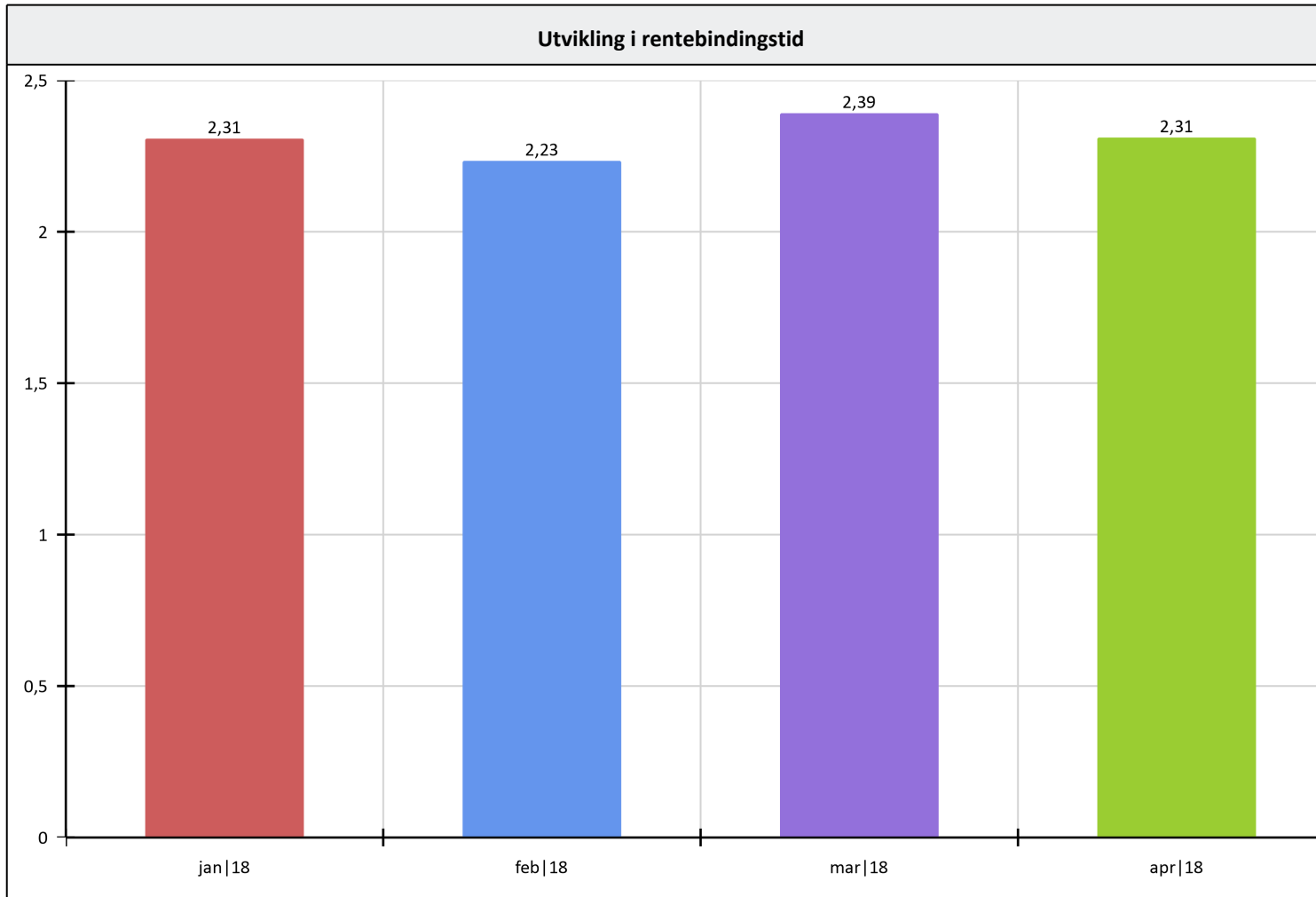
Forfallsintervall i % av porteføljen

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

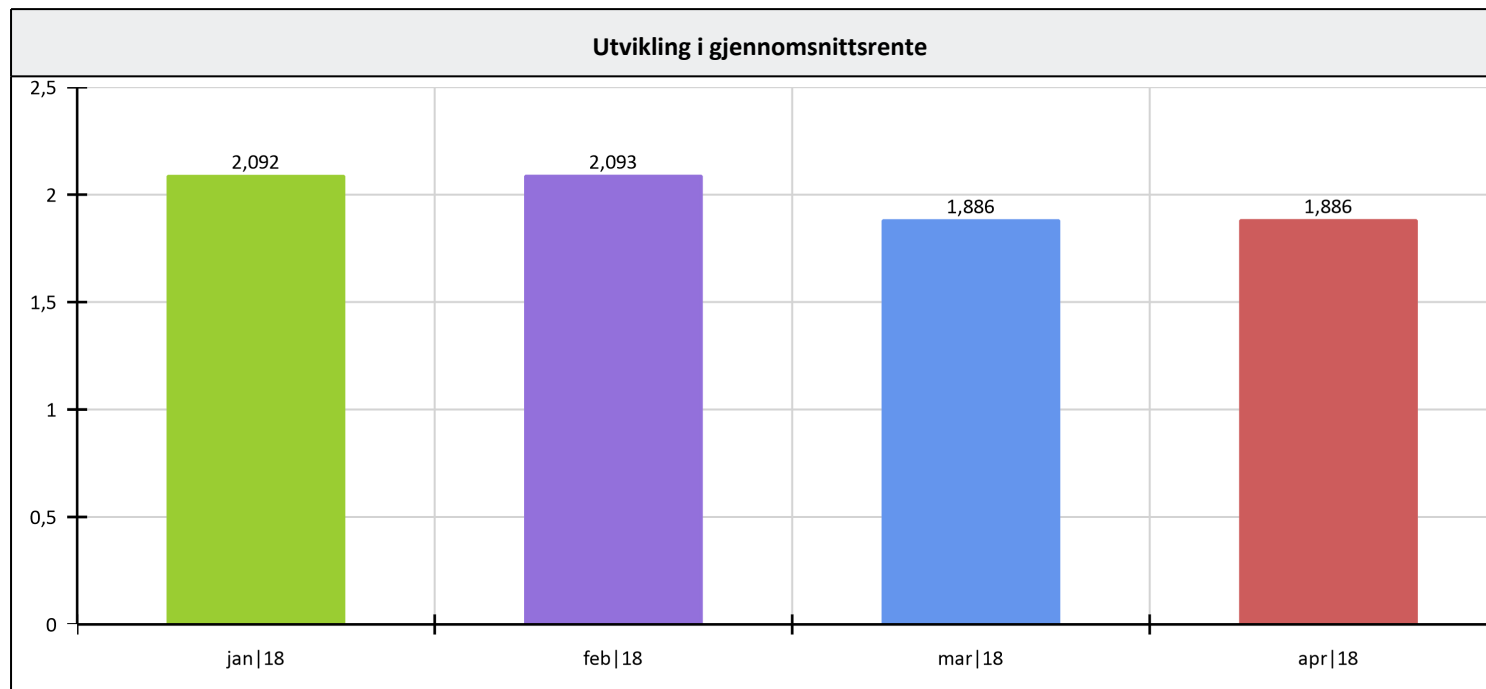
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

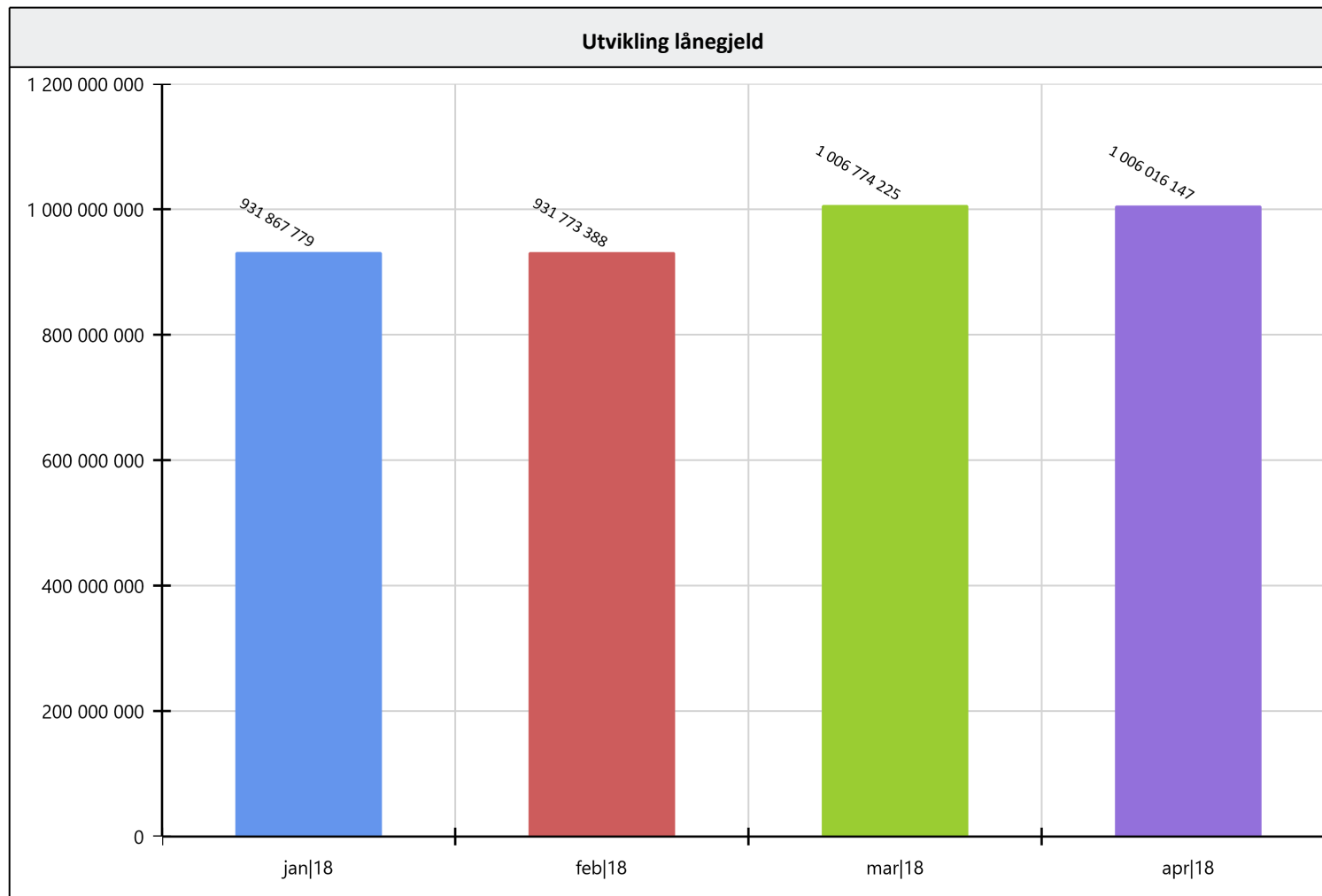
Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter	(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)						
Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,89 %	1,70 %	0,50 %	0,95 %	1,06 %	1,25 %	1,85 %	2,21 %
Markedsrenter og porteføljens betingelser	Ved utløpet av rapporteringsperioden						

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

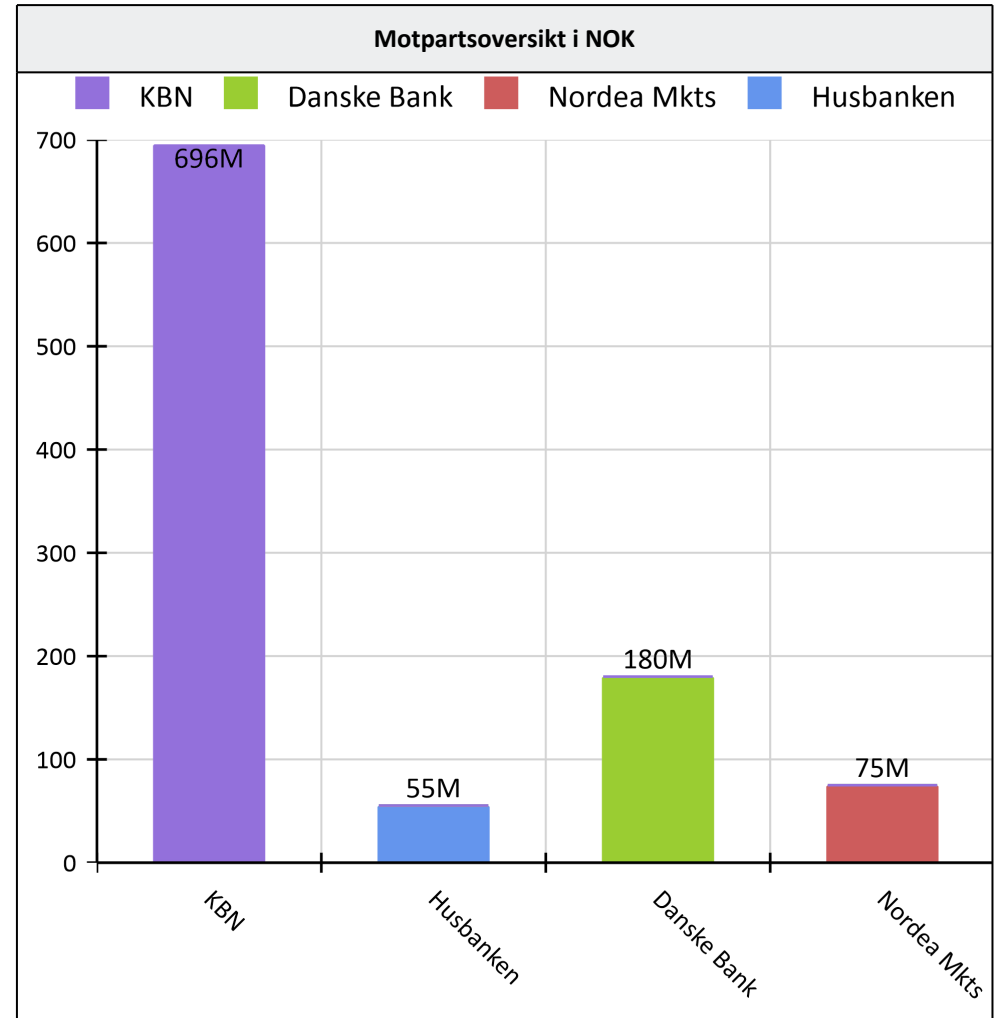
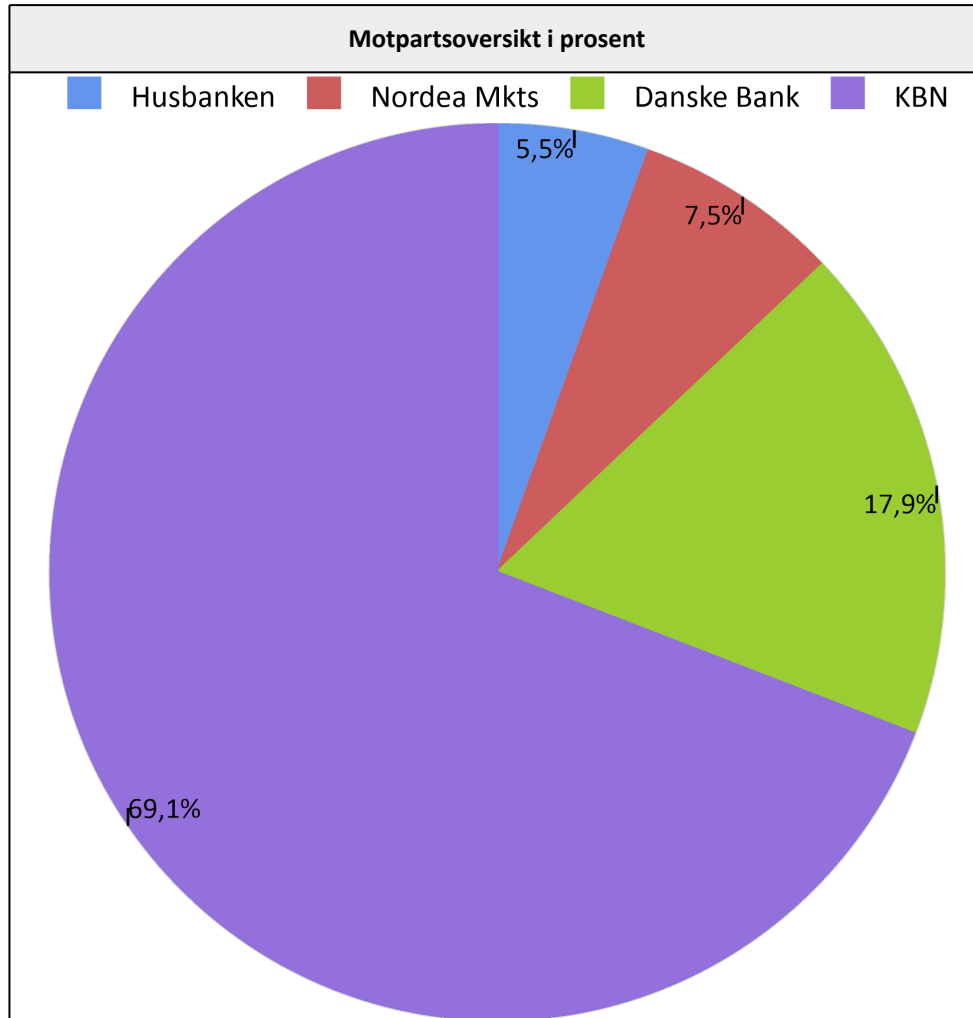
Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
Danske Bank	01.03.2018	180 136 000	1,010	01.03.2019	NO0010817299	
Husbanken	01.03.2018	737 022	1,574	01.04.2033	14631353.10.2	
Husbanken	01.03.2018	241 449	1,574	03.04.2034	14631353.50	
Husbanken	01.03.2018	3 399 849	1,574	01.07.2033	14632073.2	
Husbanken	01.03.2018	3 062 500	1,574	02.04.2035	14632685.10.2	
Husbanken	01.03.2018	2 555 705	1,574	03.04.2028	14632685.40.2	
Husbanken	01.03.2018	5 740 279	1,574	01.04.2037	14633882.10.2	
Husbanken	01.03.2018	5 740 279	1,574	01.10.2037	14633882.40.2	
Husbanken	01.03.2018	5 976 989	1,574	01.04.2038	14634534.10.2	
Husbanken	01.03.2018	4 867 904	1,574	01.08.2039	14635231	
Husbanken	01.03.2018	3 735 251	1,574	01.01.2041	14636782.2	
Husbanken	01.03.2018	8 553 650	1,574	03.06.2041	14637113.2	
Husbanken	01.03.2018	4 918 427	1,574	01.07.2042	14637846.2	
KBN	21.03.2018	87 683 000	0,989	21.06.2018	20180108	
KBN	21.03.2018	100 000 000	1,410	16.03.2022	20180086	
KBN	21.03.2018	106 000 000	1,310	22.03.2021	20180094	
Nordea Mkts	21.03.2018	75 000 000	0,960	21.06.2018	NO0010820152	

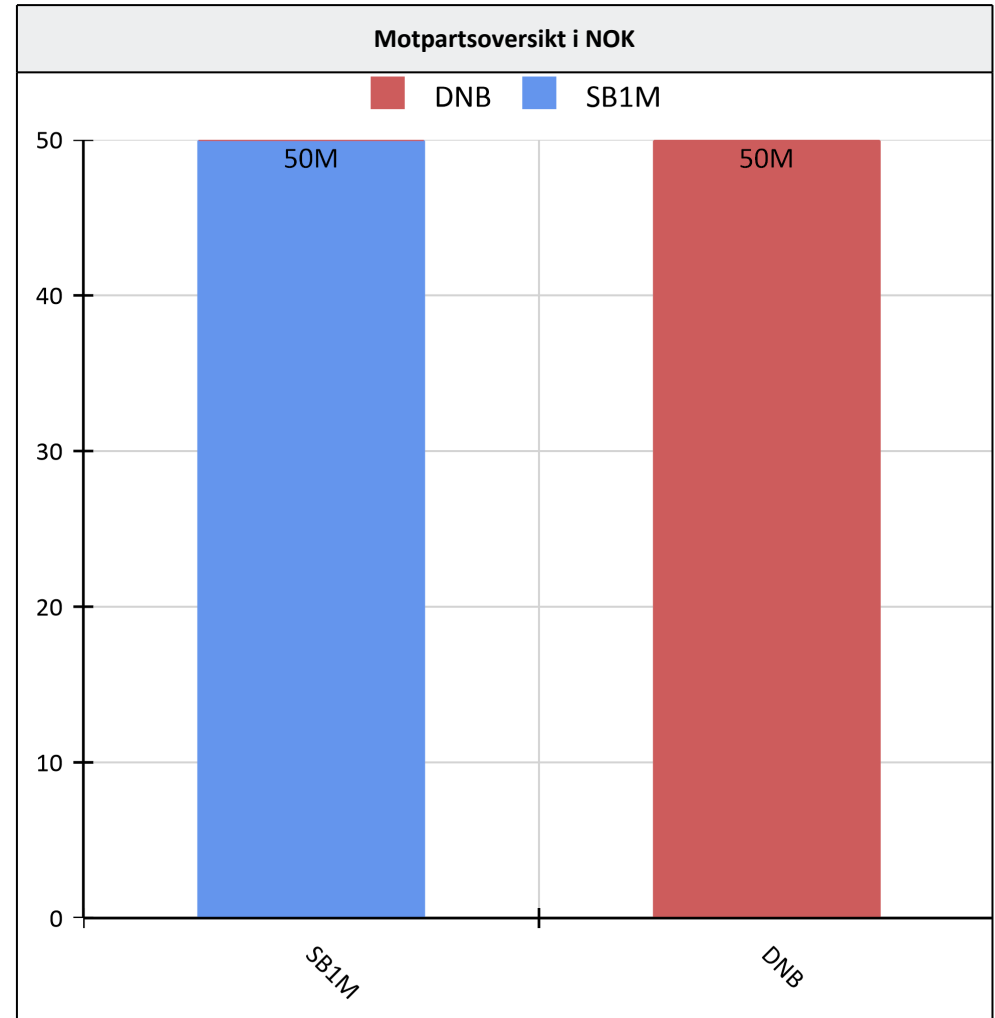
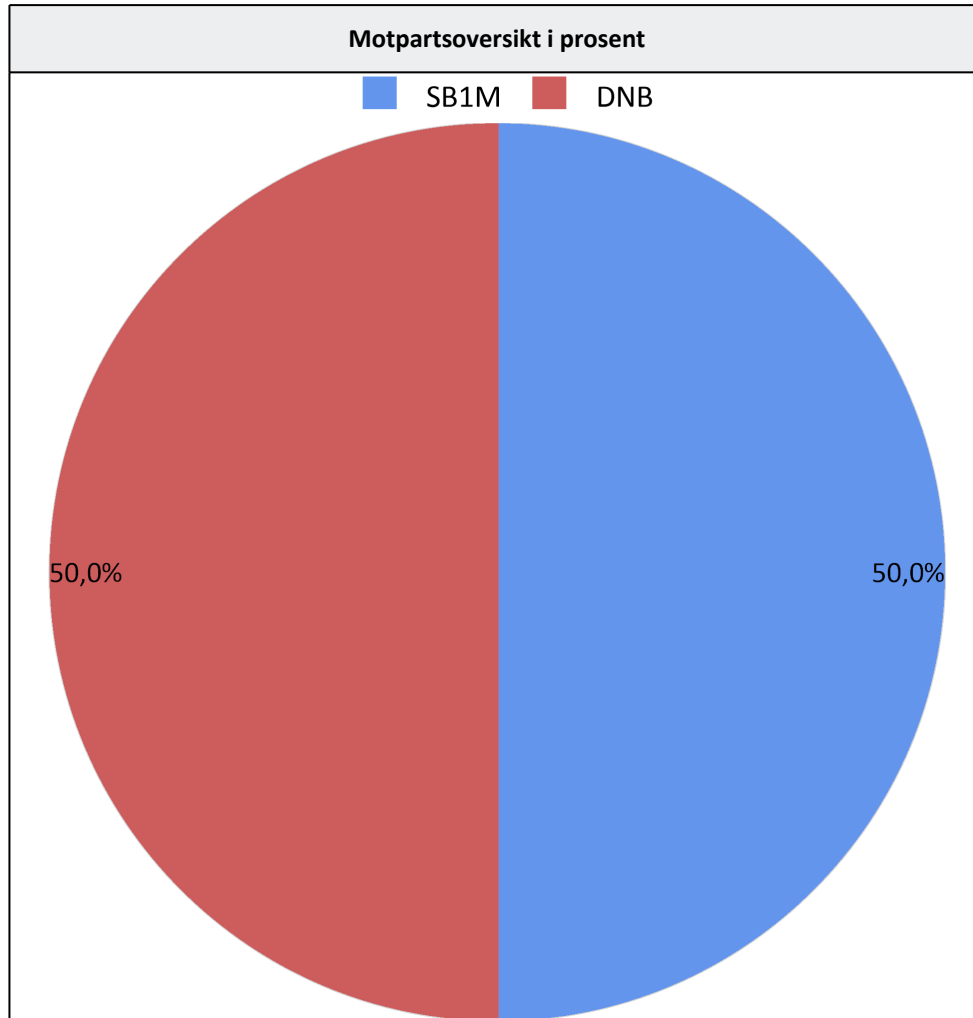
Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	15.03.2017	180 136 000	1,294	01.03.2018	NO0010788110	
Husbanken	03.10.2017	5 740 279	1,584	01.03.2018	14633882.10	
Husbanken	03.10.2017	5 740 279	1,584	01.03.2018	14633882.40	
Husbanken	03.10.2017	5 976 989	1,584	01.03.2018	14634534	
Husbanken	01.08.2017	4 867 904	1,584	01.03.2018	14635231	
Husbanken	03.07.2017	3 735 251	1,584	01.03.2018	14636782	
Husbanken	01.12.2017	8 553 650	1,584	01.03.2018	14637113	
Husbanken	26.06.2017	4 918 427	1,584	01.03.2018	14637846	
Husbanken	03.10.2017	737 022	1,584	01.03.2018	14631353.10	
Husbanken	03.10.2017	241 449	1,584	01.03.2018	14631353.50	
Husbanken	03.07.2017	3 399 849	1,584	01.03.2018	14632073	
Husbanken	03.10.2017	3 062 500	1,584	01.03.2018	14632685.10	
Husbanken	03.10.2017	2 554 868	1,584	01.03.2018	14632685.40	
KBN	21.12.2016	150 420 520	1,480	21.03.2018	20100860	
KBN	21.12.2016	87 683 000	1,480	21.03.2018	20100315	

Motpartsoversikt lån

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Markedskommentar

Markedskommentar april 2018

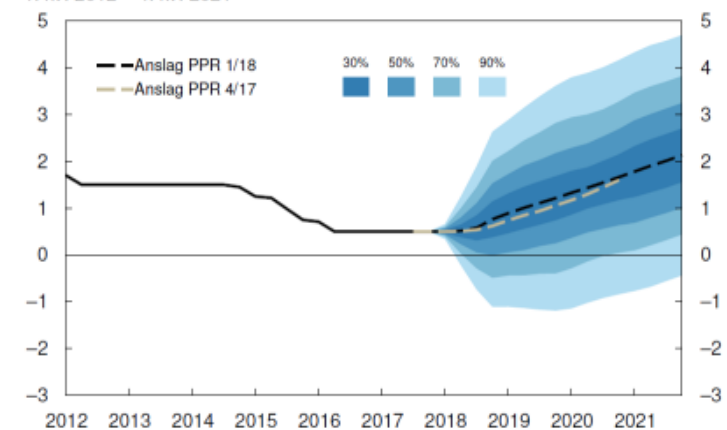
Norges Bank besluttet 21. mars å holde styringsrenten uendret på 0,50 %. Norges Bank indikerer nå at utsiktene for norsk økonomi tilsier at det snart vil være riktig å heve styringsrenten. Men det understrekes at usikkerhet rundt virkningen av en høyere rente taler for å gå varsomt frem, Norges Bank ser derfor ikke for seg en styringsrente på om lag 2 prosent før mot slutten av 2021 (se figur). Faktorer som trekker opp anslaget for styringsrenten fra PPR 4/17 til PPR 1/18 er god vekst hjemme og ute, og endring i inflasjonsmål. Tilsvarende trekker lavere prisvekst over tid (nytt inflasjonsmål) ned rentebanen ut i analyseperioden. På kort sikt trekker også økning i NIBOR margin og Norges Banks policy om å gå varsomt frem når det gjelder renteøkninger rentebanen noe ned. Det er imidlertid viktig å påpeke at den siste tids økning i 3 MND NIBOR pga. utenlandske forhold tilsvarer anslagsvis 1 ½ renteøkning fra Norges Bank. Et sannsynlig scenario kan derfor være at vi ikke får renteøkninger i år uten at NIBOR marginen (forskjellen mellom styringsrenten og 3 MND nior) blir redusert. Alt i alt kan dette resultere i at vi ser dagens NIBOR nivå også mot slutten av året.

De korte pengemarkedsrentene, representert ved 3 MND NIBOR har steget med ca. 0,35 % - poeng siden bunnen i november 2017 (se figur). Med tanke på at Norges Bank har signalisert uendret rente til over sommeren kan denne bevegelsen være vanskelig å forklare. Likviditet i markedet, prising av amerikanske dollar og forventninger om renteoppgang globalt kan forklare noe av oppgangen. Det ser nå uansett ut som både korte og lange renter er begynt å stige. USA har hevet renten 6 ganger, og det ventes ytterligere rentehevinger i løpet av året (99 % sannsynlighet). Å normalisere rentene uten at det bremser veksten og skremmer finansmarkedene blir en utfordrende oppgave for sentralbankene. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten. Det er dermed ikke gitt at vi får en jevn stigning i styringsrentene, rentekutt frem i tid på grunn av sviktende vekst er ikke helt usannsynlig. En flattere rentekurve, med høyere kortrenter og lavere langrenter frem i tid når renteøkningene begynner å virke er heller ikke helt usannsynlig. Det gjentas i pengepolitisk rapport 1/18 at usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten (jfr. Norges Banks kriterier om «robusthet»). En videre brå og rask økning i de norske kortrentene (NIBOR) er derfor vanskelig å se for seg.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av april på anslagsvis 1,90 %, 2,25 %, og 2,90 % for 3, 5 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene kan gjøres gradvis og ved behov. Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat og FRN- obligasjoner. Nibormargin og kredittmargin er kommet kraftig ned sammenlignet med siste 12 måneder, kombinert med en uendret eller gradvis stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,15 – 1,20 %. Det bør vurderes lengre FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR i hele løpetiden) fremfor helt korte sertifikatrenter. Ved utgangen av april kunne en gjøre 3 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,22 %, dette gir en nominell flytende rente på 1,33 % i første 3 måneders perioden. Til sammenligning har Kommunalbanken økt prisen på PT renten med 0,2-prosentpoeng til 1,70 %.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg / SSB, 30. april 2018

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvifte¹⁾. Prosent, 1. kv. 2012 – 4. kv. 2021²⁾

1) Usikkerhetsviften er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Den tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 1. kv. 2018 – 4. kv. 2021.
Kilde: Norges Bank

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for rentendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kreditmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjørsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markeds plass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginen som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjestående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjestående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken									
Lån	14633316	Husbanken	6 393 949	-7 769	1,584	0,000	1,584	101 280	0,64 %
Lån	14631353.10.2	Husbanken	715 937	-864	1,574	0,000	1,574	11 269	0,07 %
Lån	14631353.50	Husbanken	235 013	-284	1,574	0,000	1,574	3 699	0,02 %
Lån	14632073.2	Husbanken	3 399 849	-8 943	1,574	0,000	1,574	53 514	0,34 %
Lån	14632685.10.2	Husbanken	2 975 000	-3 592	1,574	0,000	1,574	46 827	0,30 %
Lån	14632685.40.2	Husbanken	2 442 510	-2 949	1,574	0,000	1,574	38 445	0,24 %
Lån	14633882.10.2	Husbanken	5 613 954	-6 779	1,574	0,000	1,574	88 364	0,56 %
Lån	14633882.40.2	Husbanken	5 613 954	-6 779	1,574	0,000	1,574	88 364	0,56 %
Lån	14634534.10.2	Husbanken	5 852 899	-7 067	1,574	0,000	1,574	92 125	0,58 %
Lån	14635231	Husbanken	4 867 904	-12 805	1,574	0,000	1,574	76 621	0,48 %
Lån	14636782.2	Husbanken	3 735 251	-9 826	1,574	0,000	1,574	58 793	0,37 %
Lån	14637113.2	Husbanken	8 553 650	-22 501	1,574	0,000	1,574	134 634	0,85 %
Lån	14637846.2	Husbanken	4 918 427	-12 938	1,574	0,000	1,574	77 416	0,49 %
			55 318 297	-103 096				871 349	5,50 %
Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Kommunalbanken									
Lån	20100854	KBN	170 000 000	-1 381 250	2,250	0,000	2,250	3 825 000	16,90 %
Lån	20100864	KBN	983 850	-1 826	1,070	0,600	1,670	16 430	0,10 %
Lån	20110110	KBN	40 000 000	-74 222	1,070	0,600	1,670	668 000	3,98 %
Lån	20110771	KBN	21 525 000	-39 941	1,070	0,600	1,670	359 468	2,14 %
Lån	20120519	KBN	19 370 000	-35 942	1,070	0,600	1,670	323 479	1,93 %
Lån	20160297	KBN	150 000 000	-1 218 750	2,250	0,000	2,250	3 375 000	14,91 %
Lån	20180108	KBN	87 683 000	-97 410	0,989	0,000	0,989	867 185	8,72 %
Lån	20180086	KBN	100 000 000	-160 583	1,070	0,340	1,410	1 410 000	9,94 %
Lån	20180094	KBN	106 000 000	-158 146	1,070	0,240	1,310	1 388 600	10,54 %
			695 561 850	-3 168 070				12 233 162	69,14 %
Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Swap-avtaler									
Swap	WSS2011060704216	DNB	50 000 000	-254 542	4,470	0,000	4,470	2 235 000	4,97 %
Swap	WSS2011060704216	DNB	-50 000 000	60 931	1,070	0,000	1,070	-535 000	-4,97 %
Swap	20110607000126	SB1M	50 000 000	-246 569	4,330	0,000	4,330	2 165 000	4,97 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Swap-avtaler									
Swap	20110607000126	SB1M	-50 000 000	60 931	1,070	0,000	1,070	-535 000	-4,97 %
			0	-379 250				3 330 000	0,00 %
Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010817299	Danske Bank	180 136 000	-304 060	1,010	0,000	1,010	1 819 374	17,91 %
Lån	NO0010820152	Nordea Mkts	75 000 000	-80 877	0,960	0,000	0,960	720 000	7,46 %
			255 136 000	-384 936				2 539 374	25,36 %
Total:			1 006 016 147	-4 035 352				18 973 885	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken						
Volda - HB - Startlån	14633316	01.04.2036	6 393 949	0,64 %	1,584	01.05.2018
Volda - HB - Startlån	14631353.10.2	01.04.2033	715 937	0,07 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14631353.50	03.04.2034	235 013	0,02 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14632073.2	01.07.2033	3 399 849	0,34 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14632685.10.2	02.04.2035	2 975 000	0,30 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14632685.40.2	03.04.2028	2 442 510	0,24 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14633882.10.2	01.04.2037	5 613 954	0,56 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14633882.40.2	01.10.2037	5 613 954	0,56 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14634534.10.2	01.04.2038	5 852 899	0,58 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14635231	01.08.2039	4 867 904	0,48 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14636782.2	01.01.2041	3 735 251	0,37 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14637113.2	03.06.2041	8 553 650	0,85 %	1,574	01.03.2021
Volda - HB - Startlån	14637846.2	01.07.2042	4 918 427	0,49 %	1,574	01.03.2021
			55 318 297	5,50 %	1,575	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Kommunalbanken						
Volda - KBN - Fastrente	20100854	22.12.2025	170 000 000	16,90 %	2,250	22.12.2023
Volda - KBN - 3 mnd NIBOR + flytende margin	20100864	17.12.2025	983 850	0,10 %	1,670	20.06.2018
Volda - KBN - 3 mnd NIBOR + flytende margin	20110110	19.03.2031	40 000 000	3,98 %	1,670	20.06.2018
Volda - KBN - 3 mnd NIBOR + flytende margin	20110771	17.12.2036	21 525 000	2,14 %	1,670	20.06.2018
Volda - KBN - 3 mnd NIBOR + flytende margin	20120519	16.12.2037	19 370 000	1,93 %	1,670	20.06.2018
Volda - KBN - Fastrente	20160297	21.06.2041	150 000 000	14,91 %	2,250	21.12.2023
Volda - KBN - Sertifikat 3 mnd	20180108	21.06.2018	87 683 000	8,72 %	0,989	21.06.2018
Volda - KBN - 4 år FRN med fast margin	20180086	16.03.2022	100 000 000	9,94 %	1,410	20.06.2018
Volda - KBN - 3 år FRN med fast margin	20180094	22.03.2021	106 000 000	10,54 %	1,310	21.06.2018
			695 561 850	69,14 %	1,759	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Swap-avtaler						
Volda - DNB - Swap 16.06.2021	WSS2011060704216	16.06.2021	50 000 000	4,97 %	4,470	16.06.2021
Volda - DNB - Swap 16.06.2021	WSS2011060704216	16.06.2021	-50 000 000	-4,97 %	1,070	20.06.2018
Volda - SMN - SWAP 19.12.2018	20110607000126	19.12.2018	50 000 000	4,97 %	4,330	19.12.2018
Volda - SMN - SWAP 19.12.2018	20110607000126	19.12.2018	-50 000 000	-4,97 %	1,070	20.06.2018

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Swap-avtaler						
			0	0,00 %	INF	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Volda - Danske Bank Markets - 12 mnd Sertifikat	NO0010817299	01.03.2019	180 136 000	17,91 %	1,010	01.03.2019
Volda - Nordea Markets - Sertifikat 3 mnd	NO0010820152	21.06.2018	75 000 000	7,46 %	0,960	21.06.2018
			255 136 000	25,36 %	0,995	
Total:			1 006 016 147	100,00 %	1,886	

Volda kommune

april 2018

Executive Summary

Volda kommune

Rapportdato

30. april 2018

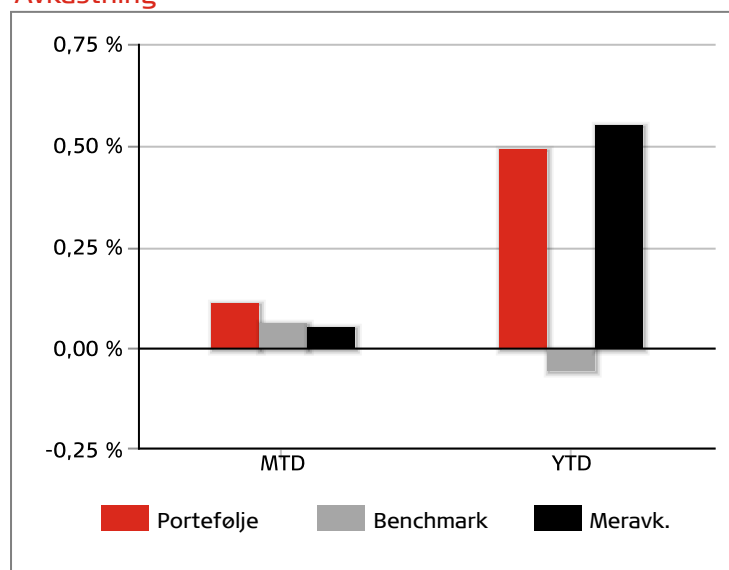
Valuta

NOK

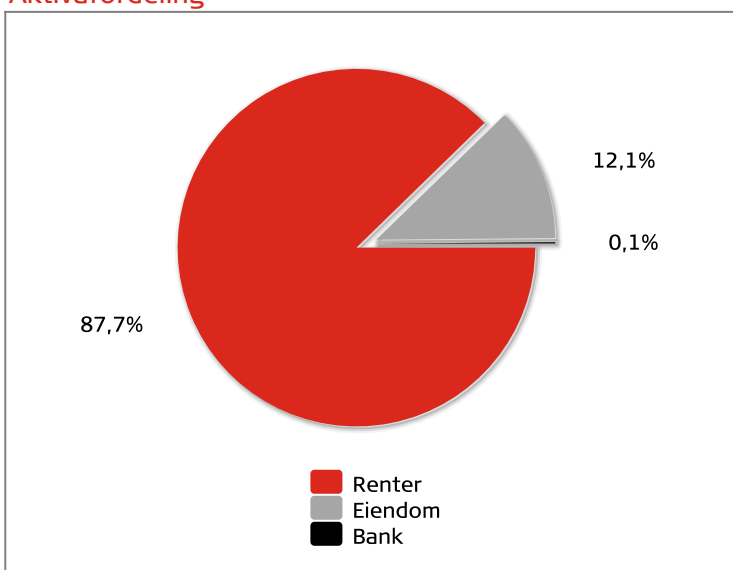
Delporteføljer

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			Verdi	
	Portefølje	Benchmark	Meravk.	Portefølje	Benchmark	Meravk.	Verdi	Andel av total
Sum	0,11%	0,06%	0,05%	0,49%	-0,06%	0,55%	60 703 596	100,0%
Renter	0,09%	0,04%	0,05%	0,25%	-0,31%	0,56%	53 253 398	87,7%
Eiendom	0,28%	0,28%	0,00%	2,24%	2,24%	0,00%	7 368 569	12,1%
Bank							81 629	0,1%

Avkastning

Aktivafordeling

Nøkkeltall avkastning

	1 år	3 år
Volatilitet benchmark	0,43%	0,63%
Volatilitet porteføljer	0,36%	0,71%
IR	6,85%	1,61%
Tracking error	0,20%	0,65%

Nøkkeltall renter

Omløpsmidler med renterisiko

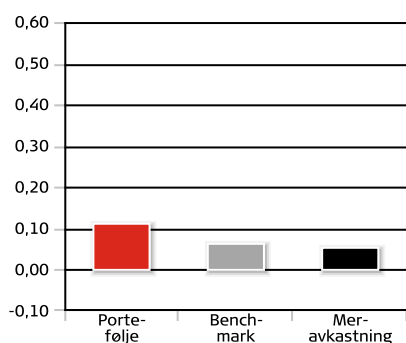
Markedsverdi	53 253 398
Durasjon	1,32
Rentefølsomhet	1,29
Kredittfølsomhet	2,35
WAL	2,86
Yield	2,38

Avkastning

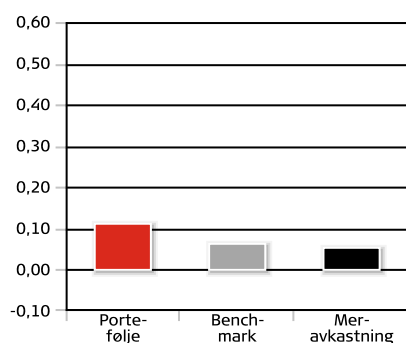
Avkastning i prosent

	Siste måned			Hittil i kvartal			Hittil i år		
	Porte- følje	Bench- mark	Meravk	Porte- følje	Bench- mark	Meravk	Porte- følje	Bench- mark	Meravk
Totalt	0,11	0,06	0,05	0,11	0,06	0,05	0,49	-0,06	0,55
Renter	0,09	0,04	0,05	0,09	0,04	0,05	0,25	-0,31	0,56
Obligasjoner Norge	0,13	0,19	-0,06	0,13	0,19	-0,06	0,14	-0,47	0,61
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	0,13	0,21	-0,08	0,13	0,21	-0,08	0,14	-0,45	0,59
Obligasjoner Utland	-0,24	-0,16	-0,08	-0,24	-0,16	-0,08	-1,20	-1,03	-0,17
Storebrand Global Kreditt IG	-0,24	-0,16	-0,08	-0,24	-0,16	-0,08	-1,20	-1,03	-0,17
Pengemarked	0,15	0,03	0,12	0,15	0,03	0,12	0,67	0,10	0,57
Storebrand Rente+	0,22	0,03	0,18	0,22	0,03	0,18	1,13	0,10	1,03
Storebrand Likviditet	0,12	0,03	0,09	0,12	0,03	0,09	0,45	0,10	0,35
Eiendom	0,28	0,28	0,00	0,28	0,28	0,00	2,24	2,24	0,00
Bank									

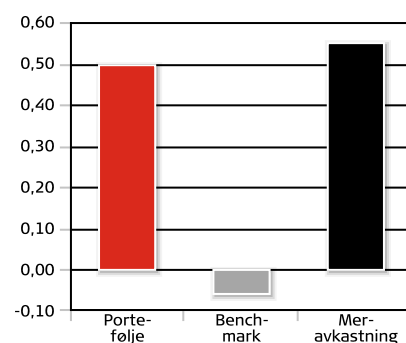
Avkastning siste måned

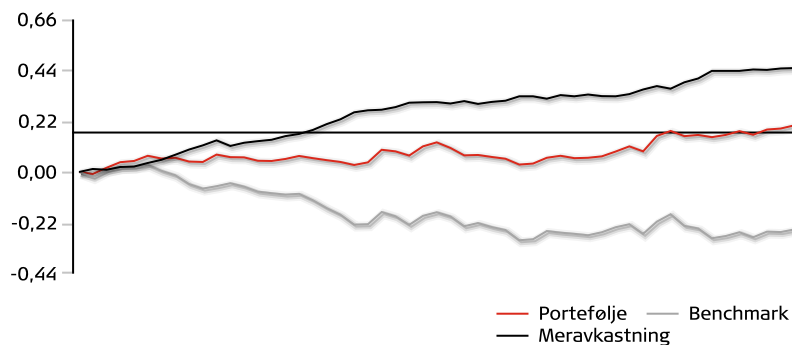
Avkastning hittil i kvartal

Avkastning hittil i år

Avkastning i år

Avkastning

Avkastning i kroner

	Siste måned	Hittil i kvartal	Hittil i år	Allokering	Verdi
Totalt	67 536	67 536	297 744	100,0%	60 703 596
Renter	46 896	46 896	135 101	87,7%	53 253 398
Obligasjoner Norge	14 715	14 715	14 815	18,4%	11 157 896
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	14 715	14 715	14 815	18,4%	11 157 896
Obligasjoner Utland	-20 012	-20 012	-101 671	13,8%	8 360 034
Storebrand Global Kreditt IG	-20 012	-20 012	-101 671	13,8%	8 360 034
Pengemarked	52 193	52 193	221 957	55,6%	33 735 468
Storebrand Rente+	24 405	24 405	121 652	18,5%	11 248 336
Storebrand Likviditet	27 788	27 788	100 305	37,0%	22 487 132
Eiendom	20 611	20 611	162 552	12,1%	7 368 569
Bank	29	29	91	0,1%	81 629

Risiko

	1 år				3 år			
	Vol	Vol BM	IR	TE	Vol	Vol BM	IR	TE
Total	0,36	0,43	6,85	0,20	0,71	0,63	1,61	0,65
Renter	0,42	0,49	5,97	0,23	0,83	0,65	1,02	0,79
Eiendom	2,69	2,69			2,76	2,41	1,07	1,90
Bank	0,10				0,12			

Fondsportefølje

Verdipapirnavn	ID	Instrumenttype	Antall/pålydende	Markeds- kurs	Bokført verdi	Markedsverdi	Opptjente renter	Urealisert reserve	Rentefølsomhet	Yield
60050643258	SAM 8305966	Bank account	81 599,44	1,00	81 599	81 599	29	0		
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	SAM 8601201	Fund certificate	5 838 803,00	1,26	5 930 076	7 368 569	0	1 438 493		
Storebrand Global Kreditt IG	NO0010588031	Fund certificate	8 340,17	1 002,38	9 295 396	8 360 034	0	-935 361		
Storebrand Likviditet	NO0008000957	Fund certificate	2 233,30	10 069,02	22 715 912	22 487 132	0	-228 780		
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	NO0010625742	Fund certificate	11 204,46	995,84	11 414 617	11 157 896	0	-256 721		
Storebrand Rente+ A	NO0010283021	Fund certificate	10 334,73	1 088,40	10 844 206	11 248 336	0	404 130		
Sum					60 281 807	60 703 567	29	421 760		
Herav rentefond med beregnet renterisiko						53 253 398			1,29	2,38

Sum alle porteføljer

	Bokført verdi	Markedsverdi	Opptjente renter	Urealisert reserve
Sum	60 281 807	60 703 567	29	421 760

Renterisiko fordelt på porteføljer

Porteføljenavn	Valuta	Markedsverdi	Durasjon	Rentefølsomhet	Kredittfølsomhet	WAL	Yield
Fondsportefølje	NOK	53 253 398	1,32	1,29	2,35	2,86	2,38
Sum		53 253 398	1,32	1,29	2,35	2,86	2,38

Resultat

	Endring siste måned	Endring hittil i år	Utgående balanse
Utbytte	0,00	70 065,64	70 065,64
Renter obligasjoner	0,00	0,47	0,47
Renter bank	29,30	90,53	90,53
Realisert gevinst og tap obligasjoner	0,00	-35 279,93	-35 279,93
Verdiendring aksjefond	20 610,98	92 486,64	92 486,64
Verdiendring obligasjoner	46 896,14	170 380,82	170 380,82
Sum finansinntekter	67 536,42	297 744,17	297 744,17

Omkostninger	0,00	0,36	0,36
Sum finanskostnader	0,00	0,36	0,36

Årets resultat	67 536,42	297 744,53	297 744,53
-----------------------	------------------	-------------------	-------------------

Balanse

	Inngående balanse 1.1	Endring siste måned	Endring hittil i år	Utgående balanse
Aksjefond	7 276 082,75	20 610,98	92 486,64	7 368 569,39
Rentefond	53 018 297,20	46 896,14	235 100,89	53 253 398,09
Sum investeringer	60 294 379,95	67 507,12	327 587,53	60 621 967,48

Andre fordringer	70 065,64	-70 065,64	-70 065,64	0,00
Sum fordringer	70 065,64	-70 065,64	-70 065,64	0,00

Bank	41 380,52	70 073,20	40 218,92	81 599,44
Bankinnskudd	25,58	21,74	3,72	29,30
Sum andre eiendeler	41 406,10	70 094,94	40 222,64	81 628,74

Sum eiendeler	60 405 851,69	67 536,42	297 744,53	60 703 596,22
----------------------	----------------------	------------------	-------------------	----------------------

Andre Forpliktelser	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum gjeld	0,00	0,00	0,00	0,00

Egenkapital	-21 158 422,65	0,00	0,00	-21 158 422,65
Tidligere års resultat	-39 247 429,04	0,00	0,00	-39 247 429,04
Årets resultat	0,00	-67 536,42	-297 744,53	-297 744,53
Sum egenkapital	-60 405 851,69	-67 536,42	-297 744,53	-60 703 596,22

Sum egenkapital og gjeld	-60 405 851,69	-67 536,42	-297 744,53	-60 703 596,22
---------------------------------	-----------------------	-------------------	--------------------	-----------------------

Sum total

Tilleggsinformasjon

Begreper

ID	ISIN for de verdipapirer der dette finnes. For øvrige posisjoner brukes SAMs interne identifikator (security number) som kan gjenkjennes ved at den starter med "SAM".
Durasjon	er tidsvektet kontantstrøm til renteinstrument, målt i år.
Rentefølsomhet	er verdifølsomhet med hensyn på endring i renten, også kalt modifisert durasjon.
Kredittfølsomhet	er verdifølsomhet med hensyn på endring i kredittpåslaget (spread), også kalt modifisert kredittdurasjon.
WAL	(Weighted Average Life) er gjennomsnittlig gjenværende løpetid til endelig forfall.
Yield	er et verdipapirs effektive avkastning basert på aktuell markedsverdi.
Amortisert yield	er en anleggsobligasjons (hold-til-forfall) effektive avkastning ved anskaffelsen og er grunnlaget for beregning av Amortisert verdi.
	Porteføljedurasjoner/følsomheter og WAL er aggregert med eksponering, og beregnet i forhold til totale verdier av investeringer med renterisiko. Yield er aggregert med kredittfølsomhetseksponering. Amortisert yield er aggregert med Amortisert verdi.
Verdi	I Executive Summary og Avkastningsrapporten består Verdi av amortisert verdi for Anleggsobligasjoner (hold-til-forfall), og markedsverdi for alle andre investeringer. I Beholdningsoversiktene er Opptjente renter vist separat, og Markedsverdien er vist uten opptjente renter. Amortisert verdi er i Beholdningsoversiktene tilsvarende vist uten opptjente renter og er oppgitt som Bokført verdi.

Forbehold

Innholdet i rapporten er basert på estimater og er kun til informasjon. Den er ikke ment for bruk av en tredjepart. Informasjonen er veiledende og er ikke et tilbud av noe slag. Estimaterne kan avvike betydelig fra tilsvarende estimater fra andre kilder eller tilsvarende estimater fastsatt for andre formål.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Regine Solberg Aklestad	Arkivsak nr.:	2016/963
		Arkivkode:	2016005

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
97/18	Formannskapet	05.06.2018

KOMMUNEPLANEN SIN AREALDEL - VURDERING AV INNSPEL

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet har vurdert liste over innkomne innspel til kommuneplanen sin arealdel, og ber administrasjonen konsekvensutrede innspel vist i tabell i vedlegg 1.

Vedleggsliste:

- Vedlegg 1: Vurdering av innspel til arealdelen som skal konsekvensutgreiast.
- Vedlegg 2: Kart innspel.
- Vedlegg 3: Oppdatert ROS-vurdering av forslag til nye utbyggingsområde (ettersendast).

Uprenta saksvedlegg:

- Kommuneplanen sin samfunnsdel, sjå link:
<https://www.volda.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=138&FilId=4309>
- Planprogram arealdelen 2018–2030, sjå link:
<https://www.volda.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=18&FilId=4556>
- ROS-analyse arealdelen 2018–2023, utkast pr. 07.06.2017

Samandrag av saka:

Prosjektgruppa for kommuneplanen sin arealdel har gått gjennom innkomne innspel knytt til endra arealbruk, og vurdert kva innspel ein ynskjer å ta med vidare til ei konsekvensutgreiing. Prosjektgruppa ynskjer at formannskapet også vurderer innspela. Formannskapet kan eventuelt gjere vedtak om å ta fleire innspel inn eller ut frå konsekvensutgreiingslista.

Saksopplysningar/fakta:

Administrasjonen har motteke monge innspel til kommuneplanen sin arealdel, knytt til endra arealbruk. Prosjektgruppa har gått gjennom innspela, og vurdert kva innspel ein ynskjer å ta

med vidare til ei konsekvensutgreiing. I denne vurderinga har ein nytta ROS-analysen og arealstrategiar vedtekne i planprogrammet til arealdelen.

- *ROS-analyse*

Alle innspela er vurdert i ei ROS-analyse, sjå vedlegg 3. Innspel vurdert med raudt felt i ROS-analysen (uakseptabel risiko), og der ein vurderer at naudsynte tiltak for å minske risikoen vert for krevjande (teknisk eller økonomisk), ynskjer ein ikkje å ta med vidare i konsekvensutgreiinga.

Svært sannsynleg					
Sannsynleg					
Mindre sannsynleg					
Lite sannsynleg					
	Ufarleg	Ein viss fare	Kritisk	Farleg	Katastrofalt

- *Arealstrategiar*

I planprogrammet for arealdelen vart det vedteke arealstrategiar knytt til sentrumsutvikling og senterstruktur, busetting, offentlege og allmenne formål, fritidsbusetnad, setrar og naust, landbruk og næringsliv, transport og kommunikasjon, og grønstruktur, friluftsliv og kultur.

I planprogrammet vart det også lista opp behov for utgreiingar og kartleggingar knytt til dei same tema. Det har på bakgrunn av dette vore laga ei rekke grunnlagsdokument, som skal vere førande for vidare arbeid med arealdelen.

Innspel som går på tvers av arealstrategiar og grunnlagsdokument ynskjer ein ikkje å ta med vidare i konsekvensutgreiinga.

Liste over innspel

Oversikt over innkomne innspel knytt til framtidige utbyggingsområde og endra arealbruk ligg som vedlegg 1. Der finn ein lister over innspel ein ynskjer å konsekvensutgreie, og lister over innspel ein ikkje ynskjer å ta med i konsekvensutgreiinga på grunnlag av ROS-analysen eller arealstrategiane. Kartet i vedlegg 2 viser lokalisering av innspela.

Under slutføring av utkast til arealdel kan det kome fram fleire behov for endra arealbruk som må konsekvensutgreiast. Innspel som ikkje handlar om utbyggingsområde er ikkje teke med i listene, og vil vurderast seinare.

Vurdering og konklusjon:

På bakgrunn av vurderingar knytt til ROS-analyse og arealstrategiar har prosjektgruppa for kommuneplanen sin arealdel laga ei liste over innspel ein ynskjer å konsekvensutgreie. Prosjektgruppa ynskjer at formannskapet også vurderer innspela. Formannskapet kan eventuelt gjere vedtak om å ta fleire innspel inn eller ut frå konsekvensutgreiingslista.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen kjende konsekvensar.

Økonomiske konsekvensar:

Ingen kjende konsekvensar.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen kjende konsekvensar.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Klageinstans:

Vurdering av innspel til arealdelen, som skal konsekvensutgreiast.

Det er krav om at alle framtidige utbyggingsområde i kommuneplanar skal gjevast ei særskild vurdering og skildring av planen sine verknader for miljø og samfunn, jf. pbl. § 4-2. Dette gjeld alle nye utbyggingsområde og vesentleg endring av eksisterande arealbruk. Oppdatering av arealdelen i samsvar med vedtekne reguleringsplanar vert ikkje omfatta av kravet om konsekvensutgreiing.

Gjennom ROS-analyse av alle innspel er det avdekka at fleire innspel ligg i område med uakseptabel risiko i forhold til ulike farar. Spesielt når det gjeld naturfare (skred og flaum) er det ikkje ønskjeleg å ta med innspel som ligg i område med uakseptabel risiko. Så lenge vi ikkje har kunnskap om farenivå har vi ikkje mulegheit for å avklare om det er sikker byggegrunn i området. Ein kan dermed risikere at det er svært lite av arealet som kan nyttast til formålet.

Etter gjennomført ROS-analyse, vurdering opp mot arealstrategiane og vurdering i forhold til ev. krav om KU for innspelet m.v. har ein kome fram til ei liste med forslag til nye/endra utbyggingsområde som ein ønskjer å ta med vidare i prosessen fram mot eit planutkast. Desse forslaga skal først vurderast gjennom ei konsekvensutgreiing for å klarlegge verknader for miljø og samfunn. For nokre av innspela vil det ikkje vere krav om konsekvensutgreiing. Desse innspela vil likevel vere med i liste for innspel som skal konsekvensutgreiast. Under slutføring av utkast til arealdel kan det kome fram behov for endra arealbruk som må konsekvensutgreiast. Dette kan vere areal som t.d. bør endre formål som følgje av oppdatering i forhold til eksisterande bruk av eit område. Lista over innspel/endingar som skal konsekvensutgreiast vil derfor måtte bli oppdatert fram mot endeleg planforslag.

I konsekvensutgreiinga skal innspela vurderast opp mot ei rekke utgreiingstema som er fastsett i planprogrammet kap. 6. Gjennom konsekvensutgreiinga kan derfor fleire innspel bli vurdert som uaktuelle. Det er derfor først når resultatet av konsekvensutgreiinga er klar vi har full oversikt over kva endra arealbruk vi kan forslå. Som del av konsekvensutgreiinga vil det og vere aktuelt å sette krav om ulike avbøtande tiltak, som må fastsettast gjennom føresegner og/eller retningslinjer. Det er derfor først etter konsekvensutgreiinga vi kan legge fram 1. utkast til ny arealdel.

Det er krav om at alle innspel til planarbeidet skal vurderast. I lista i dette dokumentet vert det berre ein kort kommentar, hovudsakleg for dei innspela som no vert forkasta. Liste over alle innspel med noko meir utfyllande kommentar vert vedlegg til planpramlegget. Kart med alle innspela er lagt ved.

Sist endra pr.: 30.05.2018.

Innhald

Innspel om nye areal til bustader	3
Innspel om nye areal til fritidsbustader og naust.....	6
Innspel om nye areal til sentrumsformål.....	7
Innspel om nye areal til forretningar	8
Innspel om nye areal til Offentleg eller privat tenesteyting	9
Innspel om nye areal til Fritids- og turistformål	10
Innspel om nye areal til råstoffutvinning.....	11
Innspel om nye areal til Næringsverksemd.....	12
Innspel om nye areal til Idrettsanlegg.....	13
Innspel om nye areal for «Andre typar bygningar og anlegg».....	13
Innspel om nye areal til Grav- og urnelund	15
Innspel om nye areal til Kombinert byggje- og anleggsformål.....	15
Innspel om nye areal til Samferdsleanlegg	17
Innspel om nye areal til Spreidde bustader i LNF-område	19
Innspel om nye areal til Spreidde næringsbygningar i LNF-område.....	20
Innspel om nye areal til Småbåthamn.....	21
Innspel om nye areal til Kombinerte formål i sjø og vassdrag NFFFA.....	22
Innspel om nye areal til Akvakultur	22
Innspel som er uaktuelle å gå vidare pga. naturfare	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Bebyggelse og anlegg

Innspel om nye areal til bustader

Aktuelle arealstrategiar som gir føringar for lokalisering av nye bustadareal finn vi først og fremst i kap. 5.1 Sentrumsutvikling og senterstruktur og kap. 5.2 Busetting i planprogrammet. Andre arealstrategiar kan og vere med på å gi føringar for lokalisering av nye bustadområde. Dokumenta «Bustadbehovsanalyse og prinsipp for bustadfortetting» og «Senterstruktur, sentrumsavgrensing og funksjonsfordeling i Volda» legg føringar for lokalisering av nye bustadareal.

Forslag til nye bustadareal som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	Areal (daa.)	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
B2	3,62		Ann-Mari Stave	4_2	Lid/Berknes	Utviding av eksisterande bustadområde
B4	26,83		Mork Grendalag	12_1, 12_3	Morkabygda	I samsvar med ønskje om auka utbygging i området
B5	27,75	LNF	Mork Grendalag	11_1	Morkabygda	I samsvar med ønskje om auka utbygging i området
B7	76,16	LNF	Mork Grendalag		Morkabygda	I samsvar med ønskje om auka utbygging i området
B11	7,25		Sverre Engeset Foldal	18_12	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B12	8,15	Grønstruktur	Tore Bjørneseth og Inger-Johanne Lothe Bjørneset	18_5	Volda sentrum	Vurdere avgrensing mellom grønstruktur og bustadareal
B13	6,89	Grønstruktur	Sverre Engeset Foldal	18_12	Volda sentrum	Vurdere avgrensing mellom grønstruktur og bustadareal
B14	0,66		Torild og Roar Driveklepp	19_598	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B16	3,38	Bandlagt kml	Opplysningsvesenets Fond	29_1	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B17	66,53		Norhus AS	30_2 m.fl.	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B21	16,54	Kombinert, Grønstruktur	Gunn Karin Kvistad Strand og Inger Anne Kvistad Holm	20_14	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B22	15,92	Kombinert, Grønstruktur	Din Bolig AS	20_523	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B24	7,82		Per Arne Heltne	20_4	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B28	40,81	LNF	Robin Heltne	20_1	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B32	62,92	LNF	Per Sigvald Hoggen	26_2	Vikebygda	Utbyggingsareal i ytre sentrumssone

B34	13,21	LNF	Greg og Herdis Rotevatn		Vikebygda	Utbyggingsareal i ytre sentrumssone
B36	8,97	LNF	Eli og Harald Vassbotn	28_3	Vikebygda	Vurdere som spreidd bustadbygging i LNF
B38	4,67	LNF	Eli og Harald Vassbotn	28_3	Vikebygda	Vurdere som spreidd bustadbygging i LNF
B39	27,31		Austefjord grendautval	47_1 m.fl.	Austefjordområdet	Busetting i bygdesenter/lokalsenter
B42	28,47		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	Utviding av eksisterande bustadområde
B43	29,41		Velsvik og Lauvstad grendalag		Dalsfjordområdet	Delar av området kan vurderast
B45	8,96		Velsvik og Lauvstad grendalag	160_8 m.fl.	Dalsfjordområdet	Utviding av eksisterande område.
B46	9,54		Velsvik og Lauvstad grendalag	158_1, 158_3	Dalsfjordområdet	Vurdere som spreidd bustadbygging i LNF
B47	1,52	LNF	Per E Vassbotn		Vikebygda	Vurdere som spreidd bustadbygging i LNF
B50	9,3		Tømmer Service AS	20_12		Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone
B52	6,4		Bernhard Rekkedal	42/2	Austefjordområdet	Vurdere som spreidd bustadbygging i LNF
B53	25,8		Ola Veddeng	14_2	Morkabygda	Auka busetting i Morkabygda
B54	71,87		Leite og Howden AS	14_3	Morkabygda	Auka busetting i Morkabygda
B55	23,22		Norhus AS	20_12	Volda sentrum	Auka busetting i Indre og Midtre sentrumssone

Innspel om nye bustadareal som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMR. NAVN	Areal (daa.)	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
B1	11,69	Frrområde	Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	I strid med grønstrukturstrategi.
B3	6,95	LNF	Ann-Mari Stave	4_2	Lid/Berknes	Uakseptabelt ift. ROS
B6	7,28	LNF	Jorun Rangsæter	13_22	Morkabygda	Uakseptabelt ift. ROS
B7	76,16	LNF	Mork Grendalag		Morkabygda	For stor avstand til eksisterande busetnad, infrastruktur m.v.
B8	16,42	LNF	v/Harald Thunheim	13_18	Morkabygda	For stor avstand til eksisterande busetnad, infrastruktur m.v.
B9	77,78	LNF	Erling og Sigrid Skarstein	16_1	Volda sentrum	Ikkje ønskjeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.

B10	1,14	LNF	Erling og Sigrid Skarstein	16_1	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B15	3,69	Friområde	Geir Halkjelsvik	19_564, 19_594	Volda sentrum	I strid med grønstrukturstrategi.
B18	55,27	LNF	Tomteservice AS	19_1 m.fl.	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B19	110,68		Grete Jorunn Halkjelsvik m.fl.	19_1 m.fl.	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B20	5,13	Bustad	Grete Jorunn Halkjelsvik m.fl.		Volda sentrum	I strid med offentlege behov
B23	2,67		Per Arne Heltne	20_4	Volda sentrum	I strid med grønstrukturstrategi.
B25	14,89		Lene og Roy Inge Heltne	20_6	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B26	42,88	LNF	Dag Bratteberg	21_2, 21_6	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B27	28,12	LNF	Øyvind Eidså	21_1	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B29	1,41	Grønstruktur	Tor Halvar Flacké Botnen	20_36	Volda sentrum	I strid med grønstrukturstrategi.
B30	20,08	LNF	Lene og Roy Inge Heltne	20_6	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B31	17,44	LNF	Alice Ødegård Rotevatn	27_7	Volda sentrum	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B33	5,08	LNF	Per Sigvald Hoggen	26_2	Vikebygda	Ikkje ønskeleg/behov med stor grad av bustadareal i Ytre sentrumssone, utfordringar m.o.t. infrastruktur.
B35	27,57	LNF	Kaisa Olsen	27_17	Vikebygda	For stor avstand til eksisterande busetnad, infrastruktur m.v.
B37	5,7	LNF	Eli og Harald Vassbotn	28_3	Vikebygda	Uakseptabelt ift. ROS
B40	16,05		Austefjord grendautval	66_1, 66_2 m.fl.	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
B41	14,02		Kalvatn grendautval		Austefjordområdet	For stor avstand til bygdesenter, infrastruktur m.v.
B44	23,89		Velsvik og Lauvstad grendalag	157_4	Dalsfjordområdet	For stor avstand til bygdesenter, infrastruktur m.v.
B48	12,9	LNF	Per E Vassbotn		Vikebygda	For stor avstand til eksisterande busetnad, infrastruktur m.v.
B49	10,9	LNF	Vegard Bjørddal	85_2	Austefjordområdet	For stor avstand til eksisterande busetnad, infrastruktur m.v.

B51	4,5		Tømmer Prosjekt AS	19_29	Volda sentrum	I strid med offentlege behov
-----	-----	--	--------------------	-------	---------------	------------------------------

Innspel om nye areal til fritidsbustader og naust

Aktuelle arealstrategiar som gir føringar for lokalisering av nye areal til fritidsbustader og naust finn vi først og fremst i kap. 5.4 Fritidsbusetnad, setrar og naust i planprogrammet. Andre arealstrategiar kan og vere med på å gi føringar for lokalisering av nye fritidsbustader og naust. Arbeidsdokumentet Fritidsbusetnad, setrar og naust gir ei behovsvurdering for nye areal til desse formåla. «Gjennomgang av verdifulle sætremiljø», som er ei kartlegging av status på dei mest verdifulle setrane med forslag til retningslinjer legg føringar for lokalisering av nye areal til fritidsbustader og naust.

Forslag til nye areal for fritidsbustader og naust som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	BESKRIVELSE	Areal (daa)	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BFR1	Hytte og naust	5,35		Norvald Bjerknes	2_1	Lid/Berknes	
BFR3	Hytte og naust	36,28		Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	
BFR4	Naust	6,35		Norvald Bjerknes	2_1	Lid/Berknes	
BFR5	naust og rorbu	8,95		Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	
BFR6	Hytte	1,27		Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	
BFR7	naust og rorbu	0,52	Naust RP	Reidar Sørheim		Lid/Berknes	
BFR8	Hytte	4,38		Ann-Mari Stave	4_2	Lid/Berknes	
BFR9	naust	28,43		Jostein Bjerkvik, Oddvin Bjerkvik, Ivar Arne Lid	6_1	Lid/Berknes	
BFR10	sjøbud	0,35		Jon Bjørddal og Roy Inge Heltne		Lid/Berknes	
BFR11	Hytte	7,81		Lene og Roy Inge Heltne	20_6	Volda sentrum	
BFR12	Naust	5,38		Austefjord grendautval	70_1	Austefjordområdet	
BFR20	Naust	0,66		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	
BFR23	Hytte	0,3		Per E Vassbotn		Vikebygda	
BFR25	Hytter	5,5		Geir Magnus Lied	91_15	Folkestadområdet	
BFR28	Hytter	9,1		Bernhard Rekkedal	42/2	Austefjordområdet	
BFR29	Hytter	2,5		Ola Veddeng	14_2	Morkabygda	

BFR30	Hytter/orbu	0,4		Jon Steinar Steinsvik	131_5	Dalsfjordområdet	
-------	-------------	-----	--	-----------------------	-------	------------------	--

Innspel om nye areal til fritidsbustader og naust som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar og andre årsaker

OMR. NAVN	BESKRIVELSE	Areal (daa)	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BFR2	Hytte	10,32		Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	Uakseptabelt ift. ROS
BFR13	Hytte	13,09		Kalvatn grendautval	59_17, 59_5	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR14	Hytte	21,22		Kalvatn grendautval	59_17	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR15	Hytte	4,3		Kalvatn grendautval	59_2	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR16	Hytte og naust	3,33	LNF	Dag Leiv Bjørneset	86_4	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR17	Hytte	12,27		Jakob Helset	92_3	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR18	Naust	0,46		Jakob Helset	92_3	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR19	Naust	0,23		Einar Furnes	136_2	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR21	Hytte	2,19		Ivar Kvangardsnes	151_3	Dalsfjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR22	Hytte	31,87		Bjørkedal, Løset m.fl.	91_10	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR24	Hytter og naust	14,1		Kirsti og Rolf Følsvik		Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR26	Hytter	115		Bernhard Rekkedal	42/2	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFR27	Naust	2,3		Bernhard Rekkedal	42/2	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS

Innspel om nye areal til sentrumsformål

Sentrumsformål er eit ope formål som er vanleg i by- eller tettstadsentrum. Sentrumsformål inkluderer forretningar, tenesteyting og bustadbusetnad, inkludert grønne uteareal til busetnaden. Arealstrategiane under kap. 5.1 er mest aktuelt, men og arealstrategiane i kap. 5.2 og 5.3 kan vere aktuelle for vurdering av innspel om areal til nye sentrumsformål. Dokumentet «Senterstruktur, sentrumsavgrensing og funksjonsfordeling i Volda» gir føringar for kva formål ein ønskjer i m.a. Volda sentrum.

Forslag til nye areal for Sentrumsformål som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BS1	8,35		MVK Eigedom AS	29_48, 29_44, 29_11, 29_9	Volda sentrum	Auka aktivitet og busetting i sentrumskjernen
BS2	4,3		Volda Turisthotell AS	19_589,590,780	Volda sentrum	Auka aktivitet og busetting i sentrumskjernen
BS3	16	F/K/B	Volda sentrum AS/ Industrigata AS		Volda sentrum	Auka aktivitet og busetting i sentrumskjernen

Innspel om nye areal til sentrumsformål som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er vurdert som uaktuelle.

Innspel om nye areal til forretningar

Formålet forretningar omfattar areal og bygningar for detaljhandel. Handverksverksemd, utsal av gardsprodukt eller sal av tenester kan også gå inn i formålet om dette vert presisert i planomtale eller føresegn.

Forslag til nye areal til forretningar som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BF1	1,21	Grønstruktur	Kiwi Volda	19_10	Volda sentrum	
BF2	19,43	LNF	Kari R. og Fredrik Mork Håskjold			

Innspel om nye areal til forretningar som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er vurdert som uaktuelle.

Innspel om nye areal til Offentleg eller privat tenesteyting

Dette arealformålet omfattar areal og bygningar for ulike typar privat eller offentleg tenesteyting som til dømes barnehage, institusjon, kyrkje/anna trusutøving, eller administrasjon. Tenesteyting kan og vere kulturformidling, samlingslokaler, undervisningsinstitusjonar, administrasjon, sjukehus, helseinstitusjonar, konsulentverksemd m.v. Arealstrategiar for offentleg og privat tenesteyting finn ein i kap. 5.3 i planprogrammet. Det er gjennomført kartlegging av arealbehov for kommunale og regionale verksemd, allmennnyttige formål og kommunaltekniske anlegg. Kommunaltekniske anlegg er i stor grad lista opp under formålet «Andre typar bygningar og anlegg».

Forslag til nye areal til Offentleg eller privat tenesteyting som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BOP1	Ny skule?	148,34	LNF	Mork Grendalag		Morkabygda	
BOP2			LNF	Kari R og Fredrik Mork Håskjold		Morkabygda	
BOP3	Ny skule?	13,5	LNF	VK-Oppvekst		Morkabygda	
BOP4	Parkering?	0,5	LNF	VK-Utvikling		Morkabygda	
BOP5	Utvidingsareal skule	6,8	Forretning	VK-Oppvekst			
BOP6	Utvidingsareal omsorgsenter	4,2	bustad	VK-pleie og omsorg			
BOP7	Utvidingsareal omsorgsenter	4,5	bustad	VK-Tekniske eigedom			
BOP8	Kommunale bustader		bustad	VK-pleie og omsorg			
BOP9	Omsorgsbustader		Bustad	VK-pleie og omsorg			
BOP10	Omsorgsbustader		Bustad	VK-pleie og omsorg			
BOP11	ROP-bustader			VK-pleie og omsorg			
BOP12	Brannstasjon		komb. Næring	VK-Brann			
BOP13	Museum		Allmennytig	VK-Utvikling			
BOP14	Utvidingsareal skule	4,3	bustad	VK-Oppvekst			
BOP15	Barnehage?		offentleg	VK-Oppvekst			
BOP16	Omsorgsbustader	2,4	offentleg	VK-Pleie og omsorg			
BOP17	Smilebakken		offentleg	VK-Barnevern-EM			
BOP19	Kulturhus?		Bustad	VK-Teknisk Eigedom			

BOP20	Grendahus			VK-Utvikling			
BOP21	Grendahus			VK-Utvikling			
BOP22	Sjukehus	1,37	Bustad	VK-Utvikling			
BOP23	Sjukehus	1,02	bustad	VK-Utvikling			
BOP24	Kulturhus?	1,77	Parkering	VK-Utvikling			
BOP25	Skule	0,8	Bustad	VK-Utvikling			

Innspel om nye areal til Offentleg eller privat tenesteyting som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker
Ingen er vurdert som uaktuelle sjølv om det er avdekt uakseptabel risiko når det gjeld naturfare for fleire av innspela. Ønskjer å konsekvensutgreie alle innspela.

Innspel om nye areal til Fritids- og turistformål

Fritids- og turistformål er arealformålet som skal nyttast for utleigehytter og andre typar overnattingsanlegg som skal drivast i kommersiell samanheng. Dette kan omfatte rorbuer, hotell, pensjonat, campingplassar, underhaldningsparker m.v. Det er fastsett arealstrategi når det gjeld fritids- og turistformål. Det er ikkje gjennomført utarbeidd behovsanalyse for overnattings- og serveringsbehov eller andre anlegg for turistformål.

Forslag til nye areal til Fritids- og turistformål som skal konsekvensutgreiast

OMRNAV	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BFT1		2,5		Trygve Helset	92_1	Folkestadområdet	Vidareutvikling av eksisterande drift.
BFT4		25,32	LNF	Turid Nautvik og Per Kåre Nettet	117_1	Folkestadområdet	

Innspel om nye areal til Fritids- og turistformål som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMRNAV	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BFT2		62,3		Austefjord grendautval	45_1, 45_8	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFT3		12,75	LNF	Turid Nautvik og Per Kåre Nettet	117_1	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS

BFT5		2,71		Stian Hjorthaug	38_1	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFT6		2,38		Stian Hjorthaug	38_1	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFT7		0,38		Høydal grendelag		Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BFT8		134,6		Bernhard Rekkedal	42/2	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS

Innspel om nye areal til råstoffutvinning

Tiltak under dette arealformålet er forekomst av fastfjell for produksjon av byggeråstoff, uttak av mineralske lausmasser (leire, silt, sand, grus, stein, blokk) og industrimineral og malm. Masseuttak til utanfor område avsett til råstoffutvinning er ikke tillate. Massedeponi skal visast som byggeområde for andre anlegg. Under kap. 5.5 i planprogrammet er det fastsett at behov for mineralressursar og aktuell plassering av areal for mottak og deponi for masser skal avklarast. Det er gjennomført fleire arbeidsmøte om dette temaet.

Forslag til nye areal til Råstoffutvinning som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BRU4	41,69		Volda Maskin AS	13_20, 13_13	Morkabygda	
BRU2	77,94		Volda Maskin AS	32_2, 32_1	Austefjordområdet	
BRU3	11,33		Gunnar Løvøy		Austefjordområdet	
BRU1	8,12		Bjørkedal grendelag	93_2	Folkestadområdet	
BRU5	55,44		Turid Nautvik og Per Kåre Nesset	117_1	Folkestadområdet	
BRU6	0,3		Anders Telset	164_1	Dalsfjordområdet	
BRU7	0,4		Anders Telset	164_2	Dalsfjordområdet	
BRU8	6,7		Maria Sundal	65_1	Austefjordområdet	
BRU9	60,4		K.A. Aurstad	31_1		
BRU10	279		Berknes Maskin AS	6_1,9, 4_1,3 m.fl.		

Innspel om nye areal til Råstoffutvinning som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er vurdert som uaktuelle sjølv om det er avdekt uakseptabel risiko når det gjeld naturfare for fleire av innspela. Ønskjer å konsekvensutgreie alle innspela.

Innspel om nye areal til Næringsverksemd

Næringsformålet omfattar industri-, handverks- og lagerverksemd som ikkje er angitt som eige formål. Formålet omfattar ikkje forretning og tenesteyting. I kap. 5.5 i planprogrammet er det fastsett arealstrategiar som er aktuelle for dette formålet. Der er det og sett fram krav om avklaring av behov for næringsareal. Det er gjennomført fleire møter med næringsaktørar og næringsforum. Volda Næringsforum har og gjennomført eigne prosessar for å avklare framtidig behov for næringsareal.

Forslag til nye areal til Næringsverksemd som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BN6	Småkraftverk	0,62		Bjørkedal grendalag, Gunnhild Øksne og Hans Peter Eidseflot	94_1	Folkestadområdet	
BN1		142,04	LNF	Reidulv Langvatn		Austefjordområdet	
BN2	Industri	39,61	LNF	Olav Arild Liaskar	14_4	Morkabygda	
BN3	Vegservice	12,91		Austefjord grendautval	50_1	Austefjordområdet	
BN4		389,46		Austefjord grendautval		Austefjordområdet	
BN5		8,91		Austefjord grendautval	65_3, 65_1	Austefjordområdet	
BN7		23,85		Kraft Laks AS	122_2, 1, 11	Folkestadområdet	
BN8		5,36		Leite og Howden AS	14_3	Morkabygda	
BN9		69,45		Hege Hamre	75/2	Austefjordområdet	
BN10		21,4		Brunvoll AS		Volda sentrum	
BN11		5,4		Ose Ing. AS	122_20,17,6, 16	Folkestadområdet	
BN12		2,9		Ose Ing. AS	129_1	Folkestadområdet	
BN13		3,19		MHN		Dalsfjordområdet	
BN14		2,33		Anders Telset		Dalsfjordområdet	

Innspel om nye areal til Næringsverksemd som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er så langt vurdert som uaktuelle ut frå ROS eller arealstrategiar.

Innspel om nye areal til Idrettsanlegg

Idrettsanlegg omfattar større anlegg som skibakke, golfbane, stadion m.v. Aktuelle arealstrategiar finn ein i planprogrammet kap. 5.3.

Forslag til nye areal til Idrettsanlegg som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BIA1	Offentleg samlingsplass	3,46		Bjørkedal grendalag, Dagfinn Bjørkedal	92_1, 92_8	Folkestadområdet	
BIA2	Idrettshall	9,67		Volda idrettsråd	19_807 m.fl.	Volda sentrum	
BIA3	Gammal skuleplass	2,43		Høydal grendalag	80_9	Austefjordområdet	
BIA4	Diskgolf	9,8		VTI-diskgolf		Volda sentrum	
BIA5	Diskgolf	25,8		VTI-diskgolf		Volda sentrum	
BIA6	Golfbane			VK-Utvikling		Volda sentrum	
BIA7	Golfbane			VK-Utvikling		Volda sentrum	
BIA8	Golfbane			VK-Utvikling		Volda sentrum	

Innspel om nye areal til Idrettsanlegg som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er vurdert som uaktuelle. Fleire av innspela er eksisterande anlegg utan behov for KU.

Innspel om nye areal for «Andre typar bygningar og anlegg»

Dette formålet omfattar kommunaltekniske anlegg som vass- og avløpsanlegg, støyvoller, massedeponi, område for andre større terrenginngrep som vass- og vindkraftverk m.v. Det er ikkje knytt arealstrategiar til desse formåla, men fleire arealstrategiar kan li kevel gi føringar.

Forslag til nye areal til Andre typar bygningar og anlegg som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BAB1	Kraftverk	1,14	Erverv	Nils K. Holte	105/3/1	Folkestadområdet	
BAB2	Deponi	7,04		Gunnar Løvøy		Austefjordområdet	
BAB3	Deponi	3,38		Austefjord grendautval	65_3	Austefjordområdet	

BAB4	Slamavskillar	49,08		Volda kommune, Teknisk			
BAB5	Pumpestasjon	1,39		Volda kommune, Teknisk			
BAB6	vassreinseanlegg	8,4		Volda kommune, Teknisk			
BAB7	reduksjonshus	0,3		Volda kommune, Teknisk			
BAB8	reduksjonshus	0,71		Volda kommune, Teknisk			
BAB9	avløpsreinseanlegg	0,95		Volda kommune, Teknisk			
BAB10	avløpsreinseanlegg	0,62		Volda kommune, Teknisk			
BAB11	Vassverk	1,26		Volda kommune, Teknisk			
BAB12	høgdebasseng	2,72		Volda kommune, Teknisk			
BAB13	Deponi	30,88		Volda kommune, Teknisk			
BAB14	Slamavskillar/pumpesatsjon	0,39		Volda kommune, Teknisk			
BAB15	Pumpestasjon	3,17		Volda kommune, Teknisk			
BAB16	Masselagring/deponi			Volda kommune, Teknisk			
BAB17	Masselagring/deponi			Volda kommune, Teknisk			
BAB18	Avløpsreinseanlegg			Volda kommune, Teknisk			
BAB19	Avløpsreinseanlegg			Volda kommune, Teknisk			
BAB20	Avløpsreinseanlegg			Volda kommune, Teknisk			
BAB21	Avløpsreinseanlegg			Volda kommune, Teknisk			

Innspel om nye areal til Andre typar bygningar og anlegg som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker
Ingen er vurdert som uaktuelle.

Innspel om nye areal til Grav- og urnelund

Dette formålet kyrkjegard og gravplassar også for andre trusretningar

Forslag til nye areal til Grav- og urnelund som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BGU1	2,68		Jostein Bjerkvik, Oddvin Bjerkvik, Ivar Arne Lid	6_1	Lid/Berknes	
BGU2	0,7		Volda kyrkjelege fellesråd	6_2	Lid/Berknes	
BGU3	10,7		Volda kyrkjelege fellesråd	30_1	Volda sentrum	
BGU4	1		Volda kyrkjelege fellesråd	47_14	Austefjordområdet	
BGU5	2		Volda kyrkjelege fellesråd	47/_1	Austefjordområdet	
BGU6	1,95		Volda kyrkjelege fellesråd	107_4, 107_33, 107_40	Folkestadområdet	
BGU7	3,75		Volda kyrkjelege fellesråd	149_3	Dalsfjordområdet	

Innspel om nye areal til Grav- og urnelund som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er vurdert som uaktuelle sjølv om det er avdekt uakseptabel risiko når det gjeld naturfare for fleire av innspela. Ønskjer å konsekvensutgreie alle innspela.

Innspel om nye areal til Kombinert byggje- og anleggsformål

Formålet kombinerte byggje og anleggsformål gir høve til å kombinere alle arealfromåla under hovudformålet. I gjeldande kommu nedelplan for Volda sentrum har ein fleire område der det t.d. er gitt høve til kombinasjon av fleire slike formål. F/K/B (forretning/kontor/bustad er eit mykje nytta formål.

Forslag til nye areal til Kombinert byggje- og anleggsformål som skal konsekvensutgreiast

OMR. NAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BKB2	Bustad, privat/off, allmenntilgj.	9,64		Røysgarden Sameige	19_2	Volda sentrum	
BKB3	Bustad, forretning, kontor	1,33		Storgata 7 AS	19_17, 19_170	Volda sentrum	Endra RP
BKB6	Bustad/Hytter	92,48		Austefjord grendautval	70_1 m.fl.	Austefjordområdet	

Innspel om nye areal til Kombinert byggje- og anleggsformål som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMR. NAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
BKB1	Bustad/Næring	2,48		Bjørkedal grendalag, Gunnhild Øksne og Hans Peter Eidseflot	94_1	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BKB4	Hytte, naust, camping	153,29		Austefjord grendautval	43_1	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BKB5	Hus/hytter	47,54		Austefjord grendautval		Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BKB7	Bustad/Hytter	16,56		Velsvik og Lauvstad grendalag	161_3, 161_1	Dalsfjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BKB8	Hytte/kraftverk	0,66		Stian Hjorthaug	38_1	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
BKB9	Forretning/kontor/industri	15,8		Ola Veddeng	14_2	Morkabygda	Uakseptabelt ift. ROS

Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur

Innspel om nye areal til Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur

Dette arealformålet omfatter samferdsleanlegg som er areal til transport, inkludert køyreveg, gang- og sykkelveg, bane, hamn og anlegg for lufttrafikk. Teknisk infrastruktur er anlegg for vassforsyning og avløp, samt mindre anlegg for energiforsyning og –overføring. Arealformåla kan visast som arealflate eller linjesymbol. Kap. 5.6 har ei rekke arealstrategiar om transport og kommunikasjonar som er relevante for mange av innspela om vegar og samferdsletiltak. Kap. 5.7 har arealstrategiar om tilgang til natur- og friluftsområde som er aktuelle for forslag til turvegtrasear og gang/sykkelvegar. Det var sett fram krav om fleire vurderingar, kartleggingar, hovudplan veg m.v. Det har ikkje vore muleg å prioritere hovudplan for vegsystemet. Det er gjennomført barnetrakkregistreringar i Volda sentrum. Større samferdsleanlegg må avklarast gjennom eigen kommunedelplan. Planprogram for kommunedelplan og K U for bru over Voldsfjorden har vore på høyring og vil bli fremma for godkjenning med det første. Når planprogrammet er vedteke kan ein legge inn aktuelle vegtrasear. Alternativt kan ein bandlegge areal for framtidig regulering eller legge område som LNF-område utan høve til bygging.

Forslag til nye areal til Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	Formål	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
SPA	Parkeringsplassar	0,47	Bandlagt	Sjur Aarflot		Morkabygda	
SHA	Hamn	6,4		Anders Telset	164_1, 164_2	Dalsfjordområdet	
STI1	Trase for teknisk infrastruktur	22,7	Bustad	VK-Teknisk	19_1,2 m.fl.	Volda Sentrum	

Samferdslelinjer

Formål	Lengde	Forslagsstillar	Beskrivelse	Kommentar
Samleveg	173,24	MDG-Volda	Sambinding Bjørnevegen - Raudemyrvegen	
Samleveg	145,08	MDG-Volda	Tunnel Håmyra - E39	
Samleveg	332,88	Lene og Roy Inge Heltne	Ny samleveg (Uravegen)	
Samleveg	719	VK-Teknisk	Ny samleveg til Langemyra	
Adkomstveg	96,33	Sjur Aarflot	Ny tilkomst - friområde på Egset	
Adkomstveg	156,6	Mork grendalag/Jostein Egset	Betre tilkomst Egsetsvingen	
Adkomstveg	374,29	Mork grendalag/Jostein Egset	Betre tilkomst Egsetsvingen	

Adkomstveg	385,69	Mork grendalag	Til B4	
Adkomstveg	535,34	Mork grendalag	Ny samleveg Langemyra m.m.	
Adkomstveg	444,23	Per Karsten Mork	Utbetring Korsen - Mork skule	
Gang/sykkelveg	2829,62	Vikebygda grendautval	G/S langs Fv45	
Gang/sykkelveg	422,14	MDG-Volda	Tilkomst Munken	
Gangveg	329,27	Lene og Roy Inge Heltne	Gangveg Uravegen	
Gangveg	171,06	Mork grendalag	Gangsti(skuleveg)	
Turvegrase	471,08	Mork grendalag	Sti til Niven/Ring	
Turvegrase	240,98	Mork grendalag	Til Haukåsen	
Turvegrase	1472,15	Mork grendalag	Riksstolen - Egsetvika	
Turvegrase	1366,03	Kalvatn grendautval	Vestsida av vatnet	
Turvegrase	1270,91	MDG-Volda	Tursti Årneset - ridebana	
Turvegrase	1714,06	Mork grendalag	Egsetvika - Munken	
Turvegrase	173,76	Alf Jacobsen	Til Åseneset	
Turvegrase	70,49	Alf Jacobsen	Langs Sagarelva	
Turvegrase	626,42	Alf Jacobsen	Sagarelva - Egsetvika	
Turvegrase	380,83	Høydal grendalag		
Turvegrase	231,6	Høydal grendalag		

Innspel om nye areal til Samferdsleanlegg som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMRNAVN	Formål	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
SB	Bane (nærare angitte baneformål)	T-banestasjon	11,47		MDG-Volda	19_1	Voldasentrum	Må vurderast i eigen KDP

Formål	Lengde	Forslagsstillar	Beskrivelse	Kommentar
Howdveg	1880,00	Voldsfjordkryssing AS	Bru over Dalsfjorden alt A	Må vurderast i eigen KDP
Howdveg	1816,00	Voldsfjordkryssing AS	Bru over Dalsfjorden alt B	Må vurderast i eigen KDP
Howdveg	1943,00	Voldsfjordkryssing AS	Bru over Voldsfjorden alt1	Må vurderast i eigen KDP
Howdveg	2771,00	Voldsfjordkryssing AS	Bru over Voldsfjorden alt2	Må vurderast i eigen KDP

Landbruks-, natur-, og friluftsmål (LNF)

Innspel om nye areal til Spreidde bustader i LNF-område

Dette formålet kan nyttast i LNF-område der det kan gis høve til innpasse bustader utan å gjere det nødvendig med reguleringsplan eller dispensasjon. Det er eit krav at omfanget av busetnaden og lokaliseringa er nærmare angitt i plankartet. Området skal framleis framstå som open og ikkje tett utbygd. Kap. 5.2 om Busetting har arealstrategi for spreidd bustadbygging. Eit av krava er at slike område skal ligge i skred- og flaumsikre område.

Forslag til nye areal for Spreidde bustader i LNF-område som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
LSB1	34,89		Ståle Ytrestøl	9_2, 9_4, 10_3, 10_11	Morkabygda	
LSB3	55,29		Ståle Ytrestøl	10_1, 10_3, 10_11	Morkabygda	
LSB4	6,71	LNF-B	Åshild Vik og Petter Haugen	158_3	Dalsfjordområdet	
LSB5	18,55	LNF-B	Åshild Vik og Petter Haugen	158_3, 158_1	Dalsfjordområdet	
LSB7	2,92		Ann-Elin og Hallgeir K. Lillebø	146_4	Dalsfjordområdet	
LSB8	10,06	Bustad	Alice Bjerknes	27_23	Volda sentrum	
LSB9	0,63		Norvald Bjerknes	2_1	Lid/Berknes	
LSB10	91,61		Jostein Bjerkvik, Oddvin Bjerkvik, Ivar Arne Lid	6_6, 6_4, 6_8 mfl.	Lid/Berknes	
LSB11	15,7		Jostein Bjerkvik, Oddvin Bjerkvik, Ivar Arne Lid	5_3	Lid/Berknes	
LSB12	50,77		Kalvatn grendalag	53_1, 54_1 m.fl.	Austefjordområdet	
LSB15	3,28		Bjørkedal grendalag	95_12	Folkestadområdet	
LSB21	3,95		Bjørkedal grendalag	95_7, 95_5	Folkestadområdet	
LSB14	5,05		Bjørkedal grendalag	92_6	Folkestadområdet	
LSB16	75,39		Hjartåbygda grendautval	37_1, 37_2, 36	Austefjordområdet	
LSB18	65,97		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	
LSB19	50,6		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	

LSB20	2,18			144_3, 144_9	Dalsfjordområdet	
LSB23	14,27		Velsvik og Lauvstad grendalag	167_2	Dalsfjordområdet	
LSB22	20,86		Velsvik og Lauvstad grendalag	167_16, 167_9 m.fl.	Dalsfjordområdet	
LSB21	4,8		Høydal grendalag	84_84_1	Austefjordområdet	
LSB25	3,9		Kari Kile	22_3	Vikebygda	

Innspel om nye areal til Spreidde bustader i LNF-område som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
LSB6	12,85		Karsten Osvoll	37_3	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
LSB13	177,24		Bjørkedal grendalag	93_5 m.fl.	Folkestadområdet	Uakseptabelt ift. ROS
LSB17	66,49		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
LSB24	10,9		Asbjørg Vassbotn	28_9	Vikebygda	Uakseptabelt ift. ROS
LSB25	3,9		Kari Kile	22_3	Vikebygda	Uakseptabelt ift. ROS

Innspel om nye areal til Spreidde næringsbygningar i LNF-område

På same måte som spreidd bustadbygging er det høve til spreidde næringsbygningar. Aktuelle arealstrategiar finn ein i kap 5.5 i planprogrammet.

Forslag til nye areal til Spreidde næringsbygningar i LNF-område som skal konsekvensutgreiast

Ingen aktuelle.

Innspel om nye areal til Spreidde næringsbygningar som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
LSN1	52,85	LNF	Reidulv Langvatn	52_4	Austefjordområdet	Uakseptabelt ift. ROS
LSN2	4,1		Asbjørg Vassbotn	28_9	Vikebygda	Uakseptabelt ift. ROS

Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsoner

Innspel om nye areal til Småbåthamn

Arealformålet småbåthamn er eit underformål under «Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsoner». Småbåtman er anlegg for småbåtar av allmenn karakter, og bruken ikkje er knytt til fastsatte eigedomar. Trafikkhamner kjem inn under hovudformålet samferdsleanlegg. Ein har valt å konsekvensutgreie alle innspel til nye småbåthamner sjølv om dei ligg i område utsett for naturfare. I kap. 5.4 i planprogrammet er det sett krav om at småbåthamner og moloar skal fungere som fellesløysingar.

Forslag til nye areal til Småbåthamn som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Eigedom	Område	Kommentar
VS1	0,47		Einar Furnes	136_2	Folkestadområdet	
VS2	21,81		Odd og Runar Bjerknes		Lid/Berknes	
VS3	0,51		Vegard Bjørdal	85_2	Austefjordområdet	
VS4	6,43		Jostein Bjerkvik, Oddvin Bjerkvik, Ivar Arne Lid		Lid/Berknes	
VS5	33,14		Austefjord grendautval		Austefjordområdet	
VS6	26,42		Dravlausbygda og Innselset grendalag		Dalsfjordområdet	
VS7	9,28		Stian Hjorthaug	38_1	Austefjordområdet	
VS8	2,99		Stian Hjorthaug	38_1	Austefjordområdet	

Innspel om nye areal til Småbåthamn som er uaktuelle pga. strid med ROS, arealstrategiar eller andre årsaker

Ingen er så langt vurdert som uaktuelle ut frå ROS eller arealstrategiar.

Innspel om nye areal til Kombinerte formål i sjø og vassdrag NFFFA

Kombinerte formål i sjø og vassdrag opnar for fleirbruk av sjøareala som inkluderer Natur, Friluftsliv, Fiske, Ferdsel(og farleder) og Akvakultur. Formålet er nytta i område der det kan vere aktuelt med fortøyingssanlegg for akvakulturanlegg. Arealformålet Akvakultur er nytta for plassering av sjølve produksjonsanlegget. Endra arealavgrensing krev KU. Arealstrategi i kap. 5.5 og 5.6 i planprogrammet er aktuelt for arealformålet. Det er gjennomført møte med næringsaktørar og regionale mynde, der ein har gått gjennom gjeldane Kystsoneplan og blitt samde om endra struktur. Det er også gjennomført strandsoneanalyse og kartlegging av viktige friluftslivsområde.

Forslag til nye areal til Kombinerte formål i sjø og vassdrag som skal konsekvensutgreiast

OMRNAVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Område	Kommentar
VKA1	NFFFA	350		Fiskdir.	Austefjorden	
VKA2	NFFFA			Fiskdir.	Voldsfjorden	
VKA3	NFFFA	593		Fiskdir.	Austefjorden	
VKA4	NFFFA	11604		Fiskdir.	Voldsfjorden/Dalsfjorden	
VKA5	NFFFA			MHN-12222-Steinsvik	Dalsfjorden	
VKA6	NFFFA			Ragnar Høydalsvik	Austefjorden	
VKA7	NFFFA			Ragnar Høydalsvik	Austefjorden	
VKA8	NFFFA	5403		Fiskdir	Voldsfjorden	
VKA9	NFFFA			Marine Harvest Norway	Voldsfjorden	
VKA10	NFFFA			Kraft Laks AS	Dalsfjorden	

Innspel om nye areal til Kombinerte formål i sjø og vassdrag som er uaktuelle pga. strid med ROS eller arealstrategiar

Ingen er så langt vurdert som uaktuelle ut frå ROS eller arealstrategiar.

Innspel om nye areal til Akvakultur

Formålet akvakultur er nytta der det er behov for ein eksklusiv bruk av sjøareala. Dette er normalt eit areal for sjølve produksjonsanlegget med sikringsone. Det er også tatt høgde for ei viss endring av anleggsutforminga, etter innspel frå næringa. Endra areal til akvakultur frå gjeldande kommunedelplan krev KU sjølv om det er knytt konsesjonshandsaming etter akvakulturloven til anlegg for akvakultur. Det er opp til kommunen å fastsette areal som kan nyttast til slik

verksemd. Arealstrategi i kap. 5.5 i planprogrammet er aktuelt for arealformålet. Det er gjennomført møte med næringsaktører og regionale myndigheter, der ein har gått gjennom gjeldane Kystsoneplan og blitt samde om endra struktur.

Forslag til nye areal til Akvakultur som skal konsekvensutgreiast

OMRÅVN	BESKRIVELSE	Areal	Eks. formål	Forslagsstillar	Område	Kommentar
VA1	Ikkje i drift			Marine Harvest Norway		
VA2	12209-Rønstad			Marine Harvest Norway	Voldsfjorden	
VA3	Ikkje i drift			Marine Harvest Norway		
VA4	Ikkje i drift			Marine Harvest Norway		
VA5	Ikkje i drift			Marine Harvest Norway		
VA6	12213-Kvangardsnes			Vartdalsgruppen	Dalsfjorden	
VA7	12202-Djupvik			Ragnar Høydalsnes	Austefjorden	
VA8	12202-Djupvik			Ragnar Høydalsnes	Austefjorden	
VA9	13243-Sandvika			Marine Harvest Norway	Dalsfjorden	
VA10	12217-Dale			Kraft Laks AS	Dalsfjorden	

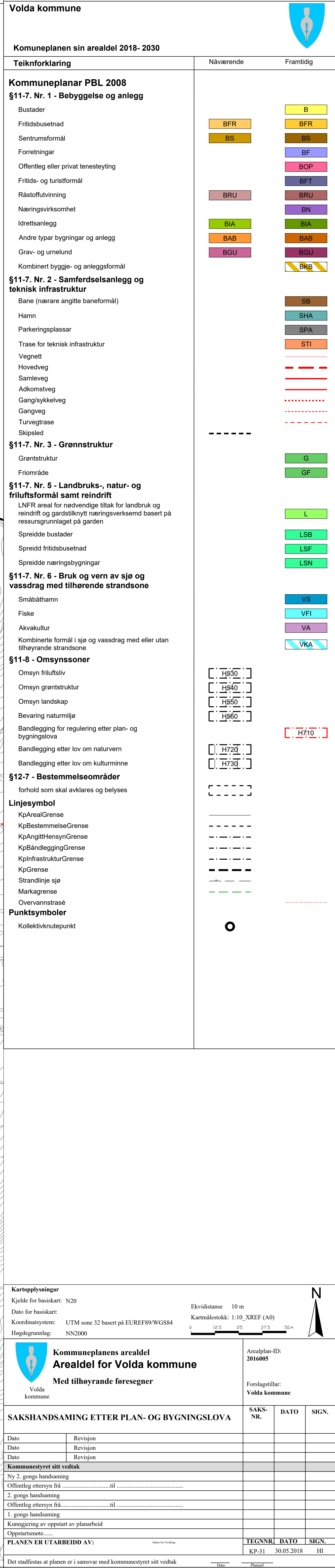
Innspel om nye areal til Akvakultur som er uaktuelle pga. strid med ROS eller arealstrategiar

Ingen er så langt vurdert som uaktuelle ut frå ROS eller arealstrategiar.

Tilhøve som må avklarast nærare

I desse områda har ein fått fleire innspel eller innspel om å behalde arealbruken som før.

BESTEMMELSE OMRNAVN	Areal	Forslagsstillar	Kommentar	Eigedom	Område
8	153,29	Sivert Bjørdal	Behalde som før		
1	3,23	Bjørkedal grendalag, Gunnhild Øksne og Hans Peter Eidseflot	Ta ut slalåmbakke		
2	52,29	Alice Bjerknes	Behalde som før		
3	996,21	Dagfinn Bjørkedal	Fjerne hyttefelt		
4	41,69	Oddrun Årflot	Behalde som før		
7	7,1	Hogne Kristian Humberset	Behalde til jordbruk	32_1	
6	10,22	Hogne Kristian Humberset	Behalde til jordbruk	32_1	
5	35,73	Hogne Kristian Humberset	Behalde til jordbruk	32_1	
9	16,4	Hjartåbygda grendautval	Behalde som før		
10	25,2	Volda Idrettsråd	Idrettsformål		
13	622,13	Vegard Bjørdal	Fjerne lokalitet		
14	0,35	Oddvin Ose og Lill Lofthus	Behalde som før		
11	0,18	Bjørkedal, Løset m.fl.	Behalde som før		
12	0,52	Bjørkedal, Løset m.fl.	Behalde som før		
15	4,5	Kragset m.fl.	Tilbake til off. formål	19_29	
16	0,48	Sindre Kvangardsnes	Friluftsområde	131_5	
17		Sølve Hatlen	Diskgolf/idrett		
18		Sølve Hatlen	Diskgolf/idrett		
19					
20		Sølve Hatlen	Diskgolf/idrett		
21		Jacob Bratten	frå Friområde til LNF		
22		VK-Teknisk	Masselagring/Deponi		

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Regine Solberg Aklestad

Arkivsak nr.: 2018/1063

Arkivkode:

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

98/18

Formannskapet

05.06.2018

RETTLEIAR FOR LEIKE- OG AKTIVITETSOMRÅDE – TIL HØYRING

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet vedtek å sende dokumentet «Rettleiar for leike- og aktivitetsområde» ut til høyring og offentlig ettersyn.

Vedleggsliste:

- Vedlegg 1: Rettleiar for leike- og aktivitetsområde, høyringsutkast datert 24.05.2018
- Vedlegg 2: Fylkesmannen i Møre og Romsdal: Leikeplassar – lokalisering og utforming
- Vedlegg 3: Kartlegging av kvartalsleikeplassar i Volda
- Vedlegg 4: Oversikt høyringsinstansar

Uprenta saksvedlegg:

Ingen uprenta saksvedlegg.

Samandrag av saka:

I planprogrammet for kommuneplanen sin arealdel står det at ein skal utarbeide leikeplassnorm med funksjons- og utformingskrav til leike- og uteopphaldsareal. Arbeidet med rettleiar for leike- og aktivitetsområde vart starta på av tidlegare folkehelsekoordinator Berit Koen, og er vidareført av prosjektgruppa for kommuneplanarbeidet. Prosjektgruppa ynskjer no å få tilbakemeldingar frå formannskapet til dokumentet, og sende det ut på høyring. Etter høyringsperioden skal dokumentet handsamast politisk, og det skal leggst til grunn for kommuneplanen sin arealdel og framtidige reguleringsplanar.

Saksopplysningar/fakta:

I samband med all utbygging er det krav om areal til leik og aktivitet for barn og unge, og kommunen har sakna gode retningslinjer for lokalisering og utforming som tek i vare dette. Arbeidet med rettleiaren har vore gjennomført i samarbeid med kommunen sin barne- og ungerepresentant Nina

Hovden Eidheim. Teknisk sektor (både prosjektleiarar og ansvarlege for drift og vedlikehald ved skuler og barnehagar) har vore involvert i arbeidet. Det har også byggesak. Ein har i tillegg hatt dialog med Ørsta kommune og andre grannekommunar.

Kopling til kommuneplanen sin samfunnsdel

Rettleiaren er direkte kopla til fleire mål og strategiar i kommuneplanen sin samfunnsdel. Eit av måla i samfunnsdelen er at barn og unge skal ha eit oppvekstmiljø som motverkar psykiske vanskar og andre livstilssjukdommar. To av strategiane for å få til dette er:

- Tilby sunne og inkluderande oppvekstmiljø som gir barn og unge høve til å oppleve meistring, og utvikle sine eigne evner, interesser og sjølvbilete.
- Legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområda.

Eit anna mål i samfunnsdelen er at Volda skal ha eit inkluderande samfunn og motverke sosiale helseforskjellar. Ein strategi for å få til dette er å:

- Sikre gode leike- og aktivitetsområde i buområda, og legge til rette for møteplassar i Volda sentrum.

Eit tredje mål i samfunnsdelen er at Volda kommune skal tilby nok og varierte byggeklare tomter og bustadar, og attraktive bumiljø. Ein strategi for å få til dette er å:

- Heve standarden på leike- og aktivitetsområda.

Mål for arbeidet

Ein har definert fylgjande mål for arbeidet:

- Medverke til tydelegare retningslinjer for leike- og aktivitetsområde i kommunen.
- Medverke til å auke kvaliteten på leike- og aktivitetsområda i kommunen.
- Inspirere og gi gode døme til innhald og utforming av leike- og aktivitetsområde.

Dokumentet skal ligge til grunn for kommuneplanen sin arealdel og framtidige reguleringsplanar. Dokumentet skal også gje føringar for handsaming av enkeltsaker. Målgruppe for rettleiaren er planleggarar, sakshandsamarar, private utbyggarar, grendelag og andre som har ansvar for å planlegge, bygge eller ruste opp leike- og aktivitetsområde.

Innhald

Dokumentet inneheld fylgjande hovudkapittel:

1	Innhald
2	Innleiing
3	Føringar
4	Leike- og aktivitetsområde med kvalitet
5	Krav og retningslinjer
6	Tilskot
7	Kjelder

Kapittel 5 inneheld krav og retningslinjer som ein ynskjer å ta inn i kommuneplanen sin arealdel.

Kapittel 4 kan sjåast på som ein meir utfyllande omtale av krav og retningslinjer.

Om vedlegg 2: Fylkesmannen sine råd i plansaker

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har nyleg gitt ut dokumentet «Leikeplassar – lokalisering og utforming, Fylkesmannen sine råd i plansaker». Dokumentet har vore eit viktig grunnlagsdokument, sjølv om Volda kommune ynskjer å utfordre Fylkesmannen på nokre av krava, mellom andre knytt til avstand frå bustad til leikeplass (sjå tabell side 21 i vedlegg 1 og side 14 i vedlegg 2). Formannskapet må gjerne kome med tilbakemeldingar til dette, og anna, før dei sender dokumentet ut til høyring.

Om vedlegg 3: Kartlegging av kvartalsleikeplassar i Volda

Sommaren 2015 vart leikeplassane i Volda kommune kartlagt av ein sommarstudent. I vedlegg 3 er kvartalsleikeplassane trekt fram. Dokumentet synleggjer status på dei ulike kvartalsleikeplassane, og inneheld ei analyse av kvar det kan vere behov for eventuelle nye areal til kvartalsleikeplassar.

Ut på høyring

Prosjektgruppa ynskjer å sende dokumentet «Retningsliner for leike- og aktivitetsområde» (Vedlegg 1) ut til høyring, for å få innspel frå publikum. Alle som vil kan kome med innspel til dokumentet. Innspela kan sendast som brev eller e-post til:

Volda kommune, Stormyra 2, 6100 Volda eller postmottak@volda.kommune.no.

Dokumentet vil vere tilgjengeleg på kommunen si heimeside www.volda.kommune.no og på denne linken: <https://indd.adobe.com/view/dd3780f5-86e5-4bde-90c5-b2315af8c363>

Høyringsperioden vert sett til tre veker.

Vurdering og konklusjon:

Prosjektgruppa ynskjer å få tilbakemeldingar frå formannskapet til dokumentet «Rettleiar for leike- og aktivitetsområde», og sende det ut på høyring og offentleg ettersyn.

Helse og miljøkonsekvensar:

Å sende dokumentet til høyring har ingen kjente konsekvensar for helse og miljø.

Økonomiske konsekvensar:

Høyringsutkastet har ingen kjente økonomiske konsekvensar. Etter slutthandsaming kan det vere aktuelt å trykke opp dokumentet, slik at det kan delast ut til utbyggjarar, publikum og andre.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen kjente konsekvensar.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Jamfør vedlegg med oversikt over høyringsinstansar

Klageinstans:

RETTLEIAR FOR LEIKE- OG AKTIVITETSOMRÅDE

Volda kommune

Høyringsutkast 24.05.2018

1 INNHALD

1	INNHALD	s. 2
2	INNLEIING	s. 3
2.1	Bakgrunn	s. 3
2.2	Mål for arbeidet	s. 3
2.3	Kva er eit leike- og aktivitetsområde?	s. 3
2.4	Kvifor utvikle gode leike- og aktivitetsområde?	s. 3
2.5	Metode	s. 5
3	FØRINGAR	s. 7
3.1	Føringar i kommuneplanen	s. 7
3.2	Aktuelle lover og rikspolitiske retningslinjer	s. 7
3.3	Forskrifter og standardar	s. 8
3.4	Fylkesmannen sine råd i plansaker	s. 8
3.5	Andre føringar og kunnskapsgrunnlag	s. 8
4	LEIKE- OG AKTIVITETSOMRÅDE MED KVALITET	s. 9
4.1	Medverknad	s. 9
4.2	Val av tomt	s. 10
4.3	Arealutforming	s. 10
4.4	Terreng	s. 11
4.5	Vegetasjon	s. 12
4.6	Klatretre	s. 13
4.7	Gjenstandar og materialar	s. 14
4.8	Leikeapparat og installasjonar	s. 15
4.9	Om uteopphaldsareal i byggteknisk forskrift	s. 18
4.10	Tryggleik	s. 20
5	KRAV OG RETNINGSLINER	s. 21
5.1	Hierarki	s. 21
5.2	Minste uteopphaldsareal (MUA)	s. 22
5.3	Felles krav til nær- og kvartalsleikeplassar	s. 24
5.4	Krav til nærleikeplass	s. 25
5.5	Krav til kvartalsleikeplass	s. 26
5.6	Større aktivitetsområde	s. 27
6	TILSKOT	s. 30
7	KJELDER	s. 31

Sandvolleyball på Årneset. Foto: Torgeir Dimmen.

2 INNLEIING

2.1 Bakgrunn

Dei seinare åra har det vore stor etterspurnad etter bustadtomter i Volda, og nye bustadfelt har kome til. I samband med all utbygging er det krav om areal til leik og aktivitet for barn og unge, og kommunen har sakna gode retningslinjer for lokalisering og utforming av desse.

Volda kommune er i gang med rullering av kommuneplanen sin arealdel. I planprogrammet for arealdelen står det at krav til kvalitet og utforming av leike- og aktivitetsområda skal takast med i arealdelen. Denne rettleiaren er meint som eit supplement til krava, og gir ein meir utfyllande omtale av krav og retningslinjer.

2.2 Mål for arbeidet

Ein har definert fylgjande mål for arbeidet:

- Medverke til tydelegare retningslinjer for leike- og aktivitetsområde i kommunen.
- Medverke til å auke kvaliteten på leike- og aktivitetsområda i kommunen.
- Inspirere og gi gode døme til innhald og utforming av leike- og aktivitetsområde.

Dokumentet skal ligge til grunn for kommuneplanen sin arealdel og framtidige reguleringsplanar. Dokumentet skal også gje føringar for handsaming av enkeltsaker.

Målgruppe for rettleiaren er planleggarar, sakshandsamarar, private utbyggarar, grendalag og andre som har ansvar for å planlegge, bygge eller ruste opp leike- og aktivitetsområde.

2.3 Kva er eit leike- og aktivitetsområde?

Leike- og aktivitetsområde er område som vert nytta til leik eller ei eller anna form for aktivitet. Både leikeplassar i bustadområda, uteområde tilknytt barnehagar og skular, nærmiljøanlegg, badeplassar, skianlegg og andre idrettsanlegg vert rekna som leike- og aktivitetsområde, uavhengig reguleringsformål. Ved å nytte omgrepet "aktivitetsområde" ynskjer ein å synleggjere at ein ikkje berre snakkar om område tilrettelagt for barn, men om område som også kan vere tilrettelagt for andre aldersgrupper.

I denne rettleiaren vert det stilt krav til uteopphaldsareal, nærleikeplassar og kvartalsleikeplassar. Desse områda skal vere regulert til uteopphaldsareal eller grønnstruktur i kommuneplanen sin arealdel eller i reguleringsplanar (med til dømes underformål leikeplass, friområde eller park). Rettleiaren inneheld også retningslinjer for uteområde knytt til barnehagar og skular.

2.4 Kvifor utvikle gode leike- og aktivitetsområde?

Ein av samfunnet sine største oppgåver er å legge til rette for at barn og unge har tilgang til gode oppvekst- og nærmiljø. Moglegheit til å leike, være i fysisk aktivitet og få stimulert sanseapparatet heng nøye saman med barn si utvikling. Barn treng vaksenpersonar rundt seg som tek i vare desse grunnleggande behova.

Varierende kvalitet

I Volda har det lenge vore vanleg praksis å sette av areal til leike- og aktivitetsområde i bustadområda. Eit registreringsarbeid utført sommaren 2014 viser at kvaliteten på desse områda varierer. Etter kvart som bumønster vert endra og generasjonar av barn og unge "veks ut" av tidlegare etablerte bustadfelt, vert nokre leikeplassar liggande brakk. I buområda i Volda kan ein sjå mange døme på areal sett av til leikeplassar, som ikkje er heldt ved like eller har den funksjonen som var tiltenkt. Nokre av areala sett av til leikeplassar er også "restareal", som er vanskeleg å nytte til leik fordi dei til dømes er for bratte eller ligg tett inntil trafikkerte hovudårer.

Sjølv om nokre av leikeplassane i dag er dårleg halde ved like, må dei likevel sjåast på som ein ressurs for framtida. Nokre stader i Volda er det døme på "generasjonsskifte" i bumiljøa, der fleire barnefamiliar kjem flyttande og ynskjer å gjere noko med dei gamle, nedslitne leikeplassane. Ein ser også fleire stader at leike- og aktivitetsområda har viktige funksjonar i buområda, der naboar møtast og barn leikar og utfaldar seg i lag med andre.

Attraktive buområde

Gode leike- og aktivitetsområde er med på å gjere buområda meir attraktive. Leike- og aktivitetsområde i buområda er uformelle møteplassar der folk kan møtest på tvers av generasjonar, kultur, nasjonalitet, interesser eller meistringsnivå. Barn vert kjent med

andre barn, barn vert kjent med foreldra til andre barn, nyttilflyttarar vert kjent med andre i nabolaget eller pensjonistar kan sjå nabobarna leike. Den sosiale funksjonen til eit leike- og aktivitetsområde er verdifull for alle aldersgrupper, sjølv om det er vanskeleg å måle den i pengar.

Alle aldrar

Volda kommune ynskjer å ha fokus på at uteområde er viktig for alle aldersgrupper, ikkje berre for barn. Ei slakk-line, eit volleyballnett eller ein buldrevegg kan til dømes vere attraktive "leikeapparat" for ungdommar eller studentar.

Einsemd er eit aukande problem i befolkninga, spesielt hos eldre. Også denne aldersgruppa kan ha glede av bord og benkar der dei kan møte andre i nabolaget. Dei seinare åra har det i Noreg vakse fram fleire døme på aktivitetsparkar og utandørs trimapparat tilpassa vaksne og eldre.

Det å vere ute, få frisk luft, ha moglegheit til å sitte på ein benk og prate i lag med andre, eller få vere i fysisk aktivitet i nærområda er viktig for både barn, ungdommar, studentar, vaksne og eldre. Ulike aldersgrupper har forskjellige behov og interesser. Uteområda bør vere tilpassa ulike grupper, og ein bør sikre kvalitet både på leikeplassar og uteopphaldsareal. I denne rettleiaren er det forsøkt å ha fokus på fleire aldersgrupper når ein snakkar om leike- og aktivitetsområde, ikkje berre barn og unge.

Fysisk aktivitet

Mennesket sin kropp er konstruert for rørsle, og allereie frå spedbarnsalderen er læring av ulike rørsle ein viktig del av barn sin utvikling. Utvikling av dei grunnleggjande rørsleane som å krabbe, gå, løpe, hoppe og hinke kjem ikkje av seg sjølv, dei må lærast. Fysisk aktivitet er naudsynt for normal vekst og utvikling hos barn og unge. Det er dei vaksne sitt ansvar å legge til rette for arenaer der barn får høve til dette.

Fysisk aktivitet er kjelde til helse og livskvalitet også hos vaksne. Regelmessig fysisk aktivitet har positive helseeffektar både fysisk, psykisk og sosialt. Lite fysisk aktivitet og stillesitting er samtidig ein risikofaktor for å utvikle ei rekke helseplagar, som til dømes diabetes type-2, overvekt og fedme, hjarte- og karsjukdommar og fleire kreftformer. Fysisk aktivitet er ei "ferskvare" som må haldast ved like ved dagleg bruk. Grunnlaget for aktivitetsvanar vert lagt i barne- og ungdomsåra.

Statistikk viser at aktivitetsnivået i befolkninga er lågt, sosialt skeivfordelt og har ei negativ utvikling. Folkehelsestatistikken for Volda viser at dette også er ein trend lokalt. Kommunar og fylkeskommunar

Alle sansane våre er verktøy for å erfare, lære og innhente ny kunnskap. Foto: Regine S. Aklestad

har etter folkehelselova ansvar for å legge til rette for innbyggjarane sitt behov for fysisk aktivitet. Det inkluderer mellom anna å planlegge for omgjevnadar som inviterer til leik og fysisk aktivitet i nærmiljøa, i barnehagar og på skular. Ein veit at kvalitetar i nærmiljøa har stor innverknad på grad av fysisk aktivitet.

Sansestimuli

Menneske har fem sansar; syn, hørsel, lukt, smak og følesans. Desse sansane nyttar vi for å utforske verden rundt oss. Sansane er verkty for å erfare, lære og innhente ny kunnskap. Alle sansane våre stimulerer til vekst og modning via oppretting av nye forbindelsar (synapser) i hjernen. Difor er det viktig at barn stimulerer alle sansane for å skape modning og utvikling. Barn nyttar sansene for å bygge sjølvkjensle og kunnskap om seg sjølv. Kroppen og sansane er eit utgangspunkt for å leve, leke, lære og skape.

Leike- og aktivitetsområde er viktige arenaer der barn kan verte kjent med sansene sine, utandørs. Dei kan sjå haustfargane på trea og høyre vinden som raslar i blada. Dei kan lukte på markblomar, smake på villbringebær og kjenne forskjell på vått og tørt, kaldt og varmt, ruglete og glatt. Sansestimuli har også ein førebyggjande og restituerande effekt på vaksne.

Kontakt med natur

Barn har gjerne ei eiga evne til å sjå detaljar, og maur, meitemark og marihøner vert ofte lagt merke til. I vegetasjonen lever det mange slags insekt og småkryp som er spennande å oppdage, og viktige for å vekke barn si interesse for natur. Opplevingar i naturen utviklar sansane og gir næring til språket. Kontakt med natur og vegetasjon har stor innverknad på menneske (både vaksne og barn) si mentale og psykiske helse.

Natur, miljø og ferdselsårer

Areal avsett til leike- og aktivitetsområde har ein viktig funksjon knytt til natur og miljø i tettbygde strøk. Dei kan til dømes vere viktige i samband med handtering av overflatevatn, eller bidra til ein samanhengande grøntstruktur og oppretthalde viktige økologiske samanhengar. Dei kan også fungere som snarvegar og viktige ferdselsårar for mjuke trafikantar.

Investering for framtida

Å legge til rette for gode leike- og aktivitetsområde er mellom anna viktig for å skape gode bumiljø, vere ein sosial arena, stimulere til meir fysisk aktivitet og gi innbyggjarar moglegheit for dagleg kontakt med natur og gode sanseopplevingar. Vi har eit ansvar for å gi barn og unge gode oppvekstvilkår i eit moderne samfunn. Det er ei investering for framtida.

2.5 Metode

Folkehelsekoordinator Berit Koen starta på arbeidet med rettleiaren. Arbeidet er vidareført av planleggar Regine Solberg Aklestad. Arbeidet har vore gjennomført i tett samarbeid med kommunen sin barne- og ungerepresentant Nina Hovden Eidheim. Ein har undervegs i arbeidet hatt fleire møte med arbeidsgruppa for kommuneplanarbeidet, andre planleggarar og representantar for teknisk sektor (både prosjektleiarar og ansvarlege for drift og vedlikehald ved skular og barnehagar). I tillegg har ein hatt dialog med Ørsta kommune og andre grannekommunar i dette arbeidet.

(Dokumentet var lagt ut på høyring xx.xx.xxxx og vedteke av kommunestyret xx.xx.xxxx)

Kartlegging av leike- og aktivitetsområde

Sommaren 2014 gjennomførte kommunen ei kartlegging og registrering av alle leike- og aktivitetsområda i kommunen. Sommarstudenten som utførte arbeidet kartla alle områda i kommunen sin kartdatabase. Arbeidet inkluderte feltarbeid med fotodokumentasjon og registrering av innhald, bruk og status på dei ulike områda. I tillegg vart det gjennomført eit medverknadsprosjekt der ein henta innspel frå barn og unge. Dette registreringsarbeidet viser at ein har mange areal avsett til leikeareal i kommunen, men kvaliteten på områda varierar. Kartleggingsarbeidet har vore eit viktig bidrag og bakgrunnsdokument for denne rettleiaren, og vil vere viktig også i framtida ved vidare utvikling av leike- og aktivitetsområde.

Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse

Volda kommune er med i prosjektet “Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse”, eit treårig prosjekt i regi av Helsedirektoratet. Volda kommune har i dette prosjektet valt å fokusere på tema “barn og unge” og “medverknad”. Høgskulen i Volda har vore ein tett samarbeidspartnar.

Hausten 2017 og våren 2018 gjennomførte kommunen barnetrakk på Bratteberg skule, Øyra skule, Vikebygda skule og Volda ungdomsskule. Til saman 134 skuleelevar registrerte viktige ferdsels- og aktivitetsområde. Registreringsarbeidet vart digitalisert i samarbeid med studentar frå høgskulen.

Hausten 2017 arrangerte Volda kommune konferansen Barn og medverknad saman med Høgskulen i Volda. I etterkant av konferansen hadde studentar frå høgskulen feltarbeid ved skular og barnehagar i Volda. Studentane fekk i oppgåve å undersøke uteområda ved Øyra skule, Bratteberg skule, Mork barnehage, Oppigarden barnehage,

Sollia barnehage og Fotballfritidsordninga (FFO). I feltarbeidet skulle studentane registrere fysisk innhald og utforming av uteområda. Feltarbeidet inkluderte også medverknad med barn knytt til barnehagane og skulane. Studentane nytta ulike medverknadsmetodar; nokre intervjuar barnehage- eller skulebarna, andre ba barna ta dei med på ei omvisning i uteområdet, og nokre nytta teikning som metode.

Kunnskap frå desse medverknadsprosjekta har vore nytta i arbeidet med å utforme denne rettleiaren.

På FFO i Volda har skulebarna snekra hytte sjølv.

Utdrag frå ein av studentrapportane:

"Når ungane skulle vise oss kva dei likte, var det den store haugen som var mest populær. Her viste dei oss ei hytte som dei hadde fått vore med å bygge. Dei hadde også satt opp ein heimesneke balansebane, som var i to ulike høgder. Her blir ein utfordra med høgdeforskjell, klatring og mestringskjensle. Det som gjekk igjen med desse barna var alle gøyemeplassane dei viste oss. Mange av barna likte seg i skogområder, der dei var litt for seg sjølv. Barna viste oss også ei kommentatorbu med stol og bord inni. Her vart det rollespel.

Ei jente viste oss ei mark som ho likte å plukke blomster, der var også ei sandkasse med eit leikekjøkken. Her likte dei å leike seg, der var ikkje sand nedi, men det var heller ikkje eit sakn. Det var leikekjøkkenet som var kjekt, og det var bra at dei kunne stå nedi, det var lecakuler i sandkassa som dei brukte til "mat".

Andre ting jentene likte var kanonball, hockey og at dei vaksne var med å leike. Det var gøy! Det dei sakna eller ønska seg var ei lang sklie, dyrepark, badebasseng, boblebad, større tre og fleire tre."

Teikning av ein draumeleikeplass. Teikninga vart laga i samband med medverknadsprosjekt gjennomført sommaren 2014.

3 FØRINGAR

3.1 Føringar i kommuneplanen

I [kommuneplanen sin samfunnsdel](#) har Volda kommune fleire mål og strategiar som handlar om leike- og aktivitetsområde. Eit av måla er at “barn og unge skal ha eit oppvekstmiljø som motverkar psykiske vanskar og andre livstilssjukdommar”. To av strategiane for å få til dette er:

- Tilby sunne og inkluderande oppvekstmiljø som gir barn og unge høve til å oppleve meistring, og utvikle sine eigne evner, interesser og sjølvbilete.
- Legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområda.

Eit anna mål i samfunnsdelen er at “Volda skal ha eit inkluderande samfunn og motverke sosiale helseforskjellar. Ein strategi for å få til dette er å:

- Sikre gode leike- og aktivitetsområde i buområda, og legge til rette for møteplassar i Volda sentrum.

Eit tredje mål i samfunnsdelen er at Volda kommune skal tilby nok og varierte byggeklare tomter og bustadar, og attraktive bumiljø. Ein strategi for å få til dette er å :

- Heve standarden på leike- og aktivitetsområda.

Volda kommune held på med rullering av kommuneplanen sin arealdel. I planprogrammet for arealdelen står det at det er behov for å “utarbeide leikeplassnorm med funksjons- og utformingskrav til leike- og uteopphaldsareal”.

3.2 Aktuelle lover og rikspolitiske retningslinjer

Plan- og bygningslova

I formålsparagrafen til [plan- og bygningslova](#) står det at «Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.» Med grunnlag i plan- og bygningslova kan kommunen regulere areal til leike- og aktivitetsområde. Uteopphaldsareal, nærleikeplassar og kvartalsleikeplassar skal til dømes vere regulert til uteopphaldsareal eller grønnstruktur i kommuneplanen sin arealdel eller i reguleringsplanar (med til dømes underformål leikeplass, friområde eller park). Kommunen kan også regulere område til badeplass, idrettsanlegg, nærmiljøanlegg eller andre formål for å legge til rette for at områda vert

nytta til leik og aktivitet. I tillegg kan kommunen stille funksjons- og rekkefølgekrav til leike-, ute- og opphaldsplassar.

Rikspolitiske retningslinjer om barn og planlegging

Nasjonale mål for barn og unge sine oppvekstmiljø er mellom andre nedfelt i [Rikspolitiske retningslinjer om barn og planlegging](#). Retningslinjene inneheld mellom anna krav til kommunale planleggingsprosessar, og krav til fysisk utforming av areal til barn og unge.

Utdrag frå Rikspolitiske retningslinjer om barn og planlegging:

- Kommunen skal organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge selv gis anledning til å delta.
- Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.
- I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:
 - er store nok og egner seg for lek og opphold
 - gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider
 - kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne.
- Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal.

Andre aktuelle lover og rikspolitiske retningslinjer:

- [Barnehageloven](#).
- [FN sin barnekonvensjon](#).
- [Kongeriket Noregs grunnlov](#).
- [Opplæringslova](#).

3.3 Forskrifter og standardar

Byggteknisk forskrift (TEK17)

Forskrift om tekniske krav til byggverk skal sikre at tiltak vert planlagt, prosjektert og utført med omsyn til god visuell kvalitet, universell utforming og slik at tiltaket oppfyller tekniske krav til tryggleik, helse og energi.

Kapittel 8 Opparbeidet uteareal i TEK 17 er særleg aktuelt for leike- og aktivitetsområde. Kapittelet inneheld krav til utforming av uteareal, mellom anna knytt til sol- og lystilhøve, universell utforming og tilkomst.

Andre aktuelle forskrifter og standardar:

- Veiledning om tekniske krav til byggverk.
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.
- Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr
- Norsk Standard: Lekeplassutstyr og underlag (NS-EN 1176).
- Norsk Standard: Støtdempende lekeplassunderlag (NS-EN 1177).
- Norsk Standard: Universell utforming av opparbeidete uteområder - Krav og anbefalinger.

3.4 Fylkesmannen sine råd i plansaker

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har utarbeidd eit dokument "Leikeplassar – lokalisering og utforming". Dokumentet gir ei kort oppsummering av rammer og føringar for å ta i vare barn og unge sine interesser i kommunale plansaker etter plan- og bygningslova. Dokumentet gir rettleiing og faglege råd til kommunane i samband med planlegging av leikeplassar og uteområde.

3.5 Andre føringar og kunnskapsgrunnlag

Det finst ei rekke rettleiarar, artiklar og forskning som er knytt til leike- og aktivitetsområde. Her er ei oversikt over nokre av dokumenta som har vore nytta i dette arbeidet:

- Gjøvik kommune: "Veileder for leke- og aktivitetsområder."
- Helsedirektoratet: "Barn og fysisk aktivitet - med hovedvekt på aldersgruppa 0–16 år."
- Helsedirektoratet: "Miljø og helse i skolen. Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler."
- Klima og miljødepartementet: "Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse".
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet: "Grad av utnytting. Beregnings- og måleregler".
- Kunnskapsdepartementet: "Veileder for utforming av barnehagens utearealer".
- Kunnskapsdepartementet: "Temahefte om natur og miljø".
- Sosial- og helsedirektoratet: "Skolens utearealer".
- Tidsskrift for Nordisk BarnehageForskning: "Hvilken innvirkning har barnehagens fysiske utemiljø på barns lek og de ansattes pedagogiske praksis i uterommet".

Fylkesmannen sine råd i plansaker.

4 LEIKE- OG AKTIVITETSOMRÅDE MED KVALITET

Dette kapittelet tek for seg viktige tema knytt til planlegging, prosjektering og utforming av leike- og aktivitetsområde. Konkrete krav og retningslinjer vert presentert samla i kapittel 6.

4.1 Medverknad

I Noregs grunnlov står det i § 104: "Barn har krav på respekt for menneskeverdet sitt. Dei har rett til å bli høyrde i spørsmål som gjeld dei sjølve, og det skal leggjast vekt på meininga deira i samsvar med alderen og utviklingssteget." Plan- og bygningslova stiller krav om aktiv medverknad frå grupper som krev spesiell tilrettelegging, som til dømes barn og unge.

I FN sin barnekonvensjonen artikkel 12 står det at "Barnet har rett til å seie meininga si i alt som kjem det ved, og barnet sine meiningar skal det leggjast vekt på." FN sin barnekonvensjon er særskild relevant for kommunal sektor fordi kommunale avgjerder ofte får direkte konsekvensar for barn og unge.

Ved utvikling av leike- og aktivitetsområde er det ein fordel å snakke med både barn, unge og vaksne undervegs i prosessen. Lokalkjente kan til dømes vere med på å peike ut gode tomter til formålet. Leike- og aktivitetsområde i buområda er ofte avhengige av lokale krefter og dugnadsarbeid. Det er difor ein fordel om dei som skal nytte området kan vere med i både planleggings- og utformingsprosessen.

I utvikling av til dømes nye barnehage- eller skuleområde har barn mykje å bidra med. Barn sin beskrivelse av leik kan gi dei vaksne nye impulsar og innfallsvinklar i ein planleggingsprosess.

Volda kommune har gjennomført barnetrakk-registreringar ved fleire skular i kommunen. Desse skal ligge til grunn for vidare planlegging. Ved utbygging av nye område kan det vere aktuelt å setje krav om ny barnetrakkregistrering.

Volda kommune har ein barne- og ungerepresentant som skal representere barn og unge i til dømes plansaker. Volda kommune har også eit aktivt ungdomsråd, med representantar frå skulane og frivillige lag og organisasjonar. Ungdomsrådet skal vere eit talerøyr for ungdomen i kommunen og er eit høyringsorgan i kommunale saker som vedkjem ungdom.

Aktuelle aktørar som kan medverke i plansaker:

- Kommunen sin barne- og ungerepresentant.
- Ungdomsrådet i Volda.
- Skular og barnehagar.
- Lokale lag og organisasjonar som til dømes idrettslag, friluftsföreiningar og barneturlag.

FN sin barnekonvensjon vernar rettigheter som til dømes retten til å kunne seie sin mening (Unicef, 2018).

Ungdomsrådet i Volda er mellom anna høyringsorgan i kommunale saker som vedkjem ungdom. Foto: Regine S. Aklestad.

4.2 Val av tomt

Areal til leike- og aktivitetsområde skal lokaliserast på eigna stad. Dersom ein planlegg leikeareal før bustader og anna infrastruktur, kan ein lettare innfri andre kvalitetskrav.

Arealet bør ligge sentralt i bustadområdet, inntil stadar der vaksne ferdast og gi brukarane tryggleik og oversikt. Barna i området må kunne nå leikeplassen via gangvegar og helst utan å krysse trafikkerte vegar, private hagar eller gjerder. Kontakt med naturområde i nærmiljøet betyr mykje for barn, og samlokalisering med friområde kan vere ein fordel.

Vind, kulde og nedbør kan ofte avgrense moglegheitene for aktivitetar ute. Lokalklimaet på uteområdet betyr svært mykje. Leike- og aktivitetsområde bør ha gode soltilhøve midt på dagen og ligge skjerma mot vind og kaldluft. Ein sol- og skuggeanalyse av leike- og aktivitetsområda bør utarbeidast i samband med reguleringsplanar eller oppføring av bygningar som kan påverke lystilhøva ved leikeareal. Minst halvparten av leikearealet skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn. Stillesitt 'ande aktivitetar bør plasserast der det er gode soltilhøve.

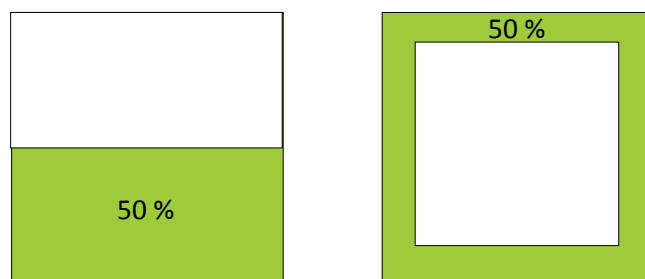
Tomta bør ikkje ligge i nærleiken av areal som representerer fare for barn. Det gjeld til dømes ope vatn, grustak, skråningar som kan rase ut, høge fjell- eller murkantar eller andre usikra område.

Leike- og uteopphaldsareal bør i hovudsak leggjast på bakkeplan. Uterom på terrengnivå ligg i utgangspunktet betre til rette for varierte aktivitetar og moglegheit for større variasjonar i terrengformar og beplantning.

På tomter i sentrumsområdet der det er avgrensa plass og ynskje om fortetting, kan ein vurdere å ha felles uteopphaldsareal på tak. Dersom takterrasse vert rekna med som del av det formelle kravet til felles uteopphaldsareal vert det sett krav til konstruksjonen slik at terrassen tåler jordmasse og kan plantast til. For å oppnå skjerming på terrasse eller takterrasse kan ein til dømes montere pergola med klatreplanter langs veggane som vil gi oppleving av grønne, levande rom. Nærleikeplassar øvst oppå opne tak vert vurdert som lite eigna og bør unngåast. Kvartalsleikeplassar skal vere på bakkenivå.

4.3 Arealutforming

Store og sentralt plasserte leikeplassar er meir attraktive enn mindre areal som ligg spreidde omkring i bustadområda. Areal bør difor ikkje splittast opp i fleire plassar og smale striper, men heller vere konsentrert til større plassar i sentrum av bustadområda. Då er det større sjanse for at dei vert nytta. Illustrasjonen under viser at når uteareala vert samla, verkar det større enn når det same tal kvadratmeter vert fordelt i smale striper.

Uteareal bør samlast: Smale striper tek mykje areal som ikkje kan nyttast funksjonelt.

Måling av høgda på klatrestein. Foto: Regine S. Aklestad.

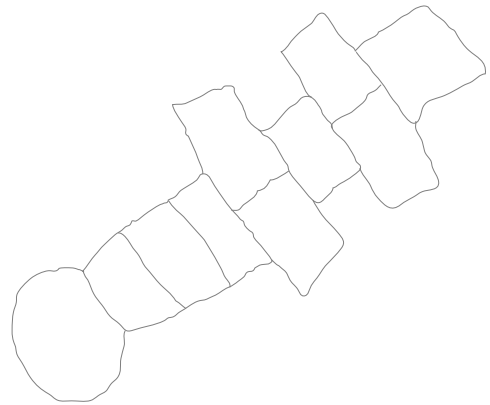
4.4 Terreng

Leike- og aktivitetsområde bør ha variasjon i leikemoglegheiter. Barn føretrekker ustrukturerte leikemiljø med variert terreng. Dei likar å klatre opp på noko for å få utsikt, gøyne seg under eit grantre, rulle, sile eller ake ned ein bakke. Terreng og vegetasjon må gi utfordringar i leiken og rom for fantasi.

Forsking viser at barn som leikar i naturen får betre koordinasjon, balanse, orienteringsevne og styrke (Fjørtoft, 2000). Eit utfordrande landskap kan vere sjølvaktiverande og invitere til ulike aktivitetsformar.

Små "rom" og plassar omkransa med buskar eller leveggar vert ofte nytta av barn til rolleleik i små grupper. Barn likar ofte å "vere i fred" eller gøyne seg for vaksne eller kvarandre. Leike- og aktivitetsområde bør innehalde større tre, steinar, leikehus eller anna der ein kan gøyne seg.

Det bør også vere opne område med god plass der ein kan løpe og leike "sisten", fangeleikar eller andre regelleikar. Benkar og samlingsplassar bør plasserast i tilknytning til dei flate partia. Moglegheit for til dømes ballspel og sykling kan gjerne også leggjast til desse areala. Asfaltflatar kan nyttast til hoppetau, paradiso og kritteikning.

Grantre med gøymestad på Mork skule.

4.5 Vegetasjon

Vegetasjon på eit leike- og aktivitetsområde har ei rekke funksjonar; den bidreg til lek, læring og utforsking, skapar le og rom for opphaldsplassar og gir naturopplevingar. Vegetasjon som er godt planlagt eller bevart gir estetiske kvalitetar til området rundt, stadfestar identitet til staden og gir årstidsvariasjon. Vegetasjon påverkar klimatiske forhold som vind, kaldluft, punktskygge og fuktig luft. Vegetasjon kan nyttast til å skjerme leikeplassen mot uønskt innsyn eller utsyn og forureining frå biltrafikk. Vegetasjonen kan også nyttast til å dele opp plassen i fleire mindre rom, noko som kan generere aktivitet. I tillegg kan vegetasjon på leike- og aktivitetsområde vere med på å sikre ein samanhengande grøntstruktur og oppretthalde viktige økologiske samanhengar.

Vegetasjon er ein viktig trivselsfaktor. Det fysiske miljøet, som til dømes terreng, vegetasjon, materialar og fargar, påverkar barn og vaksne. Oppleving av trivsel er ein viktig faktor for om leike- og aktivitetsområda opplevast attraktive. Dersom uteareala vert opparbeidd med harde, grå, kalde og menneskeskapte materialar kan området opplevast lite attraktivt og føre til mindre bruk. Vegetasjon er med på å mjuke opp areal, gjere dei meir "levande" og trivelege.

Val av vegetasjon

Ved val av vegetasjon bør det takast omsyn til kor hardføre plantene er i forhold til bruk og geografisk plassering. Vegetasjonen må etablerast hurtig og verte beskytta mot øydelegging i etableringsfasen. Plantene bør tåle hard bruk, trakk, greinbrekk og liknande.

Barn nyttar ofte nøtter, konglar og blad i leiken. Bær og frukt er ofte spennande element, som også stimulerer smakssansen. Markblomar vert ofte plukka til fine bukettar og skal gjerne luktast på. Små kjøkkenhagar med grønsaker eller urter kan vere eit spanande prosjekt for både barn og vaksne. Nokre døme på plantar som kan brukast ved leikeplassar er rogn, gran, furu, lerk, mure, rips, solbær, bringebær, bjørnebær, svartsurbær, plomme, eple, pære, kirsebær og lønn.

Vegetasjon tiltrekker seg fuglar og insekt, noko som også kan vere ein kvalitet ved eit uteområde. Hardføre buskar og tre, som til dømes søtmyspel, sibirlønn, alperips og vanleg rogn tiltrekker seg fuglar. Sommerfuglbusk tiltrekker seg sommerfuglar. Humler er mellom anna glade i bærbuskar, frukttre og selje. Fuglekasser eller insektshotel kan også tiltrekke seg fuglar og insekt.

På offentlege leike- og aktivitetsområde bør ein unngå å plante allergene vekstar. Pollen frå racleplantar som til dømes bjørk, or og hassel skaper dei største problema for pollenallergikarar. Mange reagerer også på pollen frå ugrasplanten burot, og denne bør haldast vekk frå leike- og aktivitetsområda.

Små barn er ofte nyfikne og puttar lett i munnen dei finn på bakken og i buskar. Sjølv om giftige blad og bær ofte smakar bittert og fort vert spytta ut når ein kjenner smaken, bør ein unngå å plante giftige plantar på leike- og aktivitetsområde. Gullregn, barlind og tysbast er døme på giftige plantar som ein bør unngå. [Giftoinformasjonen](#) gir ut brosjyrar om giftige plantar.

Ein bør også unngå planter med tornar. Ved nyplanting skal det ikkje nyttast framande artar oppført i Norsk svarteliste (sjå oppdatert liste på [Artsdatabanken](#)).

Retningslinjer for vegetasjon på tomte:

- Naturleg vegetasjon bør i størst mogleg grad takast vare på.
- Artar oppført i Norsk svarteliste skal ikkje plantast.
- Vegetasjonen må vere hardfør, tilpassa klima og vekseplass på staden.
- Vegetasjonen må tåle slitasje og ein del greinbrekk.
- Vegetasjonen bør ikkje vere giftig eller ha tornar som ein kan skade seg på.
- Vegetasjonen bør i minst mogleg grad framkalle astma og allergiproblem.
- Vegetasjonen bør gi oppleving av årstidsvariasjonar.
- Vegetasjonen kan gi duft og smak for å forsterke opplevingar.
- Ein kan gjerne nytte vegetasjon som tiltrekker seg fuglar og insekt.
- Vegetasjonen kan gi lyd når vinden får tak i bladverk.

Gode råd for å oppnå frodige plantefelt:

- Plantefelt må ha solid bredde (minst to meter).
- God etablering.
- Nyplantingar må beskyttast i etableringsfasen.
- Bør ha stor evne til naturleg foryngelse (til dømes sette rotskot og ha stor vekstkraft).
- Godt vedlikehald.

Sansene påverkar hjernen vår. Foto: Regine S. Aklestad.

4.6 Klatretre

Frittstående tre har mange oppgåver. Dei fungerer som klatretre, har funksjon som skulpturar, mjuker opp område med mange bygningar og kan i stor grad formidle årstidsvariasjonar. Eit tre kan bidra med frukt, konglar, nøtter, blader, kvister og andre viktige "leikeelement".

Det å klatre i tre stimulerer til utvikling. Ved å klatre i ein stige eller ribbevegg er vegvalet enkelt; det er ein veg opp og ein veg ned. Når ein klatrar i eit tre må ein heile tida tenkje vegval, og sjølv vurdere neste steg. Dette krev kroppsbeheersking, balanse og orienteringsevne. Både venstre og høgre hjernehalvdel er i bruk. Det å klatre i eit tre kan bidra til å trene kognitive evner, inkludert konsentrasjon, persepsjon, minne og evne til logisk tenking.

I medverknadsprosjektet gjennomført med barnehage- og skulebarn i Volda hausten 2017 var det å klatre i tre ein av dei tinga barna sjølv sa dei likte best å gjere på uteområda.

Greinvinklar på eit klatretre bør vere opne (vide) og sterke. Ved nyplantingar bør ein til dømes få tak i tre med låge greiner som er lette å kome opp i når dei veks seg sterke nok. Det tek mange år å etablere solide klatretre, og på nye leikeareal bør ein unngå å fjerne eksisterande tre på tomta. Epletre og furutre med lav greinsetting er døme på gode klatretre.

Klatretre med plass til mange. Foto: Hjellbakkane barnehage.

4.7 Gjenstandar og materialar

Leike- og aktivitetsområde må innehalde gjenstandar og materialar som det er mogleg å flytte på, samle opp eller bygge med. Barn er ekspertar til å finne og samle naturelement og nytte dei i leiken. Materialar som snø, sand, leire og jord kan nyttast til "kakebaking", husbygging og forming. Greinar og kvistar nyttast til gåstavar, til å teikne i sanda med, eller til å bygge hytter og hus. Med sand og vatn kan ein bygge store slott og demningar. Konglar og nøtter er fine å kaste.

God planlegging og tilrettelegging for barn sin leik, opphald og aktivitet i barnehagar, skular og bustadfelt skal gi næring til barna sin fantasi og kreativitet. Ferdigproduserte leikeapparat kan stimulere grovmotoriske aktivitetar, men ikkje erstatte naturen sine utfordringar og evne til sansestimuli. Faste installasjonar som reie og sklie er "ferdigprogrammerte" og gir ikkje same inspirasjon og høve til kreativ leik som naturelement ofte gjer. Naturen gir ikkje svar på korleis den skal nyttast og gir rom for kreativ leik.

I medverknadsprosjektet gjennomført med barnehage- og skulebarn i Volda hausten 2017 var leik med pinnar, blader og andre naturelement gjentakande i dei ulike uteområda. *"Barna brukar ikkje berre leikeapparat i uteleiken. Dei brukar blant anna steinar, greiner og pinnar til å leike med. Greinene nyttar dei til å slepe bak seg."* (Utdrag frå studenttekst i samband med medverknadsprosjektet på Mork skule.)

"Av og til fe vi lov til å gå opp i skogen bak skulen. Der laga vi hytte og kan plukke blad og blomstra."
Jente 9 år, Mork skule.

Snø er eit ypperleg formingsmateriale. Foto: Regine S. Aklestad.

Døme på naturlege lause gjenstandar og materialar:

- Vatn, snø, isflak
- Sand, grus, stein, jord
- Blad, stilkar, knoppar, blommar
- Pinner, greiner, kvist, bark
- Kongler, nøtter, frø
- Bær, frukt
- Mose, lav
- Skjell

Natur og vegetasjon gjer barn gode moglegheiter for leik, kreativitet og utforsking. Foto: Regine S. Aklestad.

4.8 Leikeapparat og installasjonar

Leike- og aktivitetsområde for barn må tilby uforutsigbare løysingar som utfordrar barna sin utforskartronge og gir moglegheiter for varierte og problembaserte løysingar. Det utelukkar leikemiljø der alle løysingar er gitt i konstruksjonen. Eit klatrehus der ein skal gå opp trappa og ned sklia gir for lite utfordringar og vert fort kjedeleg. Meir varierte og utfordrande leikeapparat kan fremme fysiske ferdigheiter og fangar ofte stor interesse medan ein lærer seg å beherske dei. Klatrestativ, leikehus, rutsjebaner og hengebru fungerer ofte best i ein kombinasjon. Nokre apparat har begrensa kapasitet, og kan berre nyttast av ein eller få personar samtidig. Då vert ein gjerne aleine i leiken, og andre må kanskje vente på tur. Leikeapparat bør stimulere til sosialt samspel med andre.

Ulike leikeapparat eller installasjonar er ofte tilpassa bestemte aldersgrupper, eldre ungar treng større utfordringar enn dei yngste barna. Buldrevegg, frisbeegolfbane, kjempesprettert, slakkline og styrkestige er døme på installasjonar som kan by på utfordringar for ungdommar, studentar og vaksne. Ein ny trend i Noreg er utandørs leike- eller treningsapparat tilpassa vaksne og eldre. Bocciabane, utandørs sjakkbrett og hesteskokastebane kan vekke konkurranseinstinkt og presisjonstrening også hos eldre.

Det finst ei rekke forhandlarar som tilbyr leikeapparat og installasjonar i ulike prisklassar og kvalitet. Nokre installasjonar går det an å lage sjølv, til dømes saman med andre i nabolaget. Både barn og vaksne kan ha stor glede av å vere med på å skape og lage nærleikeplassen sin.

Mange barn likar å leike med vatn. Foto: Uniqa.

Når ein skal planlegge nye leike- og aktivitetsområde kan det vere lurt å tenkje gjennom nokre spørsmål i planleggingsfasen:

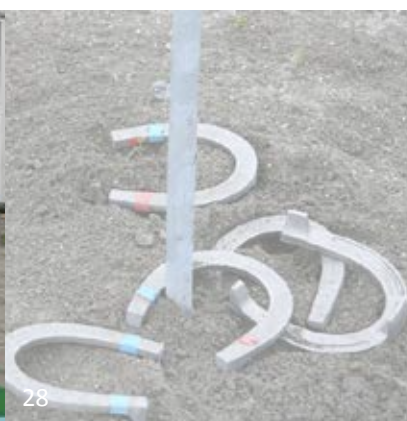
- Kva aldersgrupper ynskjer ein å planlegge for?
- Er installasjonane aktiviserande?
- Bidreg installasjonane til utvikling av dei grunnleggjande røyrlene som å krabbe, gå, løpe, hoppe og hinke?
- Er installasjonane varierte?
- Kan installasjonane nyttast av folk med ulikt ferdigheitsnivå?
- Kor mange kan nytte apparata samtidig?
- Har ein høve til å lage installasjonar sjølv?

Døme på leikeapparat og installasjonar:

- Armgangstativ, armgangsbom
- Balansebrett, balansevippe
- Balansestubber, balansebom
- Ballvegg, basketkorg, fotballmål
- Bocciabane
- Bordtennisbord
- Buldrestein
- Bålplass, benker, samlingsplass
- Edderkoppnett
- Fotballmål
- Frisbeegolf-bane
- Gangbru, taubru, balansebru
- Hengekøye
- Hesteskokastebane
- Hinderløype, tarzanbane
- Kjempesprettert
- Klatrevegg, klatrenett, klatretre
- Knebøy, kollbøttestativ
- Kryperør
- Lavvo, gapahuk, grindbygg
- Leikehytte, -tårn, -båt
- Motorikkapparat
- Musikkvegg, sansevegg
- Push up-stenger
- Reie, fugleredehuske
- Rullestamme
- Sandkasse
- Silebane, sklistenger
- Sjakkbrett
- Slakkline
- Styrkestige
- Sykkelløype
- Treningsapparat
- Turnstang, turnstativ
- Utebibliotek
- Utebyggeplass
- Utekjøkken
- Vatnpumpe, vatnrenne, vatnkraftanlegg
- Vippe

Biletecollagen på neste side er meint som inspirasjon ved planlegging eller oppgradering av eit leike- og aktivitetsområde. Kjeldelista for bileta står på side 31.

Døme på leikeapparat og installasjonar for ulike aldersgrupper:

4.9 Om uteoppshaldsareal i byggtেকnisk forskrift

Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK17) skal sikre at tiltak planleggast, prosjekterast og utførast med omsyn til god visuell kvalitet, universell utforming og slik at tiltaket oppfyller tekniske krav til tryggleik, helse og energi.

Kapittel 8 Opparbeidet uteareal i TEK 17 er særleg aktuelt for leike- og aktivitetsområde. [Veiledning om tekniske krav til byggverk](#) forklarar og utdjuar forskriften.

TEK17 §8-3: Uteoppshaldsareal

1. Uteoppshaldsarealer skal etter sin funksjon være egnet for rekreasjon, lek og aktiviteter for ulike aldersgrupper.
2. Uteoppshaldsarealer skal plasseres og utformes slik at det oppnås god kvalitet med hensyn til
 - a) sol- og lysforhold.
 - b) støy- og annen miljøbelastning.
3. Uteoppshaldsarealer skal utformes slik at personer ikke utsettes for farer. Følgende skal minst være oppfylt:
 - a) Leikearealer skal avskjermes mot trafikk.
 - b) Nivåforskjeller skal sikres slik at fallskader forebygges.
4. Basseng, brønn eller lignende i uteoppshaldsarealer skal sikres med gjerde, overdekking eller tilsvarende avstenging for å hindre at personer faller i dem.
5. Følgende gjelder i tillegg for uteoppshaldsarealer med krav om universell utforming:
 - a) Opparbeidet areal avsatt til lek og rekreasjon skal ha et horisontalt felt med fast dekke på minimum 1,6 m x 1,6 m som muliggjør deltakelse og likestilt bruk.
 - b) Opparbeidet utendørs nivåforskjell skal være merket visuelt og taktilt.
 - c) Stolper, rekkverk og lignende skal ha synlig kontrast til omgivelsene.
 - d) Det skal være plass for rullestol der det anlegges sitteplasser.
 - e) Opparbeidet badeplass skal være utstyrt eller utformet slik at det er lett å komme seg ned i og opp av vannet.

Sol- og lystilhøve

Sol- og lystilhøve er viktige kvalitetar på eit uteoppshaldsareal. Lystilhøve omfattar både dagslys og kunstig belysning. Behov for kunstig belysning bør avklarast tidleg i eit utbyggingsprosjekt. Belysning på kvelds- og nattetid gjer det lettare å orientere seg mellom anna for svaksynte, og vil kunne auke tryggleiken ved bruk av areala. Det er spesielt viktig at stillesittande aktivitetar vert plassert på stader med gunstige soltilhøve. Dette gjeld også sosiale møtestader med bord, sittegrupper og liknande.

Støy og anna miljøbelastning

Å kunne sitte og prate med andre eller konsentrere seg om lek utan å verte uroa er ein kvalitet. Leike- og aktivitetsområda bør ikkje plasserast ved støykjelder. Leike- og uteoppshaldsareal skal ha støynivå lågare eller lik L_{den} 50 dB i tettbygde strok og L_{den} 40 dB utanfor tettbygde strok (jamfør [Støyretningsline T-1442](#)).

Miljøbelastning som til dømes forureina luft vil redusere kvaliteten på eit uteoppshaldsareal. Eksos frå biltrafikk og utslepp frå industri vil kunne redusere kvaliteten på området. Det same gjeld forureining i grunnen. Leike- og aktivitetsområde skal vere skjerma mot forureining og andre fareområde.

Nivåforskjeller

Kva type sikringstiltak som bør nyttast vil vere avhengig av høgdeforskjell og underlag.

Følgjande må minimum vere oppfylt:

1. Nivåforskjell på meir enn tre meter må sikrast med rekkverk, gjerde, tett vegetasjon eller liknande slik at fallskadar førebyggast.
2. Nivåforskjell på meir enn 0,5 meter der det er hardt underlag som betong, asfalt, steinheller og liknande, må sikrast med rekkverk, gjerde, tett vegetasjon eller liknande slik at fallskadar førebyggast.

(Sjå også kapittel 4.10 Tryggleik.)

Universell utforming

Det er grunnleggjande å oppnå likeverdige livsvilkår for personar med nedsett funksjonsevne knytt til syn, hørsel, rørsle, orienteringsevne og miljøpåverknad. Universelt utforma løysingar skal vere gode totalt sett, fungere saman med andre samfunnsmessige mål og inngå som ein integrert del av den heilskaplege utforminga. Universell utforming av felles og offentlege uterom bidreg til at alle menneske får tilgang til område for utandørsaktivitetar, friluftsliv, rekreasjon, deltaking og sosialt samvær.

Ynskje om å i mest mogleg grad ta vare på naturen og naturelement kan kome i konflikt med prinsippet om universell utforming. Sidan lek skal vere utfordrande

og stimulere til barn si utvikling, kan ikkje alle delar av miljøet vere fysisk tilgjengeleg for ein kvar brukar. Leike- og aktivitetsområda skal i størst mogleg grad stimulere heile sanseapparatet, fremje aktivitetsglede og gi ulike utfordringar i forhold til alder, meistrings- og funksjonsevne.

Alle vil ikkje kunne meistre eller bruke alt. Leike- og aktivitetsområda bør gi moglegheiter for individuelle løysingar, slik at både motorisk svake og motorisk sterke kan få utfordringar på sitt nivå. Det å gå i ulendt terreng er til dømes viktig for mange barn sin fysiske og motoriske utvikling. Leike- og aktivitetsområder bør difor innehalde både flate område som er tilgjengelege for alle, og område med naturleg ulendt eller "mjukt" terreng, som gir viktige utfordringar for mange. Det er viktig at sjølve området og den sosiale opplevinga er tilgjengeleg for alle.

Tilkomsten til området skal vere universelt utforma, jamfør TEK17 § 8-7: Gangatkomst til uteoppholdsareal med krav om universell utforming. Dersom det er behov for gjerde rundt området bør inngangspartiet vere godt synleg, sentralt plassert og oversikteleg. Inngangsparti med port eller liknande skal vere sikkert og enkelt å nytte.

Alle leike- og aktivitetsområde skal ha sitteplassar. Samlingsplassar, sitteplassar og andre sosiale møtestadar skal vere tilgjengeleg for alle og bør ha fast dekke. Sosiale møtestader med bord, sittegrupper og liknande bør plasserast der det er gode soltilhøve, det er viktig både for barn, unge, vaksne og eldre. Det bør også vere mogleg å sitte i skuggen på dagar med mykje og sterkt sollys.

Eldre menneske og personar med nedsett funksjonsevne føretrekker ofte utemøbel med både armlene og ryggstøtte. Det skal vere plass for rullestol der det vert lagt til rette for sitteplassar.

Bilda over viser døme på benkar som ekskluderar eller inkluderar rullestolbrukarar (Tress Utemiljø, 2018 og Kriminalomsorgen, 2018).

TEK17 §8-7: Gangatkomst til uteoppholdsareal med krav om universell utforming

1. Gangatkomster til uteoppholdsareal med krav om universell utforming skal
 - a) være trinnfrie
 - b) ha stigning som ikke er brattere enn 1:15, unntatt strekninger inntil 5,0 m som kan ha stigning som ikke er brattere enn 1:12
 - c) ha hvileplan på minimum 1,6 m x 1,6 m for hver 1,0 m høydeforskjell
 - d) ha fri bredde minimum 1,8 m, unntatt for strekninger inntil 5,0 m som kan ha fri bredde minimum 1,4 m
 - e) ha tverrfall på maksimum 1:50
 - f) ha fast og sklisikkert dekke
 - g) ha visuell og taktil avgrensing
2. Dersom flere uteoppholdsarealer har samme funksjon, er det tilstrekkelig at minst ett av disse har gangatkomst som oppfyller kravene i første ledd bokstav b. Øvrige gangatkomster skal ha stigning maksimum 1:10.
3. Der terrenget er for bratt til at kravet om stigningsforhold i første ledd bokstav b kan oppnås, skal stigningen være maksimum 1:10.

4.10 Tryggleik

Leike- og aktivitetsområda skal utformast på ein slik måte at personar ikkje vert utsett for fare. [Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr](#) gjeld for utstyr på leikeplassar. Forskrifta inneheld mellom anna krav til tryggleikssone, støtdempande fallunderlag og dimensjonering av opningar. Forskrifta omfattar leikeplassutstyr til kollektiv bruk, uavhengig av kvar dei er plassert. Den gjeld også gamalt som nytt, uavhengig av om utstyr er profesjonelt laga eller eit resultat av dugnadsarbeid. Forskrifta gjeld også naturmaterialar, dersom dei er ein integrert del av leikeplassutstyret. Ein stein eller eit tre som frå naturen si side høyrer heime på leikeplassen, er ikkje omfatta.

Standardar for tryggleik

Det fins fleire standardar for tryggleik ved leikeplassutstyr, til dømes [NS-EN 1176: Leikeplassutstyr og underlag](#) og [NS-EN 1177: Støtdempende leikeplassunderlag](#). Standardane er hjelpemiddel for å oppfylle krav i forskrifta.

Ansvar

Produsenten av leikeplassutstyret er ansvarleg for å levere utstyr i samsvar med krav i leikeplassforskrifta (jf. leikeplassforskriften § 3). Det er den som skaffer eller eig leikeplassutstyr som er ansvarleg for jamleg ettersyn og vedlikehald (jf. leikeplassforskriften § 16). Dersom grendelag eller andre etablerer leikeplassutstyr på kommunal grunn bør det gjerast ein skriftleg avtale som tydeleggjer ansvar for vedlikehald og tryggleik på leikeplassen.

Fallunderlag

Ved fallhøgder på over 60 cm er det krav til støtdempande fallunderlag. Gras og bark er rimelege og miljøvennlege typar fallunderlag. Naturleg gras og godt jordlag kan nyttast opp til ein meter fallhøgde, medan bark kan nyttast til fallhøgder på tre meter. Bark har god dreneringsevne og er støtdempande også om vinteren. Bark sekk saman og omdannast til jord, og må difor etterfyllest jamleg.

Sand som vert nytta som fallunderlag må ha riktig fraksjon og ikkje innehalde leire eller andre finstoff som gjer at den pakkar seg. Det er ikkje same type sand som nyttast i sandkassar; sandkassesand skal vere byggbar og kunne pakkast. Fallunderlagsand må etterfyllest og snuast med jamne mellomrom for optimal funksjon.

Støtdempande matter finst i ulike typar og har ulike namn (mellom andre gummimatter, gummiheiler, heilstøyppt gummibelegg og fallmatter). Mange av produkta kan nyttast til fallhøgder på tre meter,

Helstøpt gummibelegg i ulike fargar. Foto: Torgeir Stensø.

men alle slike produkt skal ha ei sertifisering som angir kritisk fallhøgde. Mattene gjer områda lett tilgjengeleg for alle (lette å gå eller trille på). Dei har ofte høge eingangskostnader, men krev som regel lite vedlikehald eller etterarbeid. Produkta er laga av gummigranulat, ofte resirkulert gummi frå oppmålte bildekk. Manglande kunnskap om helse- og miljørisiko knytt til desse produkta (til dømes påverknad på allergi og spreidning av mikroplast) gjer at produkta i dag er omdiskutert.

Område der leikeapparat eller installasjonar skal stå må drenerast slik at vatn renn effektivt bort. Vatn som vert lagra i grunnen vil fryse, og gjere underlaget hardt.

Utdrag frå forskrift om sikkerhet ved leikeplassutstyr:

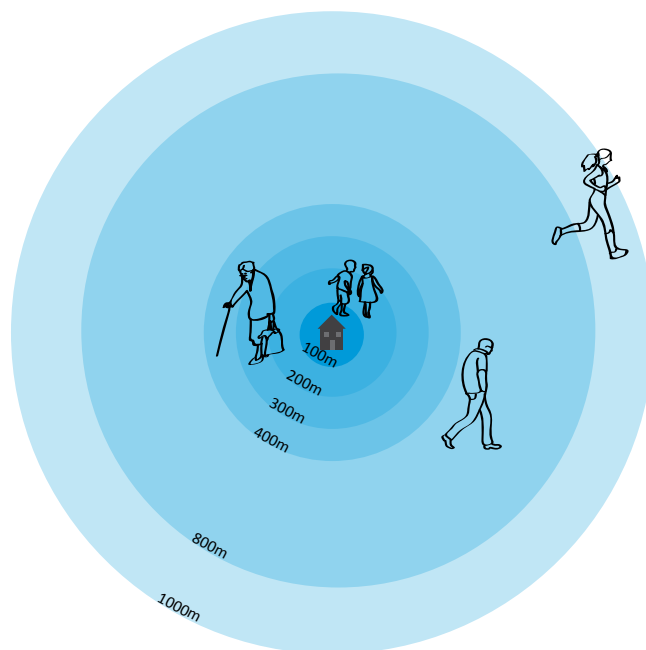
- Voksne skal ha tilgang til alle nødvendige stader med henblikk på å nå eller hjelpe barn som kan være i vanskeligheter.
- Utstyr eller deler av metall som kan utgjøre en risiko for frostskafer, skal være behandlet eller dekket av materiale som isolerer mot kulde, slik at frostskafer unngås.
- Alle deler, tilgjengelige for bruker eller tredjepart, skal ha tilstrekkelige avrundete kanter og hjørner for å hindre skade.
- Åpninger og avstander, som barn har tilgang til, skal ha en slik utforming at de ikke utgjør fare for fastklemming.
- For at leikeplassutstyret skal kunne tas i bruk, må utstyrets fallunderlag være støtdempende. Dette gjelder ved fallhøyder på over 60 cm. Kravet til fallunderlagets støtdempende evne vil avhenge av fallhøyden for det enkelte utstyr.

5 KRAV OG RETNINGSLINER

5.1 Hierarki

For at aktivitetsfremmande utemiljø skal verte nytta, har nærleik til området stor betydning. Akseptabel gåavstand til eit leike- og aktivitetsområde må vere ei avstand som tek mellom fem og ti minutt å gå. Det er stor forskjell på kor langt ulike grupper kjem seg på denne tida. Kor langt barn sjølv bevegar seg frå heimen, eller får lov til å bevege seg frå heimen, varierer også med alder; frå dei minste som leikar mest i sitt eige nærområde til dei eldste som får lov til å ferdast lenger unna.

Alle bueiningar skal som hovudregel ha tilgang til ein nærleikeplass og ein kvartalsleikeplass i gangavstand frå bustad, i samsvar med tabellen under. Privat uteopphaldsareal kjem i tillegg. Kapittel 4.2–4.6 inneheld ei nærare gjennomgang av krav og retningslinjer knytt til minste uteopphaldsareal (MUA), nær- og kvartalsleikeplassar, barnehagar, skular og større aktivitetsområde.

Det er stor forskjell på kor langt ulike befolkningsgrupper kjem seg på 8–10 minutt (bearbeida etter Thoren & Nyhus 1994, s. 23).

	Maksimal avstand frå bustad	Minimum storleik	Innhald
Minste uteopphaldsareal (MUA)	Del av tomta.	MUA skal være minst 20 % av bruksarealet for bebyggelse på ein tomt.	
Nærleikeplass (5–20 bueiningar per leikeplass)	Konsentrert småhusbusetnad i sentrumskjernen og blokkbusetnad: 50 m Frittliggende småhusbusetnad og konsentert småhusbusetnad utanfor sentrum: 100 m	200 m ²	Minst to leikeapparat/installasjonar, benkar, bord, vegetasjon. Både fast og mjukt dekke.
Kvartalsleikeplass (20–200 bueiningar per leikeplass)	300 m	1500 m ²	Minst fire leikeapparat/installasjonar, benkar, bord, vegetasjon, klatretre. Både fast og mjukt dekke.

Tabellen over viser avstands- og arealkrav knytt til MUA, nær- og kvartalsleikeplassar.

5.2 Minste uteoppholdsareal (MUA)

Uteoppholdsareal er areal som er egna til lek, opphald og rekreasjon. Uteoppholdsarealet omfattar ubebygde delar av tomta, som ikkje er avsett til køyring og parkering. Areal avsett til søppelkassar, sykkelstativ og liknande er egna til opphald, og skal ikkje reknast med i uteoppholdsareal. Hensikten med å stille krav til MUA er å sikre kvalitet og tilstrekkelege areal til uteopphald for bebuarar i ulik alder, uavhengig funksjonsevne.

Uteromma bør ha ei utforming som gir høve både til opphald, og sosialt samkvem, rekreasjon, lek, spill, og ulike type aktivitetar til ulike årstider. Areala bør kunne gje moglegheit for samhandling mellom barn, unge, vaksne og eldre uavhengig funksjonsevne.

Uteoppholdsareala bør plasserast med god adkomst og ikkje i for bratt terreng. Flate areal gir betre tilgjenge enn skrå areal. Heile eller delar av overbygd del av terrassar og takterrassar kan reknast som uteoppholdsareal. Gode soltilhøve er særleg viktig for uteområda. Det er viktig å skilje mellom rolege og støyande aktivitetar. God utforming av areala bør visast i ein detaljplan.

Kapittel 8 Opparbeidet uteareal i TEK17 inneheld krav til utforming av uteareal, mellom anna knytt til sol- og lystilhøve, universell utforming og tilkomst. Kommunen kan sette krav til minste uteoppholdsareal (MUA) gjennom føresegnar i kommuneplanen sin arealdel eller reguleringsplaner. Kommunen kan også nytte rekkefølgekrav til å sikre at uteareala vert opparbeidd som føresett i planen.

TEK17 § 5-6: Minste uteoppholdsareal (MUA)

"For boliger, skoler, barnehager og andre bygninger der det etter kommunens skjønn er nødvendig å avsette et minste uteoppholdsareal, bør det i planbestemmelsene angis minste uteoppholdsareal inklusiv lekeareal. MUA angis i m² hele tall per enhet, bolig, skoleelev eller barnehagebarn mv. og skrives m² MUA. Uteoppholdsareal er de delene av tomten som er egnet til formålet og som ikke er bebygd eller avsatt til kjøring og parkering. Kommunen kan bestemme at hele eller deler av ikke overbygd del av terrasser og takterrasser kan regnes som uteoppholdsareal."

*Uteoppholdsareal bør kunne gje moglegheit for samhandling mellom barn, unge, vaksne og eldre.
Foto: Regine S. Aklestad.*

Krav til uteoppfallsareal:

- MUA skal være minst 20 % av bruksarealet for bebyggelse på ei tomt.
- Areal sett av til uteoppfallsareal skal som hovedregel ikkje vere brattare enn 1:3.

Kommunen kan i reguleringsplanar sette nærare krav til MUA.

Døme på reguleringsføresegner, henta frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin rettleiar "Grad av utnytting":

"Krav til avsetting av uterom:

1. MUA skal være minst 20 % av bruksarealet for bebyggelse på en tomt, hvorav minst 50 % skal ligge på bakken.
2. Areal avsatt til lek og rekreasjon skal ha en hensiktsmessig lokalisering og utforming for ulike bruk for alle brukergrupper, uavhengig av alder og funksjonsdyktighet.
3. Areal avsatt til lek og rekreasjon skal som hovedregel ikke være brattare enn 1:3. Brattare terreng enn angitt må ha særskilte kvaliteter, for eksempel at et avgrenset område er egnet som akebakke.
4. Minimum 50 % av felles uteoppfallsareal skal være på bakkeplan.

De mest solfylte og skjermede arealene skal forbeholdes lek og opphold. I forbindelse med søknad om oppføring av boliger, skoler og barnehager skal det utarbeides et skyggediagram for det aktuelle tidsrommet. Skyggediagram skal vise solinnstråling på uterommet på det aktuelle tidspunktet. Skyggediagrammet skal bestå av et skyggekart og snitt retning SV-NØ som viser solhøyden på innslags tidspunktet.

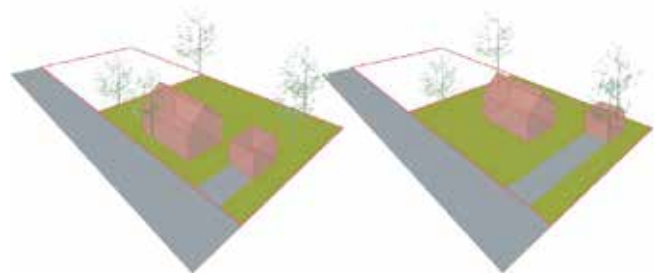
Uterommet skal ha følgende kvaliteter:

- Arealet skal være variert og tilpasset utbyggingens størrelse.
- Arealet skal kunne opparbeides med nødvendig utstyr for lek, spill for barn og unge, sittegruppe, beplantning o.l.
- Arealet skal gi rom for både rolig opphold og støyende aktivitet.
- Arealet skal være skjermet fra trafikkfare og visuell støy.
- Arealet skal tilfredsstille nasjonale normer og anbefalinger knyttet til støy og annen forurensning, herunder også aktsomhet for magnetfelt og strålefare.

Krav til plan for den ubebygde delen av planområdet:

5. Sammen med byggesøknad etter pbl. § 20-1 skal det innsendes detaljert høydesatt illustrasjonsplan for den ubebygde delen av planområdet (i målestokk 1:200/1:500). Illustrasjonsplanen skal vise disponering av utearealet med hensyn til avkjørsel og adkomst, parkering, avfallshåndtering og uterom for opphold og lek, møblering og andre arealavgrensende tiltak, samt terrenghøyder i koter.

Planen skal vise dagens situasjon, situasjon i anleggsperioden og framtidig situasjon. Illustrasjonsplanen skal være godkjent av kommunen før det kan gis igangsettingstillatelse. Utearealene skal være ferdig opparbeidet i henhold til godkjent illustrasjonsplan før det kan gis brukstillatelse til boliger."

Figuren over til venstre viser en god utnytting av tomta. Der er utearealet samla og godt skjerma for trafikk. Figuren er henta frå rettleiaren "Grad av utnytting", s.31 (Kommunal og moderniseringsdepartementet, 2014).

5.3 Felles krav til nær- og kvartalsleikeplassar

Leikeplassar skal lokalisrast i plankart både ved detalj- og områderegulering. I tillegg skal det knytast konkrete funksjons- og rekkefølgekrav til føremålet i planføresegnene. Det er krav om medverknad i alle planar etter plan- og bygningslova. Det må gå fram av planomtalen i kva grad krava til leikeplassane er oppfylt.

Felles krav til nær- og kvartalsleikeplassar:

- I område utan egna og sikra areal for leik og rekreasjon, skal det i nye reguleringsplanar, og før deling vert tillate eller vidare utbygging, avsettast og sikrast areal til dette føremålet.
- Leike- og opphaldsareal skal vere skjerma mot sterk vind, forureining, sterke elektromagnetiske felt, trafikk og andre fareområde.
- Tilrådde grenseverdiar for støy i Miljøverndepartementet si støyretningsline T-1442 skal ikkje overskridast. Nær- og kvartalsleikeplassar skal ha støynivå lågare eller lik L_{den} 50 dB i tettbygde strok og L_{den} 40 dB utanfor tettbygde strok.
- Minst halvparten av leikearealet skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn. Ved detaljering skal det der det er tvil, leggjast ved sol- og skuggeanalyse som syner soltilhøve ved vår og haustjamndøgn.
- Areal sett av til køyreveg, parkering, renovasjon, snølagring og liknande skal ikkje reknast med.
- Områda skal vere tilgjengeleg for leik og aktivitet heile året.
- Areal brattare enn 1:3 skal ikkje reknast med. Deler av arealdet bør vere flatt (1:20), med mindre det er tilrettelagt for ein bestemt funksjon (som til dømes akebakke).
- Areal smalare enn 10 meter bør ikkje reknast med, med mindre det har ein konkret funksjon som leikeareal.
- Leikeplassar bør i størst mogleg grad plasserast i tilknytning til friområde eller anna overordna grønstruktur.
- Det skal vere vegetasjon på området og leikeplassen skal innehalde buskar eller tre.
- Arealet skal opparbeidast med leikeapparat og beplantning, men bør behalde mest mogleg av det naturlege terrenget, eksisterande tre og anna vegetasjon der dette i seg sjølv gir gode leikeareal og opphaldskvalitetar. Møblering av leike- og aktivitetsområdet bør appellere til barn sin

kreativitet og ha ein høg estetisk kvalitet.

- Leikeplassen skal vere lett tilgjengeleg og tilkomsten til området skal vere universelt utforma.
- Leikeplassen skal opparbeidast med benkar eller anna sittemøblement og bord. Samlingsplassen bør ha ein solrik og lun plassering på tilnærma flatt areal.
- Det skal vere fast dekke på deler av arealet. Opparbeida sitteplassar og samlingsplassar skal vere tilgjengeleg for alle og bør ha fast dekke.
- Deler av arealet skal ha "mjukt" dekke, som til dømes gras, bark eller skogsbunn.
- I samband med søknad om oppføring av bustadar skal det utarbeidast illustrasjonsplan for utforming av leikeområde.
- Ved utbygging av bustadområde skal leikeplassar med funksjonskrav vere ferdigstilt innan første bustad gis bruksløyve.
- Dersom areal som er sett av til, egna for eller nytta til leik vert gjort om til andre føremål, skal det sikrast fullgodt erstatningsareal i rimeleg nærleik. Erstatningsareal skal alltid sikrast gjennom endring av reguleringsplan.

Fugleredehuske i Kleppevegen. Foto: Regine S. Aklestad.

5.4 Krav til nærleikeplass

Nærleikeplassar er mindre leike- og aktivitetsområde til dømes i ein bustadgate. Barn skal kunne kome til området og leike trygt utan følgje av vaksne. Området skal plasserast med synleg kontakt frå bustadane.

Maksimal avstand frå bustad til nærleikeplassen er 50 meter ved konsentrert småhusbusetnad i sentrum og blokkbusetnad. Maksimal avstand ved frittliggande busetnad og konsentert småhusbusetnad utanfor sentrum er 100 meter. Som i rettleiaren "Grad av utnytting" vert frittliggande busetnad her definert som einebustadar og horisontalt og vertikalt delte tomannsbustadar. Konsentrert småhusbusetnad vert definert som småhus, samanbygd i kjeder eller rekkjer, med inntil tre målbare plan, der bygningen si høgd fell innanfor høgder gitt i pbl § 29-4.

Nærleikeplassen skal i hovudsak vere tilrettelagt for dei minste barna (0–6 år), men bør også kunne fungere som ein samhandlingsarena mellom barn, unge, vaksne og eldre. Det bør difor leggjast til rette for å samle folk for til dømes grilling eller piknik, så vel som til leik. Nærleikeplassar skal normalt plasserast på bakkenivå.

Nærleikeplassen kan vere ein del av kvartalsleikeplassen, men ikkje viss kvartalsleikeplassen er tilknytt eit barnehage- eller skuleområde (barnehagar og skular er ikkje offentleg tilgjengelege på dagtid).

Nærleikeplassar skal regulerast til leikeplass.

I tillegg til felles krav til nær- og kvartalsleikeplassar vist i kapittel 4.2 gjeld fylgjande krav for nærleikeplassar:

- Maksimal avstand frå bustad til nærleikeplassen er 50 meter ved konsentrert småhusbusetnad i sentrum og blokkbusetnad. Maksimal avstand ved frittliggande busetnad og konsentrert småhusbusetnad utanfor sentrum er 100 meter.
- Krav til nærleikeplass vert utløyst ved den femte bueininga i utbyggingsområdet.
- Leikeplassen skal vere minst 200 m² og kan dekke opp til 20 bueiningar. I indre sentrumssone kan ein vurdere å redusere storleiken til 120 m².
- Nærleikeplassen skal opparbeidast med benk, bord og minst tre leikeapparat eller installasjonar (som til dømes klatrestativ, balansestokkar, vannleik eller leikehytte. Sjå fleire døme side 15–17).

5.5 Krav til kvartalsleikeplass

Kvartalsleikeplassane skal i hovudsak tilpassast både små og store barn (0–12 år), men kan også leggst til rette for fleire aldersgrupper. Kvartalsleikeplassar skal vere offentlege areal. Barn skal kunne kome til området og leike trygt utan følgje av vaksne.

Kvartalsleikeplassar kan vere frittståande, større offentlege leikeplassar, eller offentlege barnehagar og skular. Ulempa med uteområde nytt til offentlege barnehagar og skular er at dei ikkje er offentleg tilgjengeleg på dagtid i skuleåret. Uteområde knytt til private barnehagar og skular kan ikkje regnast med, då dei kan vere utilgjengelege også på ettermiddag og kveldstid. Ein bør difor legge til rette for kvartalsleikeplassar som ikkje er tilknytt barnehagar og skular.

Kvartalsleikeplassar som ikkje er knytt til barnehagar eller skular skal regulerast til leikeplass i planen.

I tillegg til felles krav vist i kapittel 4.2 gjeld fylgjande krav for kvartalsleikeplassar:

- Innan 300 meter frå bueiningane skal det vere ein kvartalsleikeplass.
- Leikeplassen skal vere minst 1500 m² og kan dekke opp til 200 bueiningar.
- Kvartalsleikeplassar skal plasserast på bakkenivå.
- Kvartalsleikeplassen skal tilretteleggast for variert aktivitet som til dømes aking, sykling, balleik eller liknande. Ballbanar bør vere minst 20x28 meter med gras, grus eller asfalt og med utstyr for ulike typar ball-leik (ballvegg, korg, mål eller liknande).
- Kvartalsleikeplassen skal opparbeidast med benk, bord og minst seks leikeapparat eller installasjonar (som til dømes hinderløype, Tarzanbane, skateboardramper, klatrekonstruksjonar, leikehytte, bordtennisbord balanseløype, vannlek eller sykkelløype. Sjå fleire døme side 15–17).
- Kvartalsleikeplassen bør ha terrengforming med grasbakke eller høve til aking.
- Kvartalsleikeplassen skal innehalde minst eit klatretre.

Rådhusleikeplassen. Foto: Volda kommune.

5.6 Større aktivitetsområde

Større aktivitetsområde er område knytt til til dømes barnehagar, skular og idrettsområde. Mange av desse uteområda er det kommunen som har ansvar for å bygge og drifte. Uteområde knytt til offentlege barnehagar og skular vert gjerne også nytta på ettermiddags- og kveldstid.

Maksimal gangavstand frå bustad til eit slikt større uteområde bør ikkje vere meir enn 1000 meter. Størrelse og utforming av desse områda vil variere ut frå målgruppe. Områda kan vere regulert til ulike formål, som til dømes friområde, nærmiljøanlegg, idrett eller offentlig og privat tenesteyting.

Barnehagar

Barnehagen ligg som oftast i eit bustadområde og er ein viktig del av barn sitt oppvekstmiljø, difor bør barnehagen leggst til dei beste tomtene. Utearealet i barnehagane vert gjerne nytta som leikeplass på ettermiddags- og kveldstid. Omsyn til barna sin utvikling og helse bør ha høgste prioritet, jf. barnehagelova § 2.

Utdrag frå barnehageloven § 2:

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har som mål å bidra til eit betre oppvekst- og læringsmiljø for barn i barnehagen. Dokumentet "veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler" gir ein innføring i regelverket med tolkingar og konkrete døme. Veilederen inneheld mellom andre krav og gode råd knytt til val av tomt og utforming av uteareal. Kunnskapsdepartementet har i denne fastsett veiledande normer for inne- og uteareal i barnehagar, og krava er knytt til tal barn. Normen seier at uteareal per barn under tre år bør vere 33 m² og 24 m² for barn over tre år (om lag seks gongar leike- og opphaldsareal inne).

Kunnskapsdepartement sin "Veileder for utforming av barnehagens utearealer" gir også råd, inspirasjon og kunnskap om korleis ein kan sikre høg kvalitet på uteområda til barnehagane.

Barne- og ungdomsskular

Barn og unge oppheld seg store delar av dagen på skulen, både i samband med undervisning, i skulefritidsordning og i fritida elles. I opplæringslova § 9a-1 står det at "Alle elever i grunnskolen og vidaregåande skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring." Tilstrekkeleg dagslys har betydning for elevar si helse og læringsevne. Fysisk aktivitet er viktig for konsentrasjon og tileining av kunnskap, og skulen sitt uteområde er avgjerande viktig med tanke på barn si helse og trivsel.

Statistikk viser at aktivitetsnivået hos barn og unge synker med alderen, og ein kan sjå ein markant nedgang i aktivitetsnivå frå barneskule- til ungdomsskuleelevar. Samtidig seier 40 % av landet sine ungdomsskular at den største hindringa for fysisk aktivitet i skuletida er manglande tilrettelegging og utrustning (Sosial- og helsedirektoratet sin rapport "Skolens utearealer").

Dokumentet "[Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler](#)" inneheld mellom anna krav og gode råd knytt til val av tomt og utforming av uteareal. Utforminga av uteareal til skulane skal stimulere til eigenaktivitet, men også til organiserte aktivitetar. Stortinget har nyleg vedteke at alle barne- og ungdomsskuleelevar skal få ein time fysisk aktivitet på skulen kvar dag. Dette gjer at ein i framtida bør tenkje innovativt og sjå på nye moglegheiter for korleis ein kan nytte uteområda meir til fysisk aktivitet, og knytte det til undervisning eller nye typer læringsmiljø. Helsedirektoratet anbefalar minimum nettoareal på uteområda til skulene på 50 m² per elev (Helsedirektoratet sin veileder: Miljø og helse i skolen).

Uteområda til barnehagen må kunne nyttast til variert aktivitet heile året. Foto: Engeset barnehage.

Tabellen under viser funksjonar ein bør ta i vare på skulen sitt uteområde, med døme på fysiske tiltak. Sjå også kapittel 4.8 for fleire døme med bilete.

"Det heile barnet"	Funksjonar	Døme på tiltak og element
Det sosiale barnet	Gi rom for sosial interaksjon Gi rom for allsidig fysisk aktivitet Gi rom for spenning og uforutsigbarhet	Anlegg og areal for klatring/buldring; klatrevegg, klatrekube, buldrestein, klatrenett. Hinderløype, turnapparat, element for balanse, slakk-line. Utandørs treningsapparat; armgang, hevestang, benkpress, knebøy. Parkour. Aking, ski, snøbrett, isflate, skøyter, hockey. "Snøballkastebane", kunstisflate, vanningskum til is. Ulike småspill, naturgolf, minigolf, bordtennis, svingtennis, smashball, klinkekulebane. Friidrettsaktivitetar; hopp, løp, kast. Ulike ballbanar (fotball, basket, handball), flerbruksflatar, ballvegg/-binge, sandvolleyball, streetbasket. Asfalt-, gress- og grusflate, opne område til løping og regelleik. Asfaltflate til hoppetau, paradis, stikkball, krittteikning. Sykkelløype, BMX-bane, skate/rulleskøyteanlegg. turnbasseng, jungellek, slengtaujungel, "edderkoppnett". Sklie, reie, vippe.
	Gi rom for sosial interaksjon Gi rom for å trekkje seg tilbake	Gapahuk, sittegrupper, levegg, grill-/bål plass, lavvo, barhytte, tett skog, "kosekrok", "kjærleiksstunnel", tjukkass, leskur. Utandørs sjakkbrett, stigespel, mølle.
	Gi moglegheit for å endre det fysiske miljøet Gi rom for skapande aktivitet	Byggeleikeplass, skogsområde, hytter, naturleikeplass, vannleikeplass, område for snø- og isforming, "taggemur", "mekkeplass" for sykklar, område for teater og musikk, amfi, radiobilbane.
	Gi rom for spenning og uforutsigbarhet Skape lokal identitet	Naturområde og variert terreng: bekk, vann, fjell, skog, eng, slette, park, fiskeplassar, grotter, labyrint, o-løype, steinpark, broer, kratt, ur.
Det trygge barnet	Skape tryggleik Skape trivsel Vere integrerande	Mobbeførebyggande tiltak generelt, vennebenk, tilrettelegging for funksjonshemmande, trafikktryggleik, gang- og sykkelveger, sikre snarvegar", skille trafikkareal med fysiske stengsel, sikre apparat, fallunderlag, jamlege leikeplasskontrollar, uteareal under tak, turstiar, moglegheit for å separere ulike brukargrupper, vegetasjon, belysning, kunst, støyskjerming, sykkelparkering
Det kunnskapssøkande barnet	Gi rom for kunnskapstilegning Utøving av virkelighetsnær læring	Skulehage, biehotell, insektshotell, uteklasserom, vannkraftanlegg, regnbed, værstasjon, fugle- og froskedam, bål plass til matlaging, "leseskog", område for kulturminner, natursti, geologiske førekomstar, fuglekikketårn, fuglekasser, "minigardsbruk" med dyr, utstyrsbod med læremiddel for uteskule, "first lego league"-bane, bekk, vann, fjære, fjell, skog, labyrint, o-løype, bruer, kratt, ur, eng/slette, park, fiskeplassar, grotter

Aktuelle funksjonar ein bør ta i vare på skulen sitt uteareal, med døme på fysiske tiltak/element. Tabellen er bearbeida frå tabell i Sosial- og helsedirektoratet sin rapport "Skolens utearealer", s. 34.

Volda Dirtpark. Foto: Ida Ankile Johnsen, Avisen Møre

Retningslinjer knytt til barnehagarne og skulane sine uteområde:

- Uteområdet skal ha gode solforhold og bør skjermast mot ubehagelege klimaforhold, forureining, støy, trafikk og andre risikofaktorar.
- Området skal planleggast med omsyn til universell utforming. Områda skal også gi moglegheiter for individuelle løysingar, slik at både motorisk svake og motorisk sterke barn kan få utfordringar på sitt nivå.
- Utforming og utstyr skal stimulere til utvikling av grunnleggande motoriske rørsler som å krype, rulle, gå, springe, hoppe, hinke, klatre, henge, slenge og balansere.
- Uteområdet må kunne nyttast til variert aktivitet heile året.
- Uteområdet skal by på ulik vanskegrad og utfordringar for alle alderssteg.
- Uteområdet skal stimulere alle sansane; syn, hørsel, lukt, smak og følesans.
- Uteområdet skal stimulere til aktivitet, fantasi og kreativ leik, og skal innehalde naturlege gjenstandar og materialar som kan nyttast i leiken (sjå kapittel 5.7).
- Det skal vere vegetasjon på området. Eksisterande vegetasjon bør takast i vare der det er mogleg. Utforming av området bør tilpassast eksisterande terreng.
- Uteområdet skal gi rom for å tilegne seg ny kunnskap.
- Uteområdet skal gi trygghet og vere trivselsskapande.
- Uteområdet skal gi rom for spenning, uforutsigbarheit og skape lokal identitet.
- Uteområdet skal gi rom for sosial interaksjon.
- Ein utomhusplan som synleggjer korleis krava vert fylgt opp skal leggjast ved byggesøknaden.

6 TILSKOT

Volda kommune har ansvar for planlegging, utvikling, drift og vedlikehald av kommunale barnehagar og skular, inkludert uteområda. Volda kommune har også, gjennom spelemiddelsøknadar og ulike nærmiljøprosjekt, vore med på å utvikle området rundt til dømes stadion, leikeplassen i Rådhusparken og nærmiljøanlegg ved Folkestad skule. Volda kommune har ikkje, per dags dato, øyremerka midlar til utvikling av nærleikeplassar. Mange av nærleikeplassane i buområda er private og tilhøyrer til dømes ulike busameiger.

Viss ein ynskjer å utvikle eksisterande leike- og aktivitetsområde, som til dømes ein nærleikeplass, er ein ofte avhengig av samarbeid mellom fleire aktørar. Det er mogleg for private busameige, grendautval og andre å søkje om midlar til å utvikle leike- og aktivitetsområde. Ofte er det eit krav at søkjar (også frivillige organisasjonar) må vere registrert i Brønnøysundregistra. Ordningane varierar frå år til år, nokre vert borte og andre kjem til. Her er likevel ei liste over eit utval aktuelle ordningar:

Tilskudd til nyskapende aktivitetsarenaer

Ny tilskotsordning frå Kulturdepartementet. Dei ynskjer å ønske å bidra til nye ideer om, og etablering av nye typer anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet.
<https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/idrettsanlegg/tilskudd-til-nyskapende-aktivitetsarenaer/id2556124/>

Tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Spelemidlar til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (ordinære anlegg, kart og nærmiljøanlegg. Søkarar kan vere kommunar, fylkeskommunar, idrettslag, samvirkeføretak, stiftingar eller andre samanslutningar. Anlegget må vere prioritert i kommunane sin Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og tilhøyrande handlingsprogram.
<https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Kultur/OEkonomisk-stoette/Spelemidlar/Tilskot-til-anlegg-for-idrett-og-fysisk-aktivitet>

Tilskot til friluftaktivitet

Møre og Romsdal fylkeskommune gir tilskot til stimuleringstiltak og haldningsskapande arbeid for friluftsliv, med vekt på å styrke allmenta sine interesser. Frivillige organisasjonar kan søkje.
<https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Kultur/OEkonomisk-stoette/Folkehelse-og-fysisk-aktivitet/Tilskot-til-friluftaktivitet>

Tilskot til lågterskel fysisk aktivitet

Møre og Romsdal fylkeskommune gir tilskot til stimulering av lågterskelaktivitetar for personar som fell utanfor dei ordinære idretts- og aktivitetstilboda. Frivillige lag og organisasjonar kan søkje.
<https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Kultur/OEkonomisk-stoette/Folkehelse-og-fysisk-aktivitet/Tilskot-til-laagterskel-fysisk-aktivitet>

Tilskot til enkle friluftstiltak

Medverke til realisering av mindre friluftstiltak, anten tilrettelegging eller istandsetting for å spreie ferdsel og hindre slitasje. Frivillige organisasjonar, privatpersonar og andre kan søkje.
<https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Kultur/OEkonomisk-stoette/Folkehelse-og-fysisk-aktivitet/Tilskot-til-enkle-friluftstiltak>

Prosjekttilskot til frivillig, fleirkulturell verksemd

Ordning frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Formålet med tilskotsordninga er at den skal gå til frivillig verksemd som er med på å skape møteplassar og aktivitet på tvers av ulike grupper i befolkninga. Målgruppa er i første rekke frivillige organisasjonar som gjer ein særleg innsats på det fleirkulturelle området.
<https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Kultur/OEkonomisk-stoette/Folkehelse-og-fysisk-aktivitet/Prosjekttilskot-til-frivillig-fleirkulturell-verksemd>

Gjensidigestiftelsen

Gjensidigestiftelsen støttar prosjekt som bidreg til at fleire er fysisk aktive, t.d. bygging og tilrettelegging av anlegg og områder for ulik fysisk aktivitet som idrett og friluftsliv samt aktivitetsutstyr. Dei støtter m.a. lag, foreningar og organisasjonar som er registrert i frivillighetsregisteret.
<http://www.gjensidigestiftelsen.no/gavevirksomheten#innsatsomrader>

Prosjektmidlar Sparebank1 Søre Sunnmøre

Prosjektmidlane skal gå til større og konkrete prosjekt med varig verdi. Midlane frå banken skal vere viktig for realiseringa av prosjektet og ha brei nytteeffekt i lokalsamfunnet.
<https://www.sparebank1.no/nb/sore-sunnmore/om-oss/samfunnsansvar/prosjektmidlar.html>

Det er også mogleg å søkje andre lokale bankar og bedrifter om tilskot.

7 KJELDER

Kapittel 3 Føringar inneheld lovar, retningslinjer og anna kunnskapsgrunnlag som har vore aktivt nytta i arbeidet med denne rettleiaren. I den digitale utgåva av dokumenta finn ein også direktelenker i kapittel 3. Andre kjelder:

- Artsdatabanken. (2018). Søk i fremmede arter. Tilgjengeleg frå: <https://www.artsdatabanken.no/fremmedearter>
- Barnetråkk. (2018). Barnetråkk. Tilgjengeleg frå: <https://www.barnetrakk.no/>
- Duale, N. og Brunborg, G. (2011). Støtdempende fallunderlag. Tilgjengeleg frå: <http://www.miljodirektoratet.no/old/klif/publikasjoner/2879/ta2879.pdf>
- Fjørtoft, I. (2000). *Landscape as Playscape: The Effects of Natural Environments on Children's Play and Motor Development*. Tilgjengeleg frå: https://www.researchgate.net/publication/252182057_Landscape_as_Playscape_The_Effects_of_Natural_Environments_on_Children%27s_Play_and_Motor_Development
- Giske kommune. (2018). Kommuneplanen sin arealdel 2018-2030. Føresegner og retningslinjer. Tilgjengeleg frå: https://www.giske.kommune.no/_f/p1/i6bb47eaf-ed14-4a33-a7f9-271e78e41694/kommuneplanen-sin-arealdel-for-giske-kommune-2018-2030-foresegner-og-retningslinjer_20180227.pdf
- Giske kommune. (2014). Norm for leikeareal og friområde i Giske kommune. Tilgjengeleg frå: https://www.giske.kommune.no/_f/p1/id6d50ea1-a5b6-4f73-ab1b-77770b41ac99/norm-for-leikeareal-og-friomrade-i-giske.pdf
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2013) Fysisk aktivitet. Tilgjengeleg frå: <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/folkehelse/fysisk-aktivitet/id589909/>
- Helsenorge. (2018). Planter og bær. Tilgjengeleg frå: <https://helsenorge.no/Giftinformasjon/tema-planter-og-bar>
- Klima- og miljødepartementet. (2016). Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging. T-1442/2016. Tilgjengeleg frå: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinje-for-behandling-av-stoy-i-arealplanlegging/id2526240/>
- Kriminalomsorgen. (2018). Utebenk 250 cm. Tilgjengeleg frå: <https://www.tress.com/nb-no/lekeplass-og-parkutstyr/opphold-og-utemiljoe/bord-med-benk-6-kant-807957/>
- National Geographic. (2015). Ny forskning hevder at du blir smartere av å klatre i trær eller balansere på bom. Tilgjengeleg frå: <http://natgeobloggen.no/2015/08/05/ny-forskning-hevder-at-du-bli-smartere-av-a-klatre-i-traer-eller-balansere-pa-bom/>
- Norsk Form. (2010). *Barnetråkk. Veileder 2010. Registrering av barn og unges arealbruk*. Tilgjengeleg frå: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/bilder/planlegging/veiledere/barn/barnetrakk_2010.pdf
- Norsk Helseinformatikk. (2018). Giftige planter. Tilgjengeleg frå: <https://nhi.no/familie/barn/giftige-planter/?page=2>
- Parkmiljø. (2017). Fallunderlag. Det du trenger å vite om fallunderlag til lekeplass og treningspark. Tilgjengeleg frå: <https://www.parkmiljo.no/butikk/lekeplass/fallunderlag>
- Rundskriv T-2/08. (2008). Om barn og planlegging. Tilgjengeleg frå: <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/vedlegg/rundskriv/t-2-08.pdf>
- Standard Norge. (2018). Lekeplassutstyr. Tilgjengeleg frå: <https://www.standard.no/fagomrader/forbruker1/lekeplassutstyr/>
- Stortinget. (2018). Representantforslag om å innføre en ordning som sikrer elever på 1.-10. trinn minst én time fysisk aktivitet hver dag. Tilgjengeleg frå: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=69702>
- Thoren, A.-K. og Nyhus, S. (1994.) *Planlegging av grønstruktur i byer og tettsteder*. Tilgjengeleg frå: <https://www.nb.no/nbsok/nb/bb062a4711d6f40b641ae749e18d464e?lang=no#23>
- Tress Utemiljø. (2018). Bord med benk 6-kant. Tilgjengeleg frå: <https://www.tress.com/nb-no/lekeplass-og-parkutstyr/opphold-og-utemiljoe/bord-med-benk-6-kant-807957/>
- Ulstein kommune. (2017). Kommuneplanen sin arealdel 2017-2029. Føresegner og retningslinjer. Høyringsdokument. Tilgjengeleg frå: <https://www.ulstein.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId=129&FilId=3110>
- Unicef. (2018). Plakat til alle grunnskoler. Tilgjengeleg frå: <https://www.unicef.no/barnekonvensjonen>
- Uniqa. (2018). Vannlek "Spree". Tilgjengeleg frå: <https://www.uniqa.no/26067>
- Volda kommune. (2018). *Planprogram Arealdelen 2018-2030*. Tilgjengeleg frå: <https://www.volda.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId=18&FilId=4556>
- Ålesund kommune. (2016). Bestemmelser og retningslinjer. Vedlegg til kommuneplanens arealdel 2016-2028. Tilgjengeleg frå: <https://kartserver.esunmore.no/webinnsyn/Content/plandialog/GetGiplanregisterFil.aspx?systemid=de68301d46534a6a95d0477ab132bb91&k=1504&arkivnavn=WINMAP>

Bilete på side 16–17:

- 2: Foto: Sollia barnehage
- 3: Foto: Oppigarden barnehage
- 6: Foto: Sørve. Tilgjengeleg frå: <https://www.sove.no/katalog/lekeapparater/galge-med-balanseklosser>
- 7: Foto: Austefjord barnehage
- 17: Foto: Ingebjørg Felde. Tilgjengeleg frå: <http://www.snertingdal-narmiljopark.no/flott-apningsfest/>
- 19: Foto: Michael Fuller-Gee
- 21: Foto: Alstahaug kommune. Tilgjengeleg frå: <http://www.alstahaug.kommune.no/tufteparken-asen-ny-aktivitetspark-i-sandnessjoen.5775104-175568.html>
- 23: Foto: Boex. Tilgjengeleg frå: <https://www.boex.co.uk/portfolio/national-trust-outdoor-gym/>
- 24: Foto: Torgeir Dimmen
- 28: Foto: Norsk Countrytreff. Tilgjengeleg frå: <https://www.norskcountrysport.no/hesteskokasting/>
- 32: Foto: petanque.no
- 11, 16, 30, 31, 33: Foto: Berit Koen. Øvrige bilete på side 16–17: Regine Solberg Aklestad

Volda kommune

Stormyra 2

6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no

Foto: Arnfinn Hovde.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

LEIKEPLASSAR

- lokalisering og utforming

Fylkesmannen sine råd i plansaker

Innhald

1. Innleiing - 4

2. Særleg søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår - 6

3. Leikeplassar og uterom i kommuneplanen - 10

4. leikeplassar i reguleringsplanar - 16

Vedlegg A - Eksempel - 19

Vedlegg B - Aktuelle lenker - 19

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Postboks 2520, 6404 Molde

Telefon: 71 25 84 00

fmmrpostmottak@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/mr

Forsidefoto: Marianne Bjørkmann

1. Innleiing

Planlegging av gode og trygge oppvekstmiljø for barn og unge er ei viktig kommunal oppgåve. Tilrettelegging i nærmiljøet bidrar gjerne til betre helse, trivsel og oppvekst.

Dette dokumentet gir ei kort oppsummering av rammer og føringar for å ivareta barn og unge sine interesser i kommunale plansaker etter plan- og bygningslova.

Siktemålet er i første rekke å kunne gi rettleiing og faglege råd til kommunane i samband med planlegging av leikeplassar og uteområde.

Dette er eit godt utgangspunkt i det vidare arbeidet for ei trygg og framtidsretta samfunnsutvikling gjennom tiltak for meir effektive plan- og byggesaksprosessar og betre plankvalitet.

Arbeidet er i stor grad basert på Fylkesmannen sine erfaringar som høyringsinstans i kommunale plansaker etter plan- og bygningslova.

Vi håper at dokumentet vil vere til praktisk nytte i det kommunale planarbeidet, men at det også kan vere av interesse for private planleggarar og utbyargar.

Fylkesmannen sine oppgåver i plansaker etter plan- og bygningslova

Fylkesmannen har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova (pbl). Ei viktig oppgåve i planprosessar er å formidle nasjonal politikk innanfor viktige fagområde, der arealpolitikk og miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. Fylkesmannen skal sjå til at nasjonale og

regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet, og elles også sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk. Fylkesmannen ser det som viktig at kommunane i Møre og Romsdal nyttar FN's barnekonvensjon i det daglege arbeidet med planlegging og kvalitetssikring av oppgåver og tenester retta mot barn og unge.

Fylkesmannen er høyringspart for kommunale plan- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningslova. Dette omfattar ulike plantypar i form av overordna kommuneplan med samfunns- og arealdel, kommunedelplanar, område- eller detaljregulering. Vårt høyringssvar kan omfatte faglege råd som er sett fram med ulik styrke. Dersom våre ansvarsområde ikkje blir tilstrekkeleg ivaretatt kan vi ha motsegn til planen eller klage på dispensasjonsvedtak.

Kompetanse og kapasitet i kommunane varierer

Erfaringar frå den løpande plansaksbehandlinga viser at kompetanse og kapasitet på planområdet varierer mykje kommunane i mellom. Dette reiser spørsmål om tidleg kontakt, rettleiing og oppfølging frå Fylkesmannen si side – og gjerne i samarbeid med fylkeskommunen.

I Møre og Romsdal har fylkeskommunen og Fylkesmannen inngått ein samarbeidsavtale knytt til fleire felles innsatsområde – mellom desse tiltak retta mot barn og unge sine interesser i det kommunale planarbeidet.

Leikeplassråd med rammer og føringar

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ønsker gjennom sine leikeplassråd å nå kommunane, utbyargar, konsulentar, arkitektkontor og andre

som er involvert i lokalt plan- og utviklingsarbeid etter plan- og bygningslova. Vårt mål er at ein gjennom leikeplassråda skal gjere Fylkesmannen tydeleg og føreseieleg så tidleg som råd i prosessen fram til ferdig plan.

2. Særleg søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har frå 2012 hatt eit særskilt søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår gjennom satsinga *Betre oppvekst*. FNs barnekonvensjon har vore ein viktig referanse for dette arbeidet.

Betre oppvekst er eit samordningstiltak for heile embetet, og har som mål at Fylkesmannen og kommunane skal arbeide meir heilskapleg og målretta for barn og unge.

I samband med satsinga [Betre oppvekst](#) er det utarbeidd strategimål retta mot barn og unge knytt til medverknad, betring av det fysiske og psykososiale oppvekstmiljøet, samt innsats for å redusere sosiale skilnader.

Eit godt oppvekstmiljø

Målet er å sikre eit oppvekstmiljø som gir barn og unge tryggleik mot fysiske og psykiske skadeverknader, og som omfattar fysiske, sosiale og kulturelle kvalitetar som til ei kvar tid er i samsvar med eksisterande kunnskap om barn og unges behov.

I tillegg skal det offentlege ta ansvar for å sikre barn og unge dei tilbod og moglegheiter som samla kan gi den enkelte utfordringar og ein meningsfylt oppvekst uavhengig av bustad, sosial og kulturell bakgrunn.

Medverknad i plansaker

I 2014 vedtok Stortinget eit nytt menneskerettskapittel i Grunnlova, der barns rettar vart slått fast i § 104. Paragrafen følgjer opp fleire av dei sentrale prinsippa frå FN sin barnekonvensjon. I artikkel 3 heiter det at ved alle handlingar som vedkjem barn skal det som gagnar barnet best vere eit grunnleggande syn.

Artikkel 12 viser til at barn har rett til å seie meininga si, og at meiningane skal vektleggast i saker som vedkjem barn og unge. Det skal vidare leggast til rette for at grupper som ikkje sjølve kan delta, skal kunne ta aktivt del i planprosessen.

Alle kommunar skal ha eit system for at barn og unge skal bli høyrte i planarbeidet, og i dei fleste kommunane er dette knytt til ein eigen oppnemnd barnerepresentant. Opplæring av representanten er svært viktig for rolleforståing og som grunnlag for å kunne tale barn og unges sak i planarbeidet i kommunen.

Arenaer for å medverke i planlegginga er ofte knytt til skule eller fritidsaktivitetar. Skal ungdomsråd og andre organ fungere optimalt er dei gjerne avhengig av hjelp frå administrasjonen i kommunen.

I Møre og Romsdal er det i regi av Fylkesmannen og fylkeskommunen gjennomført ei brei kartlegging av barn og unge sine oppvekstkår. Innspel frå kommunane har endaut i eigen sluttrapport, [Barnebyks](#) som oppsummerer hovudfunna frå kommune kartlegginga.

Deltaking og medverknad i planprosessar omfattar ei rekke ulike metodar og arbeidsformer. [Barnetrakk](#) er ein metode for å kartfeste opplysningar om barn og unges bruk av stader. Dette er registreringar gjort av barn og unge sjølve, og er informasjon som kan bidra til at ein i større grad tar omsyn til deira bruk av vegar, snarvegar, uformelle møtestader, leikeområder o.a.

Vi viser også til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gav ut rettleiaren [Medvirkning i planlegging i 2014](#). Departementet har også samla informasjon om [barn og unges interesser i planlegging og byggesaksbehandling](#) på sin nettstad.

Universell utforming

Universell utforming som prinsipp og overordna strategi står også sentralt i samband med barn og unge sine oppvekstkår. Universell utforming er ein nasjonal strategi for å gjere samfunnet tilgjengelig for alle. Retten til ikkje-diskriminering er eit grunnleggande prinsipp i barnekonvensjonen artikkel 2. Å kunne delta på lik linje med alle andre barn uavhengig av fysiske hindringar er heilt naudsynt for ei god utvikling for barn og unge.

Krav til Universell utforming er vidare ivaretatt både gjennom plan- og bygningslova og [diskriminerings- og tilgjengelighetslova](#).

Universell utforming er nedfelt i § 1-1 i plan- og bygningslova, der det heiter at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og krava til det enkelte byggetiltak. § 3-1 peikar på at planlegginga spesielt skal

- *legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljø og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet*
- *fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet*

Samla sett gir dette regionale og lokale styresmakter høve til å omsette overordna visjonar for samfunnsutvikling og demokrati i konkrete mål for utforming av rammer rundt samfunns- og kvardagsliv.

Foto: Kristin Eide

Folkehelse

I følge [folkehelselova](#) skal det leggst vekt på folkehelsa i kommunal planlegging, med tanke på å sikre gode levekår og førebygge helseplager. Det er då sær s viktig å utvikle gode bustadmiljø og kople planarbeidet opp mot den bustadsosiale handlingsplanen kommunen har.

Målet med folkehelsearbeidet er fleire leveår med god helse for den einskilde og reduserte sosiale helseforskjellar i befolkninga.

Folkehelsearbeid omfattar ei rekke ulike tema og innsatsområde. Etablering av leikeareal er eit av fleire plangrep for ei god folkehelse.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging

[Plan- og bygningslova](#) held i sin formålsparagraf fram prinsippet om at barn og unges oppvekstvilkår skal takast i vare i planlegging og byggesak; jf. § 1-1.

Vidare blir det i § 5-1 peika på at kommunane har eit særleg ansvar for å sikre aktiv medverknad frå grupper som krev dette, herunder barn og unge.

[Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging](#) har forankring i § 6-2 i lova, og legg føringar for arbeidet. [Temarettleiar T-1514](#) og Rundskriv [T-02/08](#) om barn og planlegging, utdjupar retningslinene.

Formålet med dei rikspolitiske retningslinene er å:

- gjere synleg og styrke barn og unge sine interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- gi kommunane betre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpande planlegging og byggesaksbehandling.
- gi eit grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kjem i konflikt med andre omsyn og interesser.

Foto: Marianne Brøckmann

3. Leikeplassar og uterom i kommuneplanen

Eit viktig prinsipp i plan- og bygningslova er ei tett kopling mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. For meir informasjon om kommunal planlegging og ulike plantypar sjå www.planlegging.no.

Kommuneplanens samfunnsdel vil med utgangspunkt i den kommunale planstrategien gi overordna mål og føringar for utvikling av kommunen som samfunn og organisasjon. Dette dannar utgangspunkt for arealdelen som i neste

omgang gir retning og rammer for den vidare fysiske detaljplanlegginga.

Urban fortetting og transformasjon gir gjerne positiv effekt i forhold til dagens bustad-, areal- og transportplanlegging. Dette opnar for at ein i større grad kan ta framtidens transportauke med kollektiv transport, gange og sykkel. Den same fortettinga kan skape utfordringar med å sikre tilstrekkeleg og eigna leike- og uteoppholdsareal.

For å unngå at fortetting av byen og tettstaden skjer vilkårleg og ved «frimerkeregulering» kan ein aktiv kommune gjennom ein langsiktig og overordna plan bidra til gode felles løysingar som er tenleg for alle.

Kvartalsleikeplassar kan gjerne vurderast ved rullering av kommuneplanen. Temakart kan vere tenleg og vise kvar det er ønskeleg med større leikeplassar, og kvar det kan leggst til rette for grøntkorridorar som knytter leikeareal, parkar og andre friområde saman.

Grunnlaget for våre leikeplassråd er dei nasjonale krava som er stilt til fysisk utforming av oppvekst- og leikemiljø. Dette omfattar:

- Areal og anlegg som skal brukast av barn og unge skal vere sikra mot forureining, støy, trafikkfare og anna helsefare.
- I nærmiljøet skal det finnast areal der barn kan utfalde seg og skape sitt eige leikemiljø. Dette krev blant anna at areala:
 - er store nok og eignar seg for leik og opphald
 - gir høve til ulike typar leik ulike tider på året
 - kan nyttast av ulike aldersgrupper, og gir høve til samhandling mellom barn, unge og vaksne.

I kommuneplanen kan ein velje å ha juridisk bindande føresegner og retningslinjer til leikeareal. Med grunnlag i pbl. § 11-9 kan kommunen uavhengig av arealformål stille

funksjonskrav og rekkefølgekrav til leike-, ute- og opphaldsplassar.

Kommuneplanens føresegner skal vere konkrete og eintydige og skal avklare kva krav kommunen stiller til leikeplassar og andre friområde. Kommuneplanen gir med dette klare rammer for kommunar, plankonsulentar og utbyggarar, og er med å styrke barn og unges interesser i konkurranse med andre krefter ved planlegging og utbygging.

Generelt om utvikling av gode leikeplassar og uterom

Det bur folk både i grisevengte strøk, byar og tettstader i fylket vårt, noko som kan utfordre generelle føresegner for leikeplassar. Våre råd set nokon minimumskrav som kommunen godt kan endre til det betre for barna.

Generelle krav til utforming av leikeplassar og uterom vil kunne ta utgangspunkt i ein overordna strategi slik dette er presentert i KMD sin publisasjon frå 2017: [Byrom – en idehåndbok. H-2386.](#)

Her blir overordna prinsipp for ein samla «byromsstrategi» nærare presentert. Nærheit, samanheng, kvalitet og bynatur er kriterie knytt til utforming som er utdjupa nærare.

Eksempel på føresegner

Føresegner i kommuneplanen er juridisk bindande og skal vere eintydige og konkrete. Det skal ikkje vere tvil om kva krav som ligg føre ved seinare planarbeid. Generelle føringar for saksbehandlinga o.a. kan forankrast i ikkje-juridisk bindande retningsliner.

Kommuneplanen må avklare når kravet om leikeplassar skal gjelde. Føresegna må formast slik at den også er dekkande for stader der det skjer ei utbygging over tid.

Eksempel på føresegner som avklarar når kravet om leikeareal skal gjelde:

- Ved 5. bueining på staden skal det etablerast ein nærleikeplass. Nærleikeplassen dekker behovet for maksimalt 20 bueiningar.
- Ved 25. bueining skal det etablerast ein kvartalsleikeplass. Kvartalsleikeplassen dekker behovet for 200 bueiningar.

Leikeareal skal lokalisrast på eigna stad. Dersom ein planlegg leikeareal før bustader og annan infrastruktur kan ein lettare innfri kvalitetskrava foreslått i neste ramme.

Eksempel på føresegner som sikrar kvaliteten på arealet:

- Leikeareal skal vere skjerma mot sterk vind, forureining, sterke elektromagnetiske felt, trafikk og andre fareområde
- Areal satt av til køyreveg, parkering o.a. skal ikkje reknast med.
- Areal belagt med restriksjonar som hindrar barns frie leik skal ikkje reknast med.
- Minst halvparten av leikearealet skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn*
- Leike- og opphaldsareal skal ha støynivå lågare eller lik Lden 55 dB(A)**.
- Areal brattare enn 1:3 skal ikkje reknast med.
- Areal smalare enn 10 m skal ikkje reknast med.
- Leikeareal skal vere lett tilgjengeleg og ha trygg tilkomst.
- Leikeareal skal ha noko fast dekke.
- Leikeareal skal vere på bakkenivå.

**Rettleiar Grad av utnytting ** Støyretningsline T-1442*

Eit minimumskrav til opparbeiding er ikkje meint som ei avgrensing av korleis leikeareal skal utformast, men er eit grep for å hindre at areala blir gjengrodd eller endar som ei grusflate utan meir innhald.

For å heve kvaliteten og gi variasjon kan det vere ein fordel å nytte den breie kompetansen og lokalkunnskapen som kommunen gjerne sit med når leikeareal skal godkjennast eller ferdigstillast.

Dette kan gi leikeareal som «triggar» barns nysgjerrigheit, ønske om rørsle, «hemmelege stader» og at naturelement inngår som ein del av leikearealet.

Kravet til fast dekke kjem av kravet til universell utforming og ønskje om at utføre og folk med barnevogn skal ha tilgang til leikeplassen.

Eksempel på funksjonskrav til leikeareal:

- Nærleikeplassen skal opparbeidast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat.
- Det skal vere fast dekke på deler av arealet.
- Kvartalsleikeplassen skal tilretteleggast for variert aktivitet som t.d. aking, sykling, balleik eller liknande.

Barn er gjerne dei som nyttar uteareal og nærmiljø mest, og alder er oftast avgjerande for rekkevidda. Dei aller minste barna held seg rett ved heimen, og nærleikeplassen er i stor grad retta mot denne gruppa. Leikeplassen må som eit minimum opparbeidast med eit tilbod som er tilpassa dei aller minste barna.

Vårt forslag til funksjonskrav tar utgangspunkt i sandkasse som gir eit lite barn høve til eigenleik uavhengig av andres engasjement, ein benk der den vaksne kan sitte medan barnet leikar, samt eit udefinert leikeapparat.

Foto: Kari Bjørnøy

At nærleikeplassen kan vere eit uteområde og ein sosial treffstad for alle aldersgrupper kjem som ein viktig tilleggsverdi.

Barn opp til 8 år oppheld seg hovudsakleg inntil 200 meter frå heimen. For denne gruppa vil kvartalsleikeplassen gjerne vere ein attraktiv stad, som dei kan nå med gange og sykkel.

Trygg ferdsel blir ei viktig utfordring i planlegginga av kvartalsleikeplassen. Tilrettelegging av gang- og sykkelveggar, stiar og grøntkorridorar vil bidra til tryggare ferdsel mellom heim og leikeplass.

Eksempel på føresegner som sikrar storleik og avstand til leikeareal:-

Leikeplasstypar	Maksimal gangavstand frå bueining	Minimum storleik
Nærleikeplass (5- 20 bueiningar per leikeplass)	50 m	200 m2
Kvartalsleikeplass (25 – 200* bueiningar per leikeplass)	150 m	1500 m2

*Rettleiar Grad av utnytting

I kommuneplanen kan det stillast krav til at leikeplassar skal bli ferdigstilt innan ei gitt tid.

Eksempel på rekkefølgekrav som sikrar ferdigstilling

- Ved utbygging av bustadområde skal leikeplassar med funksjonskrav vere ferdigstilt innan første bustad gis bruksløyve

Omdisponering av fellesareal og friområde

Ved omdisponering av areal som i planar er avsett til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er eiga for leik, skal ein skaffe fullverdig erstatning.

Erstatning skal også skaffast ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn nyttar som leikeareal, eller dersom omdisponering av areal eigna for leik fører til at omsyna som er nemnt i punkt 5b i Retningslinjer for barn og planlegging, for å møte dagens eller framtidens behov, ikkje blir oppfylt.

Fylkesmannens minimumskrav for å godkjenne ein kommuneplan

I fråsegner til arealplaner gir vi anten faglege råd eller motsegn. Faglege råd blir gitt for å rettleie kommunen om korleis eit omsyn bør ivaretakast, utan at planen er i strid med nasjonale eller vesentleg regionale interesser.

Motsegn kan nyttast for å sikre nasjonale eller vesentleg regionale interesser i plansaker.

For å unngå motsegn frå Fylkesmannen må kommunen dokumentere barn og unges medverknad i planprosessen og utgreie kva konsekvensar utbyggingstiltaket får for barn og unge. Alle kommunar må ha føresegner som sikrar barn og unges interesser.

Ikkje juridisk bindande retningslinjer kan nyttast for å klargjere saksbehandling og meir upresise ønske for leikeplassane. Kommunen må vurdere erstatningsareal når friområde blir planlagt omdisponert.

Våre krav til nærleikeplassar i kommuneplan:

- Kvalitetskrav som vist i eksempel.
- Innan 50 meter frå bueiningane skal det vere ein nærleikeplass.
- Minimum storleik på nærleikeplassen er 200 m2. I sentrum av våre tre største byar kan det vere rom for å redusere storleiken på nærleikeplassane, noko som gir skjerpa krav til kvalitet ved utforming.

- Leikeplassar må ferdigstillast med eit minimum av funksjonskrav.
- Det skal vere maksimum 20 bueiningar per nærleikeplass. Krav til nærleikeplass blir utløyst ved 5. bueining på staden.
- Nærleikeplassar skal opparbeidast innan første bustad blir gitt bruksløyve.

Som hovudregel gir vi faglege råd til krav om kvartalsleikeplassar, og viser til eksempla.

Foto: Kristin Side

4. Leikeplassar i reguleringsplanar

Eintydige og konkrete krav i kommuneplanen gir rammer for seinare reguleringar. I kvar einskilt reguleringsplan må ein ta utgangspunktet i kommuneplanen sine krav til leikeareal, og sjå dette saman med tilhøva i planområdet.

Område- og detaljregulering

Det vil vere forskjell i vurderingane for gravgrendte strøk kontra i tettstader/byar. Som eksempel kan det å slå saman nærleikeplassar bli aktuelt, så lenge det er til det beste for barna som skal bu i området. Av planomtalen bør det kome fram kva verknader planen har for barn og unge, og ei grunngjeving for valt løysing.

Leikeplassar skal lokalisert i plankartet både ved detalj- og områderegulering. Leikeplassar kan ha formål med sosikode 1610 i planen.

Dersom det er krav til seinare detaljregulering av delområde i ei områdeplan, kan endeleg lokalisering av leikeareal for desse områda avklarast ved detaljregulering. Utgangspunktet bør likevel vere at områdereguleringa avklarar kvartalsleikeplassane.

I tillegg må det knytast konkrete og eintydige funksjons- og rekkefølgekrav til formålet leik i føresegnene.

Det er stor forskjell i detaljeringsgraden på reguleringsplanar som blir lagt ut til offentlig ettersyn. Leikeareal må som hovudregel lokaliserast i plankartet uansett detaljgrad, og forankrast med areal-, funksjons- og rekkefølgekrav i planføresegnene.

Det må synast i planomtalen i kva grad kravet til kvartalsleikeplass er oppfylt, jamfør kapittel 3.

Oppstartsmøte

VI viser til [forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter pbl](#) §§ 2 og 3 som gjeld oppstartsmøte og krav til referat. Vi ønskjer at referatet frå oppstartsmøte følger saka på høyring.

Det er viktig at leike- og uteopphaldsareal blir eit sentralt tema på oppstartsmøte mellom kommune og tiltakshavar.

Eksempel på felles føresegner

- Leikeplass L1 skal vere felles for byggeområde BK1 og BK2.
- Utbygginga skal basere seg på prinsippet om universell utforming og tilgjenge for alle.
- Minst halvparten av felles uterom skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn.
- Leikeplassane skal ha støynivå Lden 55 dB eller lågare.
- O.a.

Eksempel på funksjonskrav

- Nærleikeplass L1 skal ferdigstillast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat.
- Minst 50 % av arealet skal ha fast dekke.
- Arealet skal vere sikra med gjerde mot veg og parkeringsplass.
- På kvartalsleikeplass L2 skal det leggst til rette med sykkelløype*

* Sykkelløype kan bytast ut med anna tiltak

Eksempel på rekkefølgekrav

- Nærleikeplass L1 skal vere ferdigstillast med funksjonskrav innan første bustad gis bruksløyve.
- Kvartalsleikeplass L2 skal ferdigstillast med funksjonskrav før første bustad er gitt bruksløyve (meir aktuelt i tettbygde strøk og byar).
- Kvartalsleikeplass L2 skal ferdigstillast med funksjonskrav når 1/3 av bustadane er gitt bruksløyve (meir aktuelt i gravgrendte strøk).

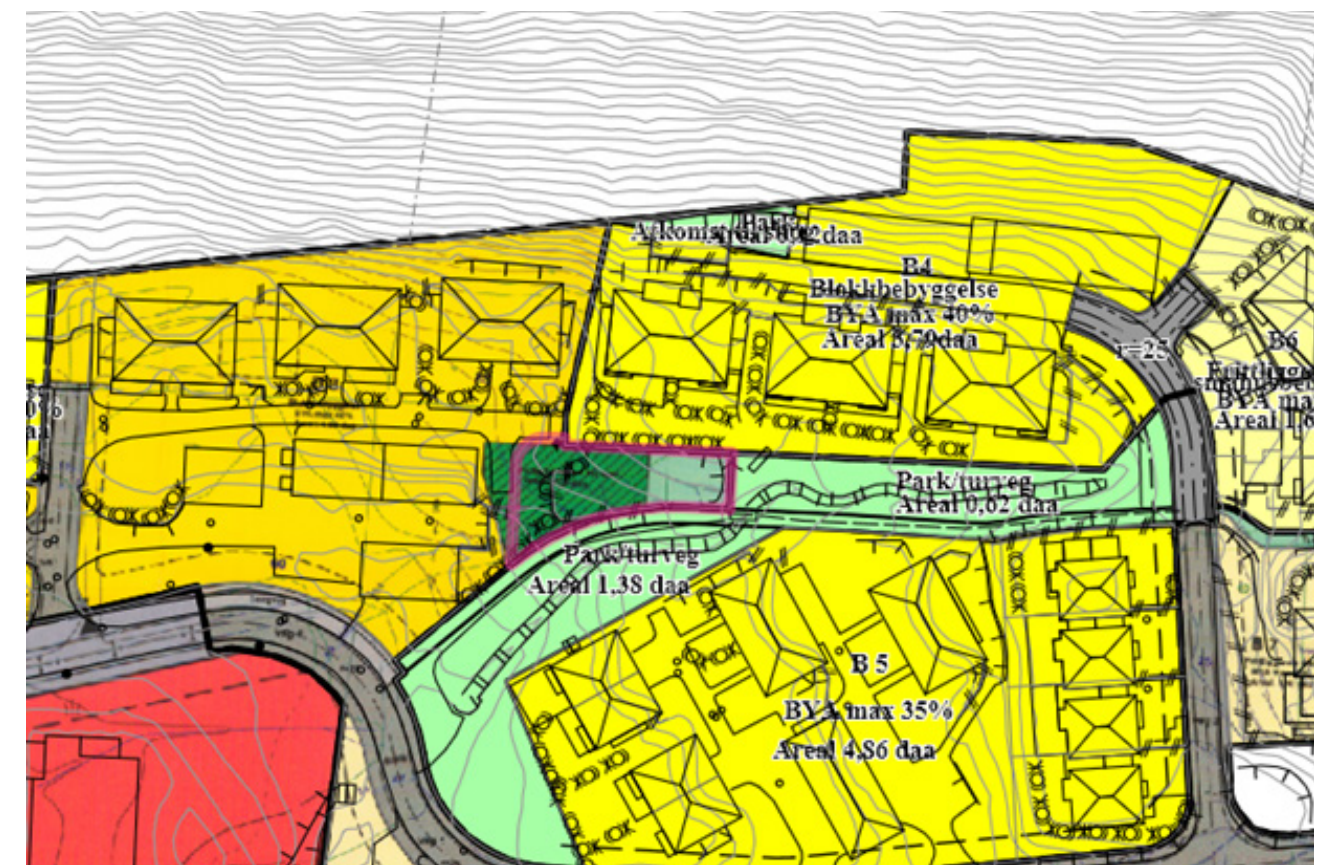
Fylkesmannens minimumskrav for å godkjenne ein reguleringsplan

Kvar reguleringsplan blir behandla særskilt. Saman med krava til leikeplass i kommuneplanen vil tilhøva i planområdet vere avgjerande for valte løysinger.

Fylkesmannen har praksis på å ha motsegn til planar som er i motstrid med følgande moment:

- Eigna areal til leikeplassar må vere sikra i plankart og føresegner. Kor vidt areal er eigna kan vurderast ut frå kvalitetskrav gitt for kommuneplanar.
- Krav til storleik og maksimal gangavstand må samsvare med krava for kommuneplanar.
- Ferdigstilling av leikeareal må vere sikra gjennom rekkefølge- og funksjonskrav i føresegnene.

Eksempel 1 - plankart med leikeplass sentralt plassert

Eksempel 2 – utsnitt av plankart med nærleikeplass sentralt plassert og kvartalsleikeplass trekt litt unna senter av bustadfeltet.

Vedlegg

Sjå under for aktuelle eksempel og lenker til utfyllande informasjon.

A- Eksempel

1. [Kommuneplan Ålesund 2016-2028](#) – ein bykommune
2. [Kommuneplan Averøy 2016-2028](#) – med tettstad og landlege omgjevnader

B- Aktuelle lenker

Lover og reglar:

[Plan- og bygningsloven](#)
[Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planlegging](#)
[Barn og unges interesser i planlegging og byggesaksbehandling](#)
[FNs barnekonvensjon](#)

Rettleiarar:

[Medvirkning i planleggingen – H-2302 B utgitt av KMD 2014](#)
[Innbyggernes medvirkning i planprosesser](#)
[Grad av utnytting – utgitt av KMD 2014](#)
[Byrom – en idehåndbok – utgitt av KMD 2016](#)
[Universell utforming i planlegging etter plan- og bygningslova – utgitt av KMD 2017](#)
[Inkluderende uterom – Universell utforming AS](#)

Nettstader:

[Planlegging.no](#)
[Barn og unges interesser i planleggingen - KMD](#)
[Barnetråkk.no](#)
[Sjumilssteget.no](#)
[Fylkesmannen i Møre og Romsdal](#)
[Møre og Romsdal fylkeskommune](#)

Kartlegging av kvartalsleikeplassar i Volda kommune

25.05.2018

Innleiing

Volda kommune held på med å utarbeide ein «Rettleiar for leike- og aktivitetsområde». Rettleiaren skal mellom andre innehalde krav til nær- og kvartalsleikeplassar.

Tabellen under syner framlegg til avstands- og storleikskrav knytt til nær- og kvartalsleikeplassane.

	Maksimal avstand frå bustad	Minimum storleik
Nærleikeplass (5–20 bueiningar per leikeplass)	Konsentrert småhusbusetnad i sentrumskjernen og blokkbusetnad: 50 m Frittliggande småhusbusetnad og konsentert småhusbusetnad utanfor sentrum: 100 m	200 m ²
Kvartalsleikeplass (20–200 bueiningar per leikeplass)	300 m	1500 m ²

Volda kommune held også på med rullering av kommuneplanen sin arealdel. I samband med dette er det ynskjeleg å sjå nærare på leike- og aktivitetsområda i kommunen. I denne studien har ein fokusert på kvartalsleikeplassane, og ein har forsøkt å finne svar på fylgjande spørsmål:

S. 3: Kvar er dagens kvartalsleikeplassar?

S. 6: Korleis fungerer desse kvartalsleikeplassane i dag, kva er status på dei ulike områda? (Oppsummeringskart s. 53)

S. 56: Er det behov for å sette av nye areal til kvartalsleikeplassar i den nye arealdelen, og kvar er det eventuelt behov?

I 2015 vart leike- og aktivitetsområda i Volda kartlagt av ein sommarstudent frå Høgskulen i Volda, og bilete og tekst frå dette arbeidet er teke med her. Nokre av synfaringane er gjennomført mai 2018 av ein praksisstudent.

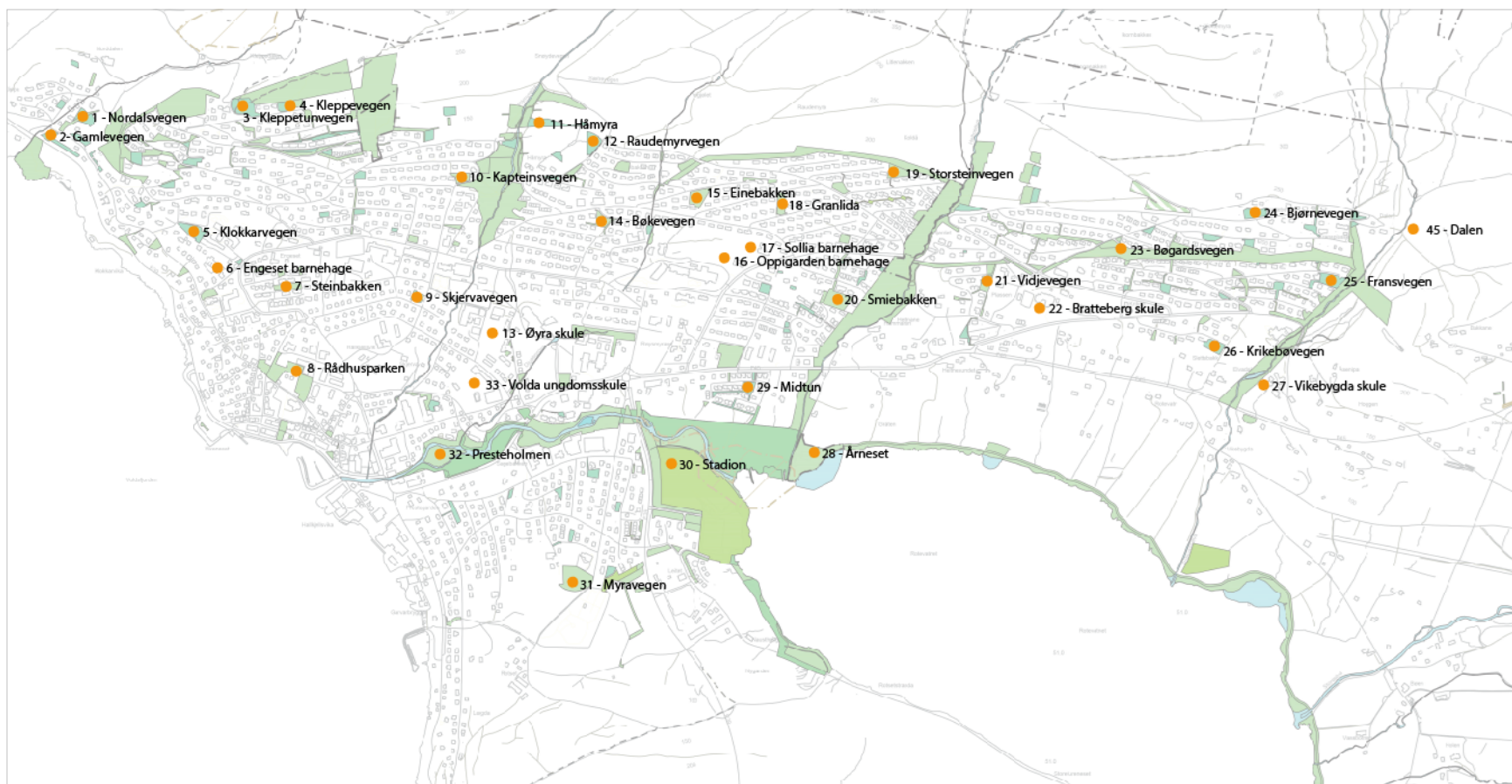
Kvar er dagens kvartalsleikeplassar?

For å finne dagens kvartalsleikeplassar har ein nytta fylgjande kriterie:

- Areala må vere regulert til uteopphaldsareal eller grønnstruktur (med til dømes underformål leikeplass, friområde eller park).
- Areala må ha ein minimum storleik på 1500 m².
- Uteområda til kommunale barnehagar og skular er teke med. Uteområde knytt til private barnehagar og skular er ikkje teke med, då eigarane står fritt til å hindre fri ferdsel.

Resultat:

Karta under syner lokalisering av kvartalsleikeplassane i Volda sentrum, på Mork og på Folkestad. Uteområde tilknytt barnehagar og skular er teke med i oversikta. Austefjord barnehage og skule, Dalsfjord skule og Lauvstad barnehage er også registrert, men visast ikkje på karta.

Figuren over syner lokalisering av kvartalsleikeplassane i Volda sentrum.

Figurane over syner lokalisering av kvartalsleikeplassane i på Mork (til venstre) og på Folkestad (til høgre).

Korleis fungerer desse kvartalsleikeplassane i dag, kva er status på dei ulike områda?

På dei neste sidene vert dei ulike kvartalsleikeplassane presentert med bilete og tabell. Tabellen inneheld informasjon om areal, eigartilhøve, reguleringsføre mål og informasjon om innhald og opparbeiding (jf. synfaring i 2015). Nokre av leikeplassane har også en kommentar knytt til vurdering av arealet, og eventuelle tiltak eller forbetringar som må til for at dette i praksis kan fungere som ein kvartalsleikeplass.

1. Nordalsvegen	9
2. Gamlevegen	10
3. Kleppetunvegen	11
4. Kleppevegen	12
5. Klokkevegen	13
6. Engeset barnehage	14
7. Steinbakken	15
8. Rådhusparken	16
9. Skjervavegen	17
10. Kapteinsvegen	18
11. Håmyra	19
12. Raudemyrvegen	20
13. Øyra skule	21
14. Bøkevegen	22
15. Einebakken	23
16. Oppigarden barnehage	24
17. Sollia barnehage	25
18. Granlida	26

19.	Storsteinvegen	27
20.	Smiebakken	28
21.	Vidjevegen.....	29
22.	Bratteberg skule	30
23.	Bøgardsvegen	31
24.	Bjørnevegen	32
25.	Fransvegen	33
26.	Krikebøvegen.....	34
27.	Vikebygda skule.....	35
28.	Årneset	36
29.	Midtun	37
30.	Stadion	38
31.	Myravegen	39
32.	Presteholmen	40
33.	Volda ungdomsskule	41
34.	Langemyra stadion	42
35.	Morkabrauta	43
36.	Morkåsen	44
37.	Mork skule.....	45
38.	Mork barnehage.....	46
39.	Reset.....	47
40.	Folkestad barnehage	48
41.	Folkestad skule	49

42.	Austefjord skule og barnehage	50
43.	Lauvstad barnehage	51
44.	Dalsfjord skule	52
45.	Dalen	53

1. Nordalsvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
15/68	0,6 + 1,1 = 1,7 daa.	Volda kommune	Felles leikeplass	Leikeplassen er ikkje opparbeidd. Skogsområde med veldig ujamt terreng. Mykje stein/fjell og tett i tett med tred og busker. Vanskeleg å gå gjennom dette terrenget.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Kartutsnitt og bilete 2018:

2. Gamlevegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
15/30 15/67	1,0 + 1,1 = 2,1 daa.	Volda kommune + privat	Lekeplass	Leikeplassen er ikkje opparbeidd. Eit stort område med mykje tred, buskar og høgt gras. Området er en nedoverbakke og viser lite bruk.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Kartutsnitt og bilete 2018:

3. Kleppetunvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
17/22	3,6 daa.	Volda kommune	Leikeplass	Området er ikkje opparbeid som leikeplass, men ber tydeleg preg av mykje aktivitet i frå born og unge, fleire hytter, bord og benkar, grillplass, fint naturområde, med klatretred, stiar, store steinar, mykje trakk. Området opplevast som stort, fin utsikt.	

Bilete 2015:

4. Kleppevegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
17/22	1,4 daa. (+ tilgrensande friområde på 650 m²)	Volda kommune	Leikeplass	Opparbeid leikeplass med ballbinge og to mål, bankar, bord, sandkasse, fugleredehuske, grillplass. Området er delvis innegjerda, ligg oppimot skogen og tursti. Veldig fin utsikt!	

Bilete 2017:

5. Klokkarvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
17/166	2,8 daa.	Volda kommune	Friområde	Opparbeida eldre leikeplass med stor gras flate, to fotball mål, fleire bord/benkar, reiestativ, lita vippe, tredhytte med taustige. Området har klipt gras og er godt haldt vedlike. Leikeapparat i ok stand.	

Bilete 2015:

6. Engeset barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
18/222	4,3 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentlig bygg - barnehage	Opparbeida eldre leikeplass med stor gras flate, to fotball mål, fleire bord/benkar, reiestativ, lita vippe, tredhytte med taustige. Området har klipt gras og er godt haldt ved like. Leikeapparat i ok stand.	

Bilete 2015:

7. Steinbakken

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
18/313	1,9 daa.	Privat	Felles friområde	Området er opparbeida som leikeplass med eldre leikeapparat i dårleg stand. Området inneheld leiketårn, reiestativ uten reier, sandkasse utan sand, dumpe og bord/benkar. Området er noko stelt og haldt vedlike. Klatretårn er svært lealaust og kan utgjere ein risiko.	

Bilete 2015:

8. Rådhusparken

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføre mål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/28	1,5 daa + tilgrensande park.	Volda kommune	Park	Området er opparbeida som leikeplass med klatrestativ, reie, karusell og sitteplassar.	

Bilete 2017:

9. Skjervavegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/96	1,7 daa.	Volda kommune	Leikeplass	Området er innegjerda, og innheld eldre reiestativ, område er ikkje klipt/vedlikehaldt, funksjon som gjennomgangssone/korridor.	

Bilete 2015:

10. Kapteinsvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
18/425 + 18/367	1,5 daa.	Privat + Volda kommune	Friområde	Opparbeid leikeplass med stor sklie, leikarhytte, ballbinge med to fotball mål og basketballkorg, benkar og grillplass, reiestativ, innegjerda område, lite vedlikehald, gras ikkje klipt, stiar i grus mellom leikeapparata. Ligg i nær tilknytning til eit større offentlig friområde.	

Bilete 2015:

11. Håmyra

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
18/403	3,0 daa.	Privat	Lekeplass	(Synfaring er ikkje gjennomført).	Bustadområdet er under opparbeiding.

Kartutsnitt:

12. Raudemyrvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
18/403	2,1 daa.	Privat	Lekeplass	(Synfaring er ikkje gjennomført).	Bustadområdet er under opparbeiding.

Kartutsnitt:

13. Øyra skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/877	8,8 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bygg - undervisning	Skulen (med uteområde) er nyopna i 2017. Opparbeida uteområde med fotballbane, reie, klatrestativ, sitteplassar, amfi, reie, bordtennisbord mm. Litt mykje asfalt?	

Bilete 2017:

14. Bøkevegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/754	1,5 daa.	Volda kommune	Offentleg friområde	Området er ikkje opparbeida om leikeplass, vert nytta som gjennomgangssone/korridor. Området innheld råser/stiar, ei bru og viser mykje trakk og ferdsl. Området er ikkje klipt/stelt.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Bilete 2015:

15. Einebakken

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/296	2,4 daa.	Volda kommune (+ ukjent)	Offentleg friområde	Området har tidlegare vore opparbeida som ballbinge, med gjerde og to fotballmål, område opplevast som igjenngrodd og i lite bruk. Området er stort og ballbingen ligg på ei større flate, der det er helling elles i området. Med meir opparbeiding eignar området seg til leikeformål.	Tidlegare opparbeidd, men kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Bilete 2015:

16. Oppigarden barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/462	4 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bebyggelse	Stort område som inneheld fleire sklier, reiestativ, leikarhytter, leikebuss, sandkasser, basketballbane, stor klatrepark, skogsområde med balanseinstallasjonar, ulike dekkinstallasjonar, fotballbane, asfalterte flater for sykkel. Terrenget er variert noko helling, sandunderlag, skogsområde. Området opplevast som stort.	

Bilete 2015:

17. Sollia barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/159	4,5 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bebyggelse	Området opplevast som svært stort og er tilrettelagt med mange leikeapparat/installasjonar. Dei fleste leikeapparatane er eldre og ber preg av slitasje. 4 x reiestativ, fleire sklier, klatre og balanseinstallasjonar, ulike sandkasser, dekkinstallasjonar, leike båtar, klatretårn med sklie, små sitteplassar, slengtau og ruggedyr, fotballbane, små hus. Området har to små skogsområde tilknytt seg, med flotte tuntred. Svært mange ulike soner for borna å leike i, noko lite fallunderlag.	

Bilete 2015:

18. Granlida

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/89	1,7 daa.	Volda kommune	Offentleg friområde	Tidlegare opparbeidd leikeplass, området er svært igjenngrodd med buskar og tred, stort kolva tred, område opplevast som stort, med ei større flate. Området er delvis innegjerda, tilkomst frå asfaltert veg. Eldre falleferdig reiestativ.	Tidlegare opparbeidd, men kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Bilete 2015:

19. Storsteinvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/89	1,9 daa.	Volda kommune	Offentleg friområde	Leikeplassen er ikkje opparbeidd. Området har svært tett skog og gjengrodd. Var ikkje mogleg å gå gjennom denne skogen. Her var mykje store steinar.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Kartutsnitt og bilete 2018:

20. Smiebakken

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/196	3,7 daa.	Volda kommune	Offentleg friområde	Er opparbeida som leikeareal med fotballbane, klatrevegg, reiestativ, trampoline, sandkasse, lite forsamlingshus, delar av området er innegjerda. Området opplevast som stort men svært dårlig vedlikehald av område og leikeapparat. Nesten alle leikeapparat er øydelagde.	

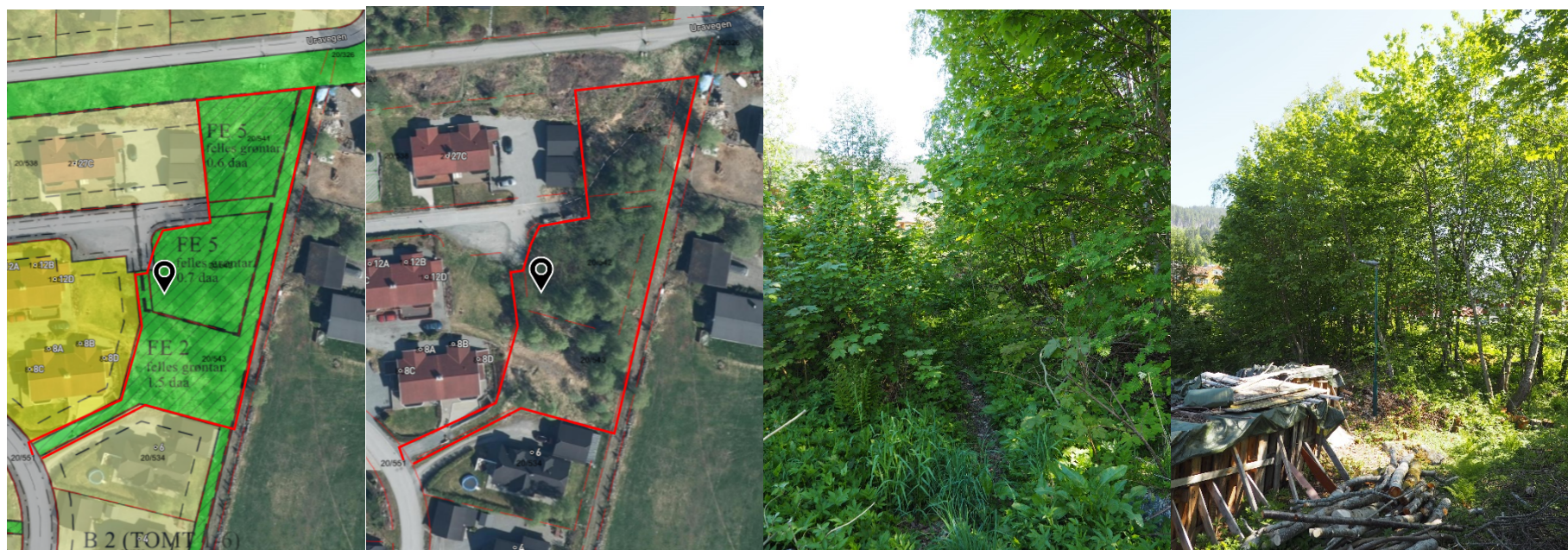
Bilete 2015:

21. Vidjevegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/541 20/542 20/543	0,6 + 0,7 + 1,5 = 2,8 daa.	Volda kommune	Felles grøntareal	Leikeplassen er ikkje opparbeidd. Område med mykje tred og mykje grønt. Verkar som området blir nytta som snarveg. Står ei hytte inni skogen, og det er stabla vedkubbar i området.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

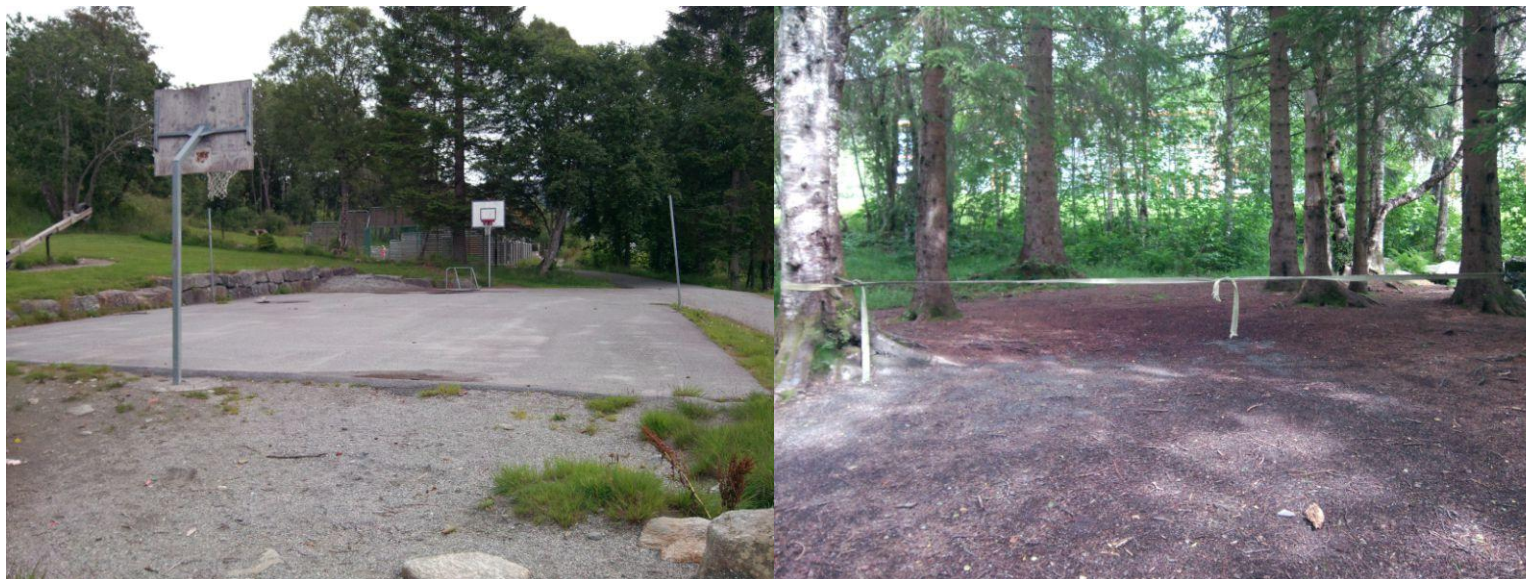
Kartutsnitt og bilete 2018:

22. Bratteberg skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføre mål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/326	19,9 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bygg - undervisning	Skuleområdet inneheld grusbane, basketballbane, ballbinge, dumpe, sklie, 2x gapahuk, bord/benkar, bordtennisbord. Reiestativ uten reier. Området er ein del av eit lite skogsområde, skogen syner mykje trakk og inneheld ballansetau, ulike slengtau.	

Bilete 2015:

23. Bøgardsvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
21/7	9,9 daa.	Volda kommune	Offentleg friområde	Fotballbane, ser ut som den er mykje i bruk. Bord og benkar på fotballbanen. Mange snarvegar på kryss og tvers i området. To bål plassar, litt gjengrodd. Er ikkje tilrettelagt for mindre born.	Manglar tilrettelegging for mindre born.

Kartutsnitt og bilete 2018:

24. Bjørnevegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
21/7	1,8 daa.	Volda kommune	Lekeplass	Området er ikkje opparbeida som leikeplass. Området inneheld ein stor mur og trapp, gjerde langs muren, området er svært igjenngrodd med buskar og tred. Truleg bør området planerast dersom dette skal verte leikeplass, noko ulendt.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Bilete 2015:

25. Fransvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
21/7	2,8 daa.	Volda kommune	Felles lekeareal	Eldre ballbinge/fotballbane, har tidlegare vore opparbeid med dette formålet. Området opplevast som stort, flatt, men igjenngrodd. Dårleg vedlikehald gras, buskar tett inntil bana. Kun eit fotballmål . Området vert nytta som gjennomgangssone/korridor.	Manglar tilrettelegging for mindre born.

Bilete 2015:

26. Krikebøvegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
27/46	1,9 daa.	Volda kommune	Felles lekeareal (ballplass)	Eldre fotballbane med to mål, området er igjenngrodd, viser lite bruk og lite trakk. Mykje buskar, lønnetred, litt ved og hageavfall. Området er stort og flatt.	Manglar tilrettelegging for mindre born.

Bilete 2015:

27. Vikebygda skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
27/33 27/127 27/12	9,7 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune og privat	Offentlig bygning	Opparbeida med fotballbane med eldre fotballmål, to klatrestativ med sklie og klatremuligheiter, reiestativ, basketballbane, klatrevegg, bordtennisbord, benkar, sandkasse, dumpe, store skog og naturområde tilknytt skuleplassen. Terrenget inneheld større flater, og helling, både grus og asfaltdekke.	

Bilete 2015:

28. Årneset

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/585 20/48 20/525	10,3 + 9,1 daa	Volda kommune	Friluftsmål Badeområde	Friluftsområde med mellom andre sandvolleyballbane, badestrand, benkar og bord. Mykje brukt badeplass om sommaren. Skøyteis om vinteren.	

Bilete 2018:

29. Midtun

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
20/16	1,9 daa.	Privat	Felles lekeareal	Området er opparbeida som leikeplass, stort flatt område med lita fotballbane, bord og benkar, ei dumpe for større born og ei for mindre born, reiestativ med klatrevegg, sandkasse. Området er innegjerda, velstelt og har stor bruk.	

Bilete 2015:

30. Stadion

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
30/335 30/53	6 daa.	Volda kommune Volda turn og idrettslag	Anlegg for idrett og sport	Fotballbane, Dirtpark mm.	Manglar opparbeiding av leikeapparat mm for mindre born.

Bilete 2018:

31. Myravegen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
30/2	6 daa.	Privat	Friområde	Området er i dag dyrka mark. Nyttast som akebakke om vinteren. Er ikkje opparbeidd.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass. Har likevel ein viktig funksjon som akebakke.

Bilete 2017:

32. Presteholmen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
29/46	4,9 daa.	Volda kommune	Park	Gjengrodd område som ikkje har fått vedlikehald. Høgt ugras. Mykje vedkubbar er stabla rundt om kring. Eit stort gammalt veksthus/drivhus som står igjen. Det er ei høg pipe ved sidan av drivhuset. Her er to benkar i god stand. Tydeleg og fin sti til «øya».	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Bilete 2018:

33. Volda ungdomsskule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
19/164 19/251	14 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bygning	Stor asfaltert skuleplass, inneheld nyare ballbinge, basketballbane, volleyballbane, asfaltert fotballbane med to mål, nokre bord/benkar	

Bilete 2015:

34. Langemyra stadion

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføre mål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
12/39 12/40 12/41	31 daa.	Privat Mork idrettslag	Friområde	Stort område med kunstgrasbane. Eldre fotballbane med to mål ved sidan av kunstgrasbanen som har delvis grus og delvis gras. Her er opent og området ser ut til å ha fått vedlikehald. Området ved sidan av stadion er det eit stort byggeområde med mykje stein og grus.	Manglar tilrettelegging for mindre born.

Kartutsnitt og bilete 2018:

35. Morkabrauta

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
11/115	1,6 daa.	Volda kommune	Lekeplass	Ikkje opparbeidd leikeplass. Mykje skog og høgt gras, ikkje mogleg å gå gjennom. Det er eit bratt område som gjer det vanskeleg å kome seg til leikeplassen. Er ikkje mogleg å gå ned til Morkaåsen, utan å gå på andre sine eigendomar. Burde ha samanheng/veg som går frå Morkabrauta og ned til Morkaåsen.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Kartutsnitt og bilete 2018:

36. Morkåsen

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
11/115	1,7 daa.	Volda kommune	Lekeplass	Stort område, men ikkje opparbeidd leikeplass. Ujamt og nedoverbakke i terrenget med ugras og småsteinar. Kom meg til området kun frå nedsida. Vanskeleg å finne fram utan å gå på andre sine eigendomar, vegen til leikeplassen burde vere godt markert.	Ikkje opparbeidd, kan ikkje reknast som ein fungerande kvartalsleikeplass.

Kartutsnitt og bilete 2018:

37. Mork skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
12/46	9,2 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentleg bebyggelse	Skuleplass med større grusareal/flate som inneheld ny ballbinge, større klatreinstallasjon med sklie, reiestativ med to reier, 3x bord/benkar under tak. Leikeapparata framstår som nye og moderne. Asfaltert gangveg inn mot leikeområde. Skuleplassen ligg inn mot liten skog og landbruksområde.	

Bilete 2015:

38. Mork barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
12/44	2,2 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Allmennyttig formål	Området inneheld stor sklie, sandkasser, 3x båtar, leikebuss, gapahuk, dumpe, fleire reiestativ, slengtau, kjøkkenhage, ute kjøkken, små avdelingar for dei minste, terrenget er nokså flatt.	

Bilete 2015:

39. Reset

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføre mål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
13/107	1,5 daa.	Privat	Felles lekeareal	Opparbeida kvartalsleikeplass. Volda sin fineste? Stor sandkasse, reier, klatrestativ, stor «not-hengekøye», klatretre, fotballbane, ballvegg, slakk-line, turnringer, silebaner, benkar, samlingsplass under tak, blomstrar, traktor	

Bilete 2018:

40. Folkestad barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
107/86	4,9 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentlig bygg - institusjon	Området inneheld klatrehus, stort reiestativ, leikebåt, dumpe, samlingsplass, telt med matbord, stor sandkasse, klatrenett, området er innegjerda, velstelt klippt gras, leikeapparata er gamle og slitt, manglar noko fall underlag.	

Bilete 2015:

41. Folkestad skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
106/16	14,7 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune	Offentlig bygg - undervisning	Området inneheld stor grusbane med 4 fotballmål, nyare ballbinge, 2 leikeområde med klatre installasjonar, sklie, reiestativ, sandkasse, dumpe. Eit område med bord og benkar. Terrenget består av store flater med ulik nivåskilnadar, panorama utsikt, området opplevast som stort, veldig flotte tuntred.	

Bilete 2015:

42. Austefjord skule og barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
47/10	Ca. 8,5 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune		Stort uteområde med tilgang til mindre skog, området er opparbeida med stor fotballbane, ny ballbinge, nytt klatrestativ, sklie og reiestativ. På nedsida av bygget er det installert reiestativ og ulike balanseinstallasjonar, sandkasse. Området har grill og nokre bord/benkar.	

Bilete 2015:

43. Lauvstad barnehage

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
160/28	Ca. 3 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune		Stort innegjera område med fleire sklier, stort reiestativ, klatrenett, dumper, ulikebalanse installasjonar, leikebuss og gapahuk. Grønsakshage, sandkasser, terrenget er nokså flatt med plen dekke, og små grusstiar. Eldre leikeapparat som er noko slitt.	

44. Dalsfjord skule

Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
146/18	Ca. 16 daa. (Tomt inkludert bygningar mm.)	Volda kommune		Opparbeida uteområde med fotballstadion, kunstgrasbane, stor basketballbane, sandkasse, reiestativ, klatreinstallasjonar, klatrenett i skogen, stor sklie, dumpe, vogge, bordtennisbord, bord og benkar. Området er svært godt haldt vedlike og leikeapparata framstår som nye og moderne. Terrenget er ei større flate, med skråningar rundt, i hovudsak grus, kunstgras og plengras.	

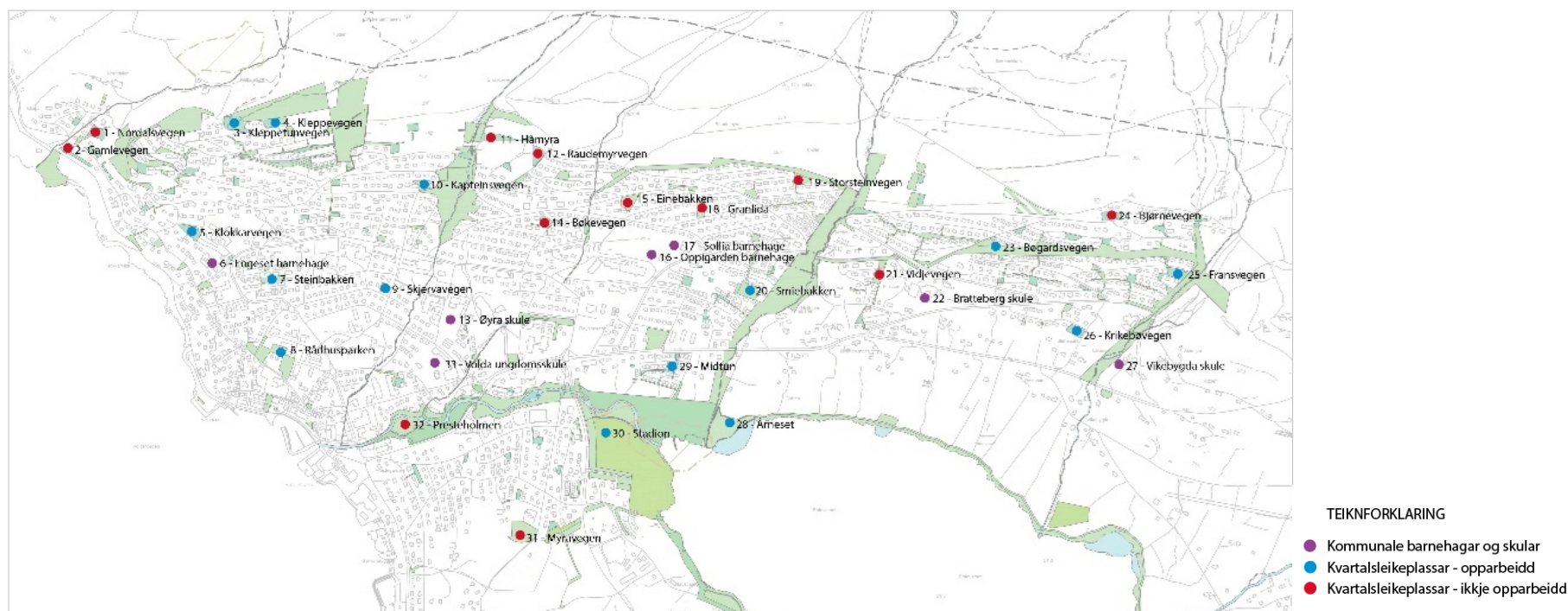

45. Dalen

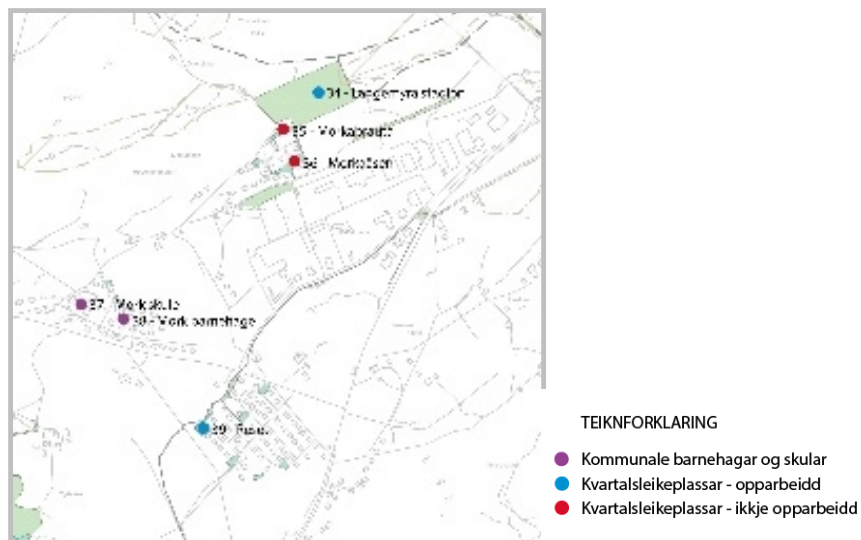
Gbnr.:	Areal:	Eigar:	Reguleringsføremål:	Innhald og opparbeiding:	Kommentar:
22/1		Privat	LNF	Dyrka mark. Området nyttast til akebakke om vinteren. (Registrert som ein mykje nytta akebakke i barnetrakkregistreringar. Synfaring ikkje gjennomført).	

Oppsummeringskart

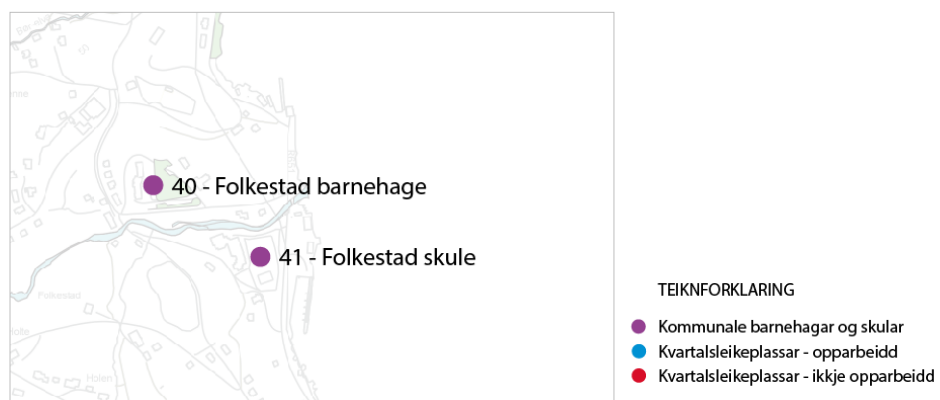
Figurane under syner kva kvartalsleikeplassar som er opparbeidd og ikkje. Blå prikkar syner kvartalsleikeplassar som har vore/er opparbeidd. Det kan likevel vere at dei ikkje er godt heldt ved like, eller at dei til dømes ikkje er tilrettelagt for mindre born. Raude prikkar syner kvartalsleikeplassar som ikkje er opparbeidd eller av andre grunnar ikkje kan reknast som fungerande kvartalsleikeplassar. Lilla prikkar syner kommunale barnehagar og skular. Desse er ikkje offentleg tilgjengelege på dagtid.

Status kvartalsleikeplassar i Volda sentrum.

Status kvartalsleikeplassar på Mork.

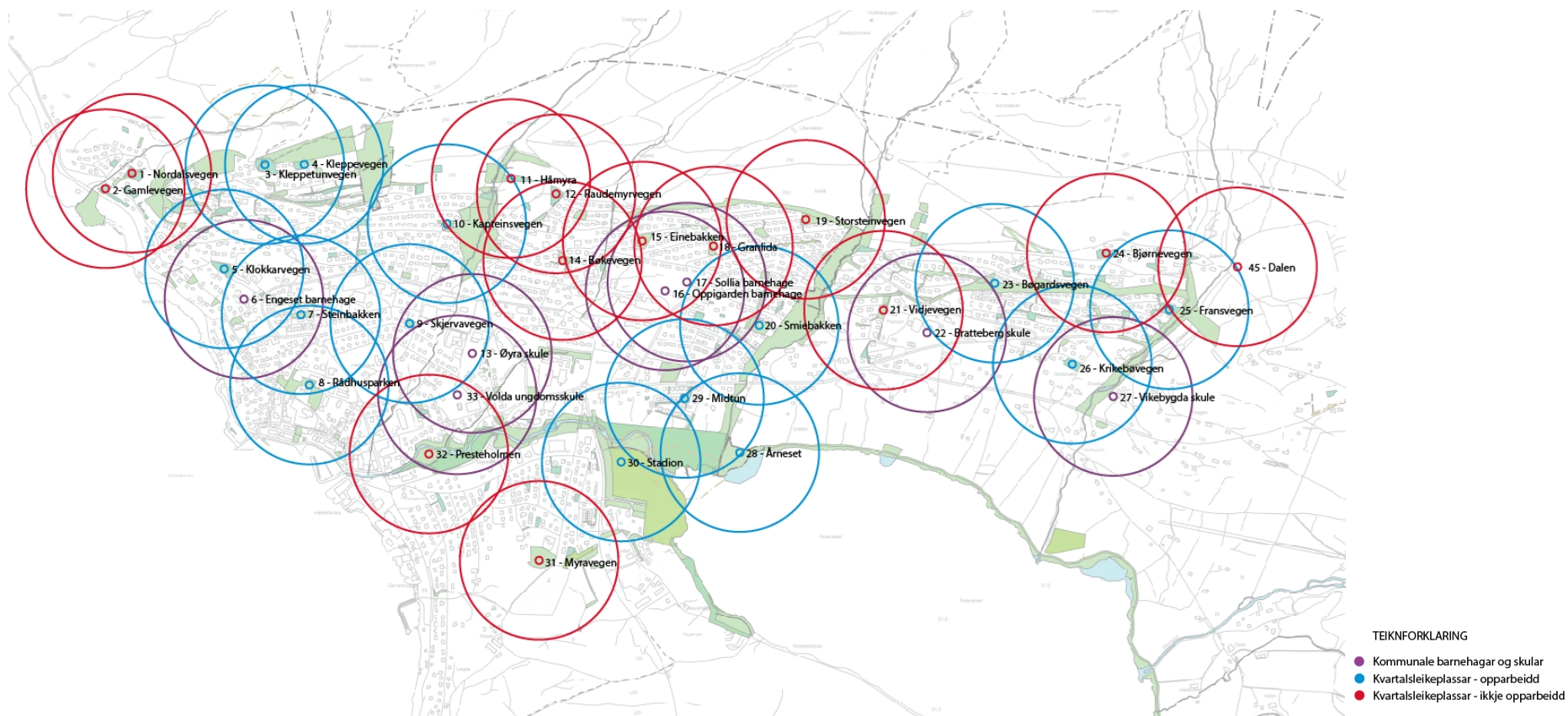
Status kvartalsleikeplassar på Folkestad.

Er det behov for å sette av nye areal til kvartalsleikeplassar i den nye arealdelen, og kvar er det eventuelt behov?

For å finne ut om det er behov for å sette av nye areal til kvartalsleikeplassar i ny arealdel har ein gjort ein studie av dagens kvartalsleikeplassar. I rettleiaren for leike- og aktivitetsområde er det foreslått at maksimal avstand frå bustad til kvartalsleikeplass skal vere 300 meter. I figurane under har ein sett på ein radius på 300 meter til kvar kvartalsleikeplass. Figuren under syner kvartalsleikeplassar som har vore/er opparbeidd. Her er ikkje skular og barnehagar teke med, da dei ikkje er offentleg tilgjengelege på dagtid. Sjølv om kvartalsleikeplassane er markert på kartet, kan dei likevel vere dårleg heldt ved like, ikkje vere tilrettelagt for mindre born el. Dei neste figurane inkluderer ulike type kvartalsleikeplassar.

Figuren over syner kva bustadar i Volda sentrum som ligg innanfor 300 meter frå opparbeidde/«fungerande» kvartalsleikeplassar.

Figuren over syner kva bustadar i Volda sentrum som ligg innanfor 300 meter frå dei ulike kvartalsleikeplassane.

Figuren over syner kva bustadar i på Mork (til venstre) og på Folkestad (til høgre) som ligg innanfor 300 meter frå dei ulike kvartalsleikeplassane.

Resultat:

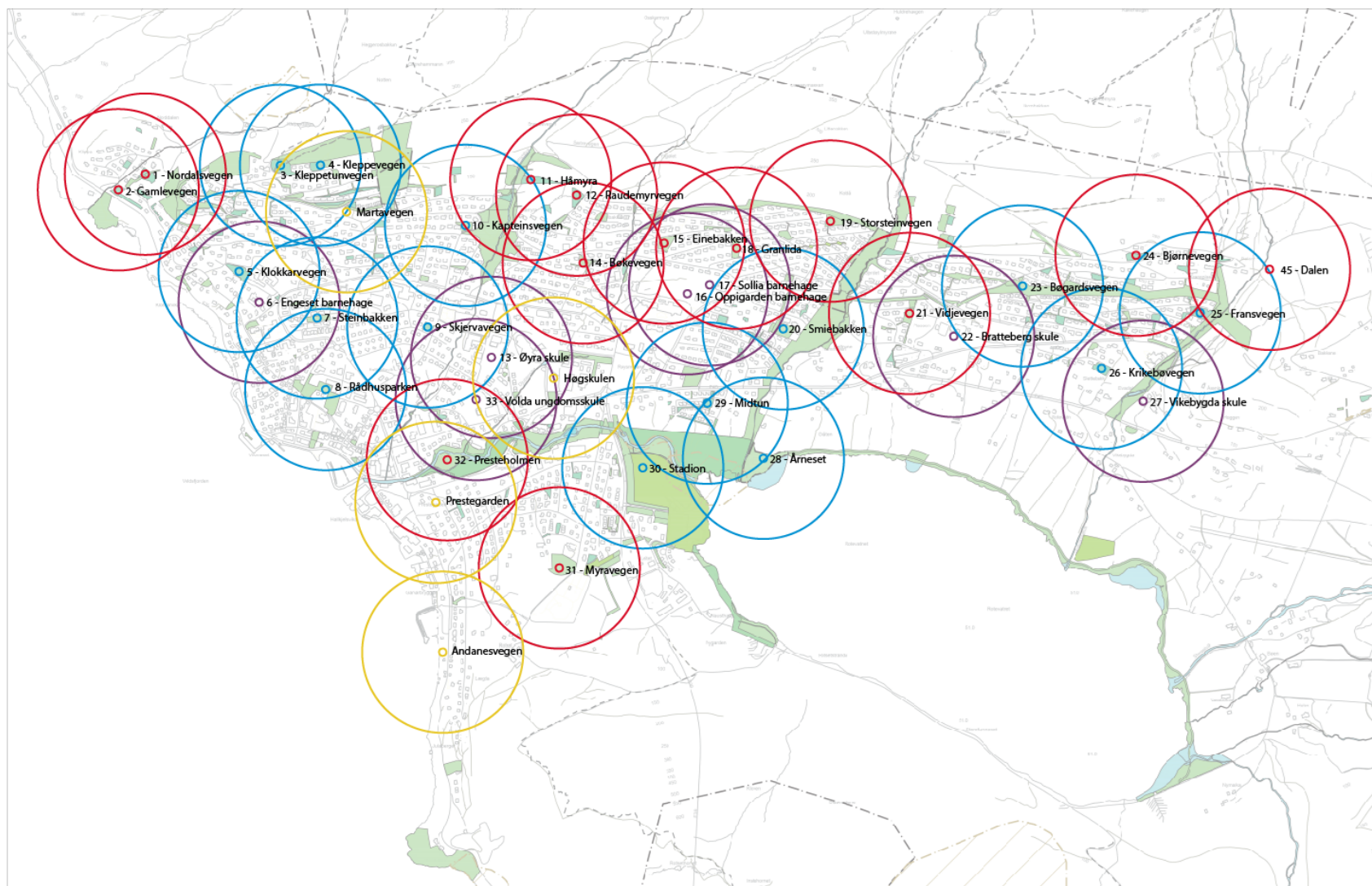
- Det er mange born i tettstaden Volda som bur lenger enn 300 meter unna opparbeidde og offentleg tilgjengelege kvartalsleikeplassar.
- Det er sett av areal til leikeplassar fleire stader, som ikkje er realisert/opparbeidd.
- På Rotset er det ikkje tilstrekkeleg areal sett av til leikeplassar, mange bustadar ligg lengre enn 300 meter unna ein kvartalsleikeplass.
- Kvartalsleikeplassane på Mork er ikkje opparbeid, og bustadane i området manglar fungerande kvartalsleikeplassar. Langemyra stadion er opparbeidd med fotballbanar, men er ikkje tilrettelagt for mindre born eller variert aktivitet.
- Kvartalsleikeplassane i Nordalsvegen (1) og Gamlevegen (2) er ikkje opparbeid, og bustadane i området manglar fungerande kvartalsleikeplassar.
- Det manglar areal sett av til kvartalsleikeplass i området rundt høgskulen.

På bakgrunn av denne analysen bør ein vurdere å gjere tiltak for å heve kvaliteten på kvartalsleikeplassane i Volda tettstad. Ein må til dømes ha rekkefølgekrav i reguleringsplanar, og passe på å fylgje opp desse. Ein kan også vurdere å gjere som andre kommunar; sette av eit visst beløp med midlar årleg som grendalag eller andre kan søke om; øyremerkt opparbeiding av kvartalsleikeplassar. Kommunen kan også vurdere å ta på seg å opparbeide og helde ved like fleire kvartalsleikeplassar sjølv.

På bakgrunn av denne analysen bør ein også vurdere å regulere fylgjande område til leikeplassar/friområde i ny arealdel:

- Martavegen.
1,4 daa (+tilgrensande friområde/leikeareal) Er i dag regulert til offentleg formål – barnehage. Eigar: Volda kommune
- Andanesvegen
1,9 daa. Er i dag regulert til naustføremål. Eigar: Volda kommune + privat.
- Prestegarden
Er i dag bandlagt etter lov om kulturminner. Opplysningsvesenets fond eig tomta.

I tillegg bør ein vurdere å opparbeide ein kvartalsleikeplass på høgskuleområdet, da dette er eit område som manglar kvartalsleikeplass i dag. Dette er eit utviklingsområde, der ein har planar om både idrettshall og symjehall. Viss desse planane vert realisert vert området eit viktig målpunkt for born og unge i Volda, og ein bør sjå uteområda i samanheng med nye planar.

I figuren over er framlegg til fire nye kvartalsleikeplassar markert med gul sirkel (Martavegen, Andanesvegen, Prestegarden og Høgskulen). Figuren syner at desse kvartalsleikeplassane vil dekkje bustadområde som i dag har dårleg tilgjenge på areal sett av til kvartalsleikeplassar.

Bilete Andanesvegen og Prestegarden 2018:

Oversikt høyringsinstansar :

- Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne
- Forvaltningsutvalet
- Ungdomsrådet
- Eldrerådet
- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Teknisk sektor
- Sektor for opplæring og oppvekst
- Austefjord barnehage
- Bratteberg barnehage
- Engeset barnehage
- Folkestad barnehage
- Hjellbakkane barnehage
- Lauvstad barnehage
- Mork barnehage
- Oppigarden barnehage
- Rotset barnehage
- Røysmarka studentbarnehage
- Sollia barnehage
- Trollsetta barnehage
- Øyra barnehage
- Austefjord skule
- Bratteberg skule
- Dalsfjord skule
- Folkestad skule
- Mork skule
- Ulvestad barneskule
- Vikebygda skule
- Volda ungdomsskule
- Øyra skule

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2017/407

Arkivkode: D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
99/18	Formannskapet Kommunestyret	05.06.2018

SYMJEBASSENG I SENTRUM I VOLDA KOMMUNE - ANALYSERAPPORT

Administrasjonen si tilråding:

1. Kommunestyret tek Analyserapporten frå Asplan Viak til vitende.
2. **Alt. 1:** Kommunestyret ber rådmannen å planlegge og innarbeide eit 12,5 m basseng knytt til Øyra skule i Budsjettet for 2019.
3. **Alt. 2:** Kommunestyret ber rådmannen med bakgrunn i saksutgreiinga og analyserapporten frå Asplan Viak utarbeide romprogram og skisseprosjekt for eit nytt badeanlegg i Volda i tilknytt Campus Arena. Badeanlegget skal ta utgangspunkt i anbefalt program, men med 12,5 m breidde på 25 m bassenget.
 - 3.1. Ulike behov og løysingar skal utgreiast, og tilpasningar i høve til Campus Arena skal vurderast. Det skal gjerast faglege og kostnadmessige vurderingar og ein skal så langt råd er, avklare økonomisk medverknad frå andre. Ein ber om at m.a. problemstilling rundt bruk av stupetårn og 12,5 m breidde på bassenget vert vurdert.
 - 3.2. Rådmannen skal knyte til seg representasjon frå brukargruppene og nødvendig badfagleg rådgjevingsekspertise i arbeidet.
4. Romprogram med skisseprosjekt og kostnadskalkyle vert å leggje fram innan 01.06.19. I samband med planlegginga av idrettshallen, så føreset kommunestyret at tilrettelegging for påbygg av svømmehall og grensesnittet mellom desse to anlegga vert ivareteke.
5. Kommunestyret vil vurdere utbygging i samband med handsaminga av komande budsjett og økonomiplan.

Vedleggsliste:

1. PS 60/17 sak **SYMJEBASSENG I SENTRUM I VOLDA KOMMUNE - SPØRSMÅL OM FRAMTIDIG LEIGE I SYMJEHALLEN ETTER 2020.**
2. Volda kommune – Bad og svømmeanlegg Volda Analyserapport d.s. 15.05.2018
3. Fråsegn frå Interessegruppa for nytt Voldabad d.s.
4. Mail frå Høgskulen d.s. 03.05.2018
5. Skriv frå Volda Næringsforum
6. Avisinnlegg i Smp 12.mai 2018 med svar frå Frode Nysæter Viak Asplan AS

SAMANDRAG AV SAKA

Med bakgrunn i vedtak i PS 60/17 har rådmannen fått utarbeidd ein analyserapport for bad og svømmeanlegg. Rapporten vert med dette lagt fram for formannskapet/kommunestyret for førehaving og evt. vidare framdrift.-

Det tilrådde alternativet frå Asplan Viak er større enn kommunestyret sitt «primære» ynskje i PS-sak 60/17, men *«å bygge et anlegg med 25 meter konkurransebasseng (25 x 15,5 m) med et opplæringsbasseng på 12,5 x 9,5 meter uten tilleggsaktiviteter vil trolig vere det dyreste alternative med tanke på årlige kostnader, da dette gir store investeringer og driftsutgifter, men færre betalende gjester og relativ lav attraktivitet.»*(jfr. S. 25 i rapporten)

SAKSOPPLYSNINGAR/FAKTA

Innleiing:

Kommunestyret gjorde slikt vedtak i sak PS 60/17:

1. ***Kommunestyret i Volda syner til saksutgreiinga under og vil allereie no signalisere at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å halde fram med å leige symjehallen ut over 2020 på dei nye vilkåra som går fram av skrivet.***
2. ***Med tilvising til pkt. 1 må kommunen sette i verk ein prosess for å oppretthalde lovpålagt symjeopplæring for elevane i sentrum frå det tidspunktet kommunen ikkje lenger er leigetakar i symjehallen.***
3. ***Primært ynskje Volda kommune å byggje 25 meters basseng på høgskuletomta evt. i tilknytning til Volda Campus Arena) og evt. med opplæringsbasseng i tillegg. Ein føresetnad for ei slik løysing er ei betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar.***
4. ***Dersom pkt. 3 ikkje er mogleg å realisere vil Volda kommune bygge 12,5 m basseng knytt til Øyra skule.***

Med bakgrunn i at kommunen har gjort vedtak om at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å leige utover 2020 på dei vilkåra som går fram av HVO sitt skriv d.s.02.03.2017, ba rådmannen formannskapet om å få gjort eit analysearbeid for å kome vidare med arbeidet for å finne fram til alternative løysingar.

Asplan Viak AS vart engasjert og fekk i oppdrag å utarbeide ein overordna rapport som skal gje ei innleiande analyse for best mogleg bad og svømmeanlegg i Volda kommune.

I analysen som fylgjer vedlagt til vitende har Asplan Viak etter oppdrag frå kommunen sett på og vurdert;

- Behovs- og besøksanalyse. Ein har gått gjennom basisbehovet og forhold som påverkar besøkspotensialet. I tillegg er det vurdert synergieffektar.
- Storleik og innhald på badeanlegget. Asplan Viak kjem med eit anbefalt program som mest mogleg tek sikte på å kome til møtes basisbehovet og besøkspotensialet.
- Byggekostnader. Vurdering av forventa byggekostnader basert på erfaringstall frå fleire svømmeanlegg over heile landet.
- Finansiering. Ein overordna gjennomgang av sannsynlege tilskot og samla finansieringsbehov.
- Driftsøkonomi; inntekter – kostnader.
- Gjennomføringsstrategi og driftsmodell. Gjennomgang av ulike modellar.
- Framdrift. Vurdering av prosess og framdrift frem til opning av badet.

Ved planlegging av eit framtidsretta anlegg må ulike grupper sine behov kartleggast og balanserast i eit best mogleg program.

Sjølv om kommunen sitt primære behov for eit svømmeanlegg i sentrum er å oppretthalde **lovpålagt symjeopplæring for elevane i grunnskulen**, så har kommunestyret i pkt. 3 ovanfor uttrykt eit ynskje om å sjå på om det er mogleg å få til ei noko større utbygging med utvida funksjonalitetar i tilknytning til den nye idrettshallen på høgskuleområdet (Campus Arena).

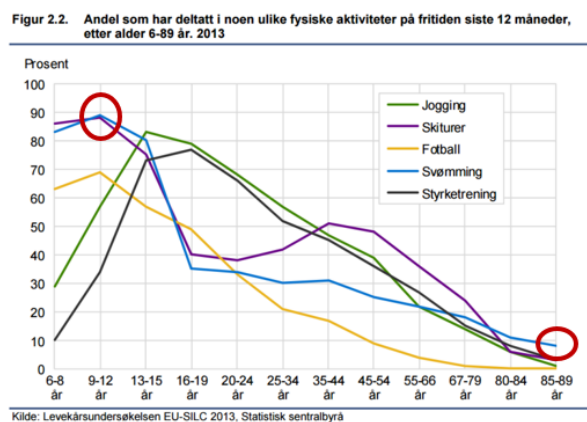
I reguleringsplanen for idrettshall på «høgskuleområdet» er det lagt opp til ein slik kombinasjon med eit areal til symje/badeanlegg på om lag 2,2 mål, noko som vil kunne gje plass til eit anlegg i Volda som er tilrådd i rapporten.

For å få ein god prosess på denne saka før analyserapporten vert lagt fram for folkevalt organ, har rådmannen bede om innspel på rapporten frå m.a. *Campus Arena AS, Høgskulen, Interessegruppa/symjegruppa i Volda, oppvekstsjefen og Næringsforumet i Volda*. Eg vil kome attende til dei innspela seinare i utgreiinga.

Om hovudpunkta i rapporten;

I behovsanalysen vert det i tillegg til lovpålagt skulebehov vurdert ulike grupper sine behov som m.a. ; idrettens, funksjonshemma, folket (dei uorganiserte), nye brukargrupper i tilknytning til m.a. idrett- treningssenter- skadeførebygging og rehabilitering, samt samfunnsnyten i folkehelseperspektiv.

Noko av det interessante i den samanheng er figuren 2.2. på side 10 som fortel at svømmeaktivitet er den aktivitet som skil seg ut både i ung alder (9-12 år) og for dei veksande eldregruppene (over 75 år)

Det går også fram av rapporten at som tilbod til innbyggjarane syner undersøkingar at færre enn 10 pst. av befolkninga er brukarar av tradisjonell 25 meters symjehall, medan eit moderne anlegg har over 70 pst. av innbyggjarane som brukarar. Eit moderne anlegg vil såleis kunne gje ein folkehelsegevinst og fritidstilbod til langt fleire, og langt høgre inntekter for badet. Det er også gjort eit forsøk på å kvantifisere folkehelsegevinsten i kap. 8.4.

Det vert i behovsanalysen og synt til andre synergjar som turisme, positiv stadsutvikling, arbeidsplassar og kommunale inntekter.

I besøksanalysen har Asplan Viak lagt til grunn statistisk grunnlagsmateriale frå moderne folkebad som er bygt dei siste åra og som har eit noko større tilbod enn det som er aktuelt i Volda. Meir om metoden går fram av side 14 i rapporten.

Modellen skil mellom besøkjande frå fastbuande og besøkjande frå reiseliv og den nyanserer både befolkningsgrunnlaget og reiselivsbesøket. I tillegg drøfter modellen besøksfaktorar som konkurrerande anlegg, vêrtilhøve (badeanlegg og andre fritidstilbod) m.m.

Rapporten ser på det publikumet som kjøper biletter; - **kven er dei? kvar kjem dei i frå? Og kvifor kjem dei hit?**

Modellen legg til grunn at dei viktigaste faktorane som på verkar besøkstalet for dette publikummet er;

1. Badet si attraksjonskraft
2. Befolkningsgrunnlag
3. Reiseliv
4. Konkurrerande tilbod
5. Veret/geografi (dårleg ver er godt ver for innandørs bading)
6. kultur for bading
7. Opningstider
8. Billettpris
9. Service

Etter gjennomgåing av dei aktuelle faktorane konkluderer rapporten i kap. 5.8 med ei oppsummering der ein anslår besøkspotensialet til mellom **42.000 og 59.000 besøkjande i året**

I tillegg kjem skular, lag og foreiningar. Til slutt under denne analysen vert talet kontrollert mot Sunndal svømmehall og Trivselshagen bad på Sandane.

Kommentar:

Dei mange festivalane med tilreisande som er i Volda og Ørsta gjennom året saman med den aukande friluftsturismen som skjer i området medfører truleg at besøkspotensialet innanfor reiselivet er større enn dei 10-15.000 som er vurdert i rapporten. Det vil kunne påverke inntektsmulighetene for eit badeanlegg ,

Storleik og innhald på badeanlegget.

Minimumsframlegget til kommunen med eit 12,5 m. opplæringsbasseng er ikkje vurdert vidare i rapporten då dette alternativet i utgangspunktet kun vil vere tenleg for lovbestemt symjeopplæring i skulen.

Rapporten konkluderer med at kommunen sitt mest ambisiøse framlegg (pkt. 3 i vedtaket PS sak 60/17) utan tilleggsaktiviteter **«vil trolig vere det dyreste alternativet med tanke på årlige kostnader, da dette gir store investeringer og driftsutgifter, men færre betalende gjester og relativ lav attraktivitet.»**

Med bakgrunn i behov- og besøksanalysen, attraktivitet og økonomi tilrår rapporten innhald og storleik for eit **mindre moderne folkebad** i Volda. Anbefalt program er trenings-/konkurranserbasseng på 25x15,5 meter, opplæringsbasseng på 12,5 x 9,5 meter, barnebasseng på 40m2, enkle *«velværeelement, utekulp og enkel vassrutsjebane.»*

Dersom ein ynskjer å redusere kostnader, vil det første tilrådde steget vere å redusere breiddemålet på trenings-/konkurranserbassenget frå 15,5 meter til 12,5 meter. Det vil gje vesentlege innsparingar utan at inntektene vert særleg reduserte. (Netto om lag 16 mill)

Alternativet der ein ikkje har med barnebasseng, boblebad, badstuer og sklie vil vere det dyraste dersom ein ser på levetidskostnadane inkludert synergieffektar.

Innspel og kommentarar

Campus Arena AS,

Positiv til at rapportens vinkling på at det må bli noko meir enn eit reint svømmanlegg som då opnar opp for ei større brukargruppe – og betre økonomi

Høgskulen,

«AKF/idrett og friluftsliv har desse krava for anlegget dersom dei skal drive undervisning der:

- Basseng 25m, djup 1m – 4m
 - 15,5 meter bredde vil vere flott, men vi klarer oss også med 12,5 meter bredde.
- Stupetårn 1m – 3m – 5m
 - HVO kan evt flytte stupeundervisninga til eit anna anlegg dersom det ikkje blir bygd stupetårn i Volda, dette utgjør 60 timar i året
- Lagerrom for HVO-utstyr ca 25 kvm
- Separat garderobe for lærarar

I tillegg har AKF/idrett og friluftsliv desse ønska for anlegget

- Opplæringsbasseng
- «Teorikrå» / skjerna samlingsplass for rundt 25 personar
- Inngangsdør, der dei kan ta inn/ut kajakkar
- Lydanlegg
- Støydempande tiltak i «storhallen»

Interessegruppa/symjegruppa i Volda,

«Symjegruppa påpeikar at det vil gå kraftig ut over bruken, ditto inntektene, om vi ikkje bygg stupetårn og 8 baners bredde i konkurransebassenget. Eit breiare basseng vil auke parallellbruken mykje og då inntektsgrunnlaget. Ulstein arena kan p.t. ha ope berre ei bane mens det vert utført stup. Dette avgrensar bruken betydeleg.»

Næringsforumet i Volda.

«I same punkt vil vi oppmode heilt konkret til at ein ikkje vel å redusere kostnader ved å redusere storleik/bredde, mv. på anlegget, jmf. rapportens innspel om langsiktig lønnsamd.»

Byggekostnader og tilskot

Rapporten konkluderer med at det er stor knytt usikkerheit til byggekostnader. Med «beste veg» til realisering ligg usikkerhet på pluss 30% og minus 15%. Ut frå røynsle skuldast usikkerheita faktorar som; strengere byggeforskrifter, vanskelege grunntilhøve, liten konkurranse, geografisk plassering og høgt ambisjonsnivå.

Vurdering gjev eit slikt anslag på dei ulike alternativa;

Type anlegg;	Lågaste anslag – 15%	«Mediankostnad» med usikkerhetskostn.	Høgste anslag + 30%
Anbefalt anlegg	149 mill.	175 mill.	227 mill.
Utan barnebasseng	136 mill.	160 mill.	208 mill.
Med 12,5 meter breidd	134 mill.	158 mill.	205 mill.

Type anlegg;	Anbefalt anlegg	Utan barnebasseng	Med 12,5 meter breidd
1. Kostnad (utan usikkerhetsavsetning)	159 mill	146 mill	144 mill
2. Spelemidlar	29 mill	29 mill	25 mill
3. Mva –komp 80% (jfr, s 33)	23 mill	21 mill	21 mill
(2+3)	52 mill	50 mill	46 mill
4. Rest finansieringsbehov	107 mill	96 mill	98 mill
30 år 5% rente			
Totale årlege finanskostnader utan interkommunalt tilskot	7,0 mill	6,2 mill	6,4 mill

Det kan også gjevast interkommunalt tilskot dersom anlegget vert etablert som eit interkommunalt anlegg. Det krev minimumsbidrag frå anna kommune på minst 5% og i tillegg 5% bidrag i drift i 20 år. For dei ulike alternativa vil dette kunne utgjere frå 4,8 mill. til 5,4 mill. i tillegg til bidrag i drifta.

Driftsøkonomi

Driftsinntekter.

I modellen for dei ulike programma har ein på side 36 og 37 anslått inntekter på badeanlegget;

	Lav	Høg	Snitt
Anbefalt program			
Billettjøpande publikum (snittpris kr. 90)	3,8 mill	5,3 mill	4,5 mill
Kafeteriasal	0,2 mill	0,9 mill	0,5 mill
Sal artiklar (handkle, badekle, sjampo m.m.)	0,1 mill	0,2 mill	0,2 mill
Utleige (20% av billettjøpande)	0,3 mill	0,5 mill	0,4 mill
Sum inntekter årleg	4,5 mill	6,8 mill	5,6 mill
Utan barnebasseng			
Billettjøpande publikum (snittpris kr. 90)	2,8 mill	4,1 mill	3,4 mill
Kafeteriasal	0,2 mill	0,7 mill	0,4 mill
Sal artiklar (handkle, badekle, sjampo m.m.)	0,1 mill	0,1 mill	0,1 mill
Utleige (20% av billettjøpande)	0,2 mill	0,4 mill	0,3 mill
Sum inntekter årleg	3,3 mill	5,2 mill	4,3 mill
Med 12,5 m basseng			
Billettjøpande publikum (snittpris kr. 90)	3,6 mill	5,1 mill	4,4 mill
Kafeteriasal	0,2 mill	0,9 mill	0,5 mill
Sal artiklar (handkle, badekle, sjampo m.m.)	0,1 mill	0,2 mill	0,1 mill
Utleige (20% av billettjøpande)	0,3 mill	0,5 mill	0,4 mill
Sum inntekter årleg	4,2 mill	6,6 mill	5,4 mill

Rapporten reknar også på synergiane dei ulike programalternativa kan gje på verdiskaping turisme og folkehelseeffekt og konkluderer med pluss/minus 7 mill i synergieffekt på desse to områda (meir om det på side 38-39)

Driftskostnader.

	Lav	Høg	Snitt
Anbefalt program			
Personalkostnader * 6-11 årsverk a kr 650.000**	3,9 mill	7,2 mill	5,5 mill
Energikostnader 0,5 – 0,8 mill kWh a kr.0,7-1.0	0,4 mill	0,8 mill	0,6 mill
Vann og kloakkavgifter 6 000 – 12 000 m3 a kr.40	0,2 mill	0,5 mill	0,4 mill
Kjemikalier og forbruksvarer (ikkje kiosk og kafe)	0,2 mill	0,4 mill	0,3 mill
Forsikringer og anna driftskostnader	0,2 mill	0,4 mill	0,3 mill
Vedlikehald	0,7 mill	0,9 mill	0,8 mill
Marknadsføring	0,2 mill	0,3 mill	0,3 mill
Sum driftskostnader årleg	5,8 mill	10,4 mill	8,1 mill
* Talet på årsver avheng m.a. av opningstid			
**Inkl. sosiale utgifter			
Utan barnebasseng			
Med mindre anlegg og lågare besøk blir det mindre driftskostnader, anslagsvis 5%			
Sum driftskostnader årleg	5,5 mill	9,9 mill	7,7 mill
Med 12,5 m basseng			
Med mindre anlegg og lågare besøk blir det mindre driftskostnader, anslagsvis 3%			
Sum driftskostnader årleg	5,6 mill	10,1 mill	7,8 mill

Høgskulen,

Det går fram av rapporten at s 36 at har signalisert at dei er positive til å leige 500 timar i året. Det rette som er signalisert er **250 timar**

I dagens symjehall har HVO sett av to timar per veke til tilsett-velferd. Studentidrettslaget leiger tid i bassenget både til trening og studentvelferd. Det er naturleg at desse aktivitetane vert flytta til det nye anlegget når symjehallen er riven og det nye anlegget er klart. Omfanget av timar til tilsett- og studentvelferd må vi kome tilbake til når vi kjenner omtrentleg leigepris.

Kommunen sin samfunnsdel

Eit "framtidsetta" svømmebasseng for stor bruk i kommunen vil støtte opp under Kommunen sin samfunnsplan. Auka bruk = styrka folkehelse. Styrka kultur/omdøme /identitet/gode opplevingar. Eit «større» anlegg vil kunne verte ein møteplass og eit slikt alternativ vil kunne støtte opp under **Samfunnsplanen**; vidareutvikle samarbeidet med Høgskulen og vere aktive i utvikling av Campusområdet. Kanskje kan varmen også nyttast i idrettshallen?

Dei som har fått rapporten for å gje innspel er alle udelt positive med omsyn til ringverknadene eit moderne svømmeanlegg vil ha for lokalsamfunnet. Aktiviteten i området vil bli stor, og vil gjere at Volda blir ein endå meir attraktiv stad for lokalsamfunnet, folk frå nabokommunar, tilflyttarar, studentar, turistar og næringslivet.

Helse- og miljøkonsekvensar

Rapporten kap 4.6 gjev ei vurdering av samfunnsnyttan og folkehelse med eit badeanlegg basert på døme frå helsedirektoratet. Det vert poengtert at det kan vere vanskeleg å syne og vekte folkehelsevinst direkte.

I kapittel 8.4 vert det gjort «berekning»/utrekning av helsevinst på mellom 3,1 mill. i året (lågaste alternativet utan barnebasseng) og opp til 5,9 mill. på det anbefalte programmet.

Beredskapsmessige konsekvensar

Tidleg svømmeopplæring er førebyggjande i høve til drukningsulykker.

Økonomiske konsekvensar

Å bygge eit badeanlegg i den storleiken som går fram av rapporten, vil vere eit svært stort løft for Volda kommune, og då spesielt sett i samband med dei andre store investerings-prosjekta som kommunen er involvert i (les Nye Øyra skule, Kulturbygg, Volda Campus Arena og ny Ungdomsskule for å nemne nokre). I praksis kan ein seie at kommunen pr dato enno ikkje brukt av motteke eigedomsskatt. Dette gir eit visst handlingsrom med tanke på å få løfta nokre av dei prosjekta som er nemnt ovanfor, for at Volda skal kunne framstå enno meir attraktiv enn i dag. For å kunne få flest moglege av desse viktige prosjekta realisert vil kommunen vere heilt avhengig av framtidig eigedomsskatt samstundes som vi fortløpande må jobbe enno smartare, utnytte moglege inntektskjelder og stadig vere innovative med omsyn til å effektivisere drifta på nye og enklare måtar.

Volda kommune brukar i dag om lag kr. 800.000,- til skulebading/symjeopplæring i dag.

I tillegg yter kommunen eit tilskot på kr. 100.000,- til symjeklubben.

Rapporten gjev ein del svar på viktige spørsmål som ein må ta innover seg i ein prosess med eit nytt badeanlegg. Årlege utgifter som må dekkjast inn på anbefalt program er **estimert** til mellom **9 og 10 millionar kroner** etter stipulerte driftsinntekter/driftsutgifter og kapitalkostnader.

Kostnadene inkludert usikkerheit og +/- anslag med å bygge anlegget varierer frå det rimelegaste alternativet med om lag 134 mill til 227 mill for det største alternativet. Fråtrekt spelemidlar og 80% momskomp og med 30 år nedbetaling og 5% rente utgjer minste kapitalkostnad 5,7 mill medan det største alternative med høgste anslag utgjer 11,3 mill, ein **differanse på 5 mill**.

Netto driftskostnad på dei ulike alternativa frå det mest pessimistiske til det mest optimistiske utgjer ein differanse på **7 mill.** (frå 6 mill i netto driftsutgifter utanom kapitalkostnader til 1 mill i netto driftsinntekter)

I **verste fall** antyder rapporten såleis årlege kostnader på **17 mill. inkludert kapitalkostnader**, medan årlege kostnader i beste fall vil bli på **rundt 5 mill.** Det er såleis svært usikre tal knytt til både kapitalkostnader og drift. Det er likevel dei kostnadene rådmannen i dag har å forholde seg til.

Det er viktig å merke seg at det i reknestykket ovanfor ikkje teke omsyn til Synergiane Folkehelseeffekt utrekna til 4-5 mill.
Synergiane turist utrekna til 2 mill.

Synergiane knytt til folkehelseeffekt er viktig i eit langsiktig perspektiv, men kan ikkje knytast direkte i driftsøkonomien til anlegget.

Det er heller ikkje teke omsyn til leigeinntekter frå bedrifter, lag og organisasjonar **utover 0,4- 0,5 mill.**

Med dei låneføresetnadene som er lagt til grunn vil ein for kvar 15 mill ein kan sette inn som eigenkapital kunne spare omlag 1 mill. i årlege kostnader.

Interessegruppa/symjegruppa i Volda har og spelt inn eit framlegg om å evt bygge det største bassenget i stål. Dei meiner her at det truleg vil gje mindre vedlikehaldskostnader. Så vidt ein kjenner til er det ikkje tidlegare bygt slikt basseng i Norge og ein må i så fall saman med svømmeforbundet sjå på kva garantiar og evt. ekstratilskot eit slik forsøk kan gje. Det må ein i det vidare arbeidet i tilfelle kome attende til.

VURDERING OG KONKLUSJON

Minimumsframlegget til kommunen med eit 12,5 m. opplæringsbasseng er ikkje vurdert vidare i rapporten då dette alternativet i utgangspunktet kun vil vere tenleg for lovbestemt symjeopplæring i skulen. Dette vil vere det **aktuelle alternativet** i fall ein ikkje vel å gå vidare med nokon av dei alternativa som er framlagt i rapporten, pkt.3 i PS sak 60/17) eller kjem opp med andre alternativ. Med erfaringstal frå dei andre opplæringsbassenga i kommunen vil årleg kostnad drift og kapitalkostnad på eit slikt anlegg bli på rundt 1,5 mill.

Rapporten konkluderer med at kommunen sitt mest ambisiøse framlegg (pkt. 3 i vedtaket PS sak 60/17) utan tilleggsaktiviteter **«vil trolig vere det dyreste alternativet med tanke på årlige kostnader, da dette gir store investeringer og driftsutgifter, men færre betalende gjester og relativ lav attraktivitet.»** Rådmannen forhold seg til den konklusjonen og vil såleis ikkje tilrå at ein går vidare med alternativet.

Då det no byrjar å haste med å få kontinuitet i symjeopplæringa for grunnskulen i sentrum etter at symjebassenget ved idrettsbygget vert lagt ned, må kommunestyret no gjere eit framtidig val om kommunen berre skal bygge eit opplæringsbasseng eller om ein skal gå vidare med nokon av dei alternativa som går fram av analyserapporten.... eller kjem opp med andre alternativ

I fall kommunestyret vel å gå vidare med eitt av alternativa i analyserapporten, vil det vere heilt avgjerande at ein får vurdert kvar det er mulig med innsparingar i høve til dei framlagde alternativa for å minimalisere risiko.

Mellom anna bør ein sjå på mulighetene for å få best mogleg sambruk og synergi med Campus Arena med omsyn til t.d. **bemannings, personalgarderober, teknisk rom, kontor /møterom, kjøkken/servering/betjening, vestibyle/inngangsparti og bruk av energi.** Kan deler av parkeringsarealet i underetasjen på Campus Arena nyttast til teknisk rom for Svømmebasseng? Innanfor vedtekne økonomiske rammer for planlegging av svømmehall/badeanlegg vil det saman med Campus Arena AS vere mulig å få fram eit «skisseprosjekt» for å synleggjere korleis eit anlegget kan

sjå ut saman med idrettsshallen. Dersom kommunestyret vel å gå vidare med utgreiing av eit slikt utvida badeanlegg, så vil slikt skisseprosjekt verte utarbeidd.

I tillegg bør ein få fram bindande avtalar om leige/støtte/sponsorar før endeleg vedtak om gjennomføring vert gjort. Det er avsett midlar på tilsaman kr. 625.000,- til planlegging av eit badeanlegg i budsjettet for 2018. Det vil såleis kunne vere mogleg innanfor den ramma å få gjort ein stor del av det arbeidet som ein i Framdriftsplanen på side 45 har skissert for 2018.

Risiko versus samfunnsutvikling

Når ein skal ta stilling til denne saka bør ein vere innstilt på at ei større investering i badeanlegg kan innebere ein viss risiko. Går ein på ei minimumsløysing med eit opplæringsbasseng på 12,5 meter, så er faktorane relativt kjende, men ein oppnår ikkje nokon samfunnsgevinst. Ein vil kunne sette lovkravet til svømmeundervisning. Risikoen knytt til eit større anlegg er at ein får høgare drifts- og kapitalutgifter som skal forrentast gjennom aktivitet generert i billettinntekter. På finansieringssida er momskompensasjonen usikker og vil vere knytt til kor vidt anlegget ber preg av å vere eit opplevingssenter.

I kommuneplanen er det ei målsetting at Volda og Ørsta skal vere eit tydeleg regionsenter med bymessige kvalitetar. Ein av strategiane er å vidareutvikle og styrke regionale funksjonar i området, og utvikle sentrum med urbane kvalitetar. Eit samanhengjande bygg med både idrettshall og svømmeanlegg vil vere tiltak som følgjer opp ein slik strategi. Rådmannen meiner det vil vere mest rett å gå vidare med planane for eit badeanlegg og gå løpet ut for å avklare kva ein til slutt kan realisere. Utgreiinga må avklare risikomomenta som t.d førehandsuttale frå Skattedirektoratet når det gjeld momskompensasjon, driftssynergjar med idrettshallen og nærare konkretisering av inntekstspotensialet mv.

Dette bør gjerast i eit forprosjekt. Ideelt sett burde ein hatt ei framdrift parallelt med planlegginga av idrettshallen. Pga av permisjon og fråver har ikkje adminstrasjonen kapasitet til å drive fleire større byggjeprojekt enn det som allereie er i gang. Ein bør derfor tilpasse framdrifta ut frå dette, og rådmannen legg til grunn at ein får fram skisseprosjekt og kostnadskalkyle innan 1. juni 2019. Samtidig er det viktig at kommunen deltek i prosessane til Volda Campus Arena AS, slik at dimensjonering av VA og grensesnitt mellom ev svømmehall og idrettshallen vert ivareteke i prosjekteringa og anboda for idrettshallen. Svømmehall i tilknytning til idrettshallen vil vere det mest attraktive, og ettersom dette også er lagt til rette for i reguleringsplanen, så bør ein ta høgde for at dette kjem på eit eller anna tidspunkt også når ein planlegg idrettshallen. Dersom det påløper kostnader i planlegginga av slik tilrettelegging, så vert det å kome attende til. I sjølve anbudshandsaminga må ein også vurdere om delar av dette kan handsamast som opsjonar.

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Ass.rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Rådmannen
Ass rådmann
Økonomisjef
Teknisk sjef

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

HØGSKULEN I VOLDA

POSTBOKS 500
6101 VOLDA

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2017/407	6817/2017	D11	SVK/ SONHAV	29.05.2017

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - SYMJEBASSENG I SENTRUM I VOLDA
KOMMUNE - SPØRSMÅL OM FRAMTIDIG LEIGE I SYMJEHALLEN ETTER
2020.**

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 24.05.2017, hadde føre ovannemnde som sak PS 60/17, der det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret i Volda syner til saksutgreiinga under og vil allereie no signalisere at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å halde fram med å leige symjehallen ut over 2020 på dei nye vilkåra som går fram av skrivet.*
- 2. Med tilvising til pkt. 1 må kommunen sette i verk ein prosess for å oppretthalde lovpålagt symjeopplæring for elevane i sentrum frå det tidspunktet kommunen ikkje lenger er leigetakar i symjehallen.*
- 3. Primært ynskje Volda kommune å byggje 25 meters basseng på høgskuletomta evt. i tilknytning til Volda Campus Arena) og evt. med opplæringsbasseng i tillegg. Ein føresetnad for ei slik løysing er ei betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar.*
- 4. Dersom pkt. 3 ikkje er mogleg å realisere vil Volda kommune bygge 12,5 m basseng knytt til Øyra skule.*

Sakutgreiinga med vedlegg følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Asbjørn Moltudal - sakshandsamar

Postadresse:
Stormyra 2
6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058701

Telefaks:
70058701

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2017/407

Arkivkode: D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
73/17	Formannskapet	02.05.2017
60/17	Kommunestyret	24.05.2017

SYMJEBASSENG I SENTRUM I VOLDA KOMMUNE - SPØRSMÅL OM FRAMTIDIG LEIGE I SYMJEHALLEN ETTER 2020.

Handsaming i kommunestyret:

Rådmannen bad om følgjande endring i punkt 1:

Formannskapet vert endra til kommunestyret

Dag Aarflot (SP) kom med slikt framlegg:

- 1. Kommunestyret vil inngå leigekontrakt med HVO for leige av tid i symjehallen for 1,55 mill i 10 år fram til år 2030.*
- 2. Med tilvising til pkt.1 vil Volda kommune starte planlegging av bygging av 25 meter + 12,5 meter oppvarma opplæringsbasseng som skal stå ferdig innan leigekontrakten med høgskulen går ut i 2030.*
- 3. Primært ynskjer Volda kommune at det vert sett av plass slik at dette blir eit byggesteg 2 i tilknytning til Volda Campus Arena*

Det vart halde gruppemøte.

Røysting (26 røysteføre):

Det vart røysta alternativt mellom tilrådinga frå formannskapet og framlegget frå Dag Aarflot. Tilrådinga frå formannskapet fekk 23 røyster og vart vedteken, framlegget frå Dag Aarflot fekk tre røyster og falt.

Vedtak i Kommunestyret - 24.05.2017

- 1. Kommunestyret i Volda syner til saksutgreiinga under og vil allereie no signalisere at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å halde fram med å leige symjehallen ut over 2020 på dei nye vilkåra som går fram av skrivet.*

2. *Med tilvising til pkt. 1 må kommunen sette i verk ein prosess for å oppretthalde lovpålagt symjeopplæring for elevane i sentrum frå det tidspunktet kommunen ikkje lenger er leigetakar i symjehallen.*
3. *Primært ynskje Volda kommune å byggje 25 meters basseng på høgskuletomta evt. i tilknytning til Volda Campus Arena) og evt. med opplæringsbasseng i tillegg. Ein føresetnad for ei slik løysing er ei betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar.*
4. *Dersom pkt. 3 ikkje er mogleg å realisere vil Volda kommune bygge 12,5 m basseng knytt til Øyra skule.*

Handsaming i formannskapet:

Sakshandsamar Asbjørn Moltudal møtte under handsaminga av saka.

Røysting (ni røysteføre):

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Formannskapet - 02.05.2017:

1. *Formannskapet i Volda syner til saksutgreiinga under og vil allereie no signalisere at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å halde fram med å leige symjehallen ut over 2020 på dei nye vilkåra som går fram av skrivet.*
2. *Med tilvising til pkt. 1 må kommunen sette i verk ein prosess for å oppretthalde lovpålagt symjeopplæring for elevane i sentrum frå det tidspunktet kommunen ikkje lenger er leigetakar i symjehallen.*
3. *Primært ynskje Volda kommune å byggje 25 meters basseng på høgskuletomta evt. i tilknytning til Volda Campus Arena) og evt. med opplæringsbasseng i tillegg. Ein føresetnad for ei slik løysing er ei betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar.*
4. *Dersom pkt. 3 ikkje er mogleg å realisere vil Volda kommune bygge 12,5 m basseng knytt til Øyra skule.*

Administrasjonen si tilråding:

1. *Formannskapet i Volda syner til saksutgreiinga under og vil allereie no signalisere at det ikkje vil vere framtidsretta for kommunen å halde fram med å leige symjehallen ut over 2020 på dei nye vilkåra som går fram av skrivet.*
2. *Med tilvising til pkt. 1 må kommunen sette i verk ein prosess for å oppretthalde lovpålagt symjeopplæring for elevane i sentrum frå det tidspunktet kommunen ikkje lenger er leigetakar i symjehallen.*
3. *Primært ynskje Volda kommune å byggje 25 meters basseng på høgskuletomta evt. i tilknytning til Volda Campus Arena) og evt. med opplæringsbasseng i tillegg. Ein føresetnad for ei slik løysing er ei betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar.*
4. *Dersom pkt. 3 ikkje er mogleg å realisere vil Volda kommune bygge 12,5 m basseng knytt til Øyra skule.*

Vedleggsliste:

Skriv d.s. 02.03.2017 frå Høgskulen vedk. Spørsmål til Volda kommune om framtidig leige av symjehallen i Idrettsbygget

Uprenta saksvedlegg:

Ingen

Samandrag av saka:

Høgskulen har i skriv d.s. 02.03.2017 vendt seg til Volda kommune der dei ber om svar på om kommunen vil halde fram med leige av symjehallen i Idrettsbygget etter 2020.

Saksopplysningar/fakta:

Volda kommune har motteke skriv d.s. 02.03.2017 frå HVO der dei ber om svar på om kommunen vil halde fram med leige av symjehallen i Idrettsbygget etter 2020. I skrivet vert det m.a. gjort greie for utfordringane til HVO med idrettsbygget samt tilstanden til symjehallen.

I rapporten frå Sweco Norge As som det vert synt til i skrivet er det vurdert to alternative tiltak:

1. Forlenging av levetid med drift fram til 2030 som er vurdert å ville ha ein kostnad på 15 mill.
2. Total renovering for drift fram til 2050 som er vurdert å ville ha ein kostnad på 49 mill.

Sweco meiner at totalrenovering av symjehallen er eit lite aktuelt alternativ og tilrår ikkje at det blir gjort.

I skrivet gjer HVO si vurdering av husleigekostnader og leigetid og kjem fram til ein konklusjon der *"HVO kan inngå leigekontrakt med Statsbygg om leige av heile idrettsbygget på vilkår av at Volda kommune er villig til å betale 1,55 mill. kroner per år.*

I det reknestykket vert det føresett at kommunen bind seg til ei langsiktig leige på 10 år og at kommunen si leige i symjehallen vert auka frå omlag kr. 250.000,- i dag til 1,55 mill. frå 01.01.21 og høgskulen får si leige redusert tilsvarande.

Med dette som bakteppe ynskjer HVO snarleg svar på om;

Vil Volda kommune inngå avtale med HVO om leige av tid i symjehallen til ein pris av 1.55 millionar kroner i 10 år frå og med 010121? Det vil vi gjerne ha svar på relativt raskt sidan vi no er i gang med å planlegge nytt mediebygg.

Dersom svaret er nei, vil HVO gå for inn alternativet med berre å leige gymsalane og sanere heile symjehallen. Då blir det slutt på drift av symjehallen frå og med 010121.

Skrivet fylgjer vedlagt til vitande.

Kommunen har munnleg signalisert at å nytte til saman over 15 mill. for at symjehallen skal vere operativ i 10 år til er ikkje noko god og framtidsretta løysing for oss, og at vi vil måtte vurdere å bygge sjølve.

Kommunen sitt eige behov:

I notat til formannskapet i samband med ny Voldahall skriv Oppvekstsjefen 04.02.2017 (2015/443):

Opplæringsbasseng

Volda kommune har ikkje lenger noko symjeanlegg i Volda sentrum, og elevane ved Mork skule, Bratteberg skule, Vikebygda skule, Øyra skule og Volda ungdomsskule har no symje- og livbergingsopplæring i varmtvassbassenget ved sjukehuset og i symjehallen i idrettsbygget.

Symjehallen i idrettsbygget er ikkje eit eigna opplæringsbasseng for dei minste, då det er kaldt og djupt. Varmtvassbassenget passar dei aller yngste elevane, men er for varmt for dei som er symjedyktige og skal øve på å symje lengre distansar. Det er Vikebygda skule som nyttar dette bassenget for sine elevar i 1. – 4. klasse.

Det er administrasjonen si vurdering at skulane i sentrum vil kunne få vanskar med å nå dei nye kompetansemåla med dei ressursane og fasilitetane vi har i dag. Det kan vere nødvendig å starte symjeundervisninga tidlegare enn i 3. klasse slik vi gjer i dag, både for å gi elevane betre tid til modning, og for å sleppe å avlære lite formålstenleg teknikk som elevane har lært på eiga hand når dei kjem i 3. klasse. Vi bør også ha timar til å gje symjeundervisning til elevar på mellomsteget som ikkje har nådd krava til symjedugleik etter 4. årssteg og for å halde ved like symjedugleiken for at elevane skal klare å nå måla etter 10. årssteg.

I møte med høgskulen, 24.01.2017, vart Volda kommune opplyst om tilstanden på symjehallen på Idrettsbygget. Høgskuledirektøren informerte om at ein står framfor to reelle val:

- 1. Ei avgrensa renovering som forlengar levetida med ti år*
- 2. Avslutte leigeforholdet med Statsbygg, som då vil rive symjehallen og setje opp ein endevegg på Idrettsbygget*

Viss høgskulen seier opp avtalen med Statsbygg, og symjehallen vert riven, står kring 900 elevar i sentrum og Mork utan opplæringsbasseng. Å skyssesse desse elevane til andre skular med basseng vil bli ein sær stor økonomisk kostnad. I tillegg vil verdfull undervisningstid gå til reisetid.

Oppvekstsjefen rår sterkt frå å vurdere slike løysingar.

Konklusjon:

...

Oppvekstsjefen er uroleg for rammevilkåra kring symje- og livbergingsopplæringa for elevane i sentrum og Mork. Viss Statsbygg finn grunn til å rive symjehallen på Idrettsbygget, står kring 900 grunnskuleelevar utan eigna opplæringsbasseng. Volda kommune bør legge planar for eit alternativ som bør ligg i nærleiken til hovudtyngda av elevane (les: Øyra skule og Volda ungdomsskule). Eitt alternativ kan ein tenke seg knytt til planane til VCA. Eit anna alternativ kan vere eigne kroppsøvningsfasilitetar inkludert opplæringsbasseng mellom dei to skulane.

- 1 Spørsmål til Volda kommune om framtidig leige av symjehallen i Idrettsbygget sendt fra Høgskulen i Volda

Kommunen er pliktige til å gje symjeopplæring for å nå krava til symjedugleik.

Alternativ ved å bygge nytt:

Kostnadstala under er stipulerte ut frå erfaringstal frå liknande prosjekt.

1. Sjølvstendig bygg ved Øyra skule	Stipulert kostnadstal
12,5 meter opplæringsbasseng	kr. 22.625.000,- inkl. mva

Ved dette alternativet får Kommunen dekkja **lovpålagt** symjeundervisning. Alternativet ligg nær skule og er den rimelegaste økonomiske løysinga. Hallen er enklast å få bygt innan tidsfrist 01.01.2020 og kommunen er ikkje avhengige av andre for å gjennomføre prosjektet.

På den andre sida kan alternativet ikkje dekke HVO sitt uttalte behov. Det dekker heller ikkje behovet til symjeklubben og er ingen "framtidretta" svømmebasseng for dagleg bruk av

befolkninga i kommunen

2. Tilbygg til idrettshall

a. 25 meter med heve/senkegolv

Stipulert kostnadstal

kr. 30.240.000,- inkl.mva
Heve/senkegolv vil kome i tillegg.

Ved dette alternativet får Kommunen dekkja **lovpålagt** symjeundervisning. Alternativet ligg nær skule og fritidsaktivitetar. Alternativet kan dekke HVO sitt uttalte behov. Det kan vere mogleg med garderobe/sambruk med idrettshall om ynskjeleg og det dekker symjeklubben sitt behov.

Vidare kan alternativet dekke eit visst badebehov på kveldstid men vil truleg ikkje vere attraktivt over tid. Kanskje kan varmen også nyttast i idrettshallen ?

På den andre sida vil alternativet gje minimalt med driftsinntekter utanom skuletid. Alternativet er lite "framtidsretta" svømmebasseng for dagleg bruk av befolkninga i kommunen og eit spørsmål kan vere om reg.plan og kopling til idrettshall forseinke prosessen? Kommune er også avhengige av andre for å få gjennomført prosjektet

b. 25 meter + 12.5 meter oppvarma/opplæringsbasseng Stipulert kostnadstal

kr. 43.008.00,- inkl. mva

Ved dette alternativet får Kommunen dekkja **lovpålagt** symjeundervisning. Alternativet ligg nær skule og fritidsaktivitetar. Alternativet kan dekke HVO sitt uttalte behov. Det kan vere mogleg med garderobe/sambruk med idrettshall om ynskjeleg og det dekker symjeklubben sitt behov.

Vidare kan alternativet dekke badebehov på kveldstid og i helgane og kan såleis gje driftsinntekter utanom skuletid. Kommunen får eit "framtidsretta" svømmebasseng for dagleg bruk i kommunen. Auka bruk = styrka folkehelse. Styrka kultur/omdøme /identitet/gode opplevingar Vil kunne verte ein møteplass og eit slikt alternativ vil kunne støtteopp under **Samfunnsplanen**; vidareutvikle samarbeidet med Høgskulen og vere aktive i utvikling av Campusområdet. Kanskje kan varmen også nyttast i idrettshallen ?

På den andre sida vil alternativet vere det dyraste alternativet å gjennomføre og eit spørsmål kan vere om reg.plan og kopling til idrettshall forseinke prosessen? Kommune er også avhengige av andre for å få gjennomført prosjektet

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen ser det slik at det ikkje er noko framtidsretta løysing og heller ikkje økonomisk god løysing på sikt å nytte til saman over 15 mill. for at dagens symjehall skal vere operativ i 10 år til. Kommunen har ei lovpålagt plikt til å gje symjeopplæring for å nå krava til symjedugleik. For

å støtte det kravet vil eit opplæringsbasseng knytt til Øyra skule vere nok. Ei slik minimumsløysing er imidlertid ikkje «framtidsretta» med tanke på dei behova som HVO og symjeklubben har og som kommunen har sett seg som mål i samfunnsplanen og med tanke på kommunen som «Frisklivskommune».

Rådmannen er klar på at det vil vere uråd for kommunen å ta initiativet til meir enn minimumsløysinga om ein ikkje får til ein betydeleg medverknad i form av leige frå Høgskulen og evt. andre leigetakarar og bidragsytarar. I høve til leigeavtalen med HVO på symjehallen byrjar tida for handling å nærme seg. Spørsmål om storleik, medverknad og lokalisering tek til å haste for at ein ny symjehall står klar når avtalen går ut.

Det er viktig at Volda kommune trekkjer opp retning for løysing av behovet for svømmeanlegg kommunen. Kva løysing som er realiserbar er avhengig av Høgskulen og andre partar. Administrasjonen vil gjere avklaringar med eksterne samarbeidspartar med bakgrunn i det retningsvalet som vert teke politisk. Deretter vil ein starte planlegging med milepelsplan for utbygging av anlegg ut frå det alternativet som er mogleg å realisere.

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Ass.rådmann

Volda Kommune

Bad og svømmeanlegg Volda – Analyserapport

Utgave: 2

Dato: 2018-05-15

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver:	Volda Kommune
Rapporttittel:	Bad og svømmeanlegg Volda – Analyserapport
Utgave/dato:	2/ 15. mai. 2018
Arkivreferanse:	-
Oppdrag:	617433-01 – Volda Bad
Oppdragsleder:	Anne Solbraa
Fag:	Analyserapport
Tema	Badeanlegg
Skrevet av:	Anne Solbraa
Kvalitetskontroll:	Frode Nysæter
Asplan Viak AS	www.asplanviak.no

FORORD

Volda kommune ønsker å se på grunnlaget for realisering av et sentrumsnært nytt bad og svømmeanlegg. Kommunen har fram til nå leid svømmehallen i idrettsbygget ved Høgskulen i Volda for lovpålagt svømmeopplæring. Høgskulestyret har vedtatt å ikke forlenge leieavtalen med Statsbygg for svømmehallen i idrettsbygget når den går ut i 2020, med konsekvensen at svømmehallen vil bli revet. Kommunen trenger da et nytt anlegg for å tilby svømmeundervisning, og ønsker samtidig å utvikle et framtidsrettet bad og svømmeanlegg som kan dekke flere behov i kommunen samt stimulere til økt bruk, styrket folkehelse, aktivitet, omdømme og identitet.

Et moderne badeanlegg kan og skal fylle mange behov. Riktig planlagt skal det gi positive effekter for så ulike ting som folkehelse, konkurranseidrett, svømmeopplæring, stedsutvikling, reiseliv, arbeidsplasser, fritidstilbud, lek og vanntilvenning. Ved planlegging og beslutninger knyttet til et kostnadskrevende anlegg som dette er, er det viktig å se og vurdere alle aspekter ved anlegget.

Asplan Viak har fått i oppdrag å gjennomføre en innledende analyse der en del sentrale spørsmål ved etablering av nytt bad og svømmeanlegg besvares. Rapporten vil se på besøkspotensiale med tilhørende inntekter, program, størrelse, tilskudd, byggekostnader, driftsøkonomi og en foreslått strategi for realisering.

Asbjørn Moltudal har vært kontaktperson for oppdraget.

Anne Solbraa og Frode Nysæter har bidratt til rapporten, sistnevnte som kvalitetssikrer.

Skien, 16/04/2018

Anne Solbraa
Sivilarkitekt, badfaglig rådgivning

Frode Nysæter
Kvalitetssikrer, Sivilarkitekt,
badfaglig rådgivning

1 Innhold

2	Innledning	5
3	Utvikling av badeanlegg	6
4	Behovsanalyse – Hva en kan oppnå med et badeanlegg	8
4.1	Lovpålagt skolebehov.....	9
4.2	Idrettens behov	9
4.3	Funksjonshemmedes behov.....	10
4.4	Folkets behov, de uorganiserte	10
4.5	Nye brukergrupper	11
4.6	Samfunnsnytte - folkehelse	11
4.7	Øvrige synergier.....	12
4.7.1	Turisme	12
4.7.2	Positiv stedsutvikling	13
4.7.3	Arbeidsplasser	13
4.7.4	Kommunale inntekter	13
5	Besøksanalyse.....	14
	Analyse:.....	14
5.1	Badets attraksjonsverdi	17
5.2	Besøk fra fastboende	17
5.3	Besøk fra reiseliv.....	20
5.4	Korreksjon for konkurrerende tilbud og attraksjonskraft.....	21
5.5	Korreksjon for været / geografi	21
5.6	Korreksjon for åpningstider.....	22
5.7	Korreksjon for billettpris.....	22
5.8	Oppsummering besøkspotensiale	23
5.9	Kontroll besøkstall.....	23
6	Voldabadet – Størrelse og innhold	25
6.1	Innhold	26
7	Byggekostnader og tilskudd	29

7.1	Byggekostnader	29
7.2	Spillemidler	31
7.3	Interkommunalt anlegg	32
7.4	MVA kompensasjon	33
7.5	Finanskostnader	33
8	Driftsøkonomi; inntekter – kostnader	35
8.1	Inntekter	35
8.1.1	Billettinntekter	35
8.1.2	Kafeteriasalg	35
8.1.3	Salg artikler	36
8.1.4	Utleie	36
8.2	Driftskostnader	37
8.3	Verdiskapning turisme	38
8.4	Verdiskapning folkehelseeffekt	39
9	Gjennomføringsstrategi og driftsmodell	41
9.1	Aktuelle gjennomføringsstrategier for utvikling av Voldabadet:	41
9.1.1	OPS (Offentlig - Privat Samarbeid) for bygging og drift	41
9.1.2	Plan- og designkonkurranse før prosjektering	42
9.1.3	Totalentreprisekonkurranse	42
9.1.4	Samspillsentreprise	42
9.1.5	Rådgiverkonkurranse og generalentreprise eller hovedentreprise	43
9.2	Driftsmodell og mva	43
10	Framdrift	45
11	Lokalisering	46
12	Årskostnadsoppsett	47
13	Oppsummering	48

2 INNLEDNING

Et moderne badeanlegg, folkebadet, er designet for å dekke innbyggernes behov for svømmeopplæring, svømmeidrett og folkehelseanlegg på best mulig måte. De tradisjonelle svømmehallene har hatt en viss rolle som folkebad, men denne rollen er avtagende ettersom tilbudet ikke fullt ut imøtekommer innbyggernes ønsker. Behovet for moderne folkebad med gode tilbud til alle og gode svømmetilbud er stort i Norge. Synergieffektene ved å samle flere gruppers behov i et anlegg er betydelige, både med tanke på hvilke funksjoner anlegget oppfyller, og ikke minst økonomisk.

Volda kommune ønsker å se på muligheter for realisering av et nytt badeanlegg i kommunen. Det er en krevende men viktig prosess å klargjøre mål og muligheter i et slikt anlegg. Asplan Viak har fått i oppdrag å gi en innledende analyse for det best mulige bad og svømmeanlegget for Volda.

Nye idretter finner også sin plass i et moderne folkebad, her klatreveggen i Lustrabadet.

3 UTVIKLING AV BADEANLEGG

I Norge har offentlige badeanlegg utviklet seg slik:

1.-generasjon:	Renholdsanstalter i byene før 1960
2.-generasjon:	Svømmehaller slik vi alle kjenner 1950 - 1985
3.-generasjon:	Badeland (Langesund, Havanna, Hovden, Raufoss) 1985 - 2000
4.-generasjon:	Moderne folkebad (Østfoldbadet, Rjukanbadet, Sørlandsbadet, Aquarama..) 2000 -

De tradisjonelle svømmehaller (2.-generasjonsbad) har i dag mindre rolle som folkebad ettersom undersøkelser viser at færre enn 10 % av innbyggerne er brukere. Dette gir anleggene små inntekter fra betalende publikum med tilhørende dårlig driftsøkonomi.

Badelandene (3. generasjon) domineres av lek, bølger og sklier mens de klassiske tilbud som svømming og stuping er glemt. De har allikevel fått større andel av befolkningen som brukere enn svømmehallene, men suksessen begrenses av at man verken kan svømme eller stupe der (Raufoss badeland, Magneten badeland i Levanger, Havanna i Sandnes, Skjærgården badepark i Langesund m. fl.) og flere av dem er lagt ned. Disse anleggene har ikke klart å utnytte synergieffektene mellom idrett, folkehelse og rekreasjon, men har gitt bredere deler av befolkningen trygghet i vann og til dels et folkehelse tilbud.

I 4. generasjons bad, moderne folkebad, er det tilbud som er attraktive for alle brukere. Behovene for mosjon og idrett tilfredsstilles så vel som behov for lek, avslapning og velvære. Folkebadene får større deler av befolkningen som brukere, folkehelsen bedres, svømmeferdighetene bedres og inntektene blir store. På dagtid / arbeidstid brukes anleggene mye av skoler til opplæring og kroppsøving i tillegg til pensjonister, arbeidsløse, og foreninger. På fritiden brukes anleggene av uorganisert publikum, lag og foreninger. Dette gir maksimal utnyttelse av anleggene, stor trivsel og større inntekter.

Sørlandsbadet i Lyngdal er et eksempel på vellykket utvikling av bad og svømmeanlegg beliggende i strandkanten i Lyngdal. I forkant av prosjektet (2003) gjorde vi en analyse av besøkspotensialet (tilsvarende denne vi nå gjør i Volda) som forespeilet besøkstall mellom 130- og 170 000 besøk årlig i badeanlegget. Snaut halvparten av besøket var forutsatt å komme fra fastboende innbyggere i regionen, og drøyt halvparten fra reiselivsgjester (hoteller, camping, hytter og tilfeldige). Etter 9 års drift er fasiten et besøk mellom 205 000 og 185 000 hvorav ca. 140 – 150 000 er billett-kjøpende publikum i badeanlegget.

De øvrige er skolebading (ca. 20 000) og gjester i treningssenteret som ikke bader (ca. 30 000).

4 BEHOVSANALYSE – HVA EN KAN OPPNÅ MED ET BADEANLEGG

Et moderne badeanlegg har mange ulike brukergrupper med stort sett sammenfallende, men også motsetningsfylte interesser. Ved planlegging av et fremtidsrettet anlegg må ulike grupperes behov kartlegges og balanseres i et optimalt program. Utfordringen kan illustreres med at en tradisjonell svømmehall, slik de i hovedsak ble bygget i perioden 1950 til 1985, har færre enn 10% av befolkningen som brukere. Et moderne flerbruksanlegg kan derimot ha over 70% av befolkningen som brukere. Et moderne anlegg vil slik kunne gi folkehelsegevinst og fritidstilbud til langt flere, og langt høyere inntekter for badet.

På den andre siden kan høye krav til inntekter for badet være med på å styre hvilke brukere som det planlegges for, og også hvor mye de ulike gruppene slipper til i anleggene. Kamp om tid i bassenget, og til dels utformingen av bassengene vil kunne føre til konflikt mellom den tradisjonelle trenings- og mosjonssvømmeren, og brukerne av et bredere svømme- og badetilbud. Her ligger et ansvar på kommunen både som planlegger og drifter av et anlegg for å sikre alle grupper best mulig.

I en prosess frem mot et endelig programtilbud vil som regel både lokale svømmegrupper og Norges svømmeforbund bli rådspurt. Disse kommer med sine ønsker som en av flere brukergrupper. Det samme vil skoleverket som brukere av opplæringskapasitet, og gjerne revmatikerforeninger og lignende som brukere av varmtvannsbasseng. Slik vil behov og ønsker til disse gruppene normalt komme presist og godt frem i en programprosess.

Utfordringen knyttet til helhetlig programmering ligger hovedsakelig i å balansere ovennevnte behov med behovet til den store brukergruppen som ikke har et organisert talerør inn i denne prosessen; Det ordinære billett kjøpende publikum. Her må de programmerende selv stille med kompetanse for å gi et best mulig svar på hva som oppfyller publikums behov knyttet til et badeanlegg. Programmeringen av anlegget må balansere publikums ønsker mot bl.a. svømmeidrettens ønsker der disse er divergerende. Dette bør også gjøres i samarbeid med et utvidet byggherreengasjement med interesser på områder som folkehelse, stedsutvikling og turisme. Et godt planlagt badeanlegg som skal være til for et bredt utvalg brukere vil sjelden oppleves som helt optimalt for noen, nettopp fordi brukerne vil ha ulike behov. Men med en god balanse i anlegget vil elementer som gir godt publikumsbesøk også kunne være med på å finansiere et større idrettsbasseng til glede for svømmerne, selv om de må dele dette med flere brukere i den normale åpningstiden. Det er også viktig å ha med seg at helse- og idrettsmidler gjennom spillemiddelordningen er en viktig finansiering for anlegget, og dette må sies å forplikte kommunene i forhold til å gi blant annet idretten gode forhold for sin aktivitet.

I det følgende vil de ulike hovedgrupperes normale ønsker og behov gjennomgå, og det vil også vurderes en totalgevinst på alle områder et badeanlegg kan være et positivt tilskudd for en kommune.

4.1 Lovpålagt skolebehov

Læreplanen for skoleverket har fra 1. aug. 2015 blitt konkretisert med klare, skjerpede kompetansemål for svømmeundervisningen.

Flere norske kommuner sliter med å gi tilfredsstillende lovpålagt svømmeundervisning slik det dokumenteres i en stor undersøkelse foretatt i 2009 som viste at bare halvparten av tiåringene her i landet er svømmedyktige. (Utdanning nr. 7 - 8. april 2011). Ferdighetene er i tillegg avtagende som følge av at mange svømmehaller er stengt og svømmeundervisning kuttet ned. I et større initiativ for svømmeopplæring i Bergen kommune i 2015 ble kun 5 % av tiåringene vurdert til å inneha grunnleggende svømmeferdigheter.

Drukningssulykker pga. av manglende svømmeferdigheter er det aller viktigste en søker å oppnå med god svømmeopplæring. Statistikken viser fortsatt høye drukningstall for Norge, og en ny utfordring er manglende svømmeferdighet blant innvandrere.

Ifølge undersøkelser utført av Norges Svømmeforbund blant sine instruktører behøves minimum 40 timer til utgangen av 4. klasse for et barn til å bli svømmedyktig. Faglige ekspertise har definert det samlede behov for elevene til minimum totalt 170 timer gjennom hele grunnskolen. De lokale skolene selv vil gjennom brukerprosess kunne gi nøyaktig informasjon om behov for antall timer brukstid i egnet basseng.

For å tilfredsstille dette behovet vil et nytt folkebad måtte ha flere bassenger med kapasitet for svømmeundervisning. Vanndybden bør være 40 til 90 cm for første del av svømmeopplæringen, mens videre opplæring kan foregå fra 90 cm og dypere. Dette kan oppnås ved fast bunn på disse dybdene, eller heve- og senkebunn.

4.2 Idrettens behov

En sentral bruker av et moderne folkebad er svømmeidretten. Anlegget skal ved svømmestevner være en konkurransearena med gjennomtenkt logistikk og mulighet for tilskuerplasser. Ved trening og mosjonssvømming skal bassengene gi tilpasset kapasitet. Konkret vil svømmeidrettene minimum ha behov for et treningsbasseng på 25 x 12,5 meter, primært et 25 x 15,5m konkurransebasseng. I tillegg ønskes et mindre basseng for utsvømming og innsvømming. Dette kan være et basseng som også er egnet for opplæring, noe svømmeidretten sammen med skolene er avhengige av. Stupanlegg hører med til et komplett anlegg, men dette er noe konfliktskapende mellom svømmerne og stuperne. Ideelt bør stup ha et eget basseng for ikke å båndlegge mange baner i svømmebassenget. Hovedutfordringen med dette er store kostnader ved separate bassenger. Basseng mindre enn 25 m lengde vil ha liten interesse for svømming som konkurranseidrett, men vil gi et mosjonssvømmetilbud. Utfordrende diskusjoner rundt arealbruk og kostnader knytter seg i tillegg til stup ofte til eventuell programmering av tilskuerplasser og 50 meters basseng.

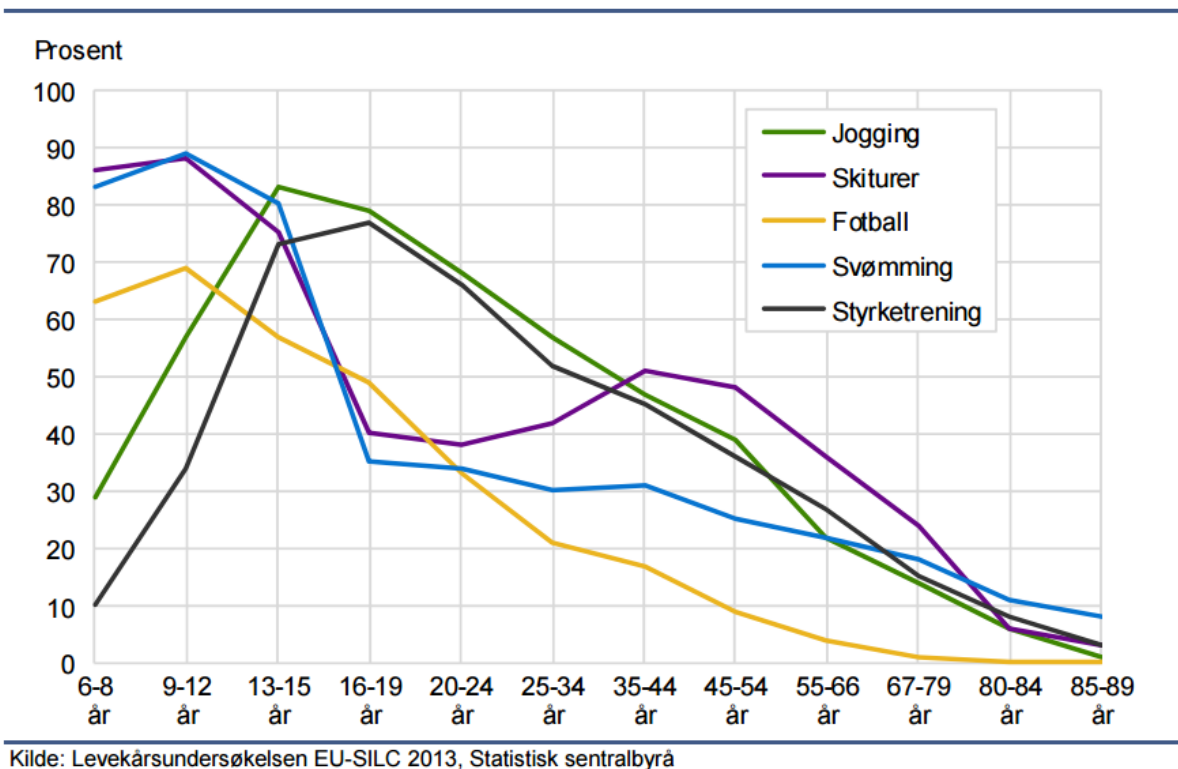
Utover svømming og stuning har et moderne anlegg også idretter som synkronsvømming, vannpolo, undervannsrugby, dykking, kajakk og handikapidrett som brukere.

4.3 Funksjonshemmedes behov

Bassengtrening er en av de mest effektive former for trening hvor stort sett alle muskelgrupper aktiviseres. På landsbasis regner man med at ca. 3,5 % av befolkningen har en relativt høy grad av funksjonshemming. Men antallet brukere som vil benytte og ha stor glede av et slikt basseng vil være langt høyere. Revmatikere er et eksempel på en gruppe hvor bassengtrening gir god og langsiktig helsegevinst, og både eldre og de aller minste barna setter pris på særlig varmt vann. Demografisk sammensetning vil endre seg med en forskyvning mot flere eldre, trolig også i Volda kommune, noe som vil gi flere aktuelle brukere i denne kategorien.

Figuren nedenfor viser hvilke aktiviteter som benyttes mest av ulike aldersgrupper. Svømming skiller seg ut som en aktivitet for de stadig voksende eldre aldersgruppene.

Figur 2.2. Andel som har deltatt i noen ulike fysiske aktiviteter på fritiden siste 12 måneder, etter alder 6-89 år. 2013

4.4 Folkets behov, de uorganiserte

Folkets (billettkjøpende publikums) anleggsbehov vil være overlappende med skolenes, idrettens og de funksjonshemmedes behov. I tillegg vil attraksjoner knyttet til lek og velvære være viktig. Ved å gi et tilbud som trekker mange folk vil en kunne oppnå flere av målene til svømmeopplæringen. Særlig vil mange barn som ikke primært kommer for å få svømmetrening få viktig vanntilvenning og svømmeopplæring kun ved å være i anlegget.

Folkehelseaspektet er også viktig knyttet til flest mulig i aktivitet. Undersøkelser viser at kommuner kan spare store summer på behandlingstilbud ved offensivt folkehelsearbeid. Registreringer på eksisterende anlegg viser at lek- og velværebasseng har langt større publikumstetthet enn de tradisjonelle svømmebassengene. Mindre utvidelser med slike basseng vil kunne gi en forholdsmessig stor økning i besøk. Sklier og velværeelementer som kaldkulp, boblebad og saunaer representerer også mindre areal- og kostnadskrevende elementer som genererer mye besøk og derfor kan regnes som attraktive for denne brukergruppen. Videre vil det også for denne gruppen være viktig at svømmebassenget har god kapasitet, og for særlig ungdommen er et stupeanlegg svært populært. Dette kan også kombineres med en klatrevegg.

4.5 Nye brukergrupper

Flere av de nye, moderne folkebadene kombinerer tilbud som Spa og treningssenter med badetilbudet. Treningssenter og Spa vil kunne nå andre brukergrupper enn de som primært kommer innenfor en av de fire ovennevnte kategoriene. Disse tilbudene kan gi gode tilskudd til badets kommersielle drift og tilleggs gevinst begge veier på økt gjensidig publikumstilstrømning og tilrettelagt infrastruktur. For idretten vil muligheter for styrketrening i et tilrettelagt treningssenter være interessant.

4.6 Samfunnsnytte - folkehelse

Et større badeanlegg er en betydelig investering for en kommune. Skal anlegget inneholde tilbud for mange brukergrupper, og være attraktivt for store deler av kommunens befolkning, koster dette mye. Derfor er det viktig å se helheten i hva en slik investering kan gi kommunen.

I en beslutningsprosess kan det være vanskelig å vekte positive effekter av et gitt badetilbud mot hva en oppnår f.eks. i en folkehelsegevinst. Likevel vil det være et dårligere alternativ å ikke ta dette med i et helhetsregnestykke. Helsedirektoratet har utarbeidet noen verktøy som kan benyttes i denne sammenhengen for å måle samfunnsmessig nytte som samfunnsøkonomisk nytte. Det fokuseres her på økonomiske gevinster da disse er lettere målbare i en totalsammenligning. Det er åpenbart at bedre fysisk og psykisk helse først og fremst handler om livskvalitet, men det kan også dokumenteres at dette gir store samfunnsøkonomiske utslag. Fysisk inaktivitet er et av de viktigste helseproblemene i dagens samfunn. Sykdommer som kan spores tilbake til manglende aktivitet spenner fra hjerte- og karsykdommer, leddsykdommer, KOLS, høyt blodtrykk, diabetes m.fl. Dette koster samfunnet store summer. Det er beregnet at 16 % av alle dødsfall skyldes dårlig fysisk form, og at fire timer lett aktivitet i uken reduserer dødeligheten med 35 %.

Viktige fokusområder for å forebygge er gode aktivitetsvaner for ungdom (stoppe aktivitetsfravær i tenårene) og aktivitet for den økende eldre delen av befolkningen. For begge disse gruppene vil et folkebad ha stor verdi og effekt. Forskning viser også at fysisk aktivitet har stor effekt på psykisk helse, og her er også ungdom og eldre utsatte grupper.

Konkret har Helsedirektoratet laget et eksempel på måling av helsegevinst ved å estimere samfunnsøkonomisk gevinst i en tenkt småby ved økt gangaktivitet i befolkningen. Hvis vi

tilpasser dette en kommune som Volda med ca. 10 000 innbyggere viser regnestykket at om en

- a) får flere til å gå 10–15 minutter per dag eller
- b) får de som daglig går 10–15 minutter til å øke sin daglige gangaktivitet

vil gevinsten av den økte aktiviteten (a+b over) gi $0,025 \cdot 10\,000 = 250$ QALYs per år. (Begrepet QALY viser her til kvalitetsjusterte leveår. Et kvalitetsjustert leveår (QALY) er gitt en økonomisk verdi på 588 000 kr) Dette kan anslås til en økonomisk verdi på 147 millioner kroner per år.

Om en tenker seg at et nytt badeanlegg konservativt bare vil få 300 personer til å øke aktivitetsnivået sitt som skissert over, kan en likevel beregne en gevinst til $0,025 \cdot 300 = 7,5$ QALYs per år. Og dette utgjør da 4,4 mill. per år i samfunnsøkonomisk gevinst etter Helsedirektoratets regnemåte. Slike regnestykker er ikke eksakt vitenskap, men gir likevel klare indikasjoner på at i et helhetsbildet hører dette med som en av de viktigste beslutningsfaktorer. En mer detaljert beskrivelse av helseregnestykket finnes i Helsedirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet».

Ved vurderingen av størrelsen og innholdet i et badeanlegg vil dermed vurderingen av hvor mye fysisk aktivitet som genereres være svært viktig. Her vil særlig hvor stor del av befolkningen som er brukere spille inn, sammen med totalt antall besøkende.

Det gjøres en konservativ utregning av en slik helsegevinst i kapittel 8.4.

4.7 Øvrige synergier

Synergier er i denne sammenheng antatt positive tilleggseffekter utover det som direkte knytter seg til virksomheten i selve badet. I hovedsak vil det være økt attraktivitet og aktivitet for Volda. Badet vil kunne få både turister og fastboende til å ta en eller flere turer til Volda mer enn de ellers ville ha gjort. Dette vil også øke besøket på overnattingsteder, spisesteder og butikker, med økt verdiskapning som følge. Et attraktivt badeanlegg vil også kunne gi tilflytting til kommunen og med det en positiv folketallsutvikling. Størrelse og innhold i badet vil være helt avgjørende for hvor store synergieffekter det kan forventes.

4.7.1 Turisme

Et attraktivt anlegg med et bredt tilbud vil være avgjørende for et områdes turistattraktivitet. Sørlandsbadet og Rjukanbadet er gode eksempler på dette. Badene i seg selv drar turister til områdene, noe som gir god økonomi i badene og store ringvirkninger. Transportøkonomisk Institutt har utført en ringvirkningsanalyse for Sørlandsbadet (2015). Den samlede direkte virkningen for Lyngdal og regionen i form av turistenes forbruk knyttet til Sørlandsbadet var på cirka 79 millioner kroner i 2013. Reiselivsforskere har registrert at for hver krone turister legger igjen i Sørlandsbadet får regionen igjen tre kroner. En beregning av verdi for badeanlegg i Volda gjøres senere i rapporten.

4.7.2 Positiv stedsutvikling

Omdømme til et sted er ikke statisk. To gode eksempler på hvordan et badeanlegg blir brukt for å bedre omdømmet er Drammen og Rjukan.

Ryktet til Drammen by har blitt sterkt forbedret de siste årene, og strategisk satsing på et badeanlegg, Drammensbadet, har vært en viktig brikke for å gi byen økt attraksjonskraft. I en undersøkelse svarer langt over 60% av de spurte at tjenestene til Drammensbadet i stor eller svært stor grad er med på å gi et positivt inntrykk av Drammen kommune.

Rjukan i Tinn kommune har hatt store utfordringer med synkende folketall. Etter hard debatt ble det satset på et moderne folkebad for å gjøre stedet mer attraktivt. Dette har blitt en suksess, innbyggerne er stolte av badet sitt, og det er allerede utvidet med et større utebasseng. Nå vurderes det videre utbygd med en surfebølge, i en kommune med 6000 innbyggere.

I Høyanger er det gjort en spørreundersøkelse der 70% av de spurte mener at bruken av Høyangerbadet gir de en høyere livskvalitet, og 80% av innbyggerne er brukere av det moderne folkebadet. I en vurdering knyttet til bosetting vil slike faktorer kunne være avgjørende.

4.7.3 Arbeidsplasser

Et større badeanlegg vil ha langt flere ansatte enn en tradisjonell svømmehall. For kommuner som trenger arbeidsplasser er dette viktig. Ikke minst siden dette er arbeidsplasser som svært mange er kvalifisert til uten lengre utdanning. I Østfoldbadet er det som et eksempel 39 ansatte i 23 årsverk totalt.

4.7.4 Kommunale inntekter

Et moderne badeanlegg genererer inntekter til det offentlige og private samfunn. Skatt, arbeidsgiveravgift, kommunale utgifter, mva og kjøp av varer og tjenester i lokalsamfunnet gir betydelig verdiskapning. Uten å ta med sparte helseutgifter har Østfoldbadet anslått dette til å utgjøre 9-10 mill. kr per år for omkringliggende kommuner.

5 BESØKSANALYSE

Volda kommune har et ønske om at program for nytt bad skal inneholde 25 m basseng og eventuelt 12,5 m opplæringsbasseng. Minimumsforslaget fra kommunen er 12,5 m opplæringsbasseng, og det mest ambisiøse forslaget er 25 m + 12,5 m basseng. Vi har tatt utgangspunkt i sistnevnte program og foretatt en besøksanalyse. Besøksanalysen gjøres for å kontrollere om dette gir riktig kapasitet og størrelse på anlegget. Analysen vil si noe om besøkspotensiale fra det billett kjøpende publikum og får fram et årlig besøkstall som også gir kapasitet til opplæring, kroppsøving, klubber, lag og foreninger. Analysenes treffsikkerhet kan ikke måles før mange år senere siden anleggene etter analyse skal finansieres, utvikles, prosjekteres, bygges og drives noen år.

Asplan Viak sine analyser baserer seg på statistisk grunnlagsmateriale fra moderne folkebad som er bygget de siste årene. Tilbudet ved disse anleggene er noe større enn det som er aktuelt i Volda. Det er mindre statistisk materiale tilgjengelig for den typen anlegg som er sammenlignbare med Voldas ambisjon. Vi vil derfor benytte grunnlagstallene vi har fra større anlegg til analysen, og deretter nedskalere besøksestimatet basert på antakelser om tilbudets attraktivitet.

Analyse:

De gamle modellene for besøksanslag var enkle og unyanserte, og bygde på erfaring fra gamle svømmehaller. På 1990- tallet utviklet Asplan Viak en egen analysemodell basert på studier av utenlandske og norske anlegg. Modellen ble anvendt i mulighetsstudier for kommuner, og flere folkebad har blitt realisert på bakgrunn av analysene. Opptil 13 års driftstid har vist at besøksforventningene skapt av forhåndsanalysene i stor grad har blitt innfridd.

Analysemodellen skiller mellom besøkende fra fastboende og besøkende fra reiseliv. Den nyanserer befolkningsgrunnlaget, og den nyanserer reiselivsbesøket. I tillegg drøftes viktige besøksfaktorer som konkurrerende anlegg, værforhold med mer.

Vi ser i første omgang på det billett kjøpende publikum:

- hvem er de?
- hvor kommer de fra?
- hvorfor kommer de?

De viktigste faktorene som påvirker besøkstallet for billett kjøpende publikum er:

1. Badets attraksjonskraft
2. Befolkningsgrunnlaget
3. Reiseliv
4. Konkurrerende tilbud (badeanlegg og andre fritidstilbud)
5. Været / geografi (dårlig vær er godt vær for innendørs bading)
6. Kultur for bading (innland / kyst)
7. Åpningstider
8. Billettpris
9. Service

For å stipulere sannsynlig besøk i fremtidig folkebad i Volda drøftes her de enkelte faktorer, og sammenlignes med 6 eksisterende badeanlegg som er interessante på hver sine måter.

Råholt bad fra 2011 med kostnad idag ca. 135 mill. kr. (inkl mva).

Rjukanbadet fra 2003 (inkl. utebad 2010) med kostnad i dag ca. 120 mill. kr. (inkl mva).

Hovden badeland, fra 1990 med kostnad i dag ca. 130 mill.kr. (inkl mva).

Sørlandsbadet i Lyngdal 2007 med kostnad i dag ca. 155 mill. kr. (inkl mva., ekskl. senere utbygging)

Lustrabadet i Gaupne i Luster kommune 2012 med kostnad i dag ca. 120 mill. kr. (inkl mva).

Moan bad i Balsfjord kommune 2015 med kostnad i dag ca 87 mill. kr. (inkl mva).

(Kostnader er justert utelukkende fra ferdigdato til 2018 tall basert på byggeprisindeks utviklingen. Erfaringsmessig ligger den reelle kostnadsøkningen noe høyere enn dette for badeanlegg)

Råholtbadet fra 2011. Eidsvoll kommune har 23 000 innbyggere. Det er under en time til Oslo. Råholbadet har årlig ca. 100 000 besøk.

Rjukanbadet i Tinn kommune. Tinn kommune har totalt 6100 innbyggere hvorav ca. 3500 i Rjukan. Det er 1 time bilkjøring til nærmeste tettsted Notodden. Rjukanbadet har ca. 65 000 besøk årlig.

Hovden badeland ligger øverst i Setesdalen hvor det er liten/ ingen lokalbefolkning, stor avstand til befolkningssentre, men med betydelig turisme. Besøkstallet her har variert fra 48 000 til 65 000 årlig og var i 2014 nede i 40 000 etter konkurranse fra nyåpnede Aquarama i Kristiansand. Det er hyttefolk og turistene for øvrig som står for alt besøket her (Badet er med i sammenligningen av denne grunn).

Sørlandsbadet fra 2007. Lyngdal kommune Vest- Agder har 8 000 innbyggere og regionen har ca. 40 000 med betydelig del reiselivsvirksomhet. Sørlandsbadets kapasitet er ca. 450 besøk samtidig. Besøket er ca. 150 000 billett kjøpere årlig. I tillegg kommer skolebading og gjester i treningssenter til sammen ca. 40 000. Badet er utvidet etter 2007.

Det ene bassenget er hevet for å gi følelsen av å bade i fjorden. Her anvendes sjøvann med gode miljø- og pengebesparelser. (Bildet er hentet fra <http://ainaregina.blogg.no/>, øvrige bilder i hovedsak fra badenes hjemmesider.)

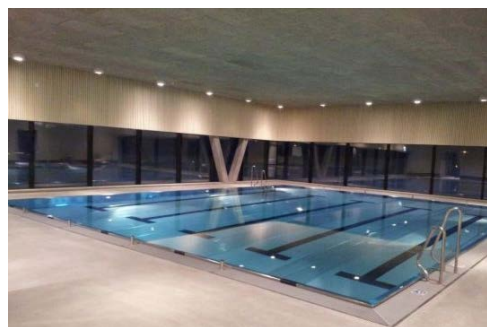
Lustrabadet i Gaupne i Luster kommune Sogn og Fjordane med 4900 innbyggere og noe reiselivsbesøk. (85 000 overnattinger i 2014*). Besøkstall beregnet til 39-55 000 besøk i rapport i 2007. Åpning i 2012. Besøkstall i 2013 var iflg. [Årsmelding](#) 54000 besøk.

*iflg. Statistikknett 2015

Lustrabadet

Moan bad fra 2015 Balsfjord kommune, Troms har 5700 innbyggere. Besøket er mye skolesvømming.

Moan bad

5.1 Badets attraksjonsverdi

GENERELT

Badets attraksjonsverdi påvirker besøkstallet fra både nære og fjerne potensielle brukere. Det påvirker også befolkningsgrunnlaget ved at et attraktivt badeanlegg har et større omland enn et mindre attraktivt anlegg.

Attraksjonsverdien av anlegget dannes av:

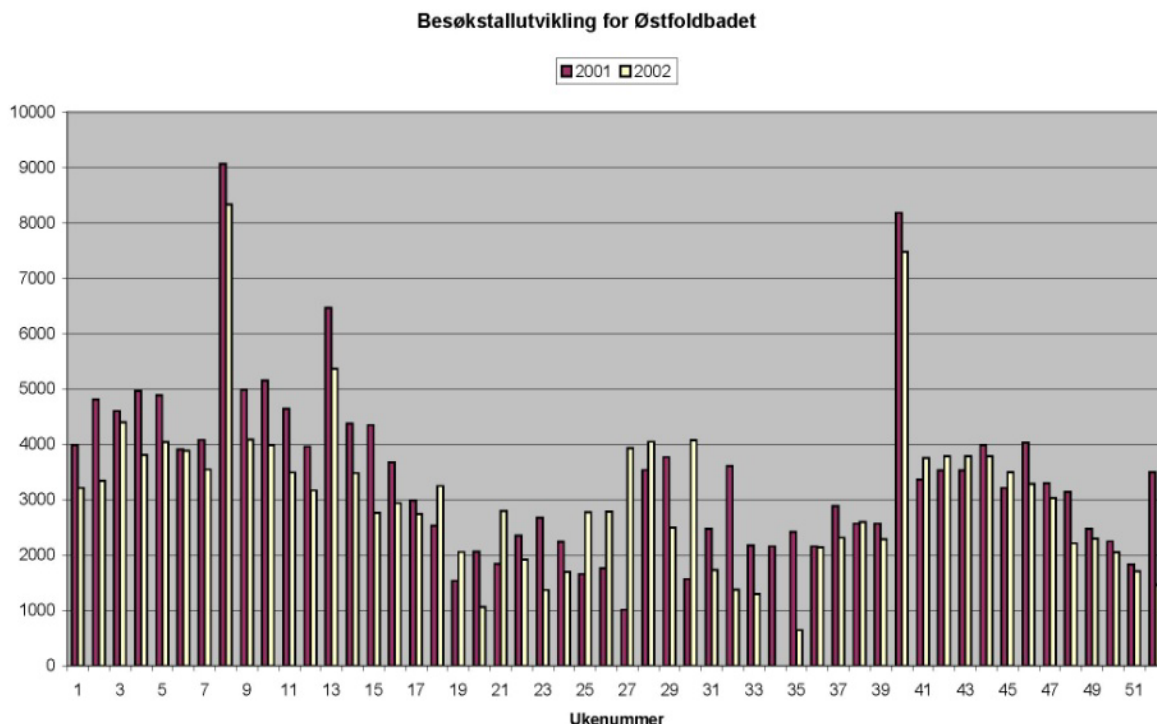
- A. badets innhold / tilbud
- B. badets størrelse
- C. hvordan tilbudene er organisert i badet
- D. badets arkitektur
- E. beliggenhet / omgivelser
- F. tilgjengelighet
- G. service og pris

Tilgjengelighet betyr ikke bare fysisk tilgjengelighet, men også åpningstider. Badet må være tilgjengelig når folk ønsker det og ha åpningstider som er lette å huske.

De andre punktene forutsetter vilje til kvalitetstenkning og vilje til investering.

5.2 Besøk fra fastboende

Besøk fra fastboende badegjester kommer svært ujevnt fordelt gjennom året, gjennom uka og også ujevnt fordelt over dagen. Det er på fritiden det store besøket av billett kjøpende publikum er. På dagtid foregår skolebading, men pensjonister, arbeidsløse, enslige fedre og - mødre er i større og større grad brukere av moderne folkebad. I helgene er besøket betydelig høyere, særlig i dårlig vær. Værets betydning kommer vi tilbake til senere.

Høstferie, vinterferie, påske og fridager er spesielt gode besøksperioder slik vi ser i diagrammet over. Figuren viser typiske uketallsbesøk for 2 påfølgende år i Østfoldbadet i indre Østfold.

De beste måneder er erfaringsmessig januar, februar, mars, juli, oktober, og november. I desember er det juleforberedelser som har fokus for mange, mens juledagene kan være gode. Variasjonene år om annet skyldes mest været.

Befolkningsgrunnlaget for et badeanlegg er som sagt avhengig av badets attraksjonsverdi fordi et attraktivt badeanlegg har større omland enn et mindre attraktivt anlegg. Erfaringer viser at de besøkende kjører langt for å besøke attraktive anlegg på fritiden. Eksempelvis kjører familier fra Valderøya til Kristiansund for å bade, forbi Moldebadet til Atlanterhavsbadet. Og Sørlandsbadet har stadig gjester fra Tvedestrand 17 mil unna og de har mange fra Rogaland. Dette forteller om reiseavstander på 2,5 timer til attraktive badeanlegg. Imidlertid regner vi ikke så store avstander når vi definerer befolkningsgrunnlaget i tre kategorier:

1. Kommunens innbyggere
2. Nære nabokommuner med kjøreavstand ca. 1 time
3. Fjerne naboer med kjøreavstand mellom 1 og 2,5 timer

Avstandene over brukes skjønnsmessig på aktuell plassering.

Befolkningsstruktur (SSB 1 jan. 2017)

Sted Kommune	Kommunen	Nære naboer	Fjerne naboer
Volda*	12 400	11 000	17 000
Råholt** Eidsvoll	23 000	120 000	500 000
Rjukan Tinn	6 000	15 000	110 000
Hovden Bykle	950	6 000	6 000
Lyngdal Lyngdal	7 900	34 000	100 000
Luster Gaupne	4 900	9 000	28 000

* I innbyggertallet for Volda kommune er det brukt tall fra siste statistikk (feb 2018), i tillegg antar vi at et antall studenter som bor i kommunen ikke har meldt flytting, anslått til ca. 2000. Siden Hornindal kommune skal slås sammen med Volda kommune i 2020, tar vi med folketallet her inn i egen kommune. Nære naboer defineres som hele Ørsta kommune. Herøy, Ulstein, Hareid og Sande kommune ligger også innenfor 1t reiseavstand, men utelates på grunn av moderne badeanlegg som Ulstein Arena og Sunnmørsbadet i egen kommune eller nabokommune.

I fjerne naboer regnes Vanylven, Stranda, Selje og Vågsøy kommune. Vanylven og Selje har omtrent samme avstand til badeanleggene i Ulsteinvik (Ulstein Arena) og Fosnavåg (Sunnmørsbadet). Stranda har et svømmetilbud på Stranda Hotell. Korreksjon av besøkstall pga konkurrerende badeanlegg taes opp senere i rapporten.

Gloppen og Stryn er utelatt på grunn av badeanlegg i egen kommune, det samme er Eid kommune som har kortere vei til badeanlegg i Sandane (Gloppen kommune).

Sula, Sykkylven, Nordal og Stordal kommune er nærmere Ålesund og er også utelatt på grunn av det planlagte nye badeanlegg på Moa i Ålesund kommune.

** På Østlandet regnes det med kortere kjøreradius ved definering av nære og fjerne naboer, og en lavere gjennomsnittlig besøksfrekvens. Råholt bad i Eidsvoll bekrefter dette da anlegget har 100 000 besøkende, mens antallet nære og fjerne naboer tilsier et høyere besøk

Analysemodellen bygger på at folk bruker folkebadet oftere jo nærmere de bor. Gjennomsnittlig årlig besøksfrekvens er 2,5 for dem som bor i kommunen, for nære naboer er gjennomsnittlig besøksfrekvens 1,0 og for fjerne naboer er frekvensen 0,1.

Dette tilsier besøkstall fra kommunens innbyggere på ca. $12\,400 \times 2,5 = 31\,000$ årlig, fra nære nabokommuner vil det komme ca. 11 000 årlig, og fra fjerne nabokommuner 1700.

Til sammen ca. 44 000 besøk årlig fra billett kjøpende publikum for et attraktivt badeanlegg i Volda. Usikkerhet i anslaget (+/- 15%) gjør at vi sier at **besøket vil bli mellom 37 000 og 50 000 årlige billettkjøpere fra fastboende i regionen. Dette tallet er før korreksjon av blant annet konkurrerende tilbud.**

Tallene er langtidstall. Det første driftsåret kan besøket bli noe høyere, for så å stabilisere seg på dette nivå.

5.3 Besøk fra reiseliv

Hytter, hoteller, camping.

Hyttefolket og gjester hos reiselivsbedrifter er hyppige brukere av attraktive badeanlegg. Disse besøk kommer i tillegg til besøket fra fastboende. Det beste målet for slikt besøk finner vi med utgangspunkt i Hovden i Setesdal hvor tilnærmet alt besøket til Hovden Badeland kommer fra reiselivet ettersom det der ikke er lokalbefolkning av betydning. Tallene fra Hovden kan ikke direkte overføres til reiselivsbesøk i Volda, men det gir likevel en pekepinn på hvor stort besøk en kan forvente fra reiselivet. Spesielt ser det ut til at kombinasjonen vintersportssted og badeanlegg er gunstig, slik som tilfellet Hovden. I Volda regner vi ikke med denne kombinasjonseffekten. Besøkstallet på Hovden har variert fra 40 000 til 65 000 årlig med gjennomsnitt på ca. 53 000. Det gikk i 2014 ned i 40 000 besøk, trolig delvis pga. konkurranse fra nyåpnede Aquarama i Kristiansand. For reiselivsbesøk differensierer vi ikke på kjøreavstand, men definerer regionen innenfor en antatt grense.

Tabellen viser sammenligning: Volda - Råholt - Rjukan - Hovden - Lyngdal – Luster

	Private hytter i primærregion	Kommersielle sengeplasser	Camping-plasser Antall	Anslått reiselivsbesøk****
Volda (Ørsta/Volda Region)	1300 *	700 **	7	10-15 000
Råholt	630	100***	1	-
Rjukan	3 000	1 700	5	Ca 25-35 000
Hovden	2 000	1 200	3	Ca 35-55 000
Lyngdal	3 000	3 200	15	Ca 80-100 000
Luster	600-1200	3 100	10	Ca 20-30 000

* Kilde: Statistikknett

** Anslått ut fra søk på overnattingsplasser i Ørsta/Volda regionen, mangler tall i Statistikknett.

*** Anslått ut fra søk på overnattingsplasser, mangler tall i Statistikknett.

**** Hvor stor andel av besøkende som er generert av reiselivet er vanskelig å fastslå nøyaktig, så dette er anslag.

Ifølge oppdragsgiver i Volda kommune anser ikke kommunen seg for å være en stor reiselivskommune. Utfra dette som forutsetning og tallgrunnlaget over virker det realistisk å estimere reiselivsbesøket i badeanlegg i Volda til ca. halvparten av tallene fra Luster og Rjukan. **Et tallfestet anslag vil da ligge mellom 10 000 til 15 000 reiselivsbesøk årlig.**

5.4 Korreksjon for konkurrerende tilbud og attraksjonskraft

Dette kapittel (og de påfølgende kapitler) er med for å korrigere besøksanslagene opp eller ned ettersom lokale forhold avviker i positiv- eller negativ retning i forhold til referanseanleggene.

Som nevnt i innledningen må vi korrigere besøksanslaget utfra at anleggene vi sammenligner med og henter statistikken fra har et bredere badetilbud enn det man ønsker seg i Volda. Vi anslår et fratrekk på 9000 til 13 000 færre besøkende basert på lavere attraksjonskraft enn referanseanlegg.

Av eksisterende badetilbud av type moderne folkebad er Ulstein Arena i Ulsteinvik og Sunnmørsbadet i Fosnavåg, Trivselshagen på Sandane og Stryn Svømmehall, samt det nye planlagte badeanlegget på Moa ved Ålesund de nærmeste konkurrentene til nytt badeanlegg i Volda. De nærmeste kommunene til disse badene er allerede utelatt i besøksgrunnlaget til Volda, da vi ikke anser det som sannsynlig at besøkende vil kjøre lengre for å besøke badet i Volda enn til disse allerede attraktive badene.

De nevnte badene kan være aktuelle konkurrenter for besøkende fra kategorien fjerne naboer. Kommunesentrene i Vanylven og Selje har omtrent samme avstand til Ulstein Arena og Sunnmørsbadet som til Volda. Stranda har et svømmetilbud på Stranda Hotell. Anslaget av besøkende fra fjerne kommuner utgjør allerede lite av besøksgrunnlaget, kun 1700. Reduksjon i dette besøksgrunnlaget på grunn av sterke konkurrenter regner vi derfor som inkludert i fratrekk for attraksjonskraft.

Vi vurderer at for de nære naboene Ørsta og Hornindal, samt innbyggere i egen kommune vil ikke konkurrerende tilbud redusere besøksgrunnlaget, forutsatt at nytt bad i Volda har fasilitetene 25 metersbasseng og terapibad. Det samme gjelder for påvirkning fra eksisterende svømmetilbud i Volda og Ørsta, som er eldre anlegg med kun 12,5 m basseng.

5.5 Korreksjon for været / geografi

Dårlig vær er det beste været for innendørs badeanlegg. På dager med fint vær har Rjukanbadet gjerne under 50 besøkende mens en tilsvarende dag med dårlig vær gjerne gir 500 besøk. Tilsvarende har Østfoldbadet gjerne under 80 besøkende på en finværsdag, mens en tilsvarende dag med dårlig vær gjerne gir 800 besøk.

Dårlig vær defineres først og fremst av nedbør, men også temperatur og vind. I sum kan det antas at Volda har noe dårligere vær enn snittet av anlegg det sammenlignes med. Vi korrigerer derfor besøkstallet positivt for dette. Denne faktoren vil redusere antall dager med dårlig besøk i badeanlegget. Dager med dårlig besøk definerer vi som dager hvor besøket er mindre enn halvparten av normalbesøk for de tilsvarende dager. Antall dårlige dager for de

sammenlignbare anlegg er ca 50 årlig, og vi anslår at 1/3 del av disse vil gå fra dårlige til gode dager som betyr ca. 18 dager med 200 til 400 ekstra besøk som tilsvarer **3600 til 7200 ekstra besøk årlig**.

5.6 Korreksjon for åpningstider

Det er viktig å ha åpent når folk ønsker det, badet må være tilgjengelig.

- Østfoldbadet har åpent for publikumsbading 77 timer pr. uke.
- Rjukanbadet har åpent for publikumsbading 64 timer pr. uke.
- Sørlandsbadet har åpent 65 timer pr. uke.
- Hovden Badeland har åpent ca. 40 - 56 timer pr. uke.

Vi forutsetter at åpningstiden i badeanlegget i Volda blir minst 40-50 timer pr. uke slik at denne faktor ikke innvirker på besøkssammenligningen.

5.7 Korreksjon for billettpris

I Norge er det ikke tradisjon for å betale mye for å bade. For den vanlige type badetilbud (svømmehaller) kan man heller ikke kreve mye betalt, fordi det er moderat attraktivt for de fleste.

Moderne badeanlegg har tilbud til alle aldersgrupper, og som heldagstilbud vil man betale mer. Faste brukere får kjøpt rabatterte billetter, klippekort og årskort.

Sammenlignet med andre heldagstilbud blir også moderne badeanlegg billige (eksempelvis koster dagskort i en slalåmbakke gjerne 300 kr). Billettpriser varierer noe mellom de forskjellige, moderne badeanlegg og noen steder etter hvor lenge man bader. Under gjengis en gjennomsnitt utjevnet billettpris for alle målgrupper, også lag og foreninger. Billettpris for kun ordinære billettkjøpende vil ligge noe høyere. Forholdet mellom disse to gruppene i f.eks. Pirbadet er hhv et snitt på ca 115 kr for publikum og ca 40 kr for lag og foreninger.

- Sørlandsbadet har gjennomsnitt billettpris på ca. 90 kr.
- Hovden Badeland har gjennomsnitt billettpris over 100 kr.
- Rjukanbadet har gjennomsnitt billettpris rundt 80 kr.

Vi forutsetter her at billettprisene i gjennomsnitt for publikumsbesøkende blir maksimalt 90kr for at denne faktor ikke skal innvirke tydelig negativt på antall besøk i sammenligningen.

10% moms på billetter er ikke medregnet i disse prisene da det fortsatt er uavklart om et anlegg som det i Volda vil bli pålagt å legge moms på billettinntekter. Her er det for øyeblikket ulik praksis for badeanlegg i Norge. Noen sammenlignbare anlegg har moms på billetter, andre ikke. (Avhenger av om anlegget blir klassifisert som opplevelsessenter eller ikke).

5.8 Oppsummering besøkspotensiale

		Lav		Høy
Fastboende		37 000		50 000
Reiseliv		10 000		15 000
Korr. Konkurrenter og attraksjonskraft		-9 000		-13 000
Korr. Værforhold		3 600		7 200
Korr. Badekultur		0		0
Korr. Åpningstider		0		0
Korr. Billettpriser		0		0
SUM		42 000		59 000

I tillegg kommer besøk fra skoler, lag og foreninger som det senere vises til under utleie på driftsinntekter.

5.9 Kontroll besøkstall

Som en ytterligere kontroll på besøkstall kan Sunndal svømmehall i Sunndalsøra være en god referanse. Her er årlig besøkstall på 30 000*. Sunndal svømmehall har et program tilsvarende det som ønskes i Volda, med 25 meters basseng og 12,5 varmtvannsbasseng, men har mindre befolkningsgrunnlag. I Sunndalsøra tettsted bor det ca. 4000 mens i Volda tettsted ca. 6000, samt i Ørsta som er nær nabo bor det ca. 7000. Sunndal svømmehall er bygd i 1972 og bygget om i 2003, noe som tilsier mindre attraktivitet enn et nytt anlegg. Dessuten er Sunndal svømmehall åpen kun 26 t i uka som vil påvirke besøkstallet negativt. Vi antar derfor som sannsynlig at med samme fasiliteter vil Volda badeanlegg få et høyere besøkstall enn Sunndal.

**iflg. Statistikk fra Svøm Langt, Norges Svømmeforbund 2017*

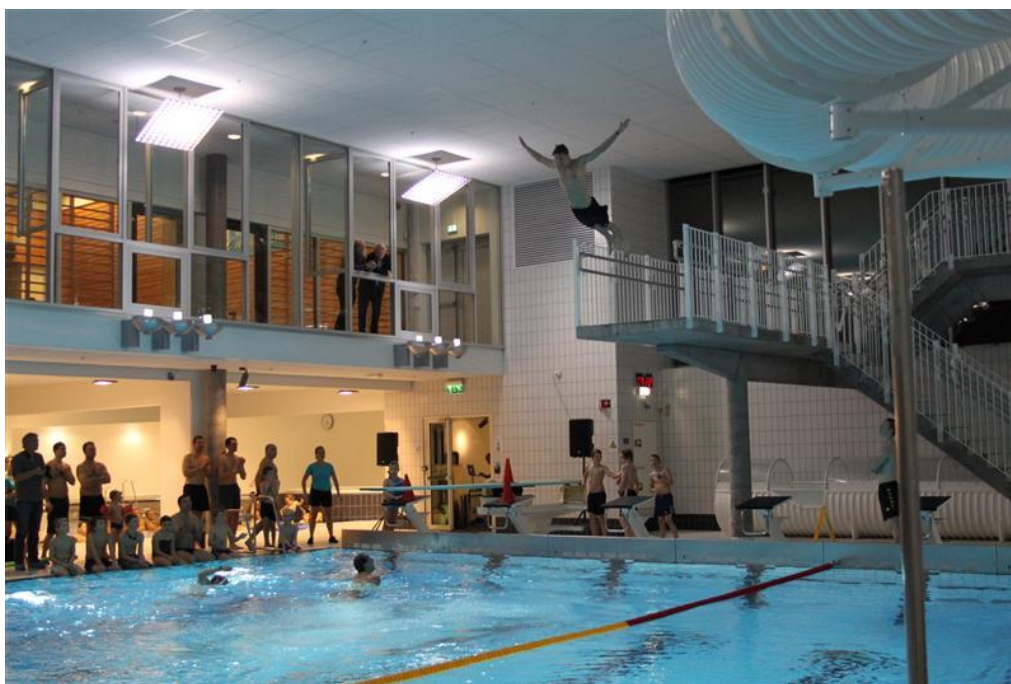

Sunndal svømmehall. Kilde: Sunndal kommune.

Trivselshagen bad på Sandane i Gloppen kommune har et noe større vannareal og flere badeaktiviteter enn det som foreslås for badet i Volda, men antall fastboende er en god del mindre. I Sandane tettsted bor det ca. 2000. Trivselshagen har åpent 35 t i uka. Besøket for dette anlegget har stabilisert seg på 35 000 besøkende. Estimater for Volda på 42 000 til 59 000 virker da å være en rimelig antagelse. Sammenlignet med de øvrige anlegg i denne analysen kan dette besøkstallet også virke som et fornuftig estimat.

Varmtvannsbasseng, Trivselshagen Sandane. Kilde: trivselshagen.no

Idrettsbasseng med stup, Trivselshagen Sandane. Kilde: trivselshagen.no

6 VOLDABADET – STØRRELSE OG INNHOLD

Her vil vi skissere et mulig program for et badeanlegg. Det er tatt utgangspunkt i Volda kommunes ønske om program for nytt bad. Minimumsforslaget fra kommunen er et 12,5 m opplæringsbasseng, og det mest ambisiøse forslaget er et 25 m svømme/stupbasseng + et 12,5 m opplæringsbasseng.

Det er mange avveieringer som skal gjøres i forhold til programmet i et badeanlegg. Det er store fordeler med å bygge komplette anlegg som er for alle brukergrupper. En idrettsdel må være med for å gi tilbud til konkurranse og mosjonssvømming. Stup gir et styrket idrettstilbud, men er også en varig publikumsattraksjon særlig for yngre brukergrupper. Med tanke på planlagt lokalisering ved høyskolen vil svømme- og stupbassenget være en viktig kvalitet for studentmiljøet både for undervisning og fritid. Videre må brukere av varmtvannsbasseng både som helse og velvære tilbud tilgodeses, og ytterligere velvære og lek/aktivitetstilbud er avgjørende for attraktivitet og besøkstall for anlegget.

På mindre steder med lavt besøksgrunnlag kan det være vanskelig å forsvare store anlegg med aktiviteter for alle brukergrupper, men hvis en først har satt seg som ambisjon å bygge et anlegg med et 25 meters trenings- eller konkurranse-basseng, vil allerede det være et svært kostnadskrevende anlegg. Tilleggsaktiviteter utover konkurransebassenget og et eventuelt stupanlegg vil også kreve investeringsmidler, men vil kunne begrunnes økonomisk ut fra effektene og inntjeningsmulighetene økt attraktivitet og breddetilbud gir.

Å bygge et anlegg med 25 meter konkurransebaseng (25 x 15,5 m) med et opplæringsbasseng på 12,5 x 9,5 meter uten tilleggsaktiviteter vil trolig være det dyreste alternativet med tanke på årlige kostnader, da dette gir store investeringer og driftsutgifter, men færre betalende gjester og relativ lav attraktivitet. Vi anbefaler å innføre tilleggsaktiviteter i programmet som barnebaseng, enkle velværeelementer og utekulp og enkel vannrutsjbane, for å øke attraktiviteten og besøksinntekter. Dette er hovedalternativet som er videreført i programtabell.

Dersom man ønsker å redusere kostnader, vil det første anbefalte grepet være å redusere breddemålet på trenings-/konkurransebassenget fra 15,5 m til 12,5 m. Dette vil gi en besparelse i investering på cirka 20 mill. uten at inntekter reduseres i vesentlig grad. Med tanke på spillemidler vil et 12,5 m basseng imidlertid få 4 mill mindre i støtte enn et 15,5 m basseng (se kap 7.2 om spillemidler). Over levetiden vil årskostnadene for et anlegg med 12,5m bredde og 15,5m bredde være relativt like, da økt investering kompenseres med noe større årlig inntjening på større besøkskapasitet/attraktivitet. Alternativet der en ikke har med barnebaseng, boblebad, badstuer og sklie vil være det dyreste hvis en ser på levetidskostnadene inkludert synergieffekter. Bortfall av inntekter pga mindre besøk vil utgjøre mer enn de sparte investeringskostndene sett over levetiden til badet.

Det bør videre utføres en brukerprosess i forhold til svømmeklubben i Volda og Høyskolens idrettsutdanning i forhold til behov for 15,5 m bredde (som er anbefalte mål på konkurransebaseng ifølge *Målbok for idrettsanlegg* fra Kulturdepartementet) kontra 12,5 m bredde som defineres som treningsbasseng. Langt de fleste konkurranser i svømming i dag avholdes i dag i basseng med 12,5m bredde, men det er et ønske fra svømmeforbundet om bredere baner i nyanlegg. 15,5m kan også gi fleksibilitet til flere smalere baner i en trenings/mosjons situasjon.

Anlegget bør ikke bli så stort at det kan ta imot alle besøkende til enhver tid. Besøket kommer ujevnt, og det er i helger og ferier med dårlig vær det er størst pågang. Ca. halvparten av gjestene vil være i bassengene, 25 % på landområdene og 25 % i garderober, dusjrom, toaletter eller på vei ut- og inn av anlegget. Foreslått program tilsier en kapasitet på 320 samtidige besøkende. I forhold til anslått årlig besøkstall vil Voldabadet ha god kapasitet. Til sammenligning er Sørlandsbadets kapasitet 450 samtidig besøkende, Østfoldbadet ca. 550 og mest sammenlignbart Rjukanbadet med ca. 300.

Erfaringsmessig ønsker mange moderne folkebad å utvide anlegget allerede etter kort tid. Dette ser vi blant annet både på Sørlandsbadet, Østfoldbadet og Rjukanbadet. Dette gjelder både utvidelse av innendørs areal, og ikke minst utebad. Allerede i programmerings-/skissefasen bør det derfor utarbeides en plan for dette.

Det er viktig å presisere at et anlegget skissert for Volda kommune ligger i nedre sjikt av hva som er et attraktivt moderne folkebad med tanke på program. Reduksjoner på programmet vil ha direkte påvirkning på attraktivitet og besøkstall.

Størrelsen på Voldabadet vil da bli ca. 1650-1800 m² bruksareal fordelt med ca. 560 m² vannarealer, ca. 520 m² landarealer i badet og ca. 600 m² servicearealer som vestibyle, serveringsarealer / kjøkken, garderober, dusjer, toaletter, lagre med mer (nettoareal). Tekniske rom kommer i tillegg, og disse plasseres i kjeller rundt bassengkroppene.

I tillegg kommer eventuelt også trimrom, møterom og annet som kan være naturlig i badeanlegg. Sosiale rom i anlegget vil kunne gi eget tippemiddeltilskudd.

6.1 Innhold

Voldabadet bør inndeles i avdelinger med delvis forskjellig karakter etter bruk og funksjon. Brukergruppene er mange, og hver brukergruppe ønsker seg i løpet av sitt opphold å benytte flere avdelinger. Anlegget bør ikke seksjoneres i lukkede avdelinger fordi det medfører unødig trafikk, mer tilsyn og mindre trivsel ved at det ofte vil oppleves ensomt alene ved lite besøk. Avdelingene etableres bedre ved fornuftig plassering av områder etter funksjon og ved hjelp av planter, glass og mindre bygningselementer.

Foreslått innhold i badeanlegget:

- **Familiebad** med arealer for småbarn, større barn, sklier, lek, sprut og varierte vanndybder, serveringsarealer og oppholdssoner.
- **Velvære- / helsebad** med varmt vann, vannmassasje, motstrømsaggregater, boblebad, og eventuelt badstue.
- **Idrettsbad / mosjon** med svømmebasseng og stupanlegg.
- **Ungdomsavdeling** med stuping, rutsjing og oppholdssoner overlapper andre avdelinger.

Forslag til en programtabell:

Avdeling	Vann-areal m2	Land areal m2	Kommentar
Idrett / mosjon	387,5	330	Svømme- / stupbasseng, Temperatur 27°C 25 x 15,5 meter 6 baner a 2,5 meter. Dybde 1,0 til 4,0 meter. Stupanlegg i samme basseng med 1 + 3 m svikt og 3 + 5 m plattform.
Familie-bad	40	40	Småbarnsbasseng med temperatur 34°C. Størrelse 15 m2; dybde 0,15 til 0,3 meter Barnebasseng / opplæringsbasseng Størrelse 25 m2; dybde 0,6 til 0,9 m. Sklie småbarn. Oppholdssoner på land.
Velvære/ helsebad	119 10	110	Varmtvannsbasseng 34°C, størrelse 12,5 x 9,5 meter med rampe ned i basseng, vannmassasje og motstrømsanlegg. Boblebad Badstue 90°C med benk og dusj utenfor. (inkl. i landareal) Uteareal for helårsbruk med varmkulp 39°C med massasjeanl.
Ungdomsbad	i fam. og idr.	40	Hopp og stup i svømmebassenget. En enkel vannrutsjebane som lander i eget rør.
SUM	557	520	1077

Servicearealer		
Vestibyle, inngangsparti, badebutikk	110	Med sittegrupper og toaletter.
Kjøkken, servering, betjening, kasser	70	Betjener besøkende med billetter og kafeteriavarer så vel til badet som til vestibyle.

Garderober, dusjer, toaletter, badstuer	270	Noe av garderobeanlegget vil være spesielt tilrettelagt for familier og handikappede.
Badevaktrom, solarier, rengjøringsrom, lager, kontor, møterom	120	Hovedsakelig på hovedplanet
Tribune		Fast tribune 130 m2 opsjon
SUM	570	1647 (Arealene er tilnærmet bruttoarealer.)

Tekniske rom		Hovedsakelig i etasjen under badet.
Personalgarderober, spiserom		I etasje over eller under badet

Parkering

Vi anslår at besøket vil komme til anlegget på følgende måte:

- Privatbiler ca. 65 %
- Buss ca. 15 %
- Gående og syklende ca. 20 %

Parkeringsbehovet blir da for ca. 50-65 privatbiler (snitt 3,5 person/bil), og ca. 30-40 sykler. Det kan være akseptabelt å benytte plasser i nærheten med noe avstand på de beste dagene dersom tomten er trang. Ved lokalisering ved Volda Campus Arena er det her planlagt parkeringskjeller med plass til ca. 120 biler.

7 BYGGEKOSTNADER OG TILSKUDD

7.1 Byggekostnader

Som grunnlag for kostnadsvurdering av nytt badeanlegg anvendes på programstadiet erfaringstall fra svømme-/ badeanlegg gjennomført de senere år. Tallene under er totale prosjektkostnader inklusive tekniske anlegg, uteanlegg, prosjektering mv.

De siste par årene har vi sett at flere anlegg har kommet ut med høyere m² pris enn det erfaringstallene skulle tilsi. Årsaker er ikke fullt ut klarlagt, men strengere byggeforskrifter, vanskelige grunnforhold, liten konkurranse, geografisk plassering og høyt ambisjonsnivå er noen faktorer som spiller inn. Prosjekter som har kommet som et resultat av en arkitekt/designkonkurranse som Drammensbadet, Helleren i Bergen og Nordlandsbadet viser også å ligge betydelig over snittet i kostnader. Dette kan komme av manglende optimalisering av areal, teknikk og løsningseffektivitet på et tidlig stadium, og høye designmessige ambisjoner som fordyrer. På Helleren er det også kjent at grunnforhold virket fordyrende.

Videre er det viktig å være klar over at erfaringstallene er et snitt tall for alle typer anlegg. Innhold og kvalitet på anlegget vil selvsagt spille inn på investeringskostnadene. Et hovedskille går gjerne på at anlegg enten kan programmeres med et forenklet innhold med rendyrket idrettstilbud, og gjerne uten stup, kontra moderne folkebad med et variert tilbud. Førstnevnte bad vil kunne ha en tiltalende investeringskostnad pga sin enkle utforming med lav takhøyde og grunt, enkelt basseng. Moderne folkebad vil på sin side ha en høyere investeringskostnad pga høyde for stup, ulike bassengtyper mm. For å håndtere og velge løsninger knyttet til slike ulike programmer og kostnader bør det brukes en årskostnadsanalyse (se årskostnader kap. 12). Med betydelige forskjeller i inntekter avhengig av program er en avhengig av en årskostnadsanalyse for å se hele bildet med alle utgifter og inntekter over en gitt levetid. Her vil hva prosjektet faktisk koster kommunen komme fram. De forenklete idrettsbadene vil ha en mye lavere attraktivitet for betalende gjester, og dermed gi langt lavere inntekter. I et videre perspektiv vil de også gi mindre måloppnåelse på folkehelse, og andre tidligere nevnte parametre. Mer om dette også under driftskostnader.

På samme måte skal en ikke prøve å inngå kompromiss med kvaliteten på et badeanlegg. Dette vil uten unntak slå tilbake med økte årskostnader til vedlikehold og reparasjoner som resultat.

Usikkerheten i overslaget er utfra erfaringstall pluss 80 % og minus 40 % (variasjoner på realiserte anlegg +/- fra medianen).

Ved beste vei for realisering (se kapittel 9 gjennomføringsmodell) reduseres erfaringsmessig usikkerheten til pluss 30% og minus 15%. Dette gir et foreløpig anslag på prosjektkostnader (P50) fra 135 mill. til 207 mill. kr. Inkl. moms (med 159 mill. som utgangspunkt). (Angående momsrefusjon, se kap. 9.2)

Ved prisjustering under prosjektperioden vil det måtte legges til cirka 10%.

Kostnadsvurdering:

Volda badet				Laveste, anslag - 15%	Nytt anlegg	Høyeste, anslag +30%
		Kapasitet bad inne		330	320	330
KOSTNADSVURD.		Areal BYA		1 729 m ²	1 729 m ²	1 729 m ²
		Areal Vannflate		557 m ²	557 m ²	557 m ²
NS 3453:2016		Areal BTA ca		3 458 m ²	3 458 m ²	3 458 m ²
	Utebad				m ²	
01-06 Huskostnad				74 100 %	87 100 %	114 100 %
07	Utendørs		7	5	6	8
01-07 Entrepreniskostnad				80 107 %	94 107 %	122 107 %
08	Gen.kost.(Prosj.+BH)	% av huskostnad	20	16	19	24
01-08 Byggekostnader				95 128 %	112 128 %	146 128 %
09	Spesielle kostnader	Inventar og utstyr	3	3	3	4
10	MVA**	% av 01-09	25	25	29	38
01-10 Basiskostnad***				123 165 %	145 165 %	188 165 %
11	Forventet tillegg	% av basiskostnad	10	12	14	19
01-11 Prosjektkostnad		P50		135 182 %	159 182 %	207 182 %
12	Usikkerhetsavsetn.	% av prosjektkostnad	10	14	16	21
01-12 Kostnadsramme**		P85		149 200 %	175 200 %	227 200 %

Alle tall uten benevnning er i mill. kr.

** Mva regnes fullt ut uavhengig av kompensasjon eller refusjon.

Vi har i tillegg gjort en vurdering av byggekostnader for anlegg uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter, samt anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng, se tabell under. Begge alternativer gir noe lavere prosjektkostnader. For anlegg uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter antas en prosjektkostnad på 146 mill pluss 30% minus 15%. For anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng antas prosjektkostnad på 144 mill pluss 30% minus 15%.

Anlegg uten tilleggsaktiviteter vil ha dårligere driftsøkonomi, som diskutert i kapittel 6, og komme ut mindre gunstig mht årskostnader. Anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng forventes å ha lite endringer i årskostnader i forhold til idrettsbasseng med bredde 15,5 m. Se kap. 8 for driftsøkonomi og kap.12 for årskostnader.

				Alt 2		Alt 3	
Alternativsvurderinger				Uten barnebasseng		Med 12,5m bredde	
		Kapasitet bad inne		446		643	
KOSTNADSVURD.		Areal BYA		1 599	m2	1 629	m2
		Areal Vannflate		507	m2	482	m2
NS 3453:2016		Areal BTA ca		2 558	m2	2 606	m2
	Utebad			-	m2	-	m2
01-06 Huskostnad				80	100 %	79	100 %
07	Utendørs		7	6		6	
01-07 Entreprensekostnad				86	107 %	85	107 %
08	Gen.kost.(Prosj.+BH)	% av huskostnad	20	17		17	
01-08 Byggekostnader				103	128 %	101	128 %
09	Spesielle kostnader	Inventar og utstyr	3	3		3	
10	MVA**	% av 01-09	25	27		26	
01-10 Basiskostnad***				133	165 %	131	165 %
11	Forventet tillegg	% av basiskostnad	10	13		13	
01-11 Prosjektkostnad		P50		146	182 %	144	182 %
12	Usikkerhetsavsetn.	% av prosjektkost	10	15		14	
01-12 Kostnadsramme**		P85		160	200 %	158	200 %

Alle tall uten benevnning er i mill. kr.

** Mva regnes fullt ut uavhengig av kompensasjon eller refusjon.

7.2 Spillemidler

Spillemidler vil være en viktig del av finansieringen av anlegget.

Fra ferdigstillelse av anleggene plikter anleggseier å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig virksomhet i 30 år.

Her vises maks malt tilskudd som kan oppnås for foreslått program, samt alternativene uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter og anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng.

Tilskuddsobjekt	Mål	Tilskudd max mill. (2017)	Komm.	Anbefalt program	Uten barne basseng	Med 12,5m bredde
Volda badet						
Opplæringsbasseng	12,5 x 8,5m	4,5	max 1/3 av kostnad			
Treningsbasseng	25x12,5m	17,0	max 1/3 av kostnad			17,0
Konkurranserbasseng	25x15,5m	21,0	max 1/3 av kostnad	21,0	21,0	
Konkurranserbasseng	25x21m	24,0	antatt, ikke spesifisert			
Konkurranserbasseng	50x25m	40,0	antatt, ikke spesifisert			
Oppl. bass. i tillegg til større bass.	12,5x8,5m	4,0	max 1/3 av kostnad	4,0	4,0	4,0
Rullestolrampe til oppl. bass	1x10m	0,2	max 1/3 av kostnad	0,2	0,2	0,2
Hev og senkbare bunner og brygger		1,0	max 1/3 av kostnad	1,0	1,0	1,0
Sikkerhets/overvåkingsutstyr		0,7	max 1/3 av kostnad	0,7	0,7	0,7
Stup, 1m svikt, 3m fast		1,0	max 1/3 av kostnad			
Stup, 1m svikt, 3m svikt og 5m fast		2,0	max 1/3 av kostnad	2,0	2,0	2,0
Tillegg 10m		Skjønn				
Sosiale rom	min. 100m ²	0,5	max 1/3 av kostnad			
Styrketreningsrom	min 60m ²	0,3				
	min 100m ²	0,5				
	min 150m ²	0,7				
Utebad svømming	25x12,5m	?	max 1/3 av kostnad			
			SUM (mill NOK)	28,9	28,9	24,9

7.3 Interkommunalt anlegg

En mulighet for å få bedre økonomi i et anlegg i en mindre kommune vil være å etablere dette som et interkommunalt anlegg.

Målet med ordningen med interkommunale idrettsanlegg er å stimulere kommunene til samarbeid og legge til rette for fornuftig ressursbruk mellom nærliggende kommuner.

Interkommunalt anlegg er en definisjon som knyttes til spillemiddelordningen og kategoriseres av Kulturdepartementet. Et idrettsanlegg som har status som et interkommunalt idrettsanlegg kan få et tillegg på 30% av ordinært tilskudd av spillemidler.

Anlegget må være «et større, kostnadskrevende anlegg» for idrett og fysisk aktivitet, og to eller flere kommuner må gå sammen om investerings- og driftskostnader. Minimumsbidrag til investeringskostnader er 5 % og bidraget til den årlige driften skal være prosentvis lik dette bidraget i 20 år. Dette kravet gjelder uavhengig om det er kommunen eller andre som eier anlegget.

Spillemiddelfinansieringen knytter seg i all hovedsak til idrettsdelen i et moderne folkebad, og er ment som en ekstra støtte til å finansiere disse kostnadskrevende delene av anlegget. Med 30% ekstra tilskudd vil det være lettere å forsvare investeringen i et fullverdig konkurransebasseng på 25 x 15,5 meter.

7.4 MVA kompensasjon

Grad av mva-kompensasjon er usikkert pga av uavklart regelverk, men de enkleste anleggene har minst risiko for ikke å få full mva-kompensasjon. Anleggets beregnes her med 80% mva kompensasjon. Dette knytter det seg stor usikkerhet til. Kun en forhåndsuttalelse fra skattemyndighetene vil gi sikkerhet for hvordan dette blir. Se kap. 9.2.

Anslag mva-kompensasjon for foreslått program, samt alternativene uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter og anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng:

Volda badet	Alternativ			
Mva		Nytt anlegg	Uten barnebasseng	Med 12,5m bredde
Kostnadsramme 1-8		112 mill.	103 mill.	101 mill.
Kostnadsramme 9		3 mill.	3 mill.	3 mill.
Mva		29 mill.	27 mill.	26 mill.
Mva kompensasjon	80 %	23 mill.	21 mill.	21 mill.

(Det er benyttet projektkostnader (P50) uten usikkerhetsavsetning).

7.5 Finanskostnader

Vi har også satt opp et eksempel på totale årlige finanskostnader for anbefalt anlegg samt de to alternativene. Disse er beregnet fra projektkostnader (OBS: P50 uten usikkerhetsavsetning) med tilskudd trukket fra og 80% momskompensasjon, og med en årlig rente på 5% i 30 år:

Volda badet	Alternativ		
	Nytt anlegg	Uten barnebasseng	Med 12,5m bredde
Kostnadsramme	159 mill.	146	144
Mva kompensasjon 80 %	23 mill.	21	21
Tilskudd maks.	29 mill.	29	25
Interkomm. tilskudd evt.	9 mill.		
Rest Finansieringsbehov	107 mill.	96 mill.	98 mill.
År: 30 Rente: 5 %			
Totale årlige finanskostnader uten interkommunalt tilskudd	7,0 mill.	6,2 mill.	6,4 mill.

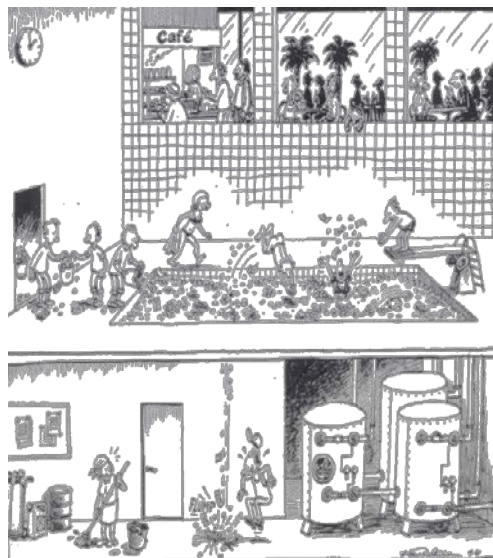
8 DRIFTSØKONOMI; INNTEKTER – KOSTNADER

Asplan Viak har opparbeidet en databank for driftsøkonomi for norske badeanlegg som gir grunnlag for å stipulere fremtidige inntekter og kostnader i badeanlegg.

Dette henger nært sammen med:

- Anleggsstørrelse
- Anleggsutforming
- Besøkstall
- Åpningstider

Vi skiller mellom driftskostnader og kapitalkostnader ettersom kapitalkostnadene vil være der uavhengig av driften.

8.1 Inntekter

Inntekter, basert på erfaringstall:

8.1.1 Billetthinntekter

Besøksanalysen forteller om forventet besøk fra billettkjøpende publikum mellom Ca. 42 000 og 59 000 årlig. Billettpriser er for andre badeanlegg omtalt i pkt. 5.7 og forteller om gjennomsnittlige billettpriser på ca 90 kr (snitt for alle brukere). Prisene som brukes til å estimere billetthinntekter gjelder kun det billettkjøpende publikum, og vil ligge noe høyere enn en gjennomsnittspris. Moms holdes utenfor som forklart i pkt. 5.7.

Dette gir billetthinntekter mellom 3,8 og 5,3 mill. kr.

8.1.2 Kafeteriasalg

I badeanlegg varierer omsetning pr. besøk i kafeteria, og det er flere faktorer som spiller inn.

Badets karakter har mye å si; anlegg hvor gjestene blir lenge selger mer. Man blir både sulten og tørst av å bade, og har man det godt, så kjøper man mer. Salg av iskrem er god butikk. Menyen er viktig; godt utvalg gir bedre salg. Kapasitet er viktig; flere badeanlegg merker at kafeteriaomsetningen pr. besøk går ned ved stort besøk fordi det er stor kø. Østfoldbadet omsetter for ca. 35 kr pr. besøk i kafeen sin, mens de fleste andre anlegg ligger godt under dette. Netto bidrag kan settes til mellom 5 og 15 kroner pr. besøk,* som tilsvarer mellom 0,2 til 0,9 til mill. kr. Her er ikke personalkostnader medtatt, dette regnes på utgiftssiden senere.

**Erfaringstall fra Drammensbadet, Østfoldbadet og Pirbadet.*

8.1.3 Salg artikler

Dette er håndklær, badetøy, sjampo med mer som gir netto ca. 4 kr/besøk.

8.1.4 Utleie

Ledelsen i Høgskulen i Volda har signalisert at de er positive til å leie 500 timer til markedspris i et kommunalt svømmeanlegg så lenge bassenget tilfredsstiller høyskolens behov til svømmeopplæring. De har også signalisert at det kan være interessant å leie flere timer til student- og ansattvelferd.

Vi anslår inntekter til utleie til 20% av billett kjøpende. (Dette kan muligens være opp mot 30% med en stor utleier som Høgskulen, men vi har valgt å regne konservativt).

Årlige inntekter for anbefalt program anslås til mellom 4,5 og 5,6 mill kr.

Sammendrag inntekter:

Volda badet							
Anbefalt program							
Inntekter							
	Antall besøkende			Inntekter			
	Lav	Høy	Snittpris	Lav	Høy	Snitt	
Billett kjøpende publikum	42 000	59 000	kr 90	3,8	5,3	4,5	mill. kr
Kafeteriasalg	42 000	59 000	kr 5 - 15	0,2	0,9	0,5	mill. kr
Salg artikler	42 000	59 000	kr 3	0,1	0,2	0,2	mill. kr
Utleie (ca 20% av billett kjøpende)	0,2	8400	11800	kr 40	0,3	0,5	0,4 mill. kr
SUM INNTEKTER årlig				4,5	6,8	5,6	mill. kr

For anlegg uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter antas det at besøkstallet minker med 20% pga mindre kapasitet og attraktivitet. Inntekter reduseres derfor til mellom 3,3 og 4,3 mill kr:

Volda badet							
Uten barnebasseng							
Inntekter							
	Antall besøkende			Inntekter			
	Lav	Høy	Snittpris	Lav	Høy	Snitt	
Billett kjøpende publikum	31 000	45 000	kr 90	2,8	4,1	3,4	mill. kr
Kafeteriasalg	31 000	45 000	kr 5 - 15	0,2	0,7	0,4	mill. kr
Salg artikler	31 000	45 000	kr 3	0,1	0,1	0,1	mill. kr
Utleie (ca 20% av billett kjøpende)	0,2	6200	9000	0,2	0,4	0,3	mill. kr
SUM INNTEKTER årlig				3,3	5,2	4,3	mill. kr

For anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng antas det at besøkstallet minker med 4% pga mindre kapasitet og attraktivitet. Inntekter reduseres derfor til mellom 4,2 og 5,4 mill kr:

Volda badet							
Med 12,5m basseng							
Inntekter							
	Antall besøkende			Inntekter			
	Lav	Høy	Snittpris	Lav	Høy	Snitt	
Billett kjøpende publikum	40 000	57 000	kr 90	3,6	5,1	4,4	mill. kr
Kafeteriasalg	40 000	57 000	kr 5 - 15	0,2	0,9	0,5	mill. kr
Salg artikler	40 000	57 000	kr 3	0,1	0,2	0,1	mill. kr
Utleie (ca 20% av billett kjøpende)	0,2	8000	11400	0,3	0,5	0,4	mill. kr
SUM INNTEKTER årlig				4,2	6,6	5,4	mill. kr

8.2 Driftskostnader

Utgangspunkt i flere badeanleggs regnskap justert for størrelse, tall i mill kr. En del kostnader har sammenheng med besøkstallet, og dette er korrigert. Tallene er uten mva, og eventuell betaling av hel eller delvis mva kommer i tillegg.

Driftskostn.		Anbefalt program		Volda badet		
				LAVEST	HØYEST	SNITT
Personalkostnader badet*	6 - 11	årsverk à kr	650 000 **	3,9	7,2	5,5
Energikostnader	0,5 - 0,8	mill kWh à kr	0,7 - 1	0,4	0,8	0,6
Vann og kloakk avgift	6 000 - 12 000	m3 à kr	40	0,2	0,5	0,4
Kjemikalier og forbruksvarer (ikke varer til kiosk og kafe)				0,2	0,4	0,3
Forsikringer og øvr. driftskost.				0,2	0,4	0,3
Vedlikehold				0,7	0,9	0,8
Markedsføring				0,2	0,3	0,3
SUM						
DRIFTSKOSTNADER	årlig			5.8	10.4	8.1

Uten barnebasseng	%	Lav	Høy	Snitt
Med mindre anlegg og lavere besøk blir det noe lavere driftskostnader, anslagsvis 5%	-	5,5	9,9	7,7
	5			

Med 12,5m bredde på idrettsbasseng	%	Lav	Høy	Snitt
Med mindre anlegg og noe mindre besøk blir det lavere driftskostnader, anslagsvis 3%	-	5,6	10,1	7,8
	3			

*Antall årsverk avhenger blant annet av hvor mange timer badet har åpent

**Inkl. sosiale utgifter

8.3 Verdiskapning turisme

Et attraktivt anlegg med et bredt tilbud vil være avgjørende for et områdes turistattraktivitet. Sørlandsbadet og Rjukanbadet er gode eksempler på dette. Badene i seg selv drar turister til områdene, noe som gir god økonomi i badene og gode ringvirkninger. Den samlede direkte virkningen for Lyngdal og regionen i form av turistenes forbruk knyttet til Sørlandsbadet var på cirka 79 millioner kroner i 2013. Reiselivsforskere har registrert at for hver krone turister legger igjen i Sørlandsbadet får regionen igjen tre kroner. [Link til rapporten](#). Under gjøres en beregning av verdi for Volda basert på TØI sine beregninger for Sørlandsbadet, tidligere gjengitt. For å beregne konservativt halveres gevinst av turistbesøk til faktor 1,5 i forhold til Sørlandsbadet.

Verdiskapning turisme*			
Anbefalt program	Lav	Høy	Snitt
Reiseliv besøk estimert	10 000	15 000	12 500
Andel av billett, kafeteria og butikk inntekter	1,2	2,0	1,6 mill.
Gevinst ved reiselivsbesøk (1,5 x inntekter bad)	1,8	3,0	2,4 mill.
Uten barnebasseng	Lav	Høy	Snitt
Reiseliv besøk estimert	7 000	10 500	8 750
Andel av billett, kafeteria og butikk inntekter	0,8	1,4	1,1 mill.
Gevinst ved reiselivsbesøk (1,5 x inntekter bad)	1,2	2,1	1,7 mill.
Med 12,5m bredde	Lav	Høy	Snitt
Reiseliv besøk estimert	9 600	14 400	12 000
Andel av billett, kafeteria og butikk inntekter	1,0	1,8	1,4 mill.
Gevinst ved reiselivsbesøk (1,5 x inntekter bad)	1,6	2,7	2,1 mill.

*Verdiskapning beregnet utfra rapport fra Transport Økonomisk Institutt som har utført en ringvirkningsanalyse for Sørlandsbadet (2015) Inntektsandel turist-/reiselivsbesøk for alternativet ganget med 1,5 (konservativ verdi nedjustert fra 3 fra rapport)

8.4 Verdiskapning folkehelseeffekt

Som angitt kan folkehelsegevinsten beregnes til en verdi basert på økning i kvalitetsjusterte leveår som følge av økt aktivitet.

Med et konservativt regnestykke i forhold til Helsedirektoratets utregninger kan dette se slik ut for folkehelseeffekten av Voldabadet: Med et konservativt regnestykke i forhold til Helsedirektoratets utregninger kan dette se slik ut for de ulike alternativene:

Oppsett Folkehelse		
Timer 1 besøk årlig utgjør (gjennomsnitt 2 timer pr. besøk)	2	timer
Minutter pr år	120	minutter
Minutter pr dag	0,328767	minutter pr. dag
Aktivitet kan forutsettes halve tiden	0,164384	minutter aktivitet pr. dag

Halvparten erstatter annen aktivitet	0,082192	Økt aktivitet pr. dag
Fordelt på antall personer (10 min. pr. person)	0,008219	Personer som får 10 min økt aktivitet pr. dag
Gjennomsnitt 0,07 QALY (se under) "Inaktiv" til "delvis aktiv"	0,070000	Pr. pers
Antall vunne kvalitetsjusterte leveår	0,000575	Samlet
Samfunnsøkonomisk verdi per besøk (QALY*588 000,-) pr. år	kr 338	Verdi per besøkende
Samfunnsøkonomisk verdi per besøk pr. år nedjustert verdi	kr 100	Bruker konservativ verdi pga stor usikkerhet, deler på 3. og runder ned til 100.

Anbefalt program	Laveste	Høyeste	Snitt
Per besøk	kr 100,00	kr 100,00	kr 100,00
Besøk	42 000	59 000	50 500
Årlig gevinst	4,2 mill.	5,9 mill.	5,1 mill.

Uten barnebasseng	laveste	høyeste	Snitt
Per besøk	kr 100,00	kr 100,00	kr 100,00
Besøk	31 000	45 000	38 000
Årlig gevinst	3,1 mill.	4,5 mill.	3,8 mill.

Med 12,5 m bredde	Laveste	Høyeste	Snitt
Per besøk	kr 100,00	kr 100,00	kr 100,00
Besøk	40 000	57 000	48 500
Årlig gevinst	4,0 mill.	5,7 mill.	4,9 mill.

9 GJENNOMFØRINGSSTRATEGI OG DRIFTSMODELL

Flere folkebad har hatt store problemer knyttet til økonomi, framdrift og konflikter mens andre folkebad går på skinner uten problemer. Byggekostnader kommer ut av kontroll og valg av gjennomføringsstrategi forklarer mye av dette. Framdrift kommer også ut av kontroll for flere folkebad mens andre har kontroll. Forskjellig konfliktnivå kommer naturligvis tilsvarende, og man kan pådra seg langvarige problemer før byggesaken kan avsluttes ved valg av feil strategi for gjennomføring.

Enda verre er det om det endelige resultatet ikke er optimalt utviklet for det skal jo drives minimum de neste 30 år, og det er ikke bare for høye kapitalkostnader som tynger kommuneøkonomien. Dersom ikke folkebadet er optimalt tilrettelagt for enkel betjening, renhold og vedlikehold blir også driftskostnadene for høye. Kun ett ekstra årsverk betyr 19 mill kr gjennom levetiden. Inntektene er enda viktigere ettersom det er snakk om flere millioner kroner i årlig inntektsforskjell mellom gode og mindre gode folkebad som gjennom levetiden kan bli hundrevis av tapte millioner kroner.

Hvordan man kontraherer rådgiver (inkludert arkitekt) varierer, likeså varierer kontraheringen av entreprenør og valg av entreprisemodell. Vi belyser her erfaringer fra de forskjellige aktuelle modeller / strategier. I bunnen må målet ligge:

**Volda skal ha det best mulige folkebad de neste 30 år.
Det best besøkte med best økonomi, best miljø og minst feil.**

9.1 Aktuelle gjennomføringsstrategier for utvikling av Voldabadet:

- OPS (Offentlig - Privat Samarbeid) for bygging og drift
- Plan- og designkonkurranse før prosjektering
- Totalentreprisekonkurranse
- Samspillsentreprise
- Rådgiverkonkurranse (inkludert arkitekt) og generalentreprise eller hovedentreprise

Disse omtales under her:

9.1.1 OPS (Offentlig - Privat Samarbeid) for bygging og drift

OPS er en moderne gjennomføringsstrategi anvendt på noen samferdselsprosjekter og ett folkebad; Aquarama Kristiansand. Dette er et slags kjøp på avbetaling hvor kommunen betaler et årlig beløp i eksempelvis 30 år og deretter overtar anlegget. Kristiansand kommune inviterte private eiendomsutviklere til å gi dem idrettshall og svømmeanlegg og ga dem i tillegg anledning til å bygge hotell og næringsarealer på sentral bytomt. 7 prosjektutviklere meldte interesse hvorav 2 leverte tilbud som begge gikk utover reguleringsplanen. Prosjektet ble gjennomført fra 2008 til 2013. Suksesskriterier for modellen er at privat interesse er tilstede i tilstrekkelig omfang for konkurranse og at disse ser fortjenestemulighet. Ulempe at privat finansiering er dyrere enn offentlig. Årlig millionbeløp i differanse medførte at Kristiansand kommune ønsket å kjøpe andeler underveis for å redusere leiekostnaden. Modellen vanskeliggjør tilskudd av spillemidler ettersom det er krav om at private deltakere ikke kan tjene penger på prosjektet. Modellen krever også betydelige juridiske ressurser. Modellen medfører også risiko for at valgt tilbyder ikke har beste rådgiver

på laget for utvikling av optimalt folkebad for innbyggerne. Framdriften kan med OPS-modell bli middels med prosjektperiode 5 - 6 år, men risiko for prosjektstans er stor. Strategien frarådes, særlig for et mindre anlegg og en mindre kommune.

9.1.2 Plan- og designkonkurranse før prosjektering

Flere kommuner har valgt plan- og designkonkurranse som start på folkebadsprosjekt. Resultatene har ofte blitt for dyre prosjekter med lengst gjennomføringstid og høye konfliktnivåer. Modellen medfører høy risiko for at valgt tilbyder ikke har beste råd giver på laget for utvikling av optimalt folkebad for innbyggerne, hvilket er helt avgjørende for suksess. Mange prosjekter har havarert med denne modellen og har måttet re-starte med annen modell. Driftsøkonomien blir også vanligvis dårligere enn de beste folkebad. Hvis en velger denne gjennomføringsmodellen må en ha en streng prekvalifisering på badkompetanse, og en må sikre seg at juriesammensetningen kan vurdere badfaglige faktorer høyt nok når tildeling av oppdraget gjennomføres. Dette siste kan være krevende å få til. I utgangspunktet frarådes strategien utfra erfaringer med gjennomførte anlegg.

9.1.3 Totalentreprisekonkurranse

Totalentreprisekonkurranse velges av og til som gjennomføringsstrategi på et tidlig tidspunkt fordi det framstår som en rask og lettvinnt løsning.

Ulempen er prosjekt med for dårlig kvalitet til for høy pris. Kort utviklingsfase uten de beste rådgivere (garantert) gir for lav kvalitet. Endringer koster for mye, og de dårlige kvalitetene vil belaste driftsøkonomien i all framtid. Lavt besøk, høye driftskostnader og små inntekter vil bli resultat. Lisenskonsepter utviklet med bakgrunn i særgruppers ønsker (svømmeidretten) med forutsetning om totalentreprise frarådes på samme bakgrunn. Dette særlig fordi disse ikke fullt ut tar hensyn til helhetsmulighetene og behovene i et moderne badeanlegg. Totalentreprisekonkurranse kan imidlertid vurderes etter en grundig utvikling og detaljert prosjektering, men er uegnet som gjennomføringsstrategi i tidligfase for badeanlegg. Strategien frarådes.

9.1.4 Samspillsentreprise

Samspillsentreprise er en nokså ny entrepriseform i Norge. Normalt bygger en samspillsentreprise på totalentreprisen. Byggherre, brukere, prosjekterende og entreprenører samarbeider i utvikling av prosjektet fra programmeringsfasen, til et forprosjekt med målpris. Da overtar samspillsgruppen ansvaret og det skrives totalentreprisekontrakt.

Entreprenøren blir kontrahert tidlig i prosjekteringsfasen sammen med rådgiverene og det inngås en kontrakt hvor entreprenøren/rådgiver og byggherren er enig om en totalpris som økonomisk målsetning for prosjektet (målpris). Det inntas gjerne regler for fordeling mellom byggherren og entreprenøren av eventuelle besparelser som oppnås når sluttsummen sammenlignes med målprisen, samt fordeling av ansvar ved eventuell overskridelse.

Fordelen med samspillsentreprise er at prosjektet blir gjennomgått i en prosess der alle involverte (Byggherre, brukere, rådgivere og entreprenør) kommer med sine innspill for å få et optimalt prosjekt FØR prosjektet låses. Utfordringen er at de tradisjonelle kvalitetssikrende fasene i prosjektet utviskes, og at prosjektering og utførelse sammenblandes, med tap av kontroll, helhetsstyring og kvalitet.

Hvis samspillsentreprise skal gjennomføres er det avgjørende å etablere rutiner for å gjennomføre en grundig kvalitetssikret prosjekteringsfase før utførelse, og kontraheringen må gjøres sterkt kompetansebasert. Strategien kan benyttes.

9.1.5 Rådgiverkonkurranse og generalentreprise eller hovedentreprise

Rådgiverkonkurranse (med arkitekt) sikrer kommunen den beste kompetansen til å utvikle og å gjennomføre folkebadet, dersom konkurransen vektlegger kompetanse høyere enn pris. I motsetning til totalentreprise hvor rådgiverteamet legges under entreprenøren, beholder kommunen disse gjennom hele prosjekterings- og byggetiden. Framdriften kan bli den raskeste ettersom nødvendige prosesser kan foregå parallelt. Riktig kvalitet sikres til lavest mulig kostnad fordi man har sikret seg kunnskap om hvor man kan spare og hvor man ikke kan spare. Strategien gir lav risiko og god styringsmulighet og sannsynlig lavt konfliktnivå sammenlignet med andre alternativer. Ulempen vil kunne være at en ikke får benyttet en entreprenørs kompetanse tidlig i prosjektet. Strategien anbefales.

Hensiktsmessig entrepriseform vurderes underveis i prosjektutviklingen.

9.2 Driftsmodell og mva

Driften av Volda svømmeanlegg må være i offentlig regi for å få spillemidler. Dette kan foregå som KF (kommunalt foretak) eller kommunalt AS hvor det siste trolig gir størst incitament til sunn økonomisk drift. Dette knytter seg hovedsakelig til personalkostnader. Alternativt kan kommunen drifte anlegget innenfor sin normale «etats» organisering, der anlegget ikke i samme grad betraktes som et selvstendig driftsobjekt. Dette anbefales i utgangspunktet ikke, da incitament til optimalisering av driften av badet vil kunne gå tapt.

Det er ikke vurdert hvordan et samarbeid med høskulen vil kunne passes inn i en organisasjonsmodell utover at de regnes som en viktig leietaker.

Det er vanskelig å komme med en klar anbefaling rundt AS eller KF, men grovt kan en si at det er hvor mye styring kommunen ønsker å ha (velg KF) kontra frihet for badet samt mulighet for lavere lønnskostnader (velg AS) som bestemmer. Kommunen må også ta stilling til om de mener det er riktig å velge AS for å kunne fristille seg i forhold til sine normale lønnsvilkår, men et argument for dette er at det kan være lettere å tilby attraktive korttids og deltidsjobber.

Angående mva kompensasjon er det stor usikkerhet rundt dette for kommuner som vil bygge eller drifte bad og svømmeanlegg idag. Delvis er dette misforstått og knyttet til enkeltanlegg som har kommet dårlig ut pga maksimalt uheldige omstendigheter ved regelendringer. (Drammensbadet).

Skattejurister som har jobbet med temaet anbefaler at det kan være like gunstig, eller bedre i forhold til mva å være et anlegg som er attraktivt nok til å klassifiseres som et opplevelsessenter kontra en svømmehall.

Det anbefales derfor ikke en strategi der en utformer programmet for badet for å tilpasse seg mva regelverket. En bør prøve det optimale programmet gitt fra andre forutsetninger først, og så evt. gjøre en ny vurdering. Dette også fordi gjeldende praksis/regelverk er uforutsigbart og vanskelig å styre etter for øyeblikket. Skattemyndighetene ser ut til å ikke ville ha en mening om disse spørsmålene uten en formell henvendelse på et konkret prosjekt.

Det er i rapportens oppsett av årskostnader beregnet 80% mva kompensasjon, men dette knytter det seg altså stor usikkerhet til.

Angående organisasjonsform er vår anbefaling er å få juridisk kompetanse til å utarbeide et AS, evt. ett KF. Med en slik avtale på bordet kan det tas en politisk beslutning på organisasjonsform. Videre bes det om en forhåndsuttalelse fra skattemyndighetene angående mva. Optimalt program for badet brukes som grunnlag for mva avklaring og til forhåndsuttalelse angående spillemidler.

10 FRAMDRIFT

Ved beslutning om igangsetting av prosjekt Folkebad i Volda vil det gå ca 3-4 år før gjestene kan stupe uti bassengene dersom ikke uforutsette problemer dukker opp.

År	Måned	Innhold	Kompetanse	Kostnad Mill.
2018		Beslutning og enighet om grov tidsplan for programmering, prosjektering og bygging.	Rådgiver tidsplan	Ingen kostnad.
2018		Programmering med involvering av brukergrupper (idrett, skole m.fl.), drift, byggherre. Kontrahering av rådgiverteam.	Rådgiver programmering med særlig badfaglig kompetanse	0.1-0.3
2018		Skisseprosjekt	Arkitekt med særlig badfaglig kompetanse	0.3 - 0.8
2019		Forprosjekt	Rådgivergruppe med særlig badfaglig kompetanse	2.0 - 4.0
2019		Detaljprosjekt	Rådgivergruppe med særlig badfaglig kompetanse	11.0 – 15.0
2020		Kontrahering	Rådgivergruppe med særlig badfaglig kompetanse	0.2 – 0.4
2020 - 2022	(18-22 mnd)	Bygging	Rådgivergruppe med særlig badfaglig kompetanse	2.0 – 4.0 (oppfølging byggeperiode)
			Entreprenør	XXX mill (kontraktssum)

11 LOKALISERING

Ved plassering av et moderne folkebad vil en eksponert, attraktiv sentrumstomt være viktig for å få full uttelling for inntektspotensialet i et slikt anlegg. Også for faktorer som mest mulig folkehelse, aktivitetsskaper på mange nivå i befolkningen og god turistsynergi vil en slik plassering være gunstig.

Volda kommunes primære ønske er å bygge bassenget på tomt ved høyskolen. Dersom kun et mindre basseng er gjennomførbart tenker kommunen eventuelt å lokalisere dette ved Øyra skole. Denne ligger forøvrig ikke langt fra tomta ved høyskolen.

I forslaget til detaljreguleringsplan for Volda Campus Arena er det tilrettelagt for at kommunen kan bygge et svømmeanlegg knyttet til idrettshallen.

Plassering ved campus for Høgskulen i Volda er relativ sentrumsnær, og nærhet til Volda Ungdomsskole, Øyra barneskule og Volda Videregående skule (innen ca. 10 min gangavstand) er gunstig for svømmeopplæringen.

I Volda vil synergien med Høgskolen og planlagt storhall være svært viktig og gunstig for badet. Aktivitet genererer mer aktivitet og høyere besøk. Plasseringen er også fordelaktig for høyskolens attraktivitet for studenter og idrettsutdanningens omdømme.

Arealbesparing for svømmeanlegget ved samlokalisering med storhall vil være begrenset til noe for inngangsparti/vestibyle/kafe.

12 ÅRSKOSTNADSOPPSETT

Den beste måten å sammenligne ulike alternativ er et årskostnadsoppsett når kommunen både vil stå for investering og drift. Et mulig oppsett er vist under. De ulike underpostene kan utdypes i en senere utvidet analyse.

Som drøftet tidligere i rapporten vil anlegg uten barnebasseng og tilleggsaktiviteter ha antatt lavere inntekter pga. mindre besøk, og på tross av lavere prosjektkostnader komme ut mindre gunstig mht årskostnader inkl synergier i forhold til anbefalt program. Anlegg med 12,5 m bredde på idrettsbasseng forventes å ha lite endringer i årskostnader i forhold til idrettsbasseng med bredde 15,5 m.

Volda badet		Årskostnader	Årskostnader	Årskostnader
Årskostnadsvurdering forstudie		Nytt anlegg	Uten barnebasseng	Med 12,5m breddepå idrettsbasseng
P85	Kostnadsramme ekskl. prisregulering	159	146	144
	Momskompensasjon antatt % 80	23	23	23
	Spillemidler (NB! Maksimalt oppnåelig)	29	29	25
	Interkommunalt tilskudd			
	Lån / restfinansiering	107	94	96
1	Årskost. Invest. 30 år m/ 5% realrente	7	6	6
	Driftsutgifter - pessimistisk	10	10	10
	Driftsutgifter - optimistisk	6	5	6
	Driftsutgifter - Gjennomsnitt	8	8	8
2	Årskost. Driftsutgifter 30 år	8	8	8
	Inntekter - pessimistisk	-4	-3	-4
	Inntekter - optimistisk	-7	-5	-7
	Inntekter - Gjennomsnitt	-6	-4	-5
3	Årskost. Inntekter 30 år	-6	-4	-5
sum 1-3	Årskost. før synergier 30 år	9	10	9
sum 2-3	Årskost. kun drift	2	4	3
4	Årskost. synergi turister	-2	-2	-2
sum 1-4	Årskost. Inkl turist synergi 30 år	7	8	7
5	Folkehelseeffekt (QALY) årlig	-5	-4	-5
SUM 1-5	Total årskost. inkl. synergi og helse	2	4	2
SUM 1-5	Total årskost. inkl. synergi og helse, ekskl. investeringskostnader	-5	-2	-4

* Det er kun skilt på investeringskostnadene i høyt og lavt anslag. På andre poster som driftsutgifter og inntekter er det brukt en snittverdi på alle alternativ.

13 OPPSUMMERING

Denne rapporten forteller om grunnlag for en moderne svømmehall i Volda, med referanser til erfaringer fra andre kommuner med gjennomførte anlegg og økonomien rundt disse.

Det finnes mange 25 m svømmehaller i Norge, de fleste av dem er bygget på 1970- tallet. Slikt anlegg har begrenset verdi som folkebad med beskjedne inntekter, men betydelige kostnader. Som tilbud til innbyggerne viser undersøkelser at færre enn 10 % av befolkningen er brukere av slikt anlegg (over 90 % av besøket besørges av færre enn 10% av innbyggerne). Som tilbud til reiselivet er dette relativt uinteressant.

Alternativt badeanlegg er moderne folkebad med flere bassenger, varierte vanntemperaturer og dybder. Erfaringer viser at innbyggerne bruker slike anlegg i langt større grad, og at reiselivet er storbrukere. Moderne folkebad har naturligvis høyere driftskostnader, men de har også mye større inntekter slik at netto kostnad ikke nødvendigvis blir høyere.

Moderne folkebad vil ofte være bedre plassert som sentrumsfunksjoner enn som vedheng til skolefunksjoner, da dette bedre utnytter det fulle potensialet til anlegget.

Denne rapporten anbefaler innhold og størrelse for et mindre moderne folkebad i Volda, med utgangspunkt i antatt besøkspotensiale mellom 42 000 og 59 000 billett kjøpende gjester (utleie og undervisning kommer utenom).

Anbefalt program er trenings-/konkurranserbasseng på 25 x 15,5 m, opplæringsbasseng på 12,5 x 9,5 m, barnebasseng på 40 m², enkle velværeelementer og utekulp og enkel vannrutsjbane.

Størrelsen på Voldabadet vil da bli ca. 1650-1800 m² bruksareal fordelt med ca. 560 m² vannarealer, ca. 520 m² landarealer i badet og ca. 600 m² servicearealer.

Dersom man ønsker å redusere kostnader, vil det første anbefalte grepet være å redusere breddemålet på trenings-/konkurranserbassenget fra 15,5 m til 12,5 m. Dette vil gi vesentlig besparelse i investering uten at inntekter reduseres i vesentlig grad. Over levetiden vil årskostnadene for et anlegg med 12,5 m bredde og 15,5 m bredde være relativt like, da økt investering kompenseres med noe større årlig inntjening på større besøkskapasitet/attraktivitet. Et alternativt program der en ikke har med barnebasseng, boblebad, badstuer og sklie vil være det dyreste hvis en ser på levetidskostnadene inkludert synergieffekter. Bortfall av inntekter pga mindre besøk vil utgjøre mer enn de sparte investeringskostnadene sett over levetiden til badet.

Asplan Viak AS

Skien 2018

Om «Voldabadet»

Kommentar til Asplan Via sin rapport d. 2018-04-16. Utgåve 1.

Konklusjon.

Konklusjonen er i korte trekk at det vil svare seg å byggje eit anlegg som romar konkurranse-basseng og opplæringsbasseng saman med hyggje- og velværebåd som inkluderar; boblebad, sklie, badstu. Eit avgrensa bad vil ikkje trekke betalande gjestar og difor begrense bruken og inntektene. Det er desse som bidreg mest, og det er denne gruppa vi må ha fokus på når vi bygg.

Røynsle.

Det er også viktig å merke seg at konsulentfirmaet som er brukt har lang røynsle i å prosjektere bad og har opparbeida seg kunnskap om kva typar bad som gir best økonomi. Det å tru at eit ein skal spare ved å bygge eit "kompromissbad" og velge rimelige byggeløysingar av dårleg kvalitet har ofte enda med økonomiske uføre. Dette poenget går som ein raud tråd gjennom heile rapporten.

Økonomi.

Årlege utgifter som må dekkjast inn er estimert til 9 millionar kroner. Det er før synergieffektar som; auka folkehelse, - altså lågare utgifter til helsetenester, - auka kommunal skatteinngang, - skatte inngang frå auka handel som følgje av tilreisande. Resultat etter synergjar er eit årleg underskott på 2 millionar. Det er viktig å merke seg at reknestykket ikkje inneheld inntekter frå bl.a. VTI-Symjegruppa, Volda/Ørsta revmatikerforening, Studentsamskipnaden, Fylkeskommunen, staten og Volda kommune, symjeopplæring i privat regi. Sponsormidlar/gåver er heller ikkje rekna med.

Gamal og ny tid.

Det er særskild viktig at ein fjernar seg frå tanken om at dette skal erstatte eksisterande symjehall slik den har fungert til no. Dette må bli eit heilt nytt innlegg der hovudfokuset skal vere trivsel for alle brukargrupper, - vatn, og varme omgjevnader. Boblebad, badstue og fellesareal for sosialt omgjevinge og drøs. Born må stå i fokus. Det er dei som trekkjer familien og andre til Badet. Det bør også leggjast til rette for seniorbrukarar, som er ei aukande brukargruppe og som set stor pris på varme og bad.

Symjegruppa.

Symjegruppa påpeikar at det vil gå kraftig ut over bruken, ditto inntektene, om vi ikkje bygg stupetårn og 8 baners bredde i konkurransebassenget. Eit breiare basseng vil auke parallellbruken mykje og då inntektsgrunnlaget. Ulstein arena kan p.t. ha ope berre ei bane mens det vert utført stup. Dette avgrensar bruken betydeleg.

Eigedommsprisar.

Eit anna moment som vi meiner er viktig å trekkje fram er eigedommsprisane. Volda ligg saman med Ulsteinvik og Ålesund på toppen av statistikken over kommunane med dei høgste bustadprisane i Møre og Romsdal. Dette trur vi m.a. skuldast at Volda har eit samansett miljø med mange ulike lag- og aktivitetstilbod. Voldasamfunnet har tradisjon for å vere frampå og tenkje nytt. Mykje av dette skuldast høgskulen og sjukehuset og miljøa som er knytt til desse institusjonane. Logistikkmesse ligg vi også sentralt. Bygdebyane på søre må difor konkurrere om å gjere seg attraktive for unge i etableringsfasen, det blir feil å ikkje satse på eit slikt tilbod her. Vi meiner difor at trass kostnaden som må dekkjast inn vil dette auke tilflytting ditto skatteinngangen.

Utspel frå symjeforbundet.

Ekstra spelemidlar. Jfr. Symjeforbundet, V/ Erlend Alstad.

"Høsten 2013 ga regjeringen ekstra spillemidler til fire pilotprosjekter som skulle bygge kostnadseffektive anlegg – lav byggekostnad, kort byggetid og lave driftsutgifter. Ett av vilkårene for tildelingen var at de skulle være referanseprosjekter og dele erfaringer med andre kommuner. De fire kommunene er;

- *Aurskog-Høland kommune: bygger et standardanlegg på Bjørkelangen, åpner neste år.*
- *Voss kommune, bygger et standardanlegg pluss eget stupbasseng, åpner i august*
- *Vennesla kommune, standardanlegg med stup i svømmebassenget*
- *Tynset kommune, har ikke begynt å bygge"*

Elles så seier Erlend Alstad i symjeforbundet i e-post frå oktober 2016, at dei sterkt anbefaler å vurdere stålbaseng i staden for betong/flis, framfor alt med tanke på vedlikehald/livsløpskostnader. Dette vil også korte ned byggjetida. Jfr Vedlegg med tilbod frå ein produsent av stålbaseng.

Synergjar og bygdeutvikling.

Dersom ein set som føresetnad at området på Volda campus etter kvart får ny moderne storhall, moderne symjehall og mediehus, vil dette påverke Voldasamfunet i positiv retning. Aktiviteten i området vil bli stor, og vil gjere at Volda blir ein endå meir attraktiv stad for lokal-samfunnet, folk frå nabokommunar, tilflyttarar, studentar, turistar og næringslivet. Ein skal ikkje sjå vekk frå at nye næringslivsaktørar vil sjå på Volda med nye auge når alt dette er på plass. Mellom anna har hotelldrift vore sett på av fleire aktørar utan at ein har funne grunnlag for etablering i Volda. Med kulturarrangement, sportsarrangement og konferansar og andre arrangement i regi av Høgskulen og/eller Sjukehuset, vil grunnlaget for hotelldrift verte betydeleg betre. Ein tenkt modell er å kombinere studentbustader med vanleg hotell og gjennom dette ha auka kapasitet om sommaren. Dette vil igjen danne grunnlag for auke turisme og god økonomi heile året.

Moglegheitene er store og vala som blir teke i tida framover vil vere avgjerande for Volda si utvikling som regionssentrum. Befolkningstalet innanfor éin reisetime frå Volda er stort. Når ein skal ta avgjerda om kva for symjeanlegg som Volda kommune skal ha, er det viktig å tenkje heilskap og framtid.

Interresegruppa for nytt bad til Volda har tillate seg å hente inn eit tilbod på bygging av symjehall i stål - stainless steel. Tala vi har fått til no ligg på omkring 56 millionar kroner eks mva. Det er for komplett basseng 25 x 15.5 x 4.5 med startblokker. Tilbodet ligg vedlagt.

V.h.

Jørund Knardal
Runa Bakke
Mounir El Mourabit
Tor Mikaelson
Ola Andreas Hauge
Jon Rotevatn

Interessegruppa for nytt Voldabad.

Fra: Asbjørn Moltudal[asbjorn.moltudal@volda.kommune.no] Sendt: 07.05.2018 12:25:43 Til: Postmottak Volda
Tittel: VS: Analyserapport Badeanlegg Volda

Inn på sak 2017/407

Asbjørn Moltudal

Mobil 97515225

www.volda.kommune.no

Fra: Karen Fredrikke Lomeland Jacobsen <karen.jacobsen@hivolda.no>

Sendt: 3. mai 2018 10:21

Til: Asbjørn Moltudal <asbjorn.moltudal@volda.kommune.no>

Kopi: Leif Roar Strand <leifroar@hivolda.no>; Elisabeth Innselset <Elisabeth.Innselset@hivolda.no>

Emne: SV: Analyserapport Badeanlegg Volda

Hei

Takk for muligheita for å kome med innspel. Vi har lest rapporten frå Asplan Viak om «Bad og svømmeanlegg Volda» med stor interesse. Det vil vere veldig positivt for HVO med eit 4.-generasjons moderne folkebad i Volda, og ekstra positivt dersom det vert lokalisert inntil vår campus. Det vil vere viktig for rekruttering av tilsette, rekruttering av studentar og for tilsett- og studentvelferd.

Dersom anlegget stettar krava til AKF/idrett og friluftsliv har HVO i brev av 29.9.2018 sagt seg interessert i å leige ca 250 timar per år til undervisning. I rapporten pkt 8.1.4 er det ført opp 500 timar som HVO's behov, men det rette talet er 250 timar. I dagens symjehall har HVO sett av to timar per veke til tilsett-velferd. Studentidrettslaget leiger tid i bassenget både til trening og studentvelferd. Det er naturleg at desse aktivitetane vert flytta til det nye anlegget når symjehallen er riven og det nye anlegget er klart. Omfanget av timar til tilsett- og studentvelferd må vi kome tilbake til når vi kjenner omtrentleg leigepris.

AKF/idrett og friluftsliv har desse krava for anlegget dersom dei skal drive undervisning der:

- Basseng 25m, djup 1m – 4m
 - 15,5 meter bredde vil vere flott, men vi klarer oss også med 12,5 meter bredde.
- Stupetårn 1m – 3m – 5m
 - HVO kan evt flytte stupeundervisninga til eit anna anlegg dersom det ikkje blir bygd stupetårn i Volda, dette utgjør 60 timar i året
- Lagerrom for HVO-utstyr ca 25 kvm
- Separat garderobe for lærarar

I tillegg har AKF/idrett og friluftsliv desse ønska for anlegget

- Opplæringsbasseng
- «Teorikrå» / skjerma samlingsplass for rundt 25 personar
- Inngangsdør, der dei kan ta inn/ut kajakkar
- Lydanlegg
- Støydempande tiltak i «storhallen»

Høgskulen i Volda ser fram til å samarbeide med Volda kommune for å få realisert Voldabadet.

Venleg helsing

Karen Lomeland Jacobsen

Høgskuledirektør | Høgskulen i Volda

T: 70 07 54 26 | M: 99 57 57 44

karen.jacobsen@hivolda.no

www.hivolda.no

Fra: Asbjørn Moltudal <asbjorn.moltudal@volda.kommune.no>

Sendt: 17. april 2018 07:58

Til: Tor Mikalsen <Tormikalsen@hotmail.com>; Arild Bakke <arild.bakke@lindbak.no>; Karen Fredrikke Lomeland Jacobsen <karen.jacobsen@hivolda.no>

Kopi: Rune Sjurgard <Rune.Sjurgard@volda.kommune.no>; Jørgen Amdam <jorgen.amdam@volda.kommune.no>

Emne: Analyserapport Badeanlegg Volda

Hei;

Vedlagt følger Analyserapport Badeanlegg Volda.

Rådmannen tek med grunnlag i m.a. rapporten sikte på å få lagt fram sak til kommunestyret før ferien om evt. vidare framdrift.

Kommunen ynskjer difor evt. innspel til rapporten frå m.a. symjegruppa, høgskulen og VCA.

For at rådmannen skal kunne fremje saka til kommunestyret før sommaren ber eg om

Innspel Innan 7. mai

Asbjørn Moltudal

Mobil 97515225

www.volda.kommune.no

Innspel frå Volda Næringsforum angående analyserapport av bad- og symjeanlegg, Volda

Syner til e-post frå Asbjørn Moltudal av 19. April 2018, der han på vegner av Volda kommune ber om innspel på analyserapporten frå Asplan Viak.

Vi takkar for moglegheita til å kome med innspel i høve eit viktig tema for Volda-samfunnet.

Forankring i Volda Næringsforum

Volda Næringsforum representerer i underkant av 70 verksemder i og rundt Volda. Innspela til Volda kommune er i denne samanheng forankra i vedtektene til Volda Næringsforum. Der står det mellom anna at Volda Næringsforum skal fremje utvikling av Volda sitt næringsliv, og ha fokus på Volda som god bu-, handels- og opplevingsstad.

I organisasjonen er innspela forankra i styret i Volda Næringsforum, i tillegg i Næringspolitisk gruppe (begge beståande av avgjerdstakrarar frå verksemder i Volda).

Fokus i høve innspelsprosessen

Volda Næringsforum har fokus på det viktige tilskot til aktivitets- og fritidstilbod som ein symjehall kan gi, samt potensialet for å kunne bli ein sosial møteplass for ulike grupper i Volda-samfunnet.

I tillegg ynskjer vi særskilt fokus på den delen som går på det næringsmessige potensial som ligg i eit slikt anlegg. Vi tenkjer då på fleire ting. Det einer er det som Asplan Viak legg til grunn som eit viktig moment i si rapport: Det potensial som ligg i å tiltrekke seg destinasjonsreisande til Volda. Som ynskjer å nytte anlegget, men som også bidreg til anna verdiskaping i Volda. Det er viktig at Volda kommune i det vidare arbeidet har fokus på, og trekk inn kompetanse, på det som vedkjem det næringsmessige potensialet i eit slikt anlegg. Eit anna poeng er knytt til attraktiviteten til Volda i eit kompetanseperspektiv. Slike gode tilbod som bad- og symjeanlegg vil kunne bidra til å trekke god kompetanse til Volda og regionen.

Konkrete innspel til rapporten

Vi går i det følgande gjennom konkrete moment som vi tenkjer er viktige, gitt det fokuset vi ynskjer. Dette er ikkje ein uttømmmande liste, og det er viktig at òg andre organisasjonar og sektorar i Volda-samfunnet blir høyrte i denne prosessen.

Plassering: Vi støttar rapporten sine konklusjonar om at det vil kunne vere positive synergjar ved ei plassering av bad- og symjeanlegg i nærleiken av Volda Campus Arena og Høgskulen i Volda. Dette er òg ein god plassering i høve tilkomst (nærleik til E39), og vil òg kunne ha synergjar i høve parkering knytt til Høgskulen i Volda/Volda Campus Arena.

NB! Vi legg merke til at Asplan Viak legg til grunn at det er planlagd parkeringshus i kjellar under Volda Campus Arena. Her oppmodar vi Volda kommune til å nytte høvet til å saman med aktørane i nærområdet, samt andre viktige interessenter, legge til rette for gode parkeringstilhøve for alle tilboda i området.

Moderne folkebad: Asplan Viak trekk i rapporten fram ulike typar anlegg som det kan vere aktuelt å satse på. Vi støttar rapporten sin oppsummering og særskilt følgande punkt som gjeld val av type anlegg: "Moderne folkebad med flere bassenger, varierte vanntemperaturer og dybder". Viser vidare til det som er skrive i oppsummering om grunngeving for dette: "Erfaringer viser at innbyggerne bruker slike anlegg i langt større grad, og at reiselivet er storbrukere". Volda Næringsforum meiner at ein bør sjå anlegget som ein del av ein større regional attraktivitetsfaktor, som vil byggje opp under Volda sin posisjon i regionen. Dette kjem då sjølvstakt i tillegg til dei nemnte fordelane for Voldas innbyggjarar, studentar, mv. I same punkt vil vi oppmode heilt konkret til at ein ikkje vel å redusere kostnader ved å redusere storleik/bredde, mv. på anlegget, jmf. rapportens innspel om langsiktig lønnsamd.

Aktivt samarbeid og involvering: Volda Næringsforum vil sterkt oppmode til at ein som ein sentral del av førebuingssprossen/vidare prosess knytt til anlegget aktivt involverer næringslivet i planlegginga. Særskilt då med tanke på potensialet som ligg i å styrke Volda som destinasjon, og dei positive ringverknadene av eit slikt anlegg. Vi tenkjer her konkret på mogleghetene for synergjar inn mot arrangement i Volda Campus Arena, aktivitet knytt til Høgskulen i Volda, Volda sentrum (handel/oppleving), mv. Her ynskjer Volda Næringsforum gjerne å fungere som konkret samarbeidspartnar på vegne av næringslivet, og bidra med møteplassar, informasjon/kommunikasjon, kompetanse og perspektiv som er viktige i samband med dette punktet og sprossen som heilheit.

Kontaktperson, Volda Næringsforum

Dagleg leiar Stefan N. Halck er kontaktperson i høve denne uttala, og fungerer som sekretær for styret og Næringspolitisk gruppe i Volda Næringsforum.

På vegner av styret og Næringspolitisk gruppe

Dagleg leiar

Våte draumar i kvar ei bygd

KOMMENTAR

SINDRE HALKJELSVIK

sh@smp.no

Om få år kan seks gedigne badeanlegg stå klare til å konkurrere om kundane over heile Sunnmøre. Risikoen for fuktskadar er høg.

Eg har knapt vore i Molde på fritida sidan 240 millionar kroner dyre Sunnmørsbadet i Fosnavåg fylte bassenga i 2015.

Då var det fem år sidan Moldebadet opna. I desse åra blei det mange helgevittjingar med bade glade born over Romsdalsfjorden til det flotte anlegget på Reknes.

Med vel så gode fasilitetar på plass i Fosnavåg vart det tvert slutt på slike fogderioverskridande fjordkryssingar.

Sunnmøringar støttar sunnmøringar når vi kan.

Slik er det.

Eller er det slik?

I Ulsteinvik, 25 minutt køyring unna Fosnavåg, har dei nyleg opna noko mindre Ulsteinbadet – aldri meint som ein fullverdig konkurrent til Sunnmørsbadet. Sist veke kom meldinga om at Ulsteinbadet vil investere 2,8 millionar kroner i ei ekstra sklie, to badestampar ute og nokre fontener i barnebassenget.

Det er nok til å skaffe seg status som opplevingssenter, og 12,7 millionar i momsrefusjon frå staten. Slik sparer dei 10 millionar kroner, skaffar seg eit meir attraktivt anlegg og får dessutan høve til å auke opningstidene.

Heilt topp det, i Ulsteinvik.

Sunnmørsbadet gjekk ned 20 prosent i besøk ganske raskt etter at Ulsteinbadet opna. Kva talet blir når nyinvesteringane i Ulsteinvik kjem på plass, er for tidleg å spekulere i, men for

den gode naboskapen er det neppe eit plussprosjekt.

Som det stod i det usignerte lesarinnlegget «Ureieleg av Ulstein» i lokalavisa Vestlandsnytt i Herøy sist fredag:

«Ulstein kommune bedyra at alt dei skulle bygge, var eit basseng. Korleis og kvifor skal om-liggande kommunar ha tillit til Ulstein kommune i framtida?»

Og våtare kan det altså bli på søre luten. I Volda er den legenda-riske, men nedslitte symjehallen i vakre Idrettsbygget frå 1963 bestemt utfasa. Denne veka handsama formannskapet analyserapporten frå dei sjølv-erklærte badeanleggsspesialistane i konsultentselskapet Asplan Viak. Dei tilrår kommunen å byggje eit såkalla «moderne folkebad» med 25 metersbasseng, opplæringsbasseng på 12 meter, 40 m² barnebasseng, rutsjebane, utekulp og enkle «velværeelement» som til dømes sauna, kaldkulp, boblebad og utekulp. Prosjektkostnad: 166 millionar kroner.

Besøksgrunnlaget er avgrensa til voldingar, ørstingar og tilreisande. Dette fordi nabokommunar har eigne badeanlegg både på ytre søre (Fosnavåg og Ulsteinvik) og i Nordfjord (Stryn symjehall, Hotell Alexandra og Trivselsbadet i Sandane).

Men konsulentane skriv ingenting om at ørstingar og voldingar i dag utgjør ein viktig del av kundegrunnlaget for dei allereie ferdigbygde badeanlegga på ytre søre.

Vert også Voldabadet bygd som skissert, er det snart like tett mellom badeanlegga som skisentera på søre Sunnmøre/Nordfjord.

Når alle skal ha, vert det ikkje nok til alle. Nokon risikerer å bli skylt ut med badedatnet.

Og her nord om Breisundet er det altså på same viset.

Haagensen-familien er no nærare enn aldri før byggestart for Bybadet på Øvre Utstillingsplass i Ålesund sen-

trum. Ut frå skissene eit badeanlegg som blir det klart beste i fylket.

Det er sjølv sagt for lengst på tide at nordre og indre Sunnmøre får eit skikkeleg publikumsretta badeanlegg.

Einaste publikumstilbodet for bading i Ålesund er Moa svømmehall frå 1986, i praksis ikkje eit alternativ samanlikna med dei nye anlegga i regionen.

Men like fullt, både i Brattvåg og Sykkylven vert det no arbeid med badeanlegg – tilsvarende det som er tilrådd i Volda, anlegg som vil redusere driftsgrunnlaget for det nye anlegget i Ålesund.

Asplan Viak er hyra som kon-

VOLDA SYMJEHALL: I si tid eit av dei raskare bassenga i Norge og arena for halsbrekkande stupøvelsar av ymse slag. I dei årlege Julelauga på 1970-talet blei det sett flust av norske og norske rekordar her. Under stemnet i 1975 gjekk straumen, men voldingane fann fram stearinlys og redda på Sunnmøre – vert det lagt planar om søre badeanlegg til fleire hundre millionar kroner. **ARKIVFOTO: TERJE ENGÅS**

sulentar både i Brattvåg og Sykkylven.

Eg kan ikkje forstå at det er grunnlag på Sunnmøre for sunn drift av moderne folkebad, badeanlegg, badeland, kall det kva du vil, i kvar ein krok. Isolert sett er det kanskje råd å rekne det inn for konsulentane, men samla sett er det regionalt nedbrytande. Badeanlegg som balanserer drifta heilt på grensa, får lite til overs til vedlikehald. Og forfallet kjem raskt i eit flislagn våtromspalass. Ingenting er tristare enn eit tomt og nedsarva basseng.

Gjeldsbyrda til kommunar som driv og slår seg saman vert

heller ikkje direkte lågare på dette viset. Inkludert Sykkylven, som no er i ferd med å melde seg på som aktuell medlem i Nye Ålesund, kan det bli bygd tre badeanlegg for rundt ein halv milliard kroner i stor-kommunen dei komande åra, noko av dette rett nok i privat regi.

Og er det så sikkert at det er i store badeanlegg borna lærer å symje. Norske born er dårlege symjarar. Berre rundt 50 prosent av norske tiåringar er definert som symjedyktige, ifølgje Norges Svømmeforbund. Tala elles i Norden er 96 prosent (Island), 92 prosent (Sverige), 79 prosent (Danmark) og 72

prosent (Finland), skreiv Ut-danningsnytt i desember i fjor.

Fagfolk innan symjeopplæringa er skeptiske til dei store badeanlegga, og somme tilrår heller bygging av fleire enkelt-ståande opplæringsbasseng på 12,5 meter. Desse skal vere langt meir effektive læringsarenaer med mindre støy, færre folk og tryggare omgjevnader for born som skal lære å halde seg flytande.

Kanskje noko å tenkje på det, både for meir eller mindre synkeferdige sunnmørskommunar - og enkelte konsulentar.

Presisering

I artikkelen om dei ar-
det ikkje tydeleg nok
Det skjedde i 1858
riske artikkel i Sunnmøre

BR

Velkommen t

- Allmennprakti
- Spesialist i ora
- Spesialist i ora

Notenesgata 3,

ENKLERE PAR

Med automatisk skiltje-
eller registrert profil på m
kostnadene og unngår f

VELKOMMEN TIL EN NY R

Mindre emballasje,
mer miljøvennlig!

Fyll spylervæ

Spar miljøet og unn

Like lett som å tanke dr
trenger. Høykvalitetspro
såpe får du hos Bunker C

Ønsker du enda mer raba
Kortet bestiller du enkel

Bu

Draumar om vatn kan være gode draumar.

Ein god dag på arbeid ser slik ut: Eg går rundt i eit av bad og svømmeanlegga eg har fått være med å planlegge og teikne. Kanskje får eg være der frå morgonen av når badevertane, samstundes med at dei første fuglane startar kvitringa, låser opp døra og inviterer inn dei første mosjonistane, dei som tek frukosten og 1000m symjing i lag med nokre gode kamerater. Tidlig på morgonen er det liten konkurranse om plassen, men nokre banar i symjebassenget er avsett til nokre treningsglade sjeler frå den lokale symjeklubben. Skal ein bli god i symjing held det ikkje med ei lita økt no og då, lengde på lengde tidlig og seint må til. Allereie før klokka passerer 8 på morgonen har eg sett skaping av folkehelse, gode møter for pensjonistane, som likevel er blitt morgonfuglar på sine eldre dagar, og ungdom som jobbar mot eit mål og ein draum, også dei i eit fellesskap som gjev helse ved å mestre og veksa.

Halv ni kjem den første bussen med nokre litt morgontrøytte 3. klassingar køyrande. Dei er tydeleg godt kjende i anlegget og gleder seg til ein skuletime som gjev andre utfordringar og opplevingar enn det ein teoritime i klasserommet kan gje. Dei har med seg eigne lærarar som med pondus sørger for ro og tryggleik i symje og livredningsøvingar. Dei veit dei har eit oppdrag som kan meine forskjellen på liv og død for ein av dei eg ser plaske rundt i bassenget nett no. Siste minuttane slepp ungane fri i anlegget, tek seg opp i stupetårnet, hjartet slår fortare, er det i dag ho tør å hoppa frå 5 meteren for fyrste gong? Eg ser ho tek seg god tid, medelevane kjem med gode råd, hold armene inn til kroppen, ikkje tenk for mykje. Ja, der slapp ho seg utfor, ho smiler i det ho kjem opp. Kanskje er den same unge kroppen på plass også nokre år seinare med same hjartebank, klar for baklengssalto frå same høgda? Men no er timen over, og badevertane gjer klar for neste klasse slik at lærarane og ungane berre kan tenke på deira oppgåve; læra å bli ven med dette fantastiske og litt skumle vatnet.

Fram til klokka tre går det slag i slag med nye skuleklassar busa inn frå skular i heile kommunen. Både 25 meteren og det litt mindre bassenget der temperaturen er litt høgare vert nytta. Ungane likar det varme vatnet, alle gjer visst det, her vert det fort fullt! Leiar for badet fortel at han måtte seie nei til den lokale revmatikar foreininga i går, han finn ikkje rom for dei i timeplanen. Kanskje får han politikarane med på å bygge eit slikt basseng til snart, han fortel at det skjer ved fleire andre nye anlegg. Heldigvis har dei eit lite barnebasseng med grunt og varmt vatn som barnehagane har oppdaga. Eg ser smårollingane set seg oppå det sprutande pinnsvinet, vatn i fjeset er visst ikkje eit problem lenger. (Litt hektisk aktivitet i det det skjer ei lita ulukke, rakk ikkje doen. Heldigvis har personalet rutinar på slikt, så det blir berre ei mindre stopp i det eine bassenget).

Så er det tid for ettermiddagsskiftet. Barnefamiliane kjem i alle fasongar og farger. Men dei ser blide ut, både store og små. Det gjer godt å sjå at dei gler seg til å bruke det eg har fått lov til å vera med å skape. Eg hugsar tilbake på den gongen eg skulle byrje å teikne Rjukanbadet og fekk ei bunke med teikningar frå førsteklasingane der dei viste kva dei ønska seg. Å verta som eit barn igjen får ei ny meining då, og teikningane vart til nytte!

Badevertane smiler fortsatt sjølv om klokka nærmar seg ti på kvelden. Badstuegjengen i den store fellesbadstua er som vanleg dei siste som går. Alle verdas problem vert snudd ut og inn, opp og ned her. I dag vert det eit varmt ordskifte om det verkeleg er plass til fleire bad og svømmeanlegg på Sunnmøre.

Ein kommentar i Sunnmørsposten 12 mai, «Våte draumar i kvar ei bygd», vert drege fram; der det hevdas at fleire anlegg ville vera «regionalt nedbrytande». Nye anlegg vil stele kundane frå dei som allereie er i gong vert det sagt. Godt poeng tenker eg, men eg kjenner og engasjementet bobla. Dette trur eg eg veit litt om. Det er nok ikkje heilt innafor å ta ordet som nykommar og gjest i badstuerommet, men eg klarar ikkje å la være.

Eg byrjar å fortelje om dagen min i anlegget, alle som har vært innom, om tryggleik i vatn, eg hevdar at eg har sett livredning i praksis kvar time anlegget har vært ope. Om foreldre som med glede tek med seg ungane til anlegget, om uformell vasstilvenning, svømmeopplæring og bade og idretts glede.

Og eg hevdar at reknestykket manglar fleire av dei viktigaste faktorane når ein kjem opp med eit svar med to strekar under som heiter «regionalt nedbrytande» fordi inntektene går noko ned for eit eksisterande bad og svømmeanlegg.

For kva er egentlig eit kommunalt bad og svømmeanlegg? Det det i alle fall ikkje er, er ei bedriftsøkonomisk konstellasjon kommunen held seg med for å tene pengar. På same måte som kommunen har eit ansvar og ei lovpålagt plikt til å syte for helsa til sine eigne innbyggjarar gjennom den lokale sjukeheimen, har også kommunen ei lovpålagt plikt til å syte for livreddande symjeopplæring og livreddande folkehelsearbeid. Og like lite som sjukeheimen er meint å tene pengar på, vil meininga med eit bad og symjeanlegg være nett dette.

Men det er lov å ha fleire tankar i hovudet på ein gong, og kommunen har også ei sjølvklar plikt til å nytte innbyggjarane sine pengar på ein mest mogleg effektiv måte. Det vil seie å få så mykje symjeopplæring og folkehelsearbeid utav kvar investeringskrone ein kan.

Når ein tek med at kommunen også pliktar å gje symjeidrettane anlegg som dei kan leve og vekse med vert endå ein faktor lagt til. Komplisert byrjar det å verta når ein ser på at idretten gjennom spelemiddelordninga bidreg med store investeringsmidlar til anlegga, men at dette sjølv sagt er bunde opp til ei utforming av anlegget dei er tente med.

Eg fortel vidare at eg ikkje er heilt uhilda i debatten då eg jobbar for Asplan Viak AS som har gjeve råd til både Sykkylven og Volda kommune når dei no planlegg nye anlegg i sine kommunar.

Nokre føringar ligg gjerne til grunn frå kommunane, fortset eg, når vi startar rådgjevinga vår, som at dette skal vera idrettsanlegg som er interessante for symjeidrettane. Det tilseier eit 25m basseng. Vidare vil eit opplæringsbasseng for dei aller fleste være ynskjeleg. Dette kunne nok kommunen stort sett tenkt seg til sjølve innvendar sidemannen min, og det har han jo heilt rett i. Så rådgjevinga vår prøver å finne svar på korleis ein kan gjere anlegga slik at flest mogleg ynskjer å bruke dei, med små tilleggsinvesteringar som helst skal være sjølvfinansierande.

Fleire brukarar gjev betre folkehelse, betre symjeopplæring, både i skuletida og på fritida, og betre økonomi for kommunen. Eg kjenner engasjementet stig!

Også var det dette med å stele frå kvarandre. Nye tal frå Sørlandsbadet, Aquarama, Røykenbadet, Holmenbadet og Drammensbadet viser og at det ikkje er slik at ein sit med ein fast «pott» med besøkande til badeanlegg i eit geografisk område. Fleire gode anlegg nær der folk bur vil auke den samla «potten» med besøkande monaleg. Det er klart nokre av dei eksisterande anlegga kan oppleve ei viss nedgang i besøk, men i Kristiansandsområdet og

Drammensområdet har ikkje dette vore tilfelle ved etablering av nye anlegg. Men når det er sagt oppfordrar vi alltid til interkommunale samarbeid der dette er mogleg og avstandane små.

Og kva med dei små 12,5m bassenga, kan ein ikkje bygge dei i staden, sånn litt rundtomkring? Og ja, for ein skule ville eit eige basseng være fantastisk til opplæring. Men tala viser at eit slikt basseng som det einaste kommunale tilbodet ikkje er noko folk i stor grad vil bruke, og det eignar seg ikkje som idrettsanlegg. På den andre sida har kommunar med bad og svømmeanlegg med eit variert tilbod opptil 70-80% av innbyggjarane som brukarar.

Det beste tilbodet kommunen kan gje, utifrå folkehelse, symjeopplæring, idrettstilbod og økonomi, vert difor eit kombinasjonsanlegg med tilpassa storleik for alle brukarar, kommunens innbyggjartal og kommunen økonomi.

Eg har prata meg endå varmare enn gradane som kjem frå badstueomnen og har fortsatt mykje på hjarta, men kjem brått ned på jorda idet høvdingen på øvste benk set ein tydeleg stoppar for diskusjonen med «Du er visst ein slik sjølvutnemnd ekspert du», og når eg stillnar og tuslar ut høyrer eg som ei siste helsing bak meg, uttala som eit litt vemmeleg ord ein helst ikkje vil ta i munnen, «Konsulentar!». Men eg drøymmer om vatn for det!

Frode Nysæter

Sivilarkitekt og badfagleg rådgjever

Asplan Viak AS

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2014/697

Arkivkode: 611

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

100/18

Formannskapet

05.06.2018

GBR 19/546 OPSJON PÅ KJØP AV TOMT

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet tek til vitende at Volda turisthotell AS ynskjer å tiltre opsjonen gjeve i sak 117/14 og forlenga i PS sak 5/16. Rådmannen vert beden om å førebu sal av arealet.

Kommunen ynskjer ikkje å gje opsjon på areal utover dei vedtaka som er gjort.

Vedleggsliste:

1. Skriv frå Volda turisthotell AS d.s. 30. desember 2017.
2. PS sak 5/16 GBR 19/546 - FORLENGING AV OPSJON PÅ KJØP AV TOMT
3. Eigedomskart
4. Utsnitt reg.plan
5. Sak 117/14 GBR 19/546 - OPSJON PÅ KJØP AV TOMT

Samandrag av saka:

Formannskapet tek til vitende at Volda turisthotell AS ynskjer å tiltre opsjonen gjeve i sak 117/14 og forlenga i PS sak 5/16.

Saksopplysningar/fakta:

I skriv d.s. 30. desember 2017 ynskjer Volda turisthotell AS å tiltre opsjonen gjeve i sak 117/14 og forlenga i PS sak 5/16.

I sak 117/14, møte 10.6.14, vart det gjort slikt samrøystes vedtak:

1. *Volda Turisthotell AS får opsjon på gnr. 19 bnr. 546. Opsjonen gjeld til 31.12.2015.*

2. *I fall Volda Turisthotell AS ynskjer å løyse inn tomte når opsjonstida er ute, skal prisen fastsetjast på grunnlag av:*
 - *Kostpris: kr. 227.000,- justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet, jfr. reglane om bagatellmessig støtte*
3. *Kjøpar må bere alle kostnader med overdraginga.*

Formannskapet gjorde vidare vedtak i PS sak 5/16 om at

Volda Turisthotell AS sin opsjon på gnr. 19 bnr. 546, gjeve i sak 117/14, vert forlenga til 31.12.17 på same vilkår som i nemnde sak.

I brevet d.s. 30.12.2017 går det fram at dei har trong om ytterligare auke av tilgjengleg p-areal ut over det som er omfatta av opsjonen. Leiinga av hotellet vart i samband med forlenging av opsjonen i 2015 orienterte om at det kan oppstå tilhøve kring tingretten som kan få innverknad på kva som kva verte optimal løysing på bruken av dei aktuelle kommunale areala ved hotellet/tingretten som er regulert til trafikkareal (parkering). Med omsyn til planane sine syner dei elles til opprinnelege førespurnad av 11.04.14 .

Situasjonen er ennå ikkje avklart og ein ynskjer difor ikkje å gje opsjon på areal utover dei vedtaka som er gjort.

Vurdering og konklusjon:

I samband med at Volda turisthotell AS i 2014 fekk opsjon på arealet det no er snakk om skreiv dei i søknaden at dei då hadde starta ein prosess for å vurdere vidareutvikling av eigedomen. Det er då aktuelt å auke romkapasiteten frå dagens 24 rom. I saksutgreiinga går det fram at

«Det vert arbeidd med å klarlegge rammer før dei går vidare i prosessen. I samband med dette ser dei det som nødvendig å auke parkerings-kapasiteten.

Som del av forprosjektet ynskjer dei å få avklart om dei kan få hand om det nemnde kommunale arealet. Konkret ynskjer dei då ein formell opsjon på tomte som står ved lag i prosjekteringsfasen, då inntil 31.12.2015.»

Som formannskapet kjenner til fekk dei forlenga opsjonsavtalen til ut 2017. Arealet er enno ikkje opparbeidd i samsvar med reg planen slik formannskapet hadde forventning om.

Helse og miljøkonsekvensar:

Er vurdert i sak 117/14

Økonomiske konsekvensar:

Er vurdert i sak 117/14

Justert pris i samsvar med vedtaket i sak 117/14 fram til siste kjende indeks er kr. 309.886,- Denne vert justere vidare fram til endeleg kjøpsdato.

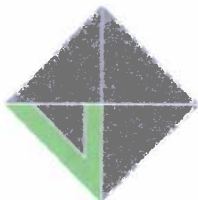
Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Ass.rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:
Volda Turisthotell AS
Skjervavegen 17, 6100 Volda.

Utviklingssektoren, her.

Klageinstans:

VOLDA TURISTHOTELL AS

Besøk: Skjervavegen 17
6100 Volda
Tlf.: +47 700 77 050

Post: Postboks 197
6101 Volda
Epost: post@voldaturisthotell.no
Web: www.voldaturisthotell.no

Volda kommune v/ Rådmann Rune Sjurgard
Stormyra 2
6100 VOLDA

Volda, 30. desember 2017.

BRUK AV OPSJON

Vi syner til vår opsjon på gnr. 19, bnr. 546. Vi varslar med dette at vi ynskjer å tiltre opsjonen.

Utgangspunktet vårt er at vi ut frå våre driftstilhøve har behov for ytterlegare auke av tilgjengeleg p-areal ut over det som er omfatta at opsjonsarealet. Behovet er tiltakande då vi er i ferd med å utvikle vårt driftsgrunnlag med satsing på større samlingar og arrangement.

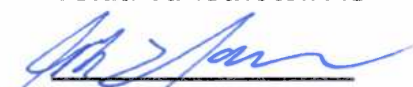
Ved tidlegare høve er vi blitt oreintert om at det kan oppstå tilhøve kring Tingretten som kan få innverknad på kva som kan verte optimal løysing på bruken av dei aktuelle areala. Vi oppfattar det slik at dette framleis ikkje er avklart frå Domstoladministrasjonen si side.

Ved tidlegare høve er dette løyst ved at opsjonsperioden er blitt forlenga. Dersom kommunen framleis ser behov for slik lenging kan vi gjerne drøfte dette nærare.

Dersom behovet for ei tilpassing til Tingretten skulle falle bort, vil vi likevel ha behov for det samla regulerte parkeringsarealet i området. Vi ber difor om at ein eventueell forlenga opsjon også omfattar opsjon på det resterande regulerte parkeringsarealet som Volda kommune eig i området.

Til utfyllande orientering om våre planar i området syner vi til opphøveleg søknad om opsjon.

Med vennleg helsing
Volda Turisthotell AS

Eiliv Halkjelsvik
styrelseiar

 VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 2014/697	Avd. 100
Løpenr.	Shs. 100
5 JAN 2018	
Arkivdel:	Emne 2
Klassering P:	611
Klassering S:	

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

Volda Turisthotell AS

Skjervavegen 17
6100 VOLDA

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2014/697	632/2016	611	SVK/ SONHAV	20.01.2016

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - GBR 19/546 - FORLENGING AV OPSJON PÅ
KJØP AV TOMT**

Vi melder med dette frå at formannskapet den 19.01.2016, hadde føre ovannemnde som sak PS 5/16, der det vart gjort slikt vedtak:

Volda Turisthotell AS sin opsjon på gnr. 19 bnr. 546, gjeve i sak 117/14, vert forlenga til 31.12.17 på same vilkår som i nemnde sak.

Sakutgreiinga med vedlegg følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Kopi til:
Jørgen Vestgarden – utviklingssjef
Per Ernst Lundberg - sakshandsamar

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Ernst Lundberg

Arkivsak nr.: 2014/697

Arkivkode: 611

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

5/16

Formannskapet

19.01.2016

GBR 19/546 - FORLENGING AV OPSJON PÅ KJØP AV TOMT

Handsaming:

Roald Espset reiste spørsmål om habilitet, hans sambuar har eigarinteresse i Volda Turisthotell AS, jf fv. l. § 6, 1. ledd, c. Espset tok ikkje del i handsaminga og røystinga over habilitetsspørsmålet.

Røysting habilitet:

Roald Espset vart samrøystes kjent inhabil.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøstes vedteken.

Vedtak i formannskapet - 19.01.2016:

Volda Turisthotell AS sin opsjon på gnr. 19 bnr. 546, gjeve i sak 117/14, vert forlenga til 31.12.17 på same vilkår som i nemnde sak.

Roald Espset tok sete.

Administrasjonen si tilråding:

Volda Turisthotell AS sin opsjon på gnr. 19 bnr. 546, gjeve i sak 117/14, vert forlenga til 31.12.17 på same vilkår som i nemnde sak.

Vedleggsliste:

1. Brev av 11.11.15 frå Volda Turisthotell AS
2. Eigedomskart
3. Utsnitt reg.plan

Uprenta saksvedlegg:

F-sak 117/14, møte 10.6.14

Samandrag av saka:

Det vert rådd til at Volda Turisthotell AS sin opsjon på gnr. 19 bnr. 546, gjeve i sak 117/14, vert forlenga til 31.12.17 på same vilkår som i nemnde sak.

Saksopplysningar:

I sak 117/14, møte 10.6.14, vart det gjort slikt samrøystes vedtak:

1. *Volda Turisthotell AS får opsjon på gnr. 19 bnr. 546. Opsjonen gjeld til 31.12.2015.*
2. *I fall Volda Turisthotell AS ynskjer å løyse inn tomta når opsjonstida er ute, skal prisen fastsetjast på grunnlag av:*
 - *Kostpris: kr. 227.000,- justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet, jfr. reglane om bagatellmessig støtte*
3. *Kjøpar må bere alle kostnader med overdraginga.*

I brev av 11.11.15 ber Volda Turisthotell om at opsjonen vert forlenga til 31.12.17, jfr. vedlegg 1.

I brevet går det fram at dei har trong om ytterligare auke av tilgjengleg p-areal ut over det som er omfatta av opsjonen. I møte med leiinga av hotellet orienterte rådmannen om at det kan oppstå tilhøve kring tingretten som kan få innverknad på kva som kva verte optimal løysing på bruken av dei aktuelle kommunale areala ved hotellet/tingretten som er regulert til trafikkareal (parkering). Det vart i møtet drøfta om det då kan vere aktuelt for hotellet å forlengje opsjonsperioden på det arealet dei fekk opsjon på i sak 117/14.

Vedlagt følgjer kartskitse som viser kommunal eigedom i området, vedlegg 2, og gjeldande reguleringsplan, vedlegg 3.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår til at opsjonen på gnr. 19 bnr. 546 vert lengd til 31.12.17, på same vilkår som i sak 117/14.

Helse og miljøkonsekvensar:

Er vurdert i sak 117/14

Økonomiske konsekvensar:

Er vurdert i sak 117/14

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

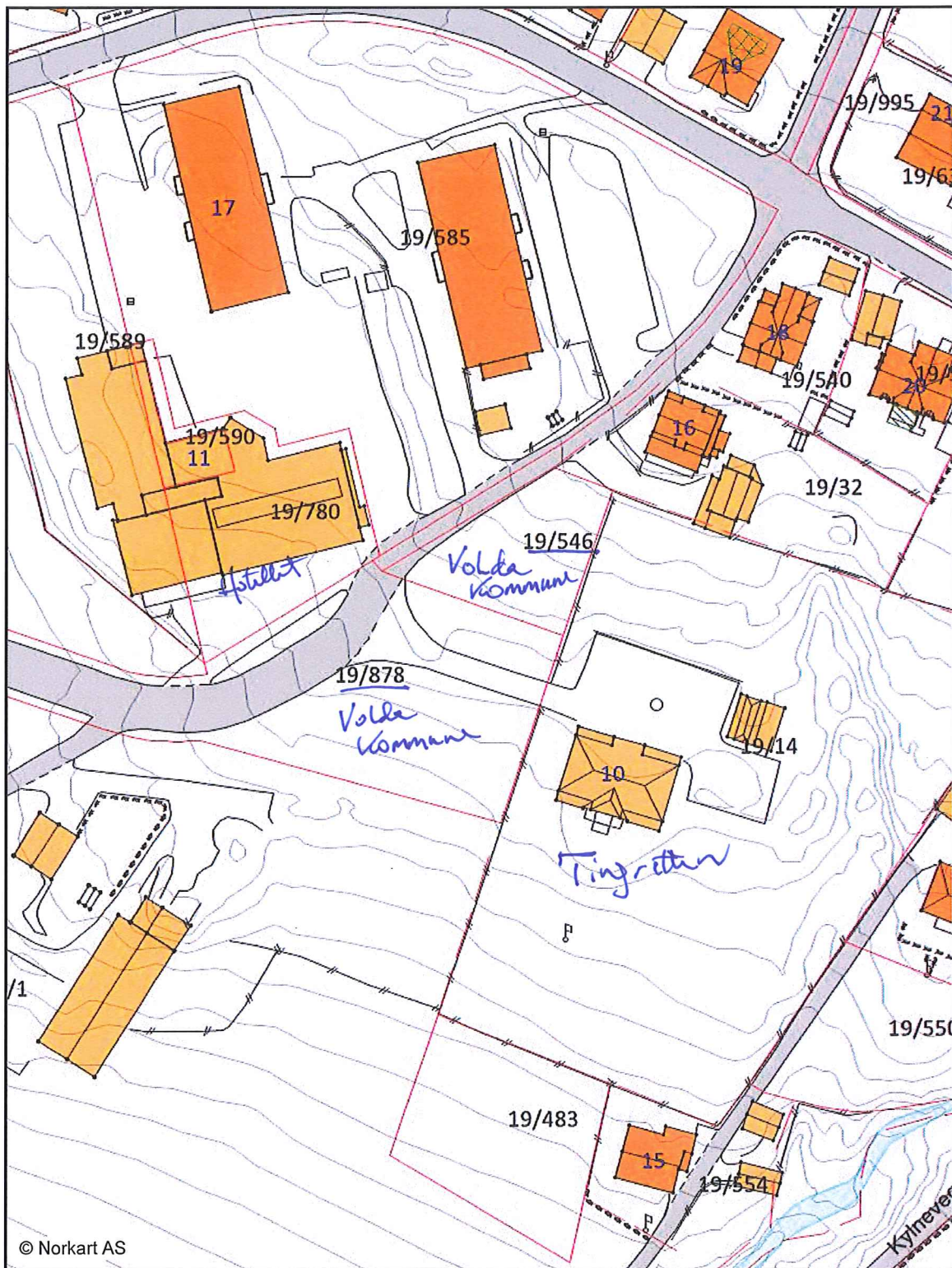
Volda Turisthotell AS
Skjervavegen 17, 6100 Volda.

Utviklingssektoren, her.

1:1000

07.01.2016

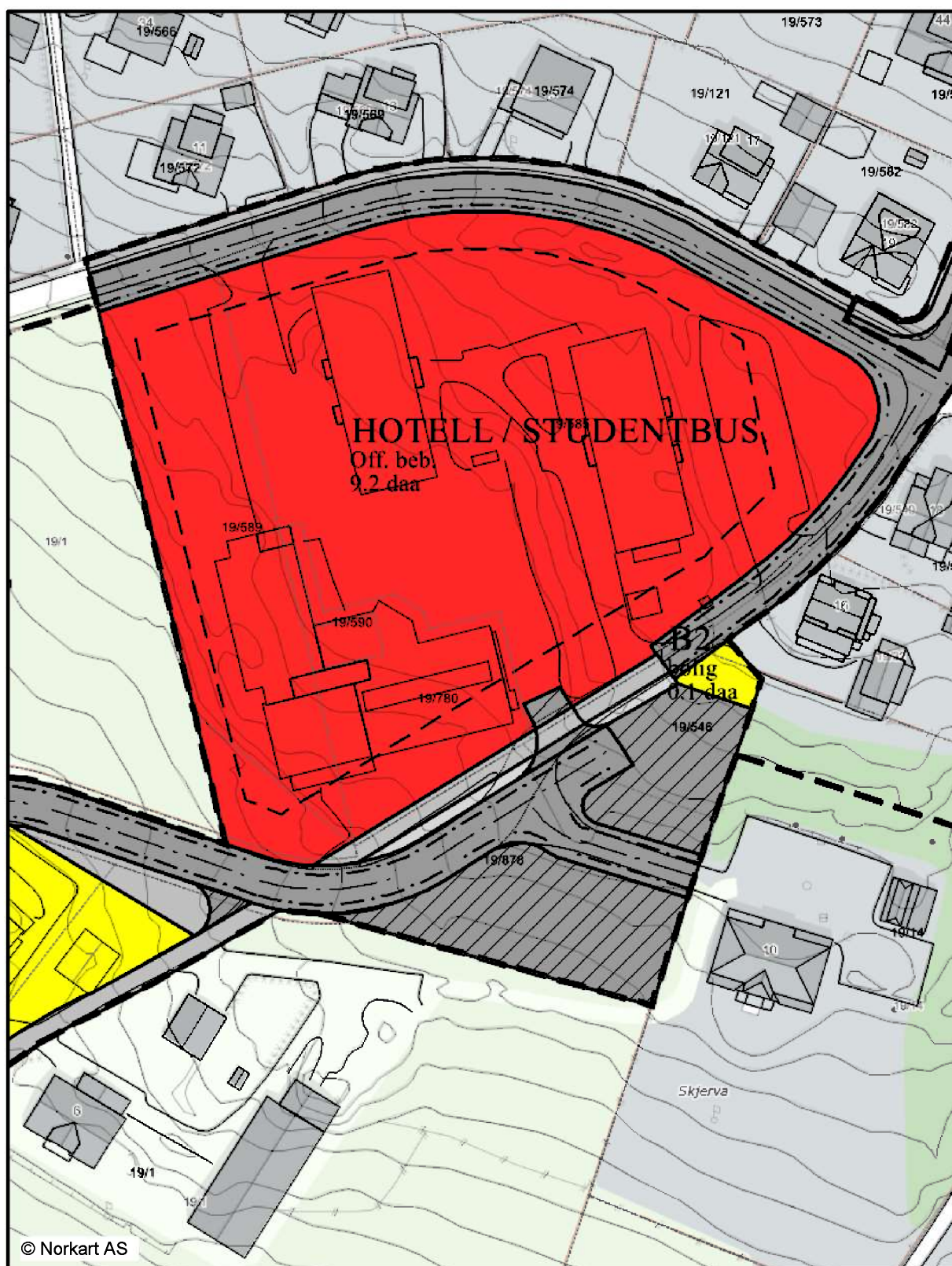
© Norkart AS

Kart må vere i kurant målestokk og med rutenett for å kunne nyttast i søknader.

1:1000

07.01.2016

© Norkart AS

Kart må vere i kurant målestokk og med rutenett for å kunne nyttast i søknader.

Reguleringsplan-Byggeområde (PBL 1985 § 25, 1. ledd nr.1)		Matrikkel Tiltak (Avgjørelser i enkeltsaker)	
	Område for bustader med tilhøyrande anlegg		Godkj. Tilbygg
	Frittliggende småhusbusetnad		Godkj. Påbygg
	Område for offentlege bygningar (stat, fylkeskommune, kommune)		Godkj. Tiltak
	Offentleg undervisning (skule, universitet m.v.)		Uspes. Tiltak
	Offentleg institusjon (sjukehus, gamleheim, sjukeheim mm)		Omriss Tiltak
Reguleringsplan-Offentlege trafikkområde (PBL 1985 § 25, 1.1)			Godkj. Tiltak
	Offentlege trafikkområde		Uspes. Tiltak
	Kjørveg	GABAjour Tiltak (Avgjørelser i enkeltsaker)	
	Gate med fortau		Tiltak
	Anna veggrunn	Bygninger	
	Gang-/sykkelveg		Taksprang Bunn
	Gangveg		Bygning
	Parkeringsplass		Bygningsdelelinje
Reguleringsplan-Friområde (PBL 1985 § 25, 1. ledd nr.4)			Grunnmur
	Friområde		Takoverbygg
	Anlegg for lek		Takoverbygg kant
Reguleringsplan - Spesialområde (PBL 1985 § 25, 1. ledd nr.6)			Trapp inn til bygg, kant
	Frisiktsone ved veg		Veranda
	Bevaring av bygningar		Bygningslinje
Reguleringsplan-Fellesområde (PBL 1985 § 25, 1. ledd nr.7)			Taksprang
	Felles avkjørsel		Mønelinje
	Felles gangareal		Låvebru
	Felles parkeringsplass	Kyst	
	Felles qardsplass		Kystkontur
	Felles grøntanlegg	Innsjøer og vassdrag	
Reguleringsplan - Kombinerte formål (PBL 1985 § 25, 2. ledd)			Innsjøkant
	Bustad/Forretning/Kontor		Elv/Bekk midt
Reguleringsplan PBL 1985 - linjer og punkt			Kanal/Grøft midt
	Grense for restriksjonsområde	Eiendomsinformasjon	
	Grense for bevaringsområde		Eiendom
Reguleringsplan - Felles for PBL 1985 og 2008			Gårds- og bruksnummer
	Regulerings- og utbyggingsplanområde		
	Planen si avgrensing		
	Formålsgrense		
	Regulert tomtgrense		
	Bydelsgrense		
	Regulert senterlinje		
	Frisiktslinje		
	Regulert kant kjørebane		
	Målelinje/avstandslinje		
	Påskrift feltnavn		
	Påskrift reguleringsformål/arealformål		
	Påskrift areal		
	Påskrift breidde		
	Regulerings- og utbyggingsplan - påskrift		
Høydeinformasjon			
	Høydekurve 5m		
	Høydekurve 1m		
	Forsenkningkurve 5m		
	Forsenkningkurve 1m		
Vegsituasjon			
	Vegbom		
	Veg		
	Vegkant		
	Ytterkant fortau		
	Annet vegareal		
	Midtdeler/Trafikkø		
	Avgrensning mot annet vegareal		
	Avgrensning mot avkjørsel		
	Gang/Sykkelveg		
	Gang/Sykkelveg kant		
	Parkeringsplass kant		
	Autovern		
Annen samferdsel			
	Traktor/Kjørveg kant		

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

Volda Turist Hotell AS

Postboks 197
6101 VOLDA

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2014/697	5409/2014	611	SVK/ SOH	11.06.2014

MELDING OM POLITISK VEDTAK - GBR 19/546 OPSJON PÅ KJØP AV TOMT

Vi melder med dette frå at Formannskapet den 10.06.2014, hadde føre ovannemnde som sak PS 117/14, der det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Volda Turisthotell AS får opsjon på gnr. 16 bnr. 546. Opsjonen gjeld til 31.12.2015.***
- 2. I fall Volda Turisthotell AS ynskjer å løyse inn tomta når opsjonstida er ute, skal prisen fastsetjast på grunnlag av:***
 - Kostpris: kr. 227.000,- justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet, jfr. reglane om bagatellmessig støtte***
- 3. Kjøpar må bere alle kostnader med overdraginga.***

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
Konsulent

Kopi til:
Utviklingssjef Jørgen Vestgarden
Sakshandsaming Per Ernst Lundberg

Postadresse:
Stormyra 2
6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058701

Telefaks:
70058701

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Ernst Lundberg

Arkivsak nr.: 2014/697

Arkivkode: 611

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
109/14	Formannskapet	27.05.2014
117/14	Formannskapet	10.06.2014

GBR 19/546 OPSJON PÅ KJØP AV TOMT

Handsaming:

Sakshandsamar, Per Ernst Lundberg, var til stades under handsaminga av saka.

Roald Espset reiste spørsmål om han var ugild. Inntil ganske nyleg har han vore styreleiar i Volda Turisthotell AS. I tillegg har sambuaren sin son ei sentral rolle i firmaet. Kl § 40, jf Fvl § 6, 2. ledd.

Han tok ikkje del i handsaminga og røysta over spørsmålet om hans ugildskap. Då dette var kjent på førehand var vara Lars Barstad kalla inn, og han tok sete.

Røysting vedk. ugildskap:

Roald Espset vart samrøystes kjend ugild.

Røysting:

Pkt. 1 vart samrøystes vedteke.

Pkt. 2 - det vart røysta alternativt mellom alternativ 1 og alternativ 2. Alternativ 1 vart samrøystes vedteke.

Pkt. 3 vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskapet - 10.06.2014:

- 1. Volda Turisthotell AS får opsjon på gnr. 16 bnr. 546. Opsjonen gjeld til 31.12.2015.***
- 2. I fall Volda Turisthotell AS ynskjer å løyse inn tomta når opsjonstida er ute, skal prisen fastsetjast på grunnlag av:***
 - Kostpris: kr. 227.000,- justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet, jfr. reglane om bagatellmessig støtte***
- 3. Kjøpar må bere alle kostnader med overdraginga.***

Roald Espset tok sete og vara Lars Barstad gjekk.

Handsaming:

Roald Espset reiste spørsmål om han var ugild. Inntil ganske nyleg har han vore styreleiar i Volda Turisthotell AS. I tillegg har sambuaren sin son ei sentral rolle i firmaet. Kl § 40, jf Fvl § 6, 2. ledd.

Han tok ikkje del i handsaminga og røysta over spørsmålet om hans ugildskap.

Røysting vedk. ugildskap:

Roald Espset vart samrøystes kjend ugild.

Det var 7 røysteføre til stades under handsaming av saka.

Jørgen Amdam kom med fylgjande framlegg:

Saka vert utsett.

Røysting:

Utsettingsframlegget frå Jørgen Amdam vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskapet - 27.05.2014

Saka vert utsett.

Administrasjonen si tilråding:

1. Volda Turisthotell AS får opsjon på gnr. 16 bnr. 546. Opsjonen gjeld til 31.12.2015.
2. I fall Volda Turisthotell AS ynskjer å løyse inn tomta når opsjonstida er ute, skal prisen fastsetjast på grunnlag av:

Alternativ 1: Kostpris: kr. 227.000,- justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet, jfr. reglane om bagatellmessig støtte

Alternativ 2: Marknadspris i området: sist kjende skjøn, kr. 1350,-, justert for konsumprisindeks frå 2010 til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet

3. Kjøpar må bere alle kostnader med overdraginga.

Vedleggsliste:

1. Førespurnad av 11.4.14 frå Volda Turisthotell AS

2. Bilete
3. Situasjonsplan
4. Utsnitt av reguleringsplanen dat. 1.2.96
5. Konsumprisjustering
6. KS-rundskriv om offentlig støtte

Uprenta saksvedlegg:

K-sak 133/98, møte 19.11.98

Samandrag av saka:

Volda Turisthotell AS ber om å få opsjon på ein kommunal eigedom som er regulert til parkeringsareal ved hotellet/Sorenskrivargarden. Det vert rådd til at opsjon vert gjeve.

Saksopplysningar:

I brev av 11.4.14 rettar Volda Turisthotell AS ein førespurnad til kommunen om selskapet kan få hand om eit kommunalt areal som er regulert til parkering ved hotellet/Sorenskrivargarden, jfr. *vedlegg 1*.

Bakgrunnen for førespurnaden er at Volda Turisthotell AS har starta ein prosess for å utvikle driftsmodellen sin, samt gjennomføre oppgradering. Dei vurderer no rammer og føresetnader for å auke romkapasiteten. Det vert vidare vist til at dei siste 10-12 åra har avventa ein slik prosess i påvente av avklaring i kulturhussaka. Dei viser no til at tilhøva no slik at dei må planlegge tiltak uavhengig av denne.

Drifta er i dag basert på overnatting, restaurantdrift, samt dagkonferansar og andre tilstellingar. Særleg dagkonferansar ser dei som eit ytterlegare potensiale, m.a. tilrettelegge for lokalt/regionalt næringsliv og offentlege brukarar.

Dei har no starta ein prosess for å vurdere vidareutvikling av eigedomen. Det er då aktuelt å auke romkapasiteten frå dagens 24 rom. Det vert arbeidd med å klarlegge rammer før dei går vidare i prosessen. I samband med dette ser dei det som nødvendig å auke parkeringskapasiteten. Sjølv ved dagens drift er parkeringstilhøva i området tidvis utfordrande, jfr. vedlagde foto, *vedlegg 2*.

Sørvest for hoteleigedomen er det eit tilgrensande areal som er regulert til parkering. Av det aktuelle arealet er Volda kommune eigar av gnr. 19, bnr. 546, jf. *vedlegg 3*.

Som del av forprosjektet ynskjer dei å få avklart om dei kan få hand om det nemnde kommunale arealet. Konkret ynskjer dei då ein formell opsjon på tomta som står ved lag i prosjekteringsfasen, då inntil 31.12.2015. Det vert i denne samanheng vist til at kommunen fekk hand om tomta ved tinglyst heimsoverføring pr. 27.6.2002 for kr. 227.000,-. Dei har oppfatta det slik at Volda kommune ved sal av næringsareal har nytta sin kostpris som prisgrunnlag. Justert for auke i konsumprisindeks fram til i dag gjev dette ein noprpris på kr. 280 606,-, og dei ber om å få opsjon på tomta til den nemnde justerte prisen.

Vurdering og konklusjon:

Utgangspunktet for arbeidet med reguleringsplan i området i 1995 var m.a. å syte for ny tilkomst til hotellet og Sorenskrivargarden, i dette også å regulere inn parkeringsareal.

Kommunestyret vedtok 1.2.96 reguleringsplan for "Område ved Volda turisthotell", jfr. vedlagde utsnitt av plankartet, *vedlegg 4*. Her er det i aust for hotellet og vest for Sorenskrivargarden regulert inn P-areal, og i føresegnene til planen heiter det ma.:
...Fellesareal parkering skal kunne nyttast av Hotellet/Sorenskrivar...."

I samband med opparbeiding av ny veg frå Lerkane til hotellet/Sorenskrivargarden, i samsvar med reguleringsplanen, vart det inngått avtale med eigar av gnr. 19 bnr. 1 om kjøp av grunn til ny stikkveg Sorenskrivargarden og parkeringsareal sør for denne. Såleis eig kommunen både det arealet Volda Turisthotell AS ynskjer opsjon på (på reguleringskartet merka "P 0,5 da.") og arealet sør for vegen til Sorenskrivargarden (på reguleringskartet merka "P 0,5 da."

I sak om godkjenning av den nemnde avtalen med eigar av gnr. 19 bnr. 1 er det signalisert at *"Dersom kommunen seinare sel parkeringsplassen, t.d. til hotellet, kan gjerdekostnaden leggst inn i salssummen...."* (k-sak 133/98, møte 19.11.98)

I dag er ingen av dei nemnde regulerte p-areal opparbeidde. Hotellet har ved sin førespurnad vist til at dei har behov for parkeringsareal i samband med planar for evt. utbygging, medan Sorenskrivargarden (Statsbygg AS) p.t. ikkje har meldt behov utover det p-arealet dei har på eigen grunn. Om Volda Turisthotell AS skulle få opsjon på det omsøkte arealet, er der likevel areal for å dekke Sorenskrivargarden (og offentlege) sine evt. behov (på areal merka "P-09"). Sorenskrivargarden vil ha sine behov i hovudsak på dagtid, medan hotellet kan ha behov både på dag og ikkje minst på kveldstid, og kan då også nytte desse plassane.

Rådmannen rår såleis til at Volda Turisthotell AS for opsjon på det omsøkte arealet, gnr. 19 bnr. 546, til 31.12.2015. Når det gjeld pris må formannskapet ta stilling til om det skal krevjast kostpris eller marknadspris. Kommunen kjøpte arealet for kr. 227.000,-, og justert for konsumprisindeks frå 26.6.2002 til sist kjende indeks, vert prisen kr. 281.636,69 pr. april 2014, jfr. *vedlegg 5*. Denne må i så fall justerast vidare fram til endeleg kjøpsdato.

Når det gjeld vurdering av kva som er marknadspris bør "Uppheimskjønet" kunne leggst til grunn. I samband med kjøp av hageareal til Sambindingsvegen er dette lagt til grunn, og prisen der er avtalt til kr. 1350,-, med justering for endringa i konsumprisindeksen frå november 2010 fram til sist kjende indeks på oppgjerstidspunktet.

Men sal av kommunal eigedom er i utgangspunktet omfatta av EØS-avtalen sine reglar om offentlig støtte. I eit KS-rundskriv om dette går m.a. følgjande fram, jfr. *vedlegg 6*.
"Særlig aktuelt er salg og overdragelse av fast eiendom til underpris eller endog som gave. Salg eller overdragelse av fast eiendom skal verdifastsettes slik at overdragelsen skjer til markedspris. I ESAs retningslinjer, tilsvarende retningslinjene fra Europakommisjonen, fremgår det at salg av fast eiendom skal som hovedregel skje etter en åpen budrunde – eller etter en forutgående og objektiv takst. Det er enkelt å oppfylle disse kravene, og det sikrer dessuten at kommunens ressurser ikke gis eller selges uten at kommunen får tilsvarende verdier tilbake.

Dersom retningslinjene er fulgt, vil det foreligge en antakelse om at det ikke er tale om ulovlig offentlig støtte. Hvis en kommune ønsker å overdra en fast eiendom på annen måte enn i retningslinjene, er dette mulig, men det må da kunne bevises på en annen objektiv og etterprøvable måte at salget ikke innebærer et gavesalg. For å få en rettslig sikkerhet, bør derfor slike salg notifiseres (forhåndsmeldes) til ESA."

No er det likevel slik at om ein sel til lågare sum enn ”marknadsverdi”, kan det vere innafor regelverket, så lenge ”gevinsten” for kjøpar (dvs. differansen mellom marknadspris og salssum) ligg innafor reglane om ”bagatellmessig støtte”. Reglane er då slik at støttemottakaren ikkje kan motta meir enn 200 000 EUR (ca. kr 1 600 000) til saman i offentleg støtte over eit tidsrom på 3 år. Støttemottakar må gje skriftleg informasjon om anna offentlig støtte til prosjektet og om tidlegare mottatt bagatellmessig støtte, og sjå til at støttetaket ikkje vert overskride.

Rådmannen ser positivt på at Volda Turisthotell AS no planlegg for utviding og utvikling av verksemda, og rår såleis til at det vert gjeve opsjon som omsøkt. Når det gjeld prisfastsetting rår eg til anten kostpris eller marknadspris basert på sist kjende skjøn i området; Upheimskjønet frå 2010, med indeksregulering.

Helse og miljøkonsekvensar:

Å få betra parkeringstilhøve i området er positivt for miljøet.

Økonomiske konsekvensar:

Eit sal til marknadspris vil gje kommunen større inntekter enn sal til kostpris. Sal til kostpris vil innebere at selskapet får eit offentleg støtte tilsvarande differansen mellom marknadspris og kostpris, jfr. ovanfor.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen.

Rune Sjurgard
rådmann

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Asbjørn Moltudal	Arkivsak nr.:	2018/1002
		Arkivkode:	611

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
101/18	Formannskapet Kommunestyret	05.06.2018

GBR 19/822 TILBOD OM KJØP AV EIGEDOM STORGATA 16

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret vedtek å kjøpe egedomen Storgata 16, Gnr. 19, Bnr. 822 i Volda kommune for ein kjøpesum stor kr. 3.025.000,-. I tillegg kjem kostnader knytt til kjøpet.

Ordfører får fullmakt til å underskrive avtale knytt til kjøpet av egedomen.

Kjøpet vert å finansiere med låneopptak og rådmannen får fullmakt til å korrigere investeringsbudsjettet for 2018 i samsvar med vedtaket.

Vedleggsliste:

1. Skriv frå Pinsekyrkja d.s. 14.05.2018 vedkomande Storgata 16.

Uprenta saksvedlegg:

Verdi og lånetakst d.s. 27.02.2017

Samandrag av saka:

Egedomen Storgata 16, Gnr. 19, Bnr. 822 i Volda kommune er vedteke lagt ut for sal. Kommunen har vore i samtalar med Pinsekyrkja om evt. kjøp av egedomen. Pinsekyrkja har tilbode kommunen å kjøpe egedomen for kr. 3.025.000,- . Rådmannen tilrår kommunestyret å kjøpe egedomen for den summen.

Saksopplysningar/fakta:

Pinsekyrkja i Volda har vedteke å leggje ut Storgata 16. Gnr. 19 Bnr.822 for sal. Då dette vart kjent for kommunen, ba kommunen om å kome i dialog med Pinsekyrkja med tanke på evt. kjøp av egedomen. Dette med bakgrunn i at Volda kommune har interesse og tankar om utvikling i dette området.

Etter samtalar og møte med pinsekyrkja fekk kommunen såleis vedlagde tilbod om kjøp av arealet for ein sum stor kr. 3.025.000,-.

Eigedomen ligg på baksida av det såkalla «Driveklepphuset» på oppsida av rådhuset og består av eit bustadhus og tomta er på 865 kvm. Eigedomen har iflg. utført lånetakst tilkomst med tinglyst vegrett til Storgata over Gnr./Bnr 19/503/17 (Barneparktomta) og 19/826.

Eigedomen er i reg.plan frå 1987 regulert til bustadføremål og ligg inneklemmt av areal regulert for allmenne føremål.

Foto av eigedomen

Fig. 1 Reg.plan for området 1987

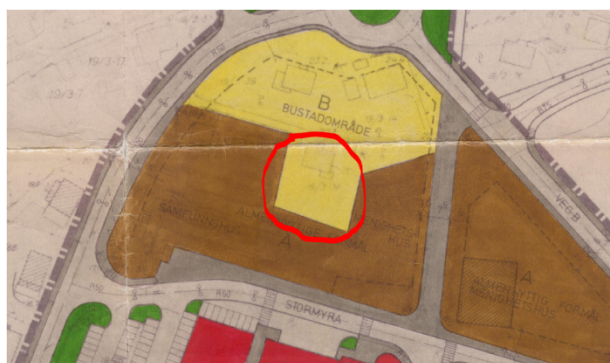
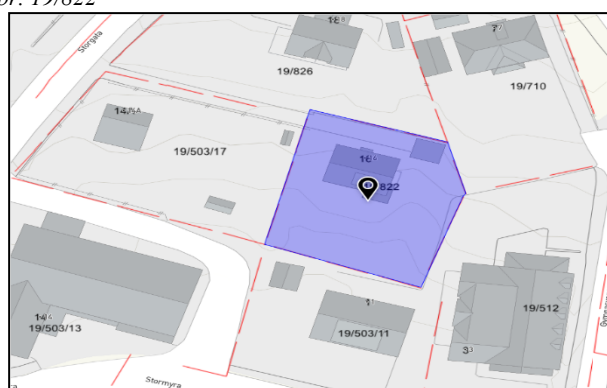

Fig. 2 Eigedomsgrensene Gbr. 19/822

Bakgrunn for kommunen si interesse for arealet.

Kommunestyret vedtok i møte 22.03.2018, sak PS 38/18 mandat for planlegging av kino og kulturhus i Volda sentrum. I den sammenheng ba kommunestyret om at «Arealet kan, om ein ser trong om det også omfatte «Barnepark-tomta» og «Driveklepphus-tomta». På det tidspunktet var administrasjonen ikkje kjent med at eigedomen som ligg inneklemmt i same området var til sals.

Når dette no er kjent og kommunen får tilbud om kjøp av egedomen vil det vere naturleg å innlemme også dette arealet i planlegginga rundt kino og kulturhus.

Kommunen sin samfunnsdel:

Det å sikre kommunen utviklingsareal knytt opp mot sentrumsareal og allmennyttige føremål som kulturhus er klart i samsvar med kommunen sin samfunnsplan. Rådmannen har m.a. i ovannemnde sak PS 38/18 om mandat for planlegging av kino og kulturhus i Volda sentrum vurdert det.

Helse og miljøkonsekvensar:

Arealet ligg sentralt i høve til Samfunnshuset.

Økonomiske konsekvensar:

Totalkostnaden med kjøpet inkl. avgifter kjem på kr. 3.100.000,- og er tenkt lånefinansiert. Det vil medføre auka kostnader til rente/avdrag.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Vurdering og konklusjon:

Sak om kjøp av areal av denne storleiken er klart ei sak for kommunestyret. Det er kommunestyret som kan løyve midlar og finansiere kjøp av denne storleiken.

Med bakgrunn i dei planane som kommunen har i høve til kino og kulturhus, sammenhelde med at kommunen no har muligheit til å sikre seg denne egedomen som ligg inneklemt av areal regulert for allmenne føremål vil rådmannen tilrå kommunestyret å kjøpe egedommen.

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Ass.rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Pinsekyrkja
Rådmannen for vidare handsaming

Pinsekyrkja i Volda
Postboks 185
6101 Volda

Måndag, 14.mai 2018

Volda Kommune
v/ Asbjørn Moltudal
6100 Volda

 VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 2018/1002	Avd. R&D
Løpenr.	Shs. Asbjørn
15 MAI 2018	
Arkivdel:	Emne
Klassering P:	
Klassering S:	

Kopi:
Fjelln

Vedr. Storgata 16

Pinsekyrkja i Volda har vedteken å leggja ut Storgata 16, Gnr. 19 Bnr.822 for sal.
Etter samtale med kommunen har vi forstått at denne eigedommen er i kommunens interesse,
og vi tilbyr derfor Volda kommune å kjøpe eigedommen for **kr. 3.025.000,-**. (takst (2017) + 10%)
Tilbudet står ved lag til og med 30.06.2018.
Overtaking vert etter nærare avtale.

MVH
for Pinsekyrkja i Volda

Børild Skåra
Leiar i Leiarrådet

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Rune Totland

Arkivsak nr.: 2018/1093

Arkivkode:

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
102/18	Formannskapet	05.06.2018
	Kommunestyret	21.06.2018

NYTT INVESTERINGSPROSJEKT FOR PROSJEKTERING OG SEINARE BYGGING AV INFRASTRUKTUR KRING VOLDA CAMPUS ARENA

Administrasjonen si tilråding:

Volda kommunestyre løyver kr 1 million til prosjektering og planlegging av infrastruktur som parkering, veg, vatn og avløp, kring Volda Campus Arena.

Vedleggsliste:

ingen

Uprenta saksvedlegg:

ingen

Samandrag av saka:

Kommunestyret har gjort vedtak om tung deltaking for å realisere idrettshall i regi av Volda Campus Arena AS (VCA). Dette gjeld årleg tilskot i 40 år tilsvarande kapitalkostnadene med eit lån på kr 30 mill og stille til disposisjon kommunal del av tomte (K-sak 143/16)

Kommunestyret har vidare i K-sak 19/18 vedteke å stille garanti for lån på kr 45 mill, samt garanti for spelemidlar på kr 29,6 mill. Det er lagt til grunn at Volda kommune leier brukstid for kroppsøving for sentralskulane, rekna til ca 1,5 mill i årleg leige.

Det er no avklart at VCA sine utbyggingsplanar er avgrensa til sjølve hallen/bygget og inkluderer ikkje anlegg med infrastruktur/uteanlegg (parkeringsplassar, vegtilkomst, gangvegar, flytting av bekk mv) Det er i reguleringsplansaka kommentert at dette er kostnader som vil kunne kome på Volda kommune.

Administrasjonen vurderer å rå til at tilskot på 30 mill vert gjort om til eit eingongstilskot dekt over ubunde driftsfond. Dette kjem ein attende til i samband med handsaming av avtaler

og endeleg godkjenning for deltaking i prosjektet. Infrastruktur kring hallen vert kommunal eigedom og kan finansierast via investeringsbudsjettet.

VCA vil via innleigde konsulentar ta seg av førebuing av anbodsgrunnlag og anbodsinnhenting på bygging av hallen og infrastrukturen rundt anlegget for å få inn prisar og oversikt over totale kostnader. Her vil det vere eit samarbeid med Volda kommune, og det vert rådd til at det vert sett av 1 mill kroner inkludert meirverdiavgift til planlegging og utlysing av infrastruktur kring Volda Campus Arena. Før prosjektering og anbod har ein ikkje noko grunnlag for å seie noko om total kostnad med infrastruktur. Ein må kunne rekne med at dette kan kome på ein stad kring 20 millionar, litt avhengig av kva som må takast med mv. Finansiering av tiltaket kjem som eiga politisk sak når kostnaden er kjend.

Saksopplysningar/fakta:

Volda Campus Arena er planlagt til ein estimert kostnad på ca 112 millionar kroner. Planlegginga og kostnaden omfattar berre sjølv bygget, og infrastruktur som parkering, veg, vatn og avløp kjem i tillegg.

Volda kommunestyre har i sak PS 19/18, 01. mars 2018 garantert for spelemidlar pålydande 29,6 millionar. Det var i saksutgreiinga antydning at bygging av infrastruktur kan verte eit kommunalt prosjekt, i tillegg til 30 millionar i kommunalt tilskot fordelt over 40 år (24.11.16 sak 143/16) og kommunal sjølvskyldnargaranti for 45 millionar. I PS 70/18 Planid 1519-2017002 31/05-18, er det presisert, under økonomiske konsekvensar, som ei kommunal oppgåve å byggje ut infrastruktur til idrettshallen og symjehallen.

Volda Campus Arena vert ikkje eigd av Volda kommune, difor vert tilskot og forskot på spelemidlar belasta driftsfond. Infrastruktur vil verte Volda kommune si eigedom, og finansieringa kan difor belastast investeringsbudsjettet. Finanskostnadene med prosjektet vert delt mellom Vatn, Avløp og Veg. Drift av infrastrukturen vil medføre auka driftskostnader for Volda kommune, og som må takast omsyn til budsjettmessig.

Prosjektet vert planlagt og utlyst av Volda Campus Arena ilag med sjølv hallen, då det vil vera upraktisk å ha to ulike entreprenørar for grunnarbeid og infrastruktur. Infrastrukturen skal ta høgde for Idrettshall, Symjehall og nytt Mediabygg. Volda kommune vil verte belasta med planleggingskostnadene for infrastruktur. Når prosjektet lysast ut vert det delt i to enterpriser under same totalentreprise, der Volda kommune må dekkje alle kostnader med infrastruktur for det som vert relatert til svømmehall og idrettshall.

I denne omgang ber administrasjonen om at kommunestyret setter av 1,0 millionar kroner inkludert mva til planlegging, prosjektering og utlysing. Når anbod for totalentreprise er valt, vil vi fremje ny sak med finansiering av tiltaket. I prosjekteringa av vatn- og avløpsinfrastruktur må ein ta med dimensjonering for ev svømmehall sjølv om ikkje alle forhold er avklart rundt dette prosjektet.

Helse og miljøkonsekvensar:

I PS 70/18 Planid 1519-2017002 31/05-18 har grundig vurdering av dette punktet.

Konklusjon og Økonomiske konsekvensar:

I planomtalen står det m.a. fylgjande om dette, jf pkt 7.4:

«Prosjektering, bygging og drift av ein evt. symjehall inkl. omlegging av «Djupegrova» er ei kommunal oppgåve. Det same gjeld framføring av vatn med tilstrekkeleg kapasitet og trykk. Det vil også vere naturleg at kommunen bidreg økonomisk til oppgradering av Jopllassvegen med kryss og snuplass - samt overtaking for drift og vedlikehald.

Når det gjeld eventuell bygging av symjehall på området må dette utgreiast som eiga sak.

Det vert no prioritert å få i gang ein eigen prosess med sikte på utforming av forprosjekt for ny symjehall, for å få betre avklara arealbehov og kostnader, samt mulegheitene for synergjar knytt til felles utbygging. Ma. kan det vere store mulegheiter knytt til energi-økonomisering i to slike anlegg bygd inntil kvarandre.

Bygging av infrastruktur kring Volda Campus Arena medfører auka låneopptak for Volda kommune. Noko av finanskostnadane kan dekkjast inn dersom det vert innført betalingsparkering i området. Finanskostnadene får ei deling også inn mot sjølvkostområdet.

Drift av utvendig infrastruktur vil medføre auka driftskostnad for Volda kommune.

Ev bruk av ubunde disposisjonsfond til eit ev eingongstilskot på 30 millionar vil vere ein relativt stor andel av fondet. Forskottering av spelemidlar på 29,6 mill vil binde opp midlar frå fondet fram til spelemidlane vert utbetalt. Det er i gjeldande økonomiplan ikkje avsett investeringsmidlar til infrastruktur, og dette vil måtte innarbeidast/prioriterast i komande budsjett og økonomiplan.

Når det er innhenta anbod og alle kostnader er kjende, vert det lagt fram eiga sak om handsaming av avtaler som regulerer kommunen sine rettar og plikter i tilknytning til idrettshallen. Her vil dei samla økonomiske faktorane verte innarbeidd, og saman med finansiering av infrastruktur, vert kommunestyret forelagt sak om endeleg godkjenning. Dette føreset også at ein får godkjenning av leigeavtale med fylkeskommunen. Fylkesrådmannen har varsla at fylkeskommunen med bakgrunn i store prosjekt må ta ein total gjennomgang av økonomien. Dette resulterer ikkje i endra strategi for idrettshallen i Volda sett frå fylkesadministrasjonen si side, men dei kan ikkje forskottere dette tiltaket og må handsame dette i plansamanheng. Det vert arbeidd etter ein tidsplan der ein får handsaming av dette i november/desember der ein kan sjå dette opp mot komande budsjett og økonomiplan både i Volda kommune og fylkeskommunen.

Beredskapsmessige konsekvensar:

I PS 70/18 Planid 1519-2017002 31/05-18 har grundig vurdering av dette punktet.

Rune Sjurgard
Rådmann

Rune Totland
teknisk sjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Teknisk sjef for oppfølging
Økonomisjefen
Volda Campus Arena AS

PS 103/18 Orienteringssaker

OS 80/18 Klipping av gras og rydding på Leirhaugen til 17. mai

Barnetrakk med skuleelevar i Volda

ORIENTERINGSSAK

Volda kommune held på med rullering av kommuneplanen sin arealdel. I samband med dette arbeidet har det våren 2018 vore gjennomført barnetrakkregistrering på Vikebygda skule. 17 elevar var med på registreringa. Registreringane er samla i ei eiga rapport, sjå vedlegg 1.

Registreringsarbeidet har vore leia av planleggar frå kommunen. Sektor for utvikling har hatt ein student frå Høgskulen i Volda i praksis i seks veker i april-mai 2018. Rapport og digitalising av materialet er gjennomført av praksisstudenten.

Hausten 2017 vart det gjennomført barnetråkk på Bratteberg skule, Øyra skule og Volda ungdomsskule. Resultata frå desse registreringane vart presentert for Formannskapet i desember 2017.

I tillegg til barnetrakkrapporten har praksisstudenten undersøkt nærare kva snarvegar skuleelevane nyttar. Snarvei-registreringane er samla i eit eiga dokument, sjå vedlegg 3. Dokumentet inneheld snarvegar registrert på alle dei fire skulane.

Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse

Volda kommune er med i prosjektet “Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse”, eit prosjekt i regi av Helsedirektoratet. I dette prosjektet har Volda kommune valt å fokusere på “born og unge” og “medverknad”. Kommunen har også vore opptekne av å kople prosjektet til relevante prosessar og planarbeid. Volda kommune sitt arbeid med barnetråkk er finansiert av midlar frå Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse-prosjektet.

Rapport

Registreringane frå Vikebygda skule er digitalisert, anonymisert og samla i vedlagt rapport. Rapporten inneheld bakgrunn for registreringane, metode og resultat. Hovudfunn er presentert i kapittel 4 Resultat og analyse.

Vedlegg:

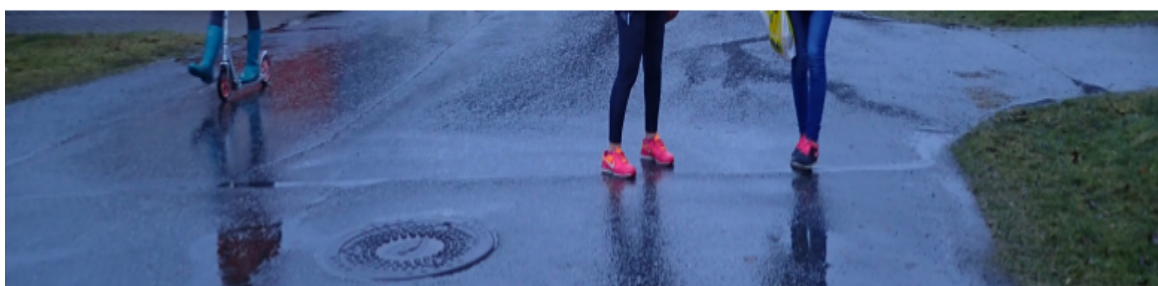
- Vedlegg 1: Rapport: «Barnetrakk, registrering av borna på Vikebygda skule sin bruk av areal i Volda»
- Vedlegg 2: Registreringar vist i kart og tabell
- Vedlegg 3: Snarvegar

BARNETRAKK

Registrering av borna på Vikebygda skule
sin bruk av areal i Volda

Våren 2018

INNHALDSLISTE

1	INNHALDSLISTE	s. 2
2	INNLEIING OG BAKGRUNN	s. 3
2.1	Innleiing	s. 3
2.2	Føringar i kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel	s. 3
2.3	Mål med arbeidet	s. 4
2.4	Born og unge sine interesser i arealplanlegging	s. 4
2.5	Demokratiopplæring	s. 5
2.6	Verdifull informasjon og relevant kunnskap	s. 5
3	METODE	s. 6
3.1	Om metoden barnetrakk	s. 6
3.2	Gjennomføring	s. 6
4	RESULTAT OG ANALYSE	s. 9
4.1	Hovudfunn: aktivitetsområde og område skuleelevane likar	s. 10
4.2	Hovudfunn: skumle eller farlege område	s. 13
4.3	Hovudfunn: vegar og hovudruter	s. 14
4.4	Hovudfunn: snarvegar	s. 15
4.5	Innspel til vidare arbeid	s. 16
5	METODESPØRSMÅL	s. 18
6	AVSLUTNING	s. 19
7	KJELDER	s. 20
8	VEDLEGG	s. 20

2 INNLEIING OG BAKGRUNN

2.1 Innleiing

Volda kommune held på med rullering av kommuneplanen sin arealdel. I samband med dette arbeidet har det blitt gjennomført barnetrakkregistreringar i Volda. Arbeidet har vore utført i to omgangar, hausten 2017 og våren 2018. Hausten 2017 med skuleelevar frå Bratteberg skule, Øyra skule og Volda ungdomsskule. Våren 2018 blei arbeidet utført med skuleelevar frå Vikebygda skule. Denne rapporten inneheld registreringane frå Vikebygda skule.

Volda kommune er med i prosjektet «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelse», eit prosjekt i regi av Helsedirektoratet. I dette prosjektet har Volda kommune valt å fokusere på «born og unge» og «medverknad». Kommunen har også vore opptekne av å kople prosjektet til relevante prosessar og planarbeid. Volda kommune sitt arbeid med barnetrakk hausten 2017 og våren 2018 er finansiert av midlar frå Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmar folkehelseprosjektet. Høgskulen i Volda er også eit tett samarbeidspartnar i dette prosjektet, og på den måten har ein fått høve til å samarbeide med studentar om digitaliseringa av registreringane.

Arbeidet har vore leia av Regine Solberg Aklestad, planleggar frå sektor for utvikling. Praksisstudent Ingrid Foldal frå Høgskulen i Volda har hatt ansvaret for Vikebygda skule sitt barnetrakk.

2.2 Føringer i kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel

I kommuneplanen sin samfunnsdel står det at kommunen har som mål at «utslepp frå transportsektoren skal reduserast og fleire skal reise med miljøvennleg transport». To av strategiane til dette målet er å:

- Stimulere til at fleire går, sykklar og nyttar kollektivtransport til arbeid, barnehage, skule og andre aktivitetar.
- Utvikle trygge, samanhengande, finmaska og attraktive gang- og sykkelveggar.

Eit anna mål i samfunnsdelen er at «barn og unge i Volda skal ha eit oppvekstmiljø som motverkar psykiske vanskar andre livsstilssjukdommar», der tre av strategiane er:

- Tilby sunne og inkluderande oppvekstmiljø som gir barn og unge høve til å oppleve meistring, og utvikle sine eigne evner, interesser og sjølvbilette.
- Legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområda.
- Legge til rette for gode og trygge tilkomstar til barnehagar, skular, fritidsarenaer, natur- og friluftsområde.

Planprogrammet for kommuneplanen sin arealdel inneheld mellom andre fylgjande to arealstrategiar:

- Legge til rette for reduksjon av klimagassutslepp knytt til transport ved å gjere kollektivtilbod, sykkel og gange meir attraktivt.
- Sikre gode trafikale forhold i bustadsområda og vektlegge gang- og sykkelveggar som sikrar trygg ferdsel for barn og unge.

I planprogrammet står det også at det er behov for ein registrering av barn og unge sin bruk av areal i Volda sentrum og Mork.

2.3 Mål med arbeidet

Ein har definert fylgjande mål for arbeidet:

- Få auka kunnskap om born og unge sin bruk av areal i Volda sentrum.
- Gi born og unge moglegheit til å delta i samfunnsutviklinga.
- Få erfaringar med korleis ein kan legge til rette for at born og unge kan delta i planleggingsprosessar.
- Nytte innsamla kunnskap til å utvikle sunne og inkluderande oppvekstmiljø og andre mål i kommuneplanen sin samfunnsdel, jmf. Kap. 2.2.

Dokumentet skal ligge til grunn for kommuneplanen sin arealdel og framtidige reguleringsplanar. Dokumentet skal også gje føringar for kommunen sin trafikktryggingssplan og i handsaming av enkeltsaker.

Biletet er henta frå: https://www.barnetrakk.no/download/Barnetrakk_brosjyre_20150107.pdf

2.4 Born og unge sine interesser i arealplanlegging

Born og unge har ikkje same rettar som vaksne i formell forstand. Dei vert ikkje varsla som grunneigarar eller naboar, og kan ikkje alltid sjølv formulere eller ta opp sine krav. Dei har heller ikkje økonomiske ressursar. Jo yngre borna er, desto meir avhengig er dei av at vaksne tek i vare deira behov.

Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim skreiv fylgjande i eit brev til kommunane, fylkesmennene og fylkeskommunane i 2008:

«Hvordan det er der barn vokser opp er avgjørende for deres mulighet for en trygg oppvekst, motorisk utvikling og god helse. Å planlegge for et samfunn der trygge oppvekstmiljø har gode møtesteder, muligheter for lek, og aktivitetsfremmende omgivelser er noe av det viktigste vi kan gjøre. Barns hverdag blir mer og mer stillesittende. Manglende fysisk aktivitet gir uheldige konsekvenser for stadig flere barn og unges helse. Å skape omgivelser som gir rom for fantasibasert lek, samvær og fysisk utfoldelse blir stadig viktigere.»

Omsynet til born og unge er nedfelt i fleire lovar og retningslinjer:

Kongeriket Norges grunnlov

I Norges grunnlov står det i § 104: «Born har krav på respekt for menneskeverdet sitt. Dei har rett til å bli høyrde i spørsmål som gjeld dei sjølv, og det skal leggjast vekt på meininga deira i samsvar med alderen og utviklingssteget.»

FN sin barnekonvensjon

FN sin barnekonvensjon vart ratifisert av Noreg i 1991. I barnekonvensjonen artikkel 12 står det at «Barnet har rett til å seie meininga si i alt som kjem det ved, og barnet sine meiningar skal det leggjast vekt på.»

FN sin barnekonvensjon er særskild relevant for kommunal sektor fordi kommunale beslutningar og prioriteringar ofte får direkte betyding for barn og unge.

Plan- og bygningslova

I formålsparagrafen til plan- og bygningslova står det at «Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det same gjelder hensynet til barn og unge oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.» Vidare står det i § 5-1 at «Kommunen har eit særleg ansvar for å sikre aktiv medvikning frå grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og

unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.»

Rikspolitiske retningslinjer

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke born og unge sine interesser i planlegginga gir konkrete kvalitets- og funksjonskrav til dei areala som vert satt av til born og unge. Utdrag frå retningslinene:

- *Kommunen skal organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge sjølv gis anledning til å delta.*
- *Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensing, støy, trafikkfare og annen helsefare.*
- *Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det straffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal.*

FN sin barnekonvensjon vernar rettigheter som til dømes retten til liv og helse, forbod mot tortur og umenneskeleg behandling, retten til privatliv, tanke- og religionsfridom, forsamlingsfridom, vern mot forskjellsbehandling, reglar om fridomsberøvelse og rettargang under straffesak.

Biletet over er henta frå

www.unicef.no/barnekonvensjonen

2.5 Demokratiopplæring

Barnetrakk er eit praktisk døme på korleis born og unge kan delta i planprosessar. Metoden konkretiserer korleis born kan vere med på å seie korleis dei har det i lokalsamfunnet og kva dei ynskjer for framtida. Metoden kan vere med på å bevisstgjere borna om korleis dei nyttar staden dei bur på, og borna får øving i å ha meiningar om lokalsamfunnet sitt. I tillegg gir metoden planleggarar frå kommunen høve til å møte elevar og lærarar, og skapar ein reell dialog mellom dei.

2.6 Verdifull informasjon og relevant kunnskap

Born og unge treng miljø som freistar til å opphalde seg ute, til å leike, gå og sykle i kvardagen. Moglegheit for å vere ute i frisk luft og til å kunne vere i fysisk aktivitet er helsefremmande og grunnleggande for born sin utvikling. Barn og unge er ekspertar på fysisk miljø. Dei opplever, ser og nyttar uteromma ofte på ein meir mangfaldig måte enn vaksne. I byar og tettstadar er det ofte kamp om areala. Kunnskap om kvar born og unge oppheld seg og korleis dei nyttar areala kan vere viktig argumentasjon i arbeidet med å ta vare på leike- og aktivitetsområde i sentrale strøk.

I arbeidet med å utvikle gang- og sykkelnettverk er det ein fordel å snakke med dei som nyttar gang- og sykkelnettverket i kvardagen. Born og unge er ein gruppe av befolkninga som ofte går og sykklar mykje, og som sit inne med kunnskap om korleis det er å ferdast i lokalmiljøet. Dei har oppdatert kunnskap om kvar det er attraktivt å ferdast, kvar det er skummelt eller farleg og kva ein kan gjere for å legge betre til rette for mjuke trafikantar.

3 METODE

3.1 Om metoden «Barnetrakk»

Barnetrakk er ein metode for medverknad og betre planlegging for born og unge. Barn og unge veit sjølv best kva område dei nyttar i kvardagen. I ein barnetrakkregistrering registrerer born og unge sjølv skule- og fritidsvegar, område for opphald og leik og stader dei likar eller mislikar.

Metoden skal bidra til ein reell moglegheit for medverknad i utvikling av nærmiljøa. For borna som er med er dette viktig demokratiopplæring, og kan styrke borna sin ansvarskjensle, deltaking og identitet til staden. Metoden gir born og unge auka forståing for sine omgjevnadar og kan gje dei større bevisstheit rundt tema som skulevegar, trafikktrygging og leike- og aktivitetsområde.

Barnetrakkmetodikken har vore i bruk i arealplanlegging sidan 1993. Metoden vart vidareutvikla som digitalt verktøy i 2005, og i 2014 lanserte DOGA ein fornya digital versjon av verktøyet.

Barnetrakk-verktøyet lar born fortelje planleggarar, kommunen og lokalpolitikarar korleis dei nyttar nærmiljøa sine og kva dei vil ha annleis.

3.2 Gjennomføring

Rektoren på Vikebygda skule blei kontakta ved førespurnad om skulen ville vere med på barnetrakk. Vikebygda hadde høve til å gjennomføre barnetrakk våren 2018 og rektoren blei bedd om å finne ein kontaktperson. Då det blei oppretta kontakt med kontaktpersonen blei det avtalt tidspunkt for gjennomføring. Det blei ikkje innhenta samtykke frå føresette då registreringane blei anonyme i etterkant.

Elevane fikk spørsmål som dei kunne førebu seg på før dei skulle gjennomføre kartlegginga. Registreringa blei gjennomført i april 2018. I klassen var det 17 elevar som gjennomførte registreringa og elevane gjekk i 4. klasse.

Registreringa vart leia av planleggar frå kommunen. Planleggaren heldt fyrst ein kort presentasjon og fortalde om bakgrunn, metode og kva registreringane skulle nyttast til vidare. Flyfoto og kartutsnitt vart vist fram på stor skjerm, og ein nytta litt tid på å bli kjend med kartet.

Etter presentasjonen fekk skuleelevane utdelt kvar sine kart og fargeblyantar. Kartutsnitta blei laga med utgangspunkt i skulekrinsen og hadde eit tilstøytande større område rundt.

Elevane blei bedt om å registrere:

1. Setje **blå ring** rundt skulen og huset sitt.

2. Teikne skulevegen og vegar ein nyttar på fritida for å gå/sykle med **blå fargeblyant**.

3. **Grøn sirkel** rundt fritidsaktivitetar.

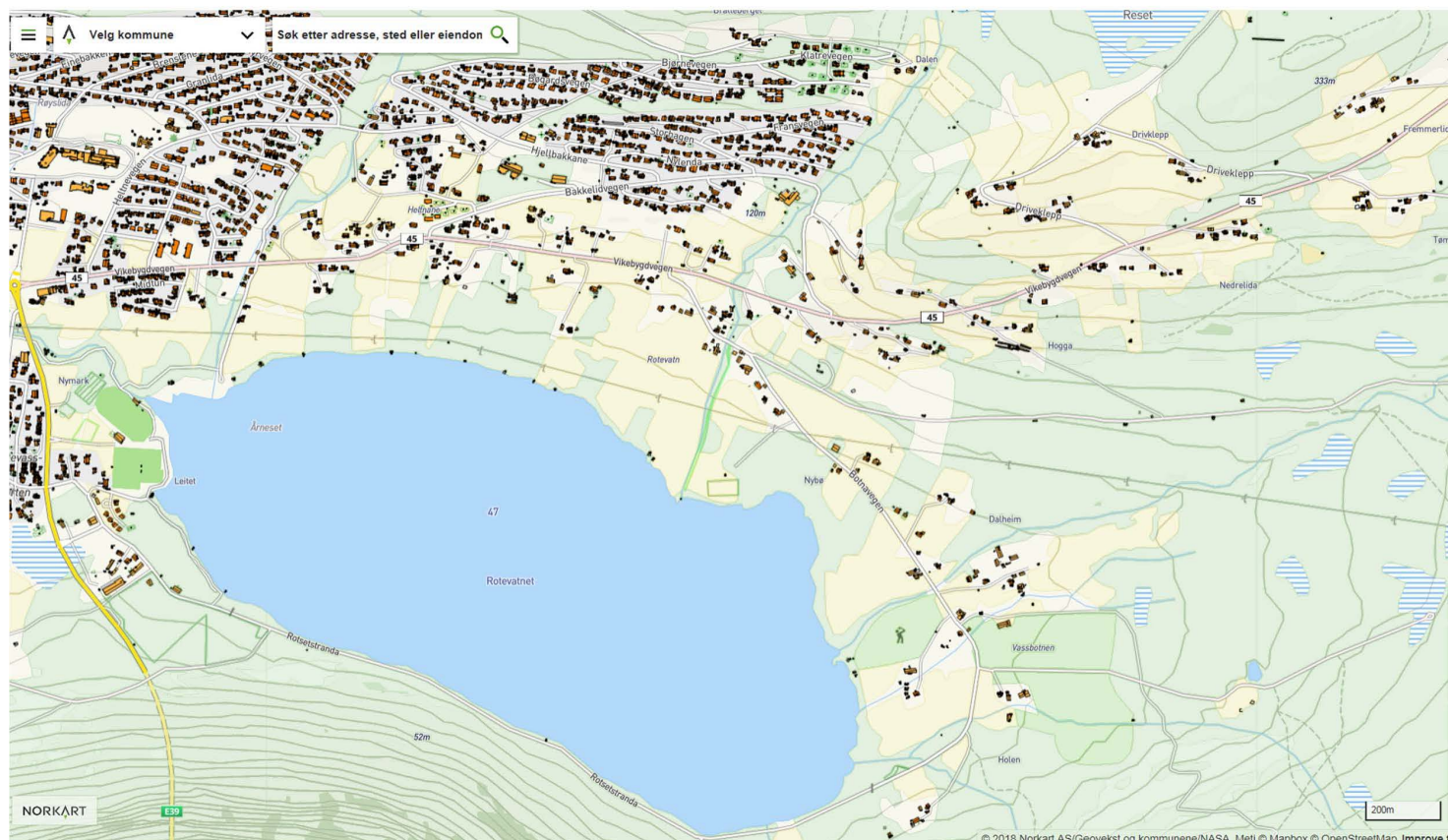
4. Stadar som er **farlege** eller **skumle**.

5. Strekningar som er **farlege** eller **skumle**.

6. Stadar som er **gode** eller **fine**.

Figur 1: Kart utdelt på Vikebyda skule

012

BARNE-
TRÅKK

Barns og unges stemme er viktig når vi
bygger fremtiden

Bilete henta frå <https://www.barnetrakk.no/>

Skuleelevane på Vikebygda skule blei også bedt om å skrive kommentarar på kartet knytt til områda, vegane og stadar som dei likte eller mislikte. Både planleggar, praksisstudent og lærarar gjekk rundt i klasserommet, gav rettleiing og svarte på spørsmål. Registreringsarbeidet tok rundt to skuletimar.

4 RESULTAT OG ANALYSE

Digitaliseringa av registreringane vart gjort av praksisstudent frå Høgskulen i Volda. Registreringane frå skuleelevane er digitalisert og tilgjengelige ved å logge inn i Barnetrakk-

databasen. Desse data er lasta ned og lagra i kommunen sin database. I dette kapittelet har ein forsøkt å gå gjennom registreringane, og lage ei oversikt over hovudfunn og oppsummering av gjentakande moment.

I arbeidet med å analysere data er et laga eit kart med tabell. Kartet er vist i «figur 2». Tabellen som er knytt til kartet ligg i vedlegg 1. Kartet og tabellen er laga for å samle og tolke registreringane, og for å undersøkje om fleire elevar har registrert det same.

å ta med områder og stadar med offentleg interesse, og stadar der fleire har registrert det same. Kommentarfelta i tabellen inneheld ei samanstilling og oppsummering av elevkommentarane.

Tabellen er ikkje ei fullstendig oversikt over elevregistreringane. Registreringar som er knytt til private bustadhus eller private hagar er til dømes ikkje tatt med. Det er lagt vekt på

Figur 2: Hovudfunn vist i kart. Aktivitetsområde og område borna likar er markert med grønt. Farlege eller skumle område er markert med raudt. Sjå tabell «vedlegg 1» for meir informasjon om dei enkelte registreringane.

4.1 Hovudfunn: aktivitetsområde og område skuleelevane likar

- På **stadion** oppheld mange av elevane seg. Her går det i mykje fotball og leik. Området blir brukt både ved vinteren og sommaren.

- Oppigarden barnehage er eit område som har mykje aktivitet og høg trivsel. Denne staden har flest registreringar og her er det «leikeplass med slenger» og «gøy å leike». Elevane som oppheld seg her seier at «eg likar barnehagen». Dette området blir brukt på sommaren.
- Området ved **Årneset** og **Rotevatnet** blir mykje brukt og her er det registrert mange hjarte. Kommenterarar som går igjen her er at «det er gøy å bade».

- **Vikebygda skule** sitt område blir brukt både om vinteren og sommaren. Her går kommentarar som «ake» igjen. Elevane skriver også «gøy å lære nyttige ting» og «eg kan plukke bringebær». Her er det høg trivsel og kjekt å vere.

- «**Dalen**» er eit område der mange av elevane oppheld seg på vinteren. Dette er ein «fin plass» og her brukar ein området til å ake.

Alle foto: Ingrid Foldal

- Mange av elevane teikna eit **stort hjarte over heile Volda kommune** på kartet. Det var tydeleg at borna på Vikebygda skule hadde stor trivsel og kjærleik til heimebygda si.

- Langs **Bjørnevegen** er det fleire som har registrert at det er mørkt om vinteren. Her er mykje trafikk og manglar belysning og fotgjengarovergang.

- I området rundt **Fransvegen** og **Småslåtten** er det registrert at det er mørkt om vinteren, morgon og kveld.

- Ved **Botnavegen** er det nokon registreringar som handlar om gjørmete veg og at det ikkje gangfelt.

Alle foto: Ingrid Føldal

4.3 Hovudfunn: vegar og hovudruter

Figur 3: Registrerte vegar i Barnetrakk-database

«Figur 3» syner kart frå Barnetrakk-databasen, med registrerte vegar. Kartet inkluderer både skulevegar og vegar som blir nytta på fritida. Elevane vart bedd om å registrere vegar som dei går eller sykklar, ikkje strekningar som dei vert køyrd. I denne figuren er kartlagde strekar samla i eit kart, og tjukkelsen på strekane synleggjer kva strekningar som vert mykje nytta.

Vikebygdvegen er ein veg som dagleg blir nytta av mjuke trafikantar både på fritida og som skuleveg. Vi ser det er tjukk strek langs heile vegen og Vikebygda skule er eit viktig målpunkt. På fritida er Oppigarden barnehage, Årneset og stadion også viktige målpunkt, og strekane i desse områda er tjukke. Vikebygdvegen blir altså nytta til både til skule, stadion og Årneset og er ein av dei mest sentrale og viktige ferdselsåra for elevane.

Heltnesvegen og Hjeldebakkane er også ein populær veg som ofte blir nytta av elevane til å blant anna gå til Oppigarden barnehage. Bergsvegen og Storhagen er ein av dei mest sentrale vegane for elevane, samt fleire snarvegar som dei nyttar.

Symbola på kartet er alle registreringane av aktivitetsområde og stadar som elevane likar/mislikar. Dei ulike symbola står for:

4.4 Hovudfunn: snarvegar

Når vi studerer kartet ser vi at skuleelevane dagleg nyttar snarvegane mykje. Bilvegane blir ikkje alltid følgt, og snarvegane blir viktige ferdselsårar for dei mjuke trafikantane. Mange av snarvegane er ein del av skulevegen for elevane. Snarvegane blir også mykje nytta på fritida. Nokre av elevane sine kommentarar knytt til snarvegane opplyser om at vegane burde vore belyst. Dei mest nytta snarvegane av elevane på Vikebygda skule er:

Skule og ned til Vikebygdvegen:

Her er det mange som nyttar snarvegen både som skuleveg og på fritid. Denne snarvegen er regulert til LNF-område.

- **Snarveg frå Fransvegen til Bergshagen/Småslåtten:**

Ein snarveg som er nytta av mange og denne vegen fekk kommentarar om at det var mørkt om vinteren, morgon og kveld. Snarvegen er regulert til friområde.

- **Snarveg frå Fransvegen til Bratteberg:**

Denne snarvegen blir brukt som ein del av skulevegen for mange. Snarvegen er regulert til friområde.

- **Snarveg frå Hagen til Nybråtet:**

Tjukkelsen på streken viser at mange av elevane nyttar denne snarvegen. Denne blir brukt både på fritid og som skuleveg. Snarvegen er regulert til friområde.

- **Snarveg frå Uravegen og opp til Bjørnevegen:**

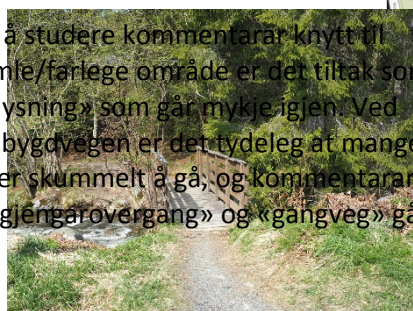
Denne snarvegen blir nytta på fritida av elevane. Snarvegen er regulert til LNF-område.

4.5 Innspel til vidare arbeid

Vikebygdvegen er ein svært sentral veg som blir nytta dagleg både som skuleveg og til fritid. Det er tydeleg at denne strekninga er mykje trafikkert og at dei mjuke trafikantane er utsatt. Her er det kommentarar som «skummelt kryssing av hovudvegen» og «nesten påkjørt». Langs Vikebygdvegen er det ikkje nokon fotgjengarovergang, og øvst i Vikebygdvegen er det ikkje gangveg eller belyst. Denne vegen er svært mykje nytta, og det er viktig at dei mest nytta ferdselsårane opplevast som trygge og er godt tilrettelagt for dei mjuke trafikantane.

Registreringskarta frå dette arbeidet gir oss informasjon om kvar born og unge faktisk går og sykklar, og ein kan sjå at dette ikkje alltid er langs dei same trafikkårane som bilane nyttar. For dei gåande og syklande er avstand ein viktig faktor, og snarvegane i bustadområde gjer gang- og sykkelnettet meir effektivt og attraktivt.

Ved å studere kommentarar knytt til skumle/farlege område er det tiltak som «belysning» som går mykje igjen. Ved Vikebygdvegen er det tydeleg at mange synast det er skummelt å gå, og kommentarar som «fotgjengarovergang» og «gangveg» går igjen.

Det er viktig å gjere tiltak for å gjere denne skule- og fritidsvegen tryggare. Ved å få gangveg, fotgjengarovergang og belysning vil ein auke tryggleiken betrakteleg.

Tiltak og innspel

Denne tabellen «Figur 4», inneheld innspel til kommuneplanen sin arealdel og til trafikktryggingsplanen. Nokre av innspela er henta direkte frå skuleelevane sine egne kommentarar. Andre innspel er laga med utgangspunkt i analysen av dei viktigaste ferdselsårane inkludert informasjon om viktige møtepunkt. Tiltaka er ikkje gjennomgått i detalj, og det er naudsynt med nærare vurderingar ved konkretisering av tiltaka (ev. inkludert undersøkingar i felt).

<u>Tiltak/innspel:</u>	<u>Kommentar/skildring:</u>	<u>Innspel til:</u>
Fortau/gangveg ved Vikebygdvegen	Øvst i Vikebygdvegen bør ha fortau, samt belysning ved denne vegen.	<i>Trafikktryggingsplanen</i>
Belysning ved Bjørnevegen	«Mørkt om vinteren».	<i>Trafikktryggingsplanen</i>

Fotgjengarovergang ved Vikebygdvegen	Ha synleg fotgjengarovergang for å få trygg kryssing av vegen. Både i området ved skulen og med Årneset.	<i>Trafikktryggingsplanen</i>
Belysning i området ved Fransvegen og Småslåtten	Her bør ein også belyse snarvegen som blir nytta mellom gatene.	<i>Trafikktryggingsplanen</i>
Skilting av snarvegar	Skilting av snarvegar vil gjere dei meir synlege og tilgjengelege.	<i>Trafikktryggingsplanen</i>
Tiltak for å redusere fart på bilar på Vikebygdvegen	Vikebygdvegen har mykje trafikk og mange bilar køyrer fort.	<i>Trafikktryggingsplanen</i>
I nye bustadområde bør ferdselsårar for gåande og syklane vurderast isolert	Gåande og syklande går ikkje alltid langs bilvegane, men nyttar snarvegar der det er mogleg. I reguleringsplanar for nye bustadområde bør ein vurdere ferdselsårar for gåande og syklande isolert, og legge til rette for effektive snarvegar/gang- og sykkelvegar uavhengig av kvar bilvegane går.	<i>Arealdelen</i>
Belysning langs snarvegar		<i>Trafikktryggingsplanen</i>

Figur 4: Tabell med innspel til trafikktryggingsplanen og arealdel til kommuneplanen.

5 METODESPØRSMÅL

Gjennomføringa av registreringa blei gjort av 4. klasse, som er dei yngste elevane av Barnetrakk registreringa i Volda. Det blei brukt god tid på å bli kjend med kartet, og det verkar som elevane forstod kvar dei ulike stadane var. Det var ein del registreringar på kartet, men generelt lite kommentarar. Når det ikkje blir skrive kommentar til registreringane er det vanskeleg å vite i etterkant kva registreringa betyr i praksis.

Ei mogleg feilkjelde kan vere at elevane har teikna feil på kartet (markert feil område, eller andre vegar enn dei faktisk nyttar i det

daglege). Elevane har kanskje ikkje forstått skikkeleg kvar dei ulike stadane er. Det kan også hende elevane ikkje har vore presise nok i markeringane, og at markeringane har vore tolka feil.

Ei anna feilkjelde kan også vere at elevane har gløymt å markere viktige område. Det kan vere vanskeleg å kome på kvar ein brukar å leike dersom ein ikkje har tenkt det igjennom på førehand. At eit område ikkje er markert på kartet betyr ikkje at elevane ikkje nyttar dette området på fritida. Elevane hadde ikkje førebudd seg så mykje på førehand, og det kan hende resultatet hadde vore annleis

dersom dei var meir førebudd, og hadde hatt anledning til å tenkje gjennom problemstillingane på førehand.

Ei eventuell feilkjelde kan vere at registreringane kan ha blitt digitalisert feil. Dersom ein ikkje har gjort nøyaktig det same som elevane har gjort på kartet, kan registreringar bli plassert på feil stad. Kommenterar eller strekar kan ha blitt tolka feil og misforstått.

6 AVSLUTNING

Når ein skal arbeide for å gjere det meir attraktivt å gå eller sykle er det ein fordel å snakke med dei som allereie går å sykklar i områda. Born og unge i Volda er dei som nyttar desse områda dagleg, og det er desse vi må lytte til. Dei har mest kunnskap om korleis det er å gå og sykle i området. Det er born og unge som kjenner til snarvegane og dei effektive gangrutene, dei veit kvar det er ekkelt å krysse vegane og dei veit kvar det burde vore meir belysning. Saman med informasjon om målpunkt og registreringar av viktige ferdselsårar er dette ein god hjelp for kommunen i arbeidet med å planlegge og prioritere tiltak.

Bruken av nærområda varierer frå år til år. Viktige målpunkt kan flytte på seg (til dømes viss det byggast ein ny skule eller svømmehall i området). Ulike aldersgrupper har også ulike behov. Etter kvart som ein blir eldre vil ein

endre målpunkt. Ein kan endre interesser og gjere andre fritidsaktivitetar. Nye bustadfelt skapar nye viktige ferdselsårar. Ein vil difor anbefale å gjennomføre barnetrakk med jamne mellomrom, så ein har ferske data å arbeide med.

Som nemnd i kapittel 5 metodespørsmål, så kunne ein truleg fått meir informasjon frå elevane om dei hadde vore meir førebudd. Dersom ein hadde vore meir førebudd, hadde det vore lettare for elevane å vite kva vegar dei nyttar. Både digitalisering og tolking av data kan innehalde feilkjelder. Til fleire registreringar ein har, til betre bilete får ein av bruken av området.

Ved å registrere barnetrakk med skuleelevar i jamne mellomrom, og samle saman data, styrkar ein kvaliteten på materialet. Talet registreringar kan gjere både politikarar og

administrasjonen tryggare på kvar det er viktig å prioritere å gjere tiltak.

Utifrå dette arbeidet har vi fått informasjon om kva tiltak som bør gjerast. I dette registreringsarbeidet var det eit stort område som blei registrert. I arbeid med mindre

områdeplanar eller reguleringsplanar vil det vere ein fordel å gjennomføre nye barnetrakkregistreringar for å få fram fleire detaljar knytt til det aktuelle området. Då kan ein også diskutere heilt konkrete problemstillingar og framlegg til tiltak med elevane.

7 KJELDER

- **Barnetrakk:**
www.barnetrakk.no
- **Barnetrakk Veileder 2010:**
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/MD/Bilder/Planlegging/Veiledere/barn/barnetrakk_2010.pdf
- **FN sin barnekonvensjon:**
<https://www.unicef.no/barnekonvensjonen>
- **Kongeriket Noreg grunnlov:**
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn>
- **Plan- og bygningslova:**
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>
- **Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegginga:**
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rikspolitiske-retningslinjer-for-a-styrk/id519347/>
- **T-2/08 Om barn og planlegging (inkludert rundskriv frå Erik Solheim):**
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/t-2-08/id516949/>
- **Volda kommune sine heimesider:**
www.volda.kommune.no
- **Volda kommune sin kommuneplan, samfunnsdelen:**

<https://www.volda.kommune.no/plan/samfunnsdel/>

- **Volda kommune, planprogram arealdelen:**

<https://www.volda.kommune.no/Handlers/fh.ashx?Mld1=18&FilId=4556>

8 VEDLEGG

Vedlegg 1: Registreringar vist i kart og tabell.

Registreringar vist i kart og tabell

Barnetrakk Vikebygda skule, våren 2018

Registreringar frå 4. klasse på Vikebygda skule våren 2018. Tabellen er laga for å samle og tolke registreringane, og for å undersøkje om fleire elevar har registrert det same. Tabellen er ikkje ei fullstendig oversikt over elevregistreringane. Registreringar knytt til private bustadhus eller private hagar er til dømes ikkje tatt med. Det er lagt vekt på å ta med område/stadar med offentleg interesse, og stadar der fleire har registrert det same. Kommentarfelta i tabellen inneheld ei samanstilling/oppsummering av elevkommentarane.

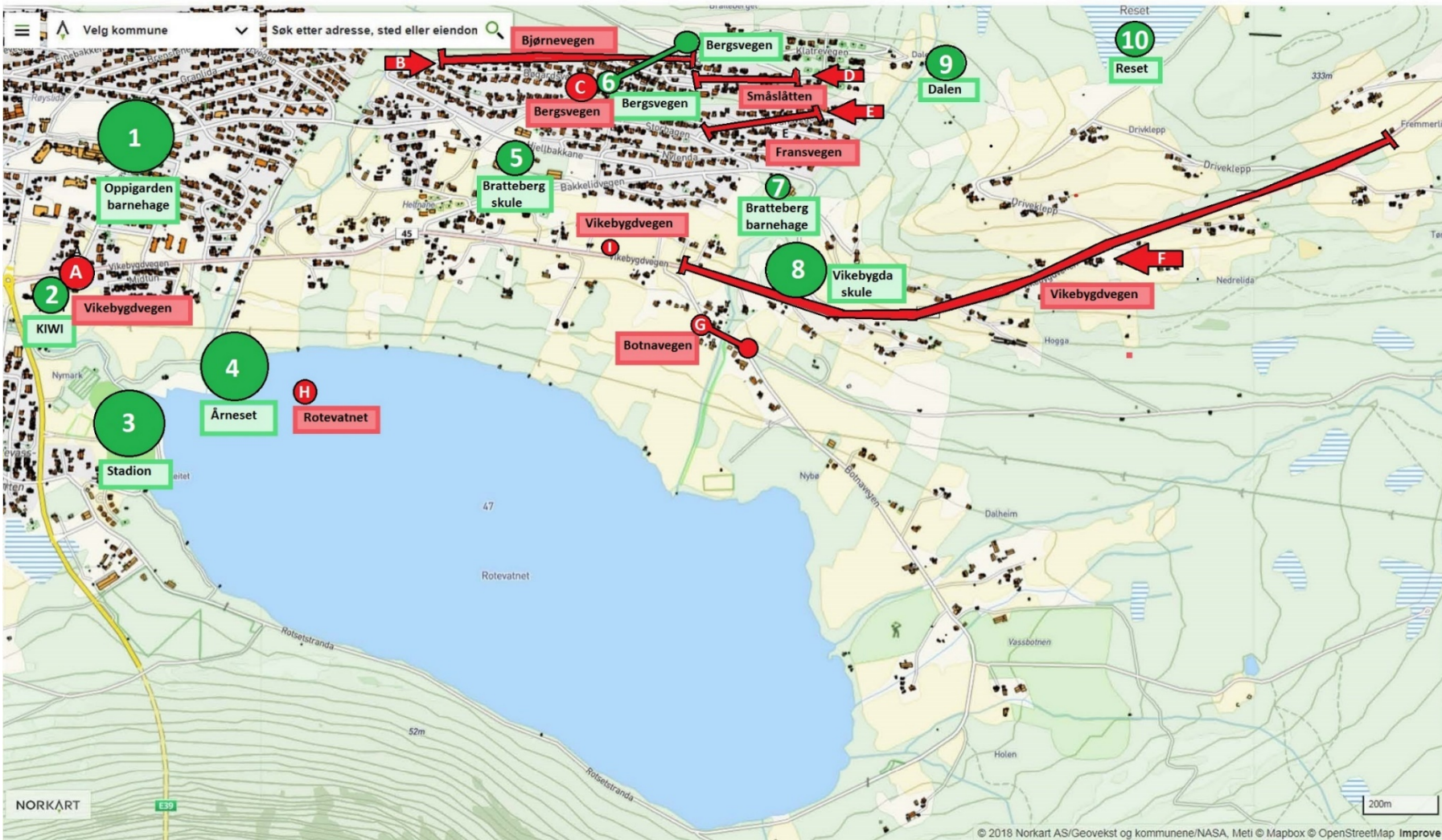
Tabell 1 er ei samanstilling av område elevane nyttar til aktivitetar og stadar dei likar spesielt godt.

- Elevane vart bedt om å markere område dei nyttar på fritida (både sommar og vinteraktivitetar), og skrive kommentarar til områda. Desse registreringane er samla under «Aktivitet», markert med blått i tabellen.
- Elevane var i tillegg bedt om å markere område dei likar spesielt godt med eit raudt hjarte på kartet. Dei kunne også skrive ein kommentar til hjartet, og forklare kva som var spesielt bra med staden. Desse registreringane er samla under «Likar», markert med grønt i tabellen.

Tabell 2 viser områder som opplevast som skumle/farlege/dårlege.

- Elevane vart bedt om å markere område som opplevast skumle eller farlege på ein eller annan måte med eit raudt kryss eller raud strek på kartet. Dei skulle også skrive på kommentarar til markeringa.

Kartsnitt med eit utval registreringar

Tabell 1:

		Aktivitet			Liker 	
Nummer på kart	Namn	Aktivitet/oppsummering kommentarar	Årstad	Tal registreringar	Kommentarar	Tal registreringar
1	Oppigarden barnehage		Sommar	5	Leikeplass med slenger. Gøy å leike. Eg likar barnehagen.	5
2	KIWI		Sommar	2	Kjøper is.	1
3	Stadion		Sommar og vinter	3	Gøy å spele fotball. Triksebane og triksing.	5
4	Årneset/Rotevatnet		Sommar	2	Er med familie der og badar. Gøy å bade (x2). Bade.	6
5	Bratteberg skule		Sommar	4		
6	Bergsvegen		Sommar og vinter		Ake mot Bratteberg. Veldig fint.	2
7	Bratteberg barnehage		Sommar		Eg brukar å leike der.	1

8	Vikebygda skule	Ake (x3).	Sommar og vinter	4	Gøy å lære nyttige ting. Eg kan plukke bringebær.	2
9	«Dalen»	Ake (x2). Ake og fin plass.	Vinter	3	Ake.	2
10	Reset		Vinter	1	Fint skianlegg. Om vinteren er reset fint, ake. Slalonski.	3
(11)	Stort hjarte på kartet rundt heile Volda		Sommar og vinter		Fin plass. Gøy å leike.	8

Tabell 2:

Mislikar			
Nummer på kart	Namn	Kommentarar	Tal registreringar
A	Vikebygdvegen med KIWI	Mykje trafikk.	1
B	Bjørnevegen	Mørkt om vinteren og mykje trafikk, manglar fotgjengarovergang. Mørkt om vinteren.	3
C	Bergsvegen	Veldig bratt, vanskeleg å sjå.	1
D	Småslåtten	Mørkt om vinteren, morgon og kveld.	1
E	Fransvegen	Mørkt om vinteren.	1
F	Vikebygdvegen (frå Botnavegen og opp mot Fremmerlida)	Nesten påkjørt. Raske bilar. Mykje trafikk. Ekkelt å krysse vegen. Skummel kryssing av hovudvegen. Ingen fotgjengarovergang. Kan bli påkjørt. Ingen gangveg. Bilar som køyrer fort. Mykje trafikk, manglar gangveg. Mørkt (x2). Det er veldig mykje trafikk.	11
G	Botnavegen	Gjørme. Det er ikkje fortau og eg ser ikkje bilar som køyrer på andre sida av vegen.	3
H	Rotevatnet	Vann er farleg om vinteren. Eg er redd for å drukne.	1
I	Vikebygdvegen	Knust bil, skummelt.	1

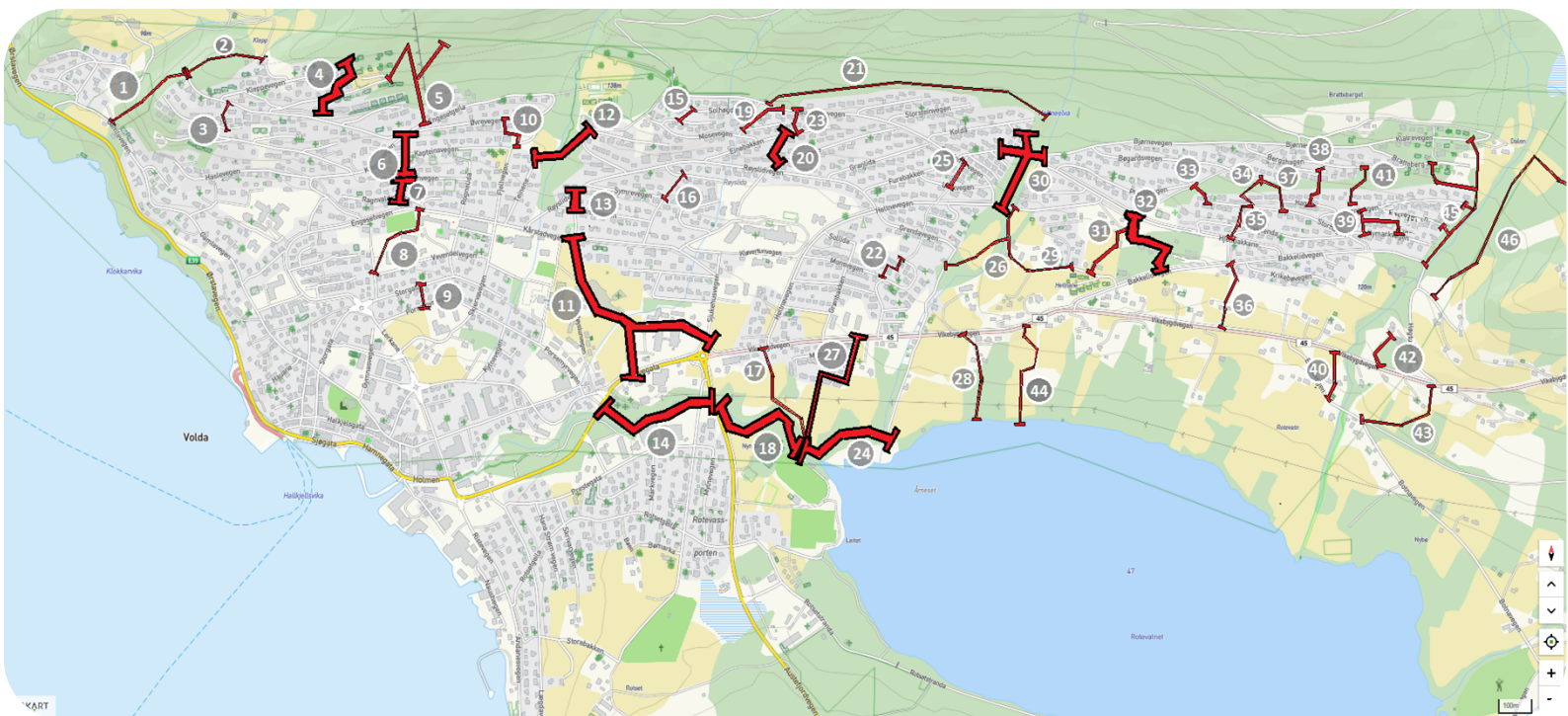
Snarveggar i Volda

Barnetrakk

Vikebygda skule, Øyra skule, Bratteberg skule og Volda ungdomsskule
Arbeidsnotat av Ingrid Foldal

- Strekane på kartet symboliserer snarvegane som skuleelevane nyttar.
- Tala ved sidan av strekane gir informasjon om snarvegen i tabellen lenger nede.
- Dei tjukkaste strekane på kartet er dei snarvegane som er mest brukt.
- Dei tynne strekane er snarveggar som er mindre brukt.
- Det var mange snarveggar mellom private hus, dei har ikkje blitt tatt med.
- Enkelte vegar kunne vere vanskeleg å vurdere om dei skulle definerast som ein snarveg eller takast som ein vanleg gangveg.
- Registreringane av karta kan ha blitt digitalisert feil. Det var nokon strekar som var vanskeleg å tolke på karta. Nokon strekar var svake, andre var upresise. Strekar kan også ha blitt oversett. Difor er dette kanskje ikkje 100% korrekt, men eit godt overblikk.

Oversiktbilete over alle snarveggar som skuleelevane på Vikebygda skule, Øyra skule, Bratteberg skule og Volda Ungdomsskule har registrert at dei nyttar:

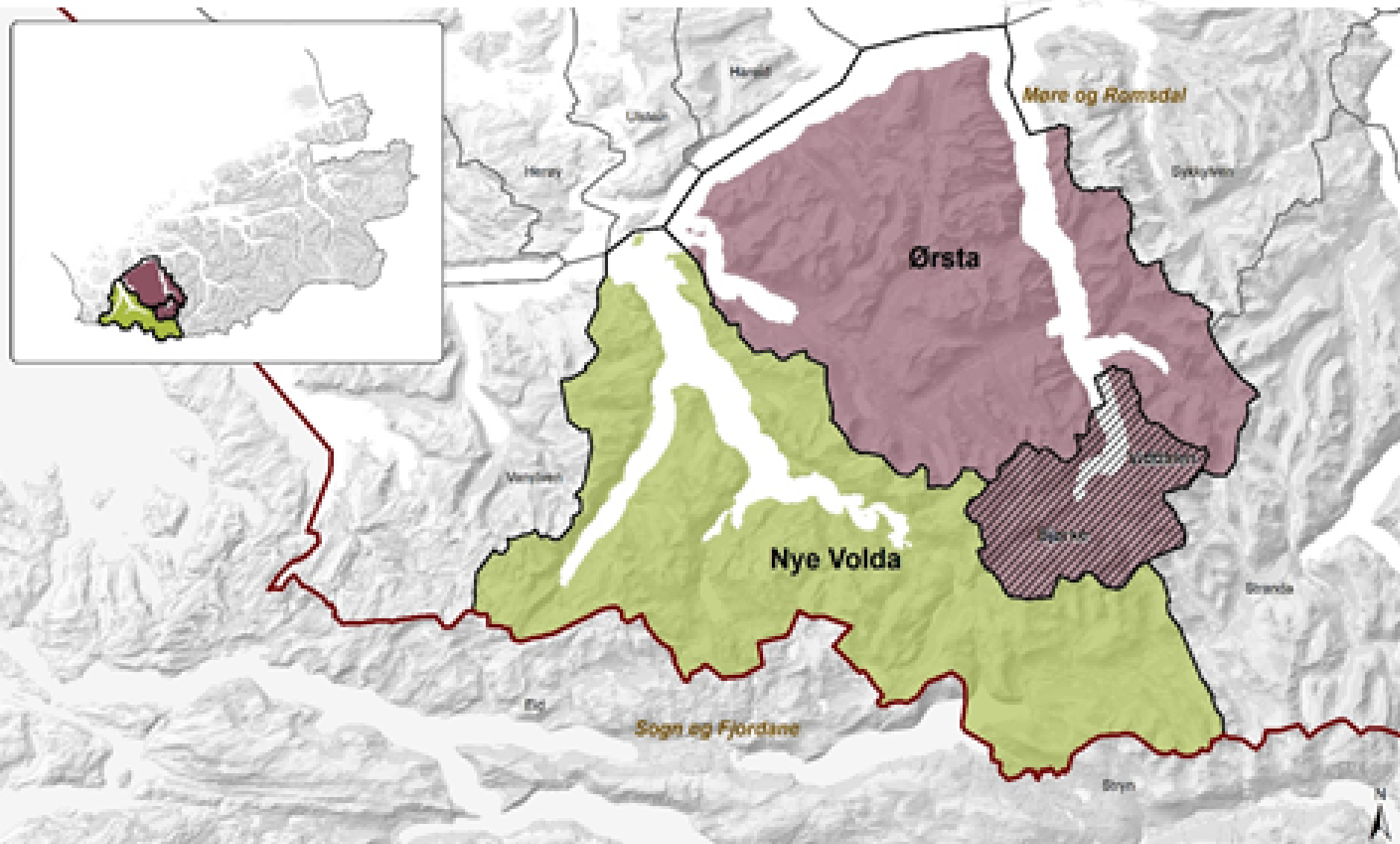

Tabell om snarvegane:

Nr:	Snarveg	Kommentarar:	Antall:	Regulert til:
1	Gamlevegen - Kleppevegen		3	LNF-område
2	Kleppetunvegen - Kleppevegen		3	Friområde
3	Kleppevegen - Ekornvegen		2	Friområde
4	Bjørkevegen - Kleppevegen	«Vegen er veldig glatt om vinteren»	10	Boligområde
5	Engesetgeila	«Fin utsikt»	9	Friområde
6	Kleppevegen - Gamletunvegen		15	Boligområde
7	Gamletunvegen - Ragnvaldmarka		17	Friområde
8	Volda Vgs		4	Offentleg bygning
9	Storgata - Porsemyrvegen		4	Boligområde
10	Fjellveggen - Øvrevegen		5	Friområde
11	Kårstadvegen - Sjukehusvegen		22	Offentleg bygning
12	Håmyra elv		16	Friområde
13	Røyslidvegen - Lindevegen		12	Boligområde
14	Austefjordvegen - Elvegata		14	Friområde
15	Solhøgda – Lyngåsen		1	Friområde
16	Bøkevegen - Lyngbakken		1	Boligområde/ friområde
17	Vikebygdvegen - Stadion		1	Kombinert bebyggelse og anleggsformål + Grønnstruktur
18	Austefjordvegen - Stadion		18	Grønnstruktur
19	Raudemyrvegen - Mosevegen		3	Friområde
20	Einebakken - Brenslene		11	Friområde
21	«Over byggefeltet»	«Veldig humpete snarveg»	4	Friområde

22	Smiebakken		2	Friområde
23	Einbakken - Raudemyrvegen		6	Boligområde
24	Årnesvegen - Stadion		20	Grønnstruktur
25	Raudemyrvegen - Lerkvegen		1	Boligområde
26	Rasmusvegen - Nedrebøvegen		2	LNF-område
27	Osgarden - Stadion		5	Grønnstruktur
28	Vikebygdvegen – Rotevatnet (1)	«Flytebrygga»	1	LNF-område
29	Rasmusvegen - Uravegen		3	Boligområde
30	Heltneelva		17	NLF-område
31	Rasmusvegen - Hjellebakkane		7	Boligområde
32	Bratteberg skule (Hjellebakkane – Bakkelidvegen)		11	Offentleg bygning
33	Bergsvegen – Storhagen		6	Friområde
34	Storhagen - Bøgardsvegen		3	Friområde
35	Hjellebakkane - Storhagen		2	Boligområde
36	Bakkelidvegen - Vikebygdvegen		7	Boligområde
37	Raudemyrvegen – Smalebakken		1	Friområde/ Boligområde
38	Hagen - Nybråtet		5	Friområde/ boligområde
39	Fransvegen - Nymarkvegen		2	Friområde
40	Vikebygdvegen – Botnavegen (1)		3	LNF-område
41	Fransvegen – Bergshagen/Småslåtten		3	Friområde
42	Vikebygda skule		7	Offentleg bygning
43	Vikebygdvegen – Botnavegen (2)		1	LNF-område
44	Vikebygdvegen – Rotevatnet (2)		1	LNF-område
45	«Langs elva»		2	Friområde
46	Høgtunvegen - Driveklepp		1	LNF-område

Bjørke og Viddal i Ørsta kommune

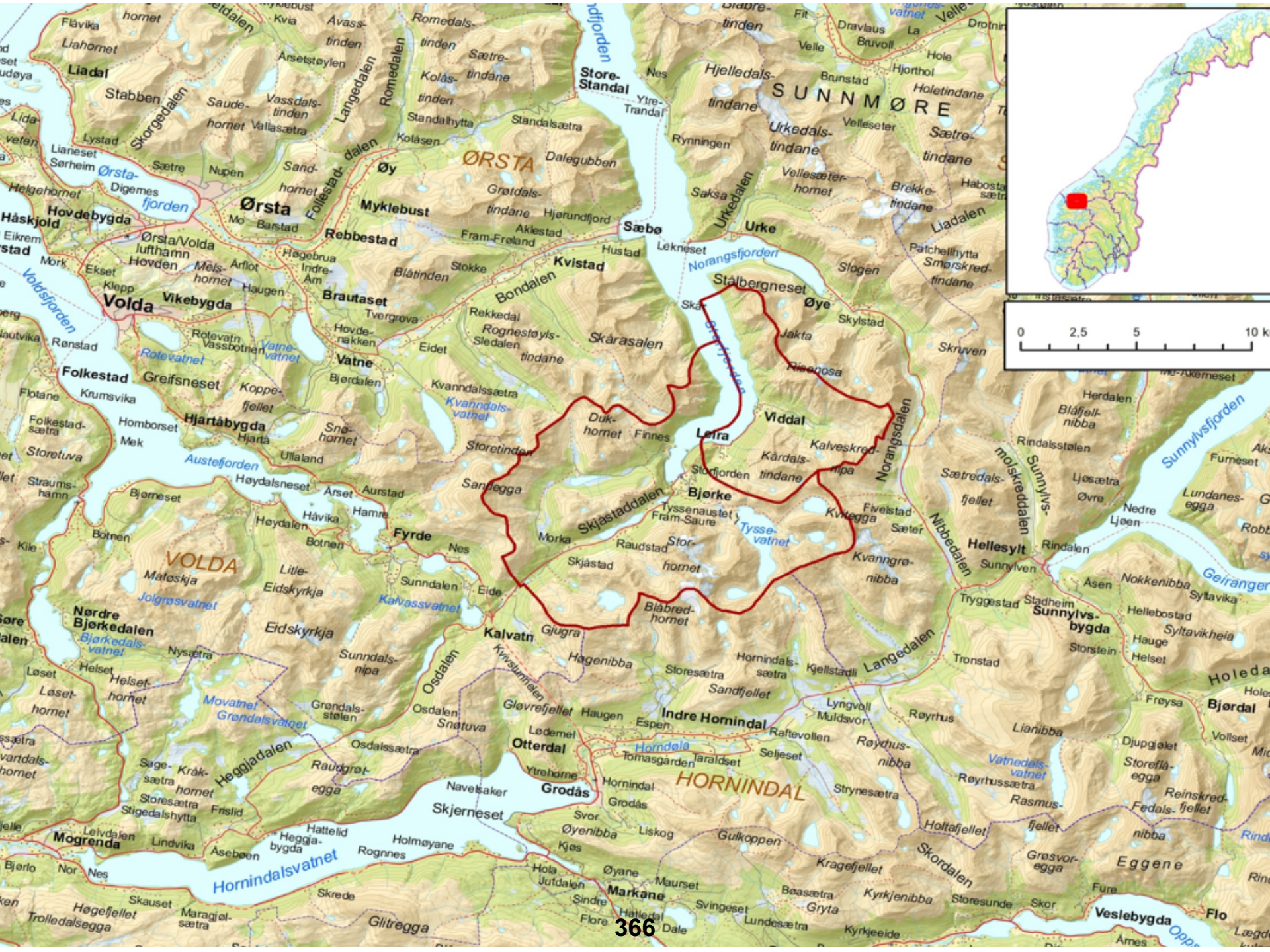
Nytt engasjement i bygda

- Fylkesmannen har køyrd ein ryddig prosess
- Alle har hatt moglegheit til å uttale seg
- Folk har sett seg inn i saka
- Det har skapt engasjement som viser også i nye prosjekt i bygda som samlar og engasjerar
- Dugnadsinnsatsen lever i beste velgåande

Kvifor vil vi vere ein del av Nye Volda?

- Lokaldemokrati - vi vil vere med å forme vårt eige lokalsamfunn
- Tettstadar kring Bjørke:
 - Hornindal 20 minutt
 - Volda 35 minutt
 - Ørsta 50 minutt
 - Sæbø 55 minutt (sommartid) og 1 time 10 minutt (vintertid).
- Geografi

Dagens kommunale tenestetilbud

- Barnehage og grunnskule - Hornindal
- Legevakt, helsestasjon og omsorgstenester - Ørsta
- Heimebasert omsorg – Sæbø
- Beredskap – Lokalt branndepot med støtte frå Hornindal og Volda
- Beredskapsbåt – Ørsta og fylkeskommunen

Desse tenestene kan og vil bli levert av nye Volda

Demokratisk påverknad

- Kommunestyre og offentlege utval - demokratiske arenaer i Volda og Hornindal.
- Avgjerder om vårt lokalsamfunn og våre kommunale tenester vert tekne der.
- Vi har ikkje moglegheit til å påverke i dag, korkje gjennom kommuneval eller gjennom å sjølve engasjere oss i kommunepolitikk.
- Dette er ikkje storpolitikk, men kvardagen vår.

Meiningsmåling

	Mann	Kvinne	16-29 år	30-44 år	45-59 år	60 år+
<i>Base</i>	44	49	21	12	11	49
1	48%	63%	29%	42%	73%	67%
2	48%	35%	67%	58%	27%	29%
3	5%	2%	5%	-	-	4%

- 1- vil at Bjørke skal høyre til Ørsta
- 2- vil at Bjørke skal høyre til Volda
- 3- veit ikkje / ikkje svar

Bjørke - Ei levande bygd

Kampen om Bjørke, Senterpartipolitikk i praksis.

Eg ser i media at Ørsta kommune sender brev til Kommunalministeren for å torpedere dei unge og Fylkesmannen sitt ynskje om at Bjørke bør overførast til Nye Volda kommune der dei hentar alle sine tenester.

Ordførar Åm må sikkert ha gløymt at han den 26.09.17 sa seg nøgd med at Fylkesmannen som ein uhilda person tok over saka. No vil han til Oslo og prøve om kommunalministeren er meir uhilda, om ikkje vil Jenny Klinge ta Bjørxit innfor Stortinget. Det kunne vore komisk om det ikkje var så viktig for dei unge som har etablert seg i bygda, deira born, og også vi gamle som gjerne vil fortsette å bo i husa våre, om nødvendig med heimesjukepleie som vi kan få på Grodås. Det er 15 minutt køyring mot ein time og 15 minutt frå Sæbø og 45 minutt frå Ørsta. Ei hending for 3 veker sidan viser kor meiningslaust det er at Bjørke ikkje har rett å hente livsviktige og andre tenester i den kommunen som ligg nærmast, fordi vi høyrer til Ørsta kommune.

Kona fekk store smertar i hovudet og eg ringde lægevakta og forklarte symptoma. Dei sende ambulansen med blålys, for dei frykta for hjerneslag. Ambulansen var på tunet på 30 minutt, men så kom dei med galskapen med å bo på Bjørke og høyre til Ørsta kommune. Dei hadde ikkje lov å stoppe i Volda med ein pasient frå Ørsta kommune, dei måtte køyre til Ørsta lægesenter for undersøkelse og så køyre tilbake til Volda sjukehus. At ho har fastlægen i Volda og brukar Volda lægesenter var likegyldig, dei hadde streng instruks og kunne ikkje fråvike den. Ville eg protestere måtte eg ta det med høgare instansar. Ved hjerneslag, og også hjarteinfarkt og ulukker tel minutta så det var ingen tid til kranling, den potensielle slagpasienten vart køyrd forbi Volda sjukehus, vidare 15 minutt til Ørsta, så 10 minutt til undersøkelse og så 15 minutt tilbake til Volda sjukehus der ho vart innlagt til observasjon i 2 døgn.

Heldigvis var det ikkje hjerneslag, ellers hadde ho vore skada for livet eller død. Denne praksisen er mellom anna det våre valde representantar i Ørsta senterparti vil mobilisere Stortinget for å behalde dersom departementet kjem til same standpunkt som Fylkesmannen og dei unge vaksne.

Alle veit at det er Tussapengane Ørsta krigar for. Tapet av Kvitegga og nokre stupbratte fjellsider langsmed fjorden der det ikkje har vore krøter eller folk på 30 år er vikarierende argument for å skjule at det ikkje finns positive argument for å hindre dei unge i å gå over til Nye Volda kommune med borna, skattepengane og røysteretten sin.

Med 15 millionar i aksjeutbytte for året utan utgifter betalar Tussa fleirbrukshallen på 10 år og med 2-300 arbeidsplassar basert på Tyssefossen i tillegg bør Åm og kompani bremse grådigheita si og takke Bjørke for dei mange hundre millionane Ørsta har fått frå Bjørke sine naturresursar gjennom 50 år.

Med Kvivsvegen, grensejusteringa og Grodås 18 minutt frå Bjørke sentrum har Storfjorden for første gang i historia fått eit servisesentrum like nær som andre bygder, det bør ikkje saboterast med intriger og maktovergrep.

Einar Saure.

**Furene sitt samfunnsoppdrag er å styrke den enkelte si tilknytning til arbeidslivet.
Som kunde bidreg du til at flere vert inkludert i arbeidslivet.**

Distribusjon:

Eigarar:

Ordførar og kommunestyra

Rådmann og leiargruppa

M & R Fylkeskommune

NHF

Brukarorganisasjonar

NFU lokallag

NHF lokallag

NAV

Nav kontor Søre Sunnmøre

Nav Møre og Romsdal

INNHALD

Dagleg leiar kommentar	4
Samfunnsansvar og verdigrunnlag	5
Organisasjon	5
Utviklingsarbeid og kontinuerleg forbetring	7
Aktivitet og tiltaksstruktur	7
Resultat og statistikk	8
Tilbakemelding frå deltakarar	9
Tilbakemelding frå NAV	10
Produksjon og arbeidspraksis	11
Samarbeid	13
Styret si årsberetning	14
Revisjonsmelding	17
Rekneskap	20
Medieoppslag	39

DAGLEG LEIAR SIN KOMMENTAR

2017 har vore prega av høg aktivitet, men med stor skilnad mellom første og andre halvår. Høg arbeidsløyse er ein av faktorane som spelar inn. Vi kan på mange måtar seiast å vere ei «mot-konjunktur bedrift». Då er det gledeleg å konstatere at vi trass i ein pressa arbeidsmarknad, aldri før har formidla fleire til arbeid og utdanning.

191 har fått ein ny start gjennom arbeid eller utdanning etter tida i Furene.

Dette er ein auke på 54 % frå 2016.

Eit godt samarbeid med næringslivet har vore avgjerande for dette resultatet.

2017 har vore sterkt prega av innføringa av det nye AFT tiltaket (Arbeidsførebuande trening). Vi har gjennomført eit omfattande utviklingsarbeid på våre interne praksis arenaer for å gjere dei meir målretta for deltakarane. Målet med tiltaket er å få fleire ut i ordinært arbeid. Resultatet med ca. 30 % formidla i første år etter omlegginga er bevis på godt og målretta arbeid i alle ledd.

Vi har, som hovudleverandør for dei anbudsbaserte tenestene i M&R, hatt eit tett og godt samarbeid med NAV Møre og Romsdal, med fleire positive utviklingsprosessar. Andre halvår måtte NAV stramme inn dei økonomiske ramane, noko som resulterte i kraftig nedgang i innsøking og ei økonomisk og personalmessig utfordrande periode.

Året vart også prega av leiarskifte som skjedde i sommar. Hege takka av som dagleg leiar. Ho har sett sine tydelege spor og leia Furene gjennom ei sterk utvikling med økonomiske gode resultat over nesten 10 år.

Samtidig kom det inn fleire nye avdelingsleiarar og vi gjorde ei justering i ansvarsdeling på leiarfunksjonane med eit sterkare fokus på personaloppfølging.

Økonomisk starta året godt med høg aktivitet og god inntening. Etter første halvår låg vi an til det beste resultat i Furene si historie. Men andre halvår syner sårbarheita i forretningsmodellen vår, og behovet for å ha ein solid økonomi i botnen for å takle svingingane i oppdragsmengda frå NAV.

Vi opplever som mange andre at bransjen er i kontinuerleg omstilling og at omlegginga i tiltaksstrukturen gjer forretningsmodellen meir uoversiktleg og uføreseieleg. Ressursplanlegging og effektivisering er nøkkelfaktorane om vi skal lukkast vidare.

Med kompetente, endringsvillige og motiverte tilsette, er eg trygg på at Furene er godt skodd for å møte dei utfordringane som ligg føre oss.

Utanforskapen minkar ikkje og dei nasjonale politiske føringane legg opp til ein storstilt dugnad dei neste åra. I denne dugnaden har vår bransje sin plass.

Med eigarar som har langsiktigheit i sitt eigarskap, og ser verdien av bedrifta og den breie faglege kompetansen vi har, borgar dette for at vi skal ha ei sentral rolle i dette arbeidet vidare.

Eldor Skeide

Administrerende direktør

I 2016 formidlet bransjen 7000 personer i jobb, mens det endelig tallet for 2017 vil passere 9000. Det har vært en jevn økning over tid, men nå er vi nesten i ferd med å se en ketchupeffekt. Årsaken tror vi både skyldes et økende behov for arbeidskraft i Norge og at stadig flere arbeidsgivere ser muligheter i å rekruttere personer som har stått i ytterkanten av arbeidslivet.

Gjennom solid metodeutvikling i oppfølging av deltakerne og gjennom RiV-strategi, tar vi ned risiko for arbeidsgiver og får til gode jobbmatcher slik at flere kommer i arbeid.

-Kenneth Stien.

Direktør A&I bedriftene.

SAMFUNNSOPPDRAK OG VERDIGRUNNLAG

Furene sitt samfunnsoppdrag er å styrke den einskilde si tilknytning til arbeidslivet.

I vårt møte med menneskje, så er det viktig for oss å sjå det menneskje. Treffe det menneskje for det han er. I fellesskap, i lag med dei, skape ei framtidstru.

Olav Stokke
Marknadskoordinator /
Ringer i vannet kontakt

Vi skal:

- Skape meirverdi for kundane
- Legge til rette for auka kompetanse og utvikling
- Vere ei attraktiv bedrift å jobbe i

Våre verdier skal vere tydelege i møte med deltakarar, samarbeidspartnarar og arbeidsgivarar. Vi ynskjer å vere truverdige, vise respekt og ha ei uredd haldning til utfordringar. Ved å innfri vårt samfunnsoppdrag skaper vi verdier for einskildmenneske, samfunn og næringsliv. Vårt geografiske nedslagsfelt er dei sju kommunane på Søre Sunnmøre.

Vårt mål er å fortsette å levere gode opplevingar og resultat tilbake til samfunnet, eigarane, kundar og brukarar. Våre interne arbeidsarenaer er ordinære produksjonar og viktige leverandørar til næringslivet. Vi vektlegg at dei som har sitt daglege virke også innan tilrettelagde arbeidsplassar opplever å vere arbeidstakarar i ordinært arbeid. Dei siste åra har «Større mangfald av tenester nærare der folk bur» vore ei av målsetjingane for utvikling av bedrifta. Geografien på Søre Sunnmøre kan i seg sjølv verte opplevd som eit hinder for den einskilde sin valfridom i høve til arbeid.

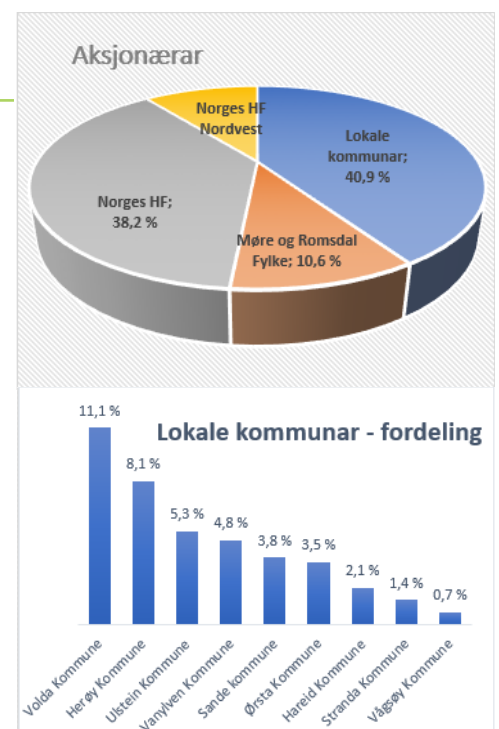
ORGANISASJON

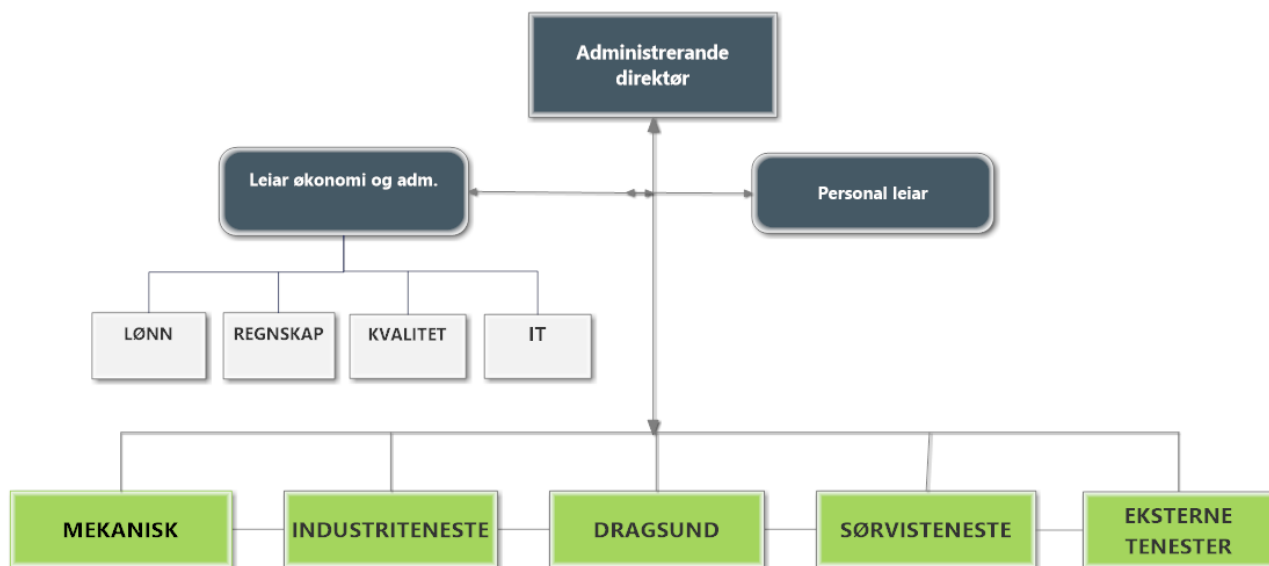
Eigarar:

I 2017 har Sykkylven Kommune selt sine aksjar. Kjøpar var Norges Handikapforbund. Ny aksjonærfordeling etter salet.

Styret i 2017:

Leiar Inge-Jonny Hide
Nestleiar Alvhild Kvamme Iversen
Styremedlem Hans Olav Øyehaug
Styremedlem Tor Mikalsen
Styremedlem Renathe Rossi-Kaldhol
Styremedlem Arnt-Egil Brautaset
Observatør Frank Bischoff (Inger Lise Molnes frå mai.)

Tilsette

- Ved utgangen av 2017 er det 72 tilsette i Furene.
- Furene har i tillegg 54 tilsette i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid.
- Furene har 4 midlertidig tilsette.
- I 2017 var det 32 tilsette som hadde heilt eller delvis direkte fagleg ansvar for oppfølging av deltakarar.

Kompetanse

- Furene har tilsette som er: Vernepleiar, ergoterapeut, fysioterapeut, sjukepleiar, lærar, førskulelærar, sosialfagleg utdanning, master i rådgjeving (pedagogikk), bachelor i psykologi, bachelor i IT støtta bedriftsutvikling, kokk, fagbrev i mekaniske fag, samt fleire med utdanning og erfaring innan sal, marknadsføring og økonomi
- Alle har alle kompetanse innan motiverande intervju, MI, karriererettleiing WIE, SCI-A/S. Furene har også kompetanse på ulike diagnoser (som t.d. Downs syndrom, ADHD, Asperger, Tourette) og innan handtering av personar med rus/psykiatri-vanskar.

Årleg kompetansekartlegging legg føringar på tiltak for vidare utvikling av dei tilsette sin kompetanse.

Kompetanseplan

Kompetanseplanen er eit strategisk verktøy i arbeidet med å sikre oss rett kompetanse til dei oppgåvene vi til ei kvar tid skal utføre. Planen vert evaluert årleg basert på tilbakemeldingar frå avdelingane.

Dei tilsette får vere med på å påverke korleis planen skal formast gjennom individuelle medarbeidarsamtalar og avdelingane sine innspel til prioriteringar.

I 2017 meiner alle tilsette som deltok i evalueringa at dei tilsette har den kompetansen ein treng for å kunne gjennomføre dei tiltaka vi leverer.

Kompetanseplanen skal:

Sikre at Furene har rett kompetanse til å levere produkt og tenester til avtalt kvalitet.

Sikre at dei tilsette meistarar arbeidsoppgåvene og er trygge i rollene sine, samt medverke til personleg vekst.

EQUASS - KONTINUERLEG FORBETRING OG UTVIKLING

Gjennom kvalitetssikringssystemet Equass forpliktar vi oss til kontinuerleg forbetring og utvikling av tenestene vi leverer. Bedrifta vart resertifisert for to nye år i juni 2016. Som ein del av dette arbeidet utfører vi jamleg målingar for å verifisere status og måloppnåing. Målingane er ein integrert del av årshjulet i bedrifta og vert kommunisert til tilsette gjennom internrapportering i avdelingsmøter, til Nav og Arbeid & Inkludering gjennom ein bransjestandardisert månadsrapport, samt til eigararar og samarbeidspartar gjennom årsrapporten.

Siste året har vi vore tydelegare på utviklingsfokus i planarbeidet vårt.

I tillegg til resultatmåla som er nedfelt i avtalane med NAV har vi eigne utviklingsmål som i større grad peikar på forbettringsområder og kvalitet i levering. I dette arbeidet tek vi utgangspunkt i svara som kjem fram både i interne og eksterne undersøkingar.

Av utviklingsarbeid i 2017 kan vi trekke fram:

- Auka fokus på opplæringsplanar.
- Tydelegare bestillingar frå jobbkonsulent til arbeidsleiar.
- Interne samhandlingsarenaer og rutinar.
- Vi har, saman med A & I bedriftene i Nordvest, utvikla rammeverk for yrkesretta opplæring.
- Jobba aktivt med karrierelæring saman med Arne Svendsrud.
- Teke i bruk AI Læring som interaktiv læringsplattform.
- SharePoint plattform for intern samhandling og kundeoppfølging.

Spørjeundersøkingar i forbettringsarbeidet

Bransjen har utvikla eit benchmarkingsystem BATT, som gir bedriftene bransjesamanlikningar. BATT tek utgangspunkt i skjerma tiltak då rapporteringa for dei anbodsbaserte tiltaka ikkje omfattar alle leverandørane i landet. Det vert difor naturleg at ein i 2017 skiftar til noko meir fokus på trendar og utvikling internt.

- Deltakarane som er mottakarar av tenester frå Furene evaluerer oss gjennom spørreskjema.
- Rettleiarane på alle dei sju NAV-kontora får anledning til å gi oss tilbakemelding gjennom spørreskjema og møteplassar.
- Eigenevaluering skjer gjennom spørreskjema til dei som arbeider med tenesteleveransen i bedrifta.

Spørsmåla i undersøkingane vi brukar er utvikla og standardisert i samarbeid mellom Arbeid & Inkludering, ASVL og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Svara frå dei ulike undersøkingane blir omgjort til ein skala frå 1 til 6, der 6 er best.

Det vert utført målingar og samanlikna tal på bransje- og fylkesnivå.

TILTAK OG TENESTER I 2017

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) - rammestyrt tiltak

Tilrettelagt arbeid til personar som har eller som i nær framtid ventar å få innvilga uførepensjon. Furene har avtale om 50 plassar som er fordelt mellom Furene, Bakkolamarka, Dragsund og Fiskå.

Arbeidsførebuande trening (AFT) - rammestyrt tiltak

AFT er eit individuelt tilpassa tiltak for dei som har nedsett arbeidsevne og samansette bistandsbehov for å kome ut i arbeid. Tiltaket gir tilbod om arbeidsretta opplæring og utprøving av arbeidsevne, og skal auke moglegheitene for å få ordinært arbeid. Furene har avtale om 26 plassar.

Avklaring (AK) - anbod

Avklaring er eit individuelt tilpassa tiltak for dei som er sjukmeldt eller langtidsledig. I utgangspunktet 4 veker intensiv avklaring med mogleg forlenging. Nav søker inn etter behov. 264 personar var innom tiltaket i 2017.

Oppfølging - anbod

Oppfølging er eit individuelt tiltak for den som treng omfattande bistand for å skaffe eller behalde jobb. Deltakaren får individuelt tilpassa oppfølging av ein jobbkonsulent. Tiltaket går over seks månader, og kan forlengast med ytterlegare seks månader. 130 personar var innom tiltaket i 2017.

«-Gjør du tingene slik du alltid har gjort dem, vil du ende opp slik du alltid har vært!»

Ludvig Erhard

Arbeidsretta rehabilitering (ARR) - anbod

Arbeidsretta rehabilitering er for den som er heilt eller delvis sjukmeld. Det er også eit tiltak for den som av ulike grunnar har fått nedsett arbeidsevne og som treng hjelp til å auke deltakinga i arbeidslivet eller behalde arbeidet. 28 personar var innom tiltaket i 2017.

AMO kurs - Jobbklubb

Jobbklubb er eit jobbsøkjarkurs for dei over 19 år som er utan arbeid. Kurset har som mål å gi auka kunnskap om jobbsøking, metodikk, motivasjon og forståing av eigen situasjon. I 2017 gjennomførte vi 16 kurs i Fosnavåg, Ulsteinvik og Furene, med til saman 171 deltakarar.

AMO kurs - Vegene vidare

Vegene vidare er eit jobbsøkjarkurs for personar over 19 år med utvida behov for bistand for å kome seg i arbeid. Kurset har ein teoridel som skal bidra med auka kunnskap i tema som jobbsøking, arbeidslivet og kommunikasjon. Sentralt i kursdelen er også aktivitetar knytt til motivasjon og meistring, personleg økonomi og karriererettleiing. Etter teoridelen er det lagt opp til arbeidspraksis i 9 veker. I 2017 gjennomførte vi eitt kurs i Volda med 9 deltakarar.

Karriererettleiing

Organisert gjennom «Karriere M&R» med fylkeskommunen som oppdragsgjevar. Dette er eit gratis tilbod til vaksne over 19 år. Tilbodet er både for dei som ynskjer ei kursending i høve til karriere, er usikre i høve til utdanningsval og jobbmoglegheiter, eller har behov for råd i arbeidet med skriving av CV og søknad. Det er også tilbod om kurspakkar for offentleg og privat sektor. I 2017 gjennomførte vi 31 rettleiingstimar fordelt på 22 personar, i tillegg til eit kurs i skriving av CV og søknad for elevar på vidaregåande skule.

I Ung

Eit prosjekt i samarbeid med M&R fylkeskommune som har gått over 4 år og vert avslutta som prosjekt i 2018. Målgruppa er unge som fell ut av vidaregåande opplæring og som treng motivasjon og tett oppfølging for å kome tilbake i utdanning eller i arbeid. 18 ungdomar gjennomførte i 2017 – 15 av dei søkte skule eller fekk arbeid.

Kvalifisering (KIA)

Utfasa i 2017 – går inn i AFT.

Tilrettelagt arbeid(TIA)

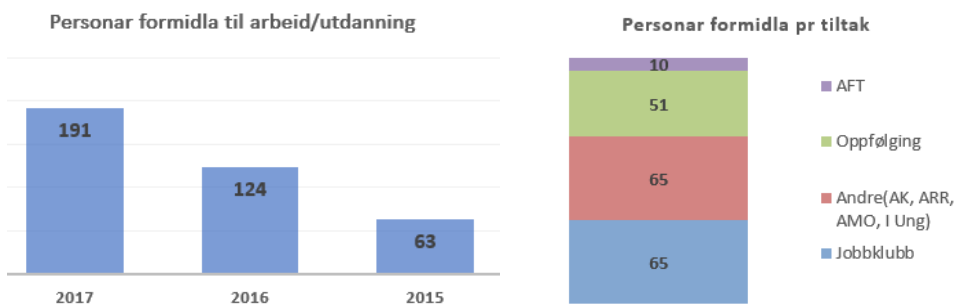
Utfasa i 2017. Alle deltakarar overført til individuelle avtalar med varig lønstilskot frå NAV.

RESULTAT

Det overordna målet for arbeidsmarknadstiltaka er å få folk i arbeid.

Tabellen til høgre syner utvikling og dei ulike tiltaka sitt bidrag til målet i 2017.

Gjennom samarbeidsavtalen med NAV er det sett opp tydelege målsetjingar for dei fleste av tiltaka.

Varig tilrettelagt arbeid:

Måltal: Fråvæer skal reduserast frå 2016:

Resultat: 2016 = 5,71 % - → 2017= 5,73 %

Furene : 40 personar – 3 slutta

Dragsund: 17 personar – ingen slutta

Venteliste pr. 31.12 - 8 stk.

Ingen har nytta seg av permisjon til ordinært arbeid i 2017.

Arbeidsførebuande trening:

Kvantitetsmål: 50 % skal over i arbeid eller sjølvfinansiert utdanning.

Resultat: 54 personar delteke i tiltaket

34 personar avslutta.

10 personar formidla til arbeid = 29 %

5 personar til aktive løysingar = 15 %

Venteliste 31.12 – 19 stk.

Kvalifisering:

Kvantitetsmål: 70 % skal formidlast til ordinær jobb.

Resultat: 5 personar avslutta.
2 personar til arbeid = 40 %
2 til aktive tiltak = 40 %
Alle avslutta pr. 31.12.2017.

Tilrettelagt arbeid i arbeidsmarknadsbedrift:

8 personar – alle overført til VLT pr. 31.12.17.

Oppfølging:

Kvantitetsmål: 65 % til arbeid

Resultat: 85 personar avslutta,
52 % (45 personar) formidla til arbeid.

Avklaring:

Kvantitetsmål: 80 % skal ha plan med forslag til aktivitetar for å kome i arbeid.

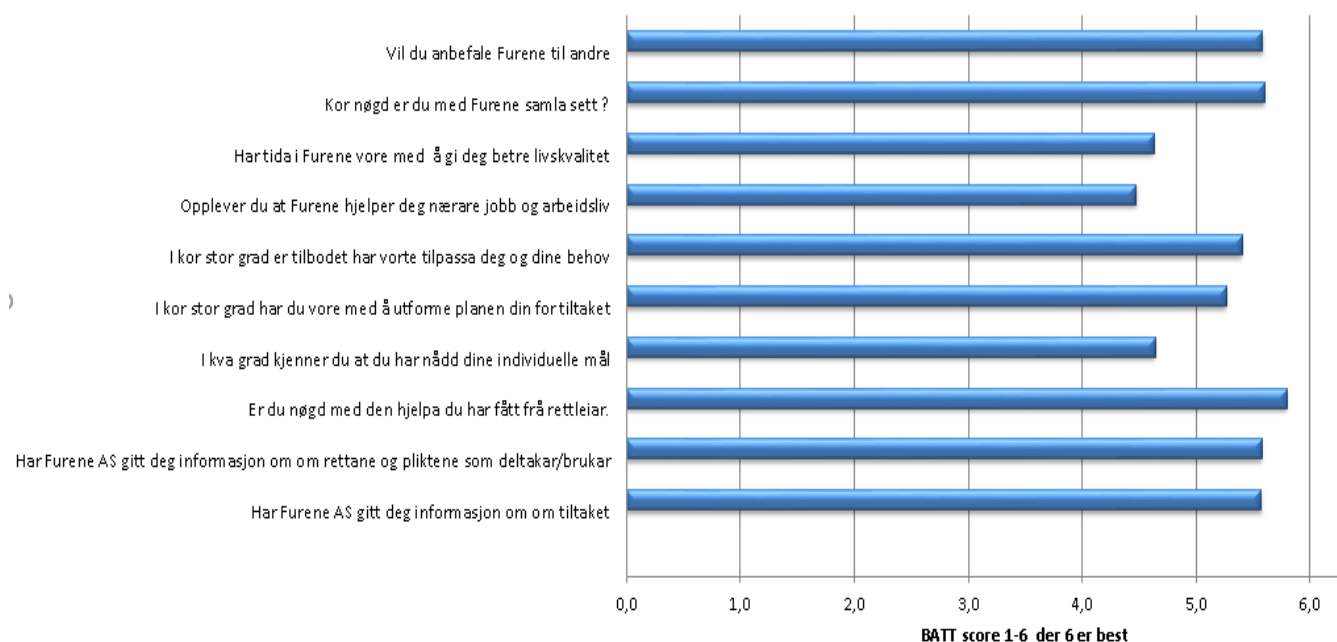
Resultat: 251 personar avslutta,
82 % (207 personar) med forslag til plan

Arbeidsretta rehabilitering:

22 personar avslutta.
50 % (11 personar) formidla til arbeid.

KVA TILTAKSDELTA KARANE MEINER OM FURENE

Brukartilfredsheit 2017

Kva tiltaksdeltakarane meiner om Furene
Brukarundersøkingar vert rapportert på tiltaksnivå og resultatata vert gjennomgått og evaluert halvårsvis i avdelingsmøter.

Tilfredsheit

Furene har eit lagt eit ambisiøst overordna mål om at 90 % av tiltaksdeltakarane skal vere godt eller svært godt tilfreds med Furene sitt tilbod. I 2017 som 2016 er talet 81 %, noko som syner at vi ikkje er langt frå målet.

93 % av tiltaksdeltakarane seier seg svært eller godt nøgd med jobbkonsulenten si oppfølging. Dette samsvarar godt med eigenevalueringa av kompetanse, brukarmedverknad og levering på bestilling.

Utviklingsområde

Handlingsplan:

I 2015/ 2016 vart det jobba systematisk med handlingsplan og i 2016 såg vi at 87 % sa at dei har vore med å utforma eigen plan.

I 2017 er indikatoren redusert til 84 %. Det vil difor vere viktig at vi også framover held fokus på å involvere deltakaren i arbeidet med dei individuelle handlingsplanane

Livskvalitet:

67 % svarar at dei i stor grad har auka livskvaliteten gjennom tida i Furene, samanlikna med 53 % i 2016. Det er store variasjonar mellom dei ulike tiltaka.

Oppfølging	86 %
VTA	81 %
Avklaring	60 %
AFT	57 %

Vi meiner auka fokus og tiltak for brukarmedverknad og myndiggjering gjev den enkelte større bevisstheit rundt opplevd livskvalitet, og ynskjer å ha fokus på dette også framover.

I vår kvardag handlar det om å yte sjølvhjelp til å kartlegge og erkjenne utfordringane slik at deltakarane sakte, men sikkert tek tilbake mynde og endringskraft i eige liv og livssituasjon.

63 % meiner dei har nådd sine individuelle mål ved hjelp av Furene, mot 57 % i 2016. I ei tid prega av ein tøff arbeidsmarknad i regionen, hadde vi i 2017 eit auka fokus på å hjelpe å setje opp SMARTE mål, bryte den overordna målsetjinga om arbeid ned i ulike delmål som er realistiske innan ein kortare tidshorisont. Dette vil vi halde fram med også i 2018.

KVA NAV MEINER OM FURENE

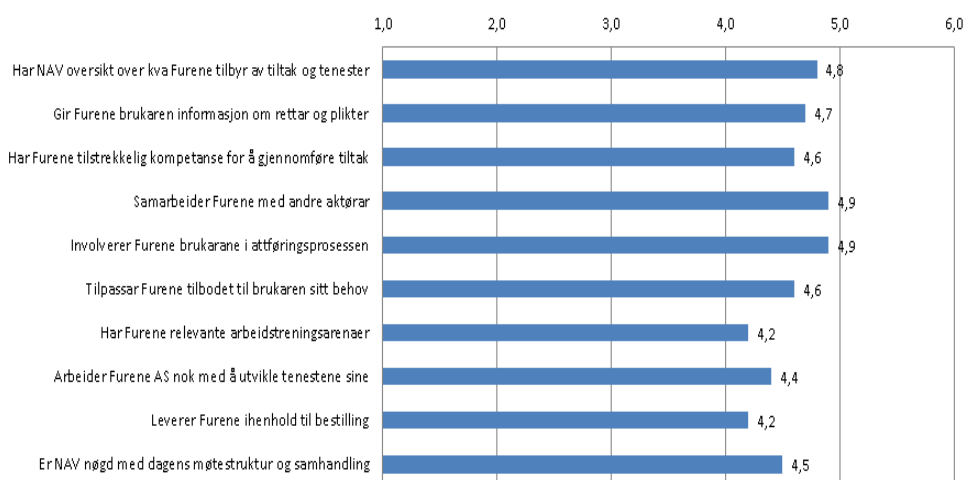
Det er 5 NAV kontor i vårt område og Furene opplever eit godt samarbeid med alle kontora. NAV-rettleiarane er flinke til å gi konstruktive innspel i kvardagen og samhandle med oss til tiltaksdeltakaren sitt beste.

Samla tilfredsheit

I 2011 svarte 35 % at dei var godt eller svært godt nøgde med Furene sine tiltak og tenester. I 2017 er denne auka til 60 %.

NAV unsøkelse -2017

Skala frå 1-6 der 6 er best

Utviklingsområde

NAV evalueringa frå 2017 syner at dei på det jamne er relativt fornøgde med Furene. Det som skil seg ut som forbettringsområder er behovet for meir relevante arbeidstreningssarenaer.

I 2017 vart det påbegynt ein prosess med arenavutvikling, men vi har enda ikkje sett tydelege resultat av dette arbeidet.

Berre 37 % av sakshandsamarane på NAV meiner at Furene i stor, eller svært stor grad leverer i høve til bestilling. Dette avvik sterkt frå vår oppfatning av dette punktet og dei tilbagemeldingane vi får på våre sluttrapportar. Uklare bestillingar og ulike forventningar, både til innhald og omfang i den enkelte bestilling, kan vere moglege forklaringar på dei ulike oppfatningane. Vi vil difor auke fokuset på gode bestillingar, samt kommunisere betre med NAV ved behov for endring eller justering av bestillingane.

«Å tilby reelle arbeidssarenaer med relevante arbeidsoppgåver er eit kontinuerleg utviklingsfokus for alle i Furene»

Eldor Skeide,
Adm. dir

PRODUKSJON OG ARBEIDSPRAKSIS

Alle våre produksjonsarenaer eller forretningsområde har 2 formål.

- Gi god opplæring i eit reelt arbeidsmiljø med same reglar og krav som ein møter i arbeidslivet elles.
- Drive lønsam produksjon som bidreg til botnlinja i bedrifta.

Samstundes skal vi ha ei breidde i tilbodet for å møte deltakarane sine mål og interesser.

Forretningsområda er pr. dato samla i eigne avdelingar, men med ei viss overlapping på nokre fagområde.

Mekanisk produksjon

Vi tilbyr maskinering, platebearbeiding, sveising, overflatebehandling og montering av produkt og komponentar.

Vi har eit pulverlakkanlegg som lakkerer komponentar med lysekte polyester. Vi har også utstyr for sand/glasblåsing og vasking/avfetting av delar. Avdelinga har hatt dalande omsetjing og dårleg inntening siste åra. Det vert gjort investeringar i både bygg, maskiner og fagpersonell for å jakte nye oppdrag.

Profilering og trykk

Dette er den største og viktigaste aktiviteten vår på avdelinga på Leikong, og gir arbeid for mange deltakarar.

Vi graverer (djupgraving og lasergraving) hovudsakleg i plast (2-fargar), messing og stål (rustfritt og syrefast). Vi kan frese ut og laserskjere delar i plast, pleksiglas, aluminium og messing, samt levere fluoriserande skilt. Vi leverer trykksaker og print av flygeblad, faldar, visittkort, brosjyrar, plakatar og etikettar i alle format.

Vi er området største leverandør på folie og skilt – vi gjer heile jobben frå planlegging til montering. Vi leverer stadionskilt, fasadeskilt, bildekor, roll up, og frosting. Dette er ein produksjonsarena som kan utviklast vidare, men treng betre lokalitetar for å vekse.

Pakking og montering

Dette er oppgåver som er viktige for våre deltakarar og gir moglegheit for fleksibel tilrettelegging. Vi utfører diverse monteringsarbeid, variert produksjonsarbeid som boring, stansing og kapping, samt pakking og merking av ulike produkt.

Vi leverer mellom anna:

Montering av vakuumentilalar, montering av bergsikringsutstyr, pakking av trafikksikringsutstyr, kopling av elektriske komponentar, montering og pakking av koplingsklemmer, stansing, samt sying og montering av stoffprøver.

Tekstil og trykk

På vår avdeling i Furene utfører vi transfertrykk til idrettslag og bedrifter på heile Søre Sunnmøre. Vi har god og brei erfaring med trykk av transfermerker på sports- og fritidstøy, arbeidstøy, caps og luer, baggar og ryggsekkar. Vårt store utval av kvalitetskle kan kle opp ei kvar bedrift, idrettslag eller andre som har behov for profilkle eller arbeidstøy.

Dette er arbeid som høver godt til avklaring og opptrening av ulike ferdigheiter hjå deltakarar. Avdelinga har eigen butikk og ser på løysing for netthandel.

Vaskeri

Vi driv eige vaskeri i kjellarlokala til sjukeheimen på Fiskå. Her er 5-6 tilsette som står klar til å ta imot større og mindre oppdrag både frå bedrifter og privatpersonar.

I 2017 fekk vi på plass nye og moderne maskiner for rask, effektiv og skånsam vask. Per i dag kan vi tilby vask og eventuelt stryking av mellom anna arbeidstøy, sengkle og dyner for både bedrifter og privatpersonar.

Trevare

I Furene lagar vi utemøblar etter mål. Her kan du bestille utemøblar som benkar, bord, postkassestativ og varmpumpehus. Produkta er laga i solid trykk-impregnert materiale og kan malast.

På Leikong lagar ein hovudsakleg spesialpallar og transportkasser.

Avdelinga er godt utstyrt og fleksibel med tanke på oppdrag og leveringstid.

Vaktmeisteroppdrag

Furene AS tilbyr ein ambulerande vaktmeistertjeneste for bedriftene i Furene Industriområde. Der kan vi ta på oss oppdrag innan vedlikehald og service på bygningar og tekniske anlegg. Vi utfører i dag oppdrag både for private og bedrifter, samt kommunale og fylkeskommunale bygg. Arbeidet høver godt som arbeidstrening.

Kantine, catering til bedrifter og private

Furene AS har bedriftskantine for eigne tilsette, Nettbuss AS og Nordea ved hovudkontoret i Furene. Kjøkkenet leverer catering, står for utleige av møteroma i Furene, og er ein ettertrakta arbeidstreningsarena.

Bakk-Ola marka aktivitetssenter

Aktivitetssenteret ligg saman med dei kommunale omsorgsbustadane i Ørsta sentrum. Her driv vi kafé og ymse kurs og aktivitetar for dei eldre i kommunen. I tillegg utfører vi reinhaldstenester på bygget. Aktivitetssenteret er ein attraktiv praksisarena.

SAMARBEIDSAVTALAR MED NÆRINGSLIVET

«Ringer i vannet».

Ringer i vannet er eit samarbeid mellom oss og NHO sine medlemsbedrifter, både lokalt og regionalt. Når ei medlemsbedrift har eit arbeidskraftbehovet, tek dei kontakt med oss for å høyre om vi har den arbeidskrafta dei etterspør. Basert på bedrifta sine krav og ynskjer, undersøker vi vår eiga portefølje for å finne aktuelle kandidatar til jobben. Dette kan resultere i ei arbeidsutprøving og opplæringsperiode i den aktuelle bedrifta for vår kandidat, med tett oppfølging frå Furene. Gjennom dette samarbeidet kan personar som har stått utanfor, eller har slite med å kome seg i løna arbeid, få ei god moglegheit til å lukkast.

Vi har ved utgangen av 2017 44 avtalar med bedrifter. Gjennom året har vi hatt 163 samarbeidsbedrifter med personar i arbeidstrening og oppfølging til arbeid.

Samarbeid med andre

Furene har samarbeid med kommunale etatar i alle omkringliggende kommunar ved behov. Vi har 4 rådgivande utval for VTA/Industriteneste i året der leiinga frå helse- og omsorgsetaten i Volda og Ørsta er til stades, og der også NAV Volda og Ørsta er representert ved leiari.

Vidaregåande i Ulstein, Herøy, Volda og Ørsta har faste møtepunkt og omvisingar på Furene.

DPS Volda, fastlegar og psykologar i Ørsta og Volda vert nytta etter behov og kapasitet. Vi har samarbeidsavtale med fysioterapeut som gjennomfører funksjonsvurderingar, og med arbeidspsykolog som vi trekker inn ved behov.

12 TORS DAG 15. MARS 2018 VIKEBLADET VESTPOSTEN

• Furene fekk fleire ut i arbeid eller utdanning i 2017:

– Viser at tiltaka verkar

Det seier administrerende direktør i Furene AS, Eldor Skeide, om tala verkeemda kan leggje fram for fjoråret. Dei viser nemleg at Furene losa 191 personar til arbeid eller utdanning i 2017.

Dette har skjedd gjennom tiltaka som Furene AS utfører i tett samarbeid med NAV. Aukni i talet på personar som har kome seg ut i arbeid eller utdanning gjennom verkeemda er stor, berre mellom 2016 og 2017, fortel Furene gjennom ei pressemelding.

– Det er ein kraftig oppgang frå 124 i 2016 til 191 i 2017 – og dette trass i at også 2017 var eit tøft år for næringslivet på Søre Sunnmøre. Dette er eit tydeleg bevis på at arbeidsmarknadsstiltaka verkar for mange, seier administrerende direktør Eldor Skeide.

Skeide og Furene AS fortel gjennom pressemeldinga at det i løpet av 2017 var kring 800

personar innom dei, eit tal som utgjer så mykje som 1,7 prosent av innbyggjarane i vår region.

Angjerande med samarbeid

Furene AS fortel vidare at samarbeidet med næringslivet i regionen har vore angjerande.

– Ein vesentleg grunn til det gode resultatet er eit systematisk og tett samarbeid med næringslivet. Deira engasjement og velvilje er heilt angjerande og velvilje er heilt angjerande for å oppnå desse gode resultat. Bedriftene på si side oppleva oss som ein profesjonell samarbeidspartnar, som er på ballen heile tida med tett, god og løysingsorientert oppfølging. Dette gjer det enklare for verkeemda å seie ja både til avklaringar, arbeidsutprøving og fast arbeid, skriv Furene i meldinga.

– Med utgangspunkt i ønska og krava til personen verkemdene seljer, kan vi med stor treffsikkerheit presentere aktuelle kandidatar til jobben. Fordi vi kjenner personane som er i eit umikt utgangspunkt for å finne gode jobbmatcher, seier

STOLT TRIO: Her ser ein administrerende direktør Eldor Skeide, avdelingsleiar for jobbkonsulentane, Kirsti Gaudestad og marknadskoordinatør Olav Stokke. FOTO: FURENE AS.

Olav Stokke, marknadskoordinatør og såkalla «Ringer i Vannet»-kontakt.

«Ringer i Vannet» er eit samarbeidsprosjekt i regi av NHO, der ein har etablert faste avtalar med bedrifter som tek kon-

takt med Furene når dei har behov for arbeidskraft.

Yeit kva arbeidslivet treng

– Vi losar kandidatane gjennom ei individuell oppfølging. Samstundes sit vi med kompe-

tanse om kva stillingar arbeidslivet har behov for lokalt, regionalt og nasjonalt, seier Kirsti Gaudestad, avdelingsleiar for jobbkonsulentane.

OLE-OTTAR K. HOGSTADVOLL
ole.ottar@vikebladet.no

ÅRBERETNING FRÅ STYRET

Furene AS vart stifta i 1971 av ideelle aksjonærar med eit ideelt formål. Bedrifta sin intensjon er på forretningsmessig basis å legge til rette for personleg utvikling for personar som har behov for våre tenester for å kome tilbake til arbeid gjennom avklaring, opplæring og kvalifisering.

Konsernet Furene AS består av morselskapet Furene AS og eigedomsselskapet AS Terminalbygg.

Bedrifta er Equass godkjend. Dette er eit system for kvalitetssikring av tenesteleveransen.

Bedrifta er godkjend lærebedrift.

Vi er prekvalifisert som leverandør for NAV på tenestene AFT og VTA som er dei «skjerma» tiltaka NAV kjøper av oss.

Bedrifta har hovudkontor og adresse i Furene i Volda kommune med lokasjonar i Herøy kommune, Vanylven kommune og Ulstein kommune.

Økonomisk utvikling og resultat morselskap

Samla omsetning i 2017 var kr. 59,7 mill., mot kr. 55,9 mill. i 2016, ei auke på 6,8 prosent. Resultatet i 2017 viser eit overskot på kr. 4,7 mill. mot kr. 4,6 mill. i 2016.

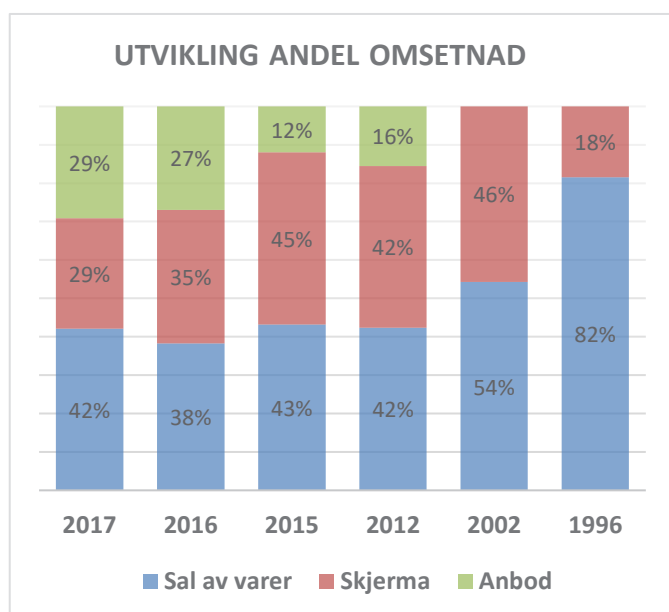
Av dette er kr. 1,6 mill. netto finansinntekter frå forvaltning av likviditetsreserve.

Økonomisk stilling	2017	2016	2015	2012	2002	1996
Driftsinntekter	59 696	55 926	55 378	41 885	29 969	11 292
Driftsresultat	3 150	3 983	4 235	2 074	349	1 871
Årsresultat	4 727	4 553	5 152	2 417	349	1 871
Balansesum	90 943	86 083	80 330	60 198	29 615	16 152
Eigenkapital	81 024	76 297	71 744	45 818	23 094	11 708

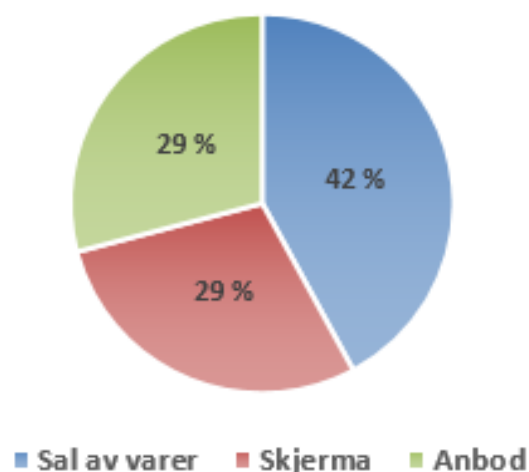
Vareproduksjonen står for omlag 42 % av total omsetjing i 2017, mot 38 % i 2016

På tenestesida er det en auke i den anbudsbaserte omsetnaden, med tilsvarende nedgang i den skjerma.

Det har vore store variasjonar mellom første og andre halvår i omsetnad på tenestene. Produksjonane hadde ein oppsving i andre halvår.

ANDEL OMSETNAD 2017

Nøkkeltal	2017	2016	2015
Avkastningsgrad	5,7 %	6,3 %	7,2 %
Resultatgrad	7,9 %	8,1 %	9,3 %
Eigedelane si oml.hast.	67,4 %	67,2 %	70,4 %
Likviditetsgrad	5,9	5,4	5,5
Likviditetsreserve	49 295	42 085	37 590
Egenkapitalandel	89,1 %	88,6 %	89,3 %
Bruttofortenesteandel	82,8 %	83,8 %	78,6 %
Oml.hast. varelager	3,2	2,8	3,0
Oml.hast. debitorar	13,10	10,37	12,43

Utsikter framover:

Det er i samarbeidsmøte med NAV gitt tydelege signal om eit lågare aktivitetsnivå på dei anbudsbaserte tiltaka. Dette skuldast både behov i marknaden, NAV sine planar om meir eigenaktivitet og generelt trongare økonomiske ramar i 2018. Vi har gjort grep for å tilpasse bemanninga til oppdragsmengda.

Det er også gjort styrevedtak på større investeringar med renovering av Bygg 1 og Mekanisk avdeling i Furene våren 2018. Arbeidet med å finne nye lokalitetar for avdeling Dragsund er også intensivert. NAV har gitt tydelege signal om at anbudsavtalene som opphøveleg går ut pr. 01.7.2018 vert forlenga i samsvar med opsjon, med 1 år til sommaren 2019. Marknadsutsiktene for produksjonane våre ser betre ut enn på same tid i fjor. Dette gir håp om auke i ordre og oppdrag i 2018.

HMS

Det er utført systematisk HMS arbeid i bedrifta basert på HMS plan og årshjul med aktivitetar. Vi har eit avvikssystem der alle hendingar vert registrert og følgt opp. Det er i 2017 registrert 6 avvik. Alle er lukka. Eitt avvik var ei ulukke av relativt alvorleg grad. Avviket vart handsama i tråd med gjeldande rutinar og lovverk.

Likestilling:

Forholdet mellom fast tilsette kvinner og menn er 40 % kvinner og 60 % menn.

Styrerepresentasjonen er fordelt med 40 % kvinner og 60 % menn.

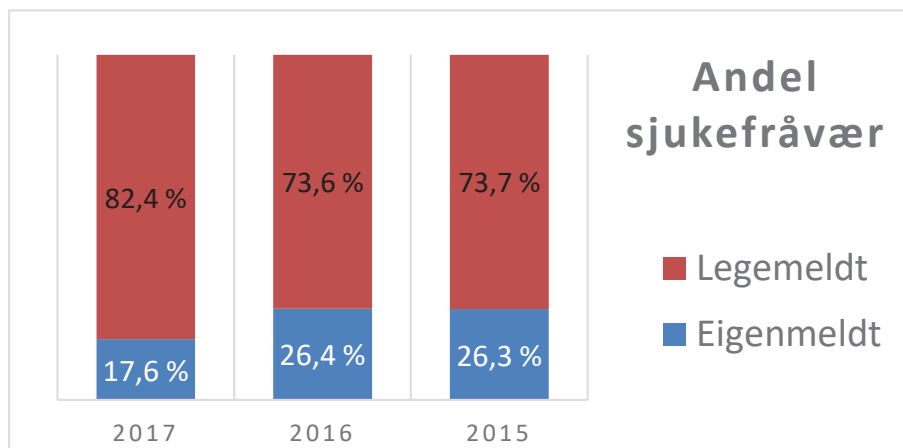
Arbeidsmiljøet ved bedrifta vert sett på som svært godt.

I leiargruppa er det 5 menn og 2 kvinner.

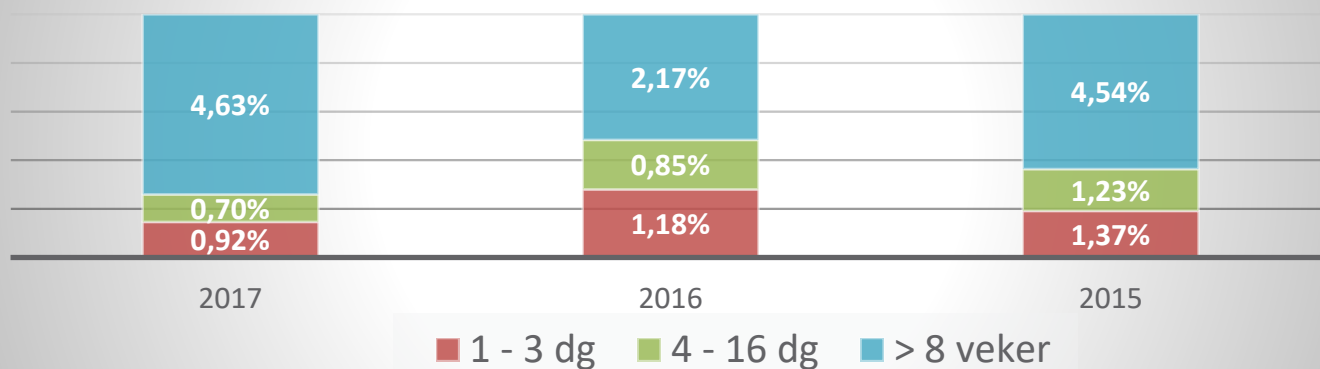
Sjukefråvær:

Sjukefråværet i 2017 er på 7,5 %, mot 5,2 % i 2016, altså ei auke på 44,2 %. Målet i IA-planen er 5,5 %.

Grafane syner utvikling og samansetjing av sjukefråværet.

Varigheit sjukefrávær

Miljø

Bedrifa forureinar ikkje det ytre miljø. Ikkje nokon av bedrifa sine avdelingar er underlagt konsesjonsvilkår eller krav om utsleppsløyve.

Arbeidsmiljø

Det vert gjennomført medarbeidersamtalar med oppfølging årleg. Medarbeidarundersøking vert gjennomført annakvart år.

Policy og etikk

Styret har i 2017 gjennomgått og oppdatert bedrifa sine etiske retningslinjer i nytt «Policy dokument». Her er også dei nye retningslinjene for personvern(GDPR) ivareteke.

Framleis drift

I samsvar med regskapslova sin 3-3a stadfestar vi at selskapet har styrka både soliditet og likviditet og at føresetnad for framleis drift er oppfylt.

Resultatdisponering

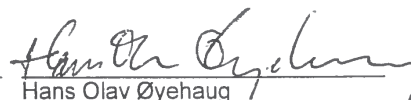
Styret foreslår at overskot morselskap vert disponert til annan eigenkapital med kr. 4 727 014.

Styret foreslår at overskot konsernselskap vert disponert til annan eigenkapital med kr. 4 763 640.

Volda 18.04.2018.

Inge-Jonny Hide
Styrets leder

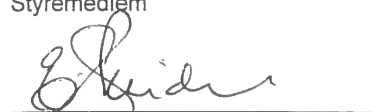

Alvhild Kvamme Iversen
Nestleder

Hans Olav Øyehaug
Styremedlem

Renathe Rossi-Kaldhol
Styremedlem

Arnt-Egil Bråutaset
Styremedlem

Tor Mikalsen
Styremedlem

Eldor Skeide
Daglig leder

Til generalforsamlinga i Furene AS.

Melding frå uavhengig revisor

Side 1 av 3

Uttale om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Eg har revidert årsrekneskapen for Furene AS, som er samansett av selskapsrekneskap som viser eit overskot på kr. 4 727 014,- og konsernrekneskap som viser eit overskot på kr. 4 763 640,-.

Årsrekneskapen er samansett av balanse pr. 31.12.2017, resultatrekneskap, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp

Etter mi meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir eit rettvisande bilete av selskapet si finansielle stilling per 31.12.2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Eg har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Mine oppgåver og plikter etter desse standardane er skildra under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Eg er uavhengig av selskapet slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene mine i samsvar med desse krava. Etter mi oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen min.

Øvrig informasjon

Leiinga er ansvarleg for øvrig informasjon. Øvrig informasjon innhenta på datoen for denne revisjonsberetninga består av årsberetninga, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsberetninga.

Min uttale om revisjonen dekkjer ikkje øvrig informasjon, og eg attesterer ikkje den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsrekneskapen er det mi oppgåve å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsrekneskapen, kunnskap eg har opparbeidd under revisjonen, eller om den tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon.

Dersom eg, på bakgrunn av arbeidet eg har utført på øvrig informasjon som er innhenta før datoen på revisjonsberetninga, konkluderer med at desse andre opplysningane inneheld vesentleg feilinformasjon, er eg pålagt å uttale meg om dette. Eg har ingenting å rapportere på dette punkt.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, medrekna at det gir eit rettvisande bilede i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Norge. Leiinga er også ansvarleg for slik intern kontroll som dei finn nødvendig for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er utført med vilje.

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen må leiinga ta standpunkt til selskapet si evne til å halde fram med drifta og opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta skal

Side 2 av 3

halde fram, skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vert avvika.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen.

Mitt mål er å oppnå forsvarleg sikkerheit for at årsrekneskapen totalt ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av feil eller misgjerdar, og å gi ei revisjonsmelding som gir uttrykk for meininga mi. Forsvarleg sikkerheit er ein høg grad av sikkerheit, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, og ISA-ane, alltid vil dekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misgjerdar eller feil som ikkje er utført med vilje. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom den, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påvirke økonomiske avgjerdar som brukarane tek basert på årsrekneskapen.

Som del av revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, og ISA-ane, utøver eg profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår eg risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misgjerdar eller feil som ikkje er utført med vilje. Eg utviklar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen min. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følge av misgjerdar ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er utført med vilje, sidan misgjerdar kan innebære samarbeid, forfalsking, medvitne utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeidar eg meg ei oppfatning av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll
- vurderer eg om rekneskapsprinsippa som er brukte er formålstenlege, og vurderer om rekneskapestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiinga, er rimelege.
- konkluderer eg, basert på innhenta revisjonsbevis, på at leiinga sin bruk av føresetnaden om vidare drift i årsrekneskapen er formålstenleg og om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet si evne til å halde fram med drifta. Dersom eg konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, må eg i revisjonsmeldinga gjere merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at eg modifierer konklusjonen min om årsrekneskapen og årsmeldinga.

- Konklusjonane mine er baserte på revisjonsbevis innhenta inntil datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet ikkje held fram med drifta
- vurderer eg den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggende transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilde.

Eg kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utførast. Eg utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som eg har avdekka i løpet av revisjonen, og om eventuelle svake punkt av betydning i den interne kontrollen.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsmeldinga.

Basert på revisjonen min av årsrekneskapen slik den er skildra over, meiner eg at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen og føresetnaden om at drifta skal halde fram er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon.

Basert på revisjonen min av årsrekneskapen slik den er skildra over, og kontrollhandlingar eg har funne naudsynte etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenkla revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner eg at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Ørsta, 23. april 2018

Sylvi Gjengedal
Registrert revisor
Sylvi Gjengedal

Konsern
Resultatrekneskap for 2017
Furene AS

	Note	2017	2016
Salsinntekt		44 878 718	39 244 587
Annan driftsinntekt		15 348 464	17 119 676
Sum driftsinntekter		60 227 182	56 364 263
Beholdningsendring egenproduserte varer		132 222	(66 460)
Varekostnad		(7 764 726)	(6 307 317)
Lønskostnad	8,9	(39 462 945)	(35 736 976)
Avskrivning varige driftsmidler	2	(3 396 203)	(3 269 621)
Andre driftskostnader		(6 086 909)	(6 494 082)
Sum driftskostnader		(56 578 562)	(51 874 457)
Driftsresultat		3 648 620	4 489 806
Annan renteinntekt		566 906	493 120
Annan finansinntekt	10	697 310	800 310
Verdiauking av finansielle instrument	10	641 730	0
Sum finansinntekter		1 905 946	1 293 430
Verdireduksjon av finansielle instrument		0	(87 354)
Nedskrivning av finansielle eigendelar		0	(350 620)
Forvaltningshonorar portefølgje		(297 786)	(284 728)
Annan rentekostnad		(449 159)	(477 647)
Annan finanskostnad	10	(29 136)	0
Sum finanskostnader		(776 081)	(1 200 350)
Netto finans		1 129 865	93 080
Ordinært resultat før skattekostnad		4 778 485	4 582 887
Skattekostnad på ordinært resultat	13	9 776	14 144
Ordinært resultat		4 788 261	4 597 031
Arsresultat		4 788 261	4 597 031
Minoritetsinteresser	12	(24 621)	(17 697)
Arsresultat før minoritetsinteresser		4 763 640	4 579 334
Overføringer			
Overføringer til/frå annan eigenkapital		4 763 640	4 579 334
Sum overføringer og disponeringar		4 763 640	4 579 334

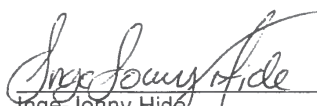
Konsern
Balanse pr. 31. desember 2017
Furene AS

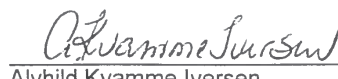
	Note	2017	2016
EIGENDELAR			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	2	39 099 648	40 433 327
Inventar, verktøy, kontormaskiner og liknande	2	2 817 925	2 974 294
Sum varige driftsmidler		41 917 574	43 407 621
Finansielle anleggsmidler			
Investeringar i aksjar og andelar	10	1 002 672	302 466
Andre fordringar	6,9	2 469 739	2 565 701
Sum finansielle anleggsmidler		3 472 411	2 868 167
Sum anleggsmidler		45 389 984	46 275 788
Omløpsmidlar			
Varer	5	2 378 590	2 275 246
Sum varer		2 378 590	2 275 246
Fordringar			
Kundefordringar	4	6 427 338	7 937 141
Andre fordringar	6	253 360	236 171
Sum fordringar		6 680 698	8 173 312
Investeringar			
Andre marknadsbaserte finansielle instrument	10	27 569 974	26 215 869
Sum investeringar		27 569 974	26 215 869
Bankinnskot, kontantar og liknande	3	21 946 597	17 038 266
Sum bankinnskot, kontantar og liknande		21 946 597	17 038 266
Sum omløpsmidlar		58 575 859	53 702 693
Sum eigendelar		103 965 843	99 978 481

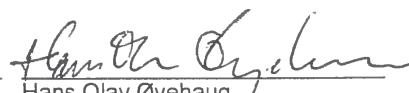
Konsern
Balanse pr. 31. desember 2017
Furene AS

	Note	2017	2016
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital			
Innskoten eigenkapital			
Aksjekapital	7	283 000	283 000
Overkurs		666 912	666 912
Sum innskoten eigenkapital		949 912	949 912
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital		79 760 121	74 996 482
Sum opptent eigenkapital	11	79 760 121	74 996 482
Minoritetsinteresser	12	989 991	965 370
Sum eigenkapital	11	81 700 025	76 911 765
Gjeld			
Avsetning for forpliktingar			
Utsett skatt	13	508 959	518 735
Sum avsetning for forpliktingar		508 959	518 735
Anna langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjonar	6	11 400 000	12 160 000
Anna langsiktig gjeld		51 000	51 000
Sum anna langsiktig gjeld		11 451 000	12 211 000
Sum langsiktig gjeld		11 959 959	12 729 735
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 730 780	3 553 910
Skyldige offentlege avgifter		3 261 247	2 957 557
Anna kortsiktig gjeld		4 313 832	3 825 514
Sum kortsiktig gjeld		10 305 859	10 336 981
Sum gjeld		22 265 818	23 066 716
Sum eigenkapital og gjeld		103 965 843	99 978 481

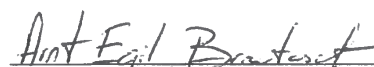
Volda, 18.04.2018
Furene AS

Inge-Jonny Hilde
Styrets leder

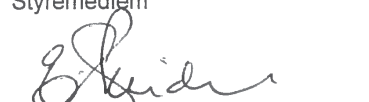

Alvhiild Kvamme Iversen
Nestleder

Hans Olav Øyehaug
Styremedlem

Renathe Rossi-Kaldhol
Styremedlem

Arnt-Egil Brautaset
Styremedlem

Tor Mikalsen
Styremedlem

Eldor Skeide
Daglig leder

Notar til konsernrekneskapet Furene AS 2017

Note 1 Rekneskapsprinsipp.

Årsrekneskapet er sett opp i samsvar med rekneskapslova og god rekneskapsskikk.

Konsolideringsprinsipp.

Konsernrekneskapet viser det samla økonomiske resultat og den finansielle stillinga når morselskapet; Furene AS og dette selskapet sine eigarandelar i andre selskap blir presentert som ei økonomisk eining. I konsernrekneskapet er alle selskap tatt med der Furene AS indirekte eller direkte eig meir enn 50% av aksjane eller har bestemmende innflytelse.

I tillegg til morselskapet; Furene AS omfattar konsernrekneskapet:

Terminalbygg AS, 6105 Volda (eigarandel 59,8%).Etableringstidspunkt: 31.08.2007

Alle vesentlege transaksjonar og mellomverande mellom selskap som inngår i konsernrekneskapet er eliminert. Aksjar i dotterselskap er eliminert mot eigenkapitalen på etableringstidspunktet. I Terminalbygg AS er der minoritetsinteresser med 40,2%. Minoritetsinteresser er spesifisert i balansen og inngår i konsernet sin eigenkapital.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester blir inntektsført etter kvart som dei blir levert.

Klassifisering og vurdering av balansepostar

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar postar som knytter seg til varekretsløpet. For andre postar enn kundefordringar inngår postar som forfell til betaling innan eitt år etter transaksjonsdagen. Anleggsmidlar er eigedelar bestemt til varig eige eller bruk. Langsiktig gjeld er gjeld som forfell seinere enn eitt år etter transaksjonsdagen. Omløpsmidlar blir vurdert til lågaste av anskaffelseskost og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld blir ført i balansen til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidlar blir vurdert til anskaffelseskost. Varige anleggsmidlar blir avskrivne etter ein fornuftig avskrivningsplan. Anleggsmidlar blir nedskrivne til verkeleg verdi ved verdifall som ikkje er forventa å vere forbigående. Langsiktig gjeld med unntak av andre avsetningar er balanseført til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringar

Kundefordringar og andre fordringar er oppført i balansen til pålydande etter frådrag for avsetning til forventa tap. Avsetning til tap bli gjort på grunnlag av individuelle vurderingar av dei enkelte fordringane. I tillegg blir det for øvrige kundefordringar gjort ei uspesifisert avsetning for å dekke forventa tap.

Varebeholdningar

Lager av innkjøpte varer er verdsett til lågaste av anskaffelseskost etter FIFO- prinsippet, og verkeleg verdi. Egentilvirka ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til variabel tilvirkningskost. Det blir gjennomført nedskriving for pårekneleg ukurans.

Varige driftsmidlar

Varige driftsmidlar blir balanseført og avskrivne over driftsmidla si levetid dersom dei har antatt levetid over 3 år og har ein kostpris som overstig kr 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidlar blir kostnadsført løpande under driftskostnader, medan påkostningar eller forbedringar blir lagt til driftsmidla sin kostpris og blir avskrivne i takt med driftsmidlet.

Notar til konsernrekneskapet Furene AS 2017

(Note 1 fortsatt)

Aksjar i dotterselskap.

Investering i dotterselskap er vurdert etter kostmetoden i morselskapet. Posten er eliminert i konsernrekneskapet.

Aksjar i andre selskap.

Aksjar som inngår i ei handelsportefølgje(omløpsaksjar) er vurdert til verkeleg verdi på balansedagen.

Aksjar som er langsiktig plassering (anleggsaksjar) er vurdert til lågaste verdi av kostpris og verkeleg verdi på balansedagen.

Pensjonar.

Furene AS har ei ytelsesbasert pensjonsordning som er lukka. Ytelsesordninga er balanseført tilsvarande noverdien av framtidige pensjonsytningar. Pensjonspremien vert kostnadsført med etterjustering som følgje av aktuarberekning. Verksemda si obligatoriske ordning er innskotsbasert.

Skattar.

Skattekostnad i konsernrekneskapet er knytta til dotterselskapet. Skatter er spesifisert i dotterselskapet sitt selskapsrekneskap. Morselskapet sitt hovedformål er å skape arbeid for yrkeshemma og er fritatt for inntektsskatt.

Note 2 Varige driftsmidlar

Morselskap

	Tomter	Fast eigedom	Påkostn. lokaler Furene	Tran- sport middel	Maskiner, inventar, verktøy o.l.	Totalt
Anskaffelseskost 1.1	4 241 403	16 750 172	21 798 561	1 603 561	21 116 099	65 509 796
Tilgang		85 330	25 273		813 051	923 654
Anskaffelseskost 31.12.	4 241 403	16 835 502	21 823 834	1 603 561	21 929 150	66 433 450
Akkumulerte avskrivninger 31.12		(8 260 384)	(10 956 011)	(1 260 415)	(19 492 670)	(39 969 480)
Akkumulerte nedskrivninger 31.12			(304 384)			(304 384)
Balanseført verdi pr. 31.12.	4 241 403	8 575 118	10 563 439	343 146	2 436 480	26 159 586
Årets avskrivninger		582 189	1 121 192	151 533	854 286	2 709 201
Avskrivningsplan		30-50 år	10-20 år	5-8 år	3-10 år	

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

(Note 2 fortsatt)

Varige driftsmidler

Konsern

	Tomter	Fast eigedom	Påkostn. leigde lokaler	Maskiner, inventar, verktøy	Transport midler	Totalt
Anskaffelseskost 1.1	4 431 390	39 126 716	21 798 561	21 526 764	1 603 561	88 486 992
Tilgang		1 022 788	25 273	858 094		1 906 155
Avgang til kostpris						
Eliminert internfortjeneste						
Anskaffelseskost 31.12.	4 431 390	40 149 504	21 823 834	22 384 858	1 603 561	90 393 147
Akkumulerte avskrivninger 31.12		(16 044 685)	(10 956 011)	(19 910 078)	(1 260 415)	(48 171 189)
Akkumulerte nedskrivninger 31.12			(304 384)			(304 384)
Balanseført verdi pr. 31.12.	4 431 390	24 104 819	10 563 439	2 474 780	343 146	41 917 574
Årets avskrivninger		1 260 549	1 121 192	862 929	151 533	3 396 203
Avskrivningsplan		10 -50 år	10-20 år	3 - 12,5 år	5-8 år	

Investering og avgang driftsmidler siste 5 år

Morselskap

År	<u>Transport middel</u>	<u>Maskiner/ verktøy</u>	<u>Inventar</u>	<u>Tomter/ Bygg</u>	<u>Byggningsm. innreiling</u>	<u>Goodwill</u>
2017 Investert		813 051		85 330	25 273	
Avgang						
2016 Investert	450 000	38 311	1 066 426	2 294 955		
Avgang						
2015 Investert	62 000	127 261	223 785	3 075 000		
Avgang	(85 000)					(700 000)
2014 Investert		194 372	174 809	760 794	30 159	
Avgang						(550 000)
2013 Investert	6 520	37 228	453 362			
Avgang						

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

(Note 2 fortsatt)

Investering og avgang driftsmidler siste 2 åra.

Konsern

Ar	<u>Transport- midler</u>	<u>Maskiner/ verktøy/ inventar</u>	<u>Tomter/bygg</u>	<u>Bygningsm. innreting</u>	<u>Goodwill</u>
2017 Investert		858 094	1 022 788	25 273	
2016 Investert	450 000	38 311	1 066 426	2 294 955	

Note 3 Bundne midlar

Morselskap/Konsern

I posten inngår bundne bankinnskott for morselskap og konsernet med kr. 1 589 482,-.

Note 4 Kundefordringar

Morselskap

	2017	2016
Kundefordringar til pålydande	6 519 568	8 457 141
Avsett til tap på krav	(100 000)	(520 000)
Netto oppførte kundefordringer	6 419 568	7 937 141

Konsern	2017	2016
Kundefordringer til pålydande	6 527 338	8 457 141
Avsett tap på krav	(100 000)	(520 000)
Netto oppført kundefordringer	6 427 338	7 937 141

Note 5 Varebeholdningar

Morselskap/Konsern

	2017	2016
Lager av råvarer	868 694	820 305
Lager av varer under tilvirkning	742 174	427 067
Lager av ferdigvarer	767 722	1 027 874
Sum	2 378 590	2 275 246

Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017

Note 6 Fordringar og gjeld

Morselskap

	2017
Fordring Terminalbygg AS (Datterselskap)	1 008 000
Fordringar med forfall seinare enn eitt år:	
Fordring pensjonsytting	2 469 739
Sum andre fordringer (langsiktig)	3 477 739
Andre fordringar(kortsiktig)	
Kortsiktig fordring datterselskap	200 000
Periodisert utbytte	11 731
Andre forskotsbetalte kostnader	211 480
Sum andre fordringar (kortsiktig)	423 211

Konsern

	2017
Fordringar med forfall senere enn 1 år:	
Fordring pensjonsytting (sjå note 9)	2 469 739
Sum andre fordringar(langsiktig)	2 469 739
Andre fordringar(kortsiktig)	
Periodisert utbytte	11 731
Andre forskotsbetalte kostnader	241 629
Sum andre fordringar(kortsiktig)	253 360

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

Note 6 (fordringar og gjeld) fortsatt

Gjeld som er sikra med pant o.l.

Morselskap

	2017
Gjeld til kredittinstitusjonar	0
Øvrig langsiktig gjeld; Pensjonsforpliktelse	0
Sum	0

Langsiktig gjeld er nedbetalt, pant i eigedeler er sletta og det er ingen gjeld som forfell til betaling meir enn 5 år etter utgangen av rekneskapsåret. Pensjonsforpliktelse er utfasa i 2015.

Konsern

Gjeld som er sikra med pant o.l.

	2017
Gjeld til kredittinstitusjonar	11 400 000
Sum	11 400 000

Balanseført verdi av eiendelar pantsett for gjeld i konsernet; bygning Terminalbygg AS **15 719 688**

Langsiktig gjeld med forfall meir enn 5 år etter utgangen av rekneskapsåret: kr. 7 600 000,-.

Note 7 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Samla aksjekapital utgjør kr. 283 000,- fordelt på 1132 aksjer a pålydande kr. 250,-.

Aksjonærer i selskapet pr. 31.12.2017:

Namn aksjonærer	Antal aksjar	Eigarandel i %
Norges Handikapforbund	432	38,16
Norges Handikapforbund		
Nord Vest	117	10,34
Møre og Romsdal Fylke	120	10,60
Volda Kommune	126	11,13
Herøy Kommune	92	8,13
Ørsta Kommune	40	3,53
Vanylven Kommune	54	4,77
Ulstein Kommune	60	5,30
Hareid Kommune	24	2,12
Sande Kommune	43	3,80
Stranda Kommune	16	1,41
Vågsøy Kommune	8	0,71
Totalt	1132	100,00

Notar til konsernrekneskap
Furene AS 2017

Note 8 Lønnskostnader, antal tilsette, godtgjersle, lån til tilsette mv.

Morselskap

	2017	2016
Lønningar	32 001 533	29 143 526
Arbeidsgiveravgift	4 545 158	4 181 870
Styrehonorar	170 500	97 000
Pensjonskostnader(sjå note 9)	1 361 772	1 567 194
Andre lønnsrelaterte ytelsar	1 366 867	730 271
Sum	39 445 830	35 719 861

Antal årsverk	54,3	48,4
Andre tilsette med økonomisk kompensasjon	66	63,4

Godtgjersler for 2017

Ytelsar til leiande personer	Dagleg leiar Hege Hamre (til 31.07.2017)	Dagleg leiar Eldor Skeide (frå 01.08.2017)
Lønn	657 398	607 020
Andre ytingar	40 972	27 562
Pensjonskostnad	31 512	50 778

Styret

Inge-Jonny Hide	Styreleiar	55 000
Alvhild Iversen	Nestleiar	27 500
Hans Olav Øyehaug	Styremedlem	19 000
Oddbjørn Nes	Styremedlem	3 000
Renate Rossi-Kaldhol	Styremedlem	19 000
Tor Mikalsen	Styremedlem	16 000
Arnt Egil Brautaset	Styremedlem	20 500
Frank Bischoff	Tilsette sin observatør	7 500
Inger Lise Molnes	Varamedlem	<u>3 000</u>

Samla honorar for styreverv **170 500**

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2017 utgjer kr. 84 600,-. I tillegg er det utgiftsført kr. 25 070,- for andre tjenester.

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

Note 8 (Lønnskostnader etc. fortsatt)

Konsern

	2017	2016
Lønningar	32 001 533	29 143 526
Arbeidsgiveravgift	4 547 273	4 183 985
Styrehonorar	185 500	112 000
Pensjonskostnader	1 361 772	1 567 194
Andre lønnsrelaterte ytelsar	1 366 867	730 271
Sum	39 462 945	35 736 976

Gjennomsnittlig antal tilsette:

Antal årsverk 54,3 48,4

Andre tilsette med økonomisk kompensasjon 66 63,4

Godtgjersler for 2017

Ytelsar til leiande personer	Dagleg leiar Hege Hamre (til 31.07.2017)	Dagleg leiar Eldor Skeide (frå 01.08.2017)
Lønn	657 398	607 020
Andre ytingar	40 972	27 562
Pensjonskostnad	31 512	50 778

Styret

Inge-Jonny Hide	Styreleiar(mor)	55 000
Hege Hamre	Styreleiar(dotter)	15 000
Alvhild Iversen	Nestleiar (mor)	27 500
Hans Olav Øyehaug	Styremedlem	19 000
Oddbjørn Nes	Styremedlem	3 000
Renate Rossi-Kaldhol	Styremedlem	19 000
Tor Mikalsen	Styremedlem	16 000
Arnt Egil Brautaset	Styremedlem	20 500
Frank Bischoff	Tilsette sin observatør	7 500
Inger Lise Molnes	Varamedlem	3 000

Samla honorar for styreverv **185 500**

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2017 utgjør kr. 96 000,-. I tillegg er det utgiftsført kr. 29 970,- for andre tjenester.

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

Note 9 Pensjonsforpliktingar.

Føretaket har ei ytelsespensjonsordning med 17 medlemmer. 5 er yrkesaktive og 12 er pensjonistar. Ordninga gjev rett til definerte framtidige ytingar avhengig av tal på opptjeningsår, lønsnivå ved oppnådd pensjonsalder, og storleiken på ytingane frå Folketrygda.

Pensjonsforpliktinga(overfinansieringa) knytta til ordninga er aktuarberekna med følgjande føresetnader: 2.6% diskonteringsrente, 4,1% forventa avkastning, 2.5% årleg lønsvekst, 2.5% årleg G-regulering og 0,5% årleg regulering av pensjonar under utbetaling. Pensjonsforpliktinga (overfinansieringa) er balanseført som ei langsiktig fordring med **kr. 2 469 739,-** pr. 31.12.2017, og inngår i posten andre fordringar, jfr. note 6.

Årets netto pensjonskostnad kjem fram på følgjande måte:	2017
*Endring netto balanseført pensjonsforplikting	95 962
Årets pensjonspremie	1 265 810
Årets netto pensjonskostnad	1 361 772

Finansiert gjennom forsikringsselskap

<u>Pensjonsforplikting(Overfinansiering)</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Påløpte pensjonsforplikting(DBO) pr. 31.12.	(6 140 803)	(6 870 391)
Pensjonsmidlar(til markedsverdi) pr. 31.12.	7 500 000	8 700 000
Ikkje resultatført estimatavvik	<u>1 110 542</u>	<u>736 092</u>
Netto balanseført pensjonsforplikting	<u>*2 469 739</u>	<u>*2 565 701</u>

Pensjonskostnader

Årets pensjonsopptjening	128 214	158 407
Rentekostnad på pensjonsforplikting	(18 245)	36 881
Planendring/oppgjer inkl. arbeidsgjevaravgift	(39 538)	
Administrasjonskostnader	<u>25 531</u>	<u>28 335</u>
Resultatført pensjonskostnad	<u>95 962</u>	<u>223 623</u>
=Endring netto balanseført pensjonsforplikting	<u>*95 962</u>	<u>223 623</u>

**Notar til rekneskapet
Furene AS 2017**

Note 10 Aksjar og andelar i andre selskap.

<u>Selskap</u>	<u>Aktivaklasse</u>	<u>Andel av portefølgjen</u>	<u>Markedsverdi 31.12.2017</u>	<u>Balanseverdi 31.12.2017</u>	<u>Resultatført verdijustering/gevinst/tap</u>
<u>Omløpsaksjer</u>					
Allegro Aktiv Allokering:	Norske aksjer	28,3%	7 792 010		
	Globale aksjer	2,1%	588 807		
	Obligasjonsmarked	29,7%	8 195 256		
	Pengemarked	39,9%	<u>10 993 901</u>		
Sum omløpsaksjar		<u>100%</u>	<u>27 569 974</u>	<u>27 569 974</u>	<u>1)+641 730 2) + 620 100</u> <u>4)+ 1 674</u>

<u>Anleggsaksjer</u>	<u>Antal andeler/aksjer</u>	<u>Kostpris 31.12.2017</u>	<u>Markedsverdi 31.12.2017</u>	<u>Balanseverdi 31.12.2017</u>	<u>Resultatført verdijust. 2017</u>
Aberdeen	0	0	0	0	3)- 29 136
Norden Baltikum	98 525 andeler solgt				4)+ 43 804
Viking Springwater AS	85 772	316 137	0	0	
Spesialbedriften AS	100	200 000	200 000	200 000	
Sparebank1 Søre Sunnmøre	7 718	802 672	802 672	<u>802 672</u>	4)+11 731 4)+20 000
Sum anleggsaksjar				<u>1 002 672</u>	

- 1) Urealisert vedauke portefølgje = + 641 730
2) Realisert avkastning portefølgje = + 620 100
3) Nedskrivning av finansielle eigedeler = - 29 136
4) Realisert utbytte = + 77 209

Datterselskap som inngår i konsernrekneskapet

		<u>Eigarandel/ stemmeandel</u>	<u>Selskapet sin eigenkapital 31.12.2017</u>	<u>Selskapet sitt resultat for 2017</u>
Datterselskap:	Kostpris			
Terminalbygg AS	1 786 654	59,8%	2 462 668	61 247
Sum investering i datterselskap	<u>1 786 654*</u>			

Aksjeposten på kr. 1 786 654,- *i morselskapet er eliminert i konsernrekneskapet

**Notar til konsernrekneskapet
Furene AS 2017**

Note 11 Eigenkapital, avstemming

Morselskap

	2017
Eigenkapital 31.12. forrige år	76 296 998
Årsresultat	4 727 014
Eigenkapital 31.12.	81 024 012

Konsern

	2017
Eigenkapital 31.12. forrige år	75 946 394
Konsernet sitt årsresultat(korrigert for minoritetsinteresse)	4 763 640
Sum egenkapital før minoritetsinteresser 31.12.	80 710 034
Minoritetsinteresser*	*989 991
Sum egenkapital inklusive minoritetsinteresser 31.12.	81 700 025

Note 12 Minoritetsinteresser *.

Minoritetsinteresse i Terminalbygg AS på 40,2%.

Berekna minoritetsinteresse utifrå egenkapital på etableringstidspunktet; 31.08.2007)	kr. 961 884
Minoritetsandel av underskot i Terminalbygg AS i 2007 (01.09.-31.12)	(kr. 264 153)
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2008	kr. 1 062
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2009	kr. 7 300
Minoritetsandel av underskot i Terminalbygg AS i 2010	(kr. 11 814)
Minoritetsandel av underskot i Terminalbygg AS i 2011	(kr. 13 933)
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2012	kr. 25 903
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2013	kr. 37 175
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2014	kr. 72 395
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2015	kr. 131 854
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2016	kr. 17 697
Minoritetsandel av overskot i Terminalbygg AS i 2017	<u>kr. 24 621</u>

Minoritetsinteresse 31.12.2017	<u>*kr. 989 991</u>
--------------------------------	---------------------

Note 13. Skattekostnad/utsett skattefordel/utsett skatt.

Eg viser til egne notar i Terminalbygg AS sitt selskapsrekneskap for spesifikasjon av skattekostnad.

Konsern
Kontantstrømoppstilling
Furene AS 2017

	Note	2017	2016
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN			
Årsresultat		4 788 261	4 597 031
+/- Tap/gevinst finansielle andelar		(1 324 970)	(417 012)
+ Ordinære avskrivninger		3 396 203	3 269 621
+/- Endring i utsatt skatt		(9 776)	(14 144)
Tilført fra årets virksomhet		6 849 718	7 435 496
+/- Endr. i lager, debitorer og kreditorer		697 340	174 869
+/- Endr. i andre tidsavgrensningsposter		182 463	424 335
A = Netto likviditetsendr. fra virksomhet		7 729 521	8 034 700
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER:			
- Investeringer i varige driftsmidler		(1 906 153)	(3 849 692)
+/- Endring i andre investeringer		(729 342)	12 808
B = Netto likviditetsendr. fra investering		(2 635 497)	(3 836 884)
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING:			
+ Opptak av ny gjeld (kortsiktig og langsiktig)		574 307	105 344
- Nedbetaling av gammel gjeld		(760 000)	(244 000)
C = Netto likviditetsendr. fra finansiering		(185 693)	(138 656)
+ Likviditetsbeholdning 1.1.		17 038 266	12 979 106
A+B+C Netto endr. i likvider gjennom året		4 908 331	4 059 160
= Likviditetsbeholdning 31.12.		21 946 597	17 038 266

Resultatrekneskap for 2017

Furene AS

	Note	2017	2016
Salsinntekt		44 347 142	39 244 587
Anna driftsinntekt		15 348 464	16 681 911
Sum driftsinntekter		59 695 606	55 926 498
Behaldningsendring egenproduserte varer		132 222	(66 460)
Varekostnad		(7 764 726)	(6 307 317)
Lønskostnad	8	(39 445 830)	(35 719 861)
Avskrivning varige dr.midlar og immaterielle eigendelar	2	(2 709 201)	(2 603 121)
Andre driftskostnader		(6 758 445)	(7 246 518)
Sum driftskostnader		(56 545 981)	(51 943 278)
Driftsresultat		3 149 625	3 983 220
Annan renteinntekt		566 657	492 609
Annan finansinntekt	10	77 209	1 552
Realisert avkastning finansielle instrument	10	620 100	798 758
Verdiauke finansielle instr.vurdert til verkeleg verdi	10	641 730	0
Sum finansinntekter		1 905 697	1 292 919
Verdired.finansielle instr.vurdert til verkeleg verdi		0	(87 354)
Nedskrivning av finansielle eigendelar		0	(350 620)
Forvaltningshonorar portefølgje		(297 786)	(284 728)
Annan rentekostnad		(1 386)	(429)
Annan finanskostnad	10	(29 136)	0
Sum finanskostnader		(328 308)	(723 132)
Netto finans		1 577 389	569 787
Ordinært resultat før skattekostnad		4 727 014	4 553 008
Ordinært resultat		4 727 014	4 553 008
Årsresultat		4 727 014	4 553 008
Overføringar			
Overføringar til/frå annan eigenkapital		4 727 014	4 553 008
Sum overføringar og disponeringar		4 727 014	4 553 008

Balanse pr. 31. desember 2017
Furene AS 923 994 149

	Note	2017	2016
EIGENDELAR			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	2	23 379 960	24 972 738
Inventar, verktøy, kontormaskiner og liknande	2	2 779 625	2 972 394
Sum varige driftsmidler		26 159 586	27 945 132
Finansielle anleggsmidler			
Investeringar i dotterselskap	10	1 786 654	1 786 654
Lån til føretak i same konsern	6	1 008 000	1 008 000
Investeringar i aksjar og andelar	10	1 002 672	302 466
Andre fordringar	6,9	2 469 739	2 565 701
Sum finansielle anleggsmidler		6 267 065	5 662 821
Sum anleggsmidler		32 426 650	33 607 953
Omløpsmidlar			
Varer	5	2 378 590	2 275 246
Sum varer		2 378 590	2 275 246
Fordringar			
Kundefordringar	4	6 419 568	7 937 141
Andre fordringar	6	423 211	177 986
Sum fordringar		6 842 779	8 115 127
Investeringar			
Andre marknadsbaserte finansielle instrument	10	27 569 974	26 215 869
Sum investeringar		27 569 974	26 215 869
Bankinnskot, kontantar og liknande	3	21 724 789	15 869 084
Sum bankinnskot, kontantar og liknande		21 724 789	15 869 084
Sum omløpsmidlar		58 516 132	52 475 326
Sum eigendelar		90 942 782	86 083 279

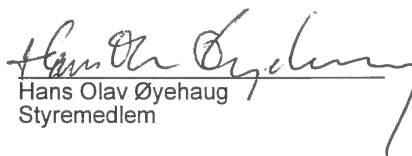
Balanse pr. 31. desember 2017
Furene AS 923 994 149

	Note	2017	2016
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital			
Innskoten eigenkapital			
Aksjekapital (1 132 aksjer à kr 250,00)	7	283 000	283 000
Overkurs		666 912	666 912
Sum innskoten eigenkapital		949 912	949 912
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital		80 074 099	75 347 085
Sum opptent eigenkapital		80 074 099	75 347 085
Sum eigenkapital	11	81 024 012	76 296 998
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 496 291	3 205 410
Skyldige offentlige avgifter		3 261 247	2 957 557
Anna kortsiktig gjeld		4 161 232	3 623 314
Sum kortsiktig gjeld		9 918 770	9 786 281
Sum gjeld		9 918 770	9 786 281
Sum eigenkapital og gjeld		90 942 782	86 083 279

Volda, 18.04.2018
Furene AS

Inge Jonny Hilde
Styrets leder

Alvhild Kvamme Iversen
Nestleder

Hans Olav Øyehaug
Styremedlem

Renathe Rossi-Kaldhol
Styremedlem

Arnt-Egil Brautaset
Styremedlem

Tor Mikalsen
Styremedlem

Eldor Skeide
Daglig leder

FURENE

Kontantstrømoppstilling

Furene AS 2017

	Note	2017	2016
Likvider tilført/brukt på føretaket:			
Årsresultat		4 727 014	4 553 008
+/-resultatført tap/gevinst/verdiendring finansielle andelar		(1 324 970)	(417 012)
+ Ordinære avskrivninger		2 709 201	2 603 121
Tilført fra årets virksomhet		<u>6 111 245</u>	<u>6 739 117</u>
+/- Endr. i lager, debitorer og kreditorer		705 110	174 869
+/- Endr. i andre tidsavgrensingsposter		154 427	544 813
A = Netto likviditetsendr. fra føretaket		<u>6 970 782</u>	<u>7 458 799</u>
Likvider tilført/brukt på investeringer:			
- Investeringer i varige driftsmidler		(923 654)	(3 849 692)
+/- Endring andre investeringer		(729 342)	12 808
B = Netto likviditetsendr. fra investering		<u>(1 652 996)</u>	<u>(3 836 884)</u>
Likvider tilført/brukt på finansiering:			
+ Opptak av ny gjeld (korts. og langs.)		537 919	105 344
- Nedbetaling av gammel gjeld			
+Innbetaling av egenkapital			
C = Netto likviditetsendr. fra finansiering		<u>537 919</u>	<u>105 344</u>
+ Likviditetsbeholdning 1.1.		15 869 084	12 141 825
A+B+C Netto endr. i likvider gjennom året		5 855 705	3 727 259
= Likviditetsbeholdning 31.12.		<u>21 724 789</u>	<u>15 869 084</u>

• Wegard kom seg i jobb igjen med hjelp frå Furene, etter fleire år med sjukdom og arbeidsløyse:

– Eg er enormt takksam for hjelpa

GLAD: Wegard er ein arbeidskar, og stortrivst på lagernet på Tools i Saunesmarka.

I 2012 vart Wegard Pettersen arbeidslaus. Etter fleire år på sidelinja er han tilbake igjen i jobb. Mykje takka vere Furene.

Arbeidsinkluderingsverksamda Furene AS hjalp i 2017 heile 191 personar tilbake i arbeid eller ut i utdanning.

Eit av dei som kom seg ut i arbeid igjen etter mange år på sidelinja var Wegard Pettersen.

– Ingen dør på rose

Det er mykje innover fiskerindustrien Wegard har arbeidd tidlegare. I 2002 jobba han som kokk i Kolås Røyse, men var ein av dei som måtte gå grunna nedbemanningar.

– Det har ikkje vere så enkelt som ein kanskje skulle tru å komme seg inn på arbeidsmarknaden igjen. I tillegg har eg ofte med fleire heileplager, som det har tatt tid å komme seg etter, seier Pettersen.

Heileplagene starta med ein pleieplag hjartepersone grunna hjarteflimmer.

– Så fikk eg «Del tre besøkene truse», som eg har valt å kalle det, seier han spøkefullt og held fram.

– Eg fikk tre snakketrøkk. Det gikk og med i bahranna år før eg fikk operert dei vekk. I tillegg har eg operert ei skulder og gjort diverse andreending. Det har stett ikkje vere nokon dør på rose å vere sjukehuspass og arbeidslaus i tillegg til å ha slike heileplager. Eg har opst vore gjennom ei livsforandring dei siste to åra, der eg har blitt så kilo lettare ein og var på min tyngste. Men eg kom meg heldigvis forbi hindringane, og vil seie at eg står strykja igjen.

For no har Wegard fast stilling som lagermedarbeidar på Tools Ustervik i Saunesmarka, og er ein del av arbeidslivet igjen.

– Overraskende hjelp

I 2007 tok Wegard kontakt med Furene.

– I starten karta vi litt kvar og

KJEKT BESØK: Tysdag fekk Wegard Pettersen (i A) i utvalgt besøk frå Furene AS, arbeidsinkluderingsverksamda som hjalp han ut i arbeidslivet igjen. Ekstra mykje har jobbkonsulent Britt Andreassen, som står ved han på bildet, betydd. Elles ser ein dagleg leiar i Furene AS, Eldor Skeide og lagarjef på Tools Ustervik, Helge Kvalheim. FOTO: OLE OTTAR HOGSTAVOLL

komme passe inn og ikkje. Det fann vi jo ut til slutt, seier Wegard Pettersen og smiler.

Då Viken Vestposten var på besøk på Tools tysdag var Wegard i full sving inn på lagret. Han fikk så storett besøk frå Furene, representert ved dagleg leiar Eldor Skeide og personen som har betydd ekstra mykje for

Wegard i kampen om å komme tilbake i arbeidslivet, jobbkonsulent Britt Andreassen.

– Furene og spesielt Britt har vore til uvurderleg hjelp, seier Wegard før han fikk ein god klem frå leier.

– Vi har hatt ein god samarbeid, og Wegard har opst jekta hardt sjølv for å nå måla sine. Eg

er veldig godt nøgd med at han har funne seg ein slik flott arbeidsstad og så kjekke kollegar, seier Britt Andreassen.

Eit av hans nye kollegar, lagarjef Helge Kvalheim, er godt nøgd med å ha Wegard på plass på lagret.

– Han er ein kjernekar, sjølgjande og er godt likt på arbeids-

plassen. Desutan er han ein arbeidsjef, seier Kvalheim.

– Vi har absolutt funne tonen vi. Med mange felles interesser, like sjøl humor og mange like erfaringar som snubarnsfeirar. Eg har berre gode ting å seie om Helge og dei andre kollegane mine her på Tools, seier Wegard nøgd.

– Et samfunnsansvar

Lagarjefen fortel at då han blei kontaktet av Furene hadde Tools ledig kapasitet og behov for folk. Då spørsmålet om å ta inn Wegard kom, var han ikkje vond å be.

– Eg føler dette er eit samfunnsansvar. For oss har Wegard blitt ein kjempessans. Det har

vore ein vinn-vinn situasjon her le vegar, tenker eg, seier Helge Kvalheim.

Dagleg leiar i Furene, Eldor Skeide, minner Wegard er eit godt eksempel på at det går an.

– Alle dei vi hjalp i 2017 har leia at det er kjert fondemantar til det med å gå arbeidslaus. We-

gards er eit bevis på at ein får det til om ein vil.

– Eg tenkte kanskje litt på fondemane knytt til arbeidsdøye før, men det er eg forbi no. No er eg veldig glad for å vere i arbeid igjen, seier Wegard Pettersen og smiler.

OLE OTTAR HOGSTAVOLL
olleottar@vikenposten.no

Furene AS
Furene 10, 6105 Volda

70 07 48 50
post@furene.no

NOTAT

Interne mottakarar:
Formannskapet
v/ordførar

Sak: Gode Vegar AS

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2015/2529	4915/2018	Q00	ADM/ASBMOL	10.04.2018

CODE VEGAR AS - NOTAT

Vedleggsliste:

1. Sak PS 18/16 vedkomande SAMFERDSELSUTFORDRINGAR - AVTALE MED CODE VEGAR AS
2. Underskriven avtale med «Gode vegar AS» d.s. 10.06.2016

Volda kommunestyre vedtok i møte 25.02.2016 PS sak 18/15 avtale med Gode vegar AS om hjelp i arbeidet med å fremje gode samferdsleløyisingar for kommunen/regionen. Avtalen gjekk ut ved årsskiftet (31.12.2017) og må evt. fornyast.

Frå politisk hald har det ved fleire høve blitt peika på at avtalen no er gått ut og den må takast opp til vurdering.

Før rådmannen legg fram sak om evt. fornying av avtalen ynskjer ein at den vert drøfta i formannskapet med tanke på evaluering av avtalen og om evt. signal før rådmannen konkluderer i si tilråding.

Gode Vegar AS vart etablert i 2012 og er heileigd av Stryn Næringssamskipnad. Aksjekapitalen i selskapet er kr. 30.000,-. Drifta av selskapet er i dag finansiert gjennom avtalar med kommunane Volda, Hornindal, Skjåk, Stryn og bedrifter i desse kommunane

Som det går fram av avtalen, har den ein kostnad for kommunen på kr. 100.000,- i året. Selskapet har ikkje vore i kontakt med kommunen med tanke på fornying av avtalen

Det har vore røyst spørsmål om ein avtale som det her er tale om, bør lysast ut i samsvar med regelverket om off. anskaffing.

Truleg vil det ikkje vere naudsynt då Forskrift om offentlege anskaffingar regulerer slike samarbeid:

§ 3-3. Samarbeidsavtaler

Anskaffelsesloven og forskriften gjelder ikke for kontrakter som inngås utelukkende mellom to eller flere oppdragsgivere, og som etablerer eller gjennomfører et samarbeid

- a) som har til formål å sikre at offentlige oppgaver blir utført for å oppnå et felles mål,
- b) som blir utført utelukkende av hensyn til offentlige interesser og
- c) der mindre enn 20 prosent av aktivitetene som samarbeidet omfatter, blir utført for andre enn oppdragsgiverne.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
assisterende rådmann

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Ernst Lundberg

Arkivsak nr.: 2015/2529

Arkivkode: Q00

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

Formannskapet

Kommunestyret

SAMFERDSELSUTFORDRINGAR - AVTALE MED GODE VEGAR AS

Administrasjonen si tilråding:

1. Volda kommune gjer avtale med Gode Vegar AS om hjelp i arbeidet med å fremje gode samferdsleløysingar for kommunen/regionen, i samsvar med forslag til avtale i vedlegg 2 i denne saka.
2. Kostnaden for Volda kommune, kr. 100.000, vert dekt av formannskapet sin disposisjonspost slik: 12700-1550-285-151650.

Vedleggsliste:

1. Brev av 15.12.15 frå Gode Vegar AS
2. Forslag til avtale

Uprenta saksvedlegg:

1. Transportetatenes og Avinors sider om nasjonal transportplan: <http://www.ntp.dep.no/> (NTP)
2. K-sak 4/12, møte 2.2.12: Høyring KVU E39 Skei- Ålesund
3. K-sak 81/12, møte 21.6.12: Høyring KVU for Rv15.

Samandrag av saka:

Det vert gjort framlegg om at kommunen gjer avtale med Gode Vegar AS om hjelp i arbeidet med å fremje gode samferdsleløysingar for kommunen/regionen.

Saksopplysningar:

I brev av 15.12.15 vert kommunane Volda og Ørsta inviterte til å inngå samarbeid med selskapet Gode Vegar AS, jfr. *vedlegg 1*.

Gode Vegar AS vart etablert i 2012 og er eigd av Stryn Næringssamskipnad. Aksjekapitalen i selskapet er kr. 30.000,-. Drifta av selskapet er i dag finansiert gjennom avtalar med kommunane Hornindal, Skjåk, Stryn og bedrifter i desse kommunane.

I brevet er det vist til at regjeringa den 10.6.14 kunngjorde at ”indre line”, SV-K10, er valt som konsept for vidare planlegging i KVU (konseptvalutgreiing) E39 Skei-Volda. Konseptvalet for Rv15 Stryn-Skjåk er venta å skje i 2016.

Etablering av Voldatunnelen og Ørsta fjordkryssing vil ytterlegare styrke E39, og styret i Gode Vegar AS har vedteke å stille selskapet disponibelt for Volda og Ørsta kommunar for å fokusere på ei snarleg realiseringa av viktige vegprosjekt for regionen. Dei ynskjer difor no å invitere kommunane til kunne gå inn som avtalepart i Gode Vegar AS, i første omgang med avtale for åra 2016 og 2017.

Forslag til avtale følgjer som *vedlegg 2*.

Det er opplyst at for perioden 2013-2015 har kommunane Hornindal, Stryn og Skjåk hatt avtale med selskapet basert på følgjande godtgjerdsle:

- Stryn kr. 200.000,-
- Skjåk kr. 150.000,-
- Hornindal kr. 60.000,-

Vurdering og konklusjon:

Det er viktig for Volda og Ørsta at vidareutvikling av E39 vert følgt opp gjennom realisering av Voldatunnelen og Ørsta fjordkryssing. Det vert i denne samanheng vist til at det er vedteke kommunedelplan for Voldatunnelen, og at det no er på gang førebuande arbeid med reguleringsplan for same. Det å kunne stille med oppdaterte planar etter plan- og bygningsloven er særskild viktig når det gjeld å få fram prosjekta for prioritering i NTP.

Volda og Ørsta har tidlegare støtta opp om Rv 15 som ein særskild viktig transportåre både for næringsliv og private, jfr. at Volda kommunestyret i sak 81/12, møte 21.6.12, rådde til alt. B2 som konsept for prosjektet.

Det er mange prosjekt som vil kjempe om midlar i komande NTP`ar, og det er såleis viktig med oppdatert kunnskap og mogleg påverknad på ulike nivå, både administrativt og politisk. Her kan Gode vegar AS vere eit godt verkty også for kommunane Volda og Ørsta, jfr. vedlagde forslag til avtale sin omtale av bakgrunn og arbeidsomtale. Rådmannen vil såleis gå inn for at Volda kommune gjer avtale med Gode Vegar AS for perioden 2016-2017 til ei godtgjerdsle på kr. 100.000,-.

I samband med handsaminga av Nasjonal Transportplan vert det teke stilling til om Voldatunnelen skal gjevast prioritet over statsbudsjettet i planperioden. I alle høve har kommunen fått det rådet frå Statens Vegvesen at ein bør starte arbeidet med å førebu opplegg for bompengefinansiering. Kommunen kan nytte Gode Vegar AS i arbeidet med å førebu og evt. få etablert eit bompengeselskap. Sunde har opplyst at eit slikt arbeid vil ligge innafør den godtgjerdsle kommunen etter avtalen skal betale.

Helse og miljøkonsekvensar:

Er vurdert i dei sakene kommunestyret har handsama om KVU og NTP

Økonomiske konsekvensar:

Som hovudregel vil rådmannen åtvare mot å opne opp for nye tiltak midt i budsjettåret, særleg med den anstrengte driftsøkonomien som Volda kommune har. Rådmannen foreslår derfor tiltaket dekt gjennom dei frigjorte midlane i samband med ordførargodtgjersla, og som er sett av til formannskapet sin disposisjon. Ettersom dette er ein avtale som går over to år må løyvinga likevel godkjennast av kommunestyret.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Gode og trygge kommunikasjonar er avgjerande for høg beredskap.

Naturmangfaldlova:

Vert avklara gjennom m.a. etterfølgjande detaljplanar i samsvar med plan- og bygningsloven.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Gode Vegar AS
Tinggata 3,
6783 Stryn

Ørsta kommune
Dalevegen 20,
6150 Ørsta

Økonomiseksjonen, her.

AVTALE MELLOM

Gode Vegar AS

og

Volda kommune

BAKGRUNN

I arbeid med viktige vegspørsmål i Kvivsregionen, har Stryn Næringsssamskipnad etablert eit rådgjevarskap, Gode Vegar AS, som skal hjelpe sentrale aktørar med å fremme sine interesser/synspunkt for å få dei vegløyningar som er til det beste for avtaleparten. Dette gjeld spesielt Rv 15 (ny tunnel Skåre-Breidalen med arm til Geiranger), Fv 60 (Tomasgard-Røyhus bru) og E39 (Byrkjelo-Grodås, Voldatunnelen/Torvmyrvegen og Ørstafjordkryssinga).

Svein Sunde er tilsett i selskapet som rådgjevar og skal arbeide for å fremme aktøren sine interesser.

ARBEIDSOMTALE

Det skal arbeidast med samferdsleløyningar som styrker avtaleparten si inntening og servicegrad. Det er føresett at arbeidet vert utført av Svein Sunde. Arbeidet som skal utførast for avtaleparten er følgjande:

- Arbeidet skal sikre aktøren kunnskap om kva som skjer av vurderingar, utgreiingar og avgjerder i sentrale fora vedr. samferdselsforhold som vedkjem aktøren i regionen som angitt.
- Arbeidet skal vidare omfatte presentasjon av aktøren sine interesser i sentrale fora for å få til samferdsleløyningar som styrker avtaleparten si inntening og servicegrad
- Det primære fokus vil være vegløyningar i Kvivsregionen, så som Rv 15, Fv 60, og E39.
- For å klare dette må Svein Sunde sikre at det vert:
 - følgt med kva på som skjer og skal skje i sentrale fora,
 - fokusert på det som er viktig for å fremme interessene til avtaleparten,
 - påverka i dei rette fora på rett måte.
 - eit mål å få Voldatunnelen inn i NTP i perioden som starter i 2018.
 - førebudd og eventuelt få etablert eit bompengeselskap.

Det skal være ein tett informasjon og kommunikasjon mellom Svein Sunde og avtaleparten. Dette skal sikrast gjennom jamn informasjon og kommunikasjon.

GODTGJERDSLE

Det skal betalast nok 100.000,- eks. mva pr. år for å få det aktuelle arbeidet utført. Fakturering skal skje etterskotsvis kvart kvartal med nok 25.000,- eks. mva, og skal gjerast opp pr. 10 dagar. Forseinka betaling vert belasta med morarente.

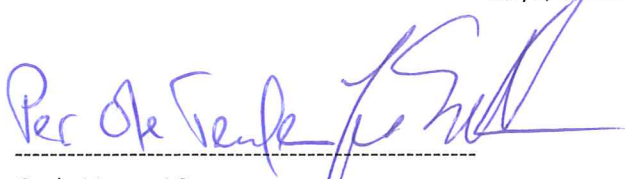
VARIGHEIT

Avtalen gjeld i 2 år frå og med 01.01.2016 til 01.01.2018. Ved ny semje mellom partane kan avtalen fornyast.

OPPSEIING

I avtaleperioden er avtalen uoppseieleg frå begge parter så lenge Svein Sunde utfører arbeidet, og det vert arbeidd aktivt med dei oppgåver som er nemnde i denne avtalen. Dersom arbeidet ikkje vert utført av Svein Sunde opphøyrer avtalen, med mindre partane blir samde om noko anna.

Stryn, den 10.6.2016

Gode Vegar AS

Per Ole Tenden Jørn Sønsterudbråten

Volda kommune

Aksjonærer i Sunnmøre Kulturnæringshage AS

INNKALLING TIL ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Det vert med dette kalla inn til ordinær generalforsamling i Sunnmøre Kulturnæringshage AS. Generalforsamlinga vert halden i selskapet sine lokaler i Storgata 8, 6100 Volda onsdag 23.05.2018 kl.14:00.

Sakliste

1. **Opning av generalforsamling**
Registrering av møtande aksjeeigarar og fullmakter
2. **Val av møteleiar og protokollunderskrivarar.**
3. **Godkjenning av innkalling og sakliste.**
4. **Godkjenning av årsrekneskap for 2017.**
5. **Val av styre**
Ein foreslår at generalforsamlinga godkjenner følgjande styre:

Lene Trude Solheim - styremedlem
Janne Heggvoll – styremedlem
Norodd Dyrhovden – styremedlem
Vidar Egset - styremedlem
Odd Arne Folkestad - styremedlem
Gunnar Solheim – styreleiar

Vararepresentantar:
Jens Standal Groven
Gunnar Schjelderup Strøm
6. **Val av revisor**
Styret foreslår at generalforsamlinga godkjenner vidareføring av Hovden og Vatne Statsautoriserte Revisorar AS som revisor for selskapet.

Vedlegg: Årsrekneskap 2017
 Fullmaktskjema

Alle dokument er tilgjengelege på kontoret i Sunnmøre Kulturnæringshage, Storgata 8, 6100 Volda.

Volda 15 mai, 2018

**Årsregnskap 2017
for
Sunnmøre Kulturnæringshage AS**

Foretaksnr. 997676262

Resultatregnskap

	Note	2017	2016
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		575 069	539 531
Annen driftsinntekt	1	2 813 998	1 652 570
Sum driftsinntekter		3 389 067	2 192 101
Driftskostnader			
Varekostnad	2	8 965	86 764
Lønnskostnad	3	1 518 929	1 102 772
Avskrivning på varige driftsmidler	4	42 510	50 801
Annen driftskostnad	3	1 405 517	937 743
Sum driftskostnader		2 975 920	2 178 080
DRIFTSRESULTAT		413 147	14 021
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		485	198
Sum finansinntekter		485	198
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		3 168	383
Sum finanskostnader		3 168	383
NETTO FINANSPOSTER		(2 683)	(185)
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		410 464	13 836
Skattekostnad på ordinært resultat	9	98 065	1 762
ORDINÆRT RESULTAT		312 399	12 074
ÅRSRESULTAT		312 399	12 074
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital		312 399	12 074
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER		312 399	12 074

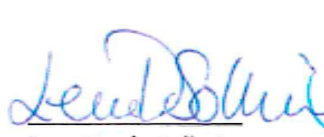
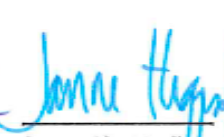
Balanse pr. 31.12.2017

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	9	4 895	0
Sum immaterielle eiendeler		4 895	0
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	4	80 420	104 060
Sum varige driftsmidler		80 420	104 060
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	8	15 000	15 000
Sum finansielle anleggsmidler		15 000	15 000
SUM ANLEGGSMIDLER		100 315	119 060
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	7	237 004	11 188
Andre fordringer		15 165	20 963
Sum fordringer		252 169	32 151
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	1 431 711	618 265
SUM OMLØPSMIDLER		1 683 880	650 415
SUM EIENDELER		1 784 195	769 475

Balanse pr. 31.12.2017

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	5,10,11	205 000	205 000
Sum innskutt egenkapital		205 000	205 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	417 031	104 632
Sum opptjent egenkapital		417 031	104 632
SUM EGENKAPITAL		622 031	309 632
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		140 423	106 717
Betalbar skatt	9	102 960	1 762
Skyldig offentlige avgifter		138 664	126 736
Annen kortsiktig gjeld	1	780 116	224 628
SUM KORTSIKTIG GJELD		1 162 163	459 843
SUM GJELD		1 162 163	459 843
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 784 195	769 475

Volda, 15 mai 2018

Lene Trude Solheim

Janne Heggvoll
Sign.

Gunnar Solheim

Odd A. Folkestad

Martin Foldal

Noter 2017

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Selskapet har videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskaps Standard utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse.

De unntaksregler som gjelder for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt i regnskapsprinsipper.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (Laveste verdis prinsipp).

Anleggsmidler og langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk for virksomheten. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler føres opp i balansen og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være av forbigående art. Nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger finnes å være til stede.

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser, balanseføres som uopptjent inntekt ved salget og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt som blir utlignet og forfaller til betaling i neste regnskapsår i tillegg til endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med skattesatsen ved utgangen av regnskapsåret (23%) på grunnlag av skattereduserende og skatteøkende midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. I beregningen er det også medtatt ligningsmessig framførbart underskudd ved regnskapsårets utgang. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført.

Noter 2017

Note 1 - Viklkårsett avsetning

Det er mottatt tilskot til forprosjekt og til fordeling vidare til målbedriftene. Tilskotet vil verte inntektsført i takt med tildeling til dei ulike målbedriftene.

Note 2 - Varekostnad

Selskapet har ikke varelager.

Note 3 - Lønnskostnad

Selskapet har hatt 2 årsverk i regnskapsåret.

Spesifikasjon av lønnskostnader	I år	I fjor
Lønn	1 296 874	943 409
Arbeidsgiveravgift	187 392	136 071
Pensjonskostnader	27 883	17 412
Andre lønnsrelaterte ytelser	6 779	5 880
Totalt	1 518 929	1 102 772

Ytelser til ledende personer og revisor

Daglig leder	662 607
Revisjonshonorar, som består av:	
Revisjon	12 200
Attestasjonsoppgaver	3 200
Samlet honorar til revisor	15 400

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Noter 2017

Note 4 - Avskrivning på varige driftsmidler

	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.
Anskaffelseskost pr. 1/1	263 098
+ Tilgang	18 870
Anskaffelseskost pr. 31/12	281 967
Akk. av/nedskr. pr 1/1	159 038
+ Ordinære avskrivninger	42 510
Akk. av/nedskr. pr. 31/12	201 547
Balanseført verdi pr 31/12	80 420
Procentsats for ord. avskr.	20-33

Note 5 - Selskapskapital

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det bekreftes at denne forutsetningen er tilstede. Selskapets økonomiske og finansielle stilling kan beskrives som god.

Note 6 - Bankinnskudd, kontanter o.l.

Skattetrekkinnskudd utgjør pr 31.12. i år kr 62 635 og utgjorde pr 31.12. i fjor kr 91 719.

Noter 2017

Note 7 - Kundefordringer

Kundefordringene er vurdert til pålydende uten avsetning til tap på krav.

Note 8 - Investeringer i aksjer og andeler

Selskap	Antall	Pålydende	Sum
Pixelparken AS	15	1 000	15 000
		I år	I fjor
Balanseført verdi pr 31.12.		15 000	15 000
Anskaffelseskost pr 31.12.		15 000	15 000

Note 9 - Skattekostnad på ordinært resultat

Spesifikasjon av årets skattegrunnlag:	2017
Resultat før skattekostnader	410 464
Permanente og andre forskjeller	1 255
Endring i midlertidige forskjeller	17 280
Inntekt	428 999

	2017	2016
Betalbar skatt	102 960	1 762
Endring i utsatt skatt og utsatt skattefordel	-4 895	0
Samlede ordinære skattekostnader	98 065	1 762

Midlertidige forskjeller og balanseført utsatt skatt

	2017	2016
+ Driftsmidler inkl. goodwill	-21 283	-4 199
+ Utestående fordringer	0	196
Sum positive skatteøkende forskjeller	0	196
Sum negative skatteøkende forskjeller	21 283	4 199
Forskj. som ikke inngår i beregning av utsatt skatt	0	4 003
Grunnlag for beregning av utsatt skatt / skattefordel	-21 283	0
Balanseført utsatt skattefordel	4 895	0

Noter 2017

Note 10 - Selskapskapital

Selskapet har 205 aksjer pålydende kr 1.000 pr. aksje, samlet aksjekapital utgjør kr 205.000. Selskapet har 5 aksjonærer, som alle eier mer enn 5 % av aksjene:

Navn	Foretaksnr	Antall	Eierandel
SIVA - Selskapet for Industrivekst	966 703 032	50	24,39 %
Eiksundregionen Utvikling AS	991 870 652	50	24,39 %
Volda Kommune	939 760 946	45	21,95 %
Tussa IKT AS	983 450 342	30	14,63 %
Ulstein Group ASA	980 489 876	30	14,63 %

Ingen av selskapets tillitsmenn eier aksjer i selskapet.

Note 11 - Annen egenkapital

	Aksjekapital / selskapskapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr 1.1.	205 000	104 632	309 632
Tilført fra årsresultat	0	312 399	312 399
Pr 31.12.	205 000	417 031	622 031

hovden & vatne

statsautoriserte revisorar as

Medlemmer i Den norske Revisorforening
Autorisert rekneskapsførarselskap
Org.nr. 987 832 916 MVA
E-post: firmapost@h-v.no
www.h-v.no

Sunnmøre Kulturnæringshage AS
Storgata 8
6100 Volda

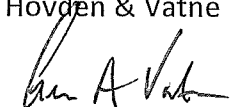
Ørsta, den 16. mai 2018

VEDK. REVISJONSMELDING FOR 2017

Vi har motteke signerte dokument og årsoppgjersrevisjonen er med dette avslutta.
Vedlagt er revisjonsmelding i original.

Vi minner også om innsending av årsrekneskapen, og at det er obligatorisk med elektronisk innsending av denne.

Med vennleg helsing
Hovden & Vatne

Geir Vatne
statsautorisert revisor

Vedlegg

Kopi: Sparebank1 Regnskapshuset SMN AS (pr e-post)

ØRSTA:	EID:	STRYN :
Ivar Aasengt. 10, Postb. 203, 6151 Ørsta Tlf.: 70 04 59 00	Øyane 11, Postb. 315, 6772 Nordfjordeid Tlf.: 57 88 64 16	Tonningsgt. 16, 6783 Stryn Tlf.: 48 44 07 30

Til generalforsamlinga i
Sunnmøre Kulturnæringshage AS

Melding frå uavhengig revisor

Uttale om revisjonen av årsrekneskapen

Side 1 av 3

Konklusjon

Vi har revidert Sunnmøre Kulturnæringshage AS sin årsrekneskap som viser eit **overskot på kr 312.399**. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017 og resultatrekneskap for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir eit rettvisande bilete av selskapet si finansielle stilling per 31. desember 2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er skildra under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av selskapet slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarlege for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, medrekna at han gir eit rettvisande bilde i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg. Leiinga er også ansvarleg for slik intern kontroll som ho finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er utført med vilje.

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen må leiinga ta standpunkt til selskapet si evne til å halde fram med drifta og opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta kan halde fram, skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil bli avvika.

ØRSTA:	EID:	STRYN :
Ivar Aasengt. 10, Postb. 203, 6151 Ørsta Tlf.: 70 04 59 00	Øyane 11, Postb. 315, 6772 Nordfjordeid Tlf.: 57 88 64 16	Tonningsgt. 16, 6783 Stryn Tlf.: 48 44 07 30

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål er å oppnå forsvarleg sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misgjerdar, og å gi ei revisjonsmelding som gir uttrykk for meininga vår. Forsvarleg sikkerheit er ein høg grad av sikkerheit, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misgjerdar eller feil som ikkje er utført med vilje. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerdar som brukarane tek basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjøn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misgjerdar eller feil som ikkje er utført med vilje. Vi utvikler og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og henter inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misgjerdar ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er utført med vilje, sidan misgjerdar kan innebere samarbeid, forfalsking, medvitne utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeidar vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- vurderer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte er formålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiinga, er rimelege.
- konkluderer vi, basert på innhenta revisjonsbevis, på om leiinga sin bruk av føresetnaden om vidare drift i årsrekneskapen er formålstenleg og om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betyding om selskapet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, må vi i revisjonsmeldinga gjere merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifierer konklusjonen vår om årsrekneskapen. Konklusjonane våre er baserte på revisjonsbevis innhenta inntil datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet ikkje held fram med drifta.
- vurderer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettviseande bilete.

Vi kommuniserer med styret/dagleg leiar mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betyding som vi har avdekket i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svake punkt av betyding i den interne kontrollen.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er skildra over, og kontrollhandlingar vi har funne naudsynte etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenkla revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Ørsta, 16.05.18

Hovden & Vatne statsautoriserte revisorar AS

Geir A. Vatne
statsautorisert revisor

Fullmakt

Jeg/vi gir med dette fullmakt til _____
til å stemme for våre aksjar på generalforsamling i Sunnmøre Kulturnæringshage AS
23. mai 2018 i Volda.

Volda, 15. mai 2018

Eigar/Selskapsnamn

Tal aksjar

Forpliktande underskrift

Aksjeoversikt:

Sparebank1 Søre Sunnmøre AS:	50 aksjar
Tussa IKT AS:	30 aksjar
Ulstein Group ASA	30 aksjar
SIVA SF	50 aksjar
Volda kommune	45 aksjar

Fra: Rune Sjurgard[Rune.Sjurgard@volda.kommune.no]

Sendt: 16.05.2018 14:40:05

Til: Sonja Håvik

Tittel: VS: Eigarmøte og generalforsamling 23 mai i Sunnmøre Kulturnæringshage AS

Legg denne innkallinga og saklista på brettet som orienteringssak til fsk 22.05.18

Rune Sjurgard

Rådmann

Mobil 90053752

www.volda.kommune.no

Fra: Martin Foldal <mf@sknh.no>

Sendt: onsdag 16. mai 2018 12:10

Til: norodd.dyrhovden@tussa.no; Vidar Egset <vidar.egset@sparebanken.no>; Heidi Lyng <heidi.lyng@siva.no>; jarle.holberg@siva.no; Jens Standal Groven <jensg@hivolda.no>; Rune Sjurgard <Rune.Sjurgard@volda.kommune.no>; Jørgen Amdam <jorgen.amdam@volda.kommune.no>

Kopi: styret@sknh.no; erlend@sknh.no; karoline.strand@sknh.no

Emne: Eigarmøte og generalforsamling 23 mai i Sunnmøre Kulturnæringshage AS

Vi vil med dette invitere aksjonærer, styre- og vararepresentantar i Sunnmøre Kulturnæringshage AS til eigarmøte og generalforsamling 23 mai i næringsshagen sine lokaler.

Vi startar eigarmøtet med servering av tapasmeny frå Osdal Catering AS klokka 11:00 og får ein glidande overgang til tre innlegg:

1. Status for Sunnmøre Kulturnæringshage AS ved dagleg leiar Martin Foldal
2. Planar for utvikling av målbedriftene ved forretningsutviklar Erlend Krumsvik
3. Forprosjekt for kunnskapspark knytt til HVO ved prorektor og styringsgruppeleiar Jens Standal Groven

Generalforsamlinga blir etter planen gjennomført same stad og dato klokka 14:00.

Vedlagt er innkalling med sakliste og vedlegg, inklusive fullmaktskjema for aksjonærer som ikkje har høve til å møte.

Vel møtt!

For styret,

Beste helsing,
Martin Foldal
dagleg leiar

Mobil [9222 4165](tel:92224165)

Sunnmøre Kulturnæringshage AS
Storgata 8
6100 Volda

Telefon: [70 33 06 60](tel:70330660)

Telefaks: [70 33 06 61](tel:70330661)

Video IP: 213.128.190.166

Video: sknh@vcn.no

Internett: www.sknh.no

FB: <http://www.facebook.com/knutepunktforkreative>

Twitter: <https://twitter.com/framdrift>

Volda kommune
Stormyra 2
6100 Volda

 VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 17/1581	Avd. <i>Adm</i>
Løp.nr.	Shs <i>Adm</i>
23 MAI 2018	
Arkivdel: <i>Fine 2</i>	
Klassering P:	
Klassering S:	

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
	19.12.2017	60749/2018	Øyvind Herigstad, 71 28 02 76	16.05.2018

Svar på e-post kring takst på samband 08 Volda - Lauvstad

Viser til dykkar e-post av 19.12.2017 og kan opplyse om at Møre og Romsdal fylkeskommune er inne i ein prosess kor framtidas takstar er under vurdering. Dykkar synspunkt blir med oss vidare i arbeidet og vil bli lagt fram politisk som referatsak.

Med helsing

Arild Fuglseth
samferdselssjef

Øyvind Herigstad
rådgivar

Rovde grendalag v/ Rolf Dyb, leiar
Lauvstad og Velsvik grendautval v/ Arne O. Torvik, leiar
Innselset og Dravlausbygda grendalag v/Jorunn Beate Lillebø Lande, leiar

Dalsfjord, 07.05.2018

Møre og Romsdal fylkeskommune (MRFK)
Samferdselsavdelinga v/sakshandsamar Øyvind Herigstad
Samferdselsutvalet (SU) v/ leiar Kristin Sørheim

ETTERLYSING AV SVAR PÅ TIDLEGARE INNSENDE BREV ANG.:
NYE TAKSTAR FOR BUSS, HURTIGBÅT OG FERJE FRÅ 1. JANUAR 2018.
SAMBANDA VOLDA-LAUVSTAD OG ÅRVIK-KOPARNES

Viser til tidlegare innsendte brev frå oss i saka:

- 19.12.2017, stila til MRFK, *Nye takstar for buss, hurtigbåt og ferje frå 1. Januar 2018*
- 17.01.2018, stila til leiar i samferdselsutvalet, MRFK, *Svar på utspel i avisa Møre laurdag 6. Januar.*

Vi kan ikkje sjå å ha motteke svar på nemnde brev, heller ikkje har nokon av oss motteke noko form for muntleg svar på breva. Saka skal ha vore oppe til handsaming på Samferdselsutvalet sitt møte i februar, i etterkant av møtet fekk vi tilbakemelding frå FRP sin representant i SU, Frank Sve, om at saka skulle takast opp på Fylkestinget i april.

Vi vart oppgjidde då vi såg at saka ikkje stod på sakslista til fylkestinget i april. Det er mangel på både respekt for innbyggjarane og vanlig folkeskikk at fylkeskommunen ikkje ein gong tek seg umaken med å svare. Eit innsendt skriv med innbyggjarane i 3 bygdelag i ryggen bør ein ta seg umaken med å svare på.

Kan vi ha tillit til dei folkevalde når vi ikkje ein gong får svar på henvendelse? Ei tilbakemelding på korleis saka vil verte handsama vidare bør vere eit minimum å forvente. I etterkant av Fylkestinget i april har vi fått opplyst via SMS frå Frank Sve at saka er forventet handsama i SU i mai og på Fylkestinget i juni, vi takkar for at Sve held oss informerte, men forventar like fullt eit skikkeleg svar frå fylkeskommunen.

Vi viser til Forvaltningslova kap. III §11 a i høve saka sin gong.

Vi minner om at sambandet Volda-Lauvstad er hovudtrafikkåre til kommunesenter og eit viktig samband mot sjukehuset i regionen. Dette er eit pendlar-samband og ikkje ei gjennomgangsrute/turistrute. Det er kvardagen vår! Vi har ikkje fått og vil heller ikkje på noko vis få noko utvida tilbod som fylgje av den pålagde takstauken.

Med venleg helsing

- Rovde Grendalag v/ Rolf Dyb (leiar)
- Lauvstad og Velsvik grendautval v/Arne Torvik (leiar)
- Dravlaus -og Innselsetbygda grendalag v/ Jorunn Beate Lillebø Lande (leiar)

Kopi sendt til: Vanylven kommune, Volda kommune, Synste Møre, Møre, Sunnmørsposten

Fra: Jorunn Beate Lillebø Lande[jobe_lilleboe@hotmail.com]

Sendt: 07.05.2018 23:14:18

Til: post@mrfylke.no; oyvind.herigstad@mrfylke.no

Kopi: Postmottak Volda; Postmottak Vanylven; Lena Landsverk Sande; Jørgen Amdam; synste møre synste møre; red@mre.no; sunnmørsposten

Tittel: Saksnr 2016-2927 Takstauke

Hei

Sjå vedlagte brev.

Med venleg helsing

Jorunn Beate Lillebø Lande

På vegne av grendalag/grendautval i bygdene Rovde, Velsvik, Lauvstad, Dravlausbygda og Innselsetbygda

Fra: Rune Sjurgard[Rune.Sjurgard@volda.kommune.no]
Sendt: 03.05.2018 08:31:06
Til: Postmottak Volda; Sonja Håvik
Kopi: Jørgen Arndam; Rune Totland; Jørgen Vestgarden
Tittel: VS: Referat frå kommunestyret 26/4

E-postane vert å leggje ut som orienteringssak for formannskapet.

Rune Sjurgard
Rådmann

☐ Mobil 90053752
www.volda.kommune.no

Fra: Sissel Anita Oeyen Hareide <sisshar@online.no>
Sendt: onsdag 2. mai 2018 15:16
Til: Odd A. Folkestad <folkesf@online.no>
Kopi: Jørgen Arndam <jorgen.amdam@volda.kommune.no>; Rune Totland <Rune.Totland@volda.kommune.no>; liaboth@hotmail.com; blisol@hotmail.com; red@mre.no
Emne: Re: Referat frå kommunestyret 26/4

Hei, Odd A Folkestad!

Eg burde sikkert ha vore hoppande glad over at ting no endeleg kanskje skjer i allereie eksisterande busetnad langs Raudemyrvegen sin favør. Dei siste vekene har eg tråla gamle aviser på nett og dokument tilgjengelege på voldakommune.no for å sjå kva eg kunne finne av motforestillingar mot å starte opp gigantprosjektet i Håmyra utan fyrst å gjera risikovurderingar og konsekvensanalyser. Resultatet har vore nedslåande.

I Mørenytt 14 mars 2014 fann eg daverande ordførar Iversen stå og smile ilag med utbyggjar, og det var berre glede over at prosjektet skulle starta opp. I Møre 26/4-18 fortel høgrerepr. Ivar Otto Kristiansen at trass advarslar frå han om manglande konsekvensanalyser, stort press på Raudemyrvegen utan ferdigstilt veg vestover osb, så vart prosjektet likevel starta.

Noverande ordførar Arndam har fortald oss at han vart nedstemd og at vi langs Raudemyrvegen vart ofra i denne saka. Pr 24/4-18 fortalde Sp Sundal meg via e-post at òg Sp var imot å starte opp før sambindingsvegen over Urbakkfoten var bygd men at prosjektet vart drive fram av KrF, Frp,V, H og Fergelista.

Kor hadde vi vore no om ikkje innbyggjarane hadde vore på telefonen, i media, gått dør-til-dør, hatt facebookgruppe og opprop? Er det rart at tilliten til Volda kommune ved administrasjonen, sakshandsamar, planleggjar og politikarar er nesten ikkje-eksisterande? Hadde ordførar, teknisk sjef og nokre politikarar kome på synfaring, prata med oss, bede inn til orienteringsmøte, gjort hastevedtak om avbøtande tiltak og gjort vedtak i kommunestyret om ikkje vi sjølve hadde protestert mot elenda vi har vorte påført?

Ærleg tala så sit eg med ein bitter smak i kjeften.

Det at Dykk no har gjort vedtak om å byggje vegen vestover via Engesetgella osb raskare enn opprinneleg planlagt er vi i Raudemyrvegen sjølvsagt glade for og vi reknar med at arbeidet tek til snarast og seinast etter sommarferien. At Dykk på komande kommunestyremøte i juni 2018 skal vurdera framtidige vegar ned frå Håmyra til sentrum er IKKJE godt nok. For å rette opp den uretten Dykk alle har påført oss innbyggjarane MÅ Dykk ikkje berre vurdera men bestemma at fleire vegar SKAL byggjast og det snarast råd. Fyrst ved ei avgjerdsle og eit vedtak om fleire vegar ned frå Håmyra til sentrum kan vi innbyggjarane seie at den uretten vi har vore utsett for av eigen kommune verkeleg er forsøkt retta oppatt.

Evt negative helse- og miljømessige konsekvensar må ein alltid ta omsyn til før igangsetjing av små og store prosjekt, same kor mykje pengar som står på spel. Dette vonar eg at Volda kommune ved administrasjonen og politikarane no har innsett.

på vegne av innbyggjarane langs Raudemyrvegen,
Sissel Anita Øyen Hareide

Den 02.05.2018 11:56, skrev Odd A. Folkestad:

Sjå vedlegget nedanfor.

Oversendingsforslaget eg sette fram og som vart samrøystes vedteke, var og meint slik at i den kommunestyresaka eg ber om, så skal og vurdering av andre framtidige vegløysingar mot sentrum vere med.

Helming

Odd A.

Sendt fra min iPhone

Møre og Romsdal
fylkeskommune

X2 Ski

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
	23.02.2018	60948/2018/223	Rigmor Hustad Holen 71 28 04 23	16.05.2018

2018 - Større idrettsarrangement – Tilsagn om kulturtilskot til X2 Festivalen

Fylkeskultursjefen har tildelt X2 Ski i Volda kommune 90 000 kroner i tilskot for 2018 til X2 Festivalen.

Når de tar imot tilskotet, godtar de samtidig vilkåra for kulturtilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune.

På side 2 i dette brevet finn de viktig informasjon om

- vilkår for å få tilskotet
- krav til rapportering
- kontroll
- klagerett

Vi betaler ut tilskotet når prosjektet er avslutta og vi har godkjent rapporten om prosjektet.

Dersom de ikkje oppfyller vilkåra og rapporteringskrava, vil vi trekke tilskotet tilbake.

Med helsing

Heidi-Iren Wedlog Olsen
fylkeskultursjef

Rigmor Hustad Holen
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og krev ikkje signatur.

Intern informasjon for fylkeskommunen

Kopi:

Volda kommune Stormyra 2 6100 Volda

- **For utbetaling: 90 000 kroner (når godkjent rapport er motteke).**
Beløpet skal rekneskapsførast på budsjettpost 14701.50000.57.7754.1494 og overførast til bankkonto nr 39910837641, org.nr 992295996.
- Ref.sak kultur- og folkehelseutvalet
- KG – 23250551.

Vilkår for å få kulturtilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune

- Tilskotet gjeld prosjektet slik det er skildra i søknaden. Dersom de endrar på prosjektet utan vår godkjenning, kan vi trekke tilskotet tilbake.
- Tilskotet kan ikkje utgjere meir enn femti prosent av det prosjektet kostar. Det betyr at tilskotet kan bli redusert dersom prosjektet viser seg å koste mindre enn de hadde budsjettet med.
- De må føre rekneskap og få rekneskapen revidert. Er tilskotet på meir enn 200 000 kroner, må de bruke ein autorisert revisor.
- Det skal stå i årsmeldinga og ein eigen post i rekneskapen at de har fått tilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune.
- Program, informasjonsdokument, rapportar og liknande skal òg vise at de har fått tilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Bruk gjerne logoen til fylkeskommunen. Denne finn de på www.mrfylke.no.
- Dersom de har fått noko tilskot frå ein eller fleire kommunar og noko frå fylkeskommunen, og kommunen/kommunane reduserer eller trekker tilbake sin del av tilskotet, kan fylkeskommunen gjere det same.
- Ordninga med følgekort for funksjonshemma skal gjelde for alle opne kulturarrangement i prosjektet.
- De skal så langt som råd legge til rette for universell utforming.
- De skal legge til rette for bruk av ordninga «Kulturrabatt for ungdom».
- De skal informere om arrangement i prosjektet på nettstaden til Kulturnett Møre og Romsdal, www.mr.kulturnett.no.
- De må oppgi organisasjonsnummeret for å få tilskotet utbetalt.

Krav til rapportering

- De skal bruke det elektroniske rapporteringsskjemaet til fylkeskommunen. Skjemaet finn de på nettsidene våre. Bruk det skjemaet som gjeld for den aktuelle tilskotsordninga. De finn ei liste over tilskotsordningar under «Økonomisk støtte» i venstremargen på www.mrfylke.no/kulturtilskot.
- Rapporten skal innehalde:
 - ei kort skildring av prosjektgjennomføringa med opplysningar om program/aktivitet
 - revidert sluttrekneskap (er tilskotet på over 200 000 kroner, skal rekneskapen vere revidert av en autorisert revisor)
- De må levere rapporten seinast **1. september 2018**. Dersom de ikkje leverer innan fristen, mistar de tilskotet.

Kontroll

Fylkeskulturavdelinga eller fylkesrevisjonen skal ha høve til å kontrollere at de bruker eller har brukt midlane etter vilkåra.

Klagerett

Vedtak om prosjekttilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune er ikkje enkeltvedtak etter forvaltningslova. Det betyr at de ikkje kan klage på dette vedtaket etter reglane i forvaltningslova.

Fra: Rigmor Hustad Holen[rigmor.hustad.holen@mrfylke.no]
Sendt: 16.05.2018 17:08:02
Til: X2 Ski
Kopi: Postmottak Volda
Tittel: 2018 - Større idrettsarrangement - Tilsagn om kulturtilskot til X2 Festivalen

Hei

Vedlagt er tilsagnsbrev frå Møre og Romsdal fylkeskommune på søknad «Større idrettsarrangement».

Helsing

Rigmor Hustad Holen

Seksjonsleiar folkehelse og fysisk aktivitet

Kulturavdelinga

Møre og Romsdal fylkeskommune

Tlf. 71 28 04 23/930 06 726
rigmor.h.holen@mrfylke.no

www.mrfylke.no

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
17/6600

Vår referanse:
201705106-31

Sted, Dato
Oslo, 14.5.2018

**SVAR PÅ OPPDRAGSBREV NR. 01/2018 –
POLITIDIREKTORATETS ANBEFALING OM JUSTERING AV
POLITIDISTRIKTSGRENSER SOM FØLGE AV KOMMUNE- OG
REGIONREFORMEN.**

Innledning med oppsummering av politidirektoratets anbefaling

Som drøftet i herværende brev gir politidirektoratet følgende anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementets saksbehandling om justering av politidistriktsgrenser som følge av ny kommunestruktur:

- Nye Tjeldsund kommune anbefales lagt til Troms politidistrikt.
- Nye Asker kommune anbefales lagt til Oslo politidistrikt.
- Nye Volda kommune anbefales lagt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Nye Heim kommune anbefales lagt til Trøndelag politidistrikt.
- Rindal kommune anbefales lagt til Trøndelag politidistrikt, gitt vedtak om overføring til Trøndelag fylke

Bakgrunn

Politidirektoratet viser til Justis- og beredskapsdepartementets oppdragsbrev, datert 23.1.2018 og tilleggsbrev datert 14.2.2018, om endringer av politidistriktsgrenser som følge av endringer i kommunestrukturen.

Stortingets vedtak om Kommunereformen medfører at antall kommuner reduseres til 356 med virkning fra 1.1.2020. Som følge av vedtaket vil fire av de nye sammenslåtte kommunene bli liggende i to av dagens politidistrikter. Dette gir behov for å justere politidistriktsgrensene slik at politidistriktene omfatter hele kommuner.

Politidirektoratet er gitt i oppdrag å forberede sak om justering av politidistriktsgrenser, og oversende et forslag til Justis- og beredskapsdepartementet innen 20. mai, 2018.

Politidirektoratet har valgt å inkludere ytterligere én kommune i prosessen. Rindal kommune har søkt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om overføring fra Møre og Romsdal til Trøndelag fylke, med forventet beslutning før sommeren 2018. Kommunen ligger i et

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf. 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org.nr.: 982 531 950
Giro: 7694.05.02388
www.politi.no

lensmannsdistrikt som berøres av behovet for å justere politidistriktsgrensen mellom Møre og Romsdal og Trøndelag. Kommunens distriktstilhørighet bør av hensyn til påfølgende arbeid med å justere politidistriktenes indre organisering avklares så snart som mulig.

Kommunene saken gjelder er følgende:

- Nye Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Tjeldsund og Skånland kommuner
- Nye Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner
- Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner
- Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommuner
- Rindal kommune, med forbehold om overføring til Trøndelag fylke

Gjennomføring av oppdraget

Politidirektoratet har lagt opp til en bred prosess i arbeidet med forslag til justering av politidistriktsgrensene.

Spørsmålet om hvilket politidistrikt de nye sammenslåtte kommunene skal tilhøre er forelagt følgende høringsinstanser:

- Fellesnemdene i de aktuelle nye kommunene
- Øvrige kommuner i berørte lensmanns- og politistasjonsdistrikt
- Berørte fylkesmenn
- Berørte helseforetak
- Berørte politidistrikter
- Tjenestemannsorganisasjonene i politiet
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Riksadvokatembetet
- Politiets sikkerhetstjeneste
- Domstoladministrasjonen

Kommunene er gitt en høringsfrist til politidirektoratet på tre måneder og samtlige høringsinstanser har hatt felles høringsfrist 1. mai 2018.

Alle de fem aktuelle kommunene er tilbudt informasjonsmøter med sine aktuelle politidistrikter for å diskutere og avklare spørsmål av betydning for høringen.

- Nordland og Troms politidistrikter har i felleskap hatt dialog med Fellesnemnda for nye Tjeldsund kommune. Nye Tjeldsund kommune har overfor Troms politidistrikt bekreftet at de ikke har behov for møte med representanter for politidistriktene.
- Oslo og Sør-Øst politidistrikt har sammen gjennomført et møte med Fellesnemnda for nye Asker kommune.
- Møre og Romsdal, og Vest politidistrikt har avholdt felles informasjonsmøte sammen med representanter for nye Volda kommune.
- Politimesteren i Trøndelag har gjennomført egne møter med Fellesnemnda for nye Heim kommune, og for Rindal kommune.

Nærmere om politidirektoratets høringsbrev

Politidirektoratet la i sitt høringsbrev frem et foreløpig forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle kommunene, med begrunnelse. Det ble samtidig orientert om at det i det påfølgende vil bli behov for en ny gjennomgang og tilpasning av politidistriktenes indre organisering i namsmannsdistrikter og/eller politistasjons- og lensmannsdistrikter. Dette arbeidet vil innebære beslutning om hvilke lensmanns- og politistasjonsdistrikter som skal dekke de fem

overnevnte kommunene, men også hvordan politiet skal tilpasse sin organisasjon til øvrige kommunesammenslåinger som går over grenser for lensmanns- og politistasjonsdistrikter. Kommunene vil bli involvert i dette arbeidet gjennom det enkelte politidistrikt. Tjenestemannsorganisasjonene i politiet vil bli involvert i medhold av Hovedavtalen.

Politidirektoratet la frem følgende foreløpige forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle kommunene:

Kommune	Politidistrikt
Tjeldsund	Troms politidistrikt
Asker	Oslo politidistrikt
Volda	Møre og Romsdal politidistrikt
Heim	Trøndelag politidistrikt
Rindal	Trøndelag politidistrikt

Politidirektoratets foreløpige forslag bygget på en overordnet vurdering av følgende kriterier:

Kommunens nye fylkestilhørighet

Politidirektoratet mener det bør være et prinsipp at politidistriktene i størst mulig grad bør følge fylkesgrensene. Dette ble også lagt til grunn av Justis- og beredskapsdepartementet i Prop. 61 LS (2014-2015). Likhet i yttergrenser vil forenkle samarbeid mellom fylkeskommunene/fylkesmennene og politiet, spesielt innenfor beredskapsområdet.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Alternative distriktstilhørigheter for nye kommuner vil kunne ha betydning for hvordan politiet i praksis kan levere sine tjenester. I denne sammenheng vil det foretrekkes løsninger der kommunene legges til det distriktet hvor det er kortest reisevei mellom kommunen og tyngdepunkter for politiets tilstedeværelse. Dette er typisk byer og større tettsteder hvor politiet også normalt har god kapasitet og kompetanse.

Endrings- og omstillingsbehov

Alternativene for kommunenes distriktstilhørighet vil kunne innebære ulikt endrings- og omstillingsbehov for politiet, og derigjennom ulike kostnadskonsekvenser og gjennomføringstid for å tilpasse politiets organisasjon. Det er derfor ønskelig med løsninger der kommunene legges til politidistrikter der endringen i minst mulig grad krever større omorganiseringer, ny innplassering av personell, endring av IKT-systemer og eventuelle bygningstiltak.

Redegjørelse per kommune

Politidirektoratet vil, for hver av de fem overnevnte kommunene, gi en redegjørelse for hvem av høringsinstansene som har uttalt seg om kommunens politidistriktstilhørighet. Det vil deretter gis en kort gjengivelse av høringsuttalelsene fra henholdsvis kommuner og fellesnemnder. Deretter vil det gis en kort gjengivelse av politidistriktenes høringsuttalelser og politimestrenes begrunnede forslag. Til slutt følger synspunkter fra andre høringsinstanser før politidirektoratet gir sin samlede vurdering og anbefaling.

Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Tjeldsund og Skånland kommuner

Politidirektoratet vil i det følgende gi sin vurdering og anbefaling om nye Tjeldsund kommunes politidistriktstilhørighet basert på innkomne høringsinnspill.

Høringen – PODs grunnlag, vurdering og foreløpig konklusjon

Som grunnlag for høringen lå politidirektoratets vurderinger som følger:

Kort bakgrunnsinformasjon

Skånland kommune har om lag 3 050 innbyggere, tilhører i dag Troms politidistrikt og inngår i Harstad politistasjonsdistrikt med Harstad politistasjon som administrasjonssted. Tjenestestedet på Evenskjer ble vedtatt avviklet ved beslutning 13. januar 2017.

Tjeldsund kommune har om lag 1 250 innbyggere, tilhører i dag Nordland politidistrikt og inngår i Ofoten politistasjonsdistrikt med Narvik som administrasjonssted. Det er ikke eget tjenestested i Tjeldsund kommune.

Alternative distriktstilhørigheter er Troms politidistrikt og Nordland politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Troms fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Harstad politistasjon og Narvik politistasjon er nærmeste større tjenestesteder, og vil kunne dekke polititjenestene i den nye kommunen. Avstanden fra kommunen til Narvik er imidlertid betydelig lengre enn avstanden til Harstad. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Troms politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Både Tjeldsund og Skånland er forholdsvis små kommuner og ingen av disse vil ha eget tjenestested. De ligger i ytterkant av sine nåværende politistasjonsdistrikter og anses begge å kunne skilles ut fra disse uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politistasjonsdistriktene. Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon i høringsbrevet

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Tjeldsund og Skånland kommuner bør legges under Troms politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Harstad.

Synspunkter fra høringsinstansene

Politidirektoratet har mottatt fire høringsinnspill om nye Tjeldsunds kommunes politidistriktstilhørighet. Fellesnemnda for nye Tjeldsund kommune, Tjeldsund kommune, og Nordland og Troms politidistrikt har avgitt høringsuttalelse. I tillegg har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten uttalt seg om politidirektoratets høringsbrev, uten å ta direkte stilling til den enkelte kommunes plassering.

Synspunkt fra berørte kommuner

Både Fellesnemnda for nye Tjeldsund kommune, og Tjeldsund kommune, er positive til politidirektoratets foreløpige forslag om at nye Tjeldsund kommune knyttes til Troms politidistrikt. Tjeldsund kommune har en vedtatt oppfatning av at dette er en naturlig konsekvens av kommunesammenslåingsprosessen der Tjeldsund blir en del av Troms fylke.

Synspunkt fra berørte politidistrikt

Troms politidistrikt støtter politidirektoratets foreløpige forslag og anbefaler at nye Tjeldsund kommune legges til Troms politidistrikt etter kommunesammenslåingen. Det gis ingen begrunnelse utover dette. Nordland politidistrikt har ingen merknader til politidirektoratets foreløpige forslag.

Synspunkt fra andre høringsinstanser

Av andre høringsinstanser har politidirektoratet mottatt høringsinnspill fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten.

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

DSB kan ikke se at endret grensedragning får betydning for samvirket mellom aktørene i redningstjenesten.

DSB vil igangsette en prosess knyttet til nye grenser for 110-regionene som følge av endringer i politidistriktsgrensene. DSBs praksis på området er at hver 110-region skal følge politidistriktsgrensene, med mindre beredskapssamarbeid mellom brann- og redningsvesen tilsier en annen grensedragning.

DSB kan videre ikke se at de endrede grensene vil få noen stor betydning for Sivilforsvaret som forsterkningsressurs.

- Politiets sikkerhetstjeneste

PST har ingen innsigelser eller prinsipielle kommentarer til forslagene om endringer i politidistriktsgrensene. PST vil kunne opprettholde ønsket aktivitet og oppgaveutførelse med de endringsforslagene som foreligger.

- Riksadvokaten

Riksadvokaten har ikke sterke synspunkter til de foreslåtte endringene. De skriver i sitt høringsinnspill at de overordnede vurderingene som forlaget bygger på fremstår som velfunderte. Arronderingen av statsadvokatembetene følger uten unntak politidistriktene, og er formelt knyttet til dem, ikke til et fylke eller enkeltkommuner. Det innebærer at en utvidelse eller innskrenking av området for et politidistrikt "automatisk" har tilsvarende virkning for det statsadvokatembetet som distriktet er underlagt. Det vil derfor ikke være nødvendig for statsadvokatembetene å igangsette formelle prosesser, fordi enkelte kommuner blir flyttet inn i en storkommune i et annet politidistrikt. Riksadvokaten påpeker at endringene vil ha enkelte begrensede administrative, muligens også økonomiske, konsekvenser for statsadvokatembetene. Riksadvokaten antar videre at det ikke vil bli behov for endret fordeling av stillingshjemler mellom statsadvokatembetene.

Politidirektoratets vurdering og forslag

Politidirektoratet viser til vurderingene i høringsbrevet og de innkomne høringsinnspillene. Det er ikke fremkommet synspunkter i motstrid med politidirektoratets høringsforslag.

Politidirektoratet anbefaler at nye Tjeldsund kommune legges til Troms politidistrikt.

Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Harstad. Det forventes begrenset omstillings- og endringsbehov uavhengig av hvilket politidistrikt som får ansvar for kommunen.

Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner

Politidirektoratet vil i det følgende gi sin vurdering og anbefaling om nye Asker kommunes politidistriktstilhørighet basert på innkomne høringsinnspill.

Høringen – PODs grunnlag, vurdering og foreløpig konklusjon

Som grunnlag for høringen lå politidirektoratets vurderinger som følger:

Kort bakgrunnsinformasjon

Asker kommune har om lag 61000 innbyggere, tilhører i dag Oslo politidistrikt og inngår i Asker politistasjonsdistrikt med Asker politistasjon som tjenestested.

Røyken kommune har om lag 22 300 innbyggere. Hurum har om lag 9 450 innbyggere.

Røyken og Hurum kommuner inngår i Drammen politistasjonsdistrikt med Drammen politistasjon som administrasjonssted. Røyken og Hurum lensmannskontor ligger i Røyken kommune.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Asker kommune er Sør-Øst politidistrikt eller Oslo politidistrikt.

Den nye regioninndelingen, der Buskerud fylkeskommune, Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune blir slått sammen fra 1. januar 2020, gir en ganske annerledes inndeling enn politidistriktene i området. Akershus fylke er i dag delt mellom Oslo politidistrikt og Øst politidistrikt, der Asker og Bærum kommune tilhører Oslo politidistrikt, og de øvrige kommunene inngår i Øst politidistrikt sammen med Østfold fylke. Buskerud fylke tilhører Sør-Øst politidistrikt sammen med Vestfold og Telemark fylker.

Politidirektoratet finner ikke tiden moden for en omfattende revurdering av politidistriktsinndelingen på Østlandet i denne omgang. Direktoratet mener likevel at når spørsmålet om nye Asker kommunes distriktstilhørighet skal behandles, bør dette ses i sammenheng med Bærum kommune. Asker og Bærum utgjorde et eget politidistrikt frem til 31.12.2015 og inngår i dag i samme geografiske driftsenhet.

Et ytterligere alternativ blir derfor å innlemme både nye Asker kommune og Bærum kommune i Sør-Øst politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre region Viken, bestående av dagens Akershus, Østfold og Buskerud fylker.

Det synes ikke å være aktuelt å la politidistriktsgrensene fullt ut følge fylkesgrenser på Østlandsområdet i overskuelig fremtid. Alternativer der nye Asker kommune legges til enten Sør-Øst politidistrikt eller til Oslo politidistrikt, vil begge medføre at region Viken dekkes av tre forskjellige politidistrikter; Oslo, Sør-Øst og Øst politidistrikter. Et alternativ der både nye Asker kommune og Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt, vil forenkle bildet noe, ved at region Viken i så tilfelle dekkes av to forskjellige politidistrikter; Sør-Øst og Øst politidistrikter.

Regjeringen foreslo i Prop. 61 LS (2014-2015) å legge Asker og Bærum kommuner til Sør-Øst politidistrikt. Stortinget besluttet imidlertid å legge kommunene til Oslo politidistrikt.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha to faste politilokasjoner; Asker politistasjon, og Røyken og Hurum lensmannskontor.

Dette innebærer at nye Asker kommune vil ha relativt god tilgang til polititjenester lokalt. Det lokale politiet kan i tillegg understøttes både fra Drammen (Sør-Øst politidistrikt) og fra politiet i Oslo og Bærum (Oslo politidistrikt), begge innenfor relativt korte reiseavstander. Politiet i Oslo politidistrikt har imidlertid større kapasitet enn politiet i Drammen, som i tillegg må være forberedt på å understøtte polititjenesten i flere andre kommuner tillegg.

Oslo politidistrikt har størst mulighet for å understøtte den nye kommunen operativt. Samtidig vil løsninger der den nye kommunen knyttes til Sør-Øst politidistrikt, også gi tilgang til god understøttelse, spesielt dersom Bærum kommune også inngår i det samme distriktet. Politidirektoratets vurdering er imidlertid at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Oslo politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Røyken og Hurum kommuner ligger i ytterkant av sitt nåværende politidistrikt, og anses ved etablering av nye Asker kommune å kunne overføres til Oslo politidistrikt uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politidistriktet. Kommunene er allikevel av en utstrekning og med en befolkning som gjør at en slik overføring kan innebære behov for å revurdere inndelingen i politistasjonsdistrikter og geografiske driftsenheter.

En overføring av dagens Asker kommune til Sør-Øst politidistrikt vil innebære en større endring for begge politidistriktene, som forsterkes dersom Bærum kommune også overføres. Sør-Øst politidistrikt er, som del av nærpoltireformen, satt sammen av fire tidligere politidistrikter. Endringsarbeidet her er, og har vært, mer omfattende enn i øvrige politidistrikter. Dersom distriktet i tillegg skal dekke store kommuner som dagens Asker og eventuelt Bærum vil kompleksiteten øke ytterligere. Det vil bli behov for et nytt omfattende organisasjons- og personalløp og kan bli behov for en større dimensjonering av den nye operasjonssentralen som ble ferdigstilt i april 2018.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon i høringsbrevet

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Røyken og Hurum kommuner bør legges under Oslo politidistrikt. Dette alternativet anses å gi den nye kommunen best tilgang på polititjenester og vil innebære minst endrings- og omstillingsbehov. Alternativet innebærer at det vil være relativt store forskjeller i grensedragning mellom fylker og politidistrikter i området, men ingen andre alternativer synes å være vesentlig bedre. Alternativer der nye Asker kommune og eventuelt Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt vil begge gi god tilgang til polititjenester for kommunen(e), men vil innebære betydelig større endrings- og omstillingsbehov for politidistriktene. Alternativet der både Asker og Bærum legges til Sør-Øst politidistrikt vil gi minst forskjeller mellom fylkesgrenser og politidistriktsgrenser, men vil også være det alternativet som påfører størst omstillingsbehov. Det er usikkert om dette alternativet kan realiseres innen 1.1.2020.

Synspunkter fra høringsinstansene

Politidirektoratet har mottatt ni høringsinnspill om nye Asker kommunes politidistriktstilhørighet. Høringsinnspillene kommer fra Oslo og Sør-Øst politidistrikt, Asker, Drammen, Røyken og Hurum kommuner, Nedre Eiker kommune, Fylkesmannen i Buskerud og Oslo statsadvokatembeter. I tillegg har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

(DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Riksadvokaten uttalt seg om politidirektoratets høringsbrev, uten å ta direkte stilling til den enkelte kommunes plassering.

Synspunkt fra berørte kommuner

Samtlige berørte kommuner slutter seg til politidirektoratets vurdering om at Røyken og Hurum kommuner endrer politidistriktstilhørighet til Oslo politidistrikt når de slås sammen med Asker kommune.

Asker, Røyken og Hurum kommuner har en samstemt oppfatning om at det synes urealistisk å finne en politidistriktstilknytning som harmonerer med regionreformen, og finner det derfor mest hensiktsmessig for den nye kommunen å fortsette samarbeidet med Bærum kommune gjennom tilknytning til Oslo politidistrikt. Nedre Eiker kommune støtter argumentet om at tilknytning til Sør-Øst politidistrikt gir et meget stort omstillingsbehov for politiet.

Asker og Hurum kommune uttrykker i tillegg tilfredshet med at politidirektoratet foreslår å opprettholde et lensmannskontor i Røyken. Kommunene begrunner dette med innbyggernes trygghetsfølelse, politiets kriminalitetsbekjempelse, og politidekningen for hele Asker kommune. Kommunene fremholder at det er viktig at lensmannskontoret opprettholdes med dagens ressurser også etter at regionreformen er gjennomført.

Synspunkt fra berørte politidistrikt

Politimesteren i Oslo og politimesteren i Sør-Øst uttrykker at Oslo politidistrikt vil være i stand til å levere polititjenester til befolkningen i nye Asker kommune fullt ut i tråd med mål- og kvalitetskrav som er gitt i Nærpolitireformen jf. Prop.61 LS (2014-2015). Begge politidistriktene slutter seg til politidirektoratets foreløpige anbefaling om å legge nye Asker kommune til Oslo politidistrikt.

Oslo politidistrikt legger til grunn at ikke er aktuelt å la politidistriktsgrensene fullt ut følge fylkesgrensene på Østlandsområdet i overskuelig fremtid. Sør-Øst politidistrikt skriver i sitt høringsinnspill at det ved å legge nye Asker kommune til Oslo politidistrikt gir relativt store forskjeller i grensedragning mellom fylker og politidistrikt i området, men at ingen andre alternativer synes å være vesentlig bedre.

Politidistriktenes samlede syn er at Røyken og Hurum lensmannskontor vil få lett tilgjengelig bistand fra politistasjonene i Asker og Bærum. I tillegg kan lensmannskontoret understøttes fra politiet i Oslo som med unike spesialiserte ressurser og etablerte fagmiljø, vil kunne bidra til å heve kvaliteten på polititjenestene til befolkningen i den nye kommunen.

Oslo politidistrikt anser at overføring av Røyken og Hurum kommuner til Oslo politidistrikt ved etablering av nye Asker kommune, kan gjøres uten at det vil få vesentlige konsekvenser for organisering av politidistriktet. Sør-Øst politidistrikt støtter dette synspunktet og forventer at økningen i befolkning og sakstilfang i all hovedsak vil kunne håndteres innenfor de sammenslåtte rammebetingelsene for Røyken og Hurum lensmannskontor og Enhet Vest i Oslo politidistrikt.

Dersom nye Asker kommune eller både nye Asker og Bærum kommune innlemmes i Sør-Øst politidistrikt forventer begge politidistriktene et relativt omfattende endrings- og omstillingsbehov.

Synspunkt fra andre høringsinstanser

Av andre høringsinstanser har politidirektoratet mottatt høringsinnspill fra Fylkesmannen i Buskerud, Oslo statsadvokatembeter, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Riksadvokaten.

- Fylkesmannen i Buskerud

Uansett hvilket politidistrikt nye Asker kommune plasseres i, vil det nye fylkesmannsembetet i Oslo og Viken forholde seg til tre forskjellige politidistrikt (Sør-Øst, Oslo og Øst). Fylkesmannen i Buskerud trekker frem at politidirektoratet argumenterer for at en innlemmelse i Oslo (politidistrikt) vil være til det beste for personell, kostnader, omstillingsbehov og kapasitet til polititjenester. Fylkesmannen i Buskerud vurderer dette som viktig i et samhandlings- og beredskapsperspektiv.

- Oslo statsadvokatembeter

Oslo statsadvokatembeter har levert høringsinnspill via Riksadvokaten og har særlig konsentrert seg om konsekvensene av den vedtatte sammenslåingen av Asker, Røyken og Hurum kommuner til nye Asker kommune. De er enige med politidirektoratets foreløpige konklusjon om at nye Asker kommune bør gå inn som en del av Oslo politidistrikt. Oslo statsadvokatembeter påpeker at praktisk tilgang til, og leveranse av polititjenester vil være best for nye Asker kommune ved tilknytning til Oslo politidistrikt. I tillegg vil behovet for endring og omstilling være minst ved å velge dette alternativet.

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

DSB kan ikke se at endret grensedragning får betydning for samvirket mellom aktørene i redningstjenesten.

DSB vil igangsette en prosess knyttet til nye grenser for 110-regionene som følge av endringer i politidistriktsgrensene. DSBs praksis på området er at hver 110-region skal følge politidistriktsgrensene, med mindre beredskapssamarbeid mellom brann- og redningsvesen tilsier en annen grensedragning.

DSB kan videre ikke se at de endrede grensene vil få noen stor betydning for Sivilforsvaret som forsterkningsressurs.

- Politiets sikkerhetstjeneste

PST har ingen innsigelser eller prinsipielle kommentarer til forslagene om endringer i politidistriktsgrensene. PST vil kunne opprettholde ønsket aktivitet og oppgaveutførelse med de endringsforslagene som foreligger.

- Riksadvokaten

Riksadvokaten har ikke sterke synspunkter til de foreslåtte endringene. De skriver i sitt høringsinnspill at de overordnede vurderingene som forlaget bygger på fremstår som velfunderte. Arronderingen av statsadvokatembetene følger uten unntak politidistriktene, og er formelt knyttet til dem, ikke til et fylke eller enkeltkommuner. Det innebærer at en utvidelse eller innskrenking av området for et politidistrikt "automatisk" har tilsvarende virkning for det statsadvokatembetet som distriktet er underlagt. Det vil derfor ikke være nødvendig for statsadvokatembetene å igangsette formelle prosesser, fordi enkelte kommuner blir flyttet inn i en storkommune i et annet politidistrikt. Riksadvokaten påpeker at endringene vil ha enkelte begrensede administrative, muligens også økonomiske, konsekvenser for

statsadvokatembetene. Riksadvokaten antar videre at det ikke vil bli behov for endret fordeling av stillingshjemler mellom statsadvokatembetene.

Politidirektoratets vurdering og forslag

Politidirektoratet viser til vurderingene i høringsbrevet og de innkomne høringsinnspillene. Det er ikke fremkommet synspunkter i motstrid med politidirektoratets høringsforslag.

Politidirektoratet anbefaler at nye Asker kommune legges til Oslo politidistrikt.

Kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Oslo politidistrikt. Dette alternativet anses å innebære minst endrings- og omstillingsbehov.

Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner

Politidirektoratet vil i det følgende gi sin vurdering og anbefaling om nye Volda kommunes politidistriktstilhørighet basert på innkomne høringsinnspill.

Høringen – PODs grunnlag, vurdering og foreløpig konklusjon

Som grunnlag for høringen lå politidirektoratets vurderinger som følger:

Kort bakgrunnsinformasjon

Volda kommune har om lag 9 100 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med Volda og Ørsta lensmannskontor som administrasjonssted. Dette er også nærmeste tjenestested for kommunen, like over grensen mot Ørsta kommune.

Hornindal kommune har om lag 1 200 innbyggere, tilhører i dag Vest politidistrikt og inngår i Nordfjord lensmannsdistrikt, med Nordfjordeid lensmannskontor som administrasjonssted. Stryn lensmannskontor er nærmeste tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Volda kommune er Møre og Romsdal politidistrikt og Vest politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Møre og Romsdal fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Det er forholdsvis kort avstand både til Stryn lensmannskontor og Volda og Ørsta lensmannskontor. Sistnevnte har kortest reisetid til majoriteten av befolkningen i den nye kommunen og har samtidig større kapasitet enn lensmannskontoret i Stryn.

Ved behov for støtte i tyngre saker er det best kapasitet ved, og kortest reisevei fra, Ålesund politistasjonsdistrikt i Møre og Romsdal kommune.

Politidirektoratet anser med dette at den nye kommunen best kan understøttes ved å legges til Møre og Romsdal politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hornindal kommune har relativt liten befolkning og har ikke eget tjenestested. Det er forholdsvis kort avstand til nærmeste tjenestested med tilfredsstillende kapasitet i Møre og Romsdal. Å innlemme Hornindal som del av ny kommune under Møre og Romsdal politidistrikt anses å medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Volda kommune er større, med sine i overkant av 9000 innbyggere. Volda og Ørsta lensmannskontor er i dag dimensjonert for å ivareta to jevnstore kommuner, i tillegg til det nye ansvaret som administrasjonssted for Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt. Dersom Volda, som del av den nye kommunen, overføres til Vest politidistrikt, følger ca. en tredel av befolkningsgrunnlaget i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med. Dette vil kunne skape behov for ytterligere endringer i organiseringen av Møre og Romsdal politidistrikt.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon i høringsbrevet

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner bør legges under Møre og Romsdal politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området, kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Møre og Romsdal. Alternativet medfører minst endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Synspunkter fra høringsinstansene

Politidirektoratet har mottatt fire høringsinnspill om nye Voldas kommunes politidistriktstilhørighet. Det er Møre og Romsdal, og Vest politidistrikt, Fellesnemnda for nye Volda kommune, og Søre Sunnmøre tingrett som har avgitt høringsuttalelse. I tillegg har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Riksadvokaten uttalt seg om politidirektoratets høringsbrev, uten å ta direkte stilling til den enkelte kommunes plassering.

Synspunkt fra berørte kommuner

Fellesnemnda i nye Volda kommune slutter seg til politidirektoratets foreløpige konklusjon om at den nye kommunen blir lagt til Møre og Romsdal politidistrikt.

Synspunkt fra berørte politidistrikt

Møre og Romsdal, og Vest politidistrikt er enige med politidirektoratet både i valg av vurderingskriterier og i vurderingene som gjort rundt hvert enkelt kriterium.

Synspunkt fra andre høringsinstanser

Av andre høringsinstanser har politidirektoratet mottatt høringsinnspill fra Søre Sunnmøre tingrett, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten.

Søre Sunnmøre tingrett

Søre Sunnmøre tingrett støtter politidirektoratets foreløpige forslag om at nye Volda kommune skal tilhøre Møre og Romsdal politidistrikt. Dette vil føre til at alle kommunene i Søre Sunnmøres rettskrets vil høre til samme politidistrikt, etter at Vanylven kommune fra nyttår blir ført over fra Vest politidistrikt til Møre og Romsdal politidistrikt.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

DSB kan ikke se at endret grensedragning får betydning for samvirket mellom aktørene i redningstjenesten.

DSB vil igangsette en prosess knyttet til nye grenser for 110-regionene som følge av endringer i politidistriktsgrensene. DSBs praksis på området er at hver 110-region skal følge politidistriktsgrensene, med mindre beredskapssamarbeid mellom brann- og redningsvesen tilsier en annen grensedragning.

DSB kan videre ikke se at de endrede grensene vil få noen stor betydning for Siviltforsvaret som forsterkningsressurs.

- **Politiets sikkerhetstjeneste**

PST har ingen innsigelser eller prinsipielle kommentarer til forslagene om endringer i politidistriktgrensene. PST vil kunne opprettholde ønsket aktivitet og oppgaveutførelse med de endringsforslagene som foreligger.

- **Riksadvokaten**

Riksadvokaten har ikke sterke synspunkter til de foreslåtte endringene. De skriver i sitt høringsinnspill at de overordnede vurderingene som forlaget bygger på fremstår som velfunderte. Arronderingen av statsadvokatembetene følger uten unntak politidistriktene, og er formelt knyttet til dem, ikke til et fylke eller enkeltkommuner. Det innebærer at en utvidelse eller innskrenking av området for et politidistrikt "automatisk" har tilsvarende virkning for det statsadvokatembetet som distriktet er underlagt. Det vil derfor ikke være nødvendig for statsadvokatembetene å igangsette formelle prosesser, fordi enkelte kommuner blir flyttet inn i en storkommune i et annet politidistrikt. Riksadvokaten påpeker at endringene vil ha enkelte begrensede administrative, muligens også økonomiske, konsekvenser for statsadvokatembetene. Riksadvokaten antar videre at det ikke vil bli behov for endret fordeling av stillingshjemler mellom statsadvokatembetene.

Politidirektoratets vurdering og forslag

Politidirektoratet viser til vurderingene i høringsbrevet og de innkomne høringsinnspillene. Det er ikke fremkommet synspunkter i motstrid med politidirektoratets høringsforslag.

Politidirektoratet anbefaler at nye Volda kommune legges til Møre og Romsdal politidistrikt.

Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Møre og Romsdal. Alternativet medfører minst endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord, og Halså kommuner

Politidirektoratet vil i det følgende gi sin vurdering og anbefaling om nye Heim kommunes politidistriktstilhørighet basert på innkomne høringsinnspill.

Høringen – PODs grunnlag, vurdering og foreløpig konklusjon

Som grunnlag for høringen lå politidirektoratets vurderinger som følger:

Kort bakgrunnsinformasjon

Hemne kommune har om lag 4 200 innbyggere, tilhører i dag Trøndelag politidistrikt og inngår i Orkdal lensmannsdistrikt med Orkdal lensmannskontor som administrasjonssted.

Lensmannsdistriktet har tre tjenestesteder, hvorav ett i Kyrksæterøra i Hemne kommune.

Halså kommune har om lag 1 600 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Halså og Surnadal lensmannsdistrikt med Surnadal lensmannskontor som administrasjonssted. Halså lensmannskontor ble besluttet avviklet 13.1.2017.

Det er bare en mindre del av Snillfjord kommune som skal inngå i Heim kommune. Snillfjord kommune har totalt om lag 980 innbyggere og har ikke tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Heim kommune er Trøndelag politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Trøndelag fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha én fast politilokasjon i Kyrksæterøra. Orkdal lensmannskontor i Trøndelag politidistrikt er nærmeste større tjenestested, og har relativt god kapasitet til å støtte polititjenestene i den nye kommunen. Surnadal lensmannskontor er nærmeste tjenestested i Møre og Romsdal politidistrikt. Kapasiteten her er imidlertid lavere enn ved Orkdal. I tyngre saker kan det lokale politiet støttes både fra Trondheim i Trøndelag politidistrikt og Kristiansund i Møre og Romsdal politidistrikt. Av disse er kapasiteten høyest ved, og reiseavstanden kortest til Trondheim. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Trøndelag politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hemne, Snillfjord og Halså er relativt små kommuner. Dersom den nye kommunen legges til Trøndelag politidistrikt vil det trolig ikke innebære behov for større endringer eller omstillinger i Trøndelag. På Møre og Romsdals side er dagens Halså og Surnadal lensmannsdistrikt av de minste lensmannsdistriktene og det kan ved dette alternativet være aktuelt å vurdere ytterligere justeringer av grensene for politistasjons- og lensmannsdistrikter.

Dersom den nye kommunen legges til Møre og Romsdal politidistrikt vil det innebære at en større befolkning og et tjenestested bytter politidistrikt. Dette utgjør isolert sett en større endring enn å overføre dagens Halså kommune til Trøndelag, men politidirektoratet vurderer at ringvirkningene på begge sider av grensen blir moderate.

Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon i høringsbrevet

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommune bør legges under Trøndelag politidistrikt.

Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt.

Synspunkter fra høringsinstansene

Politidirektoratet har mottatt fire høringsinnspill om nye Heim kommunes politidistriktstilhørighet. Fellesnemnda for nye Heim kommune, Trøndelag politidistrikt, Møre og Romsdal politidistrikt og Fylkesmannen i Trøndelag har avgitt høringsuttalelse. I tillegg har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten uttalt seg om politidirektoratets høringsbrev, uten å ta direkte stilling til den enkelte kommunes plassering.

Synspunkt fra berørte kommuner

Fellesnemnda for nye Heim kommune støtter at nye Heim kommune inngår i Trøndelag politidistrikt.

Synspunkt fra berørte politidistrikt

Trøndelag politidistrikt støtter politidirektoratets foreløpige forslag og anbefaler at nye Heim kommune legges til Trøndelag politidistrikt etter kommunesammenslåingen.

I følge Trøndelag politidistrikt er det naturlig at Heim kommune blir en del av Trøndelag politidistrikt. De begrunner dette med at Heim kommune blir en del av Trøndelag fylke, og at store deler av den nye kommunen allerede i dag tilhører Trøndelag politidistrikt.

Trøndelag politidistrikt opplyser i sitt høringsinnspill at det allerede er utviklet rutiner som sikrer bistand fra Heimdal politistasjon, eller fra Trondheim Sentrum politistasjon ved hendelser som krever ekstra ressurs i de områdene som blant annet Heim kommune tilhører.

Møre og Romsdal politidistrikt er enige i de synspunktene som kommer til uttrykk i politidirektoratets høringsbrev. Møre og Romsdal politidistrikt understreker i sitt høringsinnspill at de ønsker å samarbeide over distriktsgrensen for at de kommunene som nå blir innlemmet i Trøndelag, skal få en så god polititjeneste som mulig.

Synspunkt fra andre høringsinstanser

Av andre høringsinstanser har politidirektoratet mottatt høringsinnspill fra Fylkesmannen i Trøndelag, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten.

- Fylkesmannen i Trøndelag

Fylkesmannen i Trøndelag stiller seg bak de vurderinger som er foretatt av politidirektoratet, og anbefaler forslagene.

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

DSB kan ikke se at endret grensdragning får betydning for samvirket mellom aktørene i redningstjenesten.

DSB vil igangsette en prosess knyttet til nye grenser for 110-regionene som følge av endringer i politidistriktsgrensene. DSBs praksis på området er at hver 110-region skal følge politidistriktsgrensene, med mindre beredskapssamarbeid mellom brann- og redningsvesen tilsier en annen grensdragning.

DSB kan videre ikke se at de endrede grensene vil få noen stor betydning for Sivilforsvaret som forsterkningsressurs.

- Politiets sikkerhetstjeneste

PST har ingen innsigelser eller prinsipielle kommentarer til forslagene om endringer i politidistriktsgrensene. PST vil kunne opprettholde ønsket aktivitet og oppgaveutførelse med de endringsforslagene som foreligger.

- Riksadvokaten

Riksadvokaten har ikke sterke synspunkter til de foreslåtte endringene. De skriver i sitt høringsinnspill at de overordnede vurderingene som forlaget bygger på fremstår som velfunderte. Arronderingen av statsadvokatembetene følger uten unntak politidistriktene, og er formelt knyttet til dem, ikke til et fylke eller enkeltkommuner. Det innebærer at en utvidelse

eller innskrenking av området for et politidistrikt "automatisk" har tilsvarende virkning for det statsadvokatembetet som distriktet er underlagt. Det vil derfor ikke være nødvendig for statsadvokatembetene å igangsette formelle prosesser, fordi enkelte kommuner blir flyttet inn i en storkommune i et annet politidistrikt. Riksadvokaten påpeker at endringene vil ha enkelte begrensede administrative, muligens også økonomiske, konsekvenser for statsadvokatembetene. Riksadvokaten antar videre at det ikke vil bli behov for endret fordeling av stillingshjemler mellom statsadvokatembetene.

Politidirektoratets vurdering og forslag

Politidirektoratet viser til vurderingene i høringsbrevet og de innkomne høringsinnspillene. Det er ikke fremkommet synspunkter i motstrid med politidirektoratets høringsforslag.

Politidirektoratet anbefaler at nye Heim kommune legges til Trøndelag politidistrikt.

Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag. Det forventes begrenset omstillings- og endringsbehov uavhengig av hvilket politidistrikt som får ansvar for kommunen.

Rindal kommune, ved overføring til Trøndelag fylke

Politidirektoratet vil i det følgende gi sin vurdering og anbefaling om Rindal kommunes politidistriktstilhørighet basert på innkomne høringsinnspill, gitt overføring til Trøndelag fylke. Politidirektoratet har samme vurdering for Rindal, som for Heim kommune.

Høringen – PODs grunnlag, vurdering og foreløpig konklusjon

Som grunnlag for høringen lå politidirektoratets vurderinger som følger:

Kort bakgrunnsinformasjon

Rindal kommune har om lag 2 000 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Halså og Surnadal lensmannsdistrikt med Surnadal lensmannskontor som administrasjonssted. Lensmannsdistriktet har ikke flere tjenestesteder etter avvikling av Halså lensmannskontor, som følge av beslutning 13.1.2017.

Alternative distriktstilhørigheter for Rindal kommune er Møre og Romsdal politidistrikt og Trøndelag politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Rindal kommune har søkt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om overføring til Trøndelag fylke. Rindal kommunes fylkestilhørighet er til politisk behandling med forventet avgjørelse i Stortinget i juni 2018.

Gitt usikkerhet rundt den politiske behandlingen av Rindal kommunes fylkestilhørighet må vurderingen om Rindal kommune tas med forbehold.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Rindal kommune har ikke eget tjenestested. Orkdal lensmannskontor i Trøndelag politidistrikt er nærmeste større tjenestested, og har relativt god kapasitet til å støtte kommunen. Surnadal lensmannskontor er nærmeste tjenestested i Møre og Romsdal politidistrikt. Kapasiteten her er imidlertid lavere enn ved Orkdal. I tyngre saker kan kommunen få polititjenester både fra Trondheim i Trøndelag politidistrikt og Kristiansund i Møre og Romsdal politidistrikt. Av disse er

kapasiteten høyest ved, og reiseavstanden kortest til Trondheim. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Trøndelag politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Rindal er en relativt liten kommune. Dersom kommunen legges til Trøndelag politidistrikt vil det trolig ikke innebære behov for større endringer eller omstillinger i Trøndelag politidistrikt. Dersom kommunen blir værende i Møre og Romsdal fylke vil det ikke medføre noen endringer, utover de som følger av opprettelsen av nye Heim kommune.

Politidirektoratet anser derfor at kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige forslag i høringsbrevet

Politidirektoratets foreløpige forslag vil være at kommunen overføres til Trøndelag politidistrikt, gitt overføring til Trøndelag fylke.

Mest vesentlig for denne vurderingen er fordelene ved å følge fylkesgrensen. Kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt. Det forventes begrenset omstillings- og endringsbehov uavhengig av hvilket politidistrikt som får ansvar for kommunen.

Synspunkter fra høringsinstansene

Politidirektoratet har mottatt fire høringsinnspill om Rindal kommunes politidistriktstilhørighet. Rindal kommune, Trøndelag politidistrikt, Møre og Romsdal politidistrikt og Fylkesmannen i Trøndelag har avgitt høringsuttalelse. I tillegg har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten uttalt seg om Politidirektoratets høringsbrev, uten å ta direkte stilling til den enkelte kommunes plassering.

Synspunkt fra berørte kommuner

Formannskapet i Rindal kommune skriver i sitt høringsinnspill at de har gjort vedtak om at Rindal kommune bør bli en del av Trøndelag politidistrikt, gitt endring av fylkestilhørighet.

Synspunkt fra berørte politidistrikt

Trøndelag politidistrikt trekker frem viktigheten av formalisert samarbeid mellom politiet, fylkeskommunene og fylkesmann, og fordelene for innbyggere og etatene med felles grenser for politidistrikt og de nye fylkesregionene. Blant annet på bakgrunn av denne argumentasjonen mener politimesteren i Trøndelag at det er naturlig at Rindal kommune blir en del av Trøndelag politidistrikt, dersom prosessen ender med at Rindal kommune blir en del av Trøndelag fylke.

Trøndelag politidistrikt skriver videre i sitt høringsinnspill at Rindal kommune vil bli en del av Orkdal lensmannsdistrikt. Det er allerede slik at Orkdal lensmannsdistrikt bistår med å løse oppdrag i Rindal kommune når det er naturlig og nødvendig. Trøndelag politidistrikt mener at Orkdal lensmannsdistrikt, med støtte fra driftsenhet Gauldal/Orkdal, har god kapasitet til å gi beredskap til innbyggerne i Rindal.

Møre og Romsdal politidistrikt er enige i de synspunktene som kommer til uttrykk i politidirektoratets høringsbrev. Møre og Romsdal politidistrikt understreker i sitt høringsinnspill

at de ønsker å samarbeide over distriktsgrensen for at de kommunene som nå blir innlemmet i Trøndelag, skal få en så god polititjeneste som mulig.

Synspunkt fra andre høringsinstanser

Av andre høringsinstanser har politidirektoratet mottatt høringsinnspill fra Fylkesmannen i Trøndelag, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), og Riksadvokaten.

Fylkesmannen i Trøndelag

Fylkesmannen i Trøndelag stiller seg bak de vurderinger som er foretatt av politidirektoratet, og anbefaler forslagene.

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

DSB kan ikke se at endret grensdragning får betydning for samvirket mellom aktørene i redningstjenesten.

DSB vil igangsette en prosess knyttet til nye grenser for 110-regionene som følge av endringer i politidistriktsgrensene. DSBs praksis på området er at hver 110-region skal følge politidistriktsgrensene, med mindre beredskapssamarbeid mellom brann- og redningsvesen tilsier en annen grensdragning.

DSB kan videre ikke se at de endrede grensene vil få noen stor betydning for Sivilforsvaret som forsterkningsressurs.

- Politiets sikkerhetstjeneste

PST har ingen innsigelser eller prinsipielle kommentarer til forslagene om endringer i politidistriktsgrensene. PST vil kunne opprettholde ønsket aktivitet og oppgaveutførelse med de endringsforslagene som foreligger.

- Riksadvokaten

Riksadvokaten har ikke sterke synspunkter til de foreslåtte endringene. De skriver i sitt høringsinnspill at de overordnede vurderingene som forlaget bygger på fremstår som velfunderte. Arronderingen av statsadvokatembetene følger uten unntak politidistriktene, og er formelt knyttet til dem, ikke til et fylke eller enkeltkommuner. Det innebærer at en utvidelse eller innskrenking av området for et politidistrikt "automatisk" har tilsvarende virkning for det statsadvokatembetet som distriktet er underlagt. Det vil derfor ikke være nødvendig for statsadvokatembetene å igangsette formelle prosesser, fordi enkelte kommuner blir flyttet inn i en storkommune i et annet politidistrikt. Riksadvokaten påpeker at endringene vil ha enkelte begrensede administrative, muligens også økonomiske, konsekvenser for statsadvokatembetene. Riksadvokaten antar videre at det ikke vil bli behov for endret fordeling av stillingshjemler mellom statsadvokatembetene.

Politidirektoratets vurdering og forslag

Politidirektoratet viser til de vurderinger som er gjort for Rindal kommune.

Politidirektoratets anbefaling er at Rindal kommune legges til Trøndelag politidistrikt, gitt vedtak om overføring til Trøndelag fylke. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området, og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt. Overføring av Rindal kommune til Trøndelag politidistrikt vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Politidirektoratets samlede anbefaling

Gitt overnevnte drøfting, basert på vurderingskriterier og samlede innspill fra relevante høringsinstanser, gir politidirektoratet følgende anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementets saksbehandling om justering av politidistriktsgrenser som følge av ny kommunestruktur:

- Nye Tjeldsund kommune anbefales lagt til Troms politidistrikt.
- Nye Asker kommune anbefales lagt til Oslo politidistrikt.
- Nye Volda kommune anbefales lagt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Nye Heim kommune anbefales lagt til Trøndelag politidistrikt.
- Rindal kommune anbefales lagt til Trøndelag politidistrikt, gitt vedtak om overføring til Trøndelag fylke

Med hilsen

Odd Reidar Humlegård
Politidirektør

Hans Bakke
Seksjonssjef

Saksbehandler: Seniorrådgiver Christopher Carlsen (Telefon 468 42 682)

Vedlegg:

Politidirektoratets høringsbrev av 30.1.2018.

Politidirektoratets vedlegg til høringsbrev av 2.2.2018 – Særskilt om Rindal kommune.

Politidirektoratets høringsbrev av 16.2.2018 – Utvidet antall mottakere.

Kopi:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Akershus
Fylkesmannen i Oslo
Fellesnemda for nye Tjeldsund kommune
Fellesnemda for nye Heim kommune
Fellesnemda for nye Volda
Fellesnemda for nye Asker kommune
Harstad kommune
Kvæfjord kommune
Skånland kommune
Narvik kommune
Ballangen kommune
Tysfjord kommune
Evenes kommune

Tjeldsund kommune
Gratangen kommune
Orkdal kommune
Agdenes kommune
Hitra kommune
Hemne kommune
Snillfjord kommune
Skaun kommune
Meldal kommune
Frøya kommune
Surnadal kommune
Rindal kommune
Halsa kommune
Stranda kommune
Sykkylven kommune
Volda kommune
Ørsta kommune
Vågsøy kommune
Selje kommune
Eid kommune
Stryn kommune
Hornindal kommune
Drammen kommune
Svelvik kommune
Lier kommune
Røyken kommune
Hurum kommune
Nedre Eiker kommune
Øvre Eiker kommune
Oslo kommune
Asker kommune
Bærum kommune
Helse Vest
Helse Midt
Helse Nord
Helse Sør Øst
Troms politidistrikt
Nordland politidistrikt
Trøndelag politidistrikt
Møre og Romsdal politidistrikt
Vest politidistrikt
Sør-Øst politidistrikt
Oslo politidistrikt
Politiets Fellesforbund
Norsk Tjenestemannslag – Politiet
Parat Politiet
Politijuristene
Riksadvokatembetet
Politiets sikkerhetstjeneste
Domstoladministrasjonen

Deres referanse:

Vår referanse:
201705106-6

Sted, Dato
Oslo, 16.2.2018

HØRINGSBREV – ENDRINGER AV POLITIDISTRIKTSGRENSER

Politidirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer av politidistriktsgrenser som følge av endringer i kommunestrukturen.

1. Bakgrunn

Politiet etablerte 1.1.2016 12 nye politidistrikter etter Stortingets behandling av nærpolitireformen, Innst. 306S (2014-2015), jf. Prop. 61 LS (2014-2015).

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 386 S (2016-2017), jf. Prop. 96 S (2016-2017) om endringer i kommunestrukturen, ble det vedtatt flere kommunesammenslåinger som krever justering av politidistriktsgrensene.

Som følge av politiloven §§16 og 17 skal politidistriktene dekke hele kommuner.

Fire av de nye kommunene etableres 1.1.2020 på tvers av eksisterende politidistriktsgrenser:

- Nye Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner
- Nye Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner
- Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner
- Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommuner

I tillegg har Rindal kommune har søkt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om overføring til Trøndelag fylke. Rindal kommunes fylkestilhørighet er til politisk behandling med forventet avgjørelse i Stortinget i juni 2018. Siden Rindal kommune ligger i samme lensmannsdistrikt som dagens Halså kommune, finner Politidirektoratet det formålstjenlig å reise spørsmål om Rindal kommunes politidistriktstilhørighet, samtidig som spørsmålet om nye Heim kommune behandles.

Det vises videre til Innst. 385 S (2016-2017), jf. Prop. 84 S (2016-2017) for nye fylkesgrenser gjennom regionreformen.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf. 23 36 41 00

Faks: 23 36 42 96

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org.nr.: 982 531 950

Giro: 7694.05.02388

www.politi.no

Politidirektoratet har fått i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å anbefale hvilke politidistrikter de nye kommunene skal tilhøre. Endelig beslutning om justering av politidistriktsgrensene vil fastsettes ved kgl.res, jf. politiloven § 16, første ledd, femte punktum.

Politidirektoratet sender med dette forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle nye kommunene på høring. Når yttergrensene for politidistriktene er fastsatt vil det bli behov for en ny gjennomgang og tilpasning av politidistriktenes indre organisering i namsmannsdistrikter og/eller politistasjons- og lensmannsdistrikter. Dette arbeidet vil innebære beslutning om hvilke lensmanns- og politistasjonsdistrikter som skal dekke de fem overnevnte kommunene, men også hvordan politiet skal tilpasse sin organisasjon til øvrige kommunesammenslåinger som går over grenser for lensmanns- og politistasjonsdistrikter. Kommunene vil bli involvert i dette arbeidet gjennom det enkelte politidistrikt. Tjenestemannsorganisasjonene i politiet vil bli involvert i medhold av Hovedavtalen.

Denne gjennomgangen vil ikke berøre de 225 tjenestestedene som ble vedtatt av Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet i 2017. De mål, oppgaver og kvalitetskrav som har ligget til grunn for utviklingen av politiets lokale struktur ligger fast, jf. Innst. 306S (2014-2015), jf. Prop. 61 LS (2014-2015), kapittel 11.4.

2. Forslag til politidistriktstilhørighet for nye kommuner

Politidirektoratet inviterer til høringsinnspill til følgende forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle nye kommunene:

Kommune	Politidistrikt
Tjeldsund	Troms politidistrikt
Asker	Oslo politidistrikt
Volda	Møre og Romsdal politidistrikt
Heim	Trøndelag politidistrikt
Rindal	Trøndelag politidistrikt

3. Politidirektoratets vurdering

Grunnlag

Politidirektoratets forslag bygger på en overordnet vurdering av følgende kriterier:

Kommunens nye fylkestilhørighet

Politidirektoratet mener det bør være et prinsipp at politidistriktene i størst mulig grad bør følge fylkesgrensene. Dette ble også lagt til grunn av Justis- og beredskapsdepartementet i Prop. 61 LS (2014-2015). Likheter i yttergrenser vil forenkle samarbeid mellom fylkeskommunene/fylkesmennene og politiet, spesielt innenfor beredskapsområdet.

Stortingets vedtak knyttet til kommune- og regionreformen ga beslutning om endringer på kort sikt, frem mot 1.1.2020. Politidirektoratet registrerer muligheten for flere kommunesammenslåinger som kan føre til ytterligere justeringer av fylkesgrenser på lengre sikt, men har ikke sett å kunne legge slike muligheter til grunn for vurderingene i denne omgang.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Alternative distriktstilhørigheter for nye kommuner vil kunne ha betydning for hvordan politiet i praksis kan levere sine tjenester. I denne sammenheng vil det foretrekkes løsninger der kommunene legges til det distriktet hvor det er kortest reisevei mellom kommunen og tyngdepunkter for politiets tilstedeværelse. Dette er typisk byer og større tettsteder hvor politiet også normalt har god kapasitet og kompetanse.

Endrings- og omstillingsbehov

Alternativene for kommunenes distriktstilhørighet vil kunne innebære ulikt endrings- og omstillingsbehov for politiet, og derigjennom ulike kostnadskonsekvenser og gjennomføringstid for å tilpasse politiets organisasjon. Det er derfor ønskelig med løsninger der kommunene legges til politidistrikter der endringen i minst mulig grad krever større omorganiseringer, ny innplassering av personell, endring av IKT-systemer og eventuelle bygningstiltak.

Nye Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner

Skånland kommune har om lag 3050 innbyggere, tilhører i dag Troms politidistrikt og inngår i Harstad politistasjonsdistrikt med Harstad politistasjon som administrasjonssted. Tjenestestedet på Evenskjer ble vedtatt avviklet ved beslutning 13. januar 2017.

Tjeldsund kommune har om lag 1250 innbyggere, tilhører i dag Nordland politidistrikt og inngår i Ofoten politistasjonsdistrikt med Narvik som administrasjonssted. Det er ikke eget tjenestested i Tjeldsund kommune.

Alternative distriktstilhørigheter er Troms politidistrikt og Nordland politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Troms fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Harstad politistasjon og Narvik politistasjon er nærmeste større tjenestesteder, og vil kunne dekke polititjenestene i den nye kommunen. Avstanden fra kommunen til Narvik er imidlertid betydelig lengre enn avstanden til Harstad. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Troms politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Både Tjeldsund og Skånland er forholdsvis små kommuner og ingen av disse vil ha eget tjenestested. De ligger i ytterkant av sine nåværende politistasjonsdistrikter og anses begge å kunne skilles ut fra disse uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politistasjonsdistriktene. Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner bør legges under Troms politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Harstad.

Nye Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner

Asker kommune har om lag 61000 innbyggere, tilhører i dag Oslo politidistrikt og inngår i Asker politistasjonsdistrikt med Asker politistasjon som tjenestested.

Røyken kommune har om lag 22300 innbyggere. Hurum har om lag 9450 innbyggere.

Røyken og Hurum kommuner inngår i Drammen politistasjonsdistrikt med Drammen politistasjon som administrasjonssted. Røyken og Hurum lensmannskontor ligger i Røyken kommune.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Asker kommune er Sør-Øst politidistrikt eller Oslo politidistrikt.

Den nye regioninndelingen, der Buskerud fylkeskommune, Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune blir slått sammen fra 1. januar 2020, gir en ganske annerledes inndeling enn politidistriktene i området. Akershus fylke er i dag delt mellom Oslo politidistrikt og Øst politidistrikt, der Asker og Bærum kommune tilhører Oslo politidistrikt, og de øvrige kommunene inngår i Øst politidistrikt sammen med Østfold fylke. Buskerud fylke tilhører Sør-Øst politidistrikt sammen med Vestfold og Telemark fylker.

Politidirektoratet finner ikke tiden moden for en omfattende revurdering av politidistriktsinndelingen på Østlandet i denne omgang. Direktoratet mener likevel at når spørsmålet om nye Asker kommunes distriktstilhørighet skal behandles, bør dette ses i sammenheng med Bærum kommune. Asker og Bærum utgjorde et eget politidistrikt frem til 31.12.2015 og inngår i dag i samme geografiske driftsenhet.

Et ytterligere alternativ blir derfor å innlemme både nye Asker kommune og Bærum kommune i Sør-Øst politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre region Viken, bestående av dagens Akershus, Østfold og Buskerud fylker.

Det synes ikke å være aktuelt å la politidistriktsgrensene fullt ut følge fylkesgrenser på Østlandsområdet i overskuelig fremtid. Alternativer der nye Asker kommune legges til enten Sør-Øst politidistrikt eller til Oslo politidistrikt, vil begge medføre at region Viken dekkes av tre forskjellige politidistrikter; Oslo, Sør-Øst og Øst politidistrikter. Et alternativ der både nye Asker kommune og Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt, vil forenkle bildet noe, ved at region Viken i så tilfelle dekkes av to forskjellige politidistrikter; Sør-Øst og Øst politidistrikter.

Regjeringen foreslo i Prop. 61 LS (2014-2015) å legge Asker og Bærum kommuner til Sør-Øst politidistrikt. Stortinget besluttet imidlertid å legge kommunene til Oslo politidistrikt.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha to faste politilokasjoner; Asker politistasjon, og Røyken og Hurum lensmannskontor.

Dette innebærer at nye Asker kommune vil ha relativt god tilgang til polititjenester lokalt. Det lokale politiet kan i tillegg understøttes både fra Drammen (Sør-Øst politidistrikt) og fra politiet i Oslo og Bærum (Oslo politidistrikt), begge innenfor relativt korte reiseavstander. Politiet i Oslo politidistrikt har imidlertid større kapasitet enn politiet i Drammen, som i tillegg må være forberedt på å understøtte polititjenesten i flere andre kommuner tillegg.

Oslo politidistrikt har størst mulighet for å understøtte den nye kommunen operativt. Samtidig vil løsninger der den nye kommunen knyttes til Sør-Øst politidistrikt, også gi tilgang til god understøttelse, spesielt dersom Bærum kommune også inngår i det samme distriktet. Politidirektoratets vurdering er imidlertid at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Oslo politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Røyken og Hurum kommuner ligger i ytterkant av sitt nåværende politidistrikt, og anses ved etablering av nye Asker kommune å kunne overføres til Oslo politidistrikt uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politidistriktet. Kommunene er allikevel av en utstrekning og med en befolkning som gjør at en slik overføring kan innebære behov for å revurdere inndelingen i politistasjonsdistrikter og geografiske driftsenheter.

En overføring av dagens Asker kommune til Sør-Øst politidistrikt vil innebære en større endring for begge politidistriktene, som forsterkes dersom Bærum kommune også overføres. Sør-Øst politidistrikt er, som del av nærpolitireformen, satt sammen av fire tidligere politidistrikter. Endringsarbeidet her er, og har vært, mer omfattende enn i øvrige politidistrikter. Dersom distriktet i tillegg skal dekke store kommuner som dagens Asker og eventuelt Bærum vil kompleksiteten øke ytterligere. Det vil bli behov for et nytt omfattende organisasjons- og personalløp og kan bli behov for en større dimensjonering av den nye operasjonssentralen som er planlagt ferdigstilt i april 2018.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Røyken og Hurum kommuner bør legges under Oslo politidistrikt. Dette alternativet anses å gi den nye kommunen best tilgang på polititjenester og vil innebære minst endrings- og omstillingsbehov. Alternativet innebærer at det vil være relativt store forskjeller i grensedragning mellom fylker og politidistrikter i området, men ingen andre alternativer synes å være vesentlig bedre. Alternativer der nye Asker kommune og eventuelt Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt vil begge gi god tilgang til polititjenester for kommunen(e), men vil innebære betydelig større endrings- og omstillingsbehov for politidistriktene. Alternativet der både Asker og Bærum legges til Sør-Øst politidistrikt vil gi minst forskjeller mellom fylkesgrenser og politidistriktsgrenser, men vil også være det alternativet som påfører størst omstillingsbehov. Det er usikkert om dette alternativet kan realiseres innen 1.1.2020.

Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner

Volda kommune har om lag 9100 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med Volda og Ørsta lensmannskontor som administrasjonssted.

Dette er også nærmeste tjenestested for kommunen, like over grensen mot Ørsta kommune.

Hornindal kommune har om lag 1200 innbyggere, tilhører i dag Vest politidistrikt og inngår i Nordfjord lensmannsdistrikt, med Nordfjordeid lensmannskontor som administrasjonssted. Stryn lensmannskontor er nærmeste tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Volda kommune er Møre og Romsdal politidistrikt og Vest politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Møre og Romsdal fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Det er forholdsvis kort avstand både til Stryn lensmannskontor og Volda og Ørsta lensmannskontor. Sistnevnte har kortest reisetid til majoriteten av befolkningen i den nye kommunen og har samtidig større kapasitet enn lensmannskontoret i Stryn. Ved behov for støtte i tyngre saker er det best kapasitet ved, og kortest reisevei fra, Ålesund politistasjonsdistrikt i Møre og Romsdal kommune.

Politidirektoratet anser med dette at den nye kommunen best kan understøttes ved å legges til Møre og Romsdal politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hornindal kommune har relativt liten befolkning og har ikke eget tjenestested. Det er forholdsvis kort avstand til nærmeste tjenestested med tilfredsstillende kapasitet i Møre og Romsdal. Å innlemme Hornindal som del av ny kommune under Møre og Romsdal politidistrikt anses å medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Volda kommune er større, med sine i overkant av 9000 innbyggere. Volda og Ørsta lensmannskontor er i dag dimensjonert for å ivareta to jevnstore kommuner, i tillegg til det nye ansvaret som administrasjonssted for Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt. Dersom Volda, som del av den nye kommunen, overføres til Vest politidistrikt, følger ca. en tredel av befolkningsgrunnlaget i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med. Dette vil kunne skape behov for ytterligere endringer i organiseringen av Møre og Romsdal politidistrikt.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner bør legges under Møre og Romsdal politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området, kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Møre og Romsdal og alternativet medfører minst endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord, og Halså kommuner

Hemne kommune har om lag 4200 innbyggere, tilhører i dag Trøndelag politidistrikt og inngår i Orkdal lensmannsdistrikt med Orkdal lensmannskontor som administrasjonssted. Lensmannsdistriktet har tre tjenestesteder, hvorav ett i Kyrksæterøra i Hemne kommune.

Halså kommune har om lag 1600 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Halså og Surnadal lensmannsdistrikt med Surnadal lensmannskontor som administrasjonssted.

Halså lensmannskontor ble besluttet avviklet 13.1.2017.

Det er bare en mindre del av Snillfjord kommune som skal inngå i Heim kommune. Snillfjord kommune har totalt om lag 980 innbyggere og har ikke tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Heim kommune er Trøndelag politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Trøndelag fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha én fast politilokasjon i Kyrksæterøra. Orkdal lensmannskontor i Trøndelag politidistrikt er nærmeste større tjenestested, og har relativt god kapasitet til å støtte polititjenestene i den nye kommunen. Surnadal lensmannskontor er nærmeste tjenestested i Møre og Romsdal politidistrikt. Kapasiteten her er imidlertid lavere enn ved Orkdal. I tyngre saker kan det lokale politiet støttes både fra Trondheim i Trøndelag politidistrikt og Kristiansund i Møre og Romsdal politidistrikt. Av disse er kapasiteten høyest ved, og reiseavstanden kortest til Trondheim. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Trøndelag politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hemne, Snillfjord og Halså er relativt små kommuner. Dersom den nye kommunen legges til Trøndelag politidistrikt vil det trolig ikke innebære behov for større endringer eller omstillinger i Trøndelag. På Møre og Romsdals side er dagens Halså og Surnadal lensmannsdistrikt av de minste lensmannsdistriktene og det kan ved dette alternativet være aktuelt å vurdere ytterligere justeringer av grensene for politistasjons- og lensmannsdistrikter.

Dersom den nye kommunen legges til Møre og Romsdal vil det innebære at en større befolkning og et tjenestested bytter politidistrikt. Dette utgjør isolert sett en større endring enn å overføre dagens Halså kommune til Trøndelag, men Politidirektoratet vurderer at ringvirkningene på begge sider av grensen blir moderate.

Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommune bør legges under Trøndelag politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt.

Rindal kommune, ved overføring til Trøndelag politidistrikt

Rindal kommune har om lag 2000 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Halså og Surnadal lensmannsdistrikt med Surnadal lensmannskontor som administrasjonssted.

Lensmannsdistriktet har tre tjenestesteder. Dette er Surnadal, Sunndal og Tingvoll lensmannskontor.

Alternative distriktstilørigheter for Rindal kommune er Møre og Romsdal politidistrikt og Trøndelag politidistrikt.

Fylkestilørighet

Rindal kommune tilhører Møre og Romsdal, men har søkt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om overføring til Trøndelag fylke. Rindal kommunes fylkestilørighet er til politisk behandling med forventet avgjørelse i Stortinget i juni 2018.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Rindal har ikke eget tjenestested. Orkdal lensmannskontor i Trøndelag politidistrikt er nærmeste større tjenestested, og har relativt god kapasitet til å støtte polititjenestene i kommunen. Surnadal lensmannskontor er nærmeste tjenestested i Møre og Romsdal politidistrikt. Kapasiteten her er imidlertid lavere enn ved Orkdal. I tynge saker kan det lokale politiet støttes både fra Trondheim i Trøndelag politidistrikt og Kristiansund i Møre og Romsdal politidistrikt. Av disse er kapasiteten høyest ved, og reiseavstanden kortest til, Trondheim. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Trøndelag politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Rindal kommune har en relativt liten befolkning. Dersom den nye kommunen legges til Trøndelag politidistrikt vil det trolig ikke innebære behov for større endringer eller omstillinger i Trøndelag. På Møre og Romsdals side er dagens Halså og Surnadal lensmannsdistrikt av de minste lensmannsdistriktene og det kan ved dette alternativet være aktuelt å vurdere ytterligere justeringer av grensene for politistasjons- og lensmannsdistrikter.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratets foreløpige forslag vil være at kommunen overføres til Trøndelag politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt.

Gitt usikkerhet rundt den politiske behandlingen av Rindal kommunes fylkestilørighet, må vurderingen om Rindal kommune tas med forbehold.

4. Høringsprosess og frist for tilsva

Politidirektoratet inviterer berørte høringsinstanser til å gi innspill og synspunkter til foreliggende forslag til politidistriktstilhørighet for kommunene Tjeldsund, Asker, Volda, Heim og Rindal (med overnevnte forbehold) etter 1.1.2020.

Følgende høringsinstanser har mottatt invitasjon til høring i eget brev:

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Berørte Fylkesmenn
- Fellesnemdene i de aktuelle nye kommunene
- Øvrige kommuner i de berørte lensmanns- og politistasjonsdistriktene
- Berørte helseforetak
- Berørte politidistrikter
- Tjenestemannsorganisasjonene i politiet.

Høringsinstansene bes om å vurdere om det er behov for å forelegge høringsnotatet for andre etater og organer enn dem som er særskilt nevnt.

Frist for høringsuttalelse settes til 1. mai 2018.

Vi ber om at innspill til høringen sendes til politidirektoratet@politiet.no, merket saksnummer 2017/05106.

Direktoratet vil på bakgrunn av innkomne innspill utarbeide en samlet tilrådning til Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Håkon Skulstad
Assisterende politidirektør

Hans Bakke
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler: Christopher Carlsen (Telefon 468 42 682)

Høringsinstanser i dette høringsbrev

Riksadvokatembetet
Politiets sikkerhetstjeneste
Domstoladministrasjonen

Se adresseliste

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
201705106-3

Sted, Dato
Oslo, 30.1.2018

HØRINGSBREV - ENDRINGER AV POLITIDISTRIKTSGRENSER

Politidirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer av politidistriktsgrenser som følge av endringer i kommunestrukturen.

1. Bakgrunn

Politiet etablerte 1.1.2016 12 nye politidistrikter etter Stortingets behandling av nærpolitireformen, Innst. 306S (2014-2015), jf. Prop. 61 LS (2014-2015).

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 386 S (2016-2017), jf. Prop. 96 S (2016-2017) om endringer i kommunestrukturen, ble det vedtatt flere kommunesammenslåinger som krever justering av politidistriktsgrensene.

Som følge av politiloven §§16 og 17 skal politidistriktene dekke hele kommuner. Fire av de nye kommunene etableres 1.1.2020 på tvers av eksisterende politidistriktsgrenser:

- Nye Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner
- Nye Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner
- Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner
- Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommuner

Det vises videre til Innst. 385 S (2016-2017), jf. Prop. 84 S (2016-2017) for nye fylkesgrenser gjennom regionreformen.

Politidirektoratet har fått i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å anbefale hvilke politidistrikter de nye kommunene skal tilhøre. Endelig beslutning om justering av politidistriktsgrensene vil fastsettes ved kgl.res, jf. politiloven § 16, første ledd, femte punktum.

Politidirektoratet sender med dette forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle nye kommunene på høring.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf. 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org.nr.: 982 531 950
Giro: 7694.05.02388
www.politi.no

Når yttergrensene for politidistriktene er fastsatt vil det bli behov for en ny gjennomgang og tilpasning av politidistriktenes indre organisering i namsmannsdistrikter og/eller politistasjons- og lensmannsdistrikter. Dette arbeidet vil innebære beslutning om hvilke lensmanns- og politistasjonsdistrikter som skal dekke de fire overnevnte kommunene, men også hvordan politiet skal tilpasse sin organisasjon til øvrige kommunesammenslåinger som går over grenser for lensmanns- og politistasjonsdistrikter. Kommunene vil bli involvert i dette arbeidet gjennom det enkelte politidistrikt. Tjenestemannsorganisasjonene i politiet vil bli involvert i medhold av Hovedavtalen.

Denne gjennomgangen vil ikke berøre de 225 tjenestestedene som ble vedtatt av Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet i 2017. De mål, oppgaver og kvalitetskrav som har ligget til grunn for utviklingen av politiets lokale struktur ligger fast, jf. Innst. 306S (2014-2015), jf. Prop. 61 LS (2014-2015), kapittel 11.4.

2. Forslag til politidistriktstilhørighet for nye kommuner

Politidirektoratet inviterer til høringsinnspill til følgende forslag til distriktstilhørighet for de aktuelle nye kommunene:

Kommune	Politidistrikt
Tjeldsund	Troms politidistrikt
Asker	Oslo politidistrikt
Volda	Møre og Romsdal politidistrikt
Heim	Trøndelag politidistrikt

3. Politidirektoratets vurdering

Grunnlag

Politidirektoratet forslag bygger på en overordnet vurdering av følgende kriterier:

Kommunens nye fylkestilhørighet

Politidirektoratet mener det bør være et prinsipp at politidistriktene i størst mulig grad bør følge fylkesgrensene. Dette ble også lagt til grunn av Justis- og beredskapsdepartementet i Prop. 61 LS (2014-2015). Likhet i yttergrenser vil forenkle samarbeid mellom fylkeskommunene/fylkesmennene og politiet, spesielt innenfor beredskapsområdet.

Stortingets vedtak knyttet til kommune- og regionreformen ga beslutning om endringer på kort sikt, frem mot 1.1.2020. Politidirektoratet registrerer muligheten for flere kommunesammenslåinger som kan føre til ytterligere justeringer av fylkesgrenser på lengre sikt, men har ikke sett å kunne legge slike muligheter til grunn for vurderingene i denne omgang.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Alternative distriktstilhørigheter for nye kommuner vil kunne ha betydning for hvordan politiet i praksis kan levere sine tjenester. I denne sammenheng vil det foretrekkes løsninger der kommunene legges til det distriktet hvor det er kortest reisevei mellom kommunen og tyngdepunkter for politiets

tilstedeværelse. Dette er typisk byer og større tettsteder hvor politiet også normalt har god kapasitet og kompetanse.

Endrings- og omstillingsbehov

Alternativene for kommunenes distriktstilhørighet vil kunne innebære ulikt endrings- og omstillingsbehov for politiet, og derigjennom ulike kostnadskonsekvenser og gjennomføringstid for å tilpasse politiets organisasjon. Det er derfor ønskelig med løsninger der kommunene legges til politidistrikter der endringen i minst mulig grad krever større omorganiseringer, ny innplassering av personell, endring av IKT-systemer og eventuelle bygningstiltak.

Nye Tjeldsund kommune, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner

Skånland kommune har om lag 3050 innbyggere, tilhører i dag Troms politidistrikt og inngår i Harstad politistasjonsdistrikt med Harstad politistasjon som administrasjonssted. Tjenestestedet på Evenskjer ble vedtatt avvirket ved beslutning 13. januar 2017.

Tjeldsund kommune har om lag 1250 innbyggere, tilhører i dag Nordland politidistrikt og inngår i Ofoten politistasjonsdistrikt med Narvik som administrasjonssted. Det er ikke eget tjenestested i Tjeldsund kommune.

Alternative distriktstilhørigheter er Troms politidistrikt og Nordland politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Troms fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Harstad politistasjon og Narvik politistasjon er nærmeste større tjenestesteder, og vil kunne dekke polititjenestene i den nye kommunen. Avstanden fra kommunen til Narvik er imidlertid betydelig lengre enn avstanden til Harstad. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Troms politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Både Tjeldsund og Skånland er forholdsvis små kommuner og ingen av disse vil ha eget tjenestested. De ligger i ytterkant av sine nåværende politistasjonsdistrikter og anses begge å kunne skilles ut fra disse uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politistasjonsdistriktene. Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Skånland og Tjeldsund kommuner bør legges under Troms politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Harstad.

Nye Asker kommune, ved sammenslåing av Asker, Røyken og Hurum kommuner

Asker kommune har om lag 61000 innbyggere, tilhører i dag Oslo politidistrikt og inngår i Asker politistasjonsdistrikt med Asker politistasjon som tjenestested.

Røyken kommune har om lag 22300 innbyggere. Hurum har om lag 9450 innbyggere.

Røyken og Hurum kommuner inngår i Drammen politistasjonsdistrikt med Drammen politistasjon som administrasjonssted. Røyken og Hurum lensmannskontor ligger i Røyken kommune.

Alternative distriktstilørigheter for nye Asker kommune er Sør-Øst politidistrikt eller Oslo politidistrikt.

Den nye regioninndelingen, der Buskerud fylkeskommune, Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune blir slått sammen fra 1. januar 2020, gir en ganske annerledes inndeling enn politidistriktene i området. Akershus fylke er i dag delt mellom Oslo politidistrikt og Øst politidistrikt, der Asker og Bærum kommune tilhører Oslo politidistrikt, og de øvrige kommunene inngår i Øst politidistrikt sammen med Østfold fylke. Buskerud fylke tilhører Sør-Øst politidistrikt sammen med Vestfold og Telemark fylker.

Politidirektoratet finner ikke tiden moden for en omfattende revurdering av politidistriktsinndelingen på Østlandet i denne omgang. Direktoratet mener likevel at når spørsmålet om nye Asker kommunes distriktstilørighet skal behandles, bør dette ses i sammenheng med Bærum kommune. Asker og Bærum utgjorde et eget politidistrikt frem til 31.12.2015 og inngår i dag i samme geografiske driftsenhet.

Et ytterligere alternativ blir derfor å innlemme både nye Asker kommune og Bærum kommune i Sør-Øst politidistrikt.

Fylkestilørighet

Den nye kommunen skal tilhøre region Viken, bestående av dagens Akershus, Østfold og Buskerud fylker.

Det synes ikke å være aktuelt å la politidistriktsgrensene fullt ut følge fylkesgrenser på Østlandsområdet i overskuelig fremtid. Alternativer der nye Asker kommune legges til enten Sør-Øst politidistrikt eller til Oslo politidistrikt, vil begge medføre at region Viken dekkes av tre forskjellige politidistrikter; Oslo, Sør-Øst og Øst politidistrikter. Et alternativ der både nye Asker kommune og Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt, vil forenkle bildet noe, ved at region Viken i så tilfelle dekkes av to forskjellige politidistrikter; Sør-Øst og Øst politidistrikter.

Regjeringen foreslo i Prop. 61 LS (2014-2015) å legge Asker og Bærum kommuner til Sør-Øst politidistrikt. Stortinget besluttet imidlertid å legge kommunene til Oslo politidistrikt.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha to faste politilokasjoner; Asker politistasjon, og Røyken og Hurum lensmannskontor.

Dette innebærer at nye Asker kommune vil ha relativt god tilgang til polititjenester lokalt. Det lokale politiet kan i tillegg understøttes både fra Drammen (Sør-Øst politidistrikt) og fra politiet i Oslo og Bærum (Oslo politidistrikt), begge innenfor relativt korte reiseavstander. Politiet i Oslo politidistrikt har imidlertid større kapasitet enn politiet i Drammen, som i tillegg må være forberedt på å understøtte polititjenesten i flere andre kommuner tillegg.

Oslo politidistrikt har størst mulighet for å understøtte den nye kommunen operativt. Samtidig vil løsninger der den nye kommunen knyttes til Sør-Øst politidistrikt, også gi tilgang til god understøttelse, spesielt dersom Bærum kommune også inngår i det samme distriktet. Politidirektoratets vurdering er imidlertid at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Oslo politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Røyken og Hurum kommuner ligger i ytterkant av sitt nåværende politidistrikt, og anses ved etablering av nye Asker kommune å kunne overføres til Oslo politidistrikt uten vesentlige ringvirkninger for øvrig organisering av politidistriktet. Kommunene er allikevel av en utstrekning og med en befolkning som gjør at en slik overføring kan innebære behov for å revurdere inndelingen i politistasjonsdistrikter og geografiske driftsenheter.

En overføring av dagens Asker kommune til Sør-Øst politidistrikt vil innebære en større endring for begge politidistriktene, som forsterkes dersom Bærum kommune også overføres. Sør-Øst politidistrikt er, som del av nærpoltireformen, satt sammen av fire tidligere politidistrikter. Endringsarbeidet her er, og har vært, mer omfattende enn i øvrige politidistrikter. Dersom distriktet i tillegg skal dekke store kommuner som dagens Asker og eventuelt Bærum vil kompleksiteten øke ytterligere. Det vil bli behov for et nytt omfattende organisasjons- og personalløp og kan bli behov for en større dimensjonering av den nye operasjonssentralen som er planlagt ferdigstilt i april 2018.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Røyken og Hurum kommuner bør legges under Oslo politidistrikt. Dette alternativet anses å gi den nye kommunen best tilgang på polititjenester og vil innebære minst endrings- og omstillingsbehov. Alternativet innebærer at det vil være relativt store forskjeller i grensdragning mellom fylker og politidistrikter i området, men ingen andre alternativer synes å være vesentlig bedre. Alternativer der nye Asker kommune og eventuelt Bærum kommune legges til Sør-Øst politidistrikt vil begge gi god tilgang til polititjenester for kommunen(e), men vil innebære betydelig større endrings- og omstillingsbehov for politidistriktene. Alternativet der både Asker og Bærum legges til Sør-Øst politidistrikt vil gi minst forskjeller mellom fylkesgrenser og politidistriktsgrenser, men vil også være det alternativet som påfører størst omstillingsbehov. Det er usikkert om dette alternativet kan realiseres innen 1.1.2020.

Nye Volda kommune, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner

Volda kommune har om lag 9100 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med Volda og Ørsta lensmannskontor som administrasjonssted. Dette er også nærmeste tjenestested for kommunen, like over grensen mot Ørsta kommune. Hornindal kommune har om lag 1200 innbyggere, tilhører i dag Vest politidistrikt og inngår i Nordfjord lensmannsdistrikt, med Nordfjordeid lensmannskontor som administrasjonssted. Stryn lensmannskontor er nærmeste tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Volda kommune er Møre og Romsdal politidistrikt og Vest politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Møre og Romsdal fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ikke ha faste politilokasjoner. Det er forholdsvis kort avstand både til Stryn lensmannskontor og Volda og Ørsta lensmannskontor. Sistnevnte har kortest reisetid til majoriteten av befolkningen i den nye kommunen og har samtidig større kapasitet enn lensmannskontoret i Stryn. Ved behov for støtte i tyngre saker er det best kapasitet ved, og kortest reisevei fra, Ålesund politistasjonsdistrikt i Møre og Romsdal kommune.

Politidirektoratet anser med dette at den nye kommunen best kan understøttes ved å legges til Møre og Romsdal politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hornindal kommune har relativt liten befolkning og har ikke eget tjenestested. Det er forholdsvis kort avstand til nærmeste tjenestested med tilfredsstillende kapasitet i Møre og Romsdal. Å innlemme Hornindal som del av ny kommune under Møre og Romsdal politidistrikt anses å medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Volda kommune er større, med sine i overkant av 9000 innbyggere. Volda og Ørsta lensmannskontor er i dag dimensjonert for å ivareta to jevnstore kommuner, i tillegg til det nye ansvaret som administrasjonssted for Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt. Dersom Volda, som del av den nye kommunen, overføres til Vest politidistrikt, følger ca. en tredel av befolkningsgrunnlaget i Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt med. Dette vil kunne skape behov for ytterligere endringer i organiseringen av Møre og Romsdal politidistrikt.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Volda og Hornindal kommuner bør legges under Møre og Romsdal politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området, kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Møre og Romsdal og alternativet medfører minst endrings- og omstillingsbehov for politiet.

Nye Heim kommune, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord, og Halså kommuner

Hemne kommune har om lag 4200 innbyggere, tilhører i dag Trøndelag politidistrikt og inngår i Orkdal lensmannsdistrikt med Orkdal lensmannskontor som administrasjonssted. Lensmannsdistriktet har tre tjenestesteder, hvorav ett i Kyrksæterøra i Hemne kommune.

Halså kommune har om lag 1600 innbyggere, tilhører i dag Møre og Romsdal politidistrikt og inngår i Halså og Surnadal lensmannsdistrikt med Surnadal lensmannskontor som administrasjonssted.

Halså lensmannskontor ble besluttet avvirket 13.1.2017.

Det er bare en mindre del av Snillfjord kommune som skal inngå i Heim kommune. Snillfjord kommune har totalt om lag 980 innbyggere og har ikke tjenestested.

Alternative distriktstilhørigheter for nye Heim kommune er Trøndelag politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt.

Fylkestilhørighet

Den nye kommunen skal tilhøre Trøndelag fylke.

Praktisk tilgang og leveranse av polititjenester

Den nye kommunen vil ha én fast politilokasjon i Kyrksæterøra. Orkdal lensmannskontor i Trøndelag politidistrikt er nærmeste større tjenestested, og har relativt god kapasitet til å støtte polititjenestene i den nye kommunen. Surnadal lensmannskontor er nærmeste tjenestested i Møre og Romsdal politidistrikt. Kapasiteten her er imidlertid lavere enn ved Orkdal. I tyngre saker kan det lokale politiet støttes både fra Trondheim i Trøndelag politidistrikt og Kristiansund i Møre og Romsdal politidistrikt. Av disse er kapasiteten høyest ved, og reiseavstanden kortest til Trondheim. Politidirektoratet vurderer derfor at polititjenestene i kommunen best kan leveres ved tilknytning til Trøndelag politidistrikt.

Endrings- og omstillingsbehov

Hemne, Snillfjord og Halså er relativt små kommuner. Dersom den nye kommunen legges til Trøndelag politidistrikt vil det trolig ikke innebære behov for større endringer eller omstillinger i Trøndelag. På Møre og Romsdals side er dagens Halså og Surnadal lensmannsdistrikt av de minste lensmannsdistrikter og det kan ved dette alternativet være aktuelt å vurdere ytterligere justeringer av grensene for politistasjons- og lensmannsdistrikter.

Dersom den nye kommunen legges til Møre og Romsdal vil det innebære at en større befolkning og et tjenestested bytter politidistrikt. Dette utgjør isolert sett en større endring enn å overføre dagens Halså kommune til Trøndelag, men Politidirektoratet vurderer at ringvirkningene på begge sider av grensen blir moderate.

Politidirektoratet anser derfor at den nye kommunen vil medføre begrenset endrings- og omstillingsbehov for politiet uavhengig av hvilket politidistrikt som skal ha ansvar for polititjenestene.

Politidirektoratets foreløpige konklusjon

Politidirektoratet vurderer foreløpig at den nye kommunen, ved sammenslåing av Hemne, deler av Snillfjord og Halså kommune bør legges under Trøndelag politidistrikt. Politidistriktsgrensen vil i så fall følge fylkesgrensen i området og kommunen anses best å kunne understøttes fra politiressursene i Trøndelag politidistrikt.

4. Høringsprosess og frist for tilsva

Politidirektoratet inviterer berørte høringsinstanser til å gi innspill og synspunkter til foreliggende forslag til politidistriktstilhørighet for kommunene Tjeldsund, Asker, Volda og Heim etter 1.1.2020.

Inviterte høringsinstanser er:

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Berørte Fylkesmenn
- Fellesnemdene i de aktuelle nye kommunene
- Øvrige kommuner i de berørte lensmanns- og politistasjonsdistriktene
- Berørte helseforetak
- Berørte politidistrikter
- Tjenestemannsorganisasjonene i politiet.

Høringsinstansene bes om å vurdere om det er behov for å forelegge høringsnotatet for andre etater og organer enn dem som er særskilt nevnt.

Frist for høringsuttalelse settes til 1. mai 2018.

Vi ber om at innspill til høringen sendes til politidirektoratet@politiet.no, merket saksnummer 2017/05106.

Direktoratet vil på bakgrunn av innkomne innspill utarbeide en samlet tilrådning til Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Håkon Skulstad
Assisterende politidirektør

Hans Bakke
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler: Christopher Carlsen (Telefon 468 42 682)

Høringsinstanser

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen i Troms

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen i Trøndelag

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Fylkesmannen i Buskerud

Fylkesmannen i Akershus

Fylkesmannen i Oslo

Fellesnemda for nye Tjeldsund kommune

Fellesnemda for nye Heim kommune

Fellesnemda for nye Volda

Fellesnemda for nye Asker kommune

Harstad kommune

Kvæfjord kommune

Skånland kommune

Narvik kommune

Ballangen kommune

Tysfjord kommune

Evenes kommune

Tjeldsund kommune

Gratangen kommune

Orkdal kommune

Agdenes kommune

Hitra kommune

Hemne kommune

Snillfjord kommune

Skaun kommune

Meldal kommune

Frøya kommune

Surnadal kommune

Rindal kommune

Halsa kommune

Stranda kommune

Sykkylven kommune

Volda kommune

Ørsta kommune

Vågsøy kommune

Selje kommune

Eid kommune

Stryn kommune

Hornindal kommune

Drammen kommune

Svelvik kommune

Lier kommune

Røyken kommune

Hurum kommune

Nedre Eiker kommune

Øvre Eiker kommune

Oslo kommune

Asker kommune

Bærum kommune
Helse Vest
Helse Midt
Helse Nord
Helse Sør Øst
Troms politidistrikt
Nordland politidistrikt
Trøndelag politidistrikt
Møre og Romsdal politidistrikt
Vest politidistrikt
Sør-Øst politidistrikt
Oslo politidistrikt
Politiets Fellesforbund
Norsk Tjenestemannslag – Politiet
Parat Politiet
Politijuristene

Se adresseliste

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:

Sted, Dato

201705106-4

Oslo, 2.2.2018

**TILLEGG TIL HØRINGSBREV – ENDRINGER AV POLITIDISTRIKTSGRENSER
– SÆRSKILT OM RINDAL KOMMUNE**

Politidirektoratet viser til høringsbrev av 30.1.2018, med vår referanse 201705106-3, om forslag til endringer av politidistriktsgrenser som følge av endringer i kommunestrukturen. Politidirektoratet sender med dette et tillegg til høringsbrevet, knyttet til politidistriktstilhørighet for Rindal kommune.

Bakgrunnen for dette tillegget er at Politidirektoratet har mottatt forslag om at Rindal kommunes distriktstilhørighet bør behandles samtidig som nye Heim kommune.

Rindal kommune har søkt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om overføring til Trøndelag fylke. Rindal kommunes fylkestilhørighet er til politisk behandling med forventet avgjørelse i Stortinget i juni 2018. Siden Rindal kommune ligger i samme lensmannsdistrikt som dagens Halså kommune, finner Politidirektoratet det formålstjenlig å reise spørsmål om Rindal kommunes politidistriktstilhørighet, samtidig som spørsmålet om nye Heim kommune behandles.

Gitt usikkerhet rundt den politiske behandlingen av Rindal kommunes fylkestilhørighet må vurderingen om Rindal kommune tas med forbehold. Politidirektoratet inviterer derfor de berørte høringsinstansene, i tillegg til å gi synspunkter på nye Heim kommunes politidistriktstilhørighet, å vurdere tilhørighet for Rindal kommunes dersom kommunen overføres til Trøndelag fylke.

Politidirektoratets foreløpige forslag vil være at kommunen overføres til Trøndelag politidistrikt i et slikt tilfelle. Mest vesentlig for denne vurderingen er fordelene ved å følge fylkesgrensen. For øvrig gjelder de samme vurderingene som for nye Heim kommune. Her vises det til tidligere utsendte høringsbrevs tre siste avsnitt i side 6, og side 7.

Høringsinstansene bes om å vurdere om det er behov for å forelegge høringsnotatet for andre etater og organer enn dem som er særskilt nevnt.

Frist for høringsuttalelse settes til 1. mai 2018.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf. 23 36 41 00

Faks: 23 36 42 96

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org.nr.: 982 531 950

Giro: 7694.05.02388

www.politi.no

Vi ber om at innspill til høringen sendes til politidirektoratet@politiet.no merket saksnummer 2017/05106.

Direktoratet vil på bakgrunn av innkomne innspill utarbeide en samlet tilrådning til Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Håkon Skulstad
Assisterende politidirektør

Hans Bakke
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler: Christopher Carlsen (Telefon 468 42 682)

Høringsinstanser

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Trøndelag
Fellesnemnda for nye Heim kommune
Helse Midt
Orkdal kommune
Agdenes kommune
Hitra kommune
Hemne kommune
Snillfjord kommune
Skaun kommune
Meldal kommune
Frøya kommune
Surnadal kommune
Rindal kommune
Halsa kommune
Trøndelag politidistrikt
Møre og Romsdal politidistrikt
Norsk Tjenestemannslag – Politiet
Politiets Fellesforbund
Parat Politiet
Politijuristene

Fra: Christopher Carlsen[christopher.carlsen@politiet.no]

Sendt: 14.05.2018 10:14:45

Til: Postmottak Justis Dep.

Kopi: 'postmottak@dsb.no'; 'fmtrpostmottak@fylkesmannen.no'; 'fmnopost@fylkesmannen.no';
'fmltpost@fylkesmannen.no'; 'fmmrpostmottak@fylkesmannen.no'; 'fmsfpost@fylkesmannen.no';
'fmbupost@fylkesmannen.no'; 'fmoapostmottak@fylkesmannen.no'; 'post@skanland.kommune.no';
'fellesnemnd@hemne.kommune.no'; Rune Sjurgard; 'post.nyeasker@asker.kommune.no';
'postmottak@harstad.kommune.no'; 'postmottak@kvafjord.kommune.no'; 'post@skanland.kommune.no';
'postmottak@narvik.kommune.no'; 'post@ballangen.kommune.no'; 'postmottak@tysfjord.kommune.no';
'postmottak@evenes.kommune.no'; 'post@tjeldsund.kommune.no'; 'postmottak@gratangen.kommune.no';
'postmottak@orkdal.kommune.no'; 'postmottak@agdenes.kommune.no'; 'postmottak@hitra.kommune.no';
'postmottak@hemne.kommune.no'; 'postmottak@snillfjord.kommune.no'; 'postmottak@skaun.kommune.no';
'postmottak@meldal.kommune.no'; 'postmottak@froya.kommune.no'; 'post@suradale.kommune.no';
'post@rindal.kommune.no'; 'post@halsa.kommune.no'; 'post@stranda.kommune.no';
'postmottak@sykkylven.kommune.no'; Postmottak Volda; Ørsta postmottak; 'post@vagsoy.kommune.no';
'post@selje.kommune.no'; 'post@eid.kommune.no'; 'postmottak@stryn.kommune.no'; 'post@hornindal.kommune.no';
'kommunepost@drammen.kommune.no'; 'postmottak@svelvik.kommune.no'; 'postmottak@lier.kommune.no';
'postmottak@royken.kommune.no'; 'postmottak@hurum.kommune.no'; 'post@nedre-eiker.kommune.no'; 'post@ovre-
eiker.kommune.no'; 'postmottak@oslo.kommune.no'; 'post@asker.kommune.no'; 'post@baerum.kommune.no';
'helse@helse-vest.no'; 'postmottak@helse-midt.no'; 'postmottak@helse-nord.no'; 'postmottak@helse-sorost.no';
Postmottak PDI Troms; Postmottak Nordland politidistrikt; Postmottak Trøndelag politidistrikt; Postmottak Møre og
Romsdal politidistrikt; Postmottak Vest politidistrikt; Postmottak Sør-Øst politidistrikt; Postmottak PDI Oslo; Postmottak
PDI Agder; Postmottak Finnmark politidistrikt; Postmottak Innlandet politidistrikt; Postmottak Sør-Vest politidistrikt;
Postmottak Øst politidistrikt; Postmottak PF; Carl Marius Michelsen; Unn Kristin Olsen; 'are.politijuristene@gmail.com';
Postmottak HPM Riksadvokaten; PST; 'postmottak@domstoladministrasjonen.no'

Tittel: Politidirektoratets anbefaling om justering av politidistriktsgrenser som følge av kommune- og regionreformen

God formiddag.

Politidirektoratet har fått i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å fremme en anbefaling om tilpasning av enkelte politidistriktsgrenser som følge av kommune- og regionreformen.

Vedlagt er politidirektoratets anbefaling om justering av politidistriktsgrenser som følge av endringer i kommunestrukturen.

Til orientering for kopiadressater.

Vennlig hilsen

Christopher Carlsen

Seniorrådgiver

Politidirektoratet

Avdeling for strategi, økonomi og virksomhetsstyring

Seksjon for plan og utvikling

Telefon: 468 42 682

E-post: christopher.carlsen@politiet.no

www.politi.no